Bundel van de Commissie Mens en Samenleving van 10 juni 2021

1 Opening

2 Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten

3 Verslagen

** Het conceptverslag van de openbare commissie Mens en Samenleving van 27 mei 2021, ter vaststelling.*

Concept Verslag commissie Mens en Samenleving, 2021-05-27.pdf

4 Raadsvoorstel Verordening burgeragendering en burgerinitiatief en wijzigingsbesluit Mandaatregeling

Aanvang:10.00 uur. FYSIEK
Indicatieve behandeltijd: 30 min.
Presidium
Met de voorgestelde aanpassingen van de Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht worden de procedures ten aanzien van zowel het indienen van een verzoek als de behandeling ervan verduidelijkt en aangescherpt naar aanleiding van de ervaringen die de afgelopen twee jaar zijn opgedaan. Over twee jaar zullen de instrumenten uit de verordening in brede zin worden geëvalueerd, mede in het licht van andere mogelijkheden die burgers hebben om te participeren en in contact te komen met de raad. Daarnaast worden een tweetal bevoegdheden die door de raad aan de griffier worden gemandateerd verankerd in de Mandaatregeling van de gemeenteraad.

Dossier 1908 voorblad

Raadsvoorstel Verordening burgeragendering en burgerinitiatief.docx

Besluit tot wijziging Mandaatregeling Verordening burgeragendering en burgerinitiatief.docx

Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht.docx

Huidige Verordening op de Burgeragendering en het Burgerinitiatief gemeente Utrecht 2018.pdf

5 Raadsvoorstel Actieprogramma Samen stad maken Initiatief

Indicatieve aanvang: 10.35 uur. FYSIEK
Indicatieve behandeltijd: 120 min.
Beleidsveld: Wijkgericht Werken en Participatie - wethouder Klein
Met het raadsvoorstel wil het college invulling geven aan motie M2019/424 Samen stad maken op de Utrechtse manier door participatie en initiatief. De motie is aangenomen op 21 november 2019 toen het Actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier is vastgesteld. Het college legt in het raadsvoorstel de ambities, de leidende principes en de agenda met actielijnen voor aan de raad om in Utrecht gewortelde initiatieven te ondersteunen, ontwikkelen en benutten. Het college wil met het vaststellen van het 'Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief' de actielijnen, fasering en prioritering verder vormgeven in samenwerking met de partners in de stad.

Dossier 1819 voorblad

Raadsvoorstel Actieprogramma Samen stad maken Initiatief.docx

Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief 2021-24.pdf

6 Raadsvoorstel Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking en kader Regelgevingsbeleid

Indicatieve aanvang: 12.40 uur. FYSIEK
Indicatieve behandeltijd: 15 min.
Beleidsveld: Juridische Zaken - wethouder Klein
De Verordening op de elektronische bekendmaking uit 2013 wordt grotendeels overbodig door de per 1 juli 2021 inwerkingtredende Wet elektronische publicaties. Daarmee vervallen ook de eerder aangewezen locaties voor terinzagelegging van raadsstukken. Het college stelt voor om, net als voor collegestukken, het Stadskantoor aan te wijzen als locatie waar wettelijk voorgeschreven terinzageleggingen van stukken van de gemeenteraad fysiek ter inzage worden gelegd. Daarnaast wordt voorgesteld het kader Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen uit 2003 in te trekken omdat dit kader verouderd is en de kwaliteit van Utrechtse regelingen inmiddels op andere wijze is geborgd (er wordt gewerkt met de VNG-publicatie 100 Ideeën voor de gemeentelijke regelgever).

Dossier 1871 voorblad

Raadsvoorstel Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking en kader Regelgevingsbeleid.docx

Intrekkingsbesluit raad Verordening elektronische bekendmaking.docx

Bijlage bij raadsvoorstel - Raadsbesluit toetsingskader uit 2003.pdf

Bijlage bij raadsvoorstel - Kwaliteitskader regelgevingsbeleid uit 2003.doc

Raadsbrief Wijziging Bekendmakingswet en project Verbetering Utrechtse regelingen.docx

6.1 Stafnotitie Raadsvoorstel Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking en kader Regelgevingsbeleid

Stafnotitie bij Raadsvoorstel Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking.docx

7 Raadsvoorstel Pilot en structurele aanpak prikkelarme opvang

Indicatieve aanvang: 14.00 uur. FYSIEK
Indicatieve behandeltijd: 75 min.
Beleidsveld: Maatschappelijke Ondersteuning - wethouder Van Ooijen
In het raadsvoorstel stelt het college voor om een structurele regionale aanpak te ontwikkelen voor stelsel overstijgende, prikkelarme opvangvoorzieningen. Daarnaast stelt het college voor om in Utrecht een pilot te starten waarmee maximaal 25 prikkelarme zorgplekken op tijdelijke locaties worden gerealiseerd voor moeilijk plaatsbare dak- en thuislozen. Hiermee wordt overlast beperkt en wordt de zorg voor betreffende personen verbeterd. Het is de bedoeling om deze pilot (financieel) onder te brengen in het living lab Eerst een (t)huis.

Dossier 1746 voorblad

Raadsvoorstel Pilot en structurele aanpak prikkelarme opvang.docx

Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf

8 Versterken rechten en positie meisjes en vrouwen in Utrecht

Aanvang: 15.20 uur. FYSIEK
Indicatieve behandeltijd: 45 min.
Beleidsveld: Diversiteit - wethouder Voortman
Geagendeerd door M. Deldjou Fard (GroenLinks) en A.M. Pod (D66)
De fracties van GroenLinks en D66 willen in gesprek met het college over rechten en positie van meisjes en vrouwen in Utrecht en hoe deze een plek krijgen in beleid en uitvoering. Om de positie van meisjes en vrouwen te borgen en gelijke rechten creëren is het belangrijk dat de gemeente zich hier concreet en actief voor inspant. Het college geeft in de verschillende beantwoordingen van de Schriftelijke Vragen aan dat de positie van meisjes en vrouwen geborgd is in het beleid. De agenderende fracties denken dat er manieren zijn om dit beter te doen en zien daarvoor goede voorbeelden, onder meer in het rapport van Atria.
Fracties willen onder meer met andere partijen en de wethouder in gesprek over:

** Het gebruik van data om op verschillende terreinen expliciet(er) te kijken naar de positie van vrouwen en meisjes;*
** De mogelijkheden om het effect van het beleid binnen verschillende programma's op vrouwen en meisjes structureler te monitoren*
** Welke extra stappen nog meer mogelijk zijn om de rechten en positie van meisjes en vrouwen in Utrecht nog verder te versterken?*

8.1 Beantwoording SV 2020 nr. 119 over Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten.

Dossier 1875 voorblad

Beantwoording SV 2020 nr 119 over Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten.pdf

8.2 Beantwoording SV 2021 nr. 15 over Onzichtbare vrouwen en de genderdatakloof.

Dossier 1876 voorblad

Beantwoording SV 2021 nr 15 over Onzichtbare vrouwen en genderdatakloof.pdf

8.3 Beantwoording SV 2021 nr. 27 over Laat de crisisongelijkheid niet vergroten deel 2.

Dossier 1877 voorblad

Beantwoording SV 2021 nr 27 over Laat de crisisongelijkheid niet vergroten deel 2.pdf

8.4 Atria Rapport Gendersensitief Beleid: Illustratieve voorbeelden

Atria Rapport-Gendersensitief-Beleid-Illustratieve-voorbeelden.pdf

9 Raadsvoorstellen Zienswijzen VRU

Aanvang: 20.00 uur. FYSIEK
Indicatieve behandeltijd: 60 min.
Beleidsveld: Openbare orde en Veiligheid - Burgemeester Dijksma
Zienswijze voorlopige jaarstukken 2020 VRU
De voorlopige jaarstukken 2020 sluiten aan bij de eerdere zienswijzen en kennen een positief resultaat van 2,1 mio. Het voorstel is dit resultaat te storten in een tijdelijke bestemmingsreserve, een OMS (openbaar Meld Systeem) fonds, overeenkomstig de zienswijze op de kadernota 2022, onder voorwaarde dat het gaat om een tijdelijke reserve die niet hoger mag zijn dan de gederfde inkomsten in de desbetreffende periode.
Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU
De ontwerpbegroting 2022 is in lijn met de zienswijze op de concept kadernota 2022. Aandachtspunten: 1. de huidige context van financiële onzekerheid en krapte in de gemeentefinanciën dwingt gemeenten en hun verbonden partijen om extra kritisch te zijn op de kosten en daarmee de bijdrage van de gemeente. 2. Kostenstijging FLO-overgangsrecht (Functioneel leeftijdsontslag)

9.1 Raadsvoorstel Zienswijze VRU voorlopige jaarstukken 2020

Dossier 1858 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze voorlopige jaarstukken 2020 VRU.docx

Zienswijzebrief Voorlopige jaarstukken 2020 VRU.docx

Aanbiedingsbrief VRU aan deelnemende gemeenten inzake zienswijze diverse financiële stukken.pdf

Voorlopige jaarstukken 2020.pdf

Infographic VRU jaaroverzicht 2020.pdf

Kadernota 2022 VRU.pdf

9.2 Raadsvoorstel Zienswijze VRU ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021

Dossier 1857 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU.docx

Zienswijzebrief Ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU.docx

Brief aan deelnemende gemeenten inz zienswijze diverse financiële stukken april 2021 (003).pdf

Ontwerpbegroting 2022, geactualiseerde begroting 2021.pdf

Nota zienswijzen kadernota 2022.pdf

Kadernota 2022 VRU.pdf

Griffie Gemeenteraad Utrecht
Secretariaat raadscommissie Mens & Samenleving
Postadres Postbus 16200 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 69 **Fax** 030 - 286 15 18
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE MENS & SAMENLEVING D.D. 27 MEI 2021

[Typ hier]

Datum verslag	3 juni 2021
Locatie	Stadhuis, digitaal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	juni 2021

Aanwezigen:

Ochtendvergadering

De voorzitter, mevrouw Sturkenboom, en voorts de leden: de heer P. van Corler (GroenLinks, de heer Bakker (D66), de heer J. Wijmenga (ChristenUnie), de heer R. Van der Zweth (PvdA), de heer M. van Dalen (VVD) mevrouw J. Zwinkels (CDA), mevrouw J. van Ophem (Student & Starter), de heer H. van Deún (PVV) (en van de griffie mevrouw D. Rijnders en de commissiesecretaris mevrouw I Arets.

Middagvergadering

De voorzitter, de heer De Pagter en de wethouders de heer Eerenberg en mevrouw Voortman en wethouder Van Ooijen en voorts de leden: de heer M. Vonk (GroenLinks), de heer F. Dekker (GroenLinks), de heer H. Bakker (D66), mevrouw A.M. Podt (D66), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie) mevrouw H. Assen (PvdA), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw T. Sturkenboom (Student en Starter), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer D. Gilissen (VVD), mevrouw J. van Ophem (Student & Starter), de heer M. Sungur (DENK), de heer P. Walenkamp (Stadsbelang Utrecht) en van de griffie de commissiegriffier mevrouw E. Hamelink (commissiegriffier) en de commissiesecretaris mevrouw I Arets.

Avondvergadering

Verslag openbare vergadering commissie mens en samenleving d.d. 27 mei 2021

1. Opening en mededelingen ..... - 1 -
2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten ..... - 2 -
3. Verslagen ..... - 2 -
4.1 Toezeggingen/moties/brievenlijst ..... - 2 -
4.2 Lange termijn agenda ..... - 2 -
5. Regeling risicovolle projecten/afwegingskader voor ijking van projecten ..... - 2 -
6. Raadsvoorstel zienswijze conceptbegroting 2022 GGDrU ..... - 17 -
7. Situatie arbeidsmigranten in Utrecht ..... - 23 -

Ochtendvergadering 27 mei 2021

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, mevrouw Sturkenboom, opent de vergadering om 11.00 uur en heet alle aanwezigen welkom. Eerst zullen onderwerpen behandeld worden uit de portefeuille van wethouder Voortman en daarna uit de portefeuille van wethouder Klein.

Mededelingen

De heer Van Dalen (VVD) vervangt zijn collega de heer Gilissen.

Middagvergadering 27 mei 2021

Heropening en mededelingen

Heropening van de vergadering

De voorzitter, de heer De Pagter, heropent de vergadering om 14.00 uur met iedereen welkom te heten.

Mededelingen

De voorzitter heeft een afmelding ontvangen van de ChristenUnie. De fractie kan bij agendapunt 6 niet aanwezig zijn, maar wel bij punt 7.

Mededelingen

Geen.

Avondvergadering 27 mei 2021

Heropening en mededelingen

De voorzitter, , heropent de vergadering om 20.00 uur.

2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten

De voorzitter stelt de agenda voor de gehele vergadering conform het voorstel vast.

3. Verslagen

- Het conceptverslag van de openbare commissie Mens en Samenleving van 29 april 2021, ter vaststelling.
- Het verslag van de adviescommissie Controle en Financiën van 1 april 2021, ter kennisname.

De voorzitter neemt er nota van dat de commissie het vast te stellen verslag conform vaststelt.

De commissie neemt het verslag van de adviescommissie Controle en Financiën ter kennisgeving aan.

4.1 Toezeggingen/moties/brievenlijst

De commissie

Geen opmerkingen.

4.2 Lange termijn agenda

Geen opmerkingen.

5. Regeling risicovolle projecten/afwegingskader voor ijking van projecten

Beleidsveld: Financiën - wethouder Klein

De Regeling risicovolle projecten structureert de kaderstelling en de informatievoorziening over de meest risicovolle projecten van de gemeente. Aan de hand van de regeling krijgt de dialoog over sturing, beheersing en bijsturing van deze projecten vorm. De regeling werkt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad uit ten aanzien van risicovolle projecten. Daarom wordt zij verankerd in de Financiële verordening.

5.1 Rekenkamerbrief regeling risicovolle projecten

5.2 Annotatie en brief Adviescommissie Controle en Financiën

5.3 Advies Raadsorganen concept Regeling risicovolle projecten

5.4 Voorzet concept verordening Complexe projecten

De GGD regio Utrecht (GGDrU) heeft de ontwerpbegroting 2022 voor zienswijze aan de raad gestuurd. Het college heeft een raadsvoorstel zienswijze voor de gemeenteraad voorbereid. In de zienswijze wordt ingegaan op de volgende punten:

De voorzitter leidt de bespreking van dit agendapunt in. Zij refereert daarbij aan de annotatie bij de agenda. (zie boven). De bespreking zal plaatsvinden in twee termijnen.

De commissie

De heer Wijmenga (ChristenUnie) brengt het omvangrijke rapport over de Uithoflijn uit 2018 onder de aandacht. Een van de leerpunten was dat er meer nodig was om de raad goed in positie te brengen. Hij noemt in dit verband de motie 278 van zijn fractie die destijds unaniem door de raad werd aangenomen. Die legde de opdracht neer bij het college om de regeling te gaan uitwerken.
Het concept is in principe goed, maar er zijn nog veel verbeterpunten aangereikt door verschillende partijen, de Rekenkamer voorop. Hij verneemt graag hoe het college dit ziet.
Als het gaat om de punten van de Rekenkamer noemt hij de koppeling met de begroting. Kijkend naar de criteria en het voorstel dat het college nu doet voor de eerste vulling van de lijst, belandden daarop alleen ruimtelijke projecten. Hij is benieuwd hoe het college dit ziet; hoe ervoor te zorgen dat die projecten anders dan het aanleggen van wegen en het graven in de stad ook risicovol kunnen zijn en op die lijst kunnen belanden.
Mevrouw Zwinkels (CDA) had diezelfde vraag en zij is van mening dat ook het sociale domein in aanmerking zou kunnen komen. Een voorstel wordt gedaan voor de selectie. Zij vraagt hoe de heer Wijmenga die selectie ziet.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) vindt het lastig dat de raad geen inzicht heeft op de projecten die beoordeeld zijn en de selectie niet hebben gehaald. Dat is zijn volgende punt richting het college: dat overzicht is nodig. Ook de raad kan het voorstel doen om projecten toe te voegen. Wanneer de raad niet weet welke er beoordeeld zijn, is ook niet bekend welke zijn afgevallen.
Hij stelt de vraag van de mevrouw Zwinkels aan het college.
De heer Van Dalen (VVD) deelt de zorgen. Om de beoordeling van projecten iets scherper te krijgen, doet hij een voorstel om de raad in positie te brengen en vraagt de heer Wijmenga of hij het daarmee eens is.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) is het daarover eens. Hij zou graag de lijst zien van projecten die beoordeeld zijn zodat de raad een weging kan maken. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.
Hij pleit voor een jaarlijks herijkingsmoment, bijvoorbeeld bij de Voorjaarsnota. Hij vraagt of het college bereid is dit op te nemen in de regeling.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) lijkt het niet meer dan normaal dat het college die de stad bestuurt, de raad informeert over de implicaties van omgevingsfactoren op het proces, op de uitvoering, maar ook op financiën. Hij was in de veronderstelling dat het college daaraan gehoor zou geven. Wellicht heeft hij zaken gelezen die de heer Wijmenga niet heeft gelezen. Hij vraagt of er een verschil is in inzicht.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) las alleen de samenvatting van de Voorjaarsnota. Hij vindt het daarom lastig nu een antwoord te geven op de inbreng van de heer Bos. Hij is de woordvoerder financiën niet in zijn fractie.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) bevestigt hierbij dat dit een onderdeel is; zo niet verneemt hij dat graag van het college.
De voorzitter concludeert dat dit een vraag is in een interruptie via de heer Wijmenga doorgespeeld aan het college.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) vervolgt zijn inbreng.
De accountant gaf mee dat de timing van de voortgangsrapportages niet echt handig is wanneer ze gekoppeld worden aan de Voorjaarsnota en aan de begroting. De Voorjaarsnota is logisch, ook als herijkingsmoment. Hij doet de suggestie de tweede voortgangsrapportage op een later moment te laten verschijnen.
Het voorstel bevat veel documenten. De raad stelt zelfs de toelichting op de regeling vast. Hij merkt op dat dat vrij ongebruikelijk is; de raad zou zijns inziens alleen de

regeling zelf moeten vaststellen. Wanneer zijn veronderstelling klopt, vraagt hij het voorstel daarop aan te passen.
Meerdere adviseurs meldden de vraag hoe ervoor te zorgen dat deze regeling daadwerkelijk in de organisatie goed uitgevoerd wordt. Hoe bereikt het bestuur de gewenste cultuurverandering? Ook daarop verneemt hij graag de reactie van het college.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt bevestiging van de heer Wijmenga dat hij hiermee doelt op de opmerking vanuit het rapport van Twijnstra en Gudde over dat er weerstand is tegen een gestabiliseerde opgelegde werkwijze. Hij vraagt de heer Wijmenga ook daarop te reflecteren.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. Dit staat niet alleen in dit rapport maar dit komt op meer plekken terug.

De heer Van Dalen (VVD) merkt om te beginnen op dat het (te) lang geduurd heeft. Wat ooit een breed gedragen aangenomen motie was, is nu als regeling voorgelegd. Hij constateert dat het om een zware bevalling gaat.
Een groep raadsleden dacht gedurende het proces op verschillende momenten mee. Uiteindelijk gaat het om een voorstel van het college. Dat vindt hij reden om kritisch te zijn. Hij tekent hierbij aan dat een uitermate goede brief vanuit de Rekenkamer met opmerkingen vanuit de adviesgroep controle en financiën naar de raad is gestuurd.
Hij hoopt dat de wethouder in haar beantwoording kan beamen dat het te lang geduurd heeft. De motie dateert van 20 december 2018. Hij vroeg het college in het voorjaar van 2019 een voorstel naar de raad sturen. Het bestuur is nu twee jaar verder. Hij vindt dit niet kunnen.
Straks zal er een regeling zijn als beheerskader. Hij vraagt hoe en of het college kan borgen dat deze regeling ook gaat leiden tot het nodig besef bij de ambtelijke organisatie en de sturing daarop. Hij vat dat samen als cultuur. Hij weet als projectleider dat het mogelijk zou moeten zijn.
Hij vindt het goed inzichtelijk te hebben welke projecten wel zijn geselecteerd en op basis waarvan. Toch vindt hij de weging van projecten die het niet hebben gehaald net zo belangrijk. Per slot van rekening is het aan de raad om deze lijst met projecten vast te stellen en dus wat hem betreft ook de mogelijkheid om projecten toe te voegen. Hij vraagt of het college de raad meeneemt en deze regeling elk jaar met de raad bespreekt waarbij ook de afvallers worden betrokken.
Hij vraagt of het college kan reageren op de opmerking van de Rekenkamer over de berekeningssystematiek.
Mevrouw Zwinkels (CDA) kan grotendeels meegaan met de inbreng van de heer Van Dalen. Zij vraagt of zij goed begrijpt dat hij ook nog wil dat de gemeenteraad projecten gaat bespreken die uiteindelijk geen onderdeel uitmaken van de regeling.
De heer Van Dalen (VVD) antwoordt bevestigend. Hij vraagt de totale lijst van projecten. Het is mogelijk dat de raad een aantal projecten dat niet als zodanig bestempeld is, wel risicovol vindt. Uiteindelijk is de raad verantwoordelijk. De raad neemt de besluiten. Hij merkt op dat hij dit de heer Wijmenga ook hoorde beamen. Dat kan betekenen dat de raad het niet eens is met de beoordeling van het college.
Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of de VVD een rapportage van het college verwacht op ook een project dat volgens zijn fractie moet worden toegevoegd.
De heer Van Dalen (VVD) vindt dat over elk project gerapporteerd moet worden. Het gaat om het benoemen van risicovolle projecten. Dat zou via een motie kunnen. Hij houdt het voor mogelijk dat de raad tot een dergelijk oordeel komt. De wethouder zou

dan het desbetreffende project kunnen toevoegen. Hij vindt dat de raad in Control moet zijn.
De heer Van Corler (GroenLinks) begrijpt de behoefte aan zicht op de afvallers. Hij vraagt aandacht van de commissie voor het beheersbaar houden voor de raad en voor de organisatie. Hij waakt ervoor teveel op de stoel te gaan zitten van de beoordelaar. Hij vraagt hoe de VVD dit ziet. Hoe ver gaat de raad in de controle van de lijst van de afvallers?
Mevrouw Zwinkels (CDA) gaat in op de fase na het bekijken van de lijst met afvallers en het besluit is genomen dat die niet in de regeling komen. Zij gaat er vanuit dat de VVD al die projecten niet alsnog wil zien. De VVD is voorstander van een kleine overheid.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat het doel van deze bijeenkomst over risicovolle projecten is, het vooral niet mis te laten gaan. Dat betekent dat er een ijking moet zijn en dat gekeken wordt naar de afvallers. Hij neemt aan dat mogelijke afvallers kunnen worden gewogen, mocht daartoe aanleiding zijn. En dat het college de afvallers dan weer in de afweging betrekt. Hij hoopt dat de VVD dat aan het college namens hem wil vragen of die aanname juist is.
De heer Van Dalen (VVD) speelt bij dezen de vragen door.
Hij is het eens met heer Van Corler. Niet elk klein project hoeft in deze lijst. Een groot project als de Uithoflijn zou wel in deze lijst moeten.
Hij is het ook eens met heer Bos dat de raad in ieder geval geïnformeerd moet worden wanneer een project in het begin risicovol is en er dan iets misgaat. Dan zou hij wellicht alsnog op de lijst risicovolle projecten kunnen komen. Hij herhaalt zijn standpunt als het gaat om de rol van de raad.
De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt aan welke projecten de VVD denkt die nu niet op de lijst staan en die er wel op zouden moeten.
De heer Van Dalen (VVD) zal zijn collega's raadplegen. Hij heeft er niet één op het oog. Wat hem nu te binnen schiet is Jeugdzorg.
Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) miste de westelijke Stadsboulevard en ook de Machinerie. Zij ziet die graag op de lijst.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat heer Van Dalen zegt dat jeugdzorg een project is dat zo mogelijk herijkt moet worden. Hij benadrukt dat jeugdzorg geen project is. Jeugdzorg is lopend beleid. Hij vraagt wat de VVD bedoelt; zou jeugdzorg weer een project kunnen worden? Zou gezinszorg/thuiszorg een project kunnen worden? Hij vraagt welke kwalificatie hij aan deze inbreng moet hangen.
De heer Bakker (D66) kan meegaan met de inbreng van de heer Van Corler. Hij heeft niet de behoefte als gemeenteraad extra projecten te bedenken en te brainstormen over wat er nog meer bij kan.
Hij hoorde initieel de heer Van Dalen zeggen een overzicht te willen van welke wel en welke niet in de regeling zitten en welke projecten ook overwogen zijn door het college om moverende redenen, maar daar net buiten gevallen zijn. De raad kan beslissen dat de net afgevallen projecten er wel op moeten. De raad moet wat hem betreft een afgewogen oordeel kunnen vellen. Zo ziet D66 dit.
De heer Van Deún (PVV) merkt op dat de commissie niet bijeen is om projecten vast te stellen. Het gaat om regelingen voor de toekomst. Wat hem betreft moet het voor de toekomst mogelijk zijn als raad projecten aan te dragen.
Over jeugdzorg merkt hij op dat de transitie jeugdzorg die als voorstel in de Tweede Kamer ligt en die de gemeente op haar dak krijgt, een compleet project zal zijn; dan gaat alles op zijn kop. Dat project is toch aan te melden als risicovol. Dat project heeft grote financiële risico's voor de gemeente.

De voorzitter vraagt de commissie te focussen op het onderwerp risicovolle projecten. Zij geeft de heer Van Dalen het woord.
De heer Van Dalen (VVD) geeft een korte reactie. Wat hem betreft heeft de heer Bakker het zojuist goed verwoord. Hij heeft een voorbeeld genoemd van een vakgebied. Nu wordt de lijst van risicovolle projecten niet besproken.
Van Student & Starter hoorde hij zojuist enkele goede voorbeelden. Hij voegt daar aan toe projecten die invloed hebben op de TEX (red: tijdelijk exploitatie gebiedseconomie; de grondexploitatie). Wat de VVD betreft zouden die er ook bij moeten. Het hangt ervan af hoe groot het is. De reden om het op te nemen is het risico. Hij verneemt dat straks ook graag van de wethouder. Hij vervolgt zijn inbreng.
De uitgevoerde exercitie heeft geresulteerd in een conceptvoorstel om vijf projecten hierin onder te brengen. Hij zou eigenlijk ook wel de complete lijst willen zien. Hij nam kennis van het sociaal domein als inbreng. Maar hij denkt ook aan ICT projecten.
Een deel van de 10 criteria (1, 2 en 3) overlappen elkaar. Door de overlapping krijgen samenwerkingsprojecten snel een hoger puntenaantal.
Een ICT project kan zijns inziens wel degelijk risicovol zijn. Hierdoor wegen de criteria *budget, financiële risico's en impact op de samenleving* minder zwaar mee. De VVD vindt die wel belangrijk. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Met de Rekenkamer bepleit de VVD dit concept veel duidelijker uit te werken: welke onderwerpen opgenomen moeten worden in de startdocumenten voorafgaand aan de besluitvorming over een groot project, in de initiatief- of uitwerkingsfase. De raad zou vervolgens moeten kunnen beschikken over volledige informatie: de projectbegroting, de risicoanalyse en de koppeling met de gewone begroting. Hij vraagt of het college bereid is de documenten voor te leggen aan de raad.
Als het gaat om de P&C-cyclus zou het college volgens de VVD tijdig een afzonderlijke rapportage aan de raad moeten aanleveren, maar niet in de gewone P&C-cyclus. Dat zou wat hem betreft veel eerder kunnen. Dan valt die niet ergens tussen wal en schip. Hij krijgt hierop graag de reactie van het college.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) gaf zojuist aan te verwachten dat bij de behandeling van de Voorjaarsnota het college een herijking zal overleggen en zo mogelijk ook inzicht in de financiële consequenties. Hij vraagt of de heer Van Dalen nu voorstelt dit niet te laten landen tijdens de Voorjaarsnota maar op een ander moment.
De heer Van Dalen (VVD) antwoordt bevestigend. De reden daarvoor is dat het anders ergens in een bijlage komt en het de raad niet opvalt. Dat is wat hem betreft niet de bedoeling wanneer de raad in Control wil zijn. Wanneer de raad in Control wil zijn vraagt hij een expliciete rapportage op risicovolle projecten en op informatie over hoe het er voorstaat, zo dat de raad een beslissing kan nemen. Hij wil dat dan eerder ontvangen dan de Voorjaarsnota. Daarbij gaat het om net een andere cyclus dan in een bijlage bij de Voorjaarsnota. Wanneer de raad daarover een beslissing neemt kan dat dan meteen verwerkt wordt in de Voorjaarsnota.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat de raad de daarvoor geëigende momenten heeft: een eerste technische begrotingwijziging, een tweede, derde, vierde. Dat zijn de huidige hiervoor geschikte momenten binnen de huidige P&C-cyclus.
De heer Van Dalen (VVD) merkt op dat vrij snel te rapporteren is nadat iets in een project is misgegaan: eerst naar het management, dan naar het college en vervolgens naar de raad. Dat kan wat hem betreft veel eerder. Wanneer afgesproken wordt dit twee keer per jaar te doen, is dat ook te doen in de tweede helft van februari

begin maart. Dan is de raad veel eerder op de hoogte en kan die bijsturen indien nodig.

De heer Van Deún (PVV) is blij met dat er nu een regeling is. Dat zorgt ervoor dat de raad zijn controlerende functie beter kan uitoefenen.
In procedureel opzicht vraagt hij het college waarom het nu een regeling voorlegt en waarom de raad zou moeten instemmen met een toelichting en met een inleiding. Waarom koos het college niet voor een verordening? Of moet hij dit lezen als komt er nog een verordening die door het college wordt vastgesteld? In de stukken leest hij de verwijzing naar een verordening risicovolle projecten op pagina 3. Hij vraagt uitleg van de wethouder.
Zijn fractie hecht er aan dat de raad zelfstandig projecten kan aanmelden in de vorm van een voorstel aan het college om een project op te nemen, binnen het afwegingskader. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Een herijking is heel erg mooi. Hij zou graag tussendoor ook op de hoogte gehouden willen worden in het geval er nieuwe projecten zijn. Hij vindt dat dan onmiddellijk informatie naar de raad moet gaan. Ook als projecten tussentijds afvallen. Zijn fractie hecht ook aan het dashboard. Hij noemt als voorbeeld het dashboard bij het sociaal domein.
De heer Van Corler (GroenLinks) vraagt welke projecten hij zich hierbij voor moet voorstellen. De projecten die op deze lijst staan, komen niet uit de lucht vallen. De raad is er zelf bij. Hij neemt aan dat dit meegaat in de gewone cyclus: een project dat afvalt, een nieuw project, te cetera.
De heer Van Deún (PVV) bevestigt dat dat zo hoort. Hij kan zich plotselinge gebeurtenissen voorstellen. De raad heeft het budgetrecht. Binnen dat kader zou de raad snel geïnformeerd moeten zijn in het geval er wijzigingen zijn. Dat neemt niet weg dat hij ook van mening is dat de raad de organisatie niet moet overbelasten. Hij verwacht zuinigheid in dit opzicht.
Hij vervolgt zijn betoog met in te gaan op de grondexploitatie en refereert daarbij aan de inbreng van de VVD. Dat zou een reden moeten zijn dat het meekan in het hele verhaal binnen het afwegingskader.
Ook zijn fractie wil zicht hebben op de lijst met afvallers. Ook hij koppelt dit aan de controlerende functie van de raad.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt de transparantie belangrijk als gevolg van deze regeling. Ze dankt de betrokkenen die hiervoor aan de lat hebben gestaan. Bovendien beschouwt hij dit als een inhaalslag: het bedrijfsleven doet dit al langer op deze wijze. Hiermee brengt het stadsbestuur de basis op orde. Zij gaat in op drie punten: risicobeheersing, projectteam aspecten en de projectselectie.
In de risicobeheersing miste haar fractie de nadruk op de technische inhoudelijke en de juridische risico's. Zij zag bij het werfgebied dat bewoners aangaven dat bij de gemeente niet altijd het juiste kennisniveau in de organisatie aanwezig is. Dat lijkt haar een risico waarop de raad zicht moet krijgen. Dit kwam wat haar betreft nog niet zo uit stukken naar voren. Zij verneemt graag van het college hoe daaraan meer aandacht te besteden.
Haar fractie is ook benieuwd naar de impact hiervan op de doorlooptijd van projecten.
Met betrekking tot de projectteam-aspecten zet zij uiteen dat de regeling toegankelijk moet zijn en ook aantrekkelijk voor ambtenaren en projectmanagers om zich bij die

regeling te melden. Ambtenaren en projectmanagers moeten niet de neiging hebben de regeling te vermijden.
De heer Van Dalen (VVD) vraagt of mevrouw Swinkels het met zijn fractie eens is dat het niet alleen gaat om de projectleiders, maar ook de ambtelijke opdrachtgevers voor de projectleiders. Ook daar zou wat hem betreft een cultuuromslag moeten plaatsvinden.
Mevrouw Zwinkels (CDA) is dat met de VVD eens. Zij merkt daarbij op dat zij niet alleen de negatieve kant van houding en gedrag wil belichten, of dat zij zou beweren dat de cultuur totaal niet goed zou zijn. Twijnstra en Gudde heeft ook uitgesproken dat er veel meer gedeeld beeld moet zijn; dat mensen ook in staat gesteld moeten worden hun eigen verantwoordelijkheid voor hun project te nemen. Het zou de cultuur niet ten goede komen wanneer iets bij mensen weggenomen wordt. Die kanttekening plaatst zij bij de opmerkingen over houding en gedrag in de gemeentelijke organisatie. Zij vervolgt haar inbreng.
Het punt van interne tegenspraak werd kort genoemd in het voorstel zonder dat het uitgewerkt werd. Zij is benieuwd hoe het college dat verder uitwerkt. Dit hangt ook samen met het vorige punt.
Met betrekking tot het dashboard sluit zij zich aan bij de inbreng van de PVV. Ook haar fractie denkt dat daarop veel meer mogelijk is en efficiënter is in te steken dan nu wordt voorgesteld.
Over de projectselectie voegt mevrouw Zwinkels de vraag toe waarom het stadsbestuur heel deelgebied 5 van de Merwedekanaalzone opneemt. Waarom zouden deelaspecten van het project niet als risicovol aangemerkt kunnen worden en opgenomen in de regeling?
Zij is benieuwd te vernemen waarom het college de restauratie van de domtoren aanmerkt als risicovol; dat project is momenteel in uitvoering.
Zij sluit zich aan bij andere vragen die al gesteld zijn.

De heer Bakker (D66) vindt het goed en belangrijk dat deze regeling er nu ligt. Hij sluit zich daarover aan bij de inbreng van de heer Wijmenga.
Hij dankt alle betrokken partijen die hieraan een bijdrage hebben geleverd.
Hij onderstreept de genoemde punten. Wat hem betreft is het belangrijk dat het college daarop goed terugkomt.
Hij licht enkele punten uit, uit de al geleverde inbreng. Hij vindt cultuur een hele belangrijke. Hij is van mening dat medewerkers de ruimte moeten ervaren en ertoe gestimuleerd moeten worden risico's die zij signaleren actief aan de orde te stellen en dan ook het vertrouwen te krijgen om waar nodig te escaleren. Hij ziet in dit opzicht parallellen met de discussies die in Den Haag gevoerd wordt over de bestuurscultuur, openheid, transparantie. De vrijheid om dit te kunnen adresseren. Dat is op dit moment een onderbelicht punt. Hij verneemt graag hoe het college hiertegen aankijkt en hoe dit handen en voeten te geven. Hij refereert aan de inbreng hierover van de accountant. Hij vindt het interessant om in de toekomst de eigen rol van de raad hierin na te gaan. Het gaat ook om een bepaalde mate van bewustzijn.
Hij onderstreept nogmaals het punt van de organisatiecultuur.
Zijn fractiegenoot mevrouw Schilderman heeft in de raadswerkgroep meerdere malen aandacht gevraagd voor de project-Control: meer checks en balances bij risicovolle projecten. Hij zag dat niet goed gaan bij een aantal al genoemde projecten. Wanneer projecten in deze regeling gaan vallen moeten zij in een zwaarder regiem komen van Project-Control. Hij hoort hierover graag het college: waarom heeft het college deze keuze gemaakt? Hij ziet graag hoe dit vervolg krijgt in

een mogelijk strekt ter vervanging. Zijn fractie is mogelijk voornemens hierop een voorstel te doen.
Als het gaat om het overzicht van wel/niet herijking, zijn daarover al zinnige dingen gezegd in de commissie. Hij sluit zich daarbij graag aan.
Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd hoe de heer Bakker tegenover een dashboard staat.
De heer Bakker (D66) vindt een dashboard niet per definitie een zaligmakend instrument. Het is dan ook maar hoe het bestuur daarmee omgaat. Wat hem betreft is een dashboard niet het antwoord op alle problemen. Een goed overzicht van wat wel en wat niet, waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt, welke projecten getoetst zijn op welke criteria en wat daarin de stand van zaken is en iedere keer op goede momenten daarop terugkomen, vindt hij waardevol. Hij verwijst naar de strekking van zijn interruptie bij de heer Van Dalen.
De heer Van Dalen (VVD) is het wat dat betreft eens met heer Bakker: een dashboard is een presentatie van managementinformatie. Die kan wel degelijk helpen. Hij hoorde zojuist iets over project Control. Wat hem betreft zou een projectcontroller op het moment waarop het misgaat de projectleider moeten kunnen passeren als het gaat om de informatie aan de opdrachtgever. Dat is wat hem betreft een goede governancestructuur die de organisatie bij elk project zou moeten hebben. Hij vraagt hoe de heer Bakker dat ziet.
De heer Bakker (D66) is het daarmee eens. Ook dit is niet goed gegaan bij een aantal projecten in dit lijstje. Ook om die reden vraagt hij hiervoor aandacht.
Tenslotte gaat hij in op de scope van de regeling. De heer Wijmenga zei hierover iets in het begin van zijn betoog. Het gaat wat hem betreft vooral over het fysieke domein. Hij vindt dat geen goede zin. Wat hem betreft moet het stadsbestuur daar niet zo naar kijken. Hij stelt voor dat te schrappen en met open vizier hierin te gaan. Dan kan het gaan om fysiek, maar ook om sociaal en om andere domeinen en kan het zeker gaan om ICT-projecten. De grondexploitaties werden al genoemd.
Hij zou het fijn vinden wanneer nu de snelheid erin blijft op weg naar een definitieve.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het goed dat de regeling nu voorligt. Hij dankt iedereen die hierin veel werk heeft verricht. Het is belangrijk dat de gemeente Utrecht die regeling krijgt, met de Uithoflijn in het geheugen.
In de toekomst komen veel grote projecten en ontwikkelingen naar Utrecht toe. De vertragingen die zich in het verleden hebben voorgedaan onderstrepen de noodzaak dit goed op te tuigen.
Hij stelt enkele aandachtspunten aan de orde.
Ook hij vraagt aandacht voor het sociaal domein. Hij voegt eraan toe vooral op te letten dat dat vaak ook gaat om de positie van de kwetsbare bewoners. De overheid moet zich dat aantrekken. De regeling mag wat hem betreft in werking wanneer de kwetsbare bewoners worden geraakt. Hij legt dit als vraag voor aan de wethouder.

Hij sluit zich aan bij de al gestelde vraag of de wethouder kan toezeggen dat de raad voordat de raad een besluit gaat nemen al kan zien welke projecten zijn overwogen en afgevallen.
Hij verbaast zich erover dat de commissie geen voorbeelden mag noemen. De raad weet goed welke projecten gevoelig liggen of waar mogelijk iets fout zou kunnen gaan. De raad kan dan signaleren. De raad mag die vragen stellen. Hij dacht zelf aan Wego4it. Dit is een voorbeeld van een ICT-traject in het domein Werk & Inkomen. Hij

zou dan graag vóór het raadsbesluit willen zien waarom die afvalt en of de raad het daarmee eens is.
Met het oog op de reflectie van de wethouder meldt hij dat zijn fractie zich afvraagt of sommige projecten in de stad niet zo groot en specialistisch zijn (NRU, wervengebied, de Uithoflijn).
Hakend naar de reflectie van de wethouder hierop legt hij de vraag voor of sommige projecten niet zo specialistisch zijn, dat de gemeente misschien moet concluderen niet in staat te zijn die projecten op een goede manier af te handelen. Groeien sommige zaken de gemeente mogelijk over het hoofd? Hij hoopt hierop de reactie van de wethouder te krijgen.

Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) is blij met de regeling. Zij sluit zich aan bij de inbreng van de ChristenUnie en wat door de VVD is gezegd: ook haar fractie krijgt graag inzicht in de lijst van projecten, ook de projecten die zijn afgevallen.
Zij sluit zich aan bij de inbreng van de PvdA. Zelf bracht zij al twee projecten naar voren. Zij sluit zich aan bij het project Wego4it.
Zij vond het punt goed van de ChristenUnie over het sociaal domein en de criteria.
Zij vond de reactie van de Rekenkamer er uitspringen over relevantie van risicomanagement: het volledig systematisch rapporteren van het overzicht van risico's. Zij ziet hierop graag de reactie van de wethouder.
Zij ziet dat er feitelijk twee wethouders met verschillende verantwoordelijkheden naar voren worden geschoven, zowel inhoudelijk als toezichthoudend. Zij vraagt hoe het zit met de Verantwoording. Is het mogelijk om hen allebei ter verantwoording te roepen? Ook daarop krijgt zij graag de reactie van de wethouder.

De heer Van Corler (GroenLinks) kan zich bij veel zaken die gezegd zijn aansluiten.Hij vindt het goed dat de regeling er is. Hij pleit ervoor hiermee vooral aan de slag te gaan.
Een aantal aspecten is genoemd, onder andere over de Rekenkamer en de accountant. Het hebben van de regeling is één en het goed ervan gebruik maken is twee. De regeling mag in zijn ogen niet gaan werken als een afvinklijst. Hij pleit ervoor het gezonde verstand te blijven gebruiken.
Hij refereert aan en parafraseert de inbreng van het CDA over ruimte en verantwoordelijkheid.
Het nodige is al gezegd over het goed zicht houden op de projecten, ook over die er net buiten vallen. De raad moet zich daarin beheersen wanneer de raad dat lijstje krijgt. Hij pleit ervoor zodra dat opportuun is, een goed debat te voeren over eventueel toe te voegen projecten.
Activiteiten op projecten kunnen langzaam uitgroeien tot een risicovol project. Hij noemt in dit verband het belang van de herijking. Dat zit ook niet in de laatste plaats in het toevoegen van wensen aan zaken waarmee het bestuur al bezig is; het goed herijken is heel erg van belang in zijn ogen. Dit vraagt ook alertheid van de raad.
Hij sluit zich aan bij de opmerkingen die gemaakt zijn over het fysieke en het sociale domein; dit werd ook steeds naar voren gebracht in de bespreking van de raadswerkgroep. Hij merkt dat het vrij lastig is om dat goed voor elkaar te krijgen.
Misschien ook door de wijze waarop zaken wel of niet benoemd worden als zijnde een project. Niet alles waarmee de gemeente start, is een project of heeft een startdocument waardoor het als project te markeren is. Hij denkt dat hier naar gekeken moet worden gaandeweg de regeling. Ook is alertheid nodig op wat er verder binnen

de gemeente gebeurt, zeker als het gaat om het sociaal domein dat eventueel in de regeling een plek kan krijgen.
Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) vindt het opvallend wat heer Van Corler zegt over terughoudendheid bij het herijken. Wanneer zij het voorstel ziet, leest zij dat het als doel heeft de sturing, de beheersing en bijsturing van risicovolle projecten. Dat is ook de kracht van deze regeling: dat de raad kan bijsturen. Zij vraagt hoe de heer Van Corler dit voor zich ziet als hij tegelijkertijd spreekt over terughoudendheid bij het toevoegen van projecten.
De heer Van Corler (GroenLinks) antwoordt dat wat hem betreft de kracht van de regeling zit in een goede focus op die projecten de echt risicovol zijn. Wanneer de raad gezamenlijk bepaalt dat een project risicovol is, vindt hij dat prima. Hij pleit voor een goede bewuste afweging. Het vraagt iets van de organisatie en van de raad. Deze regeling verliest haar kracht wanneer een hele grote lijst ontstaat van projecten die het stadsbestuur in de gaten gaat houden.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) diende een zevental moties in, in de afgelopen jaren in deze collegeperiode over het in control zijn en hoe de situatie te verbeteren. Daarbij werd steeds gezegd dat het niet nodig was omdat het gemeentebestuur in Control is. Met dit voorstel blijken voor hem andere inzichten. Hij vindt dat een goede zaak.
Over het plan dat nu voorligt, is zijn fractie zeer tevreden. Hij denkt dat de positie van de raad, en ook de positie van het college met dit voorstel wordt versterkt. Hij ziet graag in de uitvoering de bevestiging van deze veronderstelling.

Schorsing van 15 minuten en heropening van de vergadering

De beantwoording
Wethouder Klein heeft veel bewondering voor de inzet van velen die hieraan hebben bijgedragen. Dit is niet een regulier raadsvoorstel vanuit het college voorgesteld. Hieraan is op een bijzondere manier samengewerkt. Zij bedankt de betrokken raadsleden hiervoor, en zij noemt de overige betrokken onderdelen bij name. Dit raadsvoorstel is op een gedegen en zorgvuldige manier tot stand gekomen waardoor er een mooi voorstel ligt. Zij zal straks ingaan op aanvullende mogelijkheden die zij zal voorstellen met een strekt ter vervanging.
Deze regeling tovert geen risico's weg. De risico's die er zijn worden hierdoor beter in beeld gebracht, die zijn transparant. De raad is daardoor beter in positie. Hiermee wordt het wegnemen van verrassingen nagestreefd. Dat is waarom het stadsbestuur dit doet.
Zij vindt het goed te benadrukken dat naast deze regeling “risicovolle projecten” het gemeentebestuur projectbeheersing en de rapportages heeft voor alle andere werkzaamheden. Dit voorstel is bestemd voor specifieke projecten.
De wethouder vindt het belangrijk te laten zien hoe dit in de praktijk uitwerkt. Dan gaat het ook om het opdoen van ervaring maar ook over de manier waarop dat in de organisatie wordt vormgegeven.
Zij gaat in op de inbreng van de fractie van de ChristenUnie en zal proberen daaraan zoveel mogelijk inbreng van andere fracties te koppelen. Veel reacties van fracties gaan in dezelfde richting. De ChristenUnie vraagt een actieve koppeling te maken met de begroting. Dat is ook een advies van de Rekenkamer. Het college heeft in de regeling voorgesteld (artikel 7) de raming in het startdocument op te nemen en dat daarin zowel de kostenkant als de dekkingskant staat en in de toelichting op dit

artikel staat dat hierdoor ook duidelijk de relatie met de begroting moet worden gelegd.
De ChristenUnie gaf aan hoe de keuzes gemaakt zijn om tot deze voorstellen te komen als het gaat om de projecten die hieronder vallen. Zij stuurt graag het overzicht toe aan de raad van de getoetste projecten die nu niet zijn voorgesteld. Ze denkt dat het belangrijk is voor de raad om te kunnen vernemen waarom; de onderbouwing ervan. Zij zal schriftelijk reageren op de specifieke projecten die ook in deze eerste termijn zijn genoemd. Zij denkt dat het belangrijk is voor de raad om dit goed te kunnen nalezen.
Het afwegingskader is vooral bedoeld als hulpmiddel om op een zo transparant mogelijke wijze te komen tot conclusies. Uiteindelijk is het aan de raad zelf om te bepalen welke projecten hier wel en niet onder vallen. Zij voegt eraan toe dat het belangrijk is niet te snel over te gaan tot het van toepassing verklaren van deze regeling omdat dit specifiek bedoeld is, juist daar waar van alles goed gemonitoord moet worden. Dit doet wel iets voor de werkdruk van de raad. Nagedacht zou kunnen worden over of het behapbaar te houden is met rapporteurs en het werk te verdelen.
Het college keek in het afwegingskader naar projecten boven de 10 miljoen euro. Bij faseovergangen en bij nieuwe projecten wordt ook telkens gekeken of er inderdaad reden is om voor te stellen dit hieronder te brengen. De wethouder denkt dat het goed is te zeggen dat over het jaarlijkse herijkingsmoment zij in de strekt ter vervanging in de regeling duidelijk wil maken hoe de herijking zal plaatsvinden.
Ook is gevraagd hoe het kan dat het vooral om fysieke projecten gaat. De wethouder antwoordt dat deze regeling vooral niet alleen bedoeld is voor fysieke producten. Deze regeling is breed en dat staat ook in het toepassingsgebied van de regeling. Dat betekent dat het zeer zeker ook van toepassing kan zijn op het sociale domein, en ook op ICT-projecten.
Specifiek met betrekking tot de grondexploitatie zegt zij dat het niet zo is dat die desbetreffende projecten er automatisch invallen. Daar is ook de reguliere peilstok bij het MPR. En in de Voorjaarsnota en in de andere cyclusdocumenten wordt daarover gerapporteerd. Het kan zo zijn dat er een grondexploitatie zit bij een project dat het college voorstelt om hierbij te betrekken.
Gerefereerd werd aan de decentralisaties in het sociale domein. Op het moment waarop dat plaatsvond, was dat duidelijk een project om dat te decentraliseren. Dit vond plaats in de jaren 2014/2015. Wanneer destijds deze regeling gebruikt werd, kan de wethouder zich voorstellen dat die er toen uitgekomen zouden zijn. In het huidige is dit niet meer een project, waardoor het vreemd zou zijn om het hier onder te brengen.
De heer Van Dalen (VVD) onderschrijft dit met betrekking tot de transitie jeugdzorg. Hij noemt de GREX en houdt het voor mogelijk dat een bouwproject een risicovol project is. Hij vraagt of het handig is expliciet te kijken naar de risico's die de gemeente loopt. Hij denkt daarbij aan aansprakelijkheid; wanneer alle risico's bij de gemeente liggen, kan hij zich voorstellen dat dat juist een risicovol project is.
Wethouder Klein antwoordt dat in de risicoanalyse dit soort zaken duidelijk naar voren zullen komen en ook hoe groot die zijn, óók in financiële zin, maar óók bijvoorbeeld als het gaat om de impact voor de stad en voor mensen. Daarom is zij blij dat dit niet alleen gaat over bedragen en over omvang maar dat het ook nadrjukkelijk gaat over hoe belangrijk projecten zijn ook voor de stad en voor mensen in de stad.
De heer Van Corler (GroenLinks) gaat terug in de beantwoording van de wethouder, naar het onderdeel over projecten in het fysieke domein en dat er projecten zijn in het sociale domein die in aanmerking zouden kunnen komen. Hij vraagt of op de lijst

van afgevallen projecten ook projecten staan in het sociale domein, of hanteert het stadsbestuur de juiste criteria zo dat de risico's in het sociale domein goed in beeld komen.
Wethouder Klein antwoordt dat het niet zo is dat er alleen fysieke projecten in de regeling zijn gebracht en dat er daarom alleen fysieke projecten uitgekomen zijn. Zij vervolgt haar beantwoording.
Veel partijen hebben gevraagd naar de timing: wanneer wordt dit opgeleverd en besproken in de gemeenteraad? De wethouder zet uiteen dat het college geprobeerd heeft aan te sluiten bij de cyclusmomenten. Dat is ook een logisch moment om het hierover te hebben. In ieder geval is het mogelijk het te doen als een afzonderlijke rapportage: een afzonderlijk document voor het geheel van alle projecten die onder de regeling vallen. Dat wordt dan bijvoorbeeld bijgevoegd bij de eerste bestuursrapportage. Het is dan aan de raad om te beoordelen of dat dan iets is dat de raad afzonderlijk wil bespreken, of gaat dit in het geheel mee?
De tweede bestuursrapportage is op de helft van het jaar. De wethouder vindt het logisch om die rapportage daar te houden. Wanneer vanuit de raad er grote behoefte is om de eerste bestuursrapportage eerder te behandelen, is zij daar op zich niet op tegen. Wel moet dan goed gekeken worden of het dan gaat om een verbetering of alleen om een verplaatsing. Zij doet nu niet het voorstel de eerste bestuursrapportage naar voren te halen omdat zij zo op het eerste gezicht geen rustiger momenten ziet in de agenda.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) licht toe dat hij hier naar vroeg vanwege de scheve verdeling over het jaar. Vijf en zeven maanden vindt hij meer in balans dan 4 en 8 maanden volgens het beeld dat hij had. Hij adviseert het college dit niet méér uit balans te laten lopen.
Wethouder Klein kan dat bevestigen. Juist over dit soort zaken is het goed om open lijnen te houden. Zij vervolgt haar beantwoording.
Zij noemt de elementen die door de raad worden vastgesteld. De vraag was of dat niet een beetje veel is en dat te beperken. Zij stelt voor in de strekt ter vervanging duidelijk te maken dat de inleiding en de toelichting ter informatie zijn en dat het vaststellen door de raad de regeling betreft en de artikelsgewijze toelichting.
De partijen vroegen breed aandacht voor de organisatiecultuur en in hoeverre mensen zich vrij voelen om problemen aan te kaarten. Dit zal gezamenlijk gedaan moeten worden. Het college is daarmee gestart binnen de organisatie. Sommige mensen hebben niet veel met een gestandaardiseerde rapportage; tegelijkertijd denkt zij dat een dergelijke rapportage juist heel erg kan helpen; dan is duidelijk wat van de medewerker verwacht wordt. Bovendien zijn er mensen die aangeven dat ze dat prettig vinden en dat het belangrijk blijft, ook als organisatie te laten zien ermee om te gaan als lerende organisatie en daarvan geen afrekencultuur te maken, ook intern niet én extern.
Zij vervolgt met in te gaan op de inbreng van de fractie van de VVD. De wethouder bevestigt dat het totstandkomen van het raadsvoorstel lang geduurd heeft. Zij denkt wel dat het zinvol was dit op deze manier te doen en dat er daardoor een meer gedragen stuk ligt en ook een stuk dat in de praktijk gaat bereiken dat beoogd is. Daar speelde de corona pandemie doorheen. Bovendien heeft het college nog advies gekregen van externen. Ook dat kostte tijd. De kwaliteit van het voorliggende is ook daaraan toe te schrijven.
De fractie van de VVD vroeg mogelijk ook in aansluiting op de inbreng van de Rekenkamer, naar welke onderwerpen in het startdocument mogelijk nog toegevoegd moeten worden. De Rekenkamer vroeg of het verstandig is een probleemanalyse

verplicht te maken en een kosten-baten-afweging. De wethouder benadrukt dat die aspecten bij het projectbesluit horen. Het startdocument is niet het eerste document over een project. De wethouder zou dat op de juiste plek willen houden. Zij wil met alle plezier toevoegen dat dit Smart moet gebeuren. Het is zeker haar insteek om dit zo scherp mogelijk te omschrijven.
Het is een regeling geworden omdat het om afspraken gaat tussen raad en college; daardoor heeft het niet die externe werking van een verordening. Het college zal de term verordening aanpassen in het diagram.
De heer Van Deún (PVV) had gevraagd waarom niet alles in een verordening te regelen. Die is algemeen verbindend en geeft ook voor de inwoners meer duidelijkheid. Dan kunnen ze daarop aanspraak maken. Een regeling is meer een werkinstructie die vastgesteld wordt voor de organisatie. Hij vraagt naar de politieke afweging voor het college dit zo te doen.
Wethouder Klein licht toe dat het niet gaat om een politieke afweging; het gaat om een juridische afweging hoe dit op een nette manier te doen. De gemeentewet is de uiteindelijke basis waarop het stadsbestuur functioneert. De koppeling naar de financiële verordening is gemaakt. Zij heeft geen reden dit op een andere manier voor te stellen.
De wethouder attendeert de commissie op de actieve informatieplicht. Dan wordt er niet gewacht tot een moment van in ieder geval een rapportage. Wanneer zaken genoemd moeten worden, worden die direct genoemd.
Ook het college had de gedachte de voortgang inzichtelijk te maken via een dashboard.
Richting de fractie van het CDA bevestigt zij dat technisch inhoudelijke en juridisch relevante zaken hierin goed zitten. Die zijn voor het startdocument belangrijk. De risico's die het CDA noemt, vallen daar zeker onder.
Als het gaat om de impact op eventuele doorlooptijden zou dit in principe er niet voor moeten zorgen dat projecten hierdoor langer gaan duren. Dit is wat gedaan moet worden.
Zij zal in haar brief ook specifieker ingaan op de vragen over deelgebied 5; waarom niet meer inzoomen en waarom de DOM-toren?
Gevraagd is hoe het voor ambtenaren aantrekkelijk blijft om hiermee te werken; het moet inderdaad niet een soort zwaard van Damocles zijn. Het is juist een manier die het bestuur verder brengt. Zij kan zich voorstellen dat de ambtenaren dat ook zo ervaren, ook vanuit de gedachte dat dit niet als afreken-instrument wordt gebruikt, maar wel dat ervoor gezorgd wordt dat dit de dingen zijn waarover helder gedaan moet worden. Dat is een belangrijke verbeterslag.
Mevrouw Zwinkels (CDA) is blij met het antwoord van de wethouder. Zij wil graag weten hoe het in de praktijk gaat. Het is nu nog een aanname dat mensen daartoe bereid zullen zijn. Uit het rapport van Twijnstra en Gudde blijkt dat hiertegen weerstand is.
De heer Van Dalen (VVD) gaat in op het begrip “afrekencultuur”. Volgens hem zou dit juist projectleiders moeten helpen met het tijdig in kaart brengen van risico's waardoor de opdrachtgever de rol van opdrachtgever kan nemen en uiteindelijk ook de wethouder en uiteindelijk ook de raad. Dit voorkomt een afrekencultuur.
Wethouder Klein begint met de inbreng van de heer Van Dalen. Zij is het zeer eens met hem. Dit is precies zoals zij dit ziet. Het is wel mogelijk risico's transparant te maken en bewust te kijken hoe ermee om te gaan.
In reactie op de vraag van het CDA zet de wethouder uiteen dat in de handreiking over de interne manier van werken diverse aanknopingspunten zitten. Zij noemt in dit

verband het gesprek dat gevoerd wordt over risico's, maar ook over de aanscherping van de rol.
Mevrouw Zwinkels (CDA) merkt op dat in het voorstel ook staat dat de kosten hiervoor ten laste komen van het projectbudget. Zij vraagt om het bespreekbaar is dit niet zo te laten zijn in sommige gevallen.
Wethouder Klein bevestigt dat dat in principe gebruikelijk is. Het gaat om zaken die bij elkaar horen. Ze denkt dat het goed is dit niet ergens anders te beleggen, juist ook omdat het daar thuis hoort.
Richting de fractie van D66 merkte zij al diverse zaken op over de organisatiecultuur. Zij overweegt daarop specifieker in te gaan in de stukken die zij toezegde over de checks and balances ook om na te gaan waar dit eventueel nog niet voldoende verwoord is.
Daarnaast stelde de fractie van D66 vragen over de scope en de reikwijdte. In de regeling staat dat die voor de volle breedte van de werkzaamheden van de gemeente Utrecht zijn, fysiek, maar ook sociaal, ook ICT. De wethouder is benieuwd of er nog aanleiding is daarop nog iets te doen.
De fractie van de PvdA stelde vragen over de kwetsbare positie van mensen. De wethouder bevestigt dat dat zeer zeker een punt is dat ook wordt meegewogen. Dit speelt een rol als het gaat om de impact op de samenleving. Het gaat ook zeker om hoe belangrijk de toegevoegde waarde is. Zij antwoordt bevestigend.
Zij zal in haar brief ook ingaan op Wego4It. Bovendien noemt zij de vraag of er zaken zijn die zo enorm zijn dat de gemeente het niet aankan. De wethouder herhaalt in dit licht wat zij heeft gezegd over het wegtoveren van risico's. Wel is het mogelijk om aan te geven hoe dit op te pakken. In het licht van de te verwachten informatie die voortkomt uit de regeling, is het zaak het goede gesprek te blijven voeren. Wanneer het college inschat dat de gemeente het niet zou aankunnen, zal het college dat zeker zeggen. Wanneer de raad dat van mening is, is dát het gesprek. Dit draagt bij aan het voeren van het goede gesprek.
De fractie van Student & Starter noemde enkele specifieke projecten. Zij zal daarop schriftelijk ingaan. Zij bevestigt dat er twee wethouders zijn die steeds vanuit hun eigen portefeuille aan de lat staan. Het gaat om de portefeuillehouder voor het eigen project en het is inderdaad de wethouder Financiën en in het stuk wordt zij wethouder Control genoemd die meekijkt vanuit haar verantwoordelijkheid. Het college als geheel is verantwoordelijk. Zodra zaken verantwoord moeten worden, zal het college dat steeds doen.
De fractie van GroenLinks deed de oproep zo snel mogelijk van start te gaan. De wethouder denkt dat het belangrijk is te laten zien hoe dit in de praktijk datgene gaat bereiken dat het stadsbestuur voor ogen heeft. Van het grootste belang is dat het bestuur blijft monitoren hoe het werkt.
De fractie van Stadsbelang Utrecht vroeg in het verleden regelmatig aandacht voor de historie en hoe inbreng vanuit de raad te verwerken. De wethouder dankt de fractie voor de suggesties.

Gemiste vragen
Mevrouw Zwinkels (CDA) miste het antwoord op haar vraag over het organiseren van de interne tegenspraak; hoe dat in de komende tijd te concretiseren?
Wethouder Klein refereert aan de al eerder genoemde inleiding als het gaat om de interne tegenspraak. Daar is te lezen hoe dat wordt vormgegeven. Het is belangrijk om per project goed te kijken naar wie daarbij nodig is. Zij beseft dat dit goed bekeken moet worden bij ook de specifieke projecten.

Tweede termijn
De voorzitter vraagt aandacht van de commissie voor eventueel in te dienen moties en amendementen en voor de status waarin dit raadsvoorstel doorgaat naar de raad.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) dankt de wethouder voor haar uitgebreide beantwoording. Hij vraagt aandacht van de griffie en van de ondersteuning door de wethouder voor het vaststellen door de raad van de technische toelichting.

De heer Van Dalen (VVD) sluit zich aan bij de inbreng van de heer Wijmenga. Ook hij dankt de wethouder voor haar beantwoording.
Hij is ook benieuwd naar de strekt ter vervanging. Hij zal overleggen met zijn collega de heer Gilissen over de te nemen vervolgstappen. Hij zal daarbij kijken naar de andere fracties in de commissie of zaken gezamenlijk op te pakken zijn.
Hij maakt zich zorgen over het moment van rapporteren, vooral ook omdat daartussen een bepaald tijdspad zit. Wanneer dit pas bij de Voorjaarsnota komt, is dat zoveel maanden later en misschien wel net te laat om in te grijpen.
Hij kan zich voorstellen dat de kosten-batenanalyse gevolgen heeft wanneer een risico zich voordoet en dat daarover ook gerapporteerd wordt. Hij krijgt graag de toezegging dat dit in de rapportage hoort.

De heer Bakker (D66) dankt de wethouder voor haar beantwoording. Hij vindt het fijn dat er een strekt ter vervanging komt. Hij heeft daarbij één verzoek; wanneer kort gereageerd wordt op de aanbevelingen vanuit de commissie, de adviescommissie, de Rekenkamer, de accountant, de annnotatie, de griffie et cetera, is de raad op de hoogte van de scherpte met het oog op het vervolg.

De heer Van der Zweth (PvdA) dankt de wethouder voor de toegezegde strekt ter vervanging en de gedane overige toezeggingen.
Hij is blij met de onderschrijving door de wethouder van zijn stellingname ten aanzien van bewoners in een kwetsbare positie. Hij merkt op dat dit vreemd omschreven is bij punt 6 b en c. Hij vraagt de wethouder na te gaan of bij de strekt ter vervanging dit explicieter is te formuleren. Mocht zij tot de conclusie komen dat dat niet hoeft, zal zijn fractie een amendement indienen.

Beantwoording
Wethouder Klein richt zich tot de VVD met op te merken dat het juist is dat de conclusies van de kosten-batenanalyse in het startdocument komen, maar niet de hele analyse. Zo is dat nu voorgesteld.
Zij bevestigt dat het goed is duidelijk aan te geven hoe het college is omgegaan met de opmerkingen van de verschillende gremia die hierbij betrokken zijn, dit als antwoord op de vraag van D66.
Richting de PvdA zet de wethouder uiteen dat zij met betrekking tot de formulering bij 6b en c en de vraag in hoeverre er aanleiding is dit aan te passen, zal nagaan hoe dit voortgang te geven.

De voorzitter concludeert dat dit raadsvoorstel de B-status krijgt vanwege de strekt ter vervanging.

Zij concludeert in afstemming met de commissie en op aangeven van **de heer Van der Zweth** (PvdA) dat 30 minuten spreektijd wordt gereserveerd voor de bespreking in de raad.

Toezeggingen
De wethouder zegt toe een strekt ter vervanging te zullen leveren voor de raadsvergadering met daarbij aandacht voor de herijking, het afwegingskader, duidelijke afbakening van wat de raad vaststelt en checks and balances, de adviezen van de Rekenkamer, annotatie conform de bespreking in de commissie naast enkele kleine tekstuele aanpassingen. Zij zal de lijst met getoetste projecten meesturen. De wethouder komt in de begeleidende raadsbrief terug op de projecten die in de bespreking zijn genoemd.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat toezeggingen die gestand gedaan worden nog vóór de raadsvergadering, niet op de toezeggingenlijst komen.
Wethouder Klein zal de strekt ter vervanging vóór 17 juni naar de raad sturen. Dit agendapunt zal worden behandeld in de raadsvergadering van 17 juni.
Mevrouw Zwinkels (CDA) had van de wethouder ook begrepen dat dat zij nog een brief zou sturen over de projecten rondom de Merwedekanaalzone en de Domtoren. Zij vraagt of dat onderdeel wordt van de strekt ter vervanging, of dat dit pas aan de orde komt bij de daadwerkelijke uitvoering van dit voorstel.
Wethouder Klein antwoordt dat dit niet in de strekt ter vervanging zal komen. Zij zal hierover een afzonderlijke brief schrijven. De opmerking was terecht.
De voorzitter concludeert dat de raad die brief vóór 17 juni zal ontvangen.

Schorsing om 13.00 uur tot 14.00 uur.

Middagvergadering
6. Raadsvoorstel zienswijze conceptbegroting 2022 GGDrU
Beleidsveld: Volksgezondheid, wethouder Eerenberg

- *Directe en indirecte gevolgen van de corona epidemie;*
- *Het betrekken van de raad bij agendavorming over de aanpak van de structurele gevolgen van de corona epidemie;*
- *Instemmen met het verhogen van de inwonerbijdrage voor investeringen in de privacy en registratieveiligheid;*
- *Budgettaire neutraliteit als harde randvoorwaarde voor nieuwe initiatieven en acties;*
- *Wijk- en doelgroepgerichte samenwerking tussen de GGDrU en de gemeente Utrecht bij de massavaccinatie;*
- *Zorgen bij de rijksfinanciering van de SOA-preventie en SOA-bestrijding 2022.*

De voorzitter, leidt de bespreking in met toe te lichten dat de GGdRU een ontwerpbegroting 2022 voor een zienswijze naar de raad heeft gestuurd. Het college bereidde een zienswijze voor voor de gemeenteraad met daarin een zestal aandachtspunten (zie boven).

De commissie
De heer Bakker (D66) kan zich op hoofdlijnen goed vinden in de door het college voorgelegde zienswijze.
Hij laakt de agressie en het geweld in het veld tegen hulpverleners.
Hij onderschrijft de oproep van het dagelijks bestuur in zijn brief om wel te investeren in privacy en informatiebeveiliging. Zijn fractie stelde daarover veel vragen. Hij vindt het logisch dat daarop meer gas gegeven moet worden ook in financieel opzicht.

Zijn fractie vindt ook de aandacht voor SOA's en de achterblijvende bekostiging vanuit het Rijk belangrijk.
D66 vindt het van belang dat de gemeente Utrecht ook een plek heeft in het overleg met de GHOR als het gaat om de vraag hoe het stadsbestuur straks betrokken is bij de rol en positie van de GGD in het zorglandschap. Hij vraagt de wethouder of hij daarover nog iets kan zeggen. Dit moet niet alleen op het landelijke toneel worden besproken en besloten.
Hij vraagt of de wethouder iets kan zeggen over het behoud van de verworvenheden voor vergelijkbare kwesties zoals kennis en ervaring bij het opzetten van de testinfrastructuur, na de pandemie. Is de wethouder van mening dat dat nog een plek moet krijgen in de begroting voor volgend jaar?

Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) gaat in op de consequenties van corona voor de GGD en ook voor de begroting van vorig jaar. Die consequenties gaan nog even door. De corona-realiteit is nog niet voorbij. Het is belangrijk hierin gezamenlijk te blijven optrekken.
In grote lijnen kan haar fractie zich vinden in de voorliggende zienswijze.
Zij gaat in op de Prep-pilot, de seksuele gezondheid en een klein punt op de mentale gezondheid. Voor wat betreft de eerste twee punten is zij blij te lezen dat de gezamenlijke lobby stappen voorwaarts zet. 102 extra personen in de Prep-zorg vindt zij een mooie stap vooruit. De vergoeding die daar tegenover staat is reëler maar nog niet volledig dekkend. Daarvan wordt ze zenuwachtig, zeker in combinatie met het gegeven dat de begroting voor de seksuele gezondheid naar beneden is bijgesteld. De zienswijze stipt dat al aan. Haar fractie zou daarop wel iets nadrukkelijker aandacht willen zien. Zij vraagt zich af of de GGD straks voorbereid is. Ze denkt daarbij ook aan alle jongeren, jong volwassenen en überhaupt volwassenen. Zij legt de vraag voor of het bestuur goed voorbereid is op wanneer alles weer opengaat. Zij kan zich zomaar voorstellen dat er meer SOA's bijkomen. Zij vraagt de wethouder daarbij meer kracht te zetten.
Ook leest zij wederom niets over de wachttijden. Zij vraagt de wethouder dit punt over te brengen op het dagelijks bestuur van de GGDrU.
Als het gaat om mentale gezondheid is haar fractie blij dat daarvoor veel aandacht is. Zij ziet dit nog niet terug in de zienswijze. Zij zou dat willen opnemen als een positief kritisch punt in de zienswijze zo dat daarop extra aandacht gevestigd blijft.
Opvallend is dat met verschillende monitoren gefocust wordt op jong volwassenen. Dan vormen de 25-45/50 jarigen een grote doelgroep. Haar fractie is benieuwd hoe dit is voor de categorie 25-35. Die hebben te maken met meer specifieke problematiek als gevolg van corona, dan de groep vanaf 35+.

De heer Van Steeg (CDA) kan zich in grote lijn vinden in de voorliggende zienswijze. Goed dat aandacht wordt besteed in de zienswijzebrief aan de organisatie na de coronacrisis. Goed dat erop wordt gewezen dat de raad daar nadrukkelijk bij wordt betrokken. Dat mag wat hem betreft nog wel een tandje meer. Hij doet de suggestie aan de wethouder na te gaan wat de GGD Utrecht van de coronacrisis leert. Hij kan zich een evaluatie voorstellen en die evaluatie zou bestuurlijk besproken moeten worden wat hem betreft. Om dan vervolgens naar voren te kijken.
Ten tweede ziet hij het personeel niet terugkomen in de begroting. Er is personeelstekort en het is moeilijk aan personeel te komen. Formeel is de afspraak gemaakt dat dat niet zou terugslaan op deze begroting. Hij is benieuwd naar de stand van zaken daarin en wat dat betekent voor de komende jaren.

Ten derde sluit hij zich aan bij de inbreng van D66. De privacy moet goed geborgd zijn. Hij kan leven met een kleine verhoging van de inwonersbijdrage en van de kindbijdrage.

De heer Vonk (GroenLinks) kan zich grotendeels aansluiten bij de woorden van zijn voorgangers als het gaat om de zienswijze van de kaderbrief en de ontwerpbegroting. Hij wenst de GGD en de zorgmedewerkers succes toe.
Net als D66 keurt hij het geweld en de bedreigingen af richting de zorgmedewerkers.
Hij deelt de opvatting van de zorg van de wethouder over de SOA-zorg in de zienswijzebrief. Al eerder vroeg zijn fractie aandacht voor de achterstand.
Hij doet de suggestie seksuele voorlichting te geven aan de groepen die daarop nog geen of minder aandacht hebben gekregen.
Hij sluit zich aan bij de opmerkingen van Student & Starter over de PreP-pilot.
Hij schaart zich achter de opmerkingen over de ICT-systemen en de privacy van D66
Hij voegt de wens van zijn fractie eraan toe dit gezamenlijk op te pakken als GGD-en om te voorkomen dat er verschillende systemen ontstaan.
Hij ziet uit naar het onderzoek dat ZonMw uitvoert in samenwerking met de GGD.

Mevrouw Assen (PvdA) kan zich hartgrondig aansluiten bij de woorden waarmee de heer Bakker zijn inbreng begon met de waardering voor de GGD. Zij ziet om haar heen heel veel complimenten voor de geoliede machine als het gaat om het vaccineren in de Jaarbeurs. Zij hoopt dat die waardering op enig moment terechtkomt bij de GGD-medewerkers.
Haar fractie is blij met de zienswijze. Zij ziet tot haar vreugde dat veel andere gemeenten de moeite namen om te reageren op de begroting.
Zij sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Sturkenboom van Student & Starter over de seksuele en mentale gezondheid.
Goed dat concreter in te gaan op wat het borgen van de privacy vraagt. Zij leest hier tussen de regels door dat de GGD zijn taken met het huidige budget niet kan uitvoeren. Zij vraagt of de wethouder deze terugkoppeling heeft gekregen en of hij die analyse deelt.
Zij ziet veel begrip vanuit de GGD voor de positie van de gemeente ook als het gaat om de financiën. Zij schat in dat in de eerste plaats het Rijk aan zet is. Tegelijkertijd is zij van mening dat het niet kan zijn dat wanneer de GGD onvoldoende uitgerust is om zijn taken uit te voeren, het bestuur van de stad dat laat bestaan, zeker niet tijdens en na de pandemie. Zij vraagt of de wethouder dit deelt en zij vraagt naar de oplossing die hij ziet.
De GGD geeft aan niet ernaar te streven de inwonersbijdrage te verhogen. Zij vindt dat op zich een mooi streven. Zij vraagt of het in deze tijd wellicht verdedigbaar zou zijn daar wel naar te streven als dat een oplossing is om taken beter uit te kunnen voeren. Zij leest in de kaderbrief op de zienswijze van het gemeentebestuur over het tegengaan van gezondheidsverschillen geen reactie. Zij vraagt of de wethouder die wel heeft ontvangen. Haar fractie is daar benieuwd naar. De PvdA hoopt dat het gegeven dat de raad geen reactie ziet, niet betekent dat daarmee niets gedaan gaat worden.
Zij vraagt hoe de wethouder de verschillende zienswijzen vanuit de gemeenten duidt.

Mevrouw Meerding (VVD) verhaalt verheugt van haar positieve ervaringen met de corona-vaccinatie bij de GGD.
Haar fractie is tevreden met de zienswijze.

De VVD heeft dezelfde vraag als gesteld door de heer Van Steeg over het personeelstekort. Zij verneemt graag van de wethouder wat dat gaat betekenen en of de wethouder zich daarover ook zorgen maakt. Het wordt wel genoemd door de GGD zelf, maar er wordt nog niet echt een oplossing voor aangedragen.
Haar fractie brengt een aantal aandachtspunten in aangestipt door D66 en Student & Starter. Die hebben te maken met de aanpak van de vaccinatie en de seksuele gezondheid. Zij verneemt graag het antwoord van de wethouder.

De voorzitter constateert dat alle aanwezige fracties hebben gesproken. Hij geeft de wethouder het woord.

De beantwoording
Wethouder Eerenberg houdt zijn beantwoording kort en krachtig.
Hij sluit zich aan bij de complimenten aan het adres van de GGD.
De GGD moet hard werken en maakt bedreigingen mee. De wethouder vindt dat laatste volstrekt onacceptabel. Deze mensen helpen de gemeente door deze fase heen. Hij is blij met de waardering die de commissie unaniem uitte.
De wethouder verwacht dat de medewerkers van de GGD een gebaar van de raadsleden in het kader van de waardering die zij hebben voor hun werk, zeer op prijs zouden stellen.
In relatief weinig tijd organiseerde de GGD een grootschalige verrassend soepel lopende operatie. Hij uit zijn waardering daarvoor.
Hij is het eens met de mensen die hebben gezegd dat veel is geleerd in de afgelopen periode in de bestrijding van corona. De GGD regio Utrecht is dan ook van mening dat hij die kennis moet vasthouden. In het tegengaan van de pandemie wordt voortdurend aandacht besteedt aan het aanvullen van draaiboeken. Veel wordt vastgelegd. Utrecht mag zich gelukkig prijzen met zijn GGD. Deze GGD heeft ook de capaciteit dit goed te organiseren.
Op de vraag wat met de kennis richting de toekomst te doen, refereert hij aan de desbetreffende inbreng van de heer Rouvoet over dat zaken georganiseerd zouden moeten worden op landelijk niveau in het kader van de bestrijding van de pandemie. Hij vindt het een goede suggestie van de heer Bakker om na te gaan wat het lokaal bestuur daarvan vindt. Die vraag zullen meerdere gemeenteraden dan moeten beantwoorden. De wethouder weet dat de GGD Utrecht dat gesprek graag met de gemeenteraad wil voeren. Hij zou dat zelf ook graag willen, en dan mogelijk langs de lijn van de heer Van Steeg: wat de gemeente zelf heeft geleerd van de bestrijding van de pandemie. Hij schetst het brede palet aan aspecten die daarbij komen kijken en anderzijds is dan de vraag wat dat betekent voor de toekomstige pandemiebestrijding en de organisatie daarvan in het samenspel met de GGD, regionaal, lokaal en landelijk. Hij zoekt naar een effectieve vorm voor dat gesprek. Hij kan zich voorstellen dat langs die twee lijnen daarvoor een sessie wordt georganiseerd. Hij vraagt het advies van de commissie of dat dan gaat om een college-informatiebijeenkomst.
De heer Van Steeg (CDA) dankt de wethouder voor deze toezegging. Zijn vraag was gericht op de getrokken lessen bij de GGD en hoe dat gaat leiden tot een nieuwe invulling van personeel en middelen.
De wethouder zet uiteen dat de GGD heel veel lessen heeft getrokken. Dit zou goed een onderwerp kunnen zijn voor het gesprek, ook met de directeur, de DPG. Hij kan een aantal van die onderwerpen delen met de commissie en maakt daarbij een brug naar ICT en privacy. Wanneer in de grootschalige pandemie scheiding nodig is, zijn

systemen nodig die daarop ingericht zijn. Het gaat daarbij om de opschaling die gemaakt moet worden. Een aantal van de ICT-systemen is oorspronkelijk ontworpen voor veel kleinschaliger gebruik en ook niet zo ontworpen dat ze op te schalen zijn. Dat is een voorbeeld van een les.
De positieve variant en een andere les is dat ook iets wakker wordt gemaakt in de GGD op het moment waarop de pandemie bestreden wordt. Hij schetst de aard van de grote inzet die is geleverd. Lessen zijn te trekken over de belastbaarheid van mensen. Het vergt iets van mensen om dit anderhalf jaar vol te houden.
De voorzitter verneemt desgevraagd van **de wethouder** dat het het college niet zal lukken dit gesprek met de GGD vóór de zomer te organiseren. Dit moet goed voorbereid worden. Hij doet het voorstel dat gesprek in september te organiseren.
De heer Bakker (D66) merkt op dat er corona-update-bijeenkomsten zijn. Wat hem betreft lenen die zich er goed voor. Hij stelt voor één van die bijeenkomsten daarvoor te gebruiken. **De voorzitter** verneemt instemming van de commissie. Hij concludeert dat het aldus geregeld gaat worden.
De wethouder vervolgt zijn beantwoording. Hij gaat door op de vragen over de ICT-systemen. Hij begint dan bij mevrouw Assen van de PvdA. Binnen de huidige begroting is de GGD Regio Utrecht onvoldoende opgewassen om de hele serieuze vraagstukken over privacy voldoende op te pakken. Daarin moet geïnvesteerd worden. Het dagelijks bestuur van de GGD vindt dat dit echt gedaan moet worden. Dat wordt beschouwd als een structurele investering. Hij proeft steun daarvoor in de commissie. Dit staat ook in de zienswijze. Het algemeen bestuur heeft gezegd dit te zien als een incidentele investering en dit voor de toekomst opnieuw te beschouwen. Dit wordt de discussie die met het Algemeen Bestuur gevoerd gaat worden rondom de begroting. D66 zegt daarover dat logisch te vinden. Hij ervaart dit als steun. Hij zal namens de gemeente Utrecht in het Algemeen Bestuur inbrengen dat het wat de gemeente betreft alles wat te maken heeft met privacy en ICT en wat daaruit voortvloeit, goed georganiseerd zal moeten zijn.
Hij gaat vervolgens in op enkele specifieke onderwerpen die ingebracht zijn van een commissie. Hij noemt in dat verband de seksuele gezondheid. Hij begrijpt de verwachting van Student & Starter over het meer gebruik van de diensten na de opening van de samenleving. Hij weet niet of wetenschappelijk is onderzocht of er dan ook een groter beroep gedaan gaat worden op de seksuele gezondheidszorg. De wethouder vindt het een goede suggestie dit toe te voegen aan de zienswijze gericht op een voorbereiding daarop door de GGD in de breedte.
Met betrekking tot de actuele stand van zaken in de wachtlijsten is dat iedereen binnen twee weken gezien kan worden; de huidige wachttijd is dus twee weken.
De wethouder is het zeer eens met Student & Starter, GroenLinks en de PvdA dat de PrEPpilot te weinig heeft opgeleverd. Student & Starter zegt dat het er steviger in mag. De wethouder vindt dat eerder een boodschap aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dan aan de GGD. Daar moet de bekostiging vandaan komen. De wethouder wil graag nog eens naar de zienswijze kijken of het mogelijk is de aanmoediging voor de lobby iets steviger te maken.
De PvdA had de reactie gemist op de gezondheidsverschillen. De wethouder constateert dat met die fractie. In het gesprek met de GGD bleek dat daarover veel kennis aanwezig is. De wethouder merkt op dat de gemeente zelf de regie heeft als het gaat om de verkleining van de gezondheidsverschillen. Hij vindt het een goede suggestie hiervan een groot thema te maken, misschien nog wel meer na corona. De regio zou wat hem betreft in de kern moeten inzetten op het verkleinen van gezondheidsver-

schillen. Dat is ook geen exclusief vraagstuk van de gemeente Utrecht. Dat speelt in de omliggende gemeenten net zo hard. Dit lijkt hem een goede alinea.
Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat de taak voor het verkleinen van gezondheidsverschillen nadrukkelijk ook ligt buiten de zorg, maar ook in het gebied van werk en inkomen. Hoe vindt hierop uitwisseling plaats?
Wethouder Eerenberg is het daarover eens. Dit zit ook nadrukkelijk in preventie. Dit heeft ook te maken met ongelijk investeren. Dit lijkt hem iets waarop de GGD zal moeten reageren wanneer de raad zou zeggen daarover iets in de begroting terug te willen zien. Hij benadrukt dat de samenwerking uitstekend is.
De wethouder gaat in op de mentale gezondheid en de 25-35-jarigen uit het gezondheidonderzoek. Een concreet verzoek van Student & Starter is, om de mentale gezondheid toe te voegen aan de zienswijze. Hij heeft daartegen geen bezwaar. De vraag of het college binnen het gezondheidonderzoek van de GGD Regio Utrecht de 25 – 35 jarigen er uit kan lichten om daaraan losstaande conclusies te kunnen verbinden, moet de wethouder navragen. Het lijkt de wethouder het meest praktisch wanneer het college de commissie in de eerstvolgende coronabrief meldt of dit zal lukken. De insteek is dat de wethouder hoopt dat het de GGD gaat lukken.

Gemiste vragen
De heer Vonk (GroenLinks) had in het kader van ICT, de samenwerking geopperd met andere GGD-en en daarop nog geen reactie gehoord.
Wethouder Eerenberg antwoordt dat daarover veel te zeggen is. Bestaande systemen zijn naar een landelijke schaal gebracht en opgeschaald met alle problemen van dien. Vanuit de GHOR is er een inherente samenwerking tussen GGD-en. Er zijn ook systemen waar een aantal GGD-en met elkaar samenwerken; dat geldt onder andere voor het informatiesysteem (GGID) dat in ontwikkeling is voor een aantal GGD-en met de jeugdgezondheidszorg. Daaraan doet de gemeente Utrecht niet mee. De gemeente Utrecht maakte in het verleden een andere keuze. Gezocht wordt naar het behalen van schaalvoordeel en standaardisatie. Er is ook steeds de behoefte om lokaal en regionaal maatwerk mogelijk te maken. Voor de bestrijding van de pandemie moet een robuust systeem zijn dat uniform werkt zonder verschillen in werkwijzen en dat snel is in te zetten en dat ook een beetje simpel werkt. Daarop beginnen nu verbeteringen te ontstaan. In het begin ging dat niet goed.
Het zou mooi zijn wanneer de nieuwe minister van VWS dit soort investeringen voor zijn rekening zal nemen en dat daarmee dan grote stappen zijn te maken.

Tweede termijn
De voorzitter verneemt desgevraagd dat de commissie daaraan geen behoefte heeft. Hij merkt op dat enkele aanpassingen aan de zienswijzenbrief zijn toegezegd.

Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) merkt op dat wanneer de punten die zij heeft aangedragen in de zienswijzenbrief worden verwerkt, de voorzitter de A-status kan handhaven.

De voorzitter concludeert dat deze zienswijzenbrief met de A-status door kan naar de raadsvergadering.
Wethouder Eerenberg geeft desgevraagd aan dat hij voor de eerstvolgende raadsvergadering deze wijzigingen zal hebben verwerkt.

<u>Toezeggingen</u>

Een aantal veranderingen zullen aangebracht worden in de zienswijze. Die wijzigingen zijn terug te vinden in het verslag.
De wethouder zegt toe dat hij in de coronabijeenkomst na de zomer (september) met de raad het gesprek aangaat over wat geleerd is van de coronasituatie en hoe in de toekomst daarop is in te spelen.
In de eerstvolgende coronabrief komt de wethouder terug op de vraag of het mogelijk is om de groep 25-35-jarigen uit te lichten als afzonderlijke groep op het terrein van de mentale gezondheid.

Hiermee besluit **de voorzitter** de bespreking van dit agendapunt. Hij schorst en heropent de vergadering na 5 minuten.

7. Situatie arbeidsmigranten in Utrecht
7.1 Raadsbrief koudweerregeling en maaltijdvoorziening voor mensen die dak- en thuisloos zijn
7.2 Raadsbrief beantwoording toezeggingen Programmabegroting diverse beleidsvelden
7.3 Beantwoording schriftelijke vragen 2021 nr. 34 over hulpverlening arbeidsmigranten
7.4 Beantwoording schriftelijke vragen 2020 nr. 136, over de situatie arbeidsmigranten in Utrecht

De voorzitter leidt dit agendapunt in. Hij noemt de agenderende fracties: PvdA, ChristenUnie, GroenLinks en de SP. Zij vroegen dit debat aan over “de vaak schrijnende situatie van arbeidsmigranten”. De fracties willen een actieve houding van de gemeente en zij vinden de ontwikkeling van een meer samenhangende aanpak nodig, bij voorkeur onder één wethouder die helpt bij het zorgen voor goed en veilig werk, fatsoenlijke huisvesting, benodigde zorg en het voorkomen van dak- en thuisloosheid binnen de groep.
Dit onderwerp zal worden besproken in één termijn; het gaat om een raadsbrief. De voorzitter geeft eerst de agenderende fracties het woord. Twee van de vier agenderende fracties zijn op het moment van de deze inleiding nog niet aanwezig.

De commissie
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat Utrecht de stad moet zijn waar bestaanszekerheid de goed werkende norm is. De situatie van arbeidsmigranten staat in schril contrast daarmee. Hij geeft een paar anekdotes en schetst daarmee wantoestanden in het leven van arbeidsmigranten in Nederland. Als er geen werk meer is, gooit de werkgever ze op straat en verliezen ze naast hun werk ook hun huis en de zorgverzekering. Dan begint de ellende.
Hij stelt dat deze mensen uitgebuit worden door malafide uitzendbureaus en werkgevers. Over de rug van arbeidsmigranten wordt geld verdiend.
De PvdA stelde meerdere keren vragen. Wat hem betreft straalde in de beantwoording niets uit van urgentie. Hij merkt op dat het college zich soms tegensprak: over of de groep in beeld was. Het college verwees naar het Rijk waar het ging over gesprekken met werkgevers en toezicht op de arbeidsomstandigheden. Het legde de verantwoordelijkheid bij de arbeidsmigranten zelf waar het ging over taalbeheersing, registratie en zelfs over de woonomstandigheden. Of het college was in ieder geval niet voornemens actie te ondernemen waar het te maken had met toezicht op pan-

den die door uitzendbureaus worden opgekocht of om een Quickscanhuisvesting, zoals voorgesteld door de commissie Roemer.
Hij concludeert dat het college vrijwel niets doet aan de uitbuiting.
Hij stelt dat het college zijn zorgplicht voor deze kwetsbare groep serieus moet nemen. Pas nadenken over hulp wanneer sprake is van dak- en thuisloosheid is te laat. Zijn fractie wil een meer samenhangende aanpak, een plan tegen de uitbuiting van arbeidsmigranten in de stad, bij voorkeur wat hem betreft onder één wethouder die zorgt voor veilig werk, fatsoenlijke huisvesting en benodigde zorg. Dit kan in de andere G4 steden. Dan moet het wat hem betreft ook mogelijk zijn in Utrecht.
Voor zijn fractie zijn een paar zaken noodzakelijk in dit plan. De eerste is zorgen voor goed werk. De gemeente moet samenwerken met de arbeidsinspectie, de vakbond en met partners in de stad.
De heer Van Steeg (CDA) is het eens over de schrijnende gevallen. Hij denkt aan een meer landelijke aanpak en noemt in dat verband de commissie Roemer. Hij begrijpt de urgentie. De werkgevers en de uitzendbureaus hebben een belangrijke verantwoordelijkheid.
De heer Van der Zweth (PvdA) bevestigt dat er een landelijke aanpak moet zijn en dat daarbij goed aangesloten moet worden. Het wachten op en overlaten aan een landelijke aanpak lijkt hem onverstandig. Heel veel partners in de stad geven signalen af richting de gemeente. Die partners kunnen ook de werkgevers noemen bij wie het fout gaat en ze kunnen ook de huizen aanwijzen die overvol zijn geraakt. De gemeente kan daar iets mee. De gemeente zit daar bovenop. De gemeente Utrecht heeft het contact met partijen als het Leger des Heils, Barka op lokaal niveau.
Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.
Hij doet de suggestie als gemeente de samenwerking te zoeken met de arbeidsinspectie, de vakbond, de partners in de stad zoals Barka, het Leger des Heils, de kerken om malafide werkgevers aan te pakken. Wat hem betreft hoort het erbij dat de gemeente die werkgevers gaat aanspreken, zeker waar het werkgevers betreft die mensen op straat zetten. Wat hem betreft gaat de gemeente ook werken met naming and shaming van deze werkgevers. Hij zal de informatie de wethouder doen toekomen als het gaat om de partijen waarover hij nu spreekt.
Ten tweede noemt hij het toezicht op fatsoenlijke huisvesting. Hij pleit ervoor huisjesmelkers na te jagen. Zeker als het gaat om huisjesmelkers die betrokken zijn bij onverbeterlijke werkgevers. Hij pleit ervoor aangescherpt toezicht te organiseren op panden die worden opgekocht door uitzendbureaus. Daarmee is gericht te zoeken naar waar uitbuiting plaatsvindt.
De heer Sungur (DENK) hoort de heer Van der Zweth twee keer Kanaleneiland noemen. Hij vraagt of wat de heer Van der Zweth nu inbrengt vooral in Kanaleneiland voorkomt, of ook in andere wijken.
De heer Van der Zweth (PvdA) heeft begrepen dat dit vooral veel voorkomt in Kanaleneiland, en ook in Overvecht en in Lombok. Dat heeft voor een deel soms ook te maken met Bulgaren. Wellicht is het probleem breder dan waarover hij de signalen heeft ontvangen. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.
Ten derde noemt hij de maaltijdvoorziening en opvang voor niet-rechthebbenden, ook na 1 juni. Partijen als het Leger des Heils bieden aan dit te organiseren in Utrecht.
Ten vierde merkt hij op dat de zorg altijd beschikbaar moet zijn. Hij koppelt dit aan het verlies van de zorgverzekering bij het verliezen van werk. Ook in dat geval moet er zorg zijn. Ook dit zou wat hem betreft een gemeentelijke taak moeten zijn.

Ten vijfde vindt hij dat de groep zoveel mogelijk ingeschreven moet worden in het basisregistratiesysteem inclusief verblijfsadres. Dat maakt het mogelijk om al die andere punten te gaan doen waarom de PvdA vraagt. De stad als Rotterdam gaat Utrecht daarin voor. Rotterdam laat zien dat hierop wel degelijk stappen te zetten zijn.
Wat hem betreft is de situatie schrijnend genoeg om als gemeente hierop een fatsoenlijke taak te pakken en haar zorgplicht na te komen. Zijn fractie vraagt enerzijds het samenhangende plan tegen uitbuiting, en anderzijds aandacht voor de deelaspecten. Hij hoopt hierop een goede en positieve reactie te krijgen van het college.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vindt het goed dit onderwerp in de brede raad met meerdere wethouders te bespreken. Het gaat om een groep mensen die iedereen graag ziet als het gaat om het verbouwen van het huis, het plukken van aardbeien, het schoonmaken van de woningen, maar tegelijkertijd is niet te ontkennen dat bij een deel van de arbeidsmigranten meer zorg komt en dat het de vraag is of dit de manier is om met arbeid om te gaan.
Zij heeft de zorg voor vooral de groep die op straat komt of afglijdt. Zij gaat in op specifiek die groep. Volgens haar moet het stadsbestuur ervoor waken te vervallen in de idee als heeft elke Pool opvang nodig. Wat haar betreft moet de gemeente niet proberen iets op te lossen dat groter is dan waartoe de gemeente is. Deze visie komt ook van de organisaties waarmee de gemeente in de stad samenwerkt. Die organisaties hebben dag in dag uit te maken met die groep. Voor die groep biedt Barka vaak wat nodig is.
Wat haar betreft moet de aandacht vooral gaan naar de kleinere groep die het niet redt door teveel psychische problemen of verslaving of andere problemen waardoor het niet lukt de stap naar werk of terugkeer te maken. Zij is van mening dat de gemeente naar meer oplossingen kan zoeken dan die er nu zijn.
Zij noemt de lobby in de G4 en het belang op landelijk niveau om middelen te krijgen voor een beperkte voorziening waarmee mensen maatwerk kunnen krijgen. Zij noemt de volgende voorbeelden: bedden, medische zorg, hulp bij financiën. Zij vindt dat daarvoor goede toelatingscriteria geformuleerd moeten worden.
Anderzijds kan haars inziens Utrecht nóg slimmer zijn binnen de huidige mogelijkheden. Ze denkt daarbij aan een straatpsychiater die met mensen in gesprek gaat, hulp bij verzekeringen en postadressen: een investering in het goed in werking zetten van wat wel mogelijk is. Haar oproep is dan ook aan de wethouder hiervoor met een plan te komen in samenwerking met betrokken instanties: een plan op niveau van de stad zou de gemeente, de instanties, de groep die met deze mensen te maken heeft, en de dakloze EU-migrant die het niet zelf redt, heel erg helpen. Zij zou graag willen dat de wethouder daarop gas geeft.
De heer Van der Zweth (PvdA) onderschrijft de noodzaak de groep hulp te geven. Hij vraagt of de ChristenUnie van mening is dat de gemeente meer moet doen voor de groep met wie het nu nog goed gaat maar die wel in een kwetsbare positie zit.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) zet uiteen dat wanneer zij haar hart volgt en de gemeente voor iedereen iets zou moeten betekenen, de gemeente alles zou moeten oplossen. Tegelijkertijd heeft de gemeente moet de gemeente zich bewegen binnen de huidige wet en regelgeving.
Arbeidsmigranten mogen hier werken. Die werken hier onder omstandigheden die zij erg problematisch vindt. Werken en wonen is aan elkaar gekoppeld. Verliezen mensen hun werk verliezen zij hun woning. Zij kijkt tegelijkertijd naar de ruimte die de gemeente heeft en vindt dan dat eerst het noodzakelijke gedaan moet worden. Voor

het andere moet de gemeente richting het Rijk lobbyen. Met het Rijk moeten andere afspraken gemaakt worden. De gemeente heeft niet veel tools in handen om het een en ander op te lossen. Daarin is zij reëler.
De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt wat het stadsbestuur belet wanneer de partners in de stad de namen kunnen geven van uitzendbureaus en onverbeterlijke werkgevers die misbruik maken van deze mensen, ofwel in de arbeidssituatie ofwel in de huisvesting. Het is toch mogelijk om in contact met de arbeidsinspectie iemand er op af te sturen om dat te stoppen. Hij benadrukt dat dat lokaal al gedaan moet worden.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) denkt dat het goed is dat de PvdA voor die groep specifiek die aanpak zojuist al heeft benoemd. Zij is daar zeker niet op tegen. Zij vraagt zich wel af hoe heftig de gemeente daarop kan duwen en trekken. Zij deelt de zorg die door de heer Van der Zweth is uitgesproken. Zij vindt het prima wanneer de wethouder daarop een goed antwoord geeft.
Mevrouw Podt (D66) probeert de beide partijen op weg te helpen. Zij deelt de mening van de ChristenUnie waar het gaat om de focus op de zaken waarvoor de gemeente is en waarin zij goed is. Tegelijkertijd zit het haar dwars dat hier uitzendbureaus zijn. Zij denkt dat ze niet zo genoemd mogen worden. Zij verneemt uit het veld dat dat niet de reguliere bureaus zijn die alom bekend zijn maar dat dat organisaties zijn die zijn opgericht om dit soort werkzaamheden te doen. Het lijkt haar zinnig een lijst te maken met de apps van de heer Van der Zweth om te checken of de gemeente met die clubs nog verbanden heeft. Zij denkt van niet. Maar wat haar betreft moet de gemeente daar beginnen.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) kan zich daarin helemaal vinden.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat arbeidsmigratie de welvaart kan vergroten, zowel in Nederland als in het thuisland van de migranten. Verdienmodellen die gebaseerd zijn op minimaliseren van arbeidsvoorwaarden en omstandigheden, en het maximaliseren van de woon- en transportkosten voor de arbeidsmigranten, en het afwentelen van maatschappelijke kosten, noemt hij schadelijk voor de arbeidsmigranten en die ondergraven ook de arbeidsverhoudingen in Nederland.
Vandaag spreekt de commissie vooral over arbeidsmigranten van binnen de EU en niet zozeer over de expats en ook niet zozeer over arbeidsmigranten uit Latijns Amerika, zuidoost Azië of Afrika. GroenLinks is er voorstander van dat ook voor deze groep arbeidsmigranten gereguleerde mogelijkheden komen om in Nederland *te* kunnen werken. Maar zo lang die mogelijkheden er niet zijn en de migranten wel, heeft de gemeente nog steeds een zorgplicht voor mensen zonder papieren wanneer ze in de problemen komen. Hij noemt de titel van de motie die vorige week besproken is passend: er bestaan geen niet-rechthebbenden, alleen mensen die geen recht hebben en die in de problemen gekomen zijn. Voor hen is opvang en zorg nodig. Wat zijn fractie betreft richt het bestuur van de stad zich ook op het voorkómen dat dit soort problemen ontstaan. Preventie is beter. Het stadsbestuur moet zich wel degelijk richten op het traject dat daaraan vooraf gaat.
De adviezen van het aanjaagtteam onder leiding van Roemer worden breed gesteund. Veel zaken moeten landelijk geregeld worden. Zeker wanneer die geregeld gaan worden, ontstaat een extra gemeentelijke verantwoordelijkheid voor zover de gemeente die verantwoordelijkheid nu al niet heeft.
In de stad en in de regio Utrecht werken duizenden arbeidsmigranten in distributiecentra en maakbedrijven. Die migranten wonen niet zelf in Utrecht, maar zijn vaak gevestigd op vakantieparken elders in het land. Ook in Utrecht zelf woont een be-

hoorlijk aantal arbeidsmigranten, volgens het onderzoek van 2017 ongeveer 8.500. Waarschijnlijk is dat een stevige onderschatting.
Hij pleit er voor dat et bestuur oog moet oog voor de verschillende situaties: de arbeidsmigranten die in Utrecht wonen en werken, alleen in Utrecht werken, via uitzendbureaus werken, bij werkgevers. Tegelijkertijd beseft hij dat er ook een behoorlijk grote groep in een andere arbeidsverhouding zit. Die zijn zzp-er of hebben een eigen bedrijf.
Het komt in Utrecht op grote schaal voor dat er meer mensen zijn in Utrecht dan formeel geregistreerd. Dat speelt in Kanaleneiland, in Hoograven, in Zuilen, in Overvecht. Maar dit vindt ook geconcentreerd plaats op een aantal plekken. Dat heeft als gevolg dat kinderen niet naar school gaan, dat mensen onverzekerd zijn, dat zij bij de sociale dienst niet hun reële kosten kunnen opgeven. Soms wonen ze in huizen die gehuurd zijn door uitzendbureaus, maar soms ook in woningen door anderen gehuurd al of niet legaal.
GroenLinks heeft een aantal concrete voorstellen.
De gemeente Utrecht moet zich allereerst meer inzetten om ervoor te zorgen dat werkgevers en uitzendbureaus aangesproken worden op het inschrijven van arbeidsmigranten, liefst bij het PRP. Maar als het niet anders kan, dan bij het regionale loket voor registratie voor niet-ingezetenden. Daar zou ook het verblijfsadres vastgelegd moeten worden. Rotterdam doet dat. Hij vraagt waarom Utrecht het niet doet.
Daarnaast zou het wat hem betreft ook goed zijn wanneer dakloze EU-migranten een postadres kunnen krijgen, bijvoorbeeld bij de stadsbrug. Hij krijgt graag de reactie van de wethouder op deze voorstellen.
Het aanjaagtteam van Roemer adviseert dat het loket RNI ook ingezet wordt voor voorlichting aan arbeidsmigranten. De gemeente wijst in de beantwoording van vragen naar het IWCUR. (Het internationaal welkomstcentrum Utrecht Regio in de Engelse taal geformuleerd) Daar zouden ook arbeidsmigranten terechtkomen. Hij vindt dat een verwijzing die geen recht doet aan de nodige kwaliteit. De organisatie en de website daarvan straalt in alles af dat dit iets is voor theoretisch geschoolde studenten en voor expats. Hij vindt niets op die website dat echt aansluit bij de leefwereld of bij vragen van arbeidsmigranten. Volgens zijn fractie is een digitaal en zeker ook fysiek informatieloket nodig dat aansluit op de leefwereld en taal van de arbeidsmigranten die arbeidsmigranten informeert over hun specifieke rechten.
Mevrouw Podt (D66) vindt dat de fractie van GroenLinks niet helemaal goed gekeken heeft. Zij leest behoorlijk veel informatie op de desbetreffende website. Zij kan zich wel vinden in de woorden van GroenLinks over de look en feel. Zij kan zich voorstellen dat mensen zich daardoor niet aangesproken voelen. Het is mogelijk nog even zoeken op welke manier ervoor te zorgen is dat mensen zich ook aangesproken vóelen door een dergelijk informatiecentrum.
De heer Dekkers (GroenLinks) denkt dat de informatie nog iets toe te spitsen is op die doelgroep en zeker wat betreft die look and feel, welke organisatie het ook gaat doen. Hierin is ook samen te werken met andere steden. Hij attendeert op een aantal relevante landelijke websites.
Zijn fractie heeft de indruk dat Utrecht een groot deel van de arbeidsmigranten die in Utrecht woont en werkt, niet in beeld heeft. De gemeente verwijst vaak naar de stichting Barka. Die stichting doet goed werk. Maar die bereikt niet alle arbeidsmigranten. De stichting richt zich vooral op de groep die al in de problemen zijn geraakt. Ze hebben ook geen menskracht genoeg om zich meer in te zetten voor de mensen die nog niet dak- of werkloos zijn. Hij vraagt de wethouder of (1) het nodig is om Barka nu extra financieel te ondersteunen nu de Stichting extra veel werk te doen

heeft en (2) of de gemeente bereid is op zoek te gaan naar andere organisaties en sleutelpersonen die contacten hebben met arbeidsmigranten om hen te ondersteunen en om de zelforganisatie te versterken. Hij denkt daarbij aan de mensen van het Huis van Vrede, organisatoren van de FNV. De gemeente kan met dergelijke zelforganisaties, het huurteam en verhuurders illegale woonsituaties opsporen en maatregelen treffen op een manier die niet de arbeidsmigranten treft maar waardoor de huisjesmelkers worden aangepakt.
Mevrouw Podt (D66) vindt dit ingewikkeld. Zij begrijpt wat GroenLinks wil. Zij vraagt of dit betekent dat wanneer zij een arbeidsmigrant in Utrecht is, zij automatisch een dergelijke organisatie op haar dak krijgt. Zij vraagt waar de grens ligt. Zij is er geen voorstander van om per definitie arbeidsmigranten te definiëren als hulpbehoevend of kwetsbaar.
De heer Dekkers (GroenLinks) wil zeker ook waken voor generalisaties. Hij verwijst naar Roemer. Een belangrijk deel van deze arbeidsmigranten verkeert in slechte situaties. Ze zijn ook beperkt zelfredzaam. Tegelijkertijd zitten in die gemeenschap ook krachtige figuren. Hij zou het daartoe willen leiden dat de zelforganisaties worden versterkt en gefaciliteerd. Hij vraagt de wethouder of het college bereid is om die versterking van zelforganisaties mee te initiëren en te faciliteren.
Een landelijke discussie wordt gevoerd over het ontkoppelen van huisvesting en werk. Wanneer dat doorgezet wordt, krijgt de gemeente een extra verantwoordelijkheid. Hij vraagt het college of de gemeente Utrecht zich voorbereidt op dat soort nieuwe taken, ook als er geen nieuwe landelijke regelgeving op dit punt komt. Zijn stelling is dat Utrecht altijd iets kan doen.
Naast de gerichte aanpak van al of niet illegale overbewoning, vindt de heer Dekkers het nodig dat Utrecht het initiatief neemt voor een regionale aanpak van de huisvesting van arbeidsmigranten.
De situatie in Utrecht en in de regio is anders dan in sommige andere gebieden. In Zeewolde en in West Friesland zijn mooie voorbeelden van hoe met vergunningen wel allerlei zaken geregeld worden op grote locaties, ook gekoppeld aan het beter in de hand krijgen van huisvesting van arbeidsmigranten in de stad. Hij vraagt of het college bereid is het initiatief te nemen voor een dergelijke regionale aanpak en dan de voorbeelden in Zeewolde en West Friesland wil nagaan.
Organisaties als Buurtteam, sociale dienst, toezicht & handhaving, zijn niet altijd voldoende ingesteld op het werken voor en met arbeidsmigranten. Welke maatregelen denkt het college te nemen.
De gemeente is bezig met het invoeren van nieuwe vormen van inburgering. Zijn fractie vindt het belangrijk de nieuwe aanpak van inburgering en taalonderwijs zoveel mogelijk aan te bieden aan arbeidsmigranten en aan hun gezinnen. Hij beseft dat daar een financieringsprobleem speelt.

De voorzitter deelt mee dat de vierde agenderende fractie zich heeft moeten afmelden. Die spreektijd kan gaan naar de niet-agenderende fracties.

De niet-agenderende fracties
Mevrouw Podt (D66) leverde al veel inbreng in interrupties; zij probeert haar inbreng nu zo kort mogelijk te houden.
Zij vindt de vrijheid om overal in Europa te kunnen wonen en werken een groot goed. Het is belangrijk ook aandacht te hebben voor de minder positieve aspecten waarbij mensen soms het slachtoffer zijn van malafide werkgevers of waar ze buiten de boot

vallen wanneer het werk stopt. Zij vindt het gelukkig dat Utrecht al heel lang aandacht heeft voor deze groep.
D66 is net als heel veel partijen in de raad op zoek naar een mogelijke oplossing; dat begint bij haar fractie met te erkennen dat er nogal een aantal partijen hierbij betrokken zijn. Zij verzoekt het college na te gaan of de gemeente relaties heeft met malafide uitzendbureaus.
Ze kan zich voor een groot deel aansluiten bij het betoog van de ChristenUnie, waar het gaat om een knip tussen de twee groepen. In eerste instantie ligt de verantwoordelijkheid bij de arbeidsinspectie en voor een deel ook bij de werkgever. Dan is er een andere groep van mensen die buiten de boot is gevallen. De hulpverlening doet de gemeente al lang. Daar voegt de gemeente de opvang aan toe. Wat haar fractie betreft werkt zij ook graag weer samen met BARKA en doet zij een indringend beroep op werkgevers.
De heer Dekkers (GroenLinks) gaat in op een punt dat mevrouw Podt al iets eerder noemde: het aanpakken van de uitzendbureaus. Hij stelt vast dat de malafide uitzendbureaus vooral in andere sectoren bezig zijn. Hij vraagt of er voor de gemeente een taak ligt.
Mevrouw Podt (D66) legt de nadruk op het voorkómen dat mensen buiten de boot vallen. Bij toegang tot taal, aangestipt door GroenLinks, gaat het vooral om mensen die in Utrecht langer verblijven. Het lijkt haar fractie goed om na te gaan of daar bruggen te slaan zijn, bijvoorbeeld naar de geplande taalhuizen die genoemd zijn in het inburgeringsbeleid.
Ook het mensen in beeld krijgen is al genoemd, voordat ze bij de hulpverlening komen. Zij krijgt hierop graag de reflectie van de wethouder.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt de opvatting van D66 als het gaat om mensen die weliswaar in Utrecht wonen maar onder zulke omstandigheden dat de kinderen niet naar school kunnen. Wat hem betreft moeten ook die mensen ondersteuning krijgen vanuit de gemeente.
Mevrouw Podt (D66) is dat op zich eens met GroenLinks. In een aantal gebieden heeft de gemeente al bepaalde verantwoordelijkheden. Zij is er voorstander van in te grijpen wanneer teveel mensen in een te kleine ruimte wonen. Zij heeft niet de indruk dat de gemeente daar onverschillig tegenover staat.
Zij vindt het idee om een samenhangende aanpak te maken goed. Zij wil voorkomen in een situatie terecht te komen met het beleid destijds jegens woonwagenbewoners; het stadsbestuur moet oppassen voor stigmatisering.

De heer Van Steeg (CDA) ziet ook dat dit een schrijnend probleem is. Hij noemt de rol van de mensen uit Oost-Europa in de Nederlandse economie en dat ze daarvan ook zelf beter worden en dat ze hun rol op een goede manier vervullen. Aan de andere kant zijn er uitwassen te zien. Die moeten bestreden worden. Daarmee is zijn fractie het eens. Hij noemt in dit verband ook de commissie Roemer.
De vraag is nu wat extra gedaan moet worden op gemeentelijk niveau. Hij is er van overtuigd dat malafide uitzendorganisaties hard aangepakt moeten worden. Van belang is goede afspraken te maken over werkgeverschap. Hij denkt dat dat gemakkelijker op landelijk niveau kan. Hij vraagt het college wat extra nodig is.
Ook huisjesmelkers moeten hard aangepakt worden wat hem betreft.
Ze vond de vraag terecht die mevrouw Streefland opriep: arbeidsmigranten die op straat komen, hebben wel hulp nodig. Zijn beeld is dat die groep redelijk klein is. Hij vraagt het college daarover informatie te geven en hoeveel doorstroom in die groep zit. Zijn beeld is ook dat organisaties als Barka redelijk effectief zijn in het helpen om

mensen nieuw perspectief te bieden in het thuisland of te begeleiden naar extra werk. Waar mogelijk kan het gemeentebestuur daar nog iets extra's doen, en juist via die organisaties. Hij voorziet andere discussies wanneer regelingen worden opgetuigd. Die moeten minimaal met G4 worden afgestemd.

Mevrouw Meerding (VVD) schrikt bij artikels in de krant over misstanden bij arbeidsmigranten. Het gaat dan vaak om migranten die onder valse voorwendselen naar Nederland worden gelokt, onderbetaald krijgen of in zeer krappe en onveilige woningen gehuisvest worden. De VVD vindt dat onacceptabel.
Ook arbeidsmigranten verdienen basisrechten. Zij merkt op dat dat ook zo vastgelegd is in de wet. Helaas wordt die wet nog lang niet altijd nageleefd en ontbreekt het aan toezicht en handhaving. De vraag is wat haar betreft hoe het toezicht te verscherpen en wie daarvoor verantwoordelijk is. Daarbij staat voor haar fractie voorop dat het kabinet landelijk bezig is met een aanpak en daarbij de samenwerking zoekt met onder meer de provincies en gemeenten. Het is de VVD niet duidelijk wat de gemeente Utrecht op dit moment precies doet in samenwerking met het Rijk. De aanpak vanuit het Rijk is al eind 2019 gestart. Zij vraagt de wethouder wat hij lokaal merkt van de aanpak van het kabinet en wat de gemeente in dat kader doet.
Wat de VVD betreft ligt het initiatief voor een aanpak in de eerste plaats bij de landelijke politiek. Haar fractie vindt het geen goed idee om als gemeente allerlei regelingen op te tuigen. Toch ziet zij voor de gemeente ook mogelijkheden, vooral wanneer het gaat om voorlichting, en de registratie in het BRP.
Voorlichting is dan in de vorm van goede informatie voor vertrek of bij aankomst in Utrecht. Zij denkt daarbij aan een flyer, een goede website of een aanspreekpunt bij de gemeente. Zij vraagt zich af of Welcome Utrecht Region goed aansluit op de wensen en op de vragen die arbeidsmigranten hebben. Zij verneemt graag hoe de wethouder dit ziet. Zij legt de vraag voor of de gemeente iets meer kan betekenen in de informatievoorziening.
Mevrouw Podt (D66) merkt op dat de VVD in het verleden erg aarzelend was over informatie in de eigen taal. Zij vraagt hoe mevrouw Meerding die informatie voor zich ziet.
Mevrouw Meerding (VVD) lijkt het haar nodig de informatie in de taal te geven van de thuislanden of in het Engels. Zij vindt het van belang dat mensen op de hoogte zijn van hun rechten.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat al heel veel informatie in de Engelse taal beschikbaar is. Hij begrijpt hieruit dat de VVD positief is ten aanzien van informatie in de eigen taal: Roemeens, Bulgaars, Pools.
Mevrouw Meerding (VVD) bevestigt in dit geval positief te zijn. Zij herhaalt haar argumenten. Het gaat om arbeidsmigranten die hier niet in de eerste plaats zijn om de Nederlandse taal te leren. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.
De registratie in het BRP is bij uitstek een taak van de gemeente. Juist daar gaat het nu vaak mis. Daardoor verliezen ze hun bescherming.

Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) sluit zich grotendeels aan bij de inbreng van de PvdA.
De stukken geven haar de indruk dat er niet echt zicht is op deze groep. Dat kwam voor haar vooral door het kleine deel over de maaltijdvoorziening en de beantwoording van de schriftelijke vragen. Zij kan zich vinden in de woorden van de heer Van der Zweth over het onderbrengen bij één wethouder. Tegelijkertijd wordt vaak

gerefereerd aan Barka, een Poolse organisatie. Zij verneemt ook dat er andere groepen zijn. Zij zou het fijn vinden om daarin meer inzicht te krijgen.
Zij is blij met G4 onderzoek waaraan gerefereerd wordt. Zij wil graag weten wanneer de raad daarvan de uitkomst gaat krijgen en wanneer de raad weer op de hoogte wordt gesteld

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) merkt op dat het goed is te beseffen dat bij Barka allerlei medewerkers werken die breed inzetbaar zijn, zowel voor Roemenen, Spaanstaligen, en anderen. Zij deelt met mevrouw Van Ophem dat er geen zicht is op de groep. Zij vraagt zich af wat het plaatsen onder één wethouder zou gaan opleveren. Deze groep laat zich moeilijk zien.

Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) merkt op dat mevrouw Streefland zelf ook al aangeeft dat het moeilijk is om deze groep in beeld te krijgen. Onder één wethouder is meer taakgericht te werken. Zij refereert ook aan de inbreng van mevrouw Podt; dit is wat haar betreft een van de mogelijke oplossingen die uit te proberen zijn. Op dit moment werkt het niet onder twee wethouders.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of Student & Starter en de PvdA het met hem eens zijn dat het goed is ervoor te zorgen dat er samenhang is, dat er dingen op elkaar aansluiten, maar dat op verschillende terreinen verschillende wethouders hun aandacht houden op het gebied van huisvesting, van economie, van werk en inkomen, van taal, voorlichting en inschrijving maar dat het slim is om één coördinerend wethouder te hebben zodat er samenhang is en helderheid over de activiteiten die de gemeente wil ondernemen.

Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) antwoordt dat zij het eens is over de benodigde samenhang. Het onderbrengen bij één wethouder vindt zij één van de oplossingen. Zij ziet in dat er samenwerking nodig is tussen verschillende portefeuilles.

De heer Van der Zweth (PvdA) deelt de omschrijving van de heer Dekkers. De vragen die gesteld zijn, zijn beantwoord uit Wonen, asiel en immigratie, Wmo, Werk & inkomen. Dit toont aan dat er samenhang gevonden moet worden. Het is van belang dat de deelgebieden bij elkaar gebracht worden; hij vindt dat de toegevoegde waarde van het onderbrengen bij één wethouder.

Mevrouw Van Ophem (Student & Starter) vraagt hoe het staat met het corona-vaccineren van deze groep.

De heer Walenkamp (Stadsbelang Utrecht) voert zijn maidenspeech. Hij vervangt zijn woordvoerder op het laatste moment.
Wat hem betreft gaat het om kansen geven en grenzen stellen. Mensen die in de Europese Unie wonen, krijgen hier mogelijkheden. En onder bepaalde omstandigheden krijgen ze ook een woning. Wanneer ze hun werk verliezen, moeten de arbeidsmigranten weer naar huis. Wat zijn fractie betreft moet de wetgeving nageleefd worden.
Lezende de stukken krijgt hij voor een deel de indruk dat de groep nog niet in beeld is; ruim 15.000 internationale werknemers, bestaande uit diverse groepen, mogelijk ook ongedocumenteerden die soms ook illegalen worden genoemd. Wat hem betreft moet de gemeente geen aanzuigende werking creëren voor ongedocumenteerden. Wanneer het gaat om echt schrijnende gevallen, wenst de heer Walenkamp de gemeente succes met de opvang en de organisatie. Voor de concrete uitvoering verwijst hij naar de fractievoorzitter in de raad.

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten en heropent de vergadering.

De beantwoording

Wethouder Voortman begint met de beantwoording en zij geeft weer hoe de taken zijn verdeeld tussen de wethouders: zij zal onder meer ingaan op burgerzaken en internationaal welkomst centrum Utrecht en Wonen en haar collega Van Ooijen zal ingaan op de dakloosheid.

Zij bevestigt dat veel arbeidsmigranten in Utrecht werkzaam zijn en minder die ook in Utrecht wonen. Het overgrote deel van de arbeidsmigranten werkt gewoon. De commissie heeft vragen gesteld over de groep met wie het niet goed gaat. Het is dan vooral zaak om te kijken wat de gemeente kan doen om mensen te helpen bij problemen met wonen, inschrijvingen, of opvang.

De vraag of een coördinerend wethouder zou helpen, beantwoordt zij dat zij zich afvraagt of dit het panacee is. Het gaat hier om verschillende problemen. Dit ook omdat op landelijk niveau dit ondergebracht is bij verschillende ministeries en de wethouders hun eigen contacten hebben met die verschillende ministeries. Het is dan de vraag of het zinvol is één wethouder te hebben die al die ministeries gaat aflopen.

Dat neemt niet weg dat wanneer het gaat om problemen en de gemeente de middelen heeft om die op te lossen, zij dat ook moet doen.

Een belangrijk punt is inschrijven in het BRP en het verblijfadres. Arbeidsmigranten die korter dan vier maanden per jaar in Nederland verblijven, kunnen zich inschrijven in de registratie Niet Ingezetenden (RNI). Wanneer ze langer dan vier maanden in Nederland verblijven, zijn ze verplicht zich in te schrijven de basisregistratie Personen. Om ingeschreven te worden in de RNI moeten de arbeidsmigranten zich kunnen identificeren met een geldig identiteitsbewijs. In totaal zijn er 19 landelijke RNI-loketten waar niet-ingezetenen zich kunnen registreren. Utrecht is daarvan één.

In Utrecht wordt uitvoering gegeven aan de aanbeveling uit het rapport van het aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten, van de commissie Roemer om een aparte registratie uit te vragen. Het is voor de arbeidsmigrant niet verplicht die gegevens te verstrekken. Die aanvullende gegevens zijn nodig om de arbeidsmigrant in de toekomst te kunnen wijzen op zijn rechten en plichten.

Registratie is hét middel voor alle gemeentelijke clusters om inzicht in aantallen en de verblijfplaats van EU-arbeidsmigranten te krijgen. Om het verblijfadres op te nemen in de RNI is de gemeente afhankelijk van wet- en regelgeving. Het ministerie van BZK wil het mogelijk maken het tijdelijke verblijfadres in de loonaangifteketen te laten registreren. Het is dan de bedoeling dat de werkgever ook de zorgplicht krijgt om de adressen aan te leveren.

De landelijke vereniging voor burgerzaken en de VVB hebben aangekaart dat de gemeente een stap verder wil gaan en heeft ook in een brief aan staatssecretaris Knops aangegeven dat het wettelijk geregeld moet zijn dat het verkrijgen van een BSN gepaard gaat met de verplichting om het verblijfsadres in Nederland op te geven, bij voorkeur in de verblijfsgemeente zelf.

Een andere verstrekkender oplossing is arbeidsmigranten in Nederland verblijvende niet-ingezetenen aan te merken als ingezetenen zo dat het actuele woon- of verblijfsadres wordt geregistreerd in de BRP en dat de aangifte ook verplicht is. De vervolgstappen zijn nu nog niet bekend. Het college denkt dat de registratie een verplichtend karakter heeft en een wettelijke basis moet hebben om de problematiek van *onder de radar blijven* daadwerkelijk aan te kunnen pakken.

De wethouder zet uiteen dat nu wel gekeken wordt naar wat wel mogelijk is om te doen. De gemeente beschikt over een aantal instrumenten om de kwaliteit van de

BRP bij te houden en te verbeteren, zoals de controle op huisaangiften, adresonderzoek, deelname aan de landelijke aanpak adreskwaliteit, en proactieve huisbezoeken. Het demissionaire kabinet heeft gezegd de inrichting van een nieuw registratieproces te willen overlaten aan een volgend kabinet. Ook de aanpassing van de wet BRP om opgave van een actueel adres voor deze groep mogelijk te maken, kan ook nog enige tijd duren.
In Utrecht is het vermoeden en in het verleden ook gemeten dat de arbeidsmigranten niet in Utrecht verblijven maar in een andere randgemeente. Dat is lastig te achterhalen aangezien het noteren van de lokale verblijfsgegevens, vooruitlopend op eventuele wetgeving, geen verplichting kent. De wethouder vindt het het overwegen waard en zegt de commissie toe te onderzoeken of het mogelijk is in het licht van de privacy de tijdelijke verblijfplaats een periode lang bij te houden om hierop meer zicht te krijgen.
Het blijkt dat Rotterdam niet het tijdelijk verblijfsadres noteert. Rotterdam is bezig met een lobby richting ministeries en de Tweede Kamer om een actueel verblijfsadres opgenomen te krijgen. Die lobby steunt Utrecht. De G4 trekt hierin samen op met de NVVB. Het ministerie loopt hierop inmiddels, om een tijdelijk verblijfsadres bij te kunnen houden. Het voorstel van Utrecht is om een periode de plaats te noteren om inzicht te krijgen waar men in eerste instantie verblijft.
Ten tweede gaat zij in op een landelijke pilot met een aantal gemeenten waarbij de bestanden van de RNI vergeleken worden met UWV-bestanden om na te gaan of er inderdaad veel arbeidsmigranten zijn die langer dan vier maanden in Nederland verblijven en die niet ingeschreven staan in de BRP. Op dit moment neemt Utrecht daaraan nog geen deel. De wethouder zegt toe te kunnen aansluiten na de eerste tranche van gemeenten. Zij stelt voor hierover de commissie een brief te sturen in het vierde kwartaal 2021. Wanneer zij straks nog meer toezeggingen doet zal de desbetreffende informatie verwerkt worden in die brief.
De heer Van der Zweth (PvdA) is blij met de toezegging van de wethouder. De wethouder zegt niet precies te weten hoeveel arbeidsmigranten in Utrecht wonen. Dat spreekt de schriftelijke beantwoording tegen. Hij weet uit de stad dat er in Kanaleneiland honderden zo niet duizenden arbeidsmigranten wonen. Hij is blij aan de slag te kunnen met de toezegging.
Wethouder Voortman gaat in op een vraag van mevrouw Meerding over inschrijven. De wethouder heeft begrepen dat de rijksdienst Identiteitsgegevens informatie in heel veel talen beschikbaar heeft, en ook in de taal van de mensen waarover nu gesproken wordt.
De heer Walenkamp (Stadsbelang Utrecht) vindt taal de sleutel tot integratie. In de Europese Unie is de Engelse taal logisch. Hij hoort gesproken worden over voorlichting in al die andere talen. Hij vraagt in hoeverre het college dat wenselijk vindt en in hoeverre het college denkt dat kunnen faciliteren en wat het denkt over de kosten.
Wethouder Voortman geeft deze vraag door aan haar collega wethouder Van Ooijen. Zij vervolgt haar beantwoording.
Zij gaat in op het Internationaal welkomstcentrum; de discussie was over of dit arbeidsmigranten aanspreekt. Dat centrum helpt alle Internationals bij de start van hun leven in het buitenland. Het college streeft er naar alle overheidsinformatie ook in de Engelse taal aan te bieden of naar de juiste pagina's door te linken. Daarnaast staat ook op de website veel relevante informatie over wonen, werken en leven voor Internationals. En daaronder vallen ook de arbeidsmigranten.

Het IWCUR heeft contact met partijen zoals stichting Barka en zorgt voor een laagdrempelige informatievoorziening. Er worden ook kennis- en netwerkevenementen georganiseerd.
De wethouder bevestigt dat de informatie bestemd is voor alle internationals. Zij kan zich voorstellen dat de website meer oogt als een expat-site dan als een site voor arbeidsmigranten. Zij wil kijken wat te doen is aan de look and feel. Zij benadrukt dat vanuit het IWCUR verschillende activiteiten plaatsvinden voor arbeidsmigranten. Ze noemt als voorbeeld de samenwerking met het Huurteam als het gaat om aan te geven hoe het zit met de huurrechten. Daarnaast is informatie te krijgen op andere websites. Heel veel informatie is bijeen genomen op de landelijke website www.WorkinNl.nl waarop de G4 ook input geeft. Die site is specifiek voor de EU-migranten. Daarop staat alle relevante informatie. Het zou wat haar betreft een goed idee zijn een link te zetten tussen deze twee websites. Zij zegt toe na te gaan of die link is toe te voegen.
Het ministerie van SZW gaat een website lanceren met informatie voor arbeidsmigranten. Daarnaast komen er ook fysieke informatiepunten. De vorm en de aanpak worden nog uitgewerkt. Het college houdt die ontwikkeling in de gaten.
Zij komt terug op het IWCUR in haar brief in Q4.
Burgerzaken let op meerdere zaken wanneer het gaat om alertheid op misstanden; ze denkt daarbij aan signalen over mensenhandel, lookalike fraude. Baliemedewerkers zijn erop getraind signalen te herkennen van mensenhandel, zij letten op afwijkend gedrag. Dat melden intern aan veiligheid. Deze maand is de gemeente begonnen met apparatuur voor gezichtsvergelijking bij het RNI-loket.
De heer Dekkers vroeg ook naar contacten met zelforganisaties. Er zijn weinig zelforganisaties op dit moment. Het kenmerk van een zelforganisatie is dat het uit mensen zelf komt. Wel zijn er goede contacten met het Huis van Vrede en met Barka. De vraag is wat de gemeente moet doen zonder te bepalen dat mensen zich moeten organiseren; deze vraag stelt zij in de context van de wens van de heer Dekkers naar financiering.
De heer Dekkers (GroenLinks) herkent het dilemma. Zonder dat te doorbreken komt er niet veel van de grond. Hij bevestigt dat het gemeentebestuur niet moet denken voor die groep. Het gaat hem er juist om de zelforganisatie te ondersteunen. Tegelijkertijd kan het aangeven dat steun te bieden is, helpen om ervoor te zorgen dat het echt van de grond komt. Anders heeft het allemaal net te weinig kritische massa, et cetera. Hij denkt hierbij in termen van initiatie. Hij hoopt dat de wethouder dit kan toezeggen.
Wethouder Voortman antwoordt wel te kunnen toezeggen in de gesprekken met Barka en met het Huis van Vrede te vragen wat hun beeld hierbij is. Zij wil nagaan of hierin iets te verbeteren is in samenhang met de bestaande belangenbehartigers. Zij wil niet verder gaan dan dat.
Met betrekking tot de regionale aanpak arbeidsmigranten deelt de wethouder mee dat op 9 juni het onderwerp huisvesting van de arbeidsmigranten op de agenda staat van de bestuurstafel van de U16. In het verleden is dat onderwerp eerder besproken aan de thematafel Wonen. De conclusie was toen dat niet direct een behoefte was aan regionaal beleid en sturing op dat gebied, maar wel behoefte aan zicht op het instrumentarium en de omvang van het probleem. In opdracht van de provincie Utrecht is toen onderzoek gedaan door het bureau Companen naar het aantal arbeidsmigranten in de regio, vooral gericht op laaggeschoolde arbeidsmigranten. Op 9 juni wordt er kennis genomen van de uitkomsten van het onderzoek. Daarnaast wordt tijdens het overleg een opdracht gevraagd voor het opstellen van een toolbox.

Gevraagd wordt dat onderwerp op de agenda van de bestuurstafel te houden. Het college denkt daarover mee in regionaal verband. Op dit moment ziet het college voor de stad niet direct een aanleiding om het specifiek lokaal aan te pakken. Het college doet dit via het huidige brede huisvestingsbeleid. Arbeidsmigranten behoren niet tot de meest kwetsbare groepen. De signalen zijn in Utrecht klein in verhouding tot de signalen in regiogemeenten. Het college zal de raad op de hoogte houden van de uitkomsten van het onderzoek dat in U16 verband wordt gedaan.
De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de partners de gemeente kunnen vertellen waar woningen compleet gevuld worden, mensen kamertjes moeten delen en waar ze met z'n dertigen in een woning zitten. Hij gaat er vanuit dat de gemeente een rol kan pakken. Daar zou de gemeente terecht kunnen handelen. Hij vindt het zonde om te wachten op de regiotafels.
Wethouder Voortman zet uiteen dat het college er op afgaat wanneer het meldingen krijgt over problemen.
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat precies het probleem. Deze groep blijft buiten beeld. Die meldingen krijgt de gemeente niet. Hij dringt er daarom op aan actief contact op te nemen met de partners en van hen te horen welke partijen dat zijn en waar de huisvesting zit en daar actief de inspectie op af sturen. Hij dringt erop aan zelf de regie te pakken.
Wethouder Voortman bevestigt dat het college die contacten heeft met organisaties in de stad. Zij heeft niet de idee dat het college die signalen niet kan krijgen. Partijen kunnen elkaar vinden. Zij vraagt naar wat er op dit moment dan nog ontbreekt.
De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat door simpelweg contact op te nemen, gebleken is dat honderden mensen werkzaam zijn bij de onverbeterlijke schoonmaakbedrijfjes en daar ook met onfatsoenlijk huisvesting zitten. Hij licht toe dat de gemeente het verschil kan maken door de inspectie actief in te zetten. Die actieve houding ontbreekt op dit moment. Hij pleit ervoor dat op te pakken.
Wethouder Voortman benadrukt dat wanneer het college signalen krijgt, het college die oppakt, binnen het kader van de aanpak huisjesmelkers. Het college doet volgens haar wat de heer Van der Zweth haar vraagt.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de wethouder bereid is om naar de mensen toe te gaan met het voorstel samen in beeld te krijgen welke adressen er zijn om dan vervolgens aan de slag te gaan met het Huisjesmelkersteam en met het Huurteam.
Wethouder Voortman deelt mee dat momenteel de adressen op tafel komen. Zij kan de vraag stellen of adressen bekend zijn waar dit speelt. Zij zal de commissie informeren over hoe de contacten verlopen. Zij vervolgt.
EU-burgers die langer dan vijf jaar in Nederland zijn, hebben recht op een voorziening en die worden beschouwd als Nederlanders. Dan wordt het staand beleid rond het postadres gevolgd. De mensen moeten zelf Wonen, werken, registratie en verzekerd zijn regelen. Met een postadres wordt een andere route gefaciliteerd dan de arbeidsmigranten wettelijk moeten doen. Dat is zeer onwenselijk omdat dan de vestigingsregels worden ondermijnd. Dan word registratie-spookbewoning gecreëerd. Maar ook zwarte verhuur kan via een postadres gelegaliseerd worden. De wethouder vindt dat onwenselijk.
Wel is het mogelijk een enkele keer een uitzondering te maken bij medische omstandigheden via Barka en volksgezondheid. Het college doet dat ook. Wanneer dit standaard mogelijk gemaakt wordt, kan de gemeente illegale omstandigheden juist faciliteren. Dat lijkt de wethouder niet wenselijk.

De heer Dekkers (GroenLinks) spreekt niet over de mensen die ergens illegaal wonen, maar wel over de groep die op straat gekomen is, zonder adres en daardoor in de problemen. Die kunnen veel baat hebben bij een postadres.
Wethouder Voortman geeft deze vraag door aan haar collega wethouder Van Ooijen. Zij vervolgt haar beantwoording.
In Utrecht zijn vooral arbeidsmigranten verbonden aan de kennisinstituten, zoals de universiteit of hogeschool. De huisvesting van die personen ziet het college niet als een taak van de gemeente. In Utrecht zijn geen grote Polenhotels maar een paar werkgevers hebben wel woningen verkregen waar die doelgroep vervolgens blijft. Relatief weinig ongeschoolde arbeidsmigranten komen naar de gemeente Utrecht. Het college ziet dan ook niet de noodzaak tot het opstellen van een afzonderlijk lokaal arbeidsmigrantenbeleid zoals dat in sommige regio's wel gebeurt. Dan gaat het vooral om seizoensarbeid. Het college wil graag de huisvesting van arbeidsmigranten regelen binnen het reguliere huisvestingsbeleid. Daarop zet het college diverse instrumenten in die eraan bijdragen om problemen te signaleren en te ondervangen. In aantallen, wonen in Utrecht de meeste geregistreerde mensen uit de doelgroep in Overvecht en Zuidwest. Dan gaat het vaak om huurders van corporatiewoningen. In die wijken zijn ook de meeste sociale huurwoningen.
Vanuit de afdeling Wonen en ook vanuit Barka die samenwerkt met Buurtteams bij signalen, zijn er een beperkt aantal signalen over misstanden. Wanneer mensen huren van een corporatie, is huisvesting niet het vraagstuk.
Met het regionale pilot goed Verhuurderschap komt het college arbeidsmigranten tegen. Dat is bijvoorbeeld het geval in Stichtse Vecht. Dat speelt vooral omdat daar de overlast ontstaat. Het is voor het Regionaal Huurteam niet gemakkelijk om daar binnen te komen. Maar het Huurteam komt ze soms tegen en kan ze dan zeker helpen. Vaak worden ze dan via via doorgestuurd door het Buurtteam of door andere mensen in de wijk.
De bestaande instrumenten die ook van toepassing zijn op misstanden waarmee arbeidsmigranten te maken hebben, zijn bestuursrechterlijk, handhavend of via de reguliere handhavingsinstrumenten, bijvoorbeeld bij het constateren van overbewoning, brandonveilige situaties, achterstallig onderhoud of op basis van risicosignalen vanuit de landelijke aanpak adreskwaliteit en de landelijke stuurgroep Interventieteams. Binnen de gemeentelijke aanpak Huisjesmelkers richt het college zich op pandeigenaren die stelselmatig in overtreding zijn. Daarnaast verbreedt het college binnen het pilot groepsverhuurderschap deze aanpak naar de regio om een waterbedeffect tegen te gaan. Op grond van het woonbeleid zorgt het college voor passende woningen van voldoende kwaliteit voor iedereen. Daarbij is aandacht voor alle kwetsbare bewoners, studenten, jongeren, zorgbehoevenden, ouderen en ook arbeidsmigranten.
Eind 2019 heeft de raad het beleid vastgesteld voor tijdelijk verhuur van woningen en daarnaast is er ook beleid voor het splitsen en omzetten van woningen. In de APV zijn de plaatselijke regels over openbare orde en veiligheid. Het college heeft ook meer mogelijkheden gekregen om woonoverlast aan te pakken.
Zij noemt ook de mogelijkheid voor het invoeren van een verhuurdersvergunning. Die biedt in de toekomst meer mogelijkheden om schrijnende situaties met huisbazen die zich als slechte verhuurder blijven gedragen, aan te pakken zodat het college huurders kan beschermen. Dan ontbreekt daarvoor nu nog de juridische basis. Het college is al druk met de voorbereiding van de toekomstige eis. Op korte termijn wordt de raad hierover geïnformeerd. Dit zal ook meegaan in haar toegezegde brief over wonen. Bovendien is het college bezig met een lobby voor een bemiddelaars-

vergunning. Het college wil graag een landelijke generieke bemiddelingsvergunning voor verhuurbemiddelaars met daaraan gekoppeld een registratieplicht. Het Verwey-Jonker instituut adviseert ook om die in te voeren, zoals ook voor taxateurs geldt. Dat moet bij voorkeur landelijk worden ingevoerd omdat anders mogelijke verplaatsingseffecten optreden naar andere gemeenten.
De voorzitter nodigt de wethouder uit haar beantwoording zo kort mogelijk te houden.
Wethouder Voortman vervolgt met in te gaan op uitzendbureaus en werkgevers. Als het gaat om samenwerking met de arbeidsinspectie, de vakbond en anderen om toe te zien op werksituaties, is op beide punten vooral de commissie Roemer ingegaan en die heeft aangegeven dat dit vooral op rijksniveau ligt bij onder andere het ministerie van SZW. Daar ligt vooral de verantwoordelijkheid, niet bij de gemeente.
De wethouder gaat in op het advies van de commissie Roemer.
Het college steunt het uit elkaar halen van werk en huisvesting.
Werkgevers die arbeidsmigranten in dienst nemen, maken vaak gebruik van specifieke uitzendbureaus waarmee de gemeente niet direct contact heeft. De uitzendbureaus waarmee de gemeente samenwerkt, zijn inderdaad vaak de andere uitzendbureaus. De wethouder heeft begrepen dat juist de heer Roemer zegt dat het weinig zin heeft dat de gemeente het zelf gaat doen. De gemeente kan lokaal het net niet sluiten. De gemeente heeft de expertise er niet voor en niet de contacten; dit moet landelijk opgepakt worden.
Mevrouw Podt (D66) kan een heel eind meegaan met de wethouder. Haar vraag ging vooral over of zeker is dat de uitzendbureaus en de werkgevers waarmee de gemeente werkt, zich niet begeven in dit soort praktijken. Zij vindt dat belangrijk om te onderzoeken.
Wethouder Voortman herhaalt haar antwoord dat het vaak specifieke uitzendbureaus zijn waarmee de gemeente geen contacten heeft. Zij wil deze vraag wel terug leggen bij de ambtelijke ondersteuning: of dit zeker is.
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het jammer dat de wethouder hierop niets wil doen. De wethouder zegt dat op lokaal niveau het net niet te sluiten is. Het is mogelijk om contact op te nemen met de arbeidsinspectie en de inspectie te vragen daarop gericht te acteren wanneer de gemeente deze signalen kan doorgeven. Hij is benieuwd naar de reactie van de wethouder specifiek daarop en waarom Rotterdam dit wel zou kunnen.
Wethouder Voortman antwoordt dat het niet een kwestie is van *niet willen*. Zij heeft gezegd dat het college goed geluisterd heeft naar de heer Roemer. Zij herhaalt de zojuist gegeven informatie.
De heer Van der Zweth (PvdA) kreeg geen antwoord op de vraag waarom de gemeente de signalen niet kan doorgeven aan de arbeidsinspectie en ook geen antwoord op de vraag waarom Rotterdam het wel kan. Hij heeft de indruk dat het college het niet wil.
Wethouder Voortman antwoordt dat het college die signalen niet heeft. Dan zouden die signalen van andere partijen moeten komen. Die andere partijen kunnen ook contact leggen met de arbeidsinspectie. Zij weet uit ervaring dat bijvoorbeeld de FNV heel goed de weg weet te vinden naar de arbeidsinspectie. Zij zou het vreemd vinden wanneer dat via het college zou gaan.
Een opmerking is gemaakt over kinderen die niet naar school gaan. Als het gaat om leerplicht heeft de gemeente wel een verantwoordelijkheid. Het college kent die signalen niet. Als er mensen zijn die kinderen kennen die niet naar school gaan, verneemt zij die informatie graag.

Gemiste vragen
De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de wethouder begon over de coördinerend wethouder. Die vraag heeft ze duidelijk beantwoord. Zijn fractie had een pleidooi voor een samenhangende aanpak. Die werd bij Wonen nog even genoemd. Zijn fractie vindt het voor Wonen niet nodig; zijn fractie bedoelde meer overkoepelend: meer coördinerend beleid op die groep. Ook al zitten er verschillende beleidsonderdelen bij verschillende wethouders en bij verschillende afdelingen. Hierop heeft hij nog geen reactie gehad.
Wethouder Voortman antwoordt dat haar reactie in lijn is met het coördinerend wethouderschap, juist omdat het gaat om verschillende soorten problemen. Om die reden is die samenhang er vaak niet. Een arbeidsmigrant die woonproblemen heeft, heeft meer gemeen met een niet-arbeidsmigrant die te maken heeft met een malafide verhuurder, dan met een andere arbeidsmigrant die misschien problemen heeft op het gebied van zorg. Dan heeft het haars inziens weinig zin om daaromheen een apart schot te zetten.
De heer Van der Zweth (PvdA) benadrukt dat dat juist wel samenhangt: wanneer ze hun werk verliezen, verliezen ze hun huis en verliezen ze hun zorgverzekering en zij verliezen het contact met de overheid omdat ze de taal niet spreken. Hij begrijpt uit het antwoord dat de wethouder er anders in staat dan de fractie van de PvdA.

Wethouder Van Ooijen gaat in op de vragen rondom zorg, dakloosheid en taal.
Hij gaat eerst in op de maaltijdvoorziening in de opvang na 1 juni. Tot 2 juni zijn de maaltijden in de corona-opvang. Tot 1 augustus is voor de groep ongedocumenteerden opvang geregeld via de bus. Ook in onder meer de dagopvang zijn voor EU-migranten in de komende periode maaltijdvoorzieningen.
Met betrekking tot zorg en zorgverzekering stelt GroenLinks de vraag hoe ervoor te zorgen dat de Buurtteamorganisaties goed zijn aangesloten op de leefwereld van deze groep. Er is momenteel een medisch spreekuur in de dagopvang. Dat helpt enorm om deze groep goed in beeld te krijgen, juist op dit punt. Wanneer mensen niet verzekerd zijn, is er een regeling die de noodzakelijke zorg financiert via de GGD en Volksgezondheid. Ook op dit punt ziet het college een aantal verbeteringen die noodzakelijk zijn, in lijn met wat de commissie Roemer daarover heeft gezegd. Het college neemt dat mee in de brief in Q4 die wethouder Voortman zojuist heeft genoemd. De wethouder zal nagaan of de Buurtteamorganisaties hierop beter geëquipeerd kunnen worden. Hij zal nagaan of daarover afspraken te maken zijn met de Buurtteamorganisaties en ook over hoe zij dit zien.
Met betrekking tot de opvang, vooral voor de groep die afglijdt, zag het college daarover ook een motie. Daarin is het ruimhartig geweest ook in de afgelopen raadsvergadering. De commissie noemde nog een aantal mogelijke invullingen. Hij hoorde de straatpsychiater genoemd worden, en toelatingscriteria, de wethouder gaf zelf ook een aantal kaders aan, vooral in combinatie met andere steden en de financiering vanuit VWS. Het college gaat hard aan de slag om na te gaan hoe ver het kan komen. Hij hoopt dat andere steden meedoen en dat betrokkenen tot een goed plan kunnen komen. Hij tekent hierbij aan geen garantie te hebben. Hij hoopt dat de raad hem daarop niet afrekent. Hij kan niet met een plan komen wanneer de kaders niet ingevuld zijn.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) merkt op dat het enerzijds gaat om waarom de motie van vorige week vroeg: doe dit breder, ook vanwege het waterbed, vanwege de aanzuigende werking, et cetera. In Utrecht ligt een andere invulling dan in

Rotterdam of Amsterdam. Het gaat om ongeveer 70 mensen. Hij vraagt of de wethouder kan aangeven of er voor die groep een op-maat-oplossing te vinden is, zowel G4 als ook Utrecht.
Wethouder Van Ooijen antwoordt dat het zeker niet de insteek is om een one size fits all oplossing te vinden. In die zin is hij het eens met mevrouw Streefland. In die zin is de LVV-aanpak een schaduw die te volgen is omdat tussen steden in dat opzicht ook duidelijke verschillen zijn. De aanpak in Rotterdam op ongedocumenteerden is van een andere snit dan die in Groningen of Utrecht en toch werken de steden met elkaar samen en ook met het ministerie van Justitie in dit geval. Hier geldt in die zin wel eenzelfde wenkend perspectief als partijen daartoe echt komen.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) dankt de wethouder voor zijn antwoord. Volgens haar zijn er nog voldoende instanties waarmee de wethouder veel samenwerkt in de stad die ook heel graag hierover meedenken. Zij vraagt of zij hierin een grote stem kunnen hebben.
Wethouder Van Ooijen antwoordt bevestigend. Hij is van mening dat partijen elkaar ook goed moeten kunnen vinden. Hij weet dat er stijl- en ideeënverschillen zitten tussen bijvoorbeeld wat Barka voor ogen heeft en het Leger des Heils. De wethouder heeft ook hen gevraagd elkaar op te zoeken en met een integratie van ideeën te komen en daarin goed uit te wisselen. Dat is nog niet allemaal uniform. Hij komt daarover terug bij de commissie op een geëigend moment. Hij vervolgt zijn beantwoording.
De wethouder waarschuwt de commissie voor Een postadres voor de hele groep dakloze EU migranten; daarmee is iets te legitimeren dat het stadsbestuur juist wil voorkomen. Hij voegt hieraan toe dat het college zo nu en dan een uitzondering maakt, vooral voor de medisch kwetsbare daklozengroep. Die werkwijze zou het college willen vasthouden. Met een uitbreiding zou een te grote groep meegenomen worden.
De wethouder gaat in op inburgering en taal voor deze groep. Hij zet uiteen dat voor deze groep geen wettelijke plicht is om in te burgeren. Ten tweede is er niet altijd de behoefte om in te burgeren. En ten derde heeft de gemeente geen financiering voor de inburgering. Redenen genoeg om hierover terughoudend te zijn. De wethouder weet dat er een aantal informele taalaanbieders is dat deze groep op de korrel heeft. Hij kan zich voorstellen dat het goed is om met hen het gesprek te voeren om na te gaan wanneer deze aanbieders deze groep zien, welke groep dat is en wat zij als de nodige behoefte zien en het taalaanbod. Deze vraag zal hij expliciet neerleggen bij de informele taalaanbieders die deze groep zo nu en dan tegenkomt.
Eerder beloofde de wethouder bij de inburgeringaanpak om ook specifiek terug te komen op de Welkomst-Huizen. Hij kan nagaan of deze huizen voor deze groep een oplossing kunnen zijn; mevrouw Podt suggereerde dat in haar bijdrage.
De vraag is gesteld of de gemeente Barka een grotere financiering zou moeten geven omdat er op hun bordje zoveel taken liggen en om de groep beter in beeld te brengen. Zij kregen in de afgelopen periode wel iets meer financiering; dat ging vooral over Zuid-Europese arbeidsmigranten. Het college financiert Barka in combinatie met middelen vanuit Den Haag; dat is ongeveer een fifty-fifty-verdeling. Met een eventueel plusaanbod komt het college op de lobby uit. De wethouder zal nagaan of Barka naar behoefte kan uitvoeren wat ze aan taken hebben.
Het reizen van stad tot stad en de lobby richting het Rijk zijn beide punten die zeer van toepassing zijn, vooral als het gaat om de opvang van de groep die echt tussen wal en schip beland is. In algemene zin is dat niet per se de realiteit. Het geldt vooral

voor de groep die op straat terecht is gekomen en zonder rechten verblijft *in Nederland*.
Gevraagd is hoe het staat met de vaccinatie. De gemeente is vandaag begonnen met de vaccinatie van ook deze specifieke groep. Maximaal wordt ingezet om dat te bereiken vóór het sluiten van de nachtopvang. In ieder geval zou voortzetting van de vaccinatie in de dagopvang ook een optie zijn. Daarvoor moet wel ruimte zijn.
De bereidheid is tot nu toe hoger dan in eerste instantie werd aangenomen. Dat stemt de wethouder positief.

Gemiste vragen
Geen.

De voorzitter vraagt of de agenderende fracties hieraan nog een vervolg willen geven.
De heer Van der Zweth (PvdA) dankt de wethouders voor hun beantwoording. Hij hoorde een paar mooie dingen over de registratie en over de zorg en de Buurtteams en de verbetering daarin. Hij heeft geen samenhangende aanpak horen toezeggen, op wonen en hij kreeg niet te horen wat hij wilde horen en idem dito geldt wat hem betreft voor Werk. Hij denkt aan een vervolg richting raad. Hij wil dat bespreken met zijn collega's in de fractie.

De voorzitter recapituleert de gedane toezeggingen.
Wethouder Voortman zal een brief sturen naar de raad in Q4. Daarin zal een terugkoppeling komen op (1) wat is gekomen uit onderzoek tijdelijke verblijfplaats, (2) de uitkomst van de vergelijking van de bestanden NRI en UWV of er arbeidsmigranten zijn die hier langer verblijven dan vier maanden, (3) terugkoppeling / stand van zaken van de look and feel van de website IWCR in relatie tot de doelgroep arbeidsmigranten en het maken van een link naar de website Work in NL, (4) de terugkoppeling over de stand van zaken in de gesprekken met Barka en het Huis voor Vrede over wat er nog te verbeteren is voor de bestaande belangenbehartigers van de EU- arbeidsmigranten, (5) een toelichting op hoe de contacten met partners verlopen als het gaat om melding van misstanden van huisvesting, (6) terugkoppeling op de uitvraag over uitzendbureaus waar de gemeente mee samenwerkt over bijdrage aan eventuele misstanden, (7) terugkoppeling over verdere verbeteringen op het terrein van noodzakelijke zorg en equipering van de Buurtteamorganisaties, (8) terugkoppeling op de gesprekken met informele taal aanbieders over wat er nog ontbreekt voor deze groep, (9) terugkoppeling onderzoek regionale aanpak (als dit eerder kan dan Q4, komt de wethouder hier eerder richting de raad in een brief op terug).

De heer Dekkers (GroenLinks) noemt nog een: terugkoppeling over het onderzoek en het gesprek over de regionale aanpak.
Wethouder Voortman deelt mee dat 9 juni dit besproken wordt in de U16; de wethouder kan geen datum noemen. Over de datum zal zij nog terugkomen bij de commissie. Als het eerder kan, levert het college het eerder en anders in diezelfde al toegezegde brief in Q4.

De voorzitter schorst de vergadering om 16.30 uur tot 20.00 uur.

Verslag openbare avondvergadering commissie Mens & Samenleving

Datum 27 mei 2021
Locatie Hal, stadhuis
Verslag door mw. I.B. Koren (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. J. Wijmenga en mw. C. van Dun, de wethouders, mw. A. Klein, dhr. M. van Ooijen, de leden, dhr. B. van Steeg (CDA), mw. H. Assen (PvdA), dhr. D. Gilissen (VVD), mw. E. Bijsterbosch (D66), dhr. F. Boudens (SP), dhr. P. Zwanenberg (GroenLinks), mw. T. Sturkenboom (Student&Starter), mw. L. de Vries (PvdD), dhr. J. Wijmenga (ChristenUnie), dhr. H. Bakker (D66), mw. J. Kleinrensink (GroenLinks), dhr. L. Bosse (PvdA), dhr. M. van Dalen (VVD), dhr. I. Simsek (DENK), dhr. N. Temming (Stadsbelang Utrecht)

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag vergadering commissie Mens & Samenleving

1. Opening en mededelingen ..... 4- 41 -
8. Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2022-2025 Het Utrechts Archief 4- 41 -
9. Raadsvoorstel Utrechtse sportagenda 45
LIJST VAN TOEZEGGINGEN 59

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen die meekijkt van harte welkom. Hij meldt dat er iets mis is gegaan met de spreektijden. De resterende spreektijden zijn niet geadministreerd. De voorzitter concludeert na bespreking, dat fracties vanavond hun spreektijd met twee minuten mogen overschrijden.

8. Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2022-2025 Het Utrechts Archief

De voorzitter constateert dat het raadsvoorstel in de volgende raadsvergadering vastgesteld moet worden om ervoor te zorgen dat een en ander op tijd bij het bestuur is.

De heer Gilissen (VVD) geeft aan dat hij de heer De Pagter vervangt. Allereerst wil de VVD-fractie waardering uitspreken voor het mooie en belangrijke werk dat het

Utrechts Archief uitvoert. De VVD heeft de zienswijze gelezen in het licht van de meest actuele ontwikkelingen bij het Utrechts Archief en die waren niet direct positief. Zo was er een groot informatiebeveiligingslek. De fractie ziet gelukkig in het stuk terug dat in het risicomodel rekening wordt gehouden met dit soort zaken. Het voorstel is nu om het weerstandsvermogen op 1,1 te houden. Dit is aan de ruime kant. Hoe kijkt de wethouder er tegenaan als het weerstandsvermogen op 1 gezet zou worden? Hiermee wordt incidenteel 50.000 tot 60.000 euro vrijgespeeld. Dit geld zou gebruikt kunnen worden om de grootste opgave die de VVD ziet namelijk het digitaliseren van de collectie en het op orde brengen van de informatiebeveiliging, te realiseren. Verder kan de fractie zich goed vinden in het voorstel van het college.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) constateert dat het Utrechts Archief goed aan de slag is gegaan sinds vorig jaar. De financiële impact en de risico's van de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling, zijn meer inzichtelijk gemaakt. Graag hoort D66 van het college of de risico inschattingen als realistisch worden geacht. Als dit zo is, dan komt het weerstandsvermogen op 1,1. De vraag van de VVD hieromtrent vindt D66 interessant. Verder zou misschien ook kritisch gekeken kunnen worden naar de hoogte van de gemeentelijke bijdrage aan het Utrechts Archief. Graag een reflectie van de wethouder. Tot slot deelt de fractie de complimenten van het college voor de ontwikkeling van de effectindicatoren. Tegelijkertijd doet D66 de oproep om deze minder vaag te maken. Wat wordt bijvoorbeeld bedoeld met 'duurzaam digitaal beheer is going concern'? Fijn dat dit al aandacht krijgt in de zienswijzebrief.

De heer Gilissen (VVD) geeft aan dat het ook fijn zou zijn als tussenstappen worden geformuleerd. De VVD wil dat de indicatoren ook scherper worden gemaakt door deze meer meetbaar te maken.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) zegt zich daarin te kunnen vinden.

Mevrouw Assen (PvdA) constateert dat erdoor de eenzijdige uittreding van het Rijk zorgen zijn bij het Utrechts Archief en de gemeente. De PvdA deelt deze zorgen. Na een uitvoerig gesprek met het Utrechts Archief stelt de fractie de vraag, voor welk probleem dit nu een oplossing is. De partij verstaat de eenzijdige beslissing van het ministerie, zonder enige visie, niet onder goed bestuur. Deelt de wethouder dit en is dit doorgegeven aan het ministerie in de overleggen? Waaruit bestaan of bestonden acties richting het ministerie en welke resultaten hebben die gehad of wat voor resultaat wordt nog verwacht? Er bestaan ook zorgen over het tijdspad dat het ministerie wil volgen qua uittreding. Wordt er verwacht dat het tijdspad nog opgerekt kan worden? Dan het e-depot. Het voelt inefficiënt dat er is geïnvesteerd om dit regionaal vorm te geven en dat het nu weer wordt gecentraliseerd en regionale centra een en ander zelfstandig moeten gaan doen. Hierbij zou het funest zijn als dit ook in financieel opzicht een aderlating gaat zijn. Hoe ziet de wethouder dit en wat is hieraan te doen? Welke toekomstscenario's zijn er en in welke mate wordt opgetrokken samen met de provincie?

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat de CDA-fractie zich in grote lijnen kan vinden in wat erin de zienswijze staat. De fractie sluit zich bij de opmerking van D66 over de duidelijkheid van de effectindicatoren. Een ruimer weerstandsvermogen is niet onverstandig gezien de onzekerheid die de toekomst biedt. Die onzekerheid is ook ontstaan door de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling. Verder vraagt het CDA of er een verschil van visie is tussen het ministerie en het Utrechts Archief.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) begrijpt dat het CDA vindt dat een ruimer weerstandsvermogen gewenst is. Hoe kijkt het CDA naar de risico inschattingen zoals het Utrechts Archief die heeft opgeschreven? Zijn die dan niet realistisch?

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat er stappen vooruit zijn gemaakt maar dat er ook veel onzekerheid is voor de toekomst.

De heer Gilissen (VVD) merkt op dat de financiële risico's die nu voorzien worden zijn afgedekt. Er moet wellicht gekeken worden of het risicomodel klopt. Binnen het model moet misschien meer gereserveerd worden voor de risico's.

De heer Van Steeg (CDA) vindt de interpretatie van de heer Gilissen juist. Hij vraagt aan de wethouder wat precies het risico is van de uittreding van het Rijk.

De heer Boudens (SP) geeft aan dat de SP de zienswijze in grote lijnen een aardige visie op de archiefbegroting vindt. Soms spreekt er wel wantrouwen uit de brief richting het archiefbestuur. De fractie heeft moeite met de zin 'we vragen het Utrechtse Archief om deze verbetering door te zetten en toe te werken naar uitsluitend meetbare effectindicatoren'. De fractie heeft moeite met het woord 'uitsluitend'. De zaken waarvoor het Utrechts Archief ter aarde is, laten zich moeilijk kwantitatief uitdrukken. Het archiefbestuur mag wat meer vertrouwen krijgen en zou ook moeten mogen werken met kwalitatieve effectindicatie. In de raadsbrief van 20 april staat dat onduidelijk is wat precies de financiële impact is op de regionale historische centra (RHC) van de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling. Het college stelt ook voor aan het Utrechts Archief te schrijven in de ontwerpbegroting beter rekening te houden met de consequenties van de uittreding. Hoe kan aan het archief iets gevraagd worden wat de gemeente zelf ook niet goed kan inschatten? Tot slot is het fijn als afkoringen in ambtelijke stukken tenminste een keer voluit geschreven worden.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) sluit aan bij de opmerking van de SP over de afkortingen. Daarnaast kan GroenLinks zich grotendeels vinden in de zienswijze. De partij heeft ook zorgen over de uittreding van het Rijk. Het Utrechts Archief is verder een fantastische organisatie, een soort museum van de stad. Er zijn verstandige vragen gesteld maar GroenLinks sluit ook aan bij de opmerking van de SP over waarvoor het Utrechts Archief ter aarde is.

Wethouder Klein dankt voor de inbreng van de commissie. Zij wijst erop dat de brief niet van het college is maar van de raad. Vervolgens gaat zij in op de vraag van de VVD over het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen komt nu uit op 1,1 terwijl de norm 1 is. Het gaat dan om 54.000 euro. Dit is niet heel veel geld waardoor het college ervoor kiest om het weerstandsvermogen zo te laten. Er is gevraagd of de structurele bijdrage verlaagd zou kunnen worden. Het is echter maar een keer dat het weerstandsvermogen op 1,1 uitkomt. Met betrekking tot de aangekondigde uittreding van het Rijk merkt zij op, dat toen dit voor het eerst werd benoemd, er niets helder was. Op dit moment wordt stap voor stap een en ander iets meer ingekaderd. Dit is de ook de reden waarom een en ander nog niet volledig in de risicoparagraaf is opgenomen. Voor de analoge collectie is inmiddels duidelijk dat het Rijk hierbij betrokken blijft en financieel zal blijven bijdragen.

De heer Gilissen (VVD) constateert dat, rekening houdend met risicomanagement het archief nog net iets te ruim 'in zijn jasje zit'. Ziet de wethouder dit ook? En kan in de zienswijze duiding gegeven worden aan die 0,1 extra?

Mevrouw Bijsterbosch (D66) vraagt als het weerstandsvermogen op 1,1 blijft of de risico inschattingen realistisch zijn. Misschien kan de tekst hieromtrent in de zienswijze scherper worden geformuleerd.

Wethouder Klein antwoordt op de vraag van de VVD, dat in de zienswijze opgenomen kan worden waar de raad het gedeelte dat boven de 1 uitkomt voor wil gebruiken. Tegen D66 zegt zij dat het realistische risico inschattingen zijn. Vervolgens gaat zij in op de effectindicatoren. Er zijn duidelijk herkenbare

verbeterslagen gedaan. In reactie op de SP zal zij verder nog iets zeggen. D66 heeft gezegd dat men er nog niet is wat de effectindicatoren betreft. In de zienswijze staat dat hierop gelet moet blijven worden. De PvdA vroeg hoe de aankondiging van uittreding van het Rijk wordt ervaren. Het heeft de wethouder verbaasd dat eerst een conclusie werd gecommuniceerd zonder dat daarbij een goede onderbouwing bij werd gegeven en zonder dat de consequenties werden aangegeven. Het kost ook moeite en tijd om deze zaken duidelijker te krijgen. Het Utrechts Archief heeft het standpunt ingenomen hier niet mee akkoord te zijn. Er wordt overigens samen met de provincie opgetrokken. Als het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling stapt dan blijven de provincie en gemeente over in de regeling. De provincie en de gemeente willen weten wat mogelijke juridische en financiële consequenties zijn. Deze worden in kaart gebracht en vervolgens aan de raad gecommuniceerd.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of de toets die wordt uitgevoerd, een juridische gang naar de rechter kan impliceren.

Wethouder Klein antwoordt dat zij in theorie denkt dat dit zo is maar zij heeft nog niet helemaal scherp hoe een en ander gaat. Het is vooral belangrijk om met elkaar te kijken naar met welk doel de gemeenschappelijke regeling is opgericht. Verder zijn er al dingen helder geworden over het analoge archief en dat is goed nieuws. De SP heeft aangegeven dat iets meer vertrouwen gegeven moet worden en dat niet alleen maar gestuurd moet worden op effectindicatoren. Vanuit de raad is het verzoek geweest om op deze manier te sturen. De wethouder hoopt dat dit terug herkend wordt. De oproep om afkortingen eerst voluit te schrijven neemt zij ter harte. De CDA-fractie vroeg hoe vanuit het ministerie en het Utrechts Archief naar een en ander wordt gekeken. Hier is zij al op in gegaan. Het is belangrijk dat het ministerie zich realiseert dat het een verantwoordelijkheid heeft. Tot slot dankt zij GroenLinks voor de steun voor de zienswijze.

De voorzitter constateert dat de tweede termijn ingaat.

De heer Gilissen (VVD) stelt voor in de zienswijze op te nemen dat het ruime weerstandsvermogen wordt gezien als extra verzekering voor risico's die gepaard gaan met het terugtrekken van Rijk en de uitdagingen op het gebied van ICT en informatiebeveiliging.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) kan zich vinden in de woorden van de heer Gilissen. Daarnaast ziet D66 graag dat de aansporing wordt opgenomen, dat het Utrechts Archief het weerstandsvermogen terugbrengt naar 1 als de extra 0,1 niet meer nodig is voor risico's zoals benoemd door de heer Gilissen.

De heer Van Steeg (CDA) sluit ook aan bij de woorden van de heer Gilissen. Verder is het fijn dat de wethouder de commissie op de hoogte zal houden van de ontwikkelingen met het Rijk.

Wethouder Klein geeft aan dat de zin die de heer Gilissen voorstelt in een strekt ter vervanging toegevoegd zal worden. De aansporing van D66 zal ook worden opgenomen. Tot slot zal zij in ieder geval voor het eind van het jaar de commissie informeren over hoe de zaken ervoor staan.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt een B-punt wordt omdat er een strekt ter vervanging komt. Er zal een bespreektijd van vijf minuten worden gehanteerd. Hij herhaalt de toezegging.
Wethouder Klein informeert de commissie, voor het eind van 2021, over de toets die plaatsvindt na de uittreding van het Rijk.

De voorzitter schorst de vergadering voor tien minuten.

9. Raadsvoorstel Utrechtse sportagenda

De voorzitter constateert dat het college met dit raadsvoorstel de raad vraagt om de ambitie en thema's voor het sportbeleid in de stad vast te stellen. Het college vraagt ook om de bestaande sportnota te verlengen tot tenminste 2023. Verder is er vorige week een raadsinformatiebijeenkomst over dit onderwerp gehouden.

Mevrouw De Vries (PvdD) zegt dat voor de PvdD betaalbare en gevarieerde sportmogelijkheden ontzettend belangrijk zijn. In de sportagenda zijn mooie spelprincipes opgezet. De fractie wil een aantal zaken aanstippen. Er is ruimtegebrek in een groeiende stad als Utrecht. Samenwerking tussen sportverenigingen dient aangemoedigd te worden om zo, zo optimaal mogelijk gebruik te kunnen maken van de ruimte. Het slim gebruiken van multifunctionaliteit van ruimtes is daarnaast ook een mooi plan. Verder zouden kleinere, tijdelijke braakliggende terreinen gebruikt kunnen worden voor de functie sport. Graag reactie van de wethouder. Sporten in de openbare ruimte groeit. Het is mooi om te zien dat het college dit herkent en hierop inspeelt. De PvdD is hieromtrent wel alert want sport mag niet ten koste gaan van groen en ruimte voor dieren. De partij ziet in dit verband graag dat huidige sportfaciliteiten worden vergroend. Kan de wethouder toezeggen hier werk van te maken?

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vraagt of nu sport of groen de voorkeur heeft van de PvdD.

Mevrouw De Vries (PvdD) zegt dat sport in de openbare ruimte een goed idee is. Sporten kan in het groen. Zij vervolgt haar bijdrage. Uit de raadsinformatiebijeenkomst bleek dat er nog gesprekken gevoerd gaan worden over de invulling van sport en bewegen in de openbare ruimte. Met wie worden deze gesprekken eigenlijk gevoerd en wordt er ook gesproken met deskundigen en belanghebbenden op het gebied van groen? En worden omwonenden ook betrokken bij het maken van deze plannen? Verder is het mooi om te zien dat het college onderzoekt hoe parkeerplekken omgetoverd kunnen worden tot sportfaciliteiten en dat het college inwoners stimuleert om de fiets te pakken. De partij is ook benieuwd naar de uitkomsten van onderzoek naar dubbel grondgebruik. Wanneer kan de raad deze uitkomsten verwachten? Vervolgens merkt de fractie op dat gezond stedelijk leven meer is dan sport. Voldoende groen en klimaatadaptatie zijn ook belangrijk net als de beschikbaarheid en de betaalbaarheid van gezonde en duurzame voeding, ook in sportkantines. Kan de wethouder toezeggen dat in alle Utrechtse sportkantines gezond en duurzaam voedsel beschikbaar zal zijn? De PvdD vraagt zich af of het niet zinvoller is om geld dat in sport wordt gestoken, direct in breedtesport te steken en niet in prestigeprojecten en in evenementen voor topsport. Graag een reactie. Tot slot vraagt de fractie de wethouder om een toezegging. Mochten er sportvelden toegevoegd moeten worden, kunnen er dan geen kunstgrasvelden worden aangelegd? Daarnaast moet op geen enkel bestaand kunstgrasveld gebruik gemaakt worden van rubbergranulaatkorrels of TPE.

De heer Bakker (D66) merkt op dat topsport en breedtesport elkaar kunnen versterken.

Mevrouw De Vries (PvdD) beaamt dat een topsportevenement jongeren en kinderen kan stimuleren om te sporten. De PvdD denkt dat dit ook op andere manieren kan. Het geld dat naar sport gaat, dient vooral naar sportfaciliteiten te gaan.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) zegt dat hij enthousiast wordt van de sportagenda. De ChristenUnie vraagt zich alleen wel af hoe nu de 'vinger aan de pols' wordt gehouden. Komen er indicatoren in de begroting? Verder is het de partij niet helemaal duidelijk hoe nu in de praktijk de verbinding wordt gelegd met het

programma gezondheid. Is er bijvoorbeeld samenwerking tussen de gemeentelijke programma's Sport en Volksgezondheid?

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt hoe de link is gelegd met het sociaal domein.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) merkt op dat tijdens de raadsinformatiebijeenkomst bleek dat verenigingen ook kritisch zijn over de sportagenda omdat het als visiestuk wordt gezien met niet concrete doelstellingen. Hoe duidt de heer Wijmenga dit en wat moet anders of meer worden gedaan om uiteindelijk tot meer capaciteit te komen in de stad om sport te beoefenen?

De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat verenigingen tijdens de raadsinformatiebijeenkomst hebben gezegd dat zij tegen problemen aanlopen en dat zij het delen van capaciteit lastig vinden. Hij denkt dat verenigingen geholpen moeten worden om een stap te zetten.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) zegt dat in de sportagenda wederom wordt gezocht naar gezamenlijke uitgangspunten. Dit station is op een gegeven moment gepasseerd. Het is tijd voor meer actie.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat in de komende voorjaarsnota behoorlijk wat middelen worden vrijgemaakt voor het toevoegen van capaciteit. Dit zijn toch concrete daden.

De heer Bosse (PvdA) merkt op dat met betrekking tot het zwembad in de voorjaarsnota alleen procesgeld is opgenomen. Verder denkt de PvdA dat de gemeente ook met ruimtelijke plannen moet komen.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) geeft aan dat de ChristenUnie samen met de PvdA bij de vaststelling van de plannen voor het Beurskwartier een amendement of motie heeft ingediend over het gebrek aan sportcapaciteit in dat plan. De ChristenUnie is dus wel bereid om samen op te trekken en problemen op te lossen.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de ChristenUnie vindt dat als binnenstedelijk wordt gebouwd, dat dit automatisch ten koste gaat van sportcapaciteit en verenigingen. Zo ja, moet de gemeente zich dan niet meer sturend opstellen om oplossingen te bieden?

De heer Wijmenga (ChristenUnie) antwoordt dat het geen 'of-of-verhaal' hoeft te zijn, het kan ook 'en-en' zijn. In Kanaleneiland ging de forse uitbreiding van de IKEA gepaard met de aanleg van twee sportvelden op het dak.

De heer Van Steeg (CDA) meent dat het college een meer sturende rol zou moeten aannemen.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) beaamt dat een consistente lijn van het stadsbestuur nodig is.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) vraagt of, om meer capaciteit te creëren, niet meer dan twee keer per jaar gerapporteerd moet gaan worden.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) denkt dat bekeken kan worden of alle sporten goed in beeld zijn.

De heer Bosse (PvdA) zegt tegen de ChristenUnie dat het ook een keer tijd is voor actie. Er dient vanuit het stadsbestuur een duidelijke lijn te komen. Hij vervolgt met zijn bijdrage. In de sportagenda staan goede ambities die de PvdA ondersteunt. Het

is alleen wel belangrijk dat de ambities ook concreet worden. Wanneer is de agenda nu eigenlijk geslaagd? Daarnaast vraagt de partij hoe de wethouder gaat waarborgen dat sport betaalbaar wordt en toegankelijk voor mensen met een beperking. Welke verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen? Graag verdere uitwerking hieromtrent. Verder holt sportdeelname achteruit door corona en dit vraagt om concrete actie. De verdichting in de stad is dan nog niet eens genoemd. Ondanks dat er nu al tekort is aan ruimte voor sport, verzuimt het college om sport bij te plannen in bijvoorbeeld het Beurskwartier of de Merwedekanaalzone.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt of de heer Bosse al naar de voorjaarsnota en de concrete ambities daarin voor sport heeft gekeken.

De heer Bosse (PvdA) heeft de investeringen gezien. Er zit een aantal goede investeringen in de voorjaarsnota maar het is wel jammer dat weer een proces in wordt gegaan om tot een zwembad te komen. Daarnaast heeft hij het gevoel dat sport steeds het onderspit delft en dat andere ruimtelijke zaken voorrang krijgen. Misschien niet zozeer in financieel opzicht maar wel in ruimtelijk opzicht.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt of de heer Bosse zijn gevoel ergens op kan baseren. Zij wijst op de barcode bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat mevrouw Kleinrensink tijdens de raadsinformatiebijeenkomst ook heeft gehoord dat er problemen zijn en dat er geen oplossingen zijn. Hoe kijkt zij daarnaar?

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) herkent dat er meer nodig is en dat sportverenigingen knelling ervaren. Het beeld wordt alleen geschetst dat er helemaal niets gebeurt, er geen stappen worden gezet en er geen normen zijn. Hier verzet zij zich tegen. Er wordt geïnvesteerd en er worden stappen gezet.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat wijzen op investeringen verenigingen niet helpt. Er is behoefte aan meer sturing en overleg.

De heer Bosse (PvdA) sluit zich volledig aan bij het verhaal van het CDA. De acties die worden gedaan zijn te weinig.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) beaamt dat er wel degelijk iets gebeurt. Het gaat hierbij om normen. De vraag is alleen of die normen die gehanteerd worden in de barcode, voldoende zijn.

De heer Bakker (D66) vraagt of de heer Bosse ook vindt dat naast bijbouwen ook gekeken moet worden naar de bestaande capaciteit en combinaties daarin.

De heer Van Dalen (VVD) sluit aan bij Student&Starter, de PvdA en het CDA. Verder denkt hij dat de polder Rijnenburg uitkomst kan bieden.

De heer Bosse (PvdA) denkt dat dubbelgebruik een goed idee is maar ook hierin heeft hij het idee dat sport een ondergeschoven kind is. Waarom niet eens een voetbalveld aanleggen dat ook als park gebruikt kan worden? Sport moet bovenaan worden gezet. Hij vervolgt zijn bijdrage. De capaciteit is een belangrijk punt en de PvdA zoekt naar meer creatieve oplossingen. Wil de wethouder komen tot een actieplan Sportcapaciteit waarin op een andere manier naar sportcapaciteit wordt gekeken? Sportcapaciteit dient prioriteit te krijgen en er dient een ambitie te komen om alles en iedereen aan het sporten te krijgen. Graag een reactie.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt wat erin dat actieplan moet staan.

De heer Bosse (PvdA) antwoordt dat in dat actieplan ingegaan moet worden op vragen vanuit bijvoorbeeld de Merwedekanaalzone waar zichtbaar te weinig capaciteit wordt gepland. Ook zal ingegaan worden op vragen die gesteld worden door sportparken.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt wat de heer Bosse concreet wil.

De heer Bosse (PvdA) denkt dat een en ander meer gezocht moet worden in het gemeentelijk vastgoed. De Utrechtse vastgoedorganisatie moet nauwer worden betrokken.

De heer Bakker (D66) bemerkt bij de PvdA een fixatie op sportcapaciteit. Utrecht is echter ook goed in ongeorganiseerd sporten. Is de PvdA het ermee eens dat er meer nodig is om mensen aan het sporten te krijgen dan alleen een hal of een veld?

De heer Bosse (PvdA) geeft aan dat hij de betaalbaarheid van sport en de link met de andere beleidsterreinen ook heeft genoemd in zijn inbreng. De inhoud van de sportagenda raakt wel degelijk de juiste snaren. De ambities zijn goed, al zijn er nog wel wat concretiseringspunten. De capaciteit is daarnaast een majeur sportprobleem in Utrecht.

De heer Bakker (D66) denkt dat capaciteit belangrijk is maar dat het ook om meer gaat.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of D66 de urgentie rondom de sportcapaciteit wel deelt.

De heer Bakker (D66) antwoordt bevestigend. Het gaat alleen om meer dan het bouwen van de hardware.

De heer Van Dalen (VVD) merkt op dat het lang heeft geduurd voordat de sportagenda er kwam. De VVD-fractie mist ook nu nog een concreet plan. Dit is een gemiste kans. Wanneer kan de commissie een concrete sportagenda ontvangen waarin staat wanneer, wat op welke locatie gedaan gaat worden? Graag een toezegging. De fractie ziet ook graag dat topsport, sport voor mindervaliden en proefsporten hierin worden verwerkt. Verder is ruimte voor roeien belangrijk. Vervolgens wordt er steeds meer gesport in de openbare ruimte. Parken leven hierdoor maar er moet wel voor gezorgd worden dat een en ander niet gaat knellen met andere gebruikers. Indien nodig dient extra ruimte te worden gecreëerd. Graag een toezegging. Tot slot mist de VVD ruimte voor sporten die men nu nog niet kent. De partij mist in de sportagenda ook een link met het hier en nu.

De heer Bakker (D66) vraagt aan welke sporten de VVD ruimte zou willen bieden.

De heer Van Dalen (VVD) denkt dat er wellicht nieuwe sporten gaan komen die nu nog niet bekend zijn. Squash was destijds bijvoorbeeld een nieuwe sport.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vindt het geen goed idee om nu al sporthallen te gaan bouwen voordat duidelijk is welke sport daarin gaat plaatsvinden.

De heer Van Dalen (VVD) denkt dat geanticipeerd moet worden op nieuwe sporten. Dit betekent niet dat er lege zalen neergezet moeten worden.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) zegt dat er een mooie sportagenda voor ligt met ambitie voor ruimte voor sport in een groeiende stad en sporten voor iedereen. Het is fijn, zeker na afgelopen jaar met corona, dat er expliciet aandacht is voor sporten in de openbare ruimte en een beweegvriendelijke omgeving. Het is ook fijn dat is opgenomen hoe de openbare ruimte door verschillende groepen, zoals meisjes

en ouderen, gebruikt kan worden. Vervolgens vraagt GroenLinks hoe ervoor gezorgd wordt dat sport niet alleen op zichzelf staat maar juist ook bijdraagt aan de verschillende opgaven van het sociaal domein, de zorg en het onderwijs. Een tijdje geleden is er een mooie raadsinformatiebijeenkomst geweest over beweegonderwijs. Wat is er gedaan om stappen samen vorm te geven? Dan het inclusief sporten. In de agenda is veel aandacht voor hoe sport een onderdeel van de wijk is. GroenLinks is hierover te spreken juist ook omdat sporten heel laagdrempelig moet zijn. Complimenten daarvoor. Een onderdeel dat heel goed past bij sport voor iedereen is het inclusief sporten maar dit komt weinig terug in de agenda. Hoe wordt gezorgd voor voldoende sportaanbod voor mensen met een fysieke, psychische of verstandelijke beperking? Vervolgens de concrete stappen. Hoe verhoudt een en ander zich ten opzichte van sportakkoord en de sportnota? De fractie vraagt ook hoe per jaar gezien kan worden welke ambities worden gerealiseerd. In de voorjaarsnota zitten vaak hele duidelijke investeringen. Kunnen andere zaken hier ook in terugkomen zoals de koppeling met andere domeinen en het sporten voor iedereen? Is het college bereid om een keer per jaar een uitwerking te sturen in de voorjaarsnota of los?

De heer Van Dalen (VVD) vraagt of GroenLinks het ermee eens is dat het actieplan ontbreekt.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) zegt het deels met de heer Van Dalen eens te zijn. In de voorjaarsnota is al goed terug te zien waar extra accommodaties worden aangelegd. De andere, sociale en zachtere ambities dienen ook een plek te krijgen. Zij vervolgt haar bijdrage. De provincie heeft ook een sportagenda opgesteld. Is er hieromtrent een samenwerking met de provincie zodat ambities op elkaar aansluiten? Dan de accommodaties. Bij de gebiedsontwikkeling zit een barcode. In hoeverre is de afdeling Sport vanaf het begin betrokken bij gebiedsontwikkelingen en in hoeverre kunnen sporters meepraten?

De heer Bosse (PvdA) wil graag eens praten over de verschillende KPI's die aan de sportagenda gehangen kunnen worden.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) verduidelijkt dat een KPI een consultant is. GroenLinks wil graag meedenken over hoe we bewegen en sporten samen verder vormgeven. Zij vervolgt haar bijdrage. Het is fijn dat er in de sportagenda ruimte is voor de meer creatieve vormen, zoals blaashallen. GroenLinks is hier niet op tegen maar de plek van een blaashal is wel belangrijk vanwege de ecologische waarden. De fractie zal per keer kijken of iets mogelijk is of niet.

De heer Van Dalen (VVD) mist de voorbeeldrol die topsporters kunnen spelen.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) denkt dat topsporters een voorbeeldrol kunnen spelen. Op dit moment kiest GroenLinks wel voor de breedtesport omdat hier nu aandacht voor nodig is.

De heer Van Steeg (CDA) geeft aan dat hij enthousiast was geworden van de raadsinformatiebijeenkomst. Vervolgens geeft het CDA het college een compliment over de Vuelta die naar Utrecht komt. Dit is heel mooi en hier dient zoveel mogelijk uit gehaald te worden. Sportverenigingen dienen hierbij betrokken te worden. Met betrekking tot sportcapaciteit sluit de CDA-fractie aan bij de fracties van de PvdA en Student&Starter. Zaken hieromtrent gaan niet goed en het college heeft onvoldoende voeling met de verenigingen. Verder leidt binnenstedelijk bouwen tot krapte en druk op sportverenigingen.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt wat het actieplan gaat behelzen.

De heer Van Steeg (CDA) verbaast zich over het verschil in niveau waarop gepraat wordt. GroenLinks heeft het idee dat een en ander best goed gaat en het CDA hoort van de clubs dat de afstand enorm is.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) zegt oprecht benieuwd te zijn wat erin het actieplan komt te staan.

De heer Van Steeg (CDA) ziet in eerste instantie graag een gemeente die beter luistert naar verenigingen. Verder dient er op plekken waar een tekort aan capaciteit dreigt, eerder een plan te komen. Hij vervolgt zijn bijdrage. Het is jammer dat er geen budget zit bij de sportagenda. Het CDA roept de wethouder op de sportagenda meer concreet te maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor talentontwikkeling. Ziet de wethouder hierin een rol van de gemeente?

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) vraagt wat het CDA zelf denkt rondom talentontwikkeling.

De heer Van Steeg (CDA) denkt dat de gemeente een faciliterende rol heeft naar de clubs.

De heer Bosse (PvdA) vraagt of dit de focus is die het CDA wil leggen. Moet niet juist, zeker na het afgelopen jaar met corona, geprobeerd worden om iedereen aan het sporten te krijgen?

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) vindt het niet goed dat breedtesport en topsport tegen elkaar uitgespeeld worden. Er dient een link gelegd te worden.

De heer Van Steeg (CDA) gaat in op de digitalisering. Er zijn veel mogelijkheden om digitalisering en sport bij elkaar te brengen en jeugd meer te betrekken bij sport. Wat wil de wethouder doen hieromtrent? Tot slot de koppeling met datgene wat in wijken gebeurt. Verenigingen geven aan dat zij niet de hulp krijgen van gemeenten die zij willen hebben hieromtrent. Het gaat hier om de koppeling met het sociale domein. Kan gekeken worden of de sportverenigingen kunnen worden bijgestaan om oplossingen te vinden voor de sociale problematiek?

De heer Bakker (D66) dankt iedereen die heeft meegewerkt aan de sportagenda. D66 kan zich goed vinden in de thema's en spelprincipes. Bij een aantal thema's kan een en ander nog beter of scherper. Allereerst de concreetheid van de agenda zelf. Deze kan beter en de fractie sluit hieromtrent aan bij hetgeen de heer Wijmenga hierover heeft gezegd. Ten tweede de rol van de gemeente. Deze kan scherper worden gemaakt. Dan de drie beleidsdocumenten sportnota, het sportakkoord en de sportagenda. Weten de medewerkers van de wethouder en de mensen bij sport Utrecht nu wat het beleid is? En kunnen deze drie documenten samengaan met elkaar en zo ja, welke is dan leidend? Graag een reactie. Vervolgens het punt van het vergroten van de sportdeelname. Uit onderzoek blijkt dat dit moeilijk van de grond komt. Toch zou hier volgens D66 de focus van de sportagenda op moeten liggen. Graag een reactie van de wethouder. Dan het sporten in de openbare ruimte. Het is mooi dat hier veel aandacht voor is. D66 spreekt liever van een beweegstimulerende omgeving. Er mag wat meer lef en creativiteit worden getoond. Dan een vraag over de 'urban sports'. Wie behartigt de belangen hieromtrent? Graag de toezegging dat 'urban sporters' en jongeren meedenken. Met betrekking tot de sportcapaciteit merkt de fractie op, dat hier al veel over is gezegd. Het bestaande aanbod dient slimmer, creatiever en flexibeler te worden ingezet. Er dient ook meer maatwerk te worden geleverd. Verder gaat het veel over het dak van de IKEA. Dit voorbeeld wordt wat sleets, D66 zoekt naar andere, nieuwe innovatieve voorbeelden.

De heer Van Dalen (VVD) vraagt waar D66 voetbalvelden wil neerleggen.

De heer Bakker (D66) antwoordt dat Academie 10 bij het Berlijnplein een mooi voorbeeld is. Hij vervolgt zijn bijdrage. De link met volksgezondheid, welzijn, preventie en sociaal domein mist D66. Waarom is deze link zo onderbelicht? Tot slot de sportevenementen. Dit onderwerp ontbreekt in de sportagenda. Wil het college een strategie voor of doorkijk maken naar, wat men inhoudelijk wil bereiken op sport, de breedte- maar ook topsport en evenementen? Graag een reactie.

De heer Bosse (PvdA) vraagt op welke zaken de gemeente de leiding zou moeten nemen.

De heer Bakker (D66) zegt dat D66 voor de sportwet is. Verder kan de gemeente iets doen aan de sportcapaciteit en het sporten in de openbare ruimte.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) zegt dat de sportagenda heel prettig is. Een bepaalde mate van concreetheid mist wel. De sportcapaciteit blijft de grootste uitdaging. Dan het punt samen sportstad maken. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst is aangegeven dat niet meer goed helder is wie het mandaat heeft als van koers wordt gewijzigd en dat ook niet helder is tot op welke hoogte organisaties mogen mee beslissen en inbreng leveren. Er dienen daarom heldere kaders te worden meegegeven. Student&Starter vraagt of er ook een onafhankelijk orgaan kan komen dat gevraagd en ongevraagd advies kan geven op de sportagenda. Vervolgens het punt ruimte voor sport in een groeiende stad. De fractie vraagt hoe sport vooraf meegenomen kan worden in ruimtelijke ontwikkelingsplannen. Verder dient het anders werken een plek te krijgen. Misschien kunnen er meer mogelijkheden komen om ook overdag te sporten. Voorts vraagt de fractie of de tweejaarlijkse rapportage voldoende is om de sportcapaciteit hierop te berekenen. Student&Starter denkt dat er een tandje bij moet om de norm bij te gaan stellen. De partij is wel positief over de multifunctionele alternatieven die in het stuk staan. Dan sport in de openbare ruimte. Komen er nog meer Atletic Skills Model velden en sportcontrainers bij? Verder is binnen openbare ruimte een nieuw fenomeen. Kan dit worden meegenomen in het raadsvoorstel? Tot slot het onderwerp talentontwikkeling. Student&Starter ziet veel terug uit de motie van 2019. Voor de fractie gaat talentontwikkeling over de ontwikkeling van ieders talent. Door meer bewegen en sporten kunnen motorische vaardigheden worden vergroot en plezier in sport helpt daarbij. Kunnen deze zaken meer terugkomen in de sportagenda? Graag een toezegging. Tot slot dienen er helden te kunnen blijven ontstaan. Dit betekent dat de kaders van clubs, trainers, coaches en bestuur een gedegen opleiding moeten kunnen krijgen en dat er aansluiting is bij professionele clubs.

De heer Simsek (DENK) zegt dat DENK de ambitie toejuicht om te werken naar een optimale sportinfrastructuur. De spelprincipes in het raadsvoorstel spreken aan. Naar aanleiding van het raadsvoorstel een aantal vragen aan de wethouder. Ten eerste vraagt DENK wat er wordt bedoeld met de term beweegvriendelijkheid en in hoeverre erbij dit doel rekening wordt gehouden met mensen met een geestelijke of lichamelijke beperking. Graag een reactie. De gemeente heeft in de sportagenda aangegeven mensen aan te moedigen om met de fiets naar de sportvoorzieningen te komen. Hoe wil de gemeente dit doen? Verder hoort de fractie graag hoe wordt gecommuniceerd over tijdelijke beschikbaarheid dan wel niet beschikbaarheid van sportvoorzieningen. Is er in de communicatie ook aandacht voor specifieke groepen zoals laaggeletterden en inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn? Hoe actief zoekt de gemeente naar drempels die mensen ervan weerhouden om te sporten en wat gaat zij eraan doen om die weg te nemen? In het Utrechtse sportakkoord wordt gesproken over een pedagogische versterking van sportaanbieders. Er worden trainingen en cursussen genoemd. Zijn dit algemene cursussen of zijn er trainingen en cursussen beschikbaar voor het begeleiden en trainen van specifieke doelgroepen? Als burgers nog niet tevreden zijn over het sportaanbod omdat dit niet bij hen aansluit, waar kunnen zij dan terecht? Bij de raadsinformatiebijeenkomst van 18 mei hebben verschillende sportaanbieders

aangegeven dat een tijdlijn wordt gemist. Is de wethouder bereid om een tijdlijn te maken? Tot slot is tijdens de raadsinformatiebijeenkomst ook naar boven gekomen dat sportaanbieders het gevoel hebben dat de gemeente tegenover hen staat. Dit is een zorgelijk signaal.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vraagt of DENK bedoelt, dat de gemeente mensen moet gaan helpen om eigen sportaanbod te gaan organiseren. Wat ziet DENK als rol voor de gemeente?

De heer Simsek (DENK) zegt dat als mensen in hun buurt geen sportaanbod kunnen vinden waar zij naar op zoek zijn, dat zij dan bij de gemeente aan meer informatie moeten kunnen komen.

De heer Boudens (SP) merkt op dat de sportagenda op een aantal punten redelijk goed ontvangen lijkt door de Utrechtse sportwereld. Vooral de toegenomen dialoog tussen de gemeente en sportbestuurders moedigt de SP-fractie aan. Volgens bepaalde sportbestuurders bestaat er een vijandbeeld met betrekking tot de gemeente. Wat kan de wethouder hieraan doen? Verder lijken het thema ‘voldoende ruimte voor sport in een groeiende stad’ en het spelprincipe ‘iedereen doet mee’ loze kreten te zijn. Zonder uitzondering geven sportbestuurders aan dat verenigingen kampen met capaciteitsproblemen waardoor er lange wachtrijen ontstaan. Dit is zeer zorgelijk. De investeringen die voorgesteld worden in de voorjaarsnota, juicht de SP toe. Deze zijn alleen niet voldoende. Verder heeft de fractie moeite met de drie verschillende documenten. En met het aanpassen van een titel wordt niet uit de armoede gekomen.

De heer Temming (Stadsbelang Utrecht) geef aan dat de fractie graag meer concrete plannen ziet in de sportagenda. Daarnaast dient meer aandacht te gaan naar de capaciteitsproblemen. Stadsbelang Utrecht vraagt hoe hier oplossingen voor gezocht worden zolang binnenstedelijk wordt ingezet op bouwen. Verder is het fijn dat wordt ingezet op de komende decennia. Zouden er vast voorstellen kunnen komen voor de lange termijn?

De voorzitter schorst de vergadering voor vijftien minuten.

Wethouder Van Ooijen gaat eerst in op vragen die gesteld zijn over de concreetheid. De concreetheid is niet altijd even precies aangegeven. In de sportagenda staan spiegelgesprekken genoemd en deze kunnen uitgebreid worden zodat een soort jaarlijkse koers van Utrecht kan worden bepaald. Met raadsleden en het veld kan dan bekeken worden hoe een en ander ervoor staat. Vervolgens is gevraagd hoe de sportnota, het sportakkoord en de sportagenda met elkaar samenhangen. Hiernaast is er ook de ruimtelijke strategie Utrecht. Deze is ongelofelijk belangrijk ook voor de sportagenda, en ook de tweejaarlijkse voortgangsrapportage over de capaciteit. De sportagenda geeft kort en krachtig aan welke ‘ballen op de stip’ worden gelegd de komende jaren. Sport in de openbare ruimte is een belangrijke ‘stip’, net als sport en gezondheid in het maatschappelijk middenveld, de accommodaties en talentontwikkeling.

De heer Bosse (PvdA) vraagt of aan de voorkant indicatoren meegenomen kunnen worden.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat er ‘ballen op de stip’ worden gelegd. Wanneer wordt er ‘gescoord’?

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat er in de sportnota hele duidelijke indicatoren staan. Er staan ook indicatoren in de begroting en verder kan het best voorkomen dat een indicator wordt gemist. In dat geval kan er een worden toegevoegd. In de koers en de spiegel zal bekeken worden of een en ander verloopt zoals gewenst.

De heer Bakker (D66) ondersteunt het idee van de sportagenda. Een spiegelgesprek is ook goed. Hij vraagt of niet op een rij gezet moet worden wat al is gerealiseerd van de sportnota en wat is blijven staan en wat nieuw nodig is.

Wethouder Van Ooijen geeft aan dat best lang getwijfeld is over of dit nu het juiste instrument is. Het meest logisch is, dat de oude beleidsnota wordt vervangen door een nieuwe. Samen met veld is ervoor gekozen om een andere keuze te maken. Het signaal dat gericht dient te worden op actie, heeft ervoor gezorgd dat de nota verlengd is en concrete uitdagingen worden aangegaan. De raad is middels een brief geïnformeerd over het feit dat echt een andere keuze wordt gemaakt met deze agenda. De raad heeft toen aangegeven welke onderwerpen er in terug moesten komen. Vooralsnog vinden de medewerkers een en ander werkbaar. Mocht er toch iets niet werken, dan zal het een of ander worden vervangen. De wethouder vervolgt met het onderwerp capaciteit. De capaciteit knelt en piept op dit moment. De tweejaarlijkse rapportage die wordt gemaakt, is niet gebruikelijk in gemeenten. Meestal maken gemeenten een rapportage voor een langere periode. In Utrecht wordt dus iedere twee jaar gekeken of er nog wordt voldaan aan de capaciteitsbehoefte. Vervolgens wordt een en ander elk jaar bij de voorjaarsnota door vertaald naar een noodzakelijke capaciteit.

De heer Van Steeg (CDA) bespeurt een papieren werkelijkheid tegenover een werkelijkheid die in de praktijk bij verenigingen leeft. Verenigingen worden onvoldoende gehoord door de gemeente.

Wethouder Van Ooijen bestrijdt dat de rapportage en de capaciteitsbehoefte een papieren werkelijkheid zijn. Hier rolt een opdracht uit om uiteindelijk op bepaalde plekken tot investering over te gaan. Verder kan het best zijn dat er soms discussie is over de rapportage. Het instrument kan worden aangescherpt indien nodig.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe verenigingen makkelijker ingang vinden tot de beleidsmakers.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat de gemeente processen die gaan over het uitbreiden van binnenstedelijke sportaccommodaties, beter moet gaan aanpakken. Hij vervolgt zijn beantwoording met het beeld dat niet geïnvesteerd zou worden. Dit beeld weerspreekt de wethouder en hij wijst op de hallen, Cartesiusdriehoek, Leidsche Rijn, Voordorp, Bontekoelaan, Merwedekanaalzone, op datgene wat er in de RSU staat voor een langere periode, velden Maarschalkerweerd, Overvecht, hockeyvelden in Overvecht en Rijnvliet.

De heer Bosse (PvdA) vraagt of de wethouder vindt dat er voldoende capaciteit is in de stad voor het huidige aantal inwoners. Verder vraagt hij hoe problemen in de toekomst worden voorkomen.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat hij generiek bezien nu geen ‘ja’ of ‘nee’ kan antwoorden op de vraag van heer Bosse. Er zijn verenigingen die meer dan voldoende capaciteit hebben. Hockeyverenigingen kampen veelal met krapte. Vervolgens gaat de wethouder in op de vraag hoe in de toekomst problemen worden voorkomen. De proceskwaliteit zal omhoog moeten de komende jaren maar dit betekent niet dat er nooit meer wrijving ontstaat.

De heer Bosse (PvdA) benadrukt dat het probleem is, dat de wethouder geen antwoord kan geven op de vraag of er wel of geen capaciteitsprobleem is.

Wethouder Van Ooijen merkt op dat uit de capaciteitsraming komt dat er een capaciteitstekort is. Er zal dus geïnvesteerd moeten worden om mee te kunnen gaan met de capaciteitsbehoefte. Hij vervolgt zijn beantwoording. Het is de bedoeling dat

capaciteit maximaal wordt benut. Dit betekent bijvoorbeeld dat ook gesport moet kunnen worden op tijdstippen waarop men dat niet gewend is en dat vraagt iets van de verenigingscultuur. Dan de concrete samenwerking tussen volksgezondheid en sport. De wethouder zegt toe dat hieromtrent 'de bal nog niet expliciet op de stip wordt gelegd'. Hier zal op teruggekomen worden in combinatie ook met het sociaal domein.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vraagt of de wethouder iets gaat toevoegen aan de agenda of dat hij op een later moment een brief stuurt.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat iets aan de agenda zal worden toegevoegd. Vervolgens geeft hij aan dat braakliggende terreinen zoveel mogelijk benut zullen worden. De wethouder wijst bijvoorbeeld op het skatepark bij het Jaarbeursplein. Verder wordt bekeken hoe groen en sport elkaar kunnen versterken. In het eerste kwartaal komt er een brief naar de commissie over hoe sport en groen in balans worden gehouden. Experts en bewoners zullen meepraten. Het dubbelgebruik speelt vooral bij nieuwe gebiedsontwikkelingen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt dus bekeken of dubbelgebruik haalbaar is. Dan de breedtesport versus topsport en evenementen. Deze zaken horen volgens de wethouder bij elkaar. Bij veel verenigingen vormen topsporters een inspiratie, met name voor jeugd, en evenementen zijn voor veel mensen een manier om hun sport te beoefenen. Verder is kunstgras van groot belang om mee te groeien. Ten aanzien van rubbergranulaat merkt hij op, dat het, het huidige beleid is om dit niet meer toe te passen. Er wordt alleen 'TPE infill' toegepast. Dit is niet de variant waar zoveel discussie over is. Dan het inclusief sporten. De wethouder is blij dat dit een prominent onderdeel is van het sportakkoord. Het is belangrijk dat sportaanbieders aanvragen doen. De faciliteiten en financiële faciliteiten zijn er.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) merkt op dat er een verbinding is met andere beleidsterreinen.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat rondom sport voor jeugd en ouderen veel wordt gedaan om opgelopen zorgachterstanden vanwege corona op te lossen. Een en ander hieromtrent wordt gefinancierd vanuit de zorginfrastructuur. Verdere suggesties hoort hij graag. Vervolgens gaat de wethouder in op de combinatie met het beweegonderwijs en het onderwijs in de wijk. Als het beweegonderwijs, de buurtsportcoach en sportaanbieder in de wijk samenkomen en aanbod neerleggen, dan worden iets neergelegd waar jongeren bij getrokken worden. Het college wil deze driehoek versterken. Vervolgens is gevraagd of sport zo vroeg mogelijk betrokken kan worden bij gebiedsontwikkelingen en accommodaties. Het college probeert het betrekken van sport te vervroegen. Met betrekking tot het sportakkoord van de provincie merkt de wethouder op, dat dit een mooi sportakkoord is maar dat de gemeente had gehoopt op concrete financiële mogelijkheden en aanknopingspunten. Dit mist de gemeente dus een beetje. De PvdA vroeg hoe sport betaalbaar wordt en blijft. De U-pas kan hier iets voor betekenen en het Paul van Janssportfonds. Verder is het zo, dat sportdeelname vaak ook door andere barrières dan financiële wordt tegengehouden. Dit zijn dan sociale of communicatie barrières. De PvdA merkt ook op dat sportdeelname achteruit holt. Het klopt dat corona een grote impact heeft. Over het algemeen blijven de lidmaatschappen bij verenigingen nog op peil. Bij commerciële of semi-commerciële partijen vallen de grootste klappen.

De heer Bosse (PvdA) merkt op dat een lidmaatschap van een ijshockeyvereniging of een basketbalvereniging honderden euro's per jaar kost. Dit geldt ook voor mensen die niet in aanmerking komen voor een U-pas.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat hij niet gaat over de hoogte van de lidmaatschapsgelden. Hier gaan de verenigingen en commerciële partijen zelf over.

De gemeente heeft alleen invloed op de tarieven die gevraagd worden voor de accommodaties. Hij vervolgt zijn beantwoording. Tegen de heer Van Dalen zegt de wethouder dat nieuwe sporten worden genoemd op pagina 12. Het college probeert ook deze te ondersteunen. De SP had het over een vijandsbeeld en over een bezuiniging. De wethouder heeft even niet paraat om welk bedrag het gaat. Verder is sport zeker niet de laatste stelpost van de begroting. Het CDA vroeg of het maximale uit de Vuelta gehaald kan worden. Dat wil het college absoluut. Via het actieprogramma worden verenigingen en de gehele sportstructuur betrokken. Voorts is opgemerkt dat bij de agenda geen budget zit. Er is voor gekozen om dit deel niet opnieuw te gaan doen. In de sportnota zit een financiële doorkijk. Met betrekking tot talentontwikkeling merkt hij op, dat hij de sportagenda op dit punt redelijk concreet vindt.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe verenigingen kunnen profiteren van initiatieven.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat verenigingen die een concreet initiatief nemen kunnen kijken of zij via het sportakkoord daar ruimte voor kunnen krijgen. Ten tweede kunnen zij direct schakelen met Sport Utrecht.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt om een en ander in het sportakkoord te regelen met de initiatieven die beschreven staan.

Wethouder Van Ooijen hoort graag wat de heer Van Steeg precies mist. Het tweede punt gaat over digitalisering. De wethouder zegt toe dit punt op te nemen in de sportagenda. Vervolgens gaat hij in op de koppeling met de wijken en het wegnemen van drempels. Het college denkt dat drempels die contact leggen belemmeren, weggenomen moeten worden.

De heer Van Steeg (CDA) denkt dat het inderdaad daarom gaat. Mensen moeten de weg weten en de gemeente dient een luisterend oor te hebben.

Wethouder Van Ooijen neemt dit mee in de toezegging die hij heeft gedaan met betrekking tot de link met gezondheid. D66 noemde het dak op de IKEA. De wethouder ziet graag dat initiatiefnemers met innovatieve ideeën zich melden. D66 noemde ook de beweegprikkelende omgeving. Er kan gekeken worden of de nota in taalkundig opzicht op dit punt versterkt kan worden zodat de term ‘beweegprikkelend’ vaker gebruikt wordt.

De heer Bakker (D66) zegt dat hij de term ‘beweegstimulerend’ heeft gebruikt. Het woord toevoegen is mooi maar het gaat vooral om de stimulans.

Wethouder Van Ooijen merkt op dat de gemeente zich telkens ‘adaptatief’ moet opstellen. Een skatebestuur is de gemeente bijvoorbeeld nog niet tegengekomen. Het kiezen voor een bepaalde vorm werkt daardoor niet. Verder dient integraal naar evenementen te worden gekeken. De wethouder zal terugkomen op hoe hier precies mee om wordt gegaan. Student&Starter had het over sporthelden. Deze zijn nodig en er zijn trainers nodig die deze sporthelden opleiden. Het sportakkoord heeft gezorgd voor kwalitatief hoogwaardigere trainingen. Het train de trainer concept. Vervolgens vraagt de wethouder wie nu eigenlijk het mandaat heeft. Het is zo, dat conform de spelprincipes slim wordt samengewerkt. Soms zal dan de gemeente de leiding nemen en soms zal een partij zelf de leiding nemen of een keuze maken. Het hangt van de context af wie het mandaat heeft. Per casus dient men expliciet te zijn over hoe de rolverdeling in elkaar steekt. Verder is gevraagd of er nog meer ‘sportcontrainers’ komen. De wethouder wijst erop dat die geld kosten. Er dient meer structuur te worden aangegeven zodat een prikkelende omgeving gebouwd kan worden. Met betrekking tot de openbare binnenruimte zegt de wethouder toe dat sport hierin ook gestimuleerd moet worden. Er is gevraagd of talentontwikkeling en

motorische vaardigheden opgenomen kunnen worden. Deze zijn belangrijk maar iets te specifiek om hier neer te leggen. Deze horen bij het sportakkoord. DENK vroeg ruimte voor mensen met een beperking. Er wordt aan gewerkt om voor hen ruimte voor te scheppen. Met betrekking tot het gebruik van de fiets merkt de wethouder op, dat mensen hun fiets moeten kunnen stallen. De fietsparkeercapaciteit dient op orde te zijn. Dan de communicatie met laaggeletterden. Op dit moment wordt niet iedereen bereikt. De inzet hierop dient te worden versterkt.

De heer Simsek (DENK) vraagt of de wethouder concrete actiepunten kan benoemen met betrekking tot de communicatie.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat de rol van Sport Utrecht belangrijk is. Hij denkt dat hij met Sport Utrecht het gesprek aan moet gaan. Hij vervolgt zijn beantwoording met de pedagogische versterking en de vraag of deze algemeen of specifiek is. Dit hangt af van het specifieke sportaanbod en de aanbieder die daarvoor kiest.

De heer Van Dalen (VVD) vraagt wat er voor de roeiers gedaan gaat worden.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat hij een paar weken geleden samen met wethouder Diepeveen hierover een goed gesprek heeft gehad met de roeiverenigingen. Er zijn toen ook een aantal concrete afspraken gemaakt, ook over hoe het roeien op het Merwedekanaal mogelijk kan blijven. De wethouder stelt voor dat de afspraken en datgene wat verder geformaliseerd en geconcretiseerd wordt, gedeeld wordt met de commissie.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de zeeverkenners ook zijn meegenomen in de gesprekken.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat het gesprek met de drie roeiverenigingen was. De zeeverkenners neemt hij graag mee. In de brief die de wethouder eerder heeft toegezegd aan de heer Van Dalen zal hij terugkomen op de positie van de zeeverkenners.

De heer Bakker (D66) vraagt of de drie documenten, de sportagenda, het sportakkoord en de sportnota, samengaan. Sluit het ene document het andere niet op bepaalde punten uit?

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat hij hier nadrukkelijk aandacht voor heeft gevraagd. Er is geconstateerd dat in de constructie zaken op elkaar aansluiten. In het sportakkoord zit eigenlijk een financiële doorvertaling. De sportnota kent meer de langere lijnen met een aantal doelstellingen. Een en ander is niet tot het laatste detail uitgezocht maar in algemene zin is het zo dat de drie documenten in elkaar passen tot een werkbare beleidsconstructie.

Mevrouw De Vries (PvdD) had gevraagd om de toezegging dat in alle Utrechtse sportkantines gezond en duurzaam voedsel beschikbaar zal zijn.

De heer Bosse (PvdA) had een vraag gesteld over de kantoortuinen in de sporthallen. En kan sport bovenaan komen te staan bij ruimtelijke ontwikkelingen?

De heer Simsek (DENK) had gevraagd naar een tijdlijn met ideeën.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) had een punt gemaakt over een commissie van sportwijzen. Bij talentontwikkeling miste de fractie de aandacht voor ieder sporttalent. Verder ziet Student&Starter graag dat sport vooraf wordt meegenomen in ruimtelijke plannen. Tot slot kan misschien iets gedaan worden met anders werken of thuiswerken, dit in relatie tot sportcapaciteit.

De heer Van Dalen (VVD) vraagt naar de druk die op parken ontstaat.

Wethouder Van Ooijen heeft de tijdlijn mee proberen te nemen in het punt over concretisering en detaillering. De wethouder geeft aan geen tijdlijn te zullen maken. Er zal jaarlijks teruggekomen worden op hoe het staat met de ambities. Dan de kantoortuinen in sporthallen. In de RSU is aangegeven waar sportcapaciteit wordt toegevoegd en Rijnenburg zit daar ook in. De VVD noemde de druk op de parken. Die is er maar parken zijn nu eenmaal openbare ruimte. Er dient voor gewaakt te worden dat er regimes komen die zeggen wanneer men wel of niet in een park mag komen.

De heer Van Dalen (VVD) merkt op dat wellicht de drukte van de parken gemeten kan worden zoals dat tijdens corona ook is gedaan in de binnenstad.

Wethouder Van Ooijen stelt voor deze suggestie mee te nemen. Met betrekking tot de gezonde kantine antwoordt de wethouder nog expliciet terug te komen op de relatie sport en gezondheid. Op een aantal punten wil hij de nota hieromtrent nog expliciteren. Student&Starter had het over een commissie van sportwijzen. Er wordt al veel gebruik gemaakt van sportwijzen in de stad. Vervolgens is de wethouder het ermee eens dat ieders talent moet worden benut. Als dit niet duidelijk genoeg in de nota staat, dan zal deze daarop worden verduidelijkt. Tot slot het thuiswerken in relatie tot sportcapaciteit. Dit doet vooral iets met de openbare ruimte en openbare binnenruimten. Mensen die thuiswerken zullen waarschijnlijk meer gebruikmaken van sportfaciliteiten dichtbij hun thuisomgeving.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) vraagt of met werkgevers in de stad gekeken kan worden of werknemers gestimuleerd kunnen worden om te gaan sporten. Overdag zijn de gemeentelijke accommodaties vaak leeg.

Wethouder Van Ooijen denkt dat het ingewikkeld wordt als de gemeente aan werkgevers vraagt de behoefte in kaart te brengen en deze te matchen met gemeentelijke accommodaties. Hij moet er even over nadenken. Ten slotte geeft de wethouder aan dat hij met een strekt ter vervanging zal komen voor de agenda.

De voorzitter constateert dat de tweede termijn ingaat.

De heer Van Dalen (VVD) vraagt of met de strekt ter vervanging een en ander ook meer concreet wordt.

Wethouder Van Ooijen antwoordt dat hij nadrukkelijk een aantal punten heeft genoemd waarop hij meer concreet wil worden, bijvoorbeeld met betrekking tot gezondheid en sport. Hij heeft ook een aantal suggesties gehoord voor versterkingen, die hij wil gaan concretiseren. Een actieplan gaat er niet komen.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) is blij met de toezegging en dankt de wethouder voor zijn beantwoording. Hij is benieuwd naar de strekt ter vervanging.

De heer Bakker (D66) kijkt ook uit naar de strekt ter vervanging. Iets langere behandeling in de raad is fijn. Verder overweegt de D66-fractie een motie.

De heer Bosse (PvdA) wacht de strekt ter vervanging af. De fractie denkt nog wel na over een motie met betrekking tot een actieplan om te komen tot extra capaciteit.

Mevrouw Sturkenboom (Student&Starter) wacht de strekt ter vervanging af. De fractie broedt op moties en of amendementen.

De heer Van Dalen (VVD) sluit aan bij de andere fracties. Hij vraagt wanneer de commissie een concreet actieplan kan verwachten.

De voorzitter constateert dat er een strekt ter vervanging komt en geen actieplan. Zij herhaalt de toezeggingen. Dit agendapunt gaat als B-punt naar de raad. Er zal een bespreektijd van een uur worden gereserveerd. Hij sluit de vergadering om 23.35 uur.

LIJST VAN TOEZEGGINGEN

Wethouder Eerenberg
zal met betrekking tot agendapunt 6, Raadsvoorstel Zienswijze conceptbegroting 2022 GGDrU

- Na de zomer (september) in een corona bijeenkomst het gesprek met de raad aan gaan over wat we van de corona situatie geleerd hebben en hoe we in de toekomst daar op kunnen inspelen in samenwerking met de GGDrU
- In de eerst volgende coronabrief terugkomen op de vraag of het mogelijk is om de groep 25 – 35 jaar als aparte groep uit te lichten waar het gaat om mentale gezondheid.

Wethouders Voortman en Van Ooijen
Zullen met betrekking tot agendapunt 7,Situatie Arbeidsmigranten in Utrecht

- In Q4 2021 met een brief komen waarin ze ingaan en/of terugkoppeling geven op de volgende punten:
    1. uitkomst van het onderzoek bijhouden tijdelijke verblijfplaats;
    2. uitkomst van de vergelijking van de bestanden NRI en UWV (of/hoeveel arbeidsmigranten er zijn die langer dan 4 maanden in Utrecht verblijven);
    3. terugkoppeling / stand van zaken van de look and feel van de website IWCR in relatie tot de doelgroep arbeidsmigranten en het maken van een link naar de website Work in NL;
    4. terugkoppeling / stand van zaken gesprekken met Barka en Huis voor Vrede over wat er nog verbeterd kan worden voor de bestaande belangenbehartigers van EU-arbeidsmigranten;
    5. toelichting op hoe contacten met partners verlopen als het gaat om melding van misstanden in huisvesting;
    6. terugkoppeling van uitvraag bij uitzendbureaus waar de gemeente mee samenwerkt over bijdrage aan eventuele misstanden;
    7. terugkoppeling over verdere verbeteringen noodzakelijke zorg en equipering buurtteamorganisaties;
    8. terugkoppeling gesprek met informele taalaanbieders over of / wat er nog ontbreekt in het aanbod voor arbeidsmigranten;
    9. terugkoppeling onderzoek regionale aanpak (als dit eerder kan dan Q4, komt de wethouder hier eerder richting de raad in een brief op terug).

Wethouder Klein
zal met betrekking tot agendapunt 8, Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2022-2025 Het Utrechts Archief

- de commissie voor het eind van 2021 informeren over de toets die plaatsvindt na de uittreding van het Rijk.

Wethouder Van Ooijen
zal met betrekking tot agendapunt 9, Raadsvoorstel Utrechtse sportagenda:

- Ingaan in een STVV op:
    - gezondheid en sport, hij gaat daarbij o.a. in op de gezonde sportkantines
    - de verbinding tussen sport en digitalisering.
    - de openbare binnenruimte en op ieders sporttalent
- De raad in Q1 2022 een brief sturen over de balans tussen groen en sporten (samen met wethouder Van Hooijdonk).

- In een brief terug komen op een integrale benadering van een strategie t.a.v. evenementen. In een brief die hij naast de STVV naar de raad stuurt, komt hij terug op hoe hij dit verder oppakt.
- De raad informeren over de uitkomst van gesprekken met de roeiverenigingen. Hij komt hierin ook terug op de zeeverkenners.

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1908
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	4
Omschrijving	Raadsvoorstel Verordening burgeragendering en burgerinitiatief en wijzigingsbesluit Mandaatregeling
ID	2047
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	
Beleidsveld	Bestuurlijke zaken
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Florien Bouts/Juridische zaken, Ombudszaken/06-29098240

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel Verordening burgeragendering en burgerinitiatief en wijzigingsbesluit Mandaatregeling

Beleidsveld	Bestuurlijke Zaken
Organisatieonderdeel	Raadsorganen
Opsteller	Presidium
Kenmerk	8854747
Vergaderdatum Raad	……
Geheim	Nee

Het presidium stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht vast te stellen.

2. De Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht over 2 jaar te evalueren in brede zin: dienen de instrumenten behouden te blijven of niet? En zo ja, in welke vorm en voorzien van welke procedures?

3. Het Besluit tot wijziging van de “Mandaatregeling gemeenteraad en burgemeester gemeente Utrecht” vast te stellen.

Presidium gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,

Merel van Hall

de voorzitter,

Sharon A.M. Dijksma

Samenvatting
Met de voorgestelde aanpassingen van de Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief worden de procedures ten aanzien van zowel het indienen van een verzoek als de behandeling ervan verduidelijkt en aangescherpt naar aanleiding van de ervaringen die de afgelopen twee jaar zijn opgedaan. Daarnaast worden een tweetal bevoegdheden die door de raad aan de griffier worden gemandateerd verankerd in de Mandaatregeling van de gemeenteraad.

Context
Aanleiding
Op 6 december 2018 heeft de raad de Verordening op de Burgeragendering en het Burgerinitiatief 2018 vastgesteld waarmee naast het recht voor burgers om een initiatiefvoorstel aan de raad voor te leggen ook de mogelijkheid is opgenomen om een onderwerp te agenderen ter bespreking in de raadscommissie. De raad heeft toen tevens het besluit genomen om de Verordening na twee jaar te evalueren.

Ter uitvoering van de evaluatie zijn de raadsleden gevraagd te reflecteren op de huidige verordening en de werking ervan. Hieruit volgt dat de instrumenten tot op heden nog relatief weinig zijn gebruikt en met name verzoeken zijn ingediend door burgers die de raad sowieso al weten te vinden, de instrumenten zelf moeten zeker behouden blijven. Het wordt als zeer waardevol gezien dat burgers ook op deze manier in contact kunnen komen met de raad.

De afgelopen twee jaar zijn er enkele burgeragenderingen en -initiatieven ingediend en door de raad behandeld en is er ook ervaring opgedaan met de in de verordening beschreven voorwaarden en procedures voor indienen en behandelen van verzoeken. Het begeleiden van burgers bij het indienen en behandelen van hun verzoek kost relatief veel tijd. De voorgestelde aanpassingen zullen zowel het proces voor de burger als de begeleiding daarbij vanuit de gemeente verduidelijken en vergemakkelijken. De instrumenten zelf blijven ongewijzigd. Met een burgerinitiatief kan een inwoner de raad een besluit voorleggen, met een burgeragendering kan hij een onderwerp ter bespreking in de raadscommissie laten agenderen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
iBabs Online (Verordening op de Burgeragendering en het Burgerinitiatief 2018)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht vast te stellen.
Argumenten	
1.1	Door verduidelijking en aanpassing van de procedures rondom indienen en behandelen van verzoeken wordt zowel het proces voor de burger als de begeleiding daarbij vanuit de gemeente verduidelijkt.
	• De wijze van indienen (bij de raad) en de inhoud van een verzoek zijn duidelijker beschreven. De verplichte formats voor een verzoek maken geen onderdeel meer uit van de verordening. Op deze wijze ontstaat er meer flexibiliteit voor de burger wat betreft de vorm. • Als er een verzoek wordt ingediend dat niet ziet op bevoegdheden van de raad maar van het college of de burgemeester, stuurt de (griffier namens de) raad het verzoek door naar het bevoegde bestuursorgaan die vervolgens inhoudelijk schriftelijk zal reageren op het verzoek en de raad hierover informeert.

	• Toegevoegd is een termijn waarbinnen de raad een besluit neemt omtrent de ontvankelijkheid van het verzoek. De termijn bedraagt vier weken en is een termijn van orde. De ontvankelijkheidstoets wordt uitgevoerd door de griffier. De bevoegdheid tot het nemen van het besluit wordt ook gemandateerd aan de griffier (zie Wijzigingsbesluit Mandaatregeling) • De behandeling van een ontvankelijk verzoek in de raadscommissie wordt niet meer altijd voorafgegaan door een RIB. Een RIB kan uiteraard wel door raadsleden worden geagendeerd en georganiseerd worden net als bij raadsvoorstellen van het college, initiatiefvoorstellen van raadsleden of een raadsvoorstel van de rekenkamer. • Naast de aanpassingen van de verordening zelf zal er door de griffie een handleiding worden geschreven waarin de werking van de verordening en de praktische werkwijze en tips worden beschreven. Ook zullen er formats voor een verzoek beschikbaar worden gesteld waar gebruik gemaakt van kan worden.
Beslispunt	
2	De Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht over 2 jaar te evalueren in brede zin: dienen de instrumenten behouden te blijven of niet? En zo ja, in welke vorm en voorzien van welke procedures?
Argumenten	
2.1	<u>De evaluatie die heeft geleid tot de aanpassingen verwerkt in onderhavig raadsvoorstel was globaal van opzet en heeft zich vooral gericht op procedurele werking van de instrumenten. Daarnaast is geconcludeerd dat het waardevol is om de instrumenten nu te behouden en dat het goed is om bij een volgende evaluatie breder te kijken naar de toegevoegde waarde van de instrumenten ten opzichte van andere mogelijkheden waarop de stad in contact kan komen met de raad.</u>
Beslispunt	
3	Het Besluit tot wijziging van de “Mandaatregeling gemeenteraad en burgemeester gemeente Utrecht” vast te stellen.
Argumenten	
3.1	<u>Het mandateren van een tweetal bevoegdheden van de raad (verwoord in de Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief) aan de griffier komt de (praktische) uitvoerbaarheid te goede.</u>
	• Het toetsen van de ontvankelijkheid van een verzoek en het nemen (en mededelen) van het besluit wordt namens de raad uitgevoerd door de griffier. • Ook het doorsturen van een verzoek over een onderwerp dat niet ziet op de bevoegdheid van raad, maar van het college of de burgemeester wordt door de griffier namens de raad ter behandeling doorgestuurd aan het betreffende bestuursorgaan.

Financiën
Per abuis is bij het voorgaande raadsbesluit tot vaststelling van de Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeente Utrecht 2018 geen dekking gecreëerd voor de ambtelijke capaciteit die nodig is voor de uitvoering van deze verordening (het huidige burgerloket). Gebaseerd op het huidige aantal burgeragenderingen, - iniatieven en petities is dit beperkt tot 0.89 fte. Dit wordt bij de komende Voorjaarsnota gerepareerd. En om die reden zijn er aan het huidige voorstel geen (extra) kosten verbonden.

Vervolg
Na vaststelling door de raad van de Verordening en de Mandaatregeling zullen beide besluiten bekend worden gemaakt door publicatie in het Gemeenteblad.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht
- Wijzigingsbesluit Mandaatregeling gemeenteraad en burgemeester gemeente Utrecht

Besluit tot wijziging van de Mandaatregeling gemeenteraad en burgemeester gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;
Gelezen het voorstel van het presidium,
Gelet op titel 10.1 van de Algemene wet bestuursrecht;
Besluit:
De Mandaatregeling gemeenteraad en burgemeester gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

A. In artikel 7 wordt na bevoegdheid 12 onder 'Verordening burgeragendering en burgerinitiatief' de volgende bevoegdheid ingevoegd:

13	Verordening burgeragendering en burgerinitiatief: art. 4 lid 3 (doorsturen verzoek aan college/burgemeester) en art. 7 lid 1 (besluit ontvankelijkheid)	Raad	Griffier	Nog niet ondergemandateerd

B. In artikel 7 wordt bevoegdheid 13 vernummerd tot 14.
C. In artikel 8 worden de bevoegdheden 14 tot en met 18 vernummerd tot 15 tot en met 19.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking vijf weken na bekendmaking in het Gemeenteblad.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De griffier

Merel van Hall

Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;

Gelezen het voorstel van het presidium van 26 april 2021;

Gelet op:
Artikel 108, eerste lid en artikel 149 Gemeentewet

besluit vast te stellen de volgende Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht.

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

- *burgemeester*: de burgemeester van Utrecht;
- *burgeragendering*: een verzoek van een initiatiefgerechtigde om een onderwerp ter bespreking op de agenda van de raadscommissie te plaatsen;
- *burgerinitiatief*: een verzoek van een initiatiefgerechtigde om een voorstel ter besluitvorming op de agenda van de raad te plaatsen;
- *college*:het college van burgemeester en wethouders van Utrecht;
- *griffier*:de op grond van artikel 107 Gemeentewet door de raad benoemde functionaris of diens plaatsvervanger;
- *initiatiefgerechtigde*: iedereen die op grond van deze verordening een verzoek kan indienen;
- *initiatiefnemer*: een initiatiefgerechtigde(n) die een verzoek tot een burgeragendering of een burgerinitiatief indien(en)t;
- *raad*: de gemeenteraad van Utrecht;

- *raadscommissie*: een commissie als bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet;
- *verzoek*: het verzoek tot een burgeragendering of een burgerinitiatief;
- *voorzitter*: de voorzitter van de raad.

Artikel 2 Indienen ontvankelijk verzoek

1. De initiatiefnemer dient zijn verzoek schriftelijk in bij de raad.
2. De raad neemt een burgeragendering of een burgerinitiatief in behandeling, indien daartoe door een initiatiefgerechtigde een ontvankelijk verzoek is ingediend.
3. Een verzoek is niet ontvankelijk indien het:
    a. een onderwerp als bedoeld in artikel 4 lid 1 betreft, of
    b. niet voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel 3, artikel 4 lid 2, artikel 5 respectievelijk artikel 6.

Artikel 3 Wie kan een verzoek indienen?

1. Een verzoek kan worden ingediend door:
    a. Iedereen die kiesgerechtigd is voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad van Utrecht,
    b. Inwoners van de gemeente Utrecht van 12 jaar en ouder die met uitzondering van hun leeftijd voldoen aan de vereisten voor het kiesrecht voor de leden van de gemeenteraad (Kieswet, artikel B3) alsmede, en
    c. statushouders die ingeschreven zijn in de gemeentelijke basisregistratie personen,
2. Voor de beoordeling of iemand voldoet aan voornoemde voorwaarde, is de situatie op de dag van indiening van het verzoek als bedoeld in artikel 2 lid 1 bepalend.

Artikel 4 Waar kan een verzoek niet over gaan?

1. Een burgeragendering of een burgerinitiatief kan geen betrekking hebben op:
    a. een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van de raad;
    b. gemeentelijke procedures of de gemeentelijke organisatie;
    c. een klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht;
    d. een bezwaar of openstaande bezwaarprocedure in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht tegen een besluit van het gemeentebestuur;
    e. vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting en onderliggende begrotingen;
    f. gemeentelijke belastingen en tarieven;
    g. individuele kwesties, zoals benoemingen, schorsingen, kwijtscheldingen of schenkingen, geldelijke voorzieningen voor ambtsdragers, gewezen ambtsdragers dan wel hun nagelaten betrekkingen of hun rechthebbenden.
2. Een burgerinitiatief kan tevens geen betrekking hebben op een onderwerp waarover korter dan twee jaar voor indiening van het burgerinitiatief door de raad een besluit is genomen.
3. Een verzoek met een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van de raad, maar wel valt onder de bevoegdheid van het college of de burgemeester, wordt ter behandeling doorgezonden aan het college respectievelijk de burgemeester.
4. Het college of de burgemeester zal inhoudelijk schriftelijk reageren op het verzoek richting de initiatiefnemer en de raad hierover informeren.

Artikel 5 Hoe ziet een burgeragendering er uit?

1. Het verzoek tot een burgeragendering bevat ten minste:
    a. een nauwkeurige omschrijving van het onderwerp;
    b. een aanleiding en een doel van bespreking en wat de bespreking volgens de initiatiefnemer zou moeten opleveren;

c. de achternaam, de voornamen, het adres, de geboortedatum en de handtekening van de initiatiefnemer.

d. een lijst met de voornamen, achternamen, adressen, geboortedata en handtekeningen van de initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen.

2. Een burgeragendering wordt ten minste ondersteund door 100 initiatiefgerechtigden.

3. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 1 sub d kunnen initiatiefgerechtigden zowel via elektronische weg, zoals de website www.petities.nl, als schriftelijk de benodigde steunbetuigingen indienen. Beide wegen mogen naast elkaar benut worden.

Artikel 6 Hoe ziet een burgerinitiatief eruit?

1. Het verzoek tot een burgerinitiatief bevat ten minste:

   a. een nauwkeurige omschrijving van het burgerinitiatief: Wat is de aanleiding? Wat is de huidige situatie? Wat moet er in de ogen van de initiatiefnemer veranderen? Welk(e) besluit(en) word(en)t aan de raad voorgelegd?

   b. een globale raming van kosten indien realisering van het burgerinitiatief kosten met zich meebrengt of daaruit voortvloeien.

   c. de achternaam, de voornamen, het adres, de geboortedatum en de handtekening(en) van de initiatiefnemer(s);

   d. een lijst met de voornamen, achternamen, adressen, geboortedata en handtekeningen van de initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen.

2. Een burgerinitiatief wordt ten minste ondersteund door 250 initiatiefgerechtigden.

3. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 lid 1 sub d kunnen initiatiefgerechtigden zowel via elektronische weg, zoals de website

www.petities.nl, als schriftelijk de benodigde steunbetuigingen indienen. Beide wegen mogen naast elkaar benut worden.

Artikel 7 Procedure behandeling

1. De raad beslist binnen vier weken na ontvangst van het verzoek of het verzoek voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten als bedoeld in artikel 2 lid 2 en bericht de initiatiefnemer hierover.
2. Indien het verzoek ontvankelijk is, wordt het verzoek op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds is verzonden. In dit laatste geval wordt het verzoek op de agenda van de daarop volgende raadsvergadering geplaatst.
3. De initiatiefnemer krijgt in de raadsvergadering de gelegenheid de burgeragendering of het burgerinitiatief ter verdere behandeling aan te bieden aan de raad en het kort toe te lichten.
4. Vervolgens neemt de raad de burgeragendering of het burgerinitiatief in procedure en verwijst het voor inhoudelijke behandeling naar de raadscommissie, eventueel voorafgegaan door een Raadsinformatiebijeenkomst (RIB) indien daartoe door raadsleden om wordt verzocht.
5. Het college kan desgewenst voorafgaand aan de behandeling van de burgeragendering in de raadscommissie, zijn mening omtrent de burgeragendering aan de raad kenbaar maken.
6. Het college zal voorafgaand aan de behandeling van het burgerinitiatief in de raadscommissie, zijn mening omtrent het burgerinitiatief aan de raad kenbaar maken.
7. In een raadscommissie wordt de burgeragendering of het burgerinitiatief opiniërend besproken. De initiatiefnemer wordt uitgenodigd de commissievergadering bij te wonen.
8. Na bespreking van de burgeragendering concludeert de raadscommissie wat de bespreking heeft opgeleverd en de eventueel mogelijke opvolging.

9. Na bespreking van het burgerinitiatief wordt het burgerinitiatief naar de raad doorgeleid voor besluitvorming. De initiatiefnemer van een burgerinitiatief wordt tevens uitgenodigd voor het bijwonen van de raadsvergadering.
10. Beraadslaging en besluitvorming over een burgerinitiatief vindt plaats binnen twaalf weken (met uitzondering van de recesweken van de raad) nadat de raad heeft besloten dat het burgerinitiatief ontvankelijk is, een en ander als bedoeld in lid 1 van dit artikel. Deze termijn kan eenmaal met zes weken worden verlengd.
11. Zo spoedig mogelijk nadat de raad over het burgerinitiatief een besluit heeft genomen, doet de griffier mededeling van het besluit aan de initiatiefnemer en wordt het besluit op gebruikelijke wijze bekendgemaakt.
12. Zowel een besluit van de raad over de ontvankelijkheid van een verzoek als een besluit van de raad over een burgerinitiatief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep open staat.

Artikel 8 Intrekking

De Verordening op de Burgeragendering en het burgerinitiatief gemeente Utrecht 2018, Gemeenteblad 2018 nr. 270341, wordt ingetrokken met ingang van de datum waarop deze verordening in werking treedt.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking vijf weken na de dag van bekendmaking in het Gemeenteblad

Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: “Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <datum>.

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Merel van Hall

Gemeente Utrecht

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Utrecht

Nr. 270341

18 december 2018

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Utrecht houdende regels omtrent burgeragendering en burgerinitiatief Verordening op de Burgeragendering en het Burgerinitiatief gemeente Utrecht 2018

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het initiatiefvoorstel van 27 september
gelet op artikel 149 Gemeentewet.;
overwegende dat het wenselijk is om het instrument Burgeragendering in te voeren en de procedure voor burgerinitiatieven te verduidelijken;
Besluit vast te stellen de volgende
Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief in gemeente Utrecht 2018

Artikel 1

1. In deze verordening wordt verstaan onder een burgeragendering: een verzoek van een initiatiefgerechtigde om een onderwerp op de agenda van de raad te plaatsen.
2. In deze verordening wordt verstaan onder een burgerinitiatief: een verzoek van een initiatiefgerechtigde om een voorstel op de agenda van de raad te plaatsen.

Artikel 2

1. De raad neemt een burgeragendering of een burgerinitiatief in behandeling, indien daartoe door een initiatiefgerechtigde een ontvankelijk verzoek is ingediend.
2. Een verzoek is niet ontvankelijk indien het:
   a. een onderwerp als bedoeld in artikel 4 lid 1 betreft, of
   b. niet voldoet aan de voorwaarden, gesteld in artikel 4 lid 2 t/m 5, artikel 5 en artikel 6.

Artikel 3

1. Initiatiefgerechtigd zijn degenen die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad, ingezetenen van de gemeente van 12 jaar en ouder die met uitzondering van hun leeftijd voldoen aan de vereisten voor het kiesrecht voor de leden van de gemeenteraad (Kieswet, artikel B3) alsmede statushouders die ingeschreven zijn in de gemeentelijke basisregistratie personen.
2. Voor de beoordeling of iemand initiatiefgerechtigd is, is de situatie op de dag van indiening van het verzoek bepalend.

Artikel 4

1. Een burgeragendering of een burgerinitiatief kan geen betrekking hebben op:
   a. een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van het gemeentebestuur;
   b. gemeentelijke procedures of de gemeentelijke organisatie;
   c. een klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht;
   d. een bezwaar of openstaande bezwaarprocedure in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht tegen een besluit van het gemeentebestuur;
   e. vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting en onderliggende begrotingen;
   f. gemeentelijke belastingen en tarieven;
   g. individuele kwesties, zoals benoemingen, schorsingen, kwijtscheldingen of schenkingen, geldelijke voorzieningen voor ambtsdragers, gewezen ambtsdragers dan wel hun nagelaten betrekkingen of hun rechthebbenden.
2. Een burgerinitiatief kan tevens geen betrekking hebben op een onderwerp waarover korter dan twee jaar voor indiening van het burgerinitiatief door de raad een besluit is genomen.
3. Een burgeragendering of een burgerinitiatief met een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van de raad, maar wel valt onder de bevoegdheid van het college van B&W of de burgemeester, zal door de raad, vergezeld van zijn advies, worden doorgezonden.
4. Het college of de burgemeester zal een onderwerp of voorstel als bedoeld in lid 3 behandelen als ware het een burgeragendering of een burgerinitiatief.
5. Indien uit de realisering van het burgerinitiatief kosten voortvloeien wordt daarvan door de initiatiefnemer een globale raming gegeven.

Artikel 5

1. Het verzoek tot plaatsing van een burgeragendering op de agenda van de vergadering van de raad wordt door de initiatiefnemer ingediend bij de voorzitter van de raad.

2. Het verzoek bij een burgeragendering bevat tenminste:
   a. een nauwkeurige omschrijving van het onderwerp;
   b. een aanleiding en een doel van bespreking, een voorstel voor de wijze van bespreken en wat de bespreking volgens de initiatiefnemers zou moeten opleveren;
   c. de achternaam, de voornamen, het adres, de geboortedatum en de handtekening(en) van de initiatiefnemer(s).
   d. een lijst met de voornamen, achternamen, adressen, geboortedata en handtekeningen van de initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen.
   e. Voor de burgeragendering wordt gebruik gemaakt van het in bijlage 1 van deze verordening opgenomen model voor de burgeragendering en de handtekeningenlijst.

3. Een burgeragendering wordt tenminste ondersteund door 100 initiatiefgerechtigden.
4. Initiatiefgerechtigden kunnen via de website www.petities.nl of andere door de gemeente erkende websites dan wel schriftelijk steunbetuigingen indienen. Beide wegen mogen naast elkaar benut worden.

Artikel 6

1. Het verzoek tot plaatsing van een burgerinitiatief op de agenda van de vergadering van de raad wordt door de initiatiefnemer ingediend bij de voorzitter van de raad.
2. Het verzoek bij een burgerinitiatief bevat ten minste:
   a. een nauwkeurige omschrijving van het burgerinitiatief;
   b. een toelichting op het burgerinitiatief;
   c. de achternaam, de voornamen, het adres, de geboortedatum en de handtekening(en) van de initiatiefnemer(s);
   d. een lijst met de voornamen, achternamen, adressen, geboortedata en handtekeningen van de initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen.

3. Voor het burgerinitiatief wordt gebruik gemaakt van het in bijlage 2 van deze verordening opgenomen model voor het burgerinitiatief en de handtekeningenlijst zoals opgenomen in bijlage 3.
4. Een burgerinitiatief wordt tenminste ondersteund door 250 initiatiefgerechtigden.
5. Initiatiefgerechtigden kunnen via de website www.petities.nl of andere door de gemeente erkende websites dan wel schriftelijk steunbetuigingen indienen. Beide wegen mogen naast elkaar benut worden.

Artikel 7

1. De voorzitter van de raad beslist of het voorstel voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten als bedoeld in artikel 2, tweede lid.
2. Indien de voorzitter van de raad de burgeragendering of het burgerinitiatief ontvankelijk verklaart, plaatst de voorzitter dit op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dit laatste geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.
3. De initiatiefnemer krijgt de gelegenheid de burgeragendering of het burgerinitiatief in de in lid 2 genoemde vergadering kort toe te lichten.
4. Vervolgens neemt de raad de burgeragendering of het burgerinitiatief in procedure en vraagt de procedurecommissie om dit te agenderen voor inhoudelijke behandeling in een raadscommissie, voorafgegaan door een Raadsinformatiebijeenkomst (RIB).
5. Het college kan desgewenst zijn mening voorafgaande aan de behandeling van de burgeragendering aan de raad kenbaar maken.
6. De raad verzoekt het college om ten behoeve van de inhoudelijke commissiebehandeling zijn mening omtrent het burgerinitiatief aan de raad kenbaar te maken. Indien het college zich niet met het burgerinitiatief kan verenigen, kan het de raad adviseren het voorstel niet te aanvaarden dan wel na wijziging te aanvaarden.
7. In een raadscommissie wordt de burgeragendering of het burgerinitiatief opiniërend besproken. De raadscommissie trekt conclusies bij een burgeragendering en leidt een burgerinitiatief door naar de raad voor besluitvorming.
8. Zo spoedig mogelijk nadat de raad over het burgerinitiatief een besluit heeft genomen, wordt dit besluit bekendgemaakt door kennisgeving van het besluit of wordt dit op gebruikelijke wijze openbaar bekend gemaakt. De initiatiefnemers nemen bij een burgeragendering aan het eind van de behandeling kennis van de conclusies.
9. Tegelijkertijd met de bekendmaking wordt door de griffier van het besluit mededeling gedaan aan de initiatiefnemer.
10. Indien een burgerinitiatief is afgewezen, is sprake van een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep open staat.
11. Beraadslaging en besluitvorming over een burgerinitiatief vindt plaats binnen twaalf weken nadat de raad heeft besloten om het burgerinitiatief in behandeling te nemen.

12. Indien een burgerinitiatief wordt ingediend in de maanden juli of augustus worden de termijnen met twaalf respectievelijk acht weken verlengd.

Artikel 8

1. Deze verordening treedt in werking vijf weken na de dag van bekendmaking.
2. Op het moment van inwerkingtreding van deze verordening wordt de Verordening op het Burgerinitiatief gemeente Utrecht (raadsbesluit 14 januari 2016) ingetrokken.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de Burgeragendering en het Burgerinitiatief gemeente Utrecht 2018.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 6 december 2018.
De griffier,
mr. M. van Hall CMC
De burgemeester,
mr. J.H.C. van Zanen

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1819
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	5
Omschrijving	Raadsvoorstel Actieprogramma Samen stad maken Initiatief
ID	1873
Behandelend ambtenaar	Andrea Berghuizen
Telefoon	14030
E-mail	a.berghuizen@utrecht.nl
Datum collegebesluit	26 april 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Wijkgericht werken en participatie
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Janny Udo/Communicatie, Participatie, Diversiteit, Publieksdienstverlening/06-38146686

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsinformatiebijeenkomst	1 juni 2021
Commissie Mens en Samenleving	**10 juni 2021**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief

Beleidsveld	Wijkgericht Werken en Participatie
Organisatieonderdeel	Wijken
Opsteller	Andrea Berghuizen
Kenmerk	8685730
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De volgende ambities bij het werken aan initiatief vast te stellen:
   a) We staan klaar voor de grote diversiteit aan initiatiefnemers met primair een lokaal belang. Om initiatieven die het publiek belang dienen zo goed mogelijk te ondersteunen,te faciliteren en verder te helpen.
   b) We willen de positieve effecten van initiatieven behouden, ook na de initiatieffase. We werkenaan betere aansluiting van nieuwe initiatieven op regulier beleid en op de doorontwikkeling van initiatieven.
   c) We geven ruimte aan initiatieven en werken aan een duidelijke en transparante afweging voor ondersteuning in financiering of ambtelijke bijdrage. We zorgen voor heldere rollen en processen.
   d) We vinden het belangrijk dat iedereen initiatief kan nemen. Voor de mensen waarvoor dit niet vanzelfsprekend is, zorgen we voor aanmoediging en extra ondersteuning

2. De volgende leidende principes te hanteren bij het werken aan initiatief:
   a) Een gezonde stad kan niet zonder initiatiefnemers.
   b) Initiatieven zijn ván de stad.
   c) We leren continu en we ontwikkelen door
   d) We bekijken initiatieven integraal en werken en denken in maatschappelijke waarden
   e) We kijken vooruit naar de fase na het initiatief.
   f) Maatwerk is nodig, maar structuur kan helpen.
   g) Wel beter, niet meer geld.
   h) Verder met initiatief aan de hand van routekaart LSA.

3. De agenda met daarin de volgende actielijnen vast te stellen:
   a) Communiceren en doorontwikkelen bewonersbod en zelfbeheer
   b) Verdere inzet van buurtbudgetten uitwerken
   c) Samenwerkingsnetwerk versterken
   d) Ondersteunen en versoepelen processen
   e) Doorontwikkelen participatie en inclusie bij initiatieven
   f) Verdiepen vraagstuk zeggenschap

4. Het Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief vast te stellen, zodat de actielijnen, fasering en prioritering verder vorm kunnen krijgen in samenwerking met de partners in de stad.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Op 21 november 2019 heeft uw raad het actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier vastgesteld. In deze uitbreiding van het actieprogramma met initiatief stelt de raad de ambities, de leidende principes en de agenda met actielijnen vast om in Utrecht gewortelde initiatieven te ondersteunen ontwikkelen en benutten.

Context
Aanleiding
Met dit raadsvoorstel geven we invulling aan motie M2019/424 Samen stad maken op de Utrechtse manier door participatie en initiatief. De motie is aangenomen op 21 november 2019 toen het Actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier is vastgesteld. Om direct effect te kunnen sorteren, gaven we prioriteit aan de uitvoering van de acties voor participatie. In halfjaarlijkse voortgangsrapportages schrijven we over de voortgang en resultaten van onze ambities. De voortgang en resultaten op participatie zijn dusdanig dat er nu ruimte is om de wens voor uitbreiding van het actieprogramma met initiatief invulling te geven. Daarbij bouwen wij verder op de uitvoering in de afgelopen drie jaar van wat in het coalitieakkoord staat over initiatief.

Juridische context
Dit raadsvoorstel leidt niet tot wijzigingen van bestaande vastgestelde regelingen. Nu de raad het Actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier heeft vastgesteld, dient de raad ook over de uitbreiding van het actieprogramma te besluiten.

Beoogd effect
Met deze volgende stap in het uitwerken van Samen stad maken op de Utrechtse manier willen we initiatieven nog beter stimuleren en versterken omdat we zonder de creativiteit, kennis en energie uit de stad kansen missen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- 4 december 2020 Raadsbrief Tweede voortgangsrapportage actieprogramma 'Samen stad maken op de Utrechtse manier'
- 22 juni 2020 Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen stad maken
- 21 november 2019 Motie 424 Samen stad maken op de Utrechtse manier door participatie en initiatief
- 21 november 2019 Raadsvoorstel Actieprogramma samen stad maken op de Utrechtse manier

Beslispunt	
1	De volgende ambities bij het werken aan initiatief vast te stellen: a) We staan klaar voor de grote diversiteit aan initiatiefnemers met primair een lokaal belang. Om initiatieven die het publiek belang dienen zo goed mogelijk te ondersteunen,te faciliteren en verder te helpen. b) We willen de positieve effecten van initiatieven behouden, ook na de initiatieffase. We werken aan betere aansluiting van nieuwe initiatievenop regulier beleid en op de doorontwikkeling van initiatieven. c) We geven ruimte aan initiatieven en werken aan een duidelijke en transparante afweging voor ondersteuning in financiering of ambtelijkebijdrage. We zorgen voor heldere rollen en processen. d) We vinden het belangrijk dat iedereen initiatief kan nemen. Voor demensen waarvoor dit niet vanzelfsprekend is, zorgen we voor aanmoediging en extra ondersteuning
Argumenten	
1.1	Het formuleren van ambities draagt bij aan een helder begrip van het doel van de wijze waarop de gemeente omgaat met initiatieven.
	We investeren hiermee in de kwaliteit van samenleven en samenspel tussen Utrechters en de gemeente.

1.2	Met deze ambities voor initiatief wordt aangesloten op de drie doelen die door de gemeenteraad met Actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier voor participatie zijn vastgesteld.
	De drie doelen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld voor in het Actieprogramma samen stad maken op de Utrecht manier zijn: - Inclusiviteit: meer verschillende Utrechters kunnen meedoen - Betrokkenheid: mensen voelen zich betrokken bij de stad Utrecht - Samen wijzer worden: kwaliteitsimpuls in plannen, beleid en projecten Bewonersparticipatie en overheidsparticipatie/bewonersinitiatief hangen met elkaar samen en kunnen elkaar versterken.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	De keuze om in te zetten op initiatiefnemers met primair een lokaal belang kan de indruk wekken dat andere initiatieven niet belangrijk worden gevonden.
	Partijen die niet deze lokale worteling hebben, zoals bijvoorbeeld een landelijke belangenorganisatie of projectontwikkelaar, vallen niet onder deze definitie waarvoor dit document is opgesteld. Dat betekent niet dat deze partijen geen waardevolle ideeën of projecten kunnen hebben, maar dit actieprogramma is daar niet op gericht. Zij kennen andere kanalen en hebbeneen andere rol binnen de stad.
Beslispunt	
2	De volgende leidende principes te hanteren bij het werken aan initiatief: a) Een gezonde stad kan niet zonder initiatiefnemers. b) Initiatieven zijn ván de stad. c) We leren continu en we ontwikkelen door d) We bekijken initiatieven integraal en werken en denken inmaatschappelijke waarden e) We kijken vooruit naar de fase na het initiatief. f) Maatwerk is nodig, maar structuur kan helpen. g) Wel beter, niet meer geld. h) Verder met initiatief aan de hand van routekaart van het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA)
Argumenten	
2.1	Deze leidende principes geven het belang aan van initiatieven voor de stad en kunnen rekenen op draagvlak
	Deze leidende principes zijn vuistregels die richting geven aan het denken en handelen van de gemeente Utrecht waar het gaat om initiatieven. Met deze leidende principes voor initiatief wordt aangesloten op de strategieën die door de raad met Actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier voor participatie zijn vastgesteld.
Beslispunt	
3	De agenda met daarin de volgende actielijnen vast te stellen: a) Communiceren en doorontwikkelen bewonersbod en zelfbeheer b) Verdere inzet van buurtbudgetten uitwerken c) Samenwerkingsnetwerk versterken d) Ondersteunen en versoepelen processen e) Doorontwikkelen participatie en inclusie bij initiatieven f) Verdiepen vraagstuk zeggenschap
Argumenten	
3.1.	Deze actielijnen sluiten aan bij de afspraken in het Coalitieakkoord

	Ook bouwen de actielijnen voort op de verschillende acties die vanuit de gemeente al zijn ondernomen om initiatieven mogelijk te maken en te ondersteunen, zoals het initiatievenfonds, het groene golfteam, de beslistafel, helpen bij het zoeken naar ruimte voor initiatieven. De actielijnen zijn de concrete producten en processen die worden ingericht om de ambities te verwezenlijken.
3.2	Deze agenda en actielijnen komen voort uit inbreng van onze gesprekspartners in de stad en zijn afkomstig uit lopende projecten, evaluaties, gesprekken, kwalitatieve en kwantitatieve gegevens.
	Dit actieprogramma is een stap in een doorlopend proces van in gesprek zijn met initiatiefnemers. Rondom concrete initiatieven en ook evaluaties en gesprekken over bewonersbod, het initiatievenfonds, diverse artikelen, manifesten, interviews van initiatiefnemers, resultaten van eerdere raadsinformatiebijeenkomsten en ook de discussie tijdens de besprekingen van de voortgangsrapportages Samen stad maken zijn meegenomen als inbreng voor dit actieprogramma.
Kanttekeningen/Risico's	
3.1	De gewenste richting en discussiepunten zoals de gemeente die voor zich ziet zijn verwerkt in dit Actieprogramma. Daarmee kan de indruk kan ontstaan dat de gemeente niet flexibel is in het aanpassen van deze agenda en actielijnen.
	We nodigen diverse initiatiefnemers uit om hierover met ons en met elkaar in gesprek te gaan. Uit die gesprekken kunnen voorstellen komen die kunnen zorgen voor aanpassingen in prioriteiten en scherpte in keuzes. Door de beslispunten in dit raadsvoorstel op deze manier te formuleren wordt de ruimte geboden om in gesprek met raad en stad te komen tot aanscherping daarvan.
3.2	Er zit spanning tussen de steeds professionelere manier van inkoop en aanbesteden met steeds meer eisen enerzijds en de wens om bewoners(organisaties) daar een reële plek in te geven anderzijds.
	De uitwerking van 'een gelijk speelveld' vraagt om duidelijke keuzes en afspraken.
3.3	Inclusiviteit, verbinding zoeken en in gesprek zijn met de stad komen soms in de knel naarmate initiatiefnemers zich ontwikkelen tot professioneel georganiseerde partijen die aangeven namens de stad te spreken.
	Dit vraagt om een voortdurende afweging over met wie we het gesprek –willen – voeren en om alertheid bij de mogelijkheden die we als gemeente bieden voor het ondersteunen van initiatieven: zijn die voor alle 'soorten' initiatiefnemers even toegankelijk?
Beslispunt	
4	Het Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief vast te stellen, zodat de actielijnen, fasering en prioritering verder vorm kunnen krijgen in samenwerking met de partners in de stad.
Argumenten	
4.1	De inhoud van dit actieprogramma is een voorstel voor de agenda voor de komende anderhalf jaar om samen met de stad te werken aan initiatief.
	De raad heeft opdracht gegeven om het actieprogramma Samen stad makenuit te breiden met initiatief en de stad ruimte te geven om daar kleuring aan tegeven.
Kanttekeningen/Risico's	
4.1.	Fasering in de uitwerking van deze agenda is noodzakelijk.
	De uitvoering van dit deel over initiatief van het actieprogramma Samenstad maken vindt plaats binnen de bestaande budgetten.

Financiën
De uitvoering van deze activiteiten vindt plaats binnen de reguliere budgetten en bestaande capaciteit. Participatie vernieuwen en nog beter inspelen op initiatieven brengt kosten en inspanningen met zich mee. Veel van de genoemde acties vragen om personele inzet. Soms is dit een onderdeel van regulier werk, en gaat het om een ander accent daarin. Soms gaat het om aanvullende acties en inzet. Dat legt beperkingen op. We zullen moeten selecteren en faseren.
Zoals aangegeven doen we dat in overleg met initiatiefnemers in de stad. Mocht dit leiden tot het toevoegen van actielijnen of intensiveringen op een bepaald vlak betekent dat wel in het kader van het gelijk blijven van het budget dat er geprioriteerd moet worden binnen de huidige inzet op het actieprogramma.
Ten aanzien van de budgetten die noodzakelijk zijn om initiatieven financieel te ondersteunen stelt dit actieprogramma geen wijzigingen voor, voor 2021.

Vervolg
Via de halfjaarlijkse Voortgangsrapportage Samen stad maken wordt de gemeenteraad op de hoogte gebracht als inbreng van initiatiefnemers leidt tot een wijziging in fasering en prioritering. Ook worden vorderingen in de uitvoering hier aangegeven. Evaluatie en borging vindt plaats volgens het Utrechtse model van sturen en verantwoorden.

Participatie
De basis van dit document is de inbreng van de vele partners die er in de stad zijn op het gebied van initiatief. Er is informatie verzameld uit lopende initiatieven, evaluaties, gesprekken, kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. En er is geput uit kennis van het landelijk netwerk van de LSA, een professioneel netwerk én kennispartner voor veel initiatiefnemers.
De genoemde actielijnen uit beslispunt 3 worden nadrukkelijk met de stad uitgevoerd. Per actielijn zijn in het Actieprogramma globaal de termijnen en inzet beschreven. Dit Actieprogramma is daarmee een nieuwe stap in een doorlopend proces van continu met initiatiefnemers in de stad in gesprek zijn.

Communicatie
Het Actieprogramma wordt rondgestuurd aan specifieke belanghebbenden. Zij kunnen hier intern en onderling in gesprek, waarbij ambtelijk toelichting gegeven kan worden. Zo is ook duidelijk bij wie ze terecht kunnen met vragen. De hoofdlijnen van informatie uit deze gesprekken wordt aan de raad verstrekt.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief

Bijlagen informatief
-

Actieprogramma Samen stad maken: Initiatief

Foto: Verschillende bewonersgroepen beheren dierenweides, bijvoorbeeld in het Julianapark.

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Samenvatting 2
1 Inleiding 3
1.1 Leeswijzer 3
1.2 Proces 3
2 Definities 4
2.1 Initiatiefnemer: primair lokaal belang 4
2.2 Participatie, initiatief, democratische vernieuwing 4
3 Ambities 5
3.1 Ambities 5
3.2 Leidende principes 5
4 Initiatieven 8
4.1 Collectieve plek beheren 8
4.2 Een dienst aanbieden 9
4.3 Een ontwerp of visie maken 10
4.4 Een project opzetten 12
5 Gelijk speelveld 14
5.1 Randvoorwaarden 14
5.2 Zeggenschap en verantwoordelijkheden 15
6 Agenda 17

Samenvatting

H1

Voor u ligt het actieprogramma Samen stad maken: Initiatief, waarin de gemeente een voorstel doet voor een initiatieven-agenda voor 2021 en 2022. De gemeente heeft dit document opgesteld op basis van inbreng uit de stad.

H2/3

Utrecht heeft een rijk scala aan initiatieven en initiatiefnemers. De kracht en inzet hiervan willen we zo veel mogelijk helpen ontwikkelen en benutten. Initiatieven hebben we hard nodig in de stad. Voor de onderlinge steun en informele zorg, voor een schone en veilige buurt, voor inzet bij cultuur of sport, en voor lokale kennis bij het maken of toetsen van nieuwe plannen.

H4/5

We ordenen de verschillende typen initiatieven aan de hand van de routekaart van het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA). Dit is een landelijk en professioneel kennisnetwerk van actieve bewonersgroepen die zich inzetten voor hun buurt. We volgen hun indeling van initiatiefnemers die een collectieve publieke plek beheren, een dienst aanbieden, een ontwerp maken of visie opstellen of een project opzetten.

H6

Actielijnen

- Communiceren en doorontwikkelen bewonersbod en zelfbeheer
- Samenwerkingsnetwerk versterken
- Ondersteunen en versoepelen processen
- Doorontwikkelen participatie en inclusie bij initiatieven
- Verdere inzet van buurtbudgetten uitwerken
- Verdiepen vraagstuk zeggenschap

Dit actieprogramma is een uitnodiging om samen te werken aan het verder brengen van initiatieven in de stad. We willen graag van horen wat u, als bewoner, initiatiefnemer of belanghebbende, van dit actieprogramma vindt. We willen dit actieprogramma samen met de stad verder verfijnen en uitwerken tot concrete acties.

Wanneer in deze tekst het woord ‘we’ staat, dan bedoelen we daarmee ‘de gemeente’. We hopen samen te komen tot een actieprogramma waar ook de stad achter staat.

1 Inleiding

De samenleving verandert, en zo ook de relatie tussen overheid en inwoners. De gemeente en bewoners zijn steeds op zoek naar de beste verhoudingen, manier van samenwerken en onderlinge rollen. Het doorontwikkelen van de werkwijze rondom initiatieven is waardevol voor Utrecht.

1.1 Leeswijzer

Dit actieprogramma kan worden gezien als een voorstel voor de agenda voor de komende anderhalf jaar. We willen deze agenda samen met verschillende mensen en groepen in de stad oppakken. Zowel met ervaren initiatiefnemers als bewoners voor wie initiatief nog nieuw is.

Het actieprogramma Initiatief is deel 2 van het actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier. Deel 1 gaat over participatie. Alle delen van het actieprogramma zijn dynamisch en continu in ontwikkeling.

Hoofdstuk 1 is de inleiding, definities staan in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 betreft de ambities en leidende principes. Verschillende typen initiatieven zijn beschreven in hoofdstuk 4, gevolgd door hoofdstuk 5 over randvoorwaarden en rollen bij een gelijk speelveld. Hoofdstuk 6 beschrijft acties, betrokkenen en een voorlopig tijdpad.

In dit actieprogramma staan voorbeelden van initiatieven genoemd om de keuzes en richting te ondersteunen. We hebben een selectie gemaakt van die initiatieven waar we veel van leren, en die de stad Utrecht verder helpen in de discussies over initiatief. Deze selectie betekent niet dat er meer of minder waardering is voor deze initiatieven ten opzichte van andere (niet genoemde) initiatieven.

1.2 Proces

De basis van dit document is de input uit de stad. We hebben informatie verzameld uit lopende projecten, evaluaties, gesprekken, kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. En er is geput uit kennis van het landelijk netwerk van de LSA, een professioneel netwerk én kennispartner voor veel initiatiefnemers.

Dit document is een nieuwe stap in de ontwikkeling van participatie en initiatief in Utrecht. Het toont in het kort wat we al gedaan hebben, waar we staan en waar we naartoe gaan. Dit actieprogramma is agenderend. Dat laten we zien in een overzichtsagenda zomer 2021-eind 2022, maar ook met een doorkijkje naar 2023 en verder. Bij de agendapunten voor 2021 en 2022 beschrijven we hoe we dit met de initiatiefnemers in de stad op willen pakken.

Dit document is nadrukkelijk geen blauwdruk voor de toekomst. Het actieprogramma geeft een richting, maar nog niet alle oplossingen. We schetsen de belangrijkste onderwerpen en dilemma’s, en doen een voorstel voor prioritering. Dit actieprogramma is een uitnodiging om samen te werken aan het verder brengen van initiatieven in de stad. We gaan hierover graag met u in gesprek. Samen met u willen we het actieprogramma verder verfijnen en uitwerken tot concrete acties.

2 Definities

2.1 Initiatiefnemer: primair lokaal belang

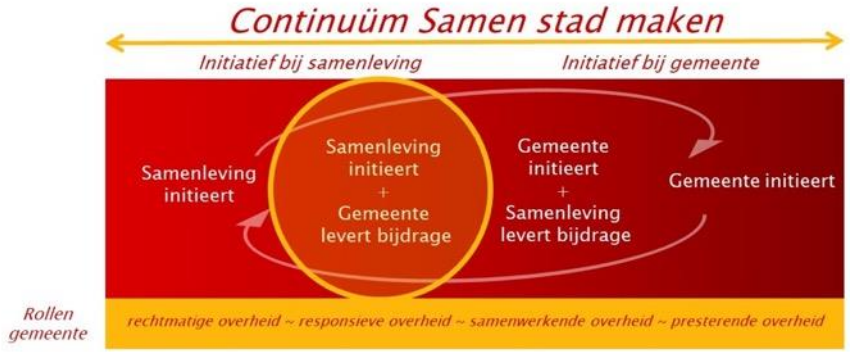
Dit actieprogramma gaat over initiatiefnemers met primair een lokaal belang. Denk aan een buurt-, wijk- of stedelijk belang, of bijvoorbeeld een plaatselijke sportclub of jeugdgroep. Een initiatiefnemer hoeft geen vrijwilliger te zijn, en is ook niet altijd een ondernemer of organisatie met betaalde krachten. Dit verschilt per initiatief, afhankelijk van de schaal, missie en opzet.

Partijen die niet primair een lokaal belang hebben, zoals bijvoorbeeld een landelijke belangenorganisatie of projectontwikkelaar, vallen niet onder onze definitie van initiatiefnemer. Dat betekent niet dat deze partijen geen waardevolle ideeën of projecten kunnen hebben, maar dit actieprogramma is daar niet op gericht. Zij kennen andere kanalen en hebben een andere rol binnen de stad.

2.2 Participatie, initiatief, democratische vernieuwing

De rollen en verhoudingen tussen de overheid en inwoners zijn constant in ontwikkeling. We werken anders samen dan dertig jaar geleden en zullen dat over dertig jaar weer anders doen. Dit actieprogramma gaat specifiek over initiatief, maar staat niet los van participatie en democratisering. We werken aan participatie, waar initiatief een specifiek onderdeel van is. Dit doen we binnen het kader van democratische vernieuwing. Participatie gaat over vormen van deelname van bewoners aan processen en besluitvorming van beleid, projecten of diensten binnen de gemeente. Bij initiatief gaat het niet alleen over deelnemen, maar over het zelf doen. Bij democratische vernieuwing gaat het over andere verhoudingen qua rollen en processen in de besluitvorming, en zeggenschap en eigenaarschap daarin.

Uiteraard is bij elke definitie ook een grijs gebied, sommige partijen zitten op deze grens of vallen hier precies tussenin. Deze indelingen zijn bedoeld als een denkrichting.

Relatie participatie, initiatief en democratische vernieuwing.

3 Ambities

3.1 Ambities

Om ruimte te geven aan initiatief, hebben we een aantal ambities geformuleerd:

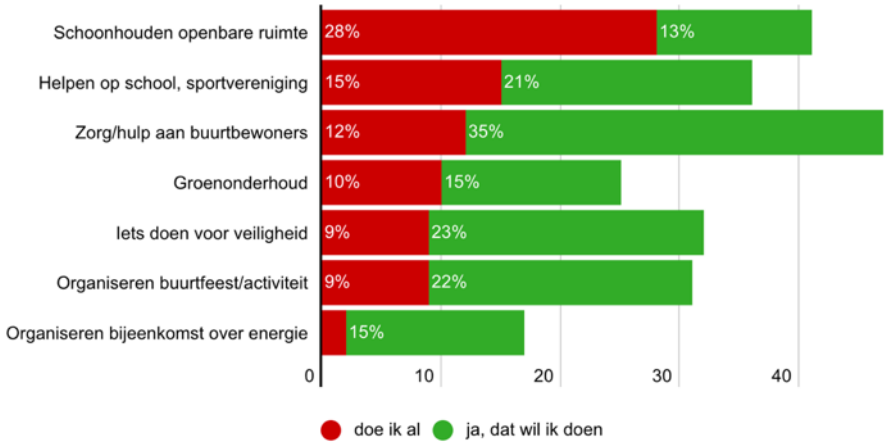
- We staan klaar voor de grote diversiteit aan initiatiefnemers met primair een lokaal belang. Om initiatieven die het publiek belang dienen zo goed mogelijk te ondersteunen, te faciliteren en verder te helpen.
- We willen de positieve effecten van initiatieven behouden, ook na de initiatieffase. We werken aan betere aansluiting van nieuwe initiatieven op regulier beleid en op de doorontwikkeling van initiatieven.
- We geven ruimte aan initiatieven en werken aan een duidelijke en transparante afweging voor ondersteuning in financiering of ambtelijke bijdrage. We zorgen voor heldere rollen en processen.
- We vinden het belangrijk dat iedereen initiatief kan nemen. Voor de mensen waarvoor dit niet vanzelfsprekend is, zorgen we voor aanmoediging en extra ondersteuning.

3.2 Leidende principes

Vanuit deze ambities hebben we leidende principes opgesteld. Deze geven richting aan het handelen en sturing aan de besluitvorming.

Een gezonde stad kan niet zonder initiatiefnemers. Ze zorgen voor ontwikkeling. Initiatieven leveren nieuwe inzichten, anders kijken, samenzijn, vernieuwing, verandering. Het brengt iets, wat de gemeente (nog) niet in beeld had of prioriteit aan had gegeven. Deze continue verandering is essentieel voor Utrecht.

Initiatieven zijn ván de stad. Initiatiefnemers hebben een direct belang bij hun initiatief, juist omdat het gaat om iets dat hen raakt, én hun omgeving. Initiatiefnemers zijn vaak klein, maar zeer krachtig. De organisaties worden soms kwetsbaar genoemd; maar in de praktijk hebben ze vaak een grote veerkracht en wil om te slagen. Dit hangt samen met de betrokkenheid: het is tenslotte hún initiatief.

Inwonersenquête, gemeente Utrecht, 2019

Randvoorwaarden: Utrecht is gekozen tot vrijwilligersstad van 2020. Veel bewonersinitiatieven draaien op vrijwillige inzet. De beleidsregel 'Vrijwillige inzet voor Elkaar' heeft een jaarlijks budget van € 6.800.000,-. Meer dan tachtig initiatieven worden hierdoor vanaf 2021 ondersteund.

We leren continu. Als gemeente, als stad. We ontdekken wat goed werkt en wat nog verbeterd moet worden. En we ontwikkelen door. De dilemma's en verbeterpunten hebben nadrukkelijk een plek in dit actieprogramma. Dit doen we om van te leren, de juiste perspectieven te zoeken en ruimte te bieden.

Integraal werken en denken in maatschappelijke waarden. Een initiatief is nooit een doel op zich. Onderliggend zijn de maatschappelijke waarden. Deze waarden laten zich soms vertalen naar één duidelijk doel (bijvoorbeeld duurzaamheid), maar meestal dienen initiatieven meerdere doelen en worden slimme verbindingen gemaakt. Initiatieven kunnen ook een bijdrage leveren aan een van de programma- of beleidsdoelen.

We kijken vooruit naar de fase na het initiatief. Na een paar jaar speelt vaak het vraagstuk van vervolg van continuering: doorontwikkelen of loslaten, met of zonder gemeentelijke steun? We hebben deze vragen graag tijdig in beeld om met elkaar de juiste routes te kunnen bepalen en daarop voor te bereiden.

Maatwerk is nodig, maar structuur kan helpen. Initiatieven en initiatiefnemers zijn er in veel verschillende vormen en maten. Voor een woon-initiatief kennen we andere routes en kaders dan voor een zorg-initiatief. Een initiatief voor een debatavond is iets anders dan een initiatief voor een speeltoestel. En een nieuw concept of idee heeft een ander krachtenveld dan een initiatief waar al mensen bij betrokken zijn.

Wel beter, niet meer geld. Veel van de genoemde acties vragen om personele inzet. Soms is dit een onderdeel van regulier werk. Soms is extra inzet en een andere prioritering nodig. De uitvoering van deze activiteiten vindt vaak plaats binnen de huidige gemeentelijke budgetten. Dat legt beperkingen op. We zullen moeten selecteren en faseren, in overleg met de partners in de stad.

Verder met initiatief aan de hand van routekaart LSA. Het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA) is een landelijk en professioneel kennisnetwerk van bewonersgroepen. Om bewoners meer zeggenschap te kunnen geven over hun directe leefomgeving, hebben ze een buurrechten-routekaart opgesteld (zie volgende pagina). Deze insteek van LSA is basis voor de ordening van initiatieven die in de komende hoofdstukken gehanteerd wordt. Het onderscheid in vier typen is van belang omdat de initiatieven sterk van elkaar kunnen verschillen. Bijvoorbeeld in werkwijze, vraag, ondersteuning en kaders.

Voorbeeld zelfbeheer groen. De gemeente is een campagne gestart om meer inwoners van Utrecht te vinden die openbaar groen in hun eigen buurt willen onderhouden en beheren. Vrijwilligers, buurtambassadeurs en coaches werken aan een schoon Utrecht, zonder zwerfaval.

Wishing Well West is één van de organisaties die aanvankelijk via bewonersbod een plek heeft gekregen in het welzijnswerk. Verschillende bewonersinitiatieven ontvingen uit meerdere subsidieregelingen een bijdrage en hadden te maken met verschillende ambtenaren. Op hun verzoek is er gewerkt aan een systeem van zoveel mogelijk één zogenoemde accounthouder en één clusterbeschikking. Hierdoor is de administratieve last van jaarlijks aanvragen en verantwoorden vereenvoudigd.

Vertaald naar de Utrechtse situatie zien we een viertal typen initiatieven, waar de aard van het initiatief onderscheidend is. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 4:

- 4.1 collectieve publieke plek beheren
- 4.2 dienst aanbieden
- 4.3 ontwerp of visie maken
- 4.4 project opzetten

Daarna zijn er in hoofdstuk 5 voor alle initiatieven randvoorwaarden of kaders te benoemen, die zowel vanuit de initiatiefnemers als vanuit de gemeente van belang zijn. En er wordt kort ingezoomd op het begrip zeggenschap.

- 5.1 randvoorwaarden
- 5.2 meebeslissen over kaders

De LSA heeft een buurtrechten-routekaart uitgebracht, die onder andere is gebaseerd op de Localism Act uit Engeland. De LSA is in voorgaande jaren voor zowel stad als gemeente inspiratie- en kennisbron geweest voor beleid.

Het tweede buurtrecht van LSA gaat erover dat je als bewonersinitiatief zelf een dienst aanbiedt. Dit wordt ook wel 'right to challenge' genoemd. In Utrecht heeft dit – na een prijsvraag – de naam 'bewonersbod' gekregen.

4 Initiatieven

In dit hoofdstuk staan vier typen initiatieven beschreven. Per type hebben we beschreven wat de vaak gehoorde dilemma's of verbeterpunten zijn. Daarnaast beschrijven we op welke manier we met dit actieprogramma perspectief willen bieden.

Voorbeelden van initiatieven zie je door het gehele document. In hoofdstuk 6 hebben we de perspectieven vertaald naar agendapunten voor de komende jaren.

4.1 Collectieve plek beheren

We zien initiatiefnemers die graag een collectieve publieke plek willen beheren en onderhouden. Dit soort initiatieven leveren een bijdrage aan de betrokkenheid van inwoners bij de activiteiten die op die plek plaatsvinden, of het nu gaat om sport, educatie, spelen of iets anders.

In feite nemen deze initiatiefnemers een onderhouds- of beheertaak van de gemeente over. Het kan gaan om deeltaken, maar ook om het volledig beheer en onderhoud. De gemeente kan de verantwoordelijkheid, onder voorwaarden, overdragen.

Deze initiatieven zien we vooral bij sport, parken, dierenweides, speeltuinen, jeugdwerk, onderwijs, stadslandbouw, welzijn en buurtwerk.

Verbeterpunten en dilemma's

- Betrokken inwoners en ambtenaren zijn niet altijd op de hoogte van de mogelijkheden. Vaak wordt opnieuw het wiel uitgevonden, of wordt niet ingezien wat de ruimte voor initiatiefnemers is.
- Regelingen gelden voor een beperkte periode. Na enkele jaren veranderen de eisen voor contractvormen van vrijwilligers of betaalde medewerkers. Dat heeft effect op de ondersteuning vanuit de gemeente.
- Er zijn soms zorgen over een gebrek aan continuïteit bij initiatiefnemers.
- Soms zorgt de werkwijze onbedoeld voor uitsluiting. Hoe borg je inclusiviteit? Hoe zorg je ervoor dat iedereen mag meedoen?

Een collectieve plek beheren: Tientallen initiatieven, bewonersorganisaties en verenigingen hebben aangegeven het eigenbeheer van maatschappelijk vastgoed te willen doen. Daarvoor is een beleidskader ontwikkeld en ondersteuningsbudget vrijgemaakt voor o.a. het Dwarsverband.

Een collectieve plek beheren: In het Maximapark zijn diverse organisaties actief in het beheer en onderhoud en de ontwikkeling. Dit doen ze in samenspraak met en ondersteund door de gemeente. Hier een foto van de Vrienden van het Maximapark.

Een collectieve plek beheren: Basketbalvereniging Cangeroes heeft samen met twee andere clubs het beheer van de sporthal in Lunetten overgenomen van de gemeente.

Perspectieven

- We maken zichtbaar wat er al gebeurt op het gebied van beheer-initiatieven. Hiermee stimuleren we vergelijkbare en andere initiatieven.
- We gaan uit van de energie van initiatiefnemers, ook als de initiatieven klein zijn en blijven. We ondersteunen in vervolgstappen, en waken voor verwachtingen als energie toch vermindert: de gemeente neemt het niet automatisch over.
- We zoeken samen met de stad naar oplossingen voor vragen over inclusie.

4.2 Een dienst aanbieden

We zien veel initiatiefnemers die graag een dienst aanbieden, bijvoorbeeld in zorg, educatie of welzijn. De initiatiefnemer wil een taak overnemen die eerder door een andere aanbiedende partij werd uitgevoerd. Deze initiatieven willen vaak iets toevoegen aan het bestaande aanbod. Het lokale netwerk en de directe verbinding maakt deze initiatieven krachtig.

Het gaat om diensten waarvan de verantwoordelijkheid bij de gemeente ligt en blijft, die normaliter onder voorwaarden uitbesteed worden aan dienstverlenende organisaties, waarmee een langdurig samenwerkingsverband is.

Het bewonersbod geeft in Utrecht nu al ruimte om deel te nemen in de biedingen. Hiermee kunnen lokale initiatiefnemers, na een gewonnen biedingsprocedure, hun diensten aanbieden. Bijvoorbeeld als buurtorganisatie in welzijn.

Verbeterpunten en dilemma's

- Er zijn weinig bewonersbiedingen. Dit komt doordat de biedingsprocedure complex is en veel regels heeft. Ook zijn er te weinig mogelijkheden om uit de kosten te komen of er geld mee te verdienen.
- Regelingen gelden voor een beperkte periode. Na enkele jaren veranderen de eisen voor contractvormen van vrijwilligers of betaalde medewerkers. Dit heeft gevolgen voor de organisatie.
- Er zijn soms zorgen over een gebrek aan continuïteit bij initiatiefnemers.
- Het is niet altijd goed mogelijk om de meervoudige doelen van een initiatief te honoreren: extra maatschappelijke waarden van een buurtinitiatief kunnen niet altijd meegenomen worden in een afweging.

Een collectieve plek beheren: Vrijwilligers van Food for Good beheren groen én werken aan een gezond Utrecht. Food for Good past niet in één hokje, het dient meerdere doelen!

Een dienst aanbieden: Verschillende bewonersinitiatieven en sociaal ondernemers wilden doorgroeien naar zorgaanbieder dagbegeleiding. Met de pilot bewonersbod op dagbegeleiding is dit op professionele en principiële gronden niet gelukt (zie ook de 2e voortgangsrapportage Samen stad maken).

Perspectieven

- We gaan actiever communiceren dat en waarop bewonersbod mogelijk is.
- We verbeteren de ondersteuning in de beginfase van deze initiatieven. We verduidelijken de processen en geven eenvoudiger inzicht voor initiatiefnemers in verwachtingen, verantwoordelijkheden, te nemen stappen en contactpersonen.
- We ontwikkelen samen met de stad ideeën die het speelveld gelijk maken. Bijvoorbeeld een onafhankelijke professional die initiatiefnemers kan helpen bij de inschrijving.
- We gaan uit van de energie van initiatiefnemers, ook als de initiatieven klein zijn en blijven. We ondersteunen in vervolgstappen, en waken voor verwachtingen als energie toch vermindert: de gemeente neemt het niet automatisch over.
- We onderzoeken welke aanbestedingen we minder complex kunnen maken. Bijvoorbeeld met minder regels of door de regels duidelijker te formuleren.
- Bij de initiatieven die afhankelijk zijn van subsidies, onderzoeken we de juridische kaders en mogelijkheden om subsidies en opdrachten te verstrekken.
- We zijn transparant over de financiële mogelijkheden. Als er meer aanvragen binnen komen dan past binnen het vastgestelde budget of de regeling, dan kiezen we voor de initiatieven die de meeste meerwaarde leveren.
- We zijn vooraf helder over autonoom beleid of wettelijke taken zoals Wmo of Jeugdzorg. Bij Jeugdzorg mag de lokale overheid bijvoorbeeld alleen samenwerken met gecertificeerde organisaties.

4.3 Een ontwerp of visie maken

In participatieprocessen zien we wensen om niet alleen te kunnen reageren op een extern of gemeentelijk voorstel, maar ook om zelf een ontwerp of een visie te kunnen maken. Hiermee krijgt de initiatiefnemer een zogenaamde adviesrol, waarbij een ontwerp of visie het resultaat is. De kracht van lokale kennis en directe inpassing van lokale belangen is een voordeel.

De initiatiefnemer werkt vanuit een andere ervaring en positie, maar wel binnen dezelfde kaders als de gemeente, of wanneer dit zou zijn uitbesteed aan een extern adviseur zoals een ontwerper of consultant. De verbinding met de gemeentelijke verantwoordelijkheid is hier van belang: de formele rol van het college en/of de gemeenteraad zijn bij wet vastgelegd.

Een dienst aanbieden: Er is door Taal doet Meer een nieuw aanbod ontwikkeld voor werkgevers. Eigen medewerkers worden opgeleid tot taalmaatje op de werkvloer van een bedrijf. Het Oranjefonds financiert dit en vanuit de gemeente is er inzet van bedrijfsadviseurs van WSP (werkgevers servicepunt).

Een dienst aanbieden: De debatfunctie in de bibliotheek wordt verzorgd door 'Utrecht in dialoog' een stadsinitiatief dat de status 'initiatief' inmiddels voorbij is.

We zien deze ontwikkeling vooral bij vraagstukken die te maken hebben met ruimtelijke ontwikkeling, wonen, duurzaamheid of mobiliteit. Maar ook in andere sectoren wordt hierin steeds vaker initiatief genomen.

Verbeterpunten en dilemma's

- Bewoners die betrokken of deelgenoot zijn, zijn het soms onderling niet met elkaar eens. Dit kan voor onrust zorgen. De minder mondige bewoners trekken soms aan het kortste eind of er ontstaat verdeeldheid in de buurt.
- De initiatiefnemers lopen aan tegen wetgeving en regels, waar specialisten voor nodig zijn.
- De gemeente is niet altijd grondeigenaar. Dat maakt het speelveld complexer en daarmee is het niet altijd mogelijk om initiatieven te honoreren.
- De informatiepositie van initiatiefnemers is niet altijd gelijk aan die van de gemeente. Denk aan kaarten, beleidsstukken en andere kaders.
- Het is vooraf niet duidelijk wat er gebeurt nadat de visie of het ontwerp zijn opgesteld. Het mandaat en de bereidheid van de gemeente om deel te nemen zijn niet altijd geborgd.
- Participatie door initiatiefnemers wekt vaak de verdenking op dat vooral gelijkgestemden worden gevraagd om te participeren en mogelijke tegenstanders niet worden betrokken. Dit bemoeilijkt inclusieve en objectieve participatie.
- Ambtelijke inzet voor begeleiding en inbedding leidt tot hoge gemeentelijke kosten, die vaak niet direct zichtbaar zijn voor de initiatiefnemer.

Perspectieven

- We ontwikkelen samen met stad proces-uitgangspunten hoe om te gaan met niet-eensgezind zijn van inwoners.
- We experimenteren met projecten waarbij samenwerking tussen initiatiefnemers en gemeente centraal staat.
- We bedenken samen met de stad hoe inclusieve en objectieve participatie vorm kan krijgen.
- We bespreken met de stad of deelopgaven van het actieprogramma Initiatief uitgewerkt kunnen worden door initiatiefnemers.

Een ontwerp of visie maken: Rijnvliet, eetbare wijk. De bewoners van de Rijksstraatweg en de Metaalkathedraal kwamen met het idee om in Rijnvliet een voedselbos te maken. Dit is samen met de gemeente uitgewerkt.

Een ontwerp of visie maken: Bewoners én ondernemers maakten samen een buurtvisie voor de Kanaalstraat en Damstraat. De gemeente ondersteunde door een procesbegeleider en stedenbouwkundig specialisten.

Een ontwerp of visie maken: Drie bewoners met kennis over landschapsinrichting uit Dichterswijk bedachten om diverse groene plekken in de wijk met elkaar te verbinden. Bewoners regelden zelf communicatie en draagvlak. De gemeente droeg bij in een uitvoeringssubsidie.

4.4 Een project opzetten

Dit is de meest diverse groep van initiatieven. Dit type initiatief verschilt van elkaar in schaal, sector en termijn. Deze initiatieven vinden plaats in bijna alle sectoren, alle afdelingen en rondom vele maatschappelijke thema's. Gemeenschappelijke deler bij al deze initiatieven is dat het niet gaat om een gemeentelijk taak of verantwoordelijkheid waarbinnen gewerkt wordt, maar dat er wel gemeentelijke doelen mee kunnen worden bereikt. Het gaat om nieuwe ideeën, waar de initiatiefnemer eigenaar van is.

Het zijn over het algemeen projecten met een concreet doel en resultaat. Op onderdelen van deze projecten vragen initiatiefnemers bijdrage van de gemeente, vaak in co-financiering, inzet en/of fysieke ruimte, soms in netwerk.

Utrecht scoort goed als het gaat om dit type initiatieven. Er is een grote groep initiatiefnemers in de stad en we hebben een gemeentelijke organisatie die steeds beter klaar staat voor de initiatieven. Het is een ontwikkeling waar we middenin zitten. We mogen tevreden zijn waar we nu staan, maar blijven doorontwikkelen.

Verbeterpunten en dilemma's

- Initiatieven kijken vaak integraal, terwijl de gemeentelijke organisatie meestal per sector doelen en taken kent.
- De gemeente neemt een initiatief soms over, positief bedoeld, maar niet altijd met een positief effect.
- Er zijn soms zorgen over een gebrek aan continuïteit bij initiatiefnemers.
- Het is niet altijd goed vooraf te bepalen en te meten wat de effecten zijn op het beleid dat we hebben.
- Goede of sympathieke initiatieven hebben niet altijd de beste plannenschrijvers. Door procedures lopen we goede initiatieven mis.
- Het ondersteunen van een initiatief door af te wijken van kaders (een raadsbevoegdheid) is een complexe afweging. Een initiatief is niet alleen goed omdát het een initiatief is.
- Een open houding van gemeentelijke medewerkers helpt in het welkom heten van initiatiefnemers. Niet alle medewerkers hebben dat in voldoende mate.
- Zowel stad als gemeente onthouden de voorbeelden waar het niet goed ging veel langer dan de geslaagde initiatieven.

Een project opzetten: Bewonersgroep Karel Doormanlaan-duurzaam werkt collectief aan energiebesparende maatregelen in Noordoost. In deze buurt wordt gewerkt aan gezondheid, luchtkwaliteit, vochtproblemen in de huizen.

Een project opzetten: Het bewonersinitatief Wijk C Stroom werkt met huiseigenaren, particuliere en sociale huurders aan 'inclusieve energietransitie', ofwel: participeer mee om zoveel mogelijk daken vol met zonnepanelen te leggen.

Een project opzetten: Het Hof van Cartesius is de groene werkplek in het Werkspoorkwartier. Sinds 2016 hebben creatieve en duurzame ondernemers hier hun eigen werkruimte rondom een groene binnentuin. Dit initiatief levert een grote bijdrage aan duurzaam bouwen in Nederland.

Een project opzetten: Initiatieven die specifieke bewonersgroepen vertegenwoordigen zoals Al Amal dreigden tussen wal en schip te raken bij de uitvraag van buurtzorg. Voor dergelijke initiatieven is er beleid ontwikkeld en budget gekomen voor de 'brugfuncties'.

Een project opzetten: Bewoners en ondernemers bij de Gagelhof in Overvecht hebben last van duiven en ratten. Ze namen het initiatief voor tijdelijke graffiti op het plein om de buurt erop te wijzen de duiven niet te voeren.

Perspectieven

- We optimaliseren bestaande instrumenten, zoals het bewonersbod, initiatievenfonds, ‘groene golf team’ (intern team dat initiatieven die vast dreigen te lopen intern oppakt en verder helpt), het initiatievennetwerk.
- We maken de start van een initiatief zo soepel en zo helder mogelijk: we willen met de stad kijken naar de beste ondersteuning bij de beginfase van een initiatief. We brengen samen met de initiatiefnemer in kaart wat er allemaal bij komt kijken.
- We gaan uit van de energie van initiatiefnemers, ook als de initiatieven klein zijn en blijven. We ondersteunen in vervolgstappen, en waken voor verwachtingen als energie toch vermindert.
- We steunen intern collega’s in ontwikkeling naar een open houding naar initiatiefnemers.

Een project opzetten: Utrecht kent een groot aantal (particuliere) wooninitiatieven. De ruimte is schaars, maar de ambities van het Stadsakkoord Wonen (2019) zijn nog steeds leidend. Veel wooninitiatieven vervullen meerdere maatschappelijke doelen. Bijvoorbeeld stichting Compleks, voor onder andere starters op de woningmarkt en waar wordt ingezet op betaalbaarheid en ruimte is voor mensen die uit een kwetsbare positie komen.

Een project opzetten: Initiatief Rust en Reuring is op zoek naar plek, om de woondroom te verwezenlijken, gericht op zeggenschap en regie over de eigen manier van wonen en leven met eigen collectieve woonvoorzieningen.

Bewoners in Oost kwamen met het idee voor deze bloemenstroom in de Prins Hendriklaan.

5 Gelijk speelveld

Een helder en gelijk speelveld is een voorwaarde voor een soepel lopend initiatief. Een helder doel (wat willen we bereiken?), omschreven rollen (wie doet wat?) en de kaders (wat zijn de lijntjes waar we binnen moeten blijven?). Dit hoofdstuk beschrijft deze randvoorwaarden en verantwoordelijkheden.

5.1 Randvoorwaarden

De LSA-routekaart benoemt expliciet het belang van een gelijk speelveld in relatie tot commerciële (externe) aanbieders. In een gelijk speelveld kunnen kaders en randvoorwaarden worden gesteld door zowel de initiatiefnemers als de gemeente. Naast kennis over deze randvoorwaarden kan het ook kansen bieden om meer maatschappelijke doelen te behalen, zoals bijvoorbeeld de global goals.

Vanuit de stad zijn kennis, geld, ondersteuning, tijd en communicatie randvoorwaarden om deel te kunnen nemen. Vanuit de gemeente is het speelveld in eerste instantie bepaald door de randvoorwaarden wet- en regelgeving, budgetten en beleidsregels.
Overigens, niet alle initiatieven hebben ondersteuning nodig of hebben meerwaarde bij ondersteuning.

Verbeterpunten en dilemma's

- Als alle initiatieven geld voor ondersteuning gaan aanvragen, is het gemeentelijke budget niet toereikend. Het is een complexe afweging hoe publieke middelen (tijd en geld) worden ingezet.
- De gemeente maakt soms per wijk of buurt andere keuzes in de criteria voor ondersteuning, en daarmee over het stimuleren van initiatief en samenwerking.
- Het veranderen van het speelveld is soms mogelijk maar kost tijd. Dit duurt soms te lang voor initiatiefnemers.

Perspectieven

- De gemeente wil de mogelijkheid bieden door initiatiefnemers de keuze te geven hoe ze ondersteund willen worden. Ook is toegang tot informatie (kennis, netwerk) en eventueel geld (in de vorm van een lening) mogelijk.
- De gemeente wil met de stad bespreken hoe we dit positief waar kunnen maken.

Een project opzetten: Een bewonersinitiatief, sterk gedreven door een klein team, op zoek naar versterking. Op deze foto staat het Museum van Zuilen (nieuwe locatie).

Een project opzetten: kinderen, en sinds kort ook jongeren, kunnen makkelijker initiatieven aanvragen bij het initiatievenfonds. Bijvoorbeeld voor een (tijdelijke) speelplek in de wijk.

Een project opzetten: Projecten die ruimte nodig hebben kunnen terecht bij het Makelpunt van de gemeente Utrecht. Er worden jaarlijks ongeveer 250 matches gemaakt met aanbieders van ruimte, waarvan ongeveer een derde in gemeentelijk vastgoed als tijdelijk beheer.

5.2 Zeggenschap en verantwoordelijkheden

De vraag neemt toe om als bewoners mee te kunnen beslissen over waar het geld aan uitgegeven wordt binnen hun eigen wijk of buurt. Deze ontwikkeling past binnen een lange traditie van wijkgericht werken, en is continu in ontwikkeling. Daarmee veranderen rollen, maar ook verantwoordelijkheden en betrokkenheid.

De LSA spreekt in hun routekaart specifiek over zeggenschap over buurtbudgetten. Wij zien dat in Utrecht breder: het gaat niet alleen om het financiële kader bij buurten. Denk aan aantallen woningen, parkeernormen, zorg- of onderwijsdoelen, luchtkwaliteit, allemaal zaken die van bovenaf als kader worden meegegeven. Ook hoeft het niet altijd over vraagstukken in een buurt te gaan: ook bij buurtoverstijgende zaken is het beoordelen op kaders van belang.

Niet alle initiatieven raken een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Er zijn ook grote maatschappelijke of zakelijke organisaties, samenwerkingsverbanden en belangengroepen met een coöperatieve insteek. Initiatiefnemers kunnen soms ook bij hen terecht voor ondersteuning en samenwerking.

Verbeterpunten en dilemma's

- Kaders worden op een hoger niveau besloten, op een overkoepelend (landelijk of Europees) belang. De beïnvloedingsruimte op deze kaders is minimaal.
- Meedenken over kaders werkt 'not in my backyard' in de hand.
- Er zijn verschillende vormen van meebeslissen, niet alles past bij elke buurt.
- Budgetruimte voor extra buurtbudget is beperkt. Ondersteuning van complexe beslissingstrajecten kosten meer geld dan beschikbaar is.
- Er is slechts beperkte positieve ervaring met pilots met buurtbudgetten.
- Er is ondersteuning mogelijk door andere partijen op verschillende manieren, maar deze netwerken sluiten nog niet goed aan.

Randvoorwaarden: Er zijn ook grote maatschappelijke of zakelijke organisaties, samenwerkingsverbanden en belangengroepen met een coöperatieve insteek. Via Voor je Stadsie maken initiatieven kans op 'social return' bijdragen van bedrijven die aanbesteden binnen de gemeente Utrecht. Zo ook het project "Koks koken voor Utrecht". Foto van VCUtrecht.

Zeggenschap en verantwoordelijkheden: Rabobank Utrecht heeft een maatschappelijke fonds en een Wijkenplan, beide om maatschappelijke initiatieven duurzaam mogelijk te maken

Perspectieven

- Na uitvoering van het actieprogramma Initiatief gaan we het thema zeggenschap bestuderen en bespreken met de stad, als onderdeel van democratische vernieuwing. We onderzoeken hoe we de beïnvloedingsruimte kunnen vergroten, zonder de verantwoordelijkheid af te schuiven naar andere buurten of wijken.
- We evalueren de verschillende ervaringen en processen met buurtbudgetten. Hiermee willen we beter aansluiten bij buurten waar vraag is naar meer invloed op (buurt)budgetten.
- We willen vormen van meebeslissen over buurtbudgetten verder uitwerken in de vorm van een soort ‘menukaart’.
- Samen met initiatiefnemers en zakelijke of maatschappelijke partners onderzoeken we de mogelijkheden voor een stadsbreed netwerk rondom initiatieven. Het doel van dit netwerk is om kennis, geld en netwerk uit te wisselen en samenwerking te stimuleren.

Zeggenschap en verantwoordelijkheden: Diverse partijen in de stad, zoals Transitiemotor030 en de Utrechtse Ruimtemakers, maken zich hard voor meer zeggenschap en verantwoordelijkheid bij inwoners.

6 Agenda

Actielijn 1. *juli 2021 en verder*
Communiceren en doorontwikkelen bewonersbod en zelfbeheer
We communiceren actiever over de kansen van het bewonersbod (4.2), in verschillende sectoren. We zetten in op kansen voor zelfbeheer van kleinschalig groen (4.1). We maken gebruik van communicatiekanalen van de gemeente en initiatiefnemers in de stad.
We werken continu aan verbeteringen in de bestaande werkwijze. Dit doen we door te monitoren, evalueren en het bijsturen van instrumenten als het bewonersbod, initiatievenfonds en het initiatievennetwerk.

Actielijn 2. *juli 2021 – februari 2022*
Verdere inzet van buurtbudgetten uitwerken
De gemeente wil verschillende processen van toekenning voor buurtbudgetten evalueren, en samen met een aantal actieve buurtbewoners de buurtbudgetten verder uitwerken in vorm van een soort ‘menukaart’.

Actielijn 3. *augustus 2021 – maart 2022*
Samenwerkingsnetwerk versterken
De gemeente ziet kansen in de versterking van een netwerk van zakelijke of maatschappelijke partners in de stad met de gemeente en initiatiefnemers. Dit open netwerk onderzoekt en bespreekt wat mogelijk is in de optimalisatie van samenwerking, kennis, geld en netwerk.
Bij voldoende interesse en deelnemers wordt dit stedelijk netwerk opgericht en worden gezamenlijk precieze doelstellingen bepaald.

Actielijn 4. *oktober 2021 – februari 2022*
Ondersteunen en versoepelen processen
De gemeente wil graag met een aantal (ongeveer 10-15) verschillende initiatiefnemers in de stad op gebied van zelfbeheer (4.1) en projecten (4.4) werken aan de ondersteuning en versoepeling van het proces dat initiatieven doorlopen. De gemeente stelt voor een werkgroep te vormen die binnen vier of vijf maanden voorstellen doet voor bijvoorbeeld onafhankelijke professionele ondersteuning (5.1), soepele start bij initiatieven, accounthouderschap, experimenten in regel-vermindering.
De gemeente wil daarnaast kleine experimenten doen op gebied van samenwerking tussen de gemeente en initiatiefnemers bij ontwerpvraagstukken (4.3).

Actielijn 5. *december 2021 – maart 2022*
Doorontwikkelen participatie en inclusie bij initiatieven
De gemeente wil samen met een diverse groep initiatiefnemers in de stad een werkgroep oprichten die zich bezighoudt met het gelijke speelveld tussen de bewoners onderling. De werkgroep doet voorstellen hoe om te gaan met vraagstukken over inclusiviteit bij zelfbeheer (4.1), participatievereisten bij een eigen visie of ontwerp (4.3), strijdige initiatieven en daaruit volgende spanningen in een buurt of wijk en vermeerdering van initiatieven uit bepaalde groepen van de samenleving die nu met weinig of geen initiatiefprojecten (4.4) komen.

Actielijn 6. *november 2022 – 2023*
Verdiepen vraagstuk zeggenschap
De gemeente wil na de ervaringen met bovenstaande agendapunten nadenken over de vervolgstap over zeggenschap en over democratische vernieuwing (5.2).
Hierbij gaat het over vergroting van beïnvloedingsruimte in de stad. Hierbij hebben we aandacht voor financiële kaders en collectieve belangen. Ook kijken we naar de rol en verantwoordelijkheid van de gemeenteraad. We leren daarbij van andere steden of regio’s.
De gemeente wil deze vervolgstap oppakken met de partijen in de stad die hier kennis en ervaring in hebben. Dan denken we aan partijen als de Transitiemotor, LSA en de Ruimtemakers. En met initiatiefnemers en inwoners die nog minder ervaren zijn in democratiseringsvraagstukken.

Inwoners van alle leeftijden en alle wijken zetten zich in voor een groene stad zonder zwerfafval.

Colofon

Uitgave
Vervolg actieprogramma
Samen stad maken: Initiatief

Versie datum
29 april 2021

In opdracht van
Wijken, gemeente Utrecht

Internet
www.utrecht.nl/participatie

Rapportage
Samen stad maken

Informatie
participatie@utrecht.nl

Noot
Een aantal foto’s van bijeenkomsten in dit actieprogramma zijn gemaakt vóór corona.

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1871
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	6
Omschrijving	Raadsvoorstel Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking en kader Regelgevingsbeleid
ID	1925
Behandelend ambtenaar	Renate Gerritse
Telefoon	030-2860526
E-mail	renate.gerritse@utrecht.nl
Datum collegebesluit	18 mei 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Juridische Zaken
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Florien Bouts/Juridische zaken/06-29098240

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking en kader Regelgevingsbeleid; aanwijzing locatie wettelijk voorgeschreven terinzageleggingen

Beleidsveld:	Juridische Zaken
Organisatieonderdeel:	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller:	Elien Vugts/Renate Gerritse
Kenmerk:	8682810
Vergaderdatum raad:	Volgt
Geheim:	nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening op de elektronische bekendmaking in te trekken.

2. Het stadskantoor aan te wijzen als locatie waar wettelijk voorgeschreven terinzageleggingen van stukken van de gemeenteraad, fysiek ter inzage worden gelegd.

3. Het kader Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen, incl. de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving (BGS 03.9366, 2003, nr. 282) in te trekken.

Burgemeester en wethouder van Utrecht,

De secretaris

De burgemeester,

Samenvatting

De Verordening op de elektronische bekendmaking is deels overbodig door de Wet elektronische publicaties en daarnaast deels achterhaald. Daarom wordt voorgesteld de verordening in te trekken en het stadskantoor aan te wijzen als locatie voor fysieke terinzagelegging van raadsstukken. Daarnaast wordt voorgesteld het kader Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen in te trekken omdat dit kader verouderd is en de kwaliteit van Utrechtse regelingen inmiddels op andere wijze is geborgd.

Context

Aanleiding

Op 1 juli 2021 wordt de Wet elektronische publicaties van kracht. Deze wet verplicht overheidsorganen de wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van besluiten te doen in het officiële elektronische publicatieblad van de gemeente (het digitale gemeenteblad), te raadplegen via www.officielebekendmakingen.nl. Digitale toegankelijkheid wordt de norm, per 1 juli 2022 moeten daarom ook de terinzageleggingen digitaal gaan plaatsvinden. Daarnaast blijft fysieke terinzagelegging verplicht, bijvoorbeeld voor mensen die minder digitaal vaardig zijn.
Door de nieuwe wet wordt de huidige Verordening op de elektronische bekendmaking grotendeels overbodig. Daarom wordt voorgesteld de verordening in te trekken.

Juridische context

Gemeenten waren al verplicht algemeen verbindende voorschriften bekend te maken in het digitale gemeenteblad. Elektronische publicatie van andere besluiten (zoals beleidsregels, kennisgevingen van verleende omgevingsvergunningen) was tot nu toe niet verplicht, maar het kon wel als een gemeente dat in een verordening had vastgelegd. De gemeenteraad heeft in 2013 de Verordening op de elektronische bekendmaking vastgesteld en publiceert sindsdien digitaal. Daarmee is de publicatie van gemeentebesluiten in huis-aan-huisbladen, Gemeenteberichten en het fysieke Gemeenteblad beëindigd. Door de Wet elektronische publicaties vervalt deze verordening grotendeels van rechtswege, omdat die wet in dezelfde materie voorziet. Er zou echter discussie kunnen ontstaan over de geldigheid van de verordening voor onderdelen die niet in die wet geregeld zijn, met name de aanwijzing van locaties voor terinzagelegging. De in de verordening aangewezen locaties zijn niet actueel meer en een verordening die maar voor een deel geldt, is niet wenselijk. Daarom zijn intrekking van de verordening en aanwijzing van een locatie voor fysieke terinzagelegging nodig.

Publicaties van ruimtelijke plannen konden nog niet onder de werking van deze verordening worden gebracht, daarvoor was een wetswijziging nodig. Deze publicaties vinden (naast bekendmakingen op www.ruimtelijkeplannen.nl) tot op heden nog plaats via de plaatselijke krant en vormen daarmee dus een uitzondering. Met de inwerkingtreding van de nieuwe wet moeten ook deze publicaties digitaal gaan plaatsvinden. Ons college heeft daarom in mei jl. besloten kennisgevingen van bekendmakingen van ruimtelijke plannen vanaf 1 juli 2021 niet meer te publiceren in de plaatselijke kranten Het Stadsblad en De Brug en het stadskantoor aan te wijzen als locatie waar de wettelijk voorgeschreven collegestukken fysiek ter inzage liggen. Het beleid rondom wijkberichten blijft overigens ongewijzigd; bij ontwikkelingen met enige impact voor een wijk worden bewoners actief geïnformeerd via een wijkbericht.

Nu er een raadsbesluit nodig is over intrekking van de verordening, ligt het voor de hand dat de raad ook een besluit neemt over een aan de Wet elektronische publicaties en het project Verbetering Utrechtse regelingen gelieerd onderwerp. Het betreft hier de intrekking van het op 4 december 2003 door de raad vastgestelde kader Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen, incl. de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving (BGS 03.9366, 2003, nr. 282). Dit kader is sterk verouderd, en de hierin geformuleerde inhoudelijke eisen aan verordeningen en beleidsregels komen bovendien terug in de VNG-publicatie 100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever, dat door de meeste gemeenten, ook de gemeente Utrecht, wordt gebruikt. In een beschrijving van het regelgevingsproces bij de gemeente Utrecht wordt het gebruik van deze VNG-publicatie, VNG-modelverordeningen en geactualiseerde formats aanbevolen. Deze procesbeschrijving kan makkelijker aangepast worden aan nieuwe ontwikkelingen dan een raadskader. Het raadskader kan dus worden ingetrokken.

De Wet elektronische publicaties brengt meer verplichtingen voor de gemeente met zich mee dan de huidige Verordening op de elektronische bekendmaking. De meeste verplichtingen moeten vóór 1 juli 2021 geïmplementeerd zijn in de organisatie. In een afzonderlijke raadsbrief, die tegelijk met dit voorstel aan uw raad is voorgelegd, geven wij een informatief overzicht van de belangrijkste gevolgen van de inwerkingtreding van de wet. Met deze brief wordt ook invulling gegeven aan de toezegging 20/t390 om de raad te informeren over de Bekendmakingswet en het project Verbetering Utrechtse regelingen.

Beoogd effect
Met deze intrekking en aanwijzing wordt voldaan aan de Wet elektronische publicaties en kunnen inwoners, ondernemers en organisaties alle officiële publicaties makkelijker vinden en (kosteloos) raadplegen. De fysieke terinzagelegging sluit beter aan bij de praktijk en bij het opstellen van regelingen kan sneller ingespeeld worden op nieuwe ontwikkelingen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- 29 oktober 2020: Toezegging informatie over de Bekendmakingswet en de voortgang van het project “Verbetering Utrechtse regelingen” (20/T390) in cie. Mens en Samenleving
- 10 januari 2013: Raadsbesluit tot vaststelling Verordening op de elektronische bekendmaking
- 18 november 2003: Raasvoorstel en raadsbesluit regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen, incl. de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving (BGS 03.9366, 2003, nr. 282)

Beslispunt	
1	De Verordening op de elektronische bekendmaking in te trekken.
Argumenten	
1.1	<u>Een gemeentelijke verordening is niet meer nodig</u>
	Een gemeentelijke verordening is niet meer nodig, nu de Wet elektronische publicaties een volledige regeling geeft van de wijze van publiceren van de wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van (voorgenomen) besluiten die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht. Ook voor aanwijzing van een terinzageleggingslocatie is geen verordening nodig. Dit kan met een aanwijzingsbesluit.
1.2	<u>Intrekking zorgt voor duidelijkheid</u>
	Als de verordening niet wordt ingetrokken, kan er onduidelijkheid ontstaan of de verordening (gedeeltelijk) blijft gelden naast onderwerpen die niet in de Wet elektronische publicaties zijn geregeld, zoals de locaties voor terinzagelegging.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	<u>Niet iedereen is digitaal vaardig</u>
	Vanaf 1 juli worden bepaalde kennisgevingen niet meer in huis-aan-huisbladen gepubliceerd maar digitaal. Niet iedereen is echter digitaal vaardig. De gemeente zal daarom op verzoek kosteloos inzage verlenen in de publicaties en tegen kostprijs een papieren afschrift verstrekken van het gemeenteblad, bijlagen of ter inzage gelegde stukken. Hierdoor kunnen ook minder digitaal vaardige inwoners kennisnemen van officiële besluiten van de gemeente. Daarnaast is het altijd mogelijk om een concrete oplossing te zoeken als dit voor iemand toch tot problemen leidt. Het beleid rondom wijkberichten blijft overigens ongewijzigd; bij ontwikkelingen met enige impact voor een wijk worden bewoners actief geïnformeerd via een wijkbericht.
Beslispunt	
2	Het stadskantoor aan te wijzen als locatie waar wettelijk voorgeschreven terinzageleggingen van stukken van de gemeenteraad, fysiek ter inzage worden gelegd.

Argumenten	
2.1	Eén locatie voor fysieke terinzagelegging is naar verwachting voldoende
	Wij verwachten dat door de digitale terinzagelegging de behoefte aan het fysiek inzien van stukken flink daalt. Daarom kan het aantal locaties worden beperkt. Mocht de aanloop toch groter blijken dan verwacht, dan kan altijd alsnog uitgebreid worden naar enkele wijkbureaus. Dit brengt uiteraard wel kosten met zich mee.
2.2	Het stadskantoor leent zich goed voor deze functie
	Terinzagelegging op het stadskantoor is al de huidige werkwijze bij ruimtelijke plannen en werkt in de praktijk goed. Op het stadskantoor kan iedereen die dat wil, bij het servicepunt de gemeentelijke publicaties via een computer raadplegen en waar nodig zal er ondersteuning zijn.
2.3	De huidige locaties zijn deels niet meer in gebruik
	De locaties die nu in de Verordening op de elektronische bekendmaking zijn aangewezen (kantoor van gebouw 2 aan het Rachmaninoffplantsoen 61, de wijkbureaus en de gemeentelijke bibliotheken) zijn deels niet meer in gebruik bij de gemeente.
2.4	Andere locaties zijn niet voor deze taak toegerust
	Voor zover deze en andere locaties wél bij de gemeente in gebruik zijn (bijvoorbeeld de locatie Vleuten) zijn die niet toegerust voor deze taak. Er zijn geen voorzieningen aanwezig, zoals een stand alone computer en een geschikte ruimte om die neer te zetten. Die zijn er wél op het stadskantoor. Bovendien betekent het bieden van ondersteuning zonder voorafgaande afspraak dat ook hier altijd bezetting zou moeten zijn.
Kanttekeningen/Risico's	
	Digitale terinzagelegging vereist technische aanpassingen
2.1	Om de digitale terinzagelegging voor alle overheidsberichten mogelijk te maken, bereidt de landelijke overheid een voorziening voor. Er bestaat een kans dat het ontwikkelen van deze voorziening vertraging oploopt waardoor digitale terinzagelegging op een later moment dan 1 juli 2022 verplicht wordt.
Beslispunt	
3	Het kader Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen, incl. de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving (BGS 03.9366, 2003, nr. 282) in te trekken.
Argumenten	
3.1	Dit kader is deels achterhaald en niet meer actueel.
	Dit kader is in 2003 vastgesteld, maar is inmiddels deels achterhaald, onder meer door de toegenomen digitalisering en de daarmee samenhangende wijze van publiceren. Bovendien kloppen de standaarddocumenten en verwijzingen in het kader niet meer. De geformuleerde inhoudelijke eisen aan verordeningen en beleidsregels komen terug in de VNG-publicatie 100 Ideeën voor de gemeentelijke regelgever (van prof. mr. Willem Konijnenbelt), waarmee bij de gemeente Utrecht wordt gewerkt. Ook wordt bij het opstellen van verordeningen waar mogelijk aangesloten bij VNG-modelverordeningen. Daarom is dit gemeentelijke kader niet langer nodig. Er komt een interne beschrijving van het regelgevingsproces, waarin het gebruik van dergelijke documenten en bepaalde formats wordt aangemoedigd. Met deze procesbeschrijving kan – anders dan bij een raadsbesluit – sneller en flexibeler ingespeeld worden op nieuwe ontwikkelingen.

Kanttekeningen/Risico’s	
3.1	<u>De raad kan hiermee minder vooraf sturen</u>
	De raad stuurt de kwaliteit van de Utrechtse regelingen niet langer via een vooraf vastgesteld kader. Door het gebruik van de 100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever en de VNG-modellen blijven de verordeningen (en de beleidsregels) echter wel voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau. Bovendien stelt de raad de verordeningen vast en houdt op die manier invloed op de kwaliteit en de inhoud van de Utrechtse regelingen.

Financiën
De kosten van de huidige papieren publicaties bedragen circa € 50.000,-- per jaar. Door niet meer in de krant te publiceren zal de gemeente deze kosten besparen. De gemeente is al aangesloten op de verplicht te gebruiken applicatie (DROP), dit brengt geen extra kosten met zich mee.

Vervolg
De Wet elektronisch publicaties heeft betrekking op de wijze van publiceren van overheidsbesluiten. Naast deze wet zijn er nog enkele andere wetten in voorbereiding die de digitale toegankelijkheid van overheidsinformatie moeten verbeteren: de Wet digitale overheid, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, de Wet open overheid en het Digitaal stelstel Omgevingswet. Deze wetten zullen op een nog nader te bepalen tijdstip in werking treden.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie
Vanaf 1 juni 2021 wordt in de plaatselijke kranten, Het Stadsblad en De Brug, vermeld dat kennisgevingen over ruimtelijke plannen vanaf 1 juli 2021 niet meer plaatsvindt in die krant maar uitsluitend op www.overheid.nl en ruimtelijkeplannen.nl. Dit bericht komt ook op de website**.** Daarnaast melden we in de plaatselijke kranten, via wijkcommunicatie en social media, dat inwoners zich ook kunnen abonneren op www.overuwbuurt.overheid.nl. Via deze website kan een inwoner zich inschrijven om via een emailservice of een app gericht informatie te krijgen over besluiten die direct invloed hebben op de omgeving, zoals vergunningen, plannen en plaatselijke regelgeving. Daarbij kan een inwoner zelf instellen welke berichten hij wil ontvangen.

Gedeeltelijk referendabel
Door inwerkingtreding van de Wet elektronische publicatie vervalt een groot deel van de Verordening op de elektronische bekendmaking van rechtswege. De referendumverordening is voor dat deel niet van toepassing (artikel 3 lid 2 onder k Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht). De volgende onderdelen zijn wél referendabel:

- aanwijzen van het stadskantoor als locatie waar de stukken van wettelijk voorgeschreven terinzageleggingen van de gemeenteraad, fysiek ter inzage worden gelegd
- besluit tot intrekking van het kader Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:

- Ontwerp-intrekkingsbesluit

Bijlagen informatief:

- Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen, incl. de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving, raadsvoorstel van 18 november 2003 en raadsbesluit van 4 december 2003, BGS 03.9366,2003, nr. 282.

Besluit tot intrekking van de Verordening op de elektronische bekendmaking

De raad van de gemeente Utrecht;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021, nr. 8682810

Gelet op het bepaalde in artikel 139 en 147 van de Gemeentewet, afdeling 3.6, artikel 3:12, eerste lid en artikel 2:14, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht;

Overwegende dat door de inwerkingtreding van de Wet op de elektronische publicaties per 1 juli 2021, de Verordening op de elektronische bekendmaking niet meer noodzakelijk is;

Besluit tot intrekking van de Verordening op de elektronische bekendmaking (vastgesteld op 11 juli 2013, Gemeenteblad 2013, 430).

Dit besluit treedt in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 30 september 2021.

De griffier,
Merel van Hall

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

Raadsvoorstel

Gemeente Utrecht

Datum	**18 november 2003**	Jaargang	20 **03**	Nummer	**282**
Dienst/sector/afdeling	**Secretarie/JZ/BZ**	Kenmerk	**BGS 03.9366**		
Onderwerp	**Regelgevingsbeleid en juridische kwaliteitskaders verordeningen.**				

Bijlagen: Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen d.d. 18 juni 2003 en Concernplan voor juridische kwaliteitszorg en control (in de leeskamer ter inzage).

Voorstel

instemmen met Regelgevingsbeleid en juridische kwaliteitskaders verordeningen.

Samenvatting

Begin 2002 is binnen de gemeente Utrecht een begin gemaakt met vorm en inhoud geven aan concernbrede juridische kwaliteitszorg en control. D.d. 27 augustus 2002 hebben wij het Plan van aanpak juridische kwaliteitszorg en -control gemeente Utrecht 2002 e.v. 'De juridische kwaliteit staat goed aan de voorkant' vastgesteld. U bent hierover per brief d.d. 27 augustus 2002 geïnformeerd.
Met dat plan wordt beoogd het op het juiste niveau brengen/houden van de juridische kwaliteit van producten en bedrijfsprocessen. Dit heeft ten doel om juridische risico's - welke zich doorgaans vertalen in grote financiële, beleidsmatige en bestuurlijke afbreuk - waar mogelijk te beperken. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling van inhoudelijke juridische handreikingen/kwaliteitskaders - toegespitst op de gemeente Utrecht.
In dit kader stellen wij u hierbij voor om in te stemmen met het "Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen".

Conclusie commissie voor Bestuur en Veiligheid d.d. 21 oktober 2003

De commissie stemt in met het raadsvoorstel.
A-status.

Gemeente Utrecht

Vervolgblad behorende bij **Jaargang 2003, nr. 282**

Kenmerk **BGS 03.9366**

Bladnummer **2**

Datum **18 november 2003**

Algemeen
Wij leggen u hierbij ter instemming voor het Regelgevingsbeleid en juridische kwaliteitskader verordeningen.
Dit biedt praktische instrumenten en handreikingen voor het ontwerpen van kwalitatief hoogwaardige verordeningen/regelingen, hetgeen de juridische kwaliteit en leesbaarheid ten goede zal komen.
Verder is naast het geven van inhoudelijke handreikingen - aandacht geschonken aan het Utrechtse regelingenbestand.
De in de concepten opgenomen 'richtlijnen' dienen in principe gevolgd te worden, tenzij bijzondere omstandigheden aanleiding geven om hiervan af te wijken.
De geboden handreikingen zijn derhalve niet vrijblijvend van aard.

A. Regelgevingsbeleid.
In het ter instemming voorgelegde beleidsstuk is als richtlijn opgenomen:
Regelgeving dient te voldoen aan de algemene kwaliteitseisen.
a. Rechtmatigheid
b. Rechtsbeginselen
c. Doeltreffendheid en doelmatigheid
d. Subsidiariteit en evenredigheid
e. Naleefbaarheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
f. Beperking lasten voor burgers en gemeente
g. Zichtbaar maken en beperking ambtelijke en bestuurlijke uitvoeringslasten
h. Conflictbeperking
i. Kwaliteit van regelingen

B. Beleidskader verordeningen.
De diverse stappen in het regelgevingsproces zijn toegelicht en van handreikingen voorzien.
Verordeningen moeten voldoen aan het 'programma van eisen'.
Daarbij worden praktische hulpmiddelen geboden die hierbij van dienst kunnen zijn.

Program van eisen verordening (in het juridisch kwaliteitskader nader toegelicht).
1. De verordening past in het gemeentelijk regelgevingsbeleid.
2. Er zijn voldoende redenen om voor de vorm van een verordening te kiezen.
3. De verordening is afgestemd op andere - inclusief Europese - regelgeving.
4. De verordening heeft een overzichtelijke indeling en systematische opbouw.
5. De verordening is eenvoudig, duidelijk, toegankelijk, en het taalgebruik is goed.
6. De verordening heeft een duidelijke normstelling.
7. In de verordening staan geen wetteksten of herhalingen van Awb.
8. Bezien is of een evaluatiebepaling en/of een horizonbepaling moet worden opgenomen.
9. In beginsel wordt geen hardheidsclausule opgenomen.
10. Er is bezien of overgangsrecht noodzakelijk is.
11. De verordening voldoet ook overigens aan de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving (worden tevens hierbij ter accordering aangeboden).

In het kader van de juridische control zal na verloop van tijd gevolgd worden wat er van de implementatie terecht is gekomen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.J.C. Heeremans Mr. A.H. Brouwer-Korf

Regelgevingsbeleid en Juridisch kwaliteitskader

verordeningen gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

11 september 2003

Inhoudsopgave

I. Inleiding

II. Verordeningen

II.1 Algemeen verbindend voorschrift
II.2 Bevoegdheid - Delegatie/Mandaat
II.3 Soorten verordeningen (autonomie - medebewind)
II.4 Verordening - Beleidsregel (onderscheid)
II.5 Verordening - Beleidsregel (keuze)

III. Regelgevingsbeleid

III.1 Algemene kwaliteitseisen inzake regelgevingsbeleid
III.2 Richtlijn

IV. Regelgevingsproces

IV.1 Stappenplan regelgevingsproces
IV.2 Aanleveren verordeningen

V. Program van eisen verordening
(Waar moet een goede verordening aan voldoen?)

V.1 Waar moet een goede verordening aan voldoen?
V.2 Richtlijn

VI. Hulpmiddelen voor het opstellen van verordeningen

VI.1 Utrechtse aanwijzingen decentrale regelgeving (UAdr)
VI.2 Checklists in aanvulling op de (U)Adr
VI.3 Modelverordeningen VNG
VI.4 Richtlijnen

VII. Utrechtse regelingenbestand

VII.1 Algemeen
VII.2 Archivering verordeningen
VII.3 Digitaal bestand
VII.4 Nationale wettenbanken
VII.5 Actuele lijst van verordeningen

VIII. Wijzigen van verordeningen

VIII.1 Methoden wijzigen verordeningen
VIII.2 Richtlijn

Bijlage 1 Format voor het opstellen van een (Utrechtse) verordening
Bijlage 2 Format voor het opstellen van een wijzigingsverordening

I. Inleiding

De gemeente Utrecht staat voor de kwaliteit van haar verordeningen. Dat moet ook wel, want de kwaliteit van wetgeving is van wezenlijk belang voor het functioneren van onze rechtsstaat. Deugdelijke regels vormen immers de ruggegraat van onze (juridische) infrastructuur. Dit geldt niet slechts voor formele wetgeving afkomstig van regering en Staten-Generaal, maar ook voor lagere wetgeving zoals gemeentelijke verordeningen.

Het verschijnsel 'wetgeving' kan vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden. Enerzijds fungeert de wet als instrument voor bestuur en rechter; anderzijds vormt de wet een waarborg voor burgers.
Meer specifiek kunnen de volgende betekenissen aan wetgeving worden toegedicht:
- richtsnoer voor het handelen van de burger;
- richtsnoer voor het handelen van het bestuur en de rechter;
- norm voor (publieke en private) rechtsverhoudingen;
- richtinggevend voor het gedrag in de samenleving;
- gericht op het verschaffen van (rechts)zekerheid en duidelijkheid;
- kader voor de toedeling en begrenzing van de bevoegdheden van de overheid;
- kader voor de afweging van belangen.

Deze notitie heeft met name betrekking op het onderwerp 'verordeningen'. Over het onderwerp 'beleidsregels' is in aanvulling op deze notitie een apart kwaliteitskader opgesteld.

Het zal duidelijk zijn dat - rekening houdend met bovengenoemde invalshoeken - het ontwerpen van regelingen een aangelegenheid is die heel nauw luistert: 'er moet met beleid worden wetgegeven/geregeld'.
Hierbij moet in de eerste plaats bedacht worden dat een teveel aan regels (overregulering) een negatieve uitwerking kan hebben: men voelt zich bijvoorbeeld onnodig belast, in zijn/haar vrijheid beperkt of zelfs 'betutteld', het overzicht raakt zoek, regels worden terzijde geschoven en ga zo maar door.
Verder is het van belang dat tussen de regeling en het bestuur enerzijds en de burger anderzijds niet een te ruime afstand bestaat. Des te kleiner deze afstand is, des te groter is de legitimatie van de regeling en daarmee de bereidheid van de burger tot naleving van de regeling.

Doel van de notitie
Basisinformatie met betrekking tot regelgeving is te vinden in het boekje 'De basisnoties… ...voor juridische kwaliteit', en wel in hoofdstuk 9 (in de verkorte versie hoofdstuk 8). Deze basisnoties zijn terug te vinden op de intranetsite De Speurneus. De onderhavige notitie geeft als juridisch kwaliteitskader de nadere informatie en aandachtspunten.

Het doel van dit stuk is om - al diegenen die het aangaat - een aantal praktische instrumenten c.q. handreikingen te bieden voor het ontwerpen van kwalitatief hoogwaardige verordeningen/regelingen, hetgeen de leesbaarheid hiervan ten goede zal komen.
Enerzijds worden algemene handreikingen/kwaliteitseisen gegeven inzake het Utrechtse regelgevingsbeleid; anderzijds worden algemene handreikingen/kwaliteitseisen gegeven voor het opstellen dan wel wijzigen van een verordening. Deze laatstgenoemde handreikingen zijn verder uitgewerkt in de op intranet gepubliceerde Utrechtse aanwijzingen voor de decentrale regelgeving (UAdr).
Tevens wordt in deze notitie aandacht geschonken aan overige reeds bestaande hulpmiddelen voor het opstellen van kwalitatief hoogwaardige verordeningen, zoals de modelverordeningen van de VNG.
Tot slot is - naast het geven van voornoemde, inhoudelijke handreikingen - aandacht geschonken aan het Utrechtse regelingenbestand.

Naast het bieden van een instrumentarium voor de feitelijke ontwerpers van decentrale regelingen, is het stuk tevens waardevol voor degenen die regelingen moeten voorbereiden, uitvoeren, handhaven, wijzigen, onderhouden en controleren.

Richtlijnen
De in deze notitie specifiek opgenomen 'richtlijnen' dienen in principe gevolgd te worden, tenzij bijzondere omstandigheden aanleiding geven om hiervan af te wijken.

De geboden handreikingen zijn derhalve niet vrijblijvend van aard.

II. Verordeningen

II.1 Algemeen verbindend voorschrift

Veruit de meeste verordeningen betreffen zogenaamde 'algemeen verbindende voorschriften', welke term identiek is aan de term 'wetten in materiële zin'.
Algemeen verbindende voorschriften zijn door het daartoe bevoegde orgaan vastgestelde, naar buiten toe werkende algemene regels, uitgevaardigd krachtens een wetgevende bevoegdheid die uiteindelijk is ontleend aan de Grondwet of een wet in formele zin (dat wil zeggen afkomstig van regering en Staten-Generaal).
Er moet dus voldaan zijn aan drie vereisten om te kunnen spreken van een algemeen verbindend voorschrift:
1. het moet gaan om een regeling die een overheidsorgaan heeft uitgevaardigd krachtens een wetgevende bevoegdheid die aan de Grondwet of een formele wet is ontleend;
2. de regeling moet algemene regels inhouden waarin rechtsnormen zijn vervat. Dat wil zeggen dat de regeling rechten, verplichtingen of bevoegdheden regelt dan wel een instantie in het leven roept;
3. de regeling moet externe werking hebben.

Een (wettelijke) definitie van het begrip verordening bestaat niet. Het begrip verordening is in feite slechts een naam, en zegt - in tegenstelling tot het begrip 'algemeen verbindend voorschrift' - niet veel over de inhoud en de werking van de regeling.

Zoals gezegd zullen veruit de meeste gemeentelijke verordeningen gekwalificeerd kunnen worden als algemeen verbindende voorschriften, maar beide begrippen vallen niet zonder meer samen. De gemeentelijke organisatieverordening heeft bijvoorbeeld geen externe werking, waardoor geen sprake is van een algemeen verbindend voorschrift.
Daarnaast zijn er ook algemeen verbindende voorschriften die niet als verordening plegen te worden aangeduid, bijvoorbeeld sommige ambtenarenreglementen.

II.2 Bevoegdheid - Delegatie/Mandaat

In de Gemeentewet wordt in artikel 147 bepaald dat gemeentelijke verordeningen in principe door de gemeenteraad worden vastgesteld. Dit is slechts anders indien de wet expliciet aangeeft dat het college of de burgemeester hiertoe bevoegd is.

Ingevolge artikel 156 van de Gemeentewet kan de raad binnen zekere grenzen bevoegdheden overdragen oftewel delegeren aan het college, een door hem ingestelde bestuurscommissie of een deelraad, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen delegatie verzet. Van deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt voor het stellen van nadere regels van technische of administratieve aard, voor het uitwerken van de details van een regeling, voor het stellen van voorschriften die geregeld wijziging behoeven en van voorschriften waarvan te voorzien is dat zij mogelijk met grote spoed moeten worden vastgesteld.

De bevoegdheid tot het vaststellen van verordeningen, door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven, kan de raad slechts overdragen voor zover het betreft de vaststelling van nadere regels met betrekking tot bepaalde door de raad in zijn verordeningen aangewezen onderwerpen (artikel 156, derde lid, Gemeentewet).

De bevoegdheid tot het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften kan niet aan ambtenaren worden gedelegeerd.

Verlening van mandaat tot het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften geschiedt niet, tenzij bij de verlening van de bevoegdheid tot het vaststellen van die algemeen verbindende voorschriften in de mandaatverlening is voorzien (artikel 10:3, tweede lid, Awb).

II.3 Soorten verordeningen (autonomie - medebewind)

De volgende twee soorten verordeningen dienen onderscheiden te worden: autonome verordeningen en medebewindsverordeningen.

Op grond van artikel 108 van de Gemeentewet is de bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente aan het gemeentebestuur overgelaten.
De raad maakt in dit verband de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt (artikel 149 Gemeentewet).
Deze algemene bevoegdheid om al datgene te regelen wat wenselijk wordt geacht, wordt ook wel genoemd de autonome verordeningsbevoegdheid.
De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kan genoemd worden als voorbeeld van een autonome verordening.

Van praktisch veel groter belang dan de algemene, autonome verordeningsbevoegdheid, is de verordeningsbevoegheid op grond van bijzondere regelingen ('in medebewind'). Bij wet, Algemene maatregel van bestuur of provinciale verordening kan worden bepaald dat de gemeenteraad een verordening moet of kan vaststellen ter regeling van de onderwerpen die in de hogere regeling worden genoemd.
Als voorbeeld kan genoemd worden de verplichting die de Woningwet stelt om een bouwverordening vast te stellen, of de bevoegdheid die de raad ingevolge de Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing krijgt om een leefmilieuverordening vast te stellen.

II.4 Verordening - Beleidsregel (onderscheid)

Een beleidsregel onderscheidt zich van een verordening doordat een beleidsregel geen algemeen verbindend karakter heeft en slechts betrekking kan hebben op een reeds bestaande bestuursbevoegdheid.
Overeenkomst tussen een verordening en een beleidsregel is dat een beleidsregel ook beoogt extern en algemeen te werken.

II.5 V*erordening - Beleidsregel (keuze)*

Veelal wordt voor de vorm van een verordening gekozen omdat daarmee bevoegdheden kunnen worden gecreëerd en verbindende regels kunnen worden gesteld om daarmee beleid te effectueren. Bij de beleidsregel ligt meer het accent op precisering van een bevoegdheid in regels en op bekendmaking van beleid. Daarnaast is er ten aanzien van beleidsregels altijd een - zij het beperkte - afwijkingsmogelijkheid. Beleidsregels zijn daardoor meestal flexibeler in hun toepassing.
In een verordening kan overigens ook wel een ruime mate van flexibiliteit worden ingebouwd, namelijk door een vergunning- of ontheffingstelsel, dan wel een vrijstellingsmogelijkheid met een 'kan'-bepaling op te nemen, of door het opnemen van een hardheidsclausule.
Een verordening is aangewezen indien juist niet een al te individuele benadering beoogd wordt. Een eenduidige tekst in een verordening zonder hardheidsclausule voorkomt, dat alle in's en out's van ieder concreet geval zorgvuldig onderzocht moeten worden.
Bij de toepassing van beleidsregels moet dat - gelet op de inherente afwijkingsbevoegdheid - in beginsel wel. Dat kan heel wat extra werk opleveren.

Indien de regels voor de burger een verplichtend karakter dienen te hebben, of indien bestuursbevoegdheden gecreëerd dienen te worden, dan is het opstellen van een verordening de aangewezen vorm.

III. Regelgevingsbeleid

III.1 Algemene kwaliteitseisen inzake regelgevingsbeleid

Regelingen werken op verschillende manieren door in de samenleving. Regelgeving moet niet slechts als juridisch verschijnsel gezien worden, maar dient in een veel breder perspectief geplaatst te worden: maatschappelijk, politiek-bestuurlijk, democratisch-rechtstatelijk, technisch en juridisch. Het is dan ook van belang dat regelingen/verordeningen van hoge kwaliteit zijn.
Regelgeving dient in elk geval aan de volgende algemene kwaliteitseisen te voldoen:

a. Rechtmatigheid

Een verordening moet gebaseerd zijn op een bestaande gemeentelijke bevoegdheid om regels te stellen. Gemeentelijke regelingen mogen voorts niet in strijd komen met hogere regelgeving (wet in formele zin; Amvb; ministeriële regeling; provinciale verordening). Bepalingen in een gemeentelijke verordening waarin door een hogere regeling is voorzien, zijn van rechtswege vervallen (artikel 122 Gemeentewet).

b. Rechtsbeginselen

Regelingen mogen niet in strijd komen met algemene (bestuursrechtelijke) rechtsbeginselen, zoals het rechtszekerheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

c. Doeltreffendheid en doelmatigheid

Regelingen moeten op een effectieve en zo min mogelijk belastende manier bijdragen aan het bereiken van de gestelde doelen en aan het gewenste beleid.
De doelen die worden nagestreefd worden zo concreet en nauwkeurig mogelijk vastgesteld.

Nieuwe regelingen worden alleen tot stand gebracht indien een wettelijke verplichting daartoe bestaat of, als er geen verplichting bestaat, slechts indien de noodzaak daarvan is komen vast te staan.

d. Subsidiariteit en evenredigheid

Waar mogelijk moet ruimte worden gelaten voor zelfregulering door instellingen, andere decentrale overheden, bedrijven en burgers. Dit geldt bij de beoordeling van zowel de noodzaak van het vaststellen van een regeling als de inhoud van de regeling.

Bij de totstandkoming van een regeling moet bovendien worden gezorgd voor een redelijke verhouding tussen de baten en de lasten die de uitvoering van de regeling met zich brengt. De voor één of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een regeling mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met de regeling te dienen doelen.

e. Naleefbaarheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Nieuwe regelingen die niet verplicht zijn voorgeschreven door een hogere regeling, worden niet tot stand gebracht dan nadat is nagegaan of naleving goed mogelijk is en of uitvoering en handhaving van de regeling in voldoende mate te realiseren zijn.

f. Beperking lasten voor burgers en gemeente

Bij het ontwerpen van een regeling wordt gestreefd naar zo beperkt mogelijke lasten voor burgers, bedrijven, instellingen of andere betrokkenen, alsmede voor zo beperkt mogelijke lasten voor de gemeente.
Bij het opleggen van administratieve en andere verplichtingen aan bedrijven of instellingen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de bestaande bedrijfsvoering.

g. Zichtbaar maken en beperking ambtelijke en bestuurlijke uitvoeringslasten

Bij het ontwerpen van een regeling worden de ambtelijke en bestuurlijke uitvoeringsconsequenties in beeld gebracht en wordt gestreefd deze zo beperkt mogelijk te houden.

h. Conflictbeperking

Een regeling wordt op zodanige wijze ingericht dat zij zo weinig mogelijk conflicten oproept.

i. Kwaliteit van regelingen

De regelingen dienen van goede juridische en inhoudelijke kwaliteit te zijn (zie hoofdstuk Program van eisen).
Ter bevordering van de kwaliteit van de regelingen wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de door de VNG opgestelde modellen.

III.2 Richtlijn

Regelgeving dient te voldoen aan de in dit hoofdstuk genoemde algemene kwaliteitseisen inzake regelgevingsbeleid.

IV. Regelgevingsproces

IV.1 Stappenplan regelgevingsproces

In de 'Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving (Adr)', afkomstig van de Verenging van Nederlandse Gemeenten wordt een stappenplan gegeven om te checken of alle relevante aspecten in het regelgevingsproces aan de orde zijn gekomen. Gelet op nut en compactheid van dit stappenplan, zal deze hier (nagenoeg) integraal worden opgenomen.

a. Voorfase

Stel, er dient een bepaald beleid gerealiseerd te worden, dan dient bij de volgende vragen in de voorfase stilgestaan te worden:
- Wat wil de gemeente met bereiken, wat wordt beoogd?
- Welk beleidsinstrument is het meest aangewezen voor dit beleid? Moet het worden vastgesteld in een verordening, beleidsregel of anderszins? Welke gevolgen heeft dat voor bijvoorbeeld handhaving en uitvoering, rechtszekerheid en rechtsbescherming?
- Wat zijn de mogelijkheden tot naleving, uitvoering en handhaving? Terughoudendheid met regelgeving is geboden. Stel alleen een regeling vast die ook echt kan en zal worden uitgevoerd en gehandhaafd!
- Heeft een bedrijfseffectentoets en een toets op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de regeling (de zogenaamde BET- en U&H-toets, waarover hierna nog meer) plaatsgevonden?
- - Heeft een toets aan Europese regels plaatsgevonden?
- Heeft een belangeninventarisatie plaatsgevonden? (is nadeelcompensatie overwogen?)

b. De fase van het opstellen van een regeling

In deze fase spelen onder andere de volgende vragen een rol:
- Als er een regeling moet komen, welk type regeling is dan het meest aangewezen?
- Wie is bevoegd de regeling vast te stellen?
- Geeft een hogere regeling voorschriften voor de op te stellen regeling?
- Kan er gebruik gemaakt worden van een model (bijv. VNG-model)?
- Is gedacht aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (bijv. zorgvuldige voorbereiding)?
- Is het nuttig een evaluatiebepaling op te nemen?
- Is overgangsrecht nodig?
- Wat is het tijdstip van inwerkingtreding?
- Is inspraak bij de vaststelling van de regeling voorgeschreven of wenselijk? Denk hierbij aan de algemene inspraakverordening of de afdelingen 3.4 en 3.5 van de Awb (per juli 2003 naar verwachting samengevoegd tot één afdeling 3.4).
- Is de verordening mogelijk op andere wijze voldoende gecommuniceerd met de doelgroepen?

Zie verder voor de inhoud en de formuleringen van een verordening het volgende hoofdstuk 'Program van eisen'.

c. Vaststelling, bekendmaking, inwerkingtreding

In deze fase komen de volgende vragen aan bod:
- Is de verordening op de juiste wijze en door het daartoe bevoegde orgaan vastgesteld?
- Is de verordening op de juiste wijze bekendgemaakt? Is hierbij gedacht aan het eventueel van toepassing zijn van de Tijdelijke Referendumwet die een andere regeling geeft ten aanzien van de inwerkingtreding van algemeen verbindende voorschriften?
- Is de verordening overeenkomstig de Gemeentewet kosteloos ter inzage gelegd?

d. Uitvoeringsfase

In deze fase kunnen de volgende kwesties aan de orde komen:

- Is actieve voorlichting over de regeling gewenst?
- Hoe wordt de ambtelijke organisatie van de nieuwe regeling op de hoogte gebracht en op de gevolgen voorbereid?
- Is de organisatie van de uitvoering en de handhaving rond?
- Is de regeling opgenomen in het regelingenbestand?
- Is er gezorgd voor een mogelijkheid tot terugkoppeling of voor een eventuele evaluatie van de regeling of de uitvoering?

IV.2 Aanleveren verordeningen

Uitgangspunt is dat de diensten zelf verantwoordelijk zijn voor het opstellen en actueel houden van de eigen verordeningen.
Vanuit het Bureau Gemeentesecretaris (BGS) vindt de coördinatie plaats van de behandeling van de (gewijzigde) verordening in het college. Vervolgens verzorgt de Griffie de verdere coördinatie richting presidium, die de agenda en daarmee de behandeling van de verordening in de raadscommissie en de gemeenteraad bepaalt.
Na vaststelling van de verordening door de raad zorgt de Griffie voor bekendmaking van de verordening in 'Ons Utrecht' en opname in het Gemeenteblad.

Artikel 139, eerste lid, van de Gemeentewet bepaalt dat besluiten van het gemeentebestuur die algemeen verbindende voorschriften inhouden, niet verbinden voordat zij zijn bekendgemaakt.
In het tweede lid van artikel 139 is bepaald dat de bekendmaking van algemeen verbindende voorschriften geschiedt door plaatsing in het Gemeenteblad.

Na bekendmaking wordt het complete dossier, inclusief een origineel getekend exemplaar van het raadsvoorstel en het raadsbesluit, naar de afdeling Documentaire Zaken van de Secretarie gezonden ter archivering.
De dienst ontvangt vervolgens van de Griffie slechts een exemplaar van het raadsvoorstel, met daarop vermeld de besluitvorming.

V. Program van eisen verordening

V.1 Waar moet een goede verordening aan voldoen?

De hierna geformuleerde kernpunten zijn voor een deel ontleend aan het hoofdstuk 'kernregels voor het maken van verordeningen' uit het boek 'Juridische kwaliteitszorg, jaarboek 2000/2001 voor de overheid' van mr J.A.P.M. van den Bosch, mr J.J. van Vliet, drs M. Vonk en J.P.A.F. Vriens (ISBN 90-5749-642-9).

Waar in het hiernavolgende wordt gesproken over 'aanwijzingen', wordt bedoeld de Utrechtse Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving (UAdr), waarop in het volgende hoofdstuk wordt teruggekomen.

1. **De verordening past in het gemeentelijk regelgevingsbeleid.**
   Zie hoofdstuk III 'Regelgevingsbeleid en juridisch kwaliteitskader verordeningen'.

2. **Er zijn voldoende redenen om voor de vorm van een verordening te kiezen.**
   Zie de paragrafen 4 en 5 van hoofdstuk II voor het onderscheid en de keuze tussen een beleidsregel en een verordening.

3. **De verordening is afgestemd op andere - inclusief Europese - regelgeving.**
   Bij de totstandkoming van een regeling wordt gelet op de effecten die de regeling op andere regelingen heeft of van andere regelingen ondervindt. Het verordeningenbestand dient een consistent geheel te zijn. Gestreefd wordt naar onderlinge afstemming van de eigen regelingen. Ook Europese aspecten kunnen een belangrijke rol spelen bij het ontwerpen van verordeningen. In een bijlage bij de UAdr is een checklist opgenomen voor het toetsen van (ontwerp)regelingen aan EG-regels over vrij verkeer van goederen alsmede over het toetsen van (ontwerp)subsidieregelingen en andere bevoordelingsmaatregelen aan EG-regels over staatssteun.
   Indien verschillende regelingen dezelfde soorten onderwerpen regelen, wordt bovendien zo veel mogelijk gestreefd naar uniformiteit.

4. **De verordening heeft een overzichtelijke indeling en systematische opbouw.**
   Zie Uadr nrs 22 tot en met 30 voor de wijze van indeling van een regeling (hoofdstukken, paragrafen, artikelen, opschriften, opsommingen, bijlagen).
   Het is van belang dat een verordening op een logische, systematische wijze wordt opgebouwd. De toelichting bij aanwijzing nr 59 van de UAdr (op intranet gepubliceerd) geeft een voorbeeld van een logische, systematische opbouw van de verschillende bestanddelen van een verordening. Het gebruik van een vaste volgorde wordt aangeraden.

5. **De verordening is eenvoudig, duidelijk, toegankelijk, en het taalgebruik is goed.**
   Een regeling moet eenvoudig, duidelijk en toegankelijk zijn voor burger, bedrijf, uitvoerder, bestuurder en rechter: iedereen die met de regeling te maken krijgt moet kunnen begrijpen wat de regeling inhoudt en wat hij zelf moet of mag doen of nalaten. Uadr 31 tot en met 47.

6. **De verordening heeft een duidelijke normstelling.**
   De verordening moet aangeven op welke gedragingen de regeling betrekking heeft.
   De strafbare, subsidiabele of heffingplichtige handeling moet duidelijk worden aangegeven.
   De verlenings -of weigeringscriteria zijn eenduidig geformuleerd.

7. **In de verordening staan geen wetteksten of herhalingen van Awb.**
   Het overnemen van wetteksten in een verordening gaat veelal ten koste van de kwaliteit van de verordening en is dus ongewenst. Regel in de verordening dus geen zaken die al in een wet (bijvoorbeeld Awb) zijn geregeld, tenzij het gaat om een aanvulling/verbijzondering of een toegestane afwijking. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bepalingen over beslistermijnen, aanvraagbescheiden etc.

8. **Bezien is of een evaluatiebepaling en/of een horizonbepaling moet worden opgenomen.**

Indien wenselijk kan in de verordening een bepaling worden opgenomen die de verplichting bevat periodiek de uitvoering en de noodzaak van de verordening te evalueren. Op deze wijze kan worden bekeken in hoeverre de regeling in de praktijk uitvoerbaar is en of er neveneffecten aan de uitvoering van de regeling zijn verbonden. Na verloop van tijd kan worden bekeken of er nog behoefte bestaat aan de verordening.

> De evaluatiebepaling kan aldus worden geformuleerd: 'Het bevoegde orgaan zendt binnen (termijn) en vervolgens telkens na (termijn) na inwerkingtreding van de verordening (citeertitel) aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze verordening in de praktijk'.

De verordening kan een bepaling bevatten die de geldigheidsduur van de verordening beperkt (horizonbepaling).

> De volgende formulering kan hiervoor worden gehanteerd: 'Deze verordening treedt in werking met ingang van (datum) en vervalt met ingang van (datum)'.

9. **In beginsel wordt geen hardheidsclausule opgenomen.**
   Een hardheidsclausule bevat een bepaling waarin is opgenomen dat wanneer de toepassing van de regeling zou leiden tot 'onbillijkheden van overwegende aard' afgeweken mag worden van de regeling. Deze clausule biedt het bevoegde orgaan enige vrijheid bij het toepassen van de bepalingen van de verordening. Veelvuldig gebruik van de hardheidsclausule betekent dat de verordening moet worden aangepast of ingetrokken. Doordat een hardheidsclausule het bestuursorgaan verplicht om alle bijzonderheden van het concrete geval te onderzoeken leidt het opnemen daarvan doorgaans tot onevenredige bestuurslasten, en roept deze extra bezwaren en beroepen op. Daarom: grote terughoudendheid bij het opnemen daarvan in een verordening. UAdr 79 tot en met 81.

10. **Er is bezien of overgangsrecht noodzakelijk is.**
    Bij de vaststelling van een nieuwe verordening moet beoordeeld worden of het opnemen van overgangsrecht noodzakelijk is. Er zal rekening gehouden moeten worden met reeds bestaande rechtsverhoudingen en aangegeven zal moeten worden hoe oude, bestaande situaties beoordeeld gaan worden in verband met de nieuwe, veelal strengere normen (rechtszekerheidbeginsel). Het overgangsrecht kan hierbij uitkomst bieden.

11. **De verordening voldoet ook overigens aan de Utrechtse aanwijzingen voor de regelgeving.**

V.2 Richtlijn

Verordeningen moeten voldoen aan het in dit hoofdstuk neergelegde programma van eisen. In het volgende hoofdstuk wordt gewezen op enkele praktische hulpmiddelen die hierbij van dienst kunnen zijn.

VI. Hulpmiddelen voor het opstellen van verordeningen

Een belangrijk onderdeel van juridische kwaliteitszorg behoort te zijn het op een zo uniform mogelijke wijze redigeren van verordeningen. Zoals uit de inleiding al blijkt, is het ontwerpen van verordeningen echter een lastige klus die heel nauw luistert, mede gelet op de sterke uitvoeringsgerichtheid van gemeentelijke verordeningen.
Daarom zijn enkele hulpmiddelen ontwikkeld voor het opstellen van verordeningen. Deze hulpmiddelen bieden als het ware handreikingen om te kunnen voldoen aan de eisen zoals genoemd in hoofdstuk V.

VI.1 Utrechtse aanwijzingen voor de decentrale regelgeving (UAdr)

In de eerste plaats wordt gewezen op de *'Utrechtse aanwijzingen voor de decentrale regelgeving (UAdr)*'. De Utrechtse aanwijzingen zijn als volgt tot stand gekomen: de algemene aanwijzingen voor de decentrale regelgeving van de VNG (de eerdergenoemde Adr) zijn als uitgangspunt genomen, waarin vervolgens enkele specifiek Utrechtse keuzes en verbijzonderingen geïntegreerd zijn, en welke aangevuld zijn met onderdelen van de door mr. J.A.P.M. van den Bosch, mr. J.J. van Vliet, drs. M. Vonk en J.P.A.F. Vriens in hun eerdergenoemde boek neergelegde kernregels voor het maken van verordeningen.

De Utrechtse aanwijzingen bieden duidelijke handreikingen ter verhoging van de kwaliteit van regelingen. Door bij het ontwerpen of wijzigen van gemeentelijke regelingen telkens de UAdr te volgen, kan immers een betere afstemming tussen de regelingen en een grotere gelijkvormigheid ontstaan. De toegankelijkheid van de regelingen zal hiermee worden verbeterd. Verder zal dit ook indirect positieve gevolgen hebben, bijvoorbeeld het vergroten van de handhavingsmogelijkheden.
Naast het geven van juridisch-technische aanwijzingen, bevatten de UAdr ook veel beleidsmatige aanwijzingen ten aanzien van bijvoorbeeld de vaststelling van regelingen, handhaving, uitvoering, overgangsrecht, evaluatie, bekendmaking en bestandsbeheer.
Maak dus dankbaar gebruik van deze UAdr.

De Utrechtse aanwijzingen zijn te vinden op de intranetsite 'Juridische kwaliteit' van de Speurneus, onder het kopje 'documenten'.

N.B.: De aanwijzingen hebben overigens niet alleen betrekking op verordeningen, maar ook op andere soorten decentrale regelingen, zoals beleidsregels, reglementen en instructies, planvoorschriften bij bestemmingsplannen, uitvoeringsregelingen en algemene voorwaarden.

VI.2 Checklists in aanvulling op de (U)Adr

Na de totstandkoming van de Adr van de VNG is nog een aantal checklists ontwikkeld waaraan gemeentelijke verordeningen en overige decentrale regelingen vooraf getoetst zouden moeten worden.

In de eerste plaats wordt gewezen op de *'Handleiding toetsing regelgeving van provincies en gemeenten'* van het ministerie van Economische Zaken.
Deze handleiding is gebaseerd op het rapport 'Toetsingsinstrumentarium decentrale regelgeving' dat in het kader van de operatie Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW) is gemaakt. Dit rapport is op internet beschikbaar via de site www.mdw.ez.nl; secretariaat MDW: 070-3796810 (tel); 070-3796092 (fax).

De handleiding bevat checklists om regelgeving van provincies en gemeenten te toetsen op de effecten voor het bedrijfsleven en op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van regelingen (de zogenaamde checklisten BET en U&H).
Geadviseerd wordt deze checklists te gebruiken bij het opstellen van regelingen die substantiële gevolgen (kunnen) hebben voor het bedrijfsleven dan wel voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van regelingen.
Deze checklists zijn te vinden op ons eigen intranet (de Speurneus).

In de tweede plaats wordt gewezen op de door het Ministerie van Justitie, Directie wetgeving, in 1998 ontwikkelde checklist voor toetsing van (ontwerp)regelgeving aan de EG-regels over

vrij verkeer van goederen. Een samenvatting hiervan is opgenomen als bijlage bij de UAdr, en is derhalve op intranet te vinden.

In de derde plaats wordt gewezen op de in de UAdr als bijlage opgenomen checklist voor het toetsen van (ontwerp)subsidieregelingen en andere bevoordelingsmaatregelen aan EG-regels over staatssteun. Voor het opstellen van deze checklist is gebruik gemaakt van de in 1998 door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Centrale Directie Juridische Zaken, ontwikkelde 'checklist staatssteun'.

VI.3 Modelverordeningen VNG

Andere hulpmiddelen voor het opstellen van gemeentelijke verordeningen vormen de vele door de VNG uitgebrachte modelverordeningen. De gemeente heeft een abonnement op de databank modelverordeningen, welke te vinden is via *www.modelverordeningen.nl.*
Om toegang te krijgen tot de databank dienen de volgende gegevens ingevoerd te worden:
* userid: Utrecht
* wachtwoord: 101692887 (hoeft maar 1 keer ingevoerd te worden)
De verordeningen kunnen gezocht worden op trefwoord of op beleidsterrein.

De databank bevat 186 modelverordeningen welke zijn voorzien van een toelichting. In de toelichting wordt uitgelegd wat de bevoegdheidsgrondslag is, welke overwegingen bij het opstellen van de regeling hebben meegespeeld, waarom gekozen is voor een bepaalde inrichting van de regeling etc. Deze elementen en overwegingen kunnen een handige bijdrage vormen voor het opstellen van een eigen gemeentelijke verordening.
Het gebruik maken van een modelverordening zal derhalve niet slechts een besparing in werk en tijd opleveren, maar tevens veelal bijdragen aan de kwaliteit van de regeling.
Uiteraard zal de opsteller van de gemeentelijke verordening altijd kritisch moeten beoordelen welke regels uit het model wél en welke niet overgenomen zullen worden in de eigen regeling.

VI.4 Richtlijnen

1. Maak bij het opstellen van verordeningen gebruik van de UAdr alsmede van de aanvullende checklists.
2. Maak bij het opstellen van verordeningen gebruik van de door de VNG opgestelde modelverordeningen. Beoordeel telkens kritisch welke regels wél en welke niet in de eigen regeling worden overgenomen.

VII. Utrechtse regelingenbestand

VII.1 Algemeen

De verzameling van binnen een overheidsinstantie bestaande regelingen, wordt ook wel aangeduid met de term 'regelingenbestand'.
Een regelingenbestand dient gemakkelijk toegankelijk, overzichtelijk, consistent en actueel te zijn.

Ten aanzien van de toegankelijkheid van regelingen die algemeen verbindende voorschriften inhouden, bepaalt artikel 140 van de Gemeentewet dat deze voor een ieder kosteloos (en permanent) ter inzage moeten liggen.

In de eerdergenoemde Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving van de VNG wordt een aantal handreikingen gegeven voor het opstellen, het vormgeven en het bijhouden van een toegankelijk, overzichtelijk, consistent en actueel regelingenbestand (aanwijzingen 138 t/m 141).

N.B. Waar in het hiernavolgende over regelingenbestand wordt gesproken, wordt bedoeld het (centrale) verordeningenbestand. Andere regelingen dan verordeningen worden niet centraal beheerd.

Het hieronder weergegeven model van beheer en archivering van de Utrechtse verordeningen voldoet niet in alle opzichten aan de door de VNG gegeven aanwijzingen inzake het regelingenbestand, maar lijkt niettemin voldoende toegankelijk, overzichtelijk en consistent te zijn. De actualiteit van het bestand zal verderop in dit hoofdstuk nog aan de orde komen.

VII.2 Archivering verordeningen

De afzonderlijke diensten van de gemeente Utrecht zijn zelf verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van de eigen verordeningen.
De verordeningen moeten echter voor een ieder, dus ook voor personen buiten de dienst, gemakkelijk toegankelijk en opvraagbaar zijn, zodat de verordeningen (tevens) verzameld moeten worden op één centrale locatie binnen de gemeente. In Utrecht is dit de afdeling Documentaire Zaken (het archief) van de Secretarie (12e verdieping Neudeflat).
Bij Documentaire Zaken worden de (papieren) verordeningen systematisch geordend volgens de zogenaamde 'basisarchiefcode' van de VNG. Dit houdt - kort gezegd - in dat de verordeningen geordend worden aan de hand van de verschillende beleidsterreinen.
Vervolgens worden in een soort draaiboek de volgende gegevens ten aanzien van de verordeningen geregistreerd: het classificatienummer conform de basisarchiefcode, de omschrijving van de verordening, alle wijzigingen en intrekkingen die hebben plaatsgevonden, de datum van vaststelling van de verordening alsmede het nummer en het jaartal van het Gemeenteblad waarin de verordening gepubliceerd is.

Ook alle oude (vervallen/ingetrokken) verordeningen worden in het archief bewaard. Het is immers van groot belang dat oude bepalingen toegankelijk blijven, zowel vanwege mogelijk overgangsrecht als vanwege de mogelijkheid om inzicht te kunnen krijgen in de vóór de wijziging bestaande rechtstoestand (kan van belang zijn bij bijvoorbeeld beroepsprocedures).
De (oude) verordeningen van na 1970 worden bewaard in de kelder van de Neudeflat. Oude verordeningen van vóór 1970 worden bewaard in het (statische) Utrechtse gemeentearchief aan de Alexander Numankade.

VII.3 Digitaal bestand

Daarnaast zijn alle verordeningen vanaf 1997 op intranet terug te vinden via 'bestuur en organisatie', vervolgens via 'raadsinformatie', en tot slot via 'Gemeentebladen', welke per jaar gerangschikt zijn.
Hierin zijn echter niet alleen verordeningen terug te vinden, maar alle regelingen die in Gemeentebladen gepubliceerd worden.

Ingevolge artikel 1 van de verordening op het Gemeenteblad van 1938 worden in het Gemeenteblad opgenomen: 'verordeningen, tegen welker overtreding straf is bedreigd, de verordeningen betreffende de plaatselijke belastingen en voorts andere verordeningen, reglementen of besluiten welke naar het oordeel van burgemeester en wethouders voor opneming in dat blad in aanmerking komen'.

Een afzonderlijk overzicht van alleen verordeningen is op inter-/intranet dus niet te vinden, hetgeen niet overzichtelijk is. Bezien zal worden of de browser hierop kan worden aangepast. Uit een inventarisatie is gebleken dat binnen de gemeentelijke diensten verder nauwelijks knelpunten worden ervaren bij het zoeken van verordeningen op intranet.
Gezocht kan worden op trefwoorden via een geavanceerd zoeksysteem.
Er bestaat (vooralsnog) dan ook geen aanleiding hier wijziging in aan te brengen.

VII.4 Nationale wettenbanken

De achtereenvolgende kabinetten hebben zich in verschillende nota's uitgesproken over de wenselijkheid van het toegankelijk maken van belangrijke overheidsinformatie via internet. Gewezen kan worden op de nota 'Naar toegankelijkheid van overheidsinformatie' (1997), de nota 'Wetgeving voor de elektronische snelweg' (1998), de beleidslijn 'Naar optimale beschikbaarheid van overheidsinformatie' (2000), het kabinetsstandpunt op het advies van de Commissie Grondrechten in het digitale tijdperk (2000), en de kabinetsreactie op het rapport 'In dienst van de democratie' van de Commissie Toekomst Overheidscommunicatie (2001).
De geringe toegankelijkheid van de steeds groeiende regelgeving werd immers sinds begin jaren negentig ook door de rijksoverheid zelf in toenemende mate als probleem ervaren. De enkele toegankelijkheid van de geconsolideerde teksten van wetten, KB's en ministeriële regelingen voor professionals die een abonnement op de Kluwer CD-rom bezitten, heeft veel kritiek ontlokt. Wordt niet ieder geacht de wet te kennen en dient wet- en regelgeving dan ook niet eenvoudig en kosteloos voor ieder beschikbaar te zijn?
In reactie hierop heeft de Staat in 2001 opdracht gegeven tot de bouw van een eigen wettenbank. De verschillende soorten regelingen zullen gefaseerd worden opgeleverd: begin 2003 wetten, AMvB's en andere KB's en medio 2003 ministeriële regelingen. Het totale project zal in 2006 zijn voltooid.
Overigens is sinds 1999 alle wet- en regelgeving die sinds 1995 in het Staatsblad, de Staatscourant en het Tractatenblad is gepubliceerd in niet-geconsolideerde vorm kosteloos via internet toegankelijk (www.overheid.nl/op).

Op 13 november 2002 heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden van de werkgroep 'wettenbank decentrale overheden', welke op initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is ingesteld. Nagedacht wordt over het tot stand brengen van een nationale, via internet te raadplegen wettenbank waarin alle decentrale regelgeving op uniforme wijze ondergebracht wordt, en wel in geconsolideerde vorm en inclusief versiebeheer. Zo ver is het echter nog niet.

In 'geconsolideerde vorm' wil zeggen: integraal, dus met verwerking van wijzigingsbesluiten.
'Versiebeheer' wil zeggen dat bijgehouden wordt hoe een regeling in het verleden luidde.

VII.5 Actuele lijst van verordeningen

De juridische werkgroep *dualisering* heeft op 11 juli 2002 - na analyse van de in het verleden opgemaakte verordeningenlijsten, het archief, alsmede raadsbesluiten - getracht een zo volledig mogelijk overzicht tot stand te brengen van alle binnen de gemeente geldende verordeningen.
Bij brief van 17 oktober 2002 is deze - nog niet geheel volledige en geactualiseerde - lijst aan alle diensthoofden toegezonden met het verzoek om een actieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een volledig en actueel overzicht van alle binnen de gemeente geldende verordeningen.
De reacties zijn verwerkt in een verordeningenoverzicht dat is neergelegd bij de Griffie die deze actueel zal houden. De verordeningenlijst is immers geen statische lijst, maar dient telkens na nieuwe ontwikkelingen op dat gebied aangepast te worden.
De diensten zelf dienen er zorg voor te dragen dat nieuwe verordeningen, intrekkingen, wijzigingen etc. bij de afdeling Documentaire Zaken - al dan niet via BGS - bekend en gearchiveerd worden (zie ook hoofdstuk VI).

N.B.: Uitgegaan is van de juistheid en volledigheid van de door de diensten zelf aangereikte informatie inzake het verordeningenbestand, waarvoor de diensten immers zelf verantwoordelijk zijn. Opgemerkt moet dus worden dat niet met 100% zekerheid gezegd kan worden dat de opgestelde verordeningenlijst ook daadwerkelijk compleet en 'up to date' is.

VIII. Wijzigen van verordeningen

VIII.1 Methoden wijzigen verordeningen

In de wetgevingspraktijk komt het veel vaker voor dat een bestaande wettelijke regeling gewijzigd moet worden dan dat een complete, nieuwe regeling moet worden ontworpen.
De volgende mogelijkheden voor het wijzigen van verordeningen en andere regelingen kunnen onderscheiden worden:

A.
Een wijzigingsverordening wordt vastgesteld met daarin opgenomen alleen de te wijzigen dan wel de nieuwe bepalingen. Deze wijzigingen worden separaat (in niet-geconsolideerde vorm) gedrukt, gepubliceerd op inter-/intranet, opgenomen in het Gemeenteblad en Ons Utrecht en gearchiveerd.

B.
Een wijzigingsverordening wordt vastgesteld zoals bedoeld onder A., waarna vervolgens de gewijzigde/nieuwe bepalingen na vaststelling integraal in de bestaande (moeder)verordening opgenomen worden (geconsolideerd worden). De tekst van de gewijzigde (moeder)verordening wordt vervolgens integraal gedrukt, gepubliceerd op inter-/intranet, opgenomen in het Gemeenteblad en Ons Utrecht en gearchiveerd.

C.
De bestaande verordening wordt ingetrokken en de gewijzigde verordening wordt in haar geheel opnieuw vastgesteld. Deze wordt vervolgens integraal gedrukt, gepubliceerd op inter-/intranet, opgenomen in het Gemeenteblad en Ons Utrecht en gearchiveerd.

Variant A dient zo veel mogelijk vermeden te worden omdat dit zeer zeker tot onoverzichtelijkheid van de verordening zelf alsmede van het regelingenbestand zal leiden.

Indien het voornemen bestaat om omvangrijke wijzigingen in een verordening aan te brengen verdient variant C de voorkeur, waarbij de verordening in zijn geheel opnieuw wordt vastgesteld en de bestaande verordening gelijktijdig wordt ingetrokken.
Indien het aantal wijzigingen minder omvangrijk is, verdient wijzigingsvariant B de voorkeur.

N.B. Uitvoeringsregelingen van een ingetrokken wet/verordening behoeven niet uitdrukkelijk te worden ingetrokken; zij vervallen van rechtswege na intrekking van de wet/verordening.

VIII.2 Richtlijn

1. Hanteer in beginsel variant B bij het aanbrengen van wijzigingen in een verordening;
2. Hanteer zo mogelijk variant C bij het aanbrengen van omvangrijke wijzigingen in een verordening;

In *bijlage 1* is een format opgenomen voor het opstellen van een verordening.
In *bijlage 2* is een voorbeeld opgenomen voor het opstellen van een wijzigingsverordening.

Bijlage 1

Format (voorbeeld) voor het opstellen van een (Utrechtse) verordening

De raad van de gemeente Utrecht,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van…. (datum en eventueel nummer);
inzake….;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;
of
gelet op artikel 108, tweede lid, van de Gemeentewet en artikel … (medebewindswet);
gezien het advies van…;
overwegende dat het wenselijk is regels te stellen voor… (considerans);

besluit vast te stellen de volgende verordening:

VERORDENING …. Utrecht

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. de wet: de Wet …(titel)
b. …

Artikel 2 Toepassingsbereik
…

Hoofdstuk 2 De vergunning

§ 1 Aanvraag

Artikel 3 Verbodsbepaling
1 Het is verboden zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende vergunning…;
2 …
3 …

Artikel 4 Aanvraagformulier
Een vergunning wordt aangevraagd met behulp van een door burgemeester en wethouders vastgesteld aanvraagformulier.

§ 2 Voorschriften

Artikel 5 Voorschriften aan vergunning
Burgemeester en wethouders kunnen aan een krachtens deze verordening verleende vergunning voorschriften of beperkingen verbinden in het belang van:
a …
b … ('en' dan wel 'of')
c …

§ 3 Weigeringsgronden

Artikel 6 Weigeringsgronden

De vergunning wordt geweigerd indien:
1 … ('en' dan wel 'of')
2 …
  a … ('en' dan wel 'of')
  b …
    1° … ('en' dan wel 'of')
    2° …
3 …

§ 4 Intrekkings- en wijzigingsgronden

Artikel 7 intrekking
Een krachtens deze verordening verleende vergunning kan worden ingetrokken indien:
1 … ('en' dan wel 'of')
2 …
  a … ('en' dan wel 'of')
  b …

Artikel 8 wijziging
Een krachtens deze verordening verleende vergunning kan worden gewijzigd indien:
1 … ('en' dan wel 'of')
2 …
  a … ('en' dan wel 'of')
  b …

Hoofdstuk 3 Strafbepalingen

Artikel 9
Overtreding van het bepaalde in de artikelen … en de krachtens deze artikelen gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie, en kan bovendien worden gestraft met openbaarmaking van het gerechtelijk vonnis.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 10 Overgangsrecht
1 Vergunningen die zijn verleend onder de werking van de Verordening … en die van kracht zijn op het moment van inwerkingtreding van deze verordening, worden aangemerkt als vergunningen krachtens deze verordening.
2 Indien vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om vergunning op grond van de Verordening … is ingediend waarop nog niet is beslist, wordt daarop deze verordening toegepast.

Artikel 11 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op …. (bij voorkeur een concrete datum noemen)

Artikel 12 Intrekking oude regeling
Op het moment van inwerkingtreding van deze verordening wordt de Verordening … ingetrokken.

Artikel 13 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: …(naam verordening) Utrecht

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van … (datum)

de griffier, de burgemeester,

Bijlage 2

Format voor het opstellen van een wijzigingsverordening

De raad van de gemeente Utrecht,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van…. (datum en eventueel nummer);
inzake…;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;
of
gelet op artikel 108, tweede lid, van de Gemeentewet en artikel … (medebewindswet);
gezien het advies van…;
overwegende dat….(considerans);

besluit vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Verordening….(titel)

Artikel I
De Verordening … wordt als volgt gewijzigd.

A In artikel… wordt '…' vervangen door: '…'

B Artikel … wordt als volgt gewijzigd:
- a In het eerste lid wordt '…' vervangen door '…'
- b In het tweede lid wordt '…' vervangen door '…'
- c Het derde en vierde lid vervallen.

C Artikel … komt te luiden:
Artikel …
1
2

Artikel II
(Overgangsrecht)

Artikel III
Dit besluit treedt in werking op … (datum)

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van … (datum)

de griffier, de burgemeester,

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	R.M. Gerritse	**Datum**	18 mei 2021
Doorkiesnummer	030 - 28 60526	**Kenmerk**	8682810
E-mail	renate.gerritse@utrecht.nl	**Onderwerp**	Wijziging Bekendmakingswet en project Verbetering Utrechtse regelingen
Bijlage(n)		**Beleidsveld**	Juridische Zaken

Geachte leden van de raad,

Aanleiding
Tijdens de commissievergadering van 29 oktober 2020 is toegezegd (toezegging 20/T390), u nader te informeren over de Bekendmakingswet en de voortgang van het project “Verbetering Utrechtse regelingen”.

Wet elektronische publicaties
De Bekendmakingswet is per 1 juli 2021 gewijzigd door de Wet elektronische publicaties. Gemeenten zijn vanaf die datum verplicht officiële publicaties digitaal te publiceren via de website www.officielebekendmakingen.nl. De Wet elektronische publicaties verbetert de digitale vindbaarheid en toegankelijkheid van diverse overheidsbesluiten. Daarmee sluit de wijziging van de Bekendmakingswet aan op het (interne) project Verbetering Utrechtse regelingen, waarbij naast de kwaliteit van de decentrale regelingen, ook de toegankelijkheid en vindbaarheid van gemeentelijke besluiten een rol speelt.
Hierna gaan wij in op de belangrijkste gevolgen van de inwerkingtreding van de wet, mede in relatie tot het project “Verbetering Utrechtse regelingen”.

Gestandaardiseerde werkwijze en één centraal digitaal platform voor o.a. regelgeving
De Wet elektronische publicaties verplicht gemeenten de in de wet genoemde publicaties te publiceren in het digitale Gemeenteblad. Dat gebeurt via een gestandaardiseerde en verplicht gestelde applicatie (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties - DROP) op www.officiëlebekendmakingen.nl. Deze website is onderdeel van www.overheid.nl.

Wij hebben geïnventariseerd of en zo ja, welke aanpassingen in de huidige werkwijze nodig zijn ten aanzien van:

1. *Algemeen verbindende voorschriften, kennisgevingen en mededelingen, beleidsregels*
   De gemeente Utrecht is al geruime tijd aangesloten op DROP en heeft al veel ervaring met het digitaal plaatsen van officiële publicaties op www.overheid.nl:

- Algemeen verbindende voorschriften moeten al sinds 2014 digitaal bekend gemaakt worden op deze site.
- De meeste kennisgevingen en mededelingen worden er al sinds 2013 digitaal gepubliceerd.
- Beleidsregels worden eveneens al sinds 2013 op deze site bekend gemaakt.

De wijziging van de Bekendmakingswet brengt voor de gemeente op dit vlak dus niet veel wijzigingen met zich mee.

Het project Verbetering Utrechtse regelingen beoogt het toegankelijker en vindbaarder maken van Utrechtse regelingen. In dat kader is vorig jaar:

- onderzocht of de op www.overheid.nl te raadplegen regelgeving nog actueel was. Daar waar nodig zijn verouderde regelingen ingetrokken
- geïnventariseerd of alle geldende beleidsregels daadwerkelijk vindbaar zijn op overheid.nl. Een enkele beleidsregel moest achteraf nog digitaal worden gepubliceerd. De Wet elektronische publicaties verplicht gemeenten pas per 2022 om ook oudere, nog niet digitaal bekend gemaakte beleidsregels, digitaal te publiceren. Door de inventarisatie uit 2020 is daar nu al uitvoering aan gegeven.

2. *Ruimtelijke plannen, gemeenschappelijke regelingen en verkeersbesluiten*
Voor ruimtelijke plannen, verkeersbesluiten en gemeenschappelijke regelingen brengt de nieuwe wet enkele veranderingen. Ruimtelijke plannen zullen pas vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet als onderdeel van de nieuwe omgevingsplannen in de officiële publicatiebladen worden opgenomen. Tot dat moment vindt de *bekendmaking* van ruimtelijke plannen plaats op www.ruimtelijkeplannen.nl. Anders dan voorheen gebeurt echter de *kennisgeving* van de bekendmaking van deze besluiten vanaf 1 juli 2021 via het digitale Gemeenteblad. Dit betekent dat kennisgevingen vanaf die datum niet meer in de plaatselijke krant worden gepubliceerd. Vanaf 1 juni jl. worden inwoners en ondernemers erop gewezen dat de publicatie van deze kennisgevingen vanaf 1 juli niet meer via de plaatselijke krant maar digitaal gebeurt. Het beleid rondom wijkberichten blijft overigens ongewijzigd; bij ontwikkelingen met enige impact voor een wijk worden bewoners actief geïnformeerd via een wijkbericht.
Ook voor verkeersbesluiten is er door de inwerkingtreding van de Wet elektronische publicaties iets veranderd: deze worden nu ook in het digitale Gemeenteblad gepubliceerd en niet meer in de Staatscourant.
En ook voor gemeenschappelijke regelingen zijn er wijzigingen: op www.overheid.nl komt er een landelijk elektronisch register waarin alle gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen. De gemeente Utrecht heeft hiervoor onlangs de benodigde gegevens aangeleverd. Daarnaast moeten alle officiële publicaties van gemeenschappelijke regelingen digitaal gepubliceerd worden in het officiële publicatieblad van de desbetreffende gemeenschappelijke regeling. Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeenschappelijke regeling zelf. Voor zover nodig zullen we de gemeenschappelijke regelingen waarin wij participeren op deze verplichting wijzen.

3. *Terinzageleggingen*
Soms moet de gemeente stukken ter inzage leggen, zodat inwoners en ondernemers deze kunnen raadplegen. Voorheen gebeurde dat fysiek, op diverse locaties in de stad. Deze locaties waren aangewezen in de Verordening op de elektronische bekendmaking. De wet verplicht gemeenten om naast de fysieke terinzagelegging, de stukken per 1 juli 2022 ook digitaal ter inzage te leggen. Deze verplichting vergroot de toegankelijkheid van overheidsbesluiten. Voor de verplichte digitale terinzagelegging wordt er op landelijk niveau door het door de rijksoverheid ingestelde Kennis- en exploitatiecentrum voor Officiële Overheidspublicaties (KOOP) een

voorziening gecreëerd. Daarbij zal ook aandacht zijn voor het anonimiseren van persoonsgegevens.
Met de toegenomen digitalisering van overheidsinformatie kan fysieke terinzagelegging beperkter worden dan in de Verordening op de elektronische bekendmaking is geregeld. De fysieke locaties voor terinzagelegging uit die Verordening zijn bovendien niet meer up to date. In een separaat raadsvoorstel wordt daarom een voorstel gedaan over de fysieke terinzagelegging van raadsstukken en het intrekken van de Verordening op de elektronische bekendmaking.

Digitaal vaardige burger
Er wordt een aantal maatregelen genomen om de digitale toegankelijkheid van de officiële overheidsbesluiten voor inwoners en ondernemers te vergroten. Zo kunnen personen automatische digitale attenderingen ontvangen van voor hen relevante besluiten. Deze service wordt uitgerold en verzorgd door de landelijke overheid. Wij zullen de inwoners hierover nog extra informeren via verschillende media. Niet alleen via de digitale media, zoals de socialkanalen, maar bijvoorbeeld ook door advertenties in lokale kranten. Ook zullen we verschillende mediapartners actief benaderen met het verzoek hier aandacht aan te geven.
De gemeente wordt verplicht op verzoek inzage te verlenen in het digitale Gemeenteblad. Hiervoor zal op het stadskantoor een stand alone computer komen waarop de digitale publicaties kunnen worden geraadpleegd. Zo nodig kunnen de medewerkers van het servicepunt daarbij ondersteunen. Op verzoek kan men ook een afschrift krijgen. Op het stadskantoor kan men ook ter inzage liggende stukken fysiek raadplegen. Dat gebeurt al voor ruimtelijke plannen en uit de praktijk blijkt dat dit goed werkt.

Project Verbetering Utrechtse regelingen
In verband met de gedeelde doelstelling van de Wet elektronische publicaties en het project “Verbetering Utrechtse regelingen” geven wij u een korte schets van dit project.
Het project heeft als doel het verbeteren van de juridische kwaliteit van Utrechtse regelingen, dus: verordeningen, nadere regels, beleidsregels, besluiten van algemene strekking en overige regelingen. Het project is gericht op de interne organisatie van het regelgevingsproces. Denk hierbij aan het beschikbaar stellen van kennisdocumenten, het gebruik van standaarddocumenten, van uniforme citeertitels, het verbeteren van de vindbaarheid van geldende regels op www.overheid.nl, maar ook aan formatie-uitbreiding met een regelgevingsjurist. Er worden regelgevingscursussen aangeboden, waarbij er zowel aandacht is voor de juridische kanten van regelgeving als voor de leesbaarheid en begrijpelijkheid hiervan. Vorig jaar is in het kader van dit project zowel door ons college als door uw raad een aantal regelingen ingetrokken omdat ze niet actueel meer waren. Het overzicht van geldende regelingen is daarmee opgeschoond. Dit betekent dus – ondanks het interne karakter van het project – ook extern, voor inwoners en organisaties, meer transparantie en een betere vindbaarheid.
Daarnaast wordt gewerkt aan een beschrijving van het gewenste regelgevingsproces. In deze procesbeschrijving wordt niet alleen aangegeven wie wanneer in het proces moet worden betrokken, maar ook ingegaan op de wens naar publieksvriendelijke teksten, zowel in de regelingen zelf als door een eenvoudig leesbare samenvatting op de gemeentelijke website. Ook wordt hierin aangegeven welke documenten bij het opstellen van regelingen moeten worden gebruikt.
Tot slot wordt het Handboek juridische kwaliteitszorg ook t.a.v. het onderwerp regelgeving geactualiseerd. De hiervoor in 2003 vastgestelde kaders zijn inmiddels gedateerd en achterhaald, zowel door nieuwe publicaties, zoals het door VNG beschikbaar gestelde document “100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever”, als door de verplichte digitalisering, veranderende websites, wijzigingen in de organisatiestructuur en overige ontwikkelingen. De hiervoor genoemde beschrijving van het

regelgevingsproces kan flexibeler inspelen op nieuwe ontwikkelingen dan een door de raad vastgesteld kader.

Naast raadsbrief ook een raadsvoorstel nodig
Met deze raadsbrief voldoen wij aan de toezegging 20/T390 van 29 oktober 2020 om u te informeren over de Bekendmakingswet en de voortgang van het project “Verbetering Utrechtse regelingen”. Voor het intrekken van de Verordening elektronische bekendmaking en het aanwijzen van een nieuwe fysieke terinzageleggingslocatie voor raadsstukken is daarnaast een raadsbesluit nodig. Daarom leggen wij u, tegelijk met deze brief, een raadsvoorstel voor.

Tot slot
Op dit moment publiceren veel overheden nog op verschillende wijzen en op verschillende websites. De Wet elektronische publicaties wil een einde maken aan deze versnippering door het creëren van één centraal digitaal platform waar inwoners en ondernemers alle officiële publicaties kunnen vinden en kosteloos kunnen raadplegen. Het gebruik van de verplicht voorgeschreven applicatie zal de vindbaarheid en toegankelijkheid van veel overheidsbesluiten en regelingen verder vergroten. Daarnaast zorgt de gemeente Utrecht ook met het project “Verbetering Utrechtse regelingen” voor een betere toegankelijkheid en vindbaarheid van Utrechtse regelingen. De gemeente Utrecht publiceert nu al veel op www.officielebekendmakingen.nl. De Wet elektronische publicaties sluit daarmee aan op de lijn van de gemeente Utrecht om overheidsinformatie voor iedereen op een goede manier digitaal toegankelijk te maken.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Utrecht

STAFNOTITIE GEMEENTERAAD

Datum	20 mei 2021
Behandeld door	Florien Bouts
Doorkiesnummer	
E-mailadres	florien.bouts@utrecht.nl
Kenmerk	
Onderwerp	Raadsvoorstel Intrekking Verordening op de elektronische bekendmaking en kader Regelgeving
Beleidsveld	Juridische Zaken

De Verordening op de elektronische bekendmaking uit 2013 wordt grotendeels overbodig door de per 1 juli 2021 inwerkingtredende Wet elektronische publicaties. Deze wet verplicht overheidsorganen de wettelijke voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van besluiten te doen in het officiële publicatieblad van de gemeente (het digitale gemeenteblad), te raadplegen via www.officiëlebekendmakingen.nl.

Terinzagelegging collegestukken en ruimtelijke plannen
Met het vervallen van de verordening vervallen ook de eerder aangewezen locaties voor fysieke terinzagelegging van raadsstukken, en is het opnieuw aanwijzen van een locatie voor fysieke terinzagelegging nodig.
Het college heeft het Stadskantoor aangewezen als locatie waar de wettelijk voorgeschreven collegestukken fysiek ter inzake worden gelegd. De huidige werkwijze bij ruimtelijke plannen is ook terinzagelegging op het Stadskantoor. Daarnaast biedt het college op het Stadskantoor ook de service van een stand alone computer waar bewoners gebruik van kunnen maken op informatie te zoeken/in te kijken. Er is ondersteuning aanwezig om mensen op weg te helpen en vragen te beantwoorden.

Wat valt op?
Het college stelt voor om, net als voor collegestukken (en de praktijk bij ruimtelijke plannen), het Stadskantoor aan te wijzen als locatie waar stukken van de gemeenteraad fysiek ter inzage worden gelegd (waar dat wettelijk is voorgeschreven).

Opvallend is dat het Stadhuis niet wordt genoemd in het raadsvoorstel. Niet wordt aangegeven of het Stadhuis ook is overwogen als locatie en zo ja, waarom deze locatie niet geschikt zou zijn om raadsstukken, waaronder ook ruimtelijke plannen, ter inzage te leggen. In het Stadhuis is ook het Wijkbureau Binnenstad gevestigd. Wijkbureaus werden eerder ook gebruikt voor fysieke terinzagelegging van stukken.
In het algemeen is aangegeven dat andere locaties die in gebruik zijn bij de gemeente niet toegerust zijn voor de taak omdat er geen voorzieningen aanwezig zijn zoals een stand alone computer en een geschikte ruimte om deze neer te zetten. De vraag is waarom dit op het Stadhuis niet zou kunnen?

Ter overweging
Eind november 2020 heeft het presidium in het kader van het Nieuwe Werken 3.0 de ambitie uitgesproken ambitie om het Stadhuis als ‘Huis van de Democratie’ te behouden én waar mogelijk verder uit te bouwen. Het (tevens) aanwijzen van het Stadhuis als locatie waar wettelijk voorgeschreven terinzageleggingen van de gemeenteraad (waaronder ook ruimtelijke plannen) fysiek ter inzage worden gelegd, zou een bijdrage kunnen leveren aan de invulling van deze ambitie.

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1746
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	7
Omschrijving	Raadsvoorstel Pilot en structurele aanpak prikkelarme opvang
ID	1800
Behandelend ambtenaar	Pascal Budding
Telefoon	14030
E-mail	pascal.budding@utrecht.nl
Datum collegebesluit	20 april 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Van Ooijen
Beleidsveld	Maatschappelijke Ondersteuning
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Welzijn, Maatschappelijke ondersteuning, Asiel en integratie/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Pilot en structurele aanpak prikkelarme opvang

Beleidsveld	Maatschappelijke ondersteuning
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Pascal Budding
Kenmerk	8763817
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Een structurele aanpak te ontwikkelen voor stelseloverstijgende, prikkelarme opvangvoorzieningen.

2. Een pilot uit te voeren met maximaal 25 prikkelarme opvangplekken op tijdelijke locaties, en hierbij locaties die mogelijk op korte termijn geschikt zijn, betrekken.

3. De pilot zo mogelijk onder te brengen in het living lab Eerst een (t)huis.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Voortbordurend op hetgeen tot nu toe is bereikt in de ketenzorg voor dak- en thuislozen, is een structurele aanpak nodig om de problematiek van moeilijk plaatsbaren op een duurzame manier te behandelen. De komende jaren willen we met landelijke en regionale ketenpartners domeinoverstijgend een duurzame aanpak ontwikkelen. Om de urgente problematiek van nu het hoofd te kunnen bieden, is naast een structurele aanpak, ook een interventie op korte termijn nodig. Om de huidige situatie te stabiliseren en stappen te kunnen voorbereiden voor de langere termijn, wordt voorgesteld om een pilot te starten waarin maximaal 25, tijdelijke, prikkelarme zorgplekken worden gerealiseerd.
We streven er naar de pilot onder te brengen in het living lab Eerst een (t)huis

Context

Aanleiding

Met de regionale koers Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen U16 en de visie toekomst van de daklozenzorg is de ambitie vastgelegd om dakloosheid terug te dringen en om mensen die maatschappelijk opvang of beschermd wonen nodig hebben zoveel mogelijk zelfstandig te laten wonen. Tegelijkertijd is afgesproken dat mensen die aangewezen zijn op maatschappelijke opvang of beschermd wonen moeten kunnen rekenen op zorg op maat, waarbij er ruimte moet zijn voor pilots en experimenten. Uitgangspunt is evenredige spreiding van voorzieningen in de regio, met ruimte voor differentiatie.

Een specifieke groep vraagt hierbij de aandacht. MOBW- en GGZ-instellingen, politie en veiligheidsfunctionarissen geven al langere tijd aan dat in Utrecht in toenemende mate een knelpunt bestaat bij opvang van ernstige overlastgevende cliënten met multi-problematiek. Het gaat hierbij om mensen die:

- problemen op het gebied van psychiatrie, verslaving en/of verstandelijke beperking,
- meerdere plaatsingen (en uitval) in klinieken en beschermd wooninstellingen achter de rug hebben,
- door de aard van hun problematiek niet in staat zijn om binnen de huidige zorg- en opvangmogelijkheden te verblijven. Door hun ontwrichtend gedrag zijn zij regelmatig geschorst of vroegtijdig uitgeplaatst en vallen terug op de nachtopvang of op straat. Hierdoor krijgen zij niet de juiste zorg en verkommeren en verloederen zij,
- op straat bekend staan als zorgmijdend, overlastgevend en intimiderend,
- nagenoeg allemaal al langdurig in Utrecht verblijven,
- in het casusoverleg van het Zorg- en veiligheidshuis of het Casusoverleg multi-problem besproken worden, maar waarbij het reguliere aanbod niet voldoet.

Hoewel professionals alle zeilen bijzetten om deze cliënten passende hulp en begeleiding te bieden, constateren zij met elkaar dat er een beperkte groep mensen is die zeer lastig binnen de bestaande zorg- en opvangmogelijkheden geholpen kunnen worden. Ook bij hen staat persoonlijk herstel voorop, maar de ervaring leert dat deze mensen gebaat zijn met een stabiele verblijfsplek waarin zij op een prikkelarme manier zelfstandig en met de juiste zorg en begeleiding aan hun herstel kunnen werken.

De problematiek rondom “moeilijk plaatsbaren” is niet nieuw. Zo is er in 2008 een inventarisatie geweest rondom deze groep. Die bleek toen ongeveer 80 cliënten te bevatten. Dat heeft onder meer geleid tot het starten van De Boerderij, De Heem en Skaeve Huse waar een groot deel van deze groep ondergebracht kon worden. Met deze extra 45-50 plekken waren de problemen grotendeels beheersbaar. Inmiddels stellen we vast dat we kwalitatief goede voorzieningen hebben, maar dat deze voor een deel van de doelgroep niet prikkelarm genoeg zijn om goed aan te sluiten en duurzaam, beheersbaar verblijf en herstel mogelijk te maken.

In 2019 is naar aanleiding hiervan een verkenning uitgevoerd, waarin verschillende oplossingsrichtingen werden verkend. Waaronder het creëren van aanvullende, kleinschalige, prikkelarme opvangvormen. Gedacht werd toen aan circa 30 plekken.
Ter voorbereiding op eventuele besluitvorming hierover hebben wij de opdracht gegeven om een maatschappelijke kosten/batenanalyse (MKBA) op te stellen, en om een geactualiseerd beeld van de huidige problematiek op te leveren. Deze MKBA is bij dit raadsvoorstel gevoegd.

Beoogd effect
Het beoogd effect van een aanpak waarbij prikkelarme opvangvoorzieningen worden gerealiseerd, is tweeledig:

Enerzijds het beperken van overlast. Een relatief kleine groep mensen ontwricht door herhaaldelijke instroom en uitval de huidige zorg- en opvangvoorzieningen, belandt op straat en veroorzaakt daar weer veel overlast. Op straat legt deze groep een relatief groot beslag op capaciteit voor handhaving en veldwerk en is deze ook voor overige inwoners van de stad overlastgevend.

Anderzijds het verbeteren van de zorg voor deze mensen. Door het afwisselend bij verschillende voorzieningen en op straat te verblijven, ontbreekt een stabiele basis van waaruit de juiste zorg kan worden geboden en verminderen de kansen op herstel.

Het aanbieden van een prikkelarme stabiele verblijfsplek waar deze mensen zelfstandig met de juiste zorg en begeleiding kunnen verblijven, zal de nodige rust bieden om herstel en stabilisatie te realiseren en de overlast te verminderen.
Dit voorstel moet daarom tevens worden bezien in de context van de lokale mensenrechtenstrategie van Utrecht. De mensenrechtenstrategie heeft oog voor de rechten van individuele burgers (huis, zorg, stabiliteit) en voor onze collectieve belangen (veiligheid, terugdringen criminaliteit en overlast).

Juridisch kader:
<u>Bevoegdheid</u>
De opvang van dak- en thuislozen en andere kwetsbare mensen die zich niet zelfstandig kunnen handhaven in de samenleving (hierna: cliënten) en afstemming met aanpalende domeinen en wetgeving is in de Wmo 2015 beschreven als een taak van de gemeente. De structurele aanpak en bijbehorende pilot voor het realiseren van prikkelarme opvangplekken voor deze specifieke groep cliënten vinden derhalve hun grondslag in Wmo 2015.

In 2018 heeft de raad kennis genomen van de Strategie contracteren Aanvullende Zorg Wmo vanaf 2020 (hierna: strategie) en heeft deze strategie bekrachtigd middels een besluit. In de strategie zijn de omvang van de vraag, de Regionale Koers Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen, de leidende principes en de samenhang met andere wetten beschreven. Op basis van de laatstgenoemde strategie heeft de aanbesteding Aanvullende zorg Wmo plaatsgevonden en zijn diverse voorzieningen voor cliënten ingekocht. De raad heeft zich derhalve uitgelaten over de kaders waarbinnen huisvesting voor cliënten dient plaatst vinden. Echter, de voorgestelde aanpak en bijbehorende pilot wijken af doordat er, door voortschrijdend inzicht, een behoefte is, voor een beperkte groep cliënten vanuit een domeinoverstijgende aanpak, aan een prikkelarme opvangplek met passende hulp Cliënten vanuit de WLZ en het justitieel kader kunnen ook een plek krijgen in de prikkelarme opvang.

Een raadsbesluit over deze aanpak en bijbehorende pilot lijkt, als aanvulling op de strategie, derhalve gerechtvaardigd. Een kanttekening hierbij is dat het in de toekomst wijzigingen van de beleidsuitgangspunten, die nu worden vastgesteld, ook via de raad dienen te lopen.

<u>Inkoop</u>
Het is op dit moment niet noodzakelijk de pilot aan te besteden dan wel te subsidiëren. De omvang vanhet bedrag voor uitsluitende de aanloopkosten voor een pilot van maximaal 25 plekken, de benodigde zorgexpertise en het feit dat de pilot wordt gebruikt om te leren, rechtvaardigt het gebruik van de ‘experimenteerruimte’ die in de contracten met onze MOBW aanbieders is opgenomen. Tijdens de pilot kan goed worden bekeken of de omvang van het bedrag, de expertise die gewenst is voor de begeleiding van de betreffende doelgroep en de prikkelarme inrichting die nu wordt gekozen, in verband met voortschrijdend inzicht, een mogelijke lacune is geweest bij de inkoop in 2019. Als dit aande orde is, dan zal binnen de voorgestelde te ontwikkelen meerjarenstrategie prikkelarm wonen een passend antwoord op worden gezocht. Vooralsnog is voor deze pilot geen sprake van een uitbreiding van aanvullende kosten voor hulp en begeleiding, omdat wordt uitgegaan van bestaande financiële afspraken met zorgpartijen. De aanloopkosten zullen zo mogelijk uit “Living lab” worden gefinancierd.

<u>Rechten & plichten</u>

De pilot valt binnen de bestaande contracten en gemeentelijke regelgeving. Dit betekent dat cliënten voor de pilot toegeleid worden naar een plek in een prikkelarme opvang via de bestaande toegangsprocessen. Cliënten ontvangen een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
In maart jl. zijn door de gemeenteraad schriftelijke vragen gesteld over een nieuwe locatie voor de Skaeve Huse. Hoewel het huidige raadsvoorstel ziet op een tijdelijke aanvulling van prikkelarme opvang en niet op een nieuwe locatie die de huidige Skaeve Huse kan vervangen, kan de ervaring die met de voorgestelde tijdelijke korte termijnaanpak wordt opgedaan, wel bijdragen aan een andere oplossing waarbij ook de doelgroep van de Skaeve Huse gebaat kan zijn.

Ook op eerdere momenten zijn over de problematiek van moeilijk plaatsbaren en de behoefte aan prikkelarm wonen voor mensen die buiten de bestaande zorgkaders vallen, door uw raad vragen gesteld zie: iBabs Online Agendapunt 13.3, document 'raadsvragen Jaarstukken 2019'. Hierin geven wij aan dat er enkele tientallen personen zijn die prikkelarm wonen nodig hebben en hebben wij de voorgenomen maatschappelijke kosten-baten analyse aangekondigd.

Hiernaast is in de Programmabegroting 2020 het volgende vastgelegd.
We implementeren het Plan van Aanpak huisvesting kwetsbare doelgroepen uit 2019. Naast de afspraken met corporaties zoeken we ook naar plekken voor mensen die gebaat zijn bij een prikkelarme omgeving en plekken voor terugkerende gezinnen of gezinnen die in aanspraak komen voor de Citydeal. Met dit raadsvoorstel geven wij invulling aan deze toezeggingen.
De aangekondigde maatschappelijke kosten- en batenanalyse is bij dit raadsvoorstel gevoegd.

Maatschappelijke kosten- en batenanalyse
Cebeon heeft op ons verzoek een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) moeilijk plaatsbaren in Utrecht uitgevoerd. Doel van het onderzoek was om in kaart te brengen wat de huidige kosten en baten zijn bij de opvang, zorg en bemoeienis van politie/justitie van moeilijk plaatsbaren en om deze te vergelijken met alternatieve aanpakken gebaseerd op een combinatie van intensieve begeleiding, prikkelarme opvang en waar nodig klinische behandeling. Met hulp van ketenpartners in deopvang, zorg en veiligheid zijn voor dit onderzoek voor drie ideaaltypische, exemplarische casussen uitgewerkt, waar het, alle inzet ten spijt, niet lukt om de persoon perspectief te bieden en de overlast die zij veroorzaken te verminderen. Voor deze casussen zijn kosten-baten ramingen met een looptijd van tien jaar opgesteld voor de verschillende aanpakken. De bijlage bevat de resultaten.

Kort samengevat zijn dit de belangrijkste bevindingen:
De MKBA ondersteunt in kwalitatieve zin de meerwaarde van een aanpak gebaseerd op prikkelarme opvang in combinatie met (intensieve) ambulante begeleiding, te zien als een bijzondere variant van "eerst een thuis".

In elke casus is het in de reconstructie goed mogelijk om een kantelpunt aan te wijzen. Vaak is het verlies van vormen van stabiele huisvesting het beginpunt van een escalatie van problemen, regelmatige terugval in dakloosheid en intensieve inzet van BOA's, politie en justitie. De daarmee gemoeide maatschappelijke kosten variëren op casusniveau tussen de € 80.000 - 230.000 per jaar. In de met ketenpartners opgestelde alternatieven staan vormen van prikkelarm wonen en intensieve begeleiding centraal. Dit vraagt jaarlijkse investeringen van de gemeente variërend tussen de € 23.000 – 36.000 per persoon per plek. In combinatie met investeringen door de zorgverzekeraar (behandeling) is de verwachting dat dit de totale maatschappelijke kosten flink omlaag kan brengen. Dit zijn de maatschappelijke baten van deze investeringen
De kosteneffectiviteit betreft de verhouding tussen investeringen & maatschappelijke baten (maatschappelijke kosten in de nieuwe situatie minus die in de huidige situatie).
De totale effectiviteit is wel hoger dan in cijfers uitgedrukt omdat bijv. effecten voor de sociale omgeving niet zijn gekwantificeerd.

Het rendement van elke geïnvesteerde euro wordt geraamd op € 1,5 tot € 1,9, met andere woorden: de alternatieven zijn kostenefficiënt.

Als sluitstuk van de analyse geeft Cebeon vijf lessen mee, gebaseerd op de uitkomsten van MKBA, gesprekken met ketenpartners en twee expertsessies:

1. Bij deze groep is vaak sprake van jarenlange escalatie van problemen, leidend tot hoge kosten. Vanwege de aanwezigheid van chronische problematiek moet verwacht worden dat hersteltrajecten een lange adem en grote betrokkenheid van alle partijen vragen.
2. Het eerder oppakken van signalen en het sneller inzetten van een persoonsgebonden aanpak kan veel persoonlijke en maatschappelijke teloorgang voorkomen.
3. Herstel begint met een dak. Voor deze groep is dat een bij de eigenheid van de persoon passende woonomgeving en de inzet van passende begeleiding en behandeling.
4. Naadloze aansluiting van opvang, wonen, begeleiden en behandelen is nodig om een altijd aanwezig risico op terugval te ondervangen. Belangrijk is daarbij meebewegen met de eigenheid van cliënten.
5. De alternatieve aanpak vraagt vooral investeringen van de gemeente en leidt tot besparingen bij Justitie. Uit maatschappelijk oogpunt kan met de huidige middelen die Justitie inzet meer bereikt worden als ze aangewend worden voor specifieke oplossingen zoals prikkelarme opvang in combinatie van zorg en behandeling.

De MKBA sterkt ons in de overtuiging dat een alternatieve aanpak drie doelen combineert. Het biedt de cliënt meer perspectief, het ontlast de samenleving en het is bovendien kostenefficiënt. Vereist daarbij zijn een gezamenlijke inzet van alle partijen nodig en de bereidheid tot langdurig commitment. Hierbij past een gesprek met betrokken partijen vanuit de justitie- en veiligheidsketen en zorgkantoor/zorgverzekeraar over de inzet van middelen.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Een structurele regionale aanpak te ontwikkelen voor stelseloverstijgende, prikkelarme opvangvoorzieningen
Argumenten	
1.1	Prikkelarme opvangvoorzieningen voor een beperkte afgebakende groep dragen bij aande specifieke behoefte aan huisvesting voor een groep mensen die anders op straat aangewezen is en ook recht heeft op een dak boven hun hoofd, en het voorkomt veel overlast
	Uitgangspunt is dat de groep mensen waarvoor specifieke voorzieningen nodig zijn, *zoveel mogelijk in omvang wordt beperkt.* Dit is al een speerpunt van ons beleid en onderwerp van gesprek met aanbieders. Wij geven dit vorm door een sterke, inclusieve sociale basis en goede sociale basiszorg; door vroegtijdig signaleren in de wijken, door zowel zorgpartijen als de wijkagent; door het voorkomen van huisuitzettingen en door de juiste zorg aan te bieden bij de huidige begeleiding en in de bestaande voorzieningen dusdanig maatwerk te leveren dat zoveel mogelijk mensen op de voor hen passende manier ondersteund en begeleid kunnen worden. Er worden echter nog te vaak mensen langdurig tussen voorzieningen en begeleiding en zorg in de bestaande keten heen en weer gestuurd. In een vaak langdurige periode van verschillende zorgmomenten, veel tussentijdse uitval en aanhoudende overlast, verergert de zorgvraag van betrokkene dikwijls, in plaats van dat gewerkt kan worden aan herstel. Om dit hiaat in de keten te kunnen aanpakken is doorontwikkeling van vroegsignalering en van (een deel van) de bestaande voorzieningen en zorg, inclusief toeleiding en financieringsmogelijkheden, nodig. Een aantal relevante ontwikkelingen hierbij: • De doorontwikkeling van de persoonsgerichte aanpak in de wijken met voor mensen op het snijvlak van zorg en justitie een integrale op maat gerichte aanpak • Gebiedsteams GGZ: integrale teams in de wijken met GGZ-behandelaars en WMO-begeleiders • Aanpak continuïteit van zorg vanuit het zorg- en veiligheidshuis. (forensisch) GGZ-organisaties bieden samen met de MO/BW organisaties continuïteit van zorg aan met de zogenaamde levensloopteams. Mensen op het snijvlak van zorg en veiligheid

	krijgen een levensloopbegeleider die ongeacht de situatie waarin de betrokkene zich bevindt de juiste zorg en begeleiding krijgt. • Verbeteren van de ketensamenwerking tussen WMO-partijen, (forensische) GGZ en de verstandelijk gehandicaptensector staat hoog op de agenda van de stedelijke en regionale bestuurlijke overleggen. Hier zullen ook nadere afspraken over integrale samenwerking en financiering gemaakt worden. Ook een gedragen en kritisch proces van toeleiding is nodig om te waarborgen dat prikkelarme voorzieningen alleen worden ingezet wanneer er geen andere mogelijkheden zijn en oplossingen zoveel mogelijk in de bestaande keten gerealiseerd (blijven) worden. De triage en toeleiding via het zorg- en veiligheidshuisstaat garant voor deze zorgvuldige afweging
1.2	<u>De personen die in aanmerking komen voor prikkelarme opvang vallen onder verschillende (financierings)kaders en komen uit Utrecht en omliggende gemeenten (U16</u>
	De structurele aanpak moet daarom domeinoverstijgend zijn waarbij ook een rol is weggelegd voor de regiogemeenten. Om prikkelarme voorzieningen optimaal te kunnen laten functioneren, moet de keten dusdanig ingericht zijn, dat dergelijke voorzieningen domeinoverstijgend, voor individuen uit alle doelgroepen, ingezet kunnen worden. Ongeacht het ‘stelsel’ waar betrokkenen vandaan komen (WMO, WLZ, Justitieel kader). Dit vergt een andere manier van opzet ensamenwerking tussen de stelsels dan op dit moment, waar het stelsel bepaalt welke middelen voor zorg beschikbaar zijn. De huidige financieringssystematiek met verkokerde middelen sluit hier onvoldoende bij aan. Personen die nu in beeld zijn bij het ZVHrU en in aanmerking komen voor prikkelarme voorzieningen, zijn afkomstig uit verschillende stelsels maar ook uit de gehele regio. Ook voor de prikkelarme voorzieningen zelf, liggen de mogelijkheden niet alleen in de stad. De regio, dat wil zeggen vooral de beperkt verstedelijkte gebieden, leent zich bij uitstek voor prikkelarme voorzieningen. Hierbij wordt ingezet op het volgende: • Een stelseloverstijgende aanpak: een tripartite samenwerking met bijbehorende financiering tussen het sociaal domein, zorgdomein en justitieel domein. We gaan hierover in gesprek met zorgverzekeraars, zorgkantoor en justitie. • Met de regiogemeenten wordt op basis van een inhoudelijke uitwerking van de inrichting van de zorgketen en de financiering, een voorstel opgesteld.
1.3	<u>Er is behoefte aan een duurzame aanpak voor prikkelarme opvang. Waarbij tijdelijkelocaties kansen bieden om hier invulling aan te geven</u>
	We zien in de stad Utrecht weinig of geen mogelijkheden om te komen tot een vaste locatie waarin duurzaam, voor vele jaren, een prikkelarme omgeving gegarandeerd kan worden. Het structureel inrichten van een blijvend prikkelarme voorziening in de stad zien we dan ook niet als haalbaar. Tegelijkertijd zijn er in een stad die volop in ontwikkeling is wel degelijk tijdelijke locaties en kavels in de luwte van de stad die voor enkele jaren braak liggen of anderszins tijdelijk onbenut zijn. Hoewel minder optimaal dan een structurele omgeving, zien we in het benutten van tijdelijke locaties wel een oplossing die beter is dan de huidige situatie, waarin mensen bij gebrek aan passende voorzieningen zijn aangewezen op dakloosheid zonder opvang, buiten slapen of van kort verblijf naar kort verblijf, en vaak van schorsing naar schorsing, tussen voorzieningen leven. We pleiten er daarom voor om een ‘schil’ van tijdelijke locaties te introduceren. Locaties die voor de duur van de periode waarin zij niet benut worden, tijdelijk kunnen fungeren als locatie waarop een aantal containerwoningen geplaatst kunnen worden om moeilijk plaatsbaren op te vangen met intensieve 24-uursbegeleiding. Uitgangpunt blijft om deze mensen vanuit de betrekkelijke rust van een eigen plek toe te leiden naar een meer bestendige plek in de zorgketen, dan wel naar een duurzame prikkelarme plek. Door het uitgangspunt van tijdelijkheid op de locatie vast te leggen, komen locaties die nu afvallenin de zoektocht naar een duurzame prikkelarme plek, toch binnen

	handbereik. Door tegelijkertijd continue bij de (her)ontwikkeling van gebieden de mogelijkheid in ogenschouw te nemen om deze in de aanloop daarnaartoe tijdelijk te gebruiken als prikkelarme zorglocatie, houden we een reservoir van potentiële locaties die voor dit doelbenut kunnen worden.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>De ontwikkeling van een stelseloverstijgende aanpak is een zaak van lange adem</u>
	Een stelseloverstijgende inzet van prikkelarme voorzieningen vergt een nieuwe manier van samenwerken, met name tussen het sociaal domein, zorgdomein en het justitiële domein Ten aanzien van financiering, indicering en toegang vergt dit de nodige uitwerking en vooral afstemming met andere, landelijke en regionale, partijen. Het college wil hier vanuit Utrecht het initiatief toe nemen, ná instemming van de raad met de voorgestelde koers.
1.2	<u>De uitwerking van een compleet financieel kader vergt ervaring in de praktijk</u>
	De MKBA laat zien dat de inzet van stelseloverstijgende prikkelarme opvangvoorzieningen kostenefficiënt is. De 'winst' die met de inzet te boeken is, komt echter niet automatisch ten goede aan het domein waarin extra kosten gemaakt moeten worden. Zo zal de beoogde verminderde druk op verschillende onderdelen van de zorg- en veiligheidsketen zich niet gelijk vertalen in minder kosten waarmee de extra inzet vanuit, bijvoorbeeld, de WMO direct kan worden gefinancierd. Zonder een kwanticering van het resultaat in de praktijk en op basis daarvan een ingroei van (inkoop)afspraken en eventuele afbouw van capaciteit, kunnen hierover vooraf geen afspraken worden gemaakt. Om deze reden wordt het starten met een experimentele aanpak voorgesteld (zie beslispunt 2).
Beslispunt	
2	Een pilot uit te voeren met maximaal 25 prikkelarme opvangplekken op tijdelijke locaties, en hierbij locaties die mogelijk op korte termijn geschikt zijn, te betrekken.
Argumenten	
2.1	<u>Met de pilot kan ervaring opgedaan worden en een basis gelegd worden voor een structurele aanpak</u>
	In het verlengde van argument 1.2. kan de start vanuit de gemeente met een aantal locaties behulpzaam zijn bij de ontwikkeling van een structurele aanpak. De aard en urgentie van het probleem is duidelijk uit de signalen en ervaringen van zorg- en veiligheidspartners en zorgaanbieders naar voren gekomen. Met de MKBA is een theoretisch kader geschetst waaruit de meerwaarde van een structurele aanpak blijkt. Door dit kader met praktische ervaring te toetsen, kan het gesprek binnen en buiten de gemeenten met alle partners op basis van bewezen voor- en nadelen worden gevoerd. Halverwege een volgende collegeperiode kan dan een voldragen voorstel voor een structurele aanpak worden gedaan.
2.2	<u>Een urgent probleem kan hierdoor relatief korte termijn worden aangepakt</u>
	Met de uitvoering van de regionale koers MOBW en de visie daklozen in onze regio wordt het overgrote deel van de problematiek van dak- en thuisloosheid aangepakt. Zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeenten werken in een breed en zeer gemotiveerd netwerk vanuit verschillende expertise hard en goed samen en de afgelopen jaren is veel gebeurd om problematiek te erkennen, te adresseren en op te lossen. De problematiek van moeilijk plaatsbaren is een weerbarstig sluitstuk, voor de oplossing waarvan alle bestaande structuren en samenwerkingspartners nodig zijn. Voortbordurend op hetgeen tot nu toe is bereikt, is een structurele aanpak nodig om de problematiek van moeilijk plaatsbaren op een duurzame manier te kunnen aanpakken en deze aanpak verantwoord in te kunnen bedden in de bestaande structuur.

	Om de urgente problematiek van nu het hoofd te kunnen bieden, is een structurele aanpak nodig, maar niet voldoende. Op dit moment merken we dat de bestaande zorgketens te veel belast worden met een probleem waarvoor een passende oplossing nu niet voorhanden is. De casusbeschrijvingen in de MKBA zijn illustratief voor de praktijk van alledag, waarin juist het noodgedwongen heen en weer sturen, loslaten en weer oppakken van casussen niet alleen tot hoge kosten, maar ook tot verergering van problematiek leidt. Een praktische interventie voor de korte termijn helpt de keten om de huidige situatie te stabiliseren en stappen te kunnen zetten voor de langere termijn.
2.3.	<u>Door de mogelijkheden bij bestaande locaties te onderzoeken kunnen we op korte termijn starten met de pilot</u>
	Er zijn ook op dit moment al enkele locaties waar zorgintensieve plekken in een rustige, ruime omgeving worden georganiseerd, zoals De Boerderij van Lister en De Heem van het Leger des Heils. Het naast dergelijke locaties tijdelijk toevoegen van port-a-cabins op een nog meer prikkelarme manier is, als de ruimte dit toelaat, een optie diede gemeente wil onderzoeken. Bijkomend voordeel van het positioneren van tijdelijke plekken in de omgeving van een bestaande voorziening is dat de noodzakelijke 24-uurs zorg en begeleiding daar al aanwezig is en maatregelen ten aanzien van omgevingsbeheer en veiligheid op dergelijke plekken al functioneren. Er zijn evenwel ook andere locaties denkbaar, die op dit moment braak liggen en voorlopig nog niet voor definitieve woningbouw benut zullen worden. Verkend kan worden of er mogelijkheden zijn om een van dergelijke locaties tijdelijk te benutten voor een prikkelarm initiatief. Een dergelijke verkenning zal in samenhang plaatsvinden met de bredere verkenning ten behoeve van flexwonen, tijdelijke locaties en woonconcepten (zoals voor een tweede voorziening in de geest van Place2bU. Per locatie zal altijd worden bezien welke aanwending er mogelijk is en welk initiatief het best geschikt is voor de betreffende locatie, zodat een integrale afweging kan worden gemaakt.
Kanttekeningen/Risico’s	
2.1	<u>Een goede en zorgvuldige communicatie met de omgeving is belangrijk onderdeel van de aanpak</u>
	Een tijdelijk gebruik als locatie voor moeilijk plaatsbaren vergt een goed afstemmingstraject met de omgeving. Hiervoor moet een zorgvuldige aanpak worden gevolgd. De aandacht voor het voorkomen van overlast maakt een belangrijk onderdeel uit van de aanpak, die in nauwe afstemming met de zorg- en veiligheidspartners zal worden ontwikkeld. Buurtbewoners worden vroegtijdig betrokken in de informatievoorziening over de plannen van de gemeente en betrokken partijen. Zorgvuldigheid is hier van het grootste belang.
Beslispunt	
3	De pilot zo mogelijk onder te brengen in het living lab Eerst een (t)huis
Argumenten	
3.1	<u>Met het living lab wordt ervaring opgedaan met de systematiek van housing first. Ook voor de doelgroep moeilijk plaatsbaren kan eerst een (t)huis een bijdrage leveren.</u>
	Juist voor de doelgroep moeilijk plaatsbaren is nog ervaring nodig en is veel te ontwikkelen om een structurele aanpak te realiseren. De opzet van een living lab, dat erop gericht is om vanuit de praktijklessen te leren, past hier bij uitstek bij. Daarnaast zijn financiële middelen vanuit het living lab aan te wenden voor een experimentele aanpak.
Kanttekeningen/Risico’s	
3.1	<u>Inzet van het living lab vergt regionale afstemming en wijkt af van de oorspronkelijke opzet en vergt regionale afstemming</u>

	Het living lab Eerst een (t)huis gaat uit van duurzame, zelfstandige huisvesting voor daklozen van waaruit toegewerkt wordt naar zelfstandigheid en herstel binnen gemiddeld twee jaar. Voor de doelgroep moeilijk plaatsbaren is volledig herstel binnen twee jaar geen reële verwachting. Daarnaast is de opzet van de huisvesting niet duurzaam, maar tijdelijk, als eerste stap op weg naar stabilisatie. De opzet van het living lab laat ruimte voor experimenten, waaronder deze aanpak kan vallen. De inzet van een dergelijk experiment onder de noemer van het living lab moet niet ten koste gaan van de te behalen kernresultaten – 200 housing firsttrajecten voor daklozen in duurzame woningen. De overige gemeenten die deelnemen in het living lab zullen moeten instemmen met de aanwending van het living lab voor dit doel. Wij zullen dit inbrengen bij de overige gemeenten. Daarbij zullen we ook de wens inbrengen om elders in de regio, al of niet in de korte termijn-aanpak, locaties beschikbaar te maken voor prikkelarme voorzieningen. Zeker op de langere termijn zijn locaties in de regio onontbeerlijk om een structurele aanpak mogelijk te maken. Indien inzet van het living lab om praktische redenen niet haalbaar blijkt kan dit mogelijk financiële consequenties hebben voor de voorgestelde pilot. In dat geval zullen de consequenties daarvan met een nieuw raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd.

Financiën

Omdat de beoogde doelgroep reeds in de keten bekend is, hetzij in de WMO hetzij in de WLZ, gaan de kosten voor de begeleiding niet omhoog. Met andere woorden de kosten voor de begeleiding in de WMO gaan gedekt worden binnen de bestaande financiële afspraken met de gecontracteerde zorgaanbieders. Voor personen met een WLZ-indicatie worden de kosten gedekt door het zorgkantoor.

Naast de financiering vanuit deze bestaande middelen voor begeleiding zijn in de opzet en aanloop van een pilot ook andere kosten te verwachten, zoals kosten voor de plaatsing van port-a-cabins op locatie. De exacte hoogte daarvan kan pas worden vastgesteld bij verdere uitwerking van de pilot, de verwachting is dat deze niet hoger zullen zijn dan 0,5 miljoen euro. Wanneer deze kosten zich voordoen worden deze gedekt vanuit de middelen voor het Living lab Eerst een (t)huis. De gemeente Utrecht zal hierover met de overige regiogemeenten in overleg treden. Indien inzet van het living lab om praktische redenen niet haalbaar blijkt kan dit mogelijk financiële consequenties hebben voor de voorgestelde pilot. In dat geval zullen de consequenties daarvan met een nieuw raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Dit doen wij voordat we een onomkeerbaar besluit hebben genomen in de uitvoer van deze pilot.

Indien deze pilot succesvol is, en we deze aanpak willen uitbreiden, en er meer kosten gemaakt moeten worden die niet te dekken zijn binnen de Programmabegroting dan leggen we dit aan uw raad voor bij de integrale afweging die u doorgaans maakt bij de Voorjaarsnota.

Vervolg

Op grond van het bovenstaande, willen wij na overleg met u de mogelijkheden onderzoeken om in Utrecht op *tijdelijke* locaties 25 verplaatsbare plekken voor prikkelarme opvang te realiseren. De gemeente wil met de zorgaanbieders/andere financiers de mogelijkheid onderzoeken om deze plekken te realiseren.

Als uitgangspunt van beleid bij de toekomstige (her)ontwikkeling van gebieden in en rond de stad willen de mogelijkheid om deze gedurende leegstand tijdelijk te benutten als prikkelarme zorglocatie steeds meewegen, waarbij bij tijdelijke plaatsingen van prikkelarme woningen steeds zal moeten worden gegarandeerd dat deze de planning van de ontwikkeling van het betreffende gebied niet in de weg staan.

Om de realisatie van de prikkelarme opvang mogelijk te maken, zal op basis van de inventarisatie van mogelijkheden een voorstel voor dekking, zo mogelijk vanuit het bestaande zorgbudget (WMO en WLZ), worden opgesteld.

Uiteraard zal per locatie, op het moment dat een tijdelijke aanwending als prikkelarme zorgomgeving mogelijk lijkt, een apart haalbaarheidstraject worden ingezet, inclusief zorgvuldige communicatie met

buurtbewoners, een inspraakprocedure, juridische en planologische toetsing en een voorstel voor financiering.

Buurtbewoners worden in een vroeg stadium geïnformeerd over de plannen op de eventuele locatie, en krijgen ruimte om informatie op te vragen en uit te wisselen met de gemeente en betrokken partijen. De communicatie wordt uiterst zorgvuldig ingericht.

Na bespreking van deze lijn met de gemeenteraad en bij voldoende mandaat vanuit raadsleden, wil het college dit voorstel verder uitwerken. Daartoe zal de voorgestelde structurele aanpak verder ontwikkeld worden, door dit onderwerp te agenderen in overleg met gemeentelijke en buitengemeentelijke ketenpartners en omliggende regiogemeenten en provincie, en de tripartiete samenwerking en financiering tussen de domeinen WMO, WLZ en forensische zorg verder uit te werken. Tegelijkertijd zal de voorgestelde kortetermijn-aanpak, gericht op het realiseren van een beperkt aantal tijdelijke prikkelarme opvangplekken, verder op haalbaarheid worden onderzocht en op basisvan de uitkomsten daarvan, worden gestart.

De uitkomsten van beide trajecten – de uitwerking op langere termijn en de pilot op korte termijn - zullen moeten leiden tot een op basis van praktijkgedragen inzichten uitgewerkt voorstel voor een structurele aanpak die door een volgend college kan worden voorgelegd aan de raad.

Participatie

Voor de pilotfase zal per eventuele locatie, indien deze op basis van onderzoek haalbaar lijkt als tijdelijke locatie, een informatietraject met omwonenden worden gestart en zal met aanbieders, veiligheidspartners en andere betrokkenen een plan van aanpak worden opgesteld. Pas bij een bevredigende uitkomst daarvan zal een praktische start op de locatie worden gemaakt.
Buurtbewoners worden betrokken via schriftelijke en mondelinge communicatie, waar mogelijk wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd en buurtbewoners hebben toegang tot een aanspreekpunt (e-mail en telefoon) binnen de gemeente en betrokken partijen.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming
-

Bijlagen informatief
- Maatschappelijke kosten- en batenanalyse

Kon pagina 1 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document Rapport MKBA moeilijk plaatsbaren Utrecht.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1875
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	8.1
Omschrijving	Beantwoording SV 2020 nr. 119 over Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten.
ID	1929
Behandelend ambtenaar	M.C. Manders
Telefoon	030 - 28 62887
E-mail	m.manders@utrecht.nl
Datum collegebesluit	23 juni 2020
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Voortman
Beleidsveld	Diversiteit
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Janny Udo/Communicatie, Participatie, Diversiteit, Publieksdienstverlening/06-38146686

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2020, NUMMER 119

Datum	23 juni 2020
Van	College B&W
Behandeld door	M.C. Manders
Doorkiesnummer	030 - 28 62887
E-mailadres	m.manders@utrecht.nl
Kenmerk	7692125
Beleidsveld	Diversiteit

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2020 nummer 119 van raadsleden Deldjou Fard (GroenLinks) en Schers (Groen Links) van 27 mei 2020 over Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Is het college het met GroenLinks eens dat de urgentie voor een integraal stevig beleid op het gebied van gendergelijkheid juist door deze Covid-19 crisis extra groot is geworden?
Antwoord 1
Wij zijn het met GroenLinks eens dat de Covid19-crisis grote gevolgen heeft voor de samenleving en zien daarbij ook dat sommige groepen harder getroffen worden dan andere. Deels zien we daarbij een verschil tussen de gevolgen voor mannen en voor vrouwen/meisjes, bijvoorbeeld als het gaat om zorg of huiselijk geweld, zoals u aangeeft. Daarnaast zien we dat andere aspecten, zoals bijvoorbeeld sociaal economische status (SES), etnische achtergrond, leeftijd of beroepsgroep er ook toe (kunnen) leiden dat sommige groepen harder getroffen worden dan andere. Daarbij kunt u denken aan jongeren met een flexcontract, zzpers, ondernemers in sectoren als cultuur, horeca, Utrechters met een migratieachtergrond, laagopgeleide Utrechters, mensen met een functiebeperking.

Vraag 2
Wil het college toezeggen om vanaf nu expliciet aandacht te hebben voor de positie van meisjes en vrouwen in deze crisis, binnen verschillende beleidsterreinen van de gemeente Utrecht? Graag meer toelichting.
Antwoord 2
We hanteren in Utrecht een inclusieve werkwijze zoals ook verwoord in ons Coalitieakkoord Ruimte voor Iedereen. Uitgangspunt binnen deze werkwijze is steeds het maatschappelijk probleem of (beleids)thema in plaats van een doelgroep. Deze werkwijze betekent niet dat we geen oog hebben voor specifieke doelgroepen binnen een bepaald thema, noch dat we geen maatwerk (kunnen) leveren. We kijken per thema/probleem of bepaalde doelgroepen specifiek aandacht behoeven; dit geldt ook voor gender. Voorbeelden waarbij specifieke aandacht is voor meisjes/vrouwen zijn o.a.

gelijke kansen in het onderwijs, huiselijk geweld, jongerenwerk, seksuele voorlichting, regenboogagenda, mensenrechtencoalitie, GlobalGoals, discriminatiebestrijding, straatintimidatie. Ook tijdens de huidige crisis hanteren we genoemde werkwijze; generiek waar mogelijk, specifiek waar noodzakelijk.

Vraag 3
Wil het college toezeggen om vanaf nu aandacht voor het onderwerp gendergelijkheid integraal toe te passen binnen verschillende beleidsterreinen van de gemeente Utrecht? Graag meer toelichting.
Antwoord 3
Zoals aangegeven bij vraag 2 is gendergelijkheid als uitgangspunt al onderdeel van onze inclusieve werkwijze. In voorkomende gevallen zullen wij dit in de toekomst duidelijker benoemen.

Vraag 4
Wil het college toezeggen om in kaart te brengen welke organisaties en initiatieven in de stad actief zijn als het gaat om feminisme en eerlijke kansen voor meisjes en vrouwen? En wil het college toezeggen om toe te werken naar versterking, zichtbaarheid en verbinding van deze organisaties en initiatieven? Graag meer toelichting.
Antwoord 4
In 2019 hebben wij een overzicht gemaakt van de organisaties in Utrecht die zich inzetten voor feminisme en eerlijke kansen voor meisjes en vrouwen. Deze organisaties hebben wij benaderd om gezamenlijk te werken aan een plan rond de viering van 100 jaar Vrouwenkiesrecht. Enkele van hen hebben aan deze oproep gehoor geven.
Ook op andere terreinen vragen wij organisaties (of vice versa) om samenwerking en dit zullen wij in de toekomst blijven doen. Daarnaast werken we op structurele(re) basis met diverse van deze organisaties samen, zoals met PrettyWomen, Art. 1 MN, TalenTonen, Huize Agnes, Moviera, Rutgers, St. JoU Samen Veilig e.a. Ook is het mogelijk dat initiatieven vanuit de stad zich aanmelden voor financiële ondersteuning uit bijvoorbeeld het Initiatievenfonds.

Vraag 5
Wil het college toezeggen om, in navolging van de Regenboogagenda en Actieplan antidiscriminatie, in samenwerking met de stad en de partners uit de stad zoals Prettywomen, Stichting JOU en ook in samenwerking met relevante landelijke organisaties zoals W0=MEN , Mamacash te werken aan een Utrechtse Gendergelijkheidsagenda? We denken aan een Gendergelijkheidsagenda, waarmee de gemeente Utrecht aandacht heeft voor de rechten en positie van meisjes en vrouwen nu en in de toekomst. En waarin concreet en actiegericht binnen alle gemeentelijke beleidsterreinen toegewerkt wordt naar een rechtvaardige stad met eerlijke kansen voor Utrechtse meisjes en vrouwen, nu en in de toekomst.
Antwoord 5
Zoals hierboven aangegeven hebben wij binnen de inclusieve werkwijze aandacht voor vrouwen en meisjes. Ook nu, tijdens de coronacrisis, hebben we blijvend aandacht voor (groeiende) ongelijkheid, op basis van gender of anderszins. Het college is van mening dat een aparte Gendergelijkheidsagenda hier onvoldoende aan toe zou voegen.
Momenteel kennen we in Utrecht diverse agenda's, zoals u ook aangeeft. Op termijn willen we toe naar één inclusie agenda. Hierin zal ook genderongelijkheid meegenomen worden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

GROEN LINKS UTRECHT

Schriftelijke vragen: "Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten"
Raadsleden: Melody Deldjou Fard
Sophie Schers

De COVID-19 pandemie heeft wereldwijd ingrijpende gevolgen.
De impact op meisjes en vrouwen is extra zorgwekkend. Ze worden harder geraakt en dat leidt op den duur tot een grotere genderongelijkheid dan er al was, blijkt uit vele recent uitgevoerde onderzoeken en cijfers. Een onlangs gepubliceerd rapport van het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA) wijst erop dat uitbraken van ziektes meisjes en vrouwen anders treffen dan jongens en mannen. Het ontwikkelen van beleidsmaatregelen met een genderfocus is een vereiste ten tijde van een crisis benadrukt Defence for Children. Zodat rekening gehouden wordt met de risico's voor meisjes en vrouwen vanwege ongelijkheden, traditionele genderrollen en arbeidspositie. Voor je kansen zou het niet moeten uitmaken of je een vrouw of man bent. Helaas is dat wereldwijd toch nog altijd het geval. Nederland komt steeds verder achter te liggen op andere landen. In Utrecht willen we graag toewerken naar eerlijke kansen voor iedereen. De crisis mag de al bestaande genderongelijkheid niet vergroten en de meisjes en vrouwen nog meer op achterstand zetten. We moeten zorgen dat er nu en op de lange termijn oog is voor de rechten en de positie van meisjes en vrouwen in onze samenleving en stad.
Utrecht is een stad met een grote populatie vrouwen.
Of het nou jonge studenten zijn die de stad bezoeken om aan hun toekomst te werken, of moeders die samen met hun gezin in verschillende wijken van Overvecht tot Wittevrouwen wonen, of de vele single vrouwen die de stad rijk is, oma's die genieten van tijd met hun kleinkinderen, alleenstaande moeders, nieuwkomers of Utrechtse vrouwen met een migratieachtergrond. Utrecht is een stad met een veelzijdig gezicht van veel krachtige meisjes en vrouwen die de stad kleurrijk maken. Gendergelijkheid en empowerment van meisjes en vrouwen is een van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties.
De gemeente moet wat GroenLinks betreft de rol op zich nemen om de institutionele positie van meisje en vrouwen te verbeteren en verankeren. En juist nu in crisistijd de behoeften en de bescherming van meisjes en vrouwen expliciet hoog op de agenda van verschillende beleidsterreinen te zetten.

Veel werknemers in vitale beroepen zijn vrouw.
Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat bijna tweederde van de zogeheten 'cruciale beroepen' wordt vervuld door vrouwen. Het gaat om sectoren zoals de zorg, de kinderopvang, schoonmaak, distributie en het onderwijs. Maar liefst 80% van de werknemers in de zorg is vrouw én vrouwen besteden anderhalf keer meer tijd aan onbetaalde zorg dan mannen. Ook zijn er door de sluiting van scholen en het stopzetten van niet-acute (thuis)zorg opeens een heleboel extra zorgtaken thuis. Het gros daarvan kan in sommige huishoudens op de schouders van thuiswerkende vrouwen terecht, vaak ten koste van hun verdiencapaciteit of hun gezondheid. En dan hebben we het nog niet eens gehad over het rap toenemende huiselijk geweld in deze tijd van thuisquarantaine. Daarnaast werken veel vrouwen in sectoren die het als gevolg van de crisis stil zijn gevallen en het moeilijk hebben, zoals de cultuursector. Veel beroepen in de genoemde sectoren worden gekenmerkt door lage lonen en hoge werkdruk, met te vaak flexibele contracten of ZZP werk. De lockdown-maatregelen treffen ook veel vrouwen, die voor hun inkomen afhankelijk zijn van tijdelijke baantjes of werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt onevenredig hard. Niet het huis uit mogen om geld te

verdienen of ontslagen worden betekent voor veel financieel kwetsbare vrouwen onmiddellijke armoede, voedselonzekerheid en dakloosheid. Onderzoekers van de Universiteit Utrecht lieten deze week in een artikel van het AD weten zich zorgen te maken over de maatschappelijke en economische positie van moeders. 'Moeders die meer zorgtaken op zich nemen, werken bijna altijd minder en zijn daarom vaker economisch afhankelijk van een partner. Zorgelijk is bovendien dat de weerslag van de lockdown vooral zichtbaar is bij moeders', aldus de hoofdonderzoeker Mara Yerkes.

Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten. De rekening van deze crisis mag niet vooral op het bordje van meisjes en vrouwen terecht komen.
De coronacrisis kan leiden tot een toename in gendergerelateerde ongelijkheid. Zoals de onderzoekers van Bloomberg voorspellen zal de komende ontslaggolf van coronacrisis vrouwen harder treffen in hun positie op de arbeidsmarkt dan mannen. Dit maakt het nog urgenter dat we als stad meer oog moeten hebben voor deze groep bewoners. En de stem van meisjes en vrouwen rondom dit problematiek, die nu te weinig aandacht krijgt binnen het beleid, zichtbaarder maken. Al deze meisjes en vrouwen zijn stuk voor stuk gedreven en krachtig. Vol daadkracht zijn ze in stilte aan de slag gegaan om op eigen houtje met creatieve oplossingen de crisis te boven komen. Maar zelfstandig hieruit komen lukt door de omstandigheden helaas niet bij iedereen.

Utrecht is een stad waar we toewerken naar een solidaire stad met gelijke kansen voor alle bewoners. Gemeente heeft twee agenda's in het kader van Diversiteit en Inclusie; **Regenboogagenda** en **Actieplan Antidiscriminatie**. Gezien de grote populatie meisjes en vrouwen in onze stad lijkt het GroenLinks goed om ook te werken aan een **Gendergelijkheid agenda**. Aan de hand van deze agenda willen we dat de gemeente Utrecht actief emancipatie aanjaagt, stelling neemt, en initiatieven ondersteunt en initieert die de strijd voor gendergelijkheid verduurzamen, nu en in de toekomst. Beeldvorming, symbool, discussie en representatie zijn hierin zowel middel als doel. Daarbij is het nodig dat de gemeente niet alleen op één afdeling focust op gendergelijkheid, maar gendergelijkheid juist integreert in het gehele gemeentebeleid. En dit binnen alle thema's waaronder Armoedebestrijding, Sport, Duurzaamheid, Zorg, Daklozen, Onderwijs, Jeugd, Openbare ruimte, Economie, Ondernemerschap en Cultuur toepast. Het uitgangspunt van de agenda moet intersectioneel zijn, en we willen daarom dat bij ieder probleem naar oplossingen gezocht wordt vanuit een veelheid van perspectieven. Tot slot willen we dat de gemeente Utrecht de netwerken en initiatieven die nu al aanwezig zijn in de stad omarmt, verbindt en versterkt.

Dat brengt de fractie van GroenLinks op de volgende vragen:

---

1. Is het college het met GroenLinks eens dat de urgentie voor een integraal stevig beleid op het gebeid van gendergelijkheid juist door deze Covid-19 crisis extra groot is geworden?
2. Wil het college toezeggen om vanaf nu expliciet aandacht te hebben voor de positie van meisjes en vrouwen in deze crisis, binnen verschillende beleidsterreinen van de gemeente Utrecht? Graag meer toelichting.
3. Wil het college toezeggen om vanaf nu aandacht voor het onderwerp gendergelijkheid integraal toe te passen binnen verschillende beleidsterreinen van de gemeente Utrecht? Graag meer toelichting.
4. Wil het college toezeggen om in kaart te brengen welke organisaties en initiatieven in de stad actief zijn als het gaat om feminisme en eerlijke kansen voor meisjes en vrouwen? En wil het college toezeggen om toe te werken naar versterking, zichtbaarheid en verbinding van deze organisaties en initiatieven? Graag meer toelichting.
5. Wil het college toezeggen om, in navolging van de Regenboogagenda en Actieplan antidiscriminatie, in samenwerking met de stad en de partners uit de stad zoals Prettywomen, Stichting JOU en ook in samenwerking met relevante landelijke organisaties zoals W0=MEN , Mamacash te werken aan een Utrechtse Gendergelijkheidsagenda? We denken aan een Gendergelijkheidsagenda, waarmee de gemeente Utrecht aandacht heeft voor de rechten en positie van meisjes en vrouwen nu en in de toekomst. En waarin concreet en actiegericht binnen alle gemeentelijke beleidsterreinen toegewerkt wordt naar een rechtvaardige stad met eerlijke kansen voor Utrechtse meisjes en vrouwen, nu en in de toekomst.

BRONVERMELDINGEN:

---

https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/corona/economie/hoeveel-mensen-werken-er-in-cruciale-beroepen-
https://azwstatline.cbs.nl/#/AZW/nl/dataset/24025NED/table?ts=1585664542559
https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-05-21/women-s-job-losses-could-shave-1-trillion-off-global-gdp
https://www.mamacash.org/nl/mama-cash-in-tijden-van-corona
https://www.ad.nl/utrecht/zo-verdelen-we-in-de-coronacrisis-de-taken-papa-zorgt-vaker-voor-kinderen-maar-stofzuigen-en-koken-doet-mama-nog-steeds~a2dfd558/
https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/27/in-amsterdam-zuidoost-is-het-nu-stil-op-straat-a4000867

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1876
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	8.2
Omschrijving	Beantwoording SV 2021 nr. 15 over Onzichtbare vrouwen en de genderdatakloof.
ID	1930
Behandelend ambtenaar	M.C. Manders
Telefoon	030 - 28 62887
E-mail	m.manders@utrecht.nl
Datum collegebesluit	2 maart 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Voortman
Beleidsveld	Diversiteit
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Janny Udo/Communicatie, Participatie, Diversiteit, Publieksdienstverlening/06-38146686

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2021, NUMMER 15

Datum	2 maart 2021
Van	College B&W
Behandeld door	M.C. Manders
Doorkiesnummer	030 - 28 62887
E-mailadres	m.manders@utrecht.nl
Kenmerk	8595150
Beleidsveld	Diversiteit

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2021 nummer 15 van raadslid Podt (D66) van 26 januari 2021 over Onzichtbare vrouwen en de genderdatakloof.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
De gemeente Utrecht maakt gebruik van data die zij zelf verzamelt en van data die door andere instanties wordt verzameld. In hoeverre is er binnen deze dataverzameling aandacht voor de genderdatakloof? In hoeverre wordt voldoende data verzameld van mannen én vrouwen en wordt data uitgesplitst zodat verschillen in antwoorden en effecten op mannen en vrouwen terug te halen zijn? En gebeurt dit ook?

***Antwoord* 1**
In het algemeen kijkt de gemeente Utrecht met data altijd naar alle inwoners, ongeacht persoonskenmerken. Op het moment dat we spiegelen en leren met data, dan doen we dat op basis van de hele populatie. Dat kunnen wel soms deelgroepen zijn, bijvoorbeeld volwassenen met zorg of ondersteuning of jongeren. Daarin werken we bij voorbaat niet met deelselecties zoals alleen gender en houden dus rekening met allerlei kenmerken van inwoners. Indien de respons naar bijvoorbeeld gender onevenwichtig is, corrigeren we hiernaar om te komen tot een representatief beeld.
Gender is wel één van de kenmerken die vaak in databestanden is opgenomen. Het is goed te vermelden dat bestanden niet altijd gender bevatten. Vanuit privacy en risico's op individuele herleidbaarheid vraagt de gemeente bij onderzoeksdoeleinden niet altijd deze gegevens uit.
In standaard onderzoeksrapportages over de stad (zoals de Utrecht Monitor) maken we in de beschrijvingen geen specifiek en structureel onderscheid naar kenmerken zoals gender. Daar waar dit wel relevant kan zijn, doen we specifieke analyses zoals van straatintimidatie vorig jaar.

Vraag 2
Zijn er voorbeelden te noemen van beleid binnen de gemeente Utrecht dat op basis van data-verschillen tussen mannen en vrouwen anders uitpakt of is aangepast aan mannen of vrouwen?

***Antwoord* 2**
Ja, dat geldt bijvoorbeeld voor beleidsterreinen waarbij we op voorhand inschatten dat er significante verschillen tussen mannen en vrouwen (kunnen) zijn, zoals beleid straatintimidatie, beleid huiselijk geweld of antidiscriminatiebeleid.

Vraag 3
Sport: Uit onderzoek in de stad Göteborg in Zweden is volgens het boek gebleken dat van de financiering die voor sport beschikbaar het grootste deel naar georganiseerde sporten gaat – het soort sporten die veelal door mannen en jongens worden beoefend. D66 stelde eerder vragen over georganiseerd en ongeorganiseerd sporten. Kan het college hier aangeven hoe in Utrecht het verband is tussen de financiering van verschillende sporten en in hoeverre deze meer door mannen of vrouwen worden beoefend?
***Antwoord* 3**
In Utrecht gaat het overgrote deel van de gemeentelijke financiering naar de realisatie van sportaccommodaties voor iedereen. Daarnaast financieren we SportUtrecht voor de ondersteuning aan sportaanbieders, het stimuleren van Utrechters om te sporten en te bewegen en versterking van talentontwikkeling. Landelijk is er nauwelijks onderscheid in sekse bij sportdeelname; mannen en vrouwen en jongens en meisjes doen ongeveer evenveel aan sport (zie rapport Sekse(on)gelijkheid in de sport *2016). Sommige sporten worden meer beoefend door jongens en mannen, zoals voetbal of wielrennen, en sommige sporten worden juist meer beoefend door meisjes en vrouwen, zoals hockey en gymnastiek. We vertalen deze landelijke trends naar lokaal niveau door bijvoorbeeld projecten op het vlak van positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen zodat we een toegankelijk en uitnodigend sportaanbod kunnen realiseren voor iedereen ongeacht achtergrond, sekse of geaardheid.*

Vraag 4
Werk en Inkomen en economie: De gemeente Utrecht maakt gebruik van verschillende bronnen die vertellen wat voor soort werk inwoners van Utrecht hebben of zouden kunnen doen. Uit onderzoek in andere landen blijkt soms dat vrouwen bovengemiddeld vaak parttime werk en onzeker werk doen, met de nodige consequenties voor hun baanzekerheid en financiële onafhankelijkheid. Is dit in de gemeente Utrecht ook zo? En heeft dit consequenties voor het beleid van de gemeente Utrecht ten aanzien van begeleiding naar werk of werkgelegenheid?
***Antwoord* 4**
Het is algemeen bekend dat vrouwen ook in Nederland vaker deeltijd werken dan mannen (SCP: deeltijdwerk houdt vrouwen weg van de top | NOS *). Er lijkt op voorhand geen reden om aan te nemen dat dit in Utrecht anders zou zijn dan in de rest van het land. Mannen die in deeltijd werken lopen grotendeels tegen dezelfde belemmeringen aan. Vanuit ons beleid hebben we aandacht hebben voor deeltijdwerkers (zo hebben we bijvoorbeeld plusbonus voor urenuitbreiding van deeltijdwerkers). Dit beleid is echter niet specifiek voor vrouwelijke deeltijdwerkers. Afgezien daarvan heeft het geen consequenties voor onze arbeidstoeleiding. Ons eerste doel is dat mensen aan het werk gaan, ook als dat begint met tijdelijk of deeltijdwerk. Over het algemeen leiden we mensen toe naar kansrijke beroepen. Daarbij letten we erop dat bij de toeleiding naar werk het werk ook duurzaam is. Tot slot is een groot deel van de deeltijd werkenden niet uitkeringsgerechtigd (bijv. vanwege partnerinkomsten). Deze doelgroep doet daarom vaak geen beroep op onze dienstverlening.*

Vraag 5
Mobiliteit en openbare ruimte: Het boek beschrijft dat vrouwen, vaker dan mannen gebruik maken van openbaar vervoer, dat zij vaker lopen en vaker reispatronen hebben die meer gefragmenteerd zijn (naast woon-werkverkeer ook vaker verkeer dat zich bijvoorbeeld richt op mantelzorg of het ophalen van kinderen). Dit besef leidt in sommige landen tot andere besluiten ten aanzien van vervoer,

stedelijke planning en openbare ruimte. Zo is in plaatsen in Zweden de prioritering van het sneeuwruimen aangepast en wordt in Spanje gekeken hoe de behoefte van vrouwen aan 'trip-chaining' kan worden meegenomen in beleid rond openbaar vervoer. Heeft de gemeente Utrecht data ten aanzien van verkeersmodaliteiten en woon-werkverkeer wel eens geaggregeerd op het niveau van mannen en vrouwen? Zijn daar conclusies uit te trekken ten aanzien van beleid?

***Antwoord* 5**

Nee, dat hebben we niet gedaan. We maken in onze mobiliteitsplannen geen onderscheid tussen mannen en vrouwen, verkeer is voor iedereen. Een van de uitgangspunten in ons beleid is inclusiviteit: de gemeente Utrecht bouwt aan een inclusieve stad, waar plek is voor iedereen en waar maatschappelijke en fysieke barrières worden beslecht. Het mobiliteitssysteem richten we zodanig in, dat iedereen mee kan doen. De toegankelijkheid tot het mobiliteitssysteem moet voor iedereen geborgd zijn. In onze (model)analyses kijken we bijvoorbeeld naar herkomst-bestemmingsrelaties en reismotieven, dat zegt meer over reisgedrag dan gender.

Vraag 6

Volksgezondheid: We weten dat veel medisch onderzoek vaak sterk gericht is op mannen en dat de effecten van medicijnen en chemische stoffen vaak in hoofdzaak op mannen werden getest. De gemeente Utrecht maakt veel gebruik van externe bronnen voor bijvoorbeeld de effecten van luchtkwaliteit op inwoners. Wordt in deze bronnen rekening gehouden met de genderdatagap?

***Antwoord* 6**

Wij zijn bekend met het gegeven dat veel medisch onderzoek vaak sterk gericht is op mannen. Terwijl effecten bij vrouwen soms anders zijn. We onderstrepen het belang van aandacht hiervoor. In het gecombineerde gezondheidsmodel, onderlegger voor de Nota 'Gezondheid voor iedereen', is sekse één van de gezondheidsdeterminanten. En ook in de rapportages op de Volksgezondheidsmonitor (www.volksgezondheidsmonitor.nl) hebben we aandacht voor verschillen tussen mannen en vrouwen. Voor veel chemicaliën is data beschikbaar uit registraties van ongelukken of arbeidsomstandigheden. Of uit dierproeven. Daarin is zelden aandacht voor verschil tussen mannen en vrouwen. De blootstelling aan luchtverontreiniging en de effecten ervan op gezondheid worden geschat door middel van een groot aantal cohortonderzoeken. Hierbij worden populaties, met zowel mannen als vrouwen over langere tijd gevolgd. Groepen die gevoeliger zijn voor luchtverontreiniging zijn kinderen, ouderen en mensen met aandoeningen aan de luchtwegen en hartpatiënten. We streven er naar inwoners aan zo min mogelijk luchtverontreiniging bloot te stellen. Zo proberen we plekken waar groepen die extra kwetsbaar zijn voor luchtverontreiniging langdurig verblijven niet te situeren naast drukke wegen.

Vraag 7

Het is belangrijk te benadrukken dat D66 niet per definitie vindt dat ieder verschil 'rechtgetrokken' moet worden. Zo kunnen verschillen in financiering tussen sporten (vraag 3) prima verdedigbaar zijn, ook al komen ze vaker bij mannen en jongens terecht. Dat neemt niet weg dat het goed is deze afwegingen vaker, duidelijker en meer transparant te maken. Is het college dat met D66 eens?

***Antwoord* 7**

Daar waar relevant, is het goed om dit transparant te maken. Zoals uit bovenstaande antwoorden blijkt, gebeurt dit ook op diverse terreinen.

Vraag 8

Is het college bereid om (om te beginnen) 1-2 beleidsterreinen noemen waar ze de komende tijd expliciet rekening wil houden met de genderdatakloof door in voorstellen en rapportages expliciet aandacht te schenken aan de gebruikte data en de effecten daarvan op vrouwen en mannen in onze stad?

***Antwoord* 8**
In de beantwoording zijn diverse terreinen genoemd waar dit gebeurt, zoals het beleid huiselijk geweld, antidiscriminatiebeleid, beleid straatintimidatie, sportbeleid en beleid op gebied van volksgezondheid. Wij continueren dit en informeren u hierover door middel van rapportages en raadsbrieven.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Onzichtbare vrouwen en de genderdatakloof

26 januari 2021

Vragen:

Het boek Onzichtbare Vrouwen (2019) bespreekt de 'genderdatakloof' – het feit dat het grootste deel van de data in de wereld gebaseerd is op mannen, en het effect dat dit heeft op vrouwen als we deze data vervolgens gebruiken voor technologie medisch onderzoek, overheidsbeleid en stadsplanning. Zo worden zelfs medicijnen die exclusief voor vrouwen zijn bedoeld niet zelden vooral op mannen getest, zijn veel airbags ontworpen op mannenlichamen en is regelgeving soms gemaakt met op de situatie van mannen.

In Nederland is in 2016 geconstateerd dat we ons niet voldoende houden aan internationale VN-afspraken over gendermainstreaming, waarbij mannen- en vrouwenrechten beide voldoende geborgd zijn in beleid en wetten.

D66 vindt dat kritisch kijken naar het gebruik van data binnen de gemeente Utrecht en de manier waarop beleid wordt gemaakt kan helpen onze stad inclusief te maken voor alle inwoners. Hoewel het boek zich focust hoe gebruik van data verschillend uitpakt voor mannen en vrouwen, helpt deze kritische benadering van gebruikte data zeker ook de stad in bredere zin meer inclusief te maken.

We hebben daarom de volgende vragen:

Algemene vragen over gebruik van data, het maken van beleid en de genderdatakloof

1. De gemeente Utrecht maakt gebruik van data die zij zelf verzamelt en van data die door andere instanties wordt verzameld. In hoeverre is er binnen deze dataverzameling aandacht voor de genderdatakloof? In hoeverre wordt voldoende data verzameld van mannen én vrouwen en wordt data uitgesplitst zodat verschillen in antwoorden en effecten op mannen en vrouwen terug te halen zijn? En gebeurt dit ook?
2. Zijn er voorbeelden te noemen van beleid binnen de gemeente Utrecht dat op basis van data-verschillen tussen mannen en vrouwen anders uitpakt of is aangepast aan mannen of vrouwen?

Vragen over specifiek beleid en de genderdatakloof

3. Sport: Uit onderzoek in de stad Göteborg in Zweden is volgens het boek gebleken dat van de financiering die voor sport beschikbaar het grootste deel naar georganiseerde sporten gaat – het soort sporten die veelal door mannen en jongens worden beoefend. D66 stelde eerder vragen over georganiseerd en ongeorganiseerd sporten. Kan het college hier

aangeven hoe in Utrecht het verband is tussen de financiering van verschillende sporten en in hoeverre deze meer door mannen of vrouwen worden beoefend?

4. Werk en Inkomen en economie: De gemeente Utrecht maakt gebruik van verschillende bronnen die vertellen wat voor soort werk inwoners van Utrecht hebben of zouden kunnen doen. Uit onderzoek in andere landen blijkt soms dat vrouwen bovengemiddeld vaak parttime werk en onzeker werk doen, met de nodige consequenties voor hun baanzekerheid en financiële onafhankelijkheid. Is dit in de gemeente Utrecht ook zo? En heeft dit consequenties voor het beleid van de gemeente Utrecht ten aanzien van begeleiding naar werk of werkgelegenheid?
5. Mobiliteit en openbare ruimte: Het boek beschrijft dat vrouwen, vaker dan mannen gebruik maken van openbaar vervoer, dat zij vaker lopen en vaker reispatronen hebben die meer gefragmenteerd zijn (naast woon-werkverkeer ook vaker verkeer dat zich bijvoorbeeld richt op mantelzorg of het ophalen van kinderen). Dit besef leidt in sommige landen tot andere besluiten ten aanzien van vervoer, stedelijke planning en openbare ruimte. Zo is in plaatsen in Zweden de prioritering van het sneeuwruimen aangepast en wordt in Spanje gekeken hoe de behoefte van vrouwen aan ‘trip-chaining’ kan worden meegenomen in beleid rond openbaar vervoer. Heeft de gemeente Utrecht data ten aanzien van verkeersmodaliteiten en woon-werkverkeer wel eens geaggregeerd op het niveau van mannen en vrouwen? Zijn daar conclusies uit te trekken ten aanzien van beleid?
6. Volksgezondheid: We weten dat veel medisch onderzoek vaak sterk gericht is op mannen en dat de effecten van medicijnen en chemische stoffen vaak in hoofdzaak op mannen werden getest. De gemeente Utrecht maakt veel gebruik van externe bronnen voor bijvoorbeeld de effecten van luchtkwaliteit op inwoners. Wordt in deze bronnen rekening gehouden met de genderdatagap?

Het is belangrijk te benadrukken dat D66 niet per definitie vindt dat ieder verschil ‘rechtgetrokken’ moet worden. Zo kunnen verschillen in financiering tussen sporten (vraag 3) prima verdedigbaar zijn, ook al komen ze vaker bij mannen en jongens terecht. Dat neemt niet weg dat het goed is deze afwegingen vaker, duidelijker en meer transparant te maken.

7. Is het college dat met D66 eens?
8. Is het college bereid om (om te beginnen) 1-2 beleidsterreinen noemen waar ze de komende tijd expliciet rekening wil houden met de genderdatakloof door in voorstellen en rapportages expliciet aandacht te schenken aan de gebruikte data en de effecten daarvan op vrouwen en mannen in onze stad?

Gesteld door:

- Anne-Marijke Podt, D66

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1877
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	8.3
Omschrijving	Beantwoording SV 2021 nr. 27 over Laat de crisisongelijkheid niet vergroten deel 2.
ID	1931
Behandelend ambtenaar	M.C. Manders
Telefoon	030 - 28 62887
E-mail	m.manders@utrecht.nl
Datum collegebesluit	10 maart 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Voortman
Beleidsveld	Diversiteit
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Janny Udo/Communicatie, Participatie, Diversiteit, Publieksdienstverlening/06-38146686

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2021, NUMMER 27

Datum	10 maart 2021
Van	College B&W
Behandeld door	M.C. Manders
Doorkiesnummer	030 - 28 62887
E-mailadres	m.manders@utrecht.nl
Kenmerk	8607118
Beleidsveld	Diversiteit

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2021 nummer 027 van raadslid Deldjou Fard (GroenLinks) van 3 februari 2021 over Laat de crisisongelijkheid niet vergroten deel 2.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Het college schrijft in de beantwoording op vraag 2:
“Wil het college toezeggen om vanaf nu aandacht voor het onderwerp gendergelijkheid integraal toe te passen binnen verschillende beleidsterreinen van de gemeente Utrecht?”
“Zoals aangegeven bij vraag 2 is gendergelijkheid als uitgangspunt al onderdeel van onze inclusieve werkwijze. In voorkomende gevallen zullen wij dit in de toekomst duidelijker benoemen.”

Op welke wijze wil het college dit in de toekomst duidelijker benoemen, zodat de raad meer zicht heeft op wat de gemeente al doet om gendergelijkheid concreet aan te pakken, en de rechten en positie van meisjes en vrouwen te verstreken?
***Antwoord* 1**
In voorkomende gevallen zullen wij dit benoemen in rapportages en raadsbrieven.

Vraag 2
Hoe kijkt het college naar de voorstellen in het rapport van Atria en de toetsingskader uitgereikt door het Rijk? Zitten dergelijke voorstellen, zoals Atria ze in het rapport voorstelt, al geborgd in het gemeentelijk werkwijze als het gaat om bevorderen gendergelijkheid en versterken rechten en positie van meisjes en vrouwen? En zo ja, om welke gaat het?
***Antwoord* 2**
Zoals ook aangegeven in de beantwoording van de SV deel 1 menen wij dat gendergelijkheid voldoende geborgd is onze inclusieve werkwijze. Generiek waar mogelijk, specifiek waar noodzakelijk. Generiek werken we eraan dat al ons aanbod toegankelijk is voor iedereen, ongeacht achtergrond,

sekse, beperking of seksuele voorkeur. Daar waar noodzakelijk kijken we ook specifiek naar gender. Voorbeelden zijn antidiscriminatiebeleid, beleid huiselijk geweld, HRM-beleid.
Daarnaast heeft Utrecht zich gecommitteerd aan de Global Goals. Een van de goals is gendergelijkheid. Onlangs is aan uw Raad het recent ontwikkelde global goals dashboard gepresenteerd waarin we aangeven waar we onze prioriteiten voor de komende periode leggen.

Vraag 3
Welke extra vervolgstappen zijn volgens het college nog meer mogelijk om de rechten en positie van meisjes en vrouwen binnen verschillende gemeentelijke beleidsterreinen nog verder te versterken?
***Antwoord* 3**
Zoals aangegeven zijn wij van mening dat de rechten en positie van meisjes en vrouwen voldoende gewaarborgd zijn in onze inclusieve werkwijze.

Vraag 4
Is het college bereid toe te zeggen om gendersensitief beleid in Utrecht door te voeren op verschillende gemeentelijke beleidsterreinen? (Denk hierbij aan de voorstellen in het rapport van Atria en het toetsingskader uitgereikt door het Rijk.)
a. Zo ja, op welke beleidsterreinen ziet het college kansen om hier alvast een start aan geven? En hoe wil zij de raad hierbij betrekken en informeren over de voortgang?
b. Zo nee, wat zijn de belemmeringen en wat is ervoor nodig die weg te nemen?
***Antwoord* 4**
Zoals hierboven ook aangegeven hanteren we gendersensitief beleid daar waar nodig. De Utrechtse inclusieve werkwijze betekent niet dat we geen oog hebben voor specifieke doelgroepen binnen een bepaald thema. We kijken per thema/probleem of bepaalde doelgroepen specifiek aandacht behoeven; dit geldt ook voor gender. Dit sluit aan bij de aanbevelingen uit het Atria-rapport. Voorbeelden waarbij specifieke aandacht is voor meisjes/vrouwen zijn o.a. gelijke kansen in het onderwijs, huiselijk geweld, jongerenwerk, seksuele voorlichting, regenboogagenda, mensenrechtencoalitie, GlobalGoals, discriminatiebestrijding, straatintimidatie. Wij denken daarom dat het op dit moment niet nodig is om nog een extra toets in te bouwen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen “Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten deel 2”
03 februari 2021
Vragen:

In 2020 stelde GroenLinks de schriftelijke vragen “Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten”.
Daarin vroegen we aandacht voor de noodzaak voor aandacht voor rechten en positie van vrouwen binnen verschillende gemeentelijke beleidsterreinen. Laat de crisis ongelijkheid niet vergroten, riepen we. De rekening van deze crisis mag niet vooral op het bordje van meisjes en vrouwen terecht komen. Werk in Utrecht aan gendergelijkheid binnen het beleid, nu en ook in de toekomst.

De eerste stap om te zorgen voor gelijke rechten voor meisjes en vrouwen, is te erkennen dat gendersensitief beleid expliciete aandacht en actie behoeft. Gendersensitief beleid erkent dat mannen en vrouwen verschillende rollen toegeschreven krijgen in de samenleving. Als gevolg daarvan hebben ze vaak verschillende en soms conflicterende behoeften, interesses en prioriteiten. Dit betekent niet dat er voor mannen en vrouwen verschillende oplossingen of verschillend beleid komt. Maar moet bewust en gericht gekeken worden naar de verschillende behoeftes, drempels, en andere ongelijkheden tussen mannen en vrouwen. Het versterken van de rechten en positie van meisjes en vrouwen, en gendersensitief beleid maken vraagt om gerichte actie van de overheid.

GroenLinks juicht het toe dat het college in de beantwoording op onze vragen aangeeft al stappen te zetten wat betreft verstreken rechten en positie van meisjes en vrouwen.
Maar de beantwoording maakt voor ons nog niet genoeg helder welke acties er nu gaande zijn als het gaat om gendersensitief beleid. Het is niet duidelijk om welke beleidsterreinen het dan precies gaat. Ook hebben we vragen over welke extra stappen nog gezet zouden kunnen worden in Utrecht.

Gendergelijkheid staat nog maar bij enkele gemeenten op de agenda. Hier en daar zijn wat ontwikkelingen gaande, maar veel gemeenten zijn zich er onvoldoende bewust van. In opdracht van de Tweede Kamer heeft Atria recent een rapport gepubliceerd met inzichten en beleidsvoorstellen voor gendergelijkheid.

Wat GroenLinks betreft gaan we in Utrecht liever gister dan vandaag aan de slag met het versterken van gelijke rechten van meisjes en vrouwen. We zouden het mooi vinden als Utrecht als de progressieve stad van ons land en als de stad met een grote populatie van meisjes en vrouwen, zich hiervoor hard gaat maken en voorop gaat lopen.
De gemeente kan door gendersensitief te werken binnen verschillende beleidsterreinen het verschil maken. En een bijdrage leveren aan het verkleinen van de bestaande genderkloof.

Dat brengt de fractie van GroenLinks op de volgende set vervolgvragen:

1. Het college schrijft in de beantwoording op vraag 2:
“Wil het college toezeggen om vanaf nu aandacht voor het onderwerp gendergelijkheid integraal toe te
passen binnen verschillende beleidsterreinen van de gemeente Utrecht?”

“Zoals aangegeven bij vraag 2 is gendergelijkheid als uitgangspunt al onderdeel van onze inclusieve werkwijze. In voorkomende gevallen zullen wij dit in de toekomst duidelijker benoemen.”

Op welke wijze wil het college dit in de toekomst duidelijker benoemen, zodat de raad meer zicht heeft op wat de gemeente al doet om gendergelijkheid concreet aan te pakken, en de rechten en positie van meisjes en vrouwen te verstreken?

2. Het college schrijft in de beantwoording op vraag 2:

“voorbeelden waarbij specifieke aandacht is voor meisjes/vrouwen zijn o.a. gelijke kansen in het onderwijs, huiselijk geweld, jongerenwerk, seksuele voorlichting, regenboogagenda, mensenrechtencoalitie, GlobalGoals, discriminatiebestrijding, straatintimidatie. Ook tijdens de huidige crisis hanteren we genoemde werkwijze; generiek waar mogelijk, specifiek waar noodzakelijk.”

De Tweede Kamer heeft aan Atria gevraagd succesvolle voorbeelden van gendersensitief beleid in kaart te brengen. In een recent gepubliceerd rapport “gendersensitief beleid” staan cases gebundeld die illustreren wat gendersensitiviteit in de beleidspraktijk kan betekenen.
Het rapport gaat in op negen voorbeelden van gendersensitief beleid voor verschillende beleidsterreinen, variërend van veiligheid, ruimtelijke ordening, integratie, tot onderwijs en wetenschap. Het Rijk biedt daarnaast ook een toetsingskader aan waarmee de gemeente kan kijken of beleid gendergelijkheid actief bevordert. Met de informatie uit de genderanalyse kan worden nagegaan of het huidige beleid aan de verschillende behoeften, interesses en prioriteiten in gelijke mate tegemoetkomt. Als dat niet zo is, moet een aanpak worden ontworpen waarin het verschil wordt verkleind of weggenomen. Het kan dan gaan om een andere prioriteitstelling, andere budgettering, een andere aanpak, of bewustwording.

Hoe kijkt het college naar de voorstellen in het rapport van Atria en de toetsingskader uitgereikt door het Rijk? Zitten dergelijke voorstellen, zoals Atria ze in het rapport voorstelt, al geborgd in het gemeentelijk werkwijze als het gaat om bevorderen gendergelijkheid en versterken rechten en positie van meisjes en vrouwen? En zo ja, om welke gaat?

3. Welke extra vervolgstappen zijn volgens het college nog meer mogelijk om de rechten en positie van meisjes en vrouwen binnen verschillende gemeentelijke beleidsterreinen nog verder te versterken?

4. Is het college bereid toe te zeggen om gendersensitief beleid in Utrecht door te voeren op verschillende gemeentelijke beleidsterreinen? (Denk hierbij aan de voorstellen in het rapport van Atria en het toetsingskader uitgereikt door het Rijk.)

a. Zo ja, op welke beleidsterreinen ziet het college kansen om hier alvast een start aan geven? En hoe wil zij de raad hierbij betrekken en informeren over de voortgang?
b. Zo nee, wat zijn de belemmeringen en wat is ervoor nodig die weg te nemen?

Gesteld door:

- Melody Deldjou Fard, GroenLinks

https://atria.nl/nieuws-publicaties/internationaal-nationaal/nationaal-beleid/gendersensitief-beleid-illustratieve-voorbeelden/

https://www.kcwj.nl/kennisbank/integraal-afwegingskader-beleid-en-regelgeving/verplichte-kwaliteitseisen/effecten-op-gendergelijkheid?ip_login_no_cache=66c07633829aaaf1c75346bfd7616e94

Kennisinstituut
voor Emancipatie en
Vrouwengeschiedenis

RAPPORT

Gendersensitief beleid:
Illustratieve voorbeelden

Auteurs:

W. Krebbekx, E. Maliepaard, S. Bouma, F. Gaasterland, E. de Jong & S. Holla

Atria, Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis
December 2018

Inhoud

1. Introductie p. 3

1.1 Sneeuw en gender?
1.2 Gendersensitief beleid
1.3 Aanpak van het onderzoek

2. Illustratieve voorbeelden p. 5

2.1 Techniekpact 2020
2.2 Amsterdamse Aanpak Statushouders
2.3 Gender Budget Analyse van gemeentelijke sportinvesteringen
2.4 De Rotterdamse Zeiknota
2.5 Gender in de geneeskunde
2.6 Wetenschap M/V
2.7 Het vrouwelijke gezicht van de armoede – een Tilburgse casus
2.8 Toegang tot arbeid: Onderzeeërs en dresscodes
2.9 Nationaal Actieplan 1325

3. Algemene bevindingen en aandachtspunten p. 18

1. Introductie

1.1 Sneeuw en gender?

Wanneer gendergelijkheid onderwerp is van gesprek, is sneeuw waarschijnlijk niet het eerste waaraan gedacht wordt. Toch hebben beide met elkaar te maken. In Zweden wordt de manier waarop lokale overheden sneeuwschuiven onderworpen aan een genderanalyse en zijn er maatregelen ingevoerd om mannen en vrouwen gelijke toegang tot 'de buitenwereld' te geven. Wat liet de genderanalyse zien? Wegen werden eerder vrijgemaakt dan stoepen en deze beslissing bleek in het nadeel van vrouwen. Want mannen gebruikten vaker de wegen. Vrouwen – en met name alleenstaande vrouwen – maakten vaker gebruik van stoepen, fietspaden en openbaar vervoer. Om de beperkte mobiliteit minder ongelijk te verdelen wordt er in Zweden geëxperimenteerd met gendersensitief sneeuwschuiven. Naast dat nu ook stoepen en fietspaden worden vrijgemaakt, wordt er – naast de aandacht die er al was voor bedrijfsterreinen - ook aandacht gegeven aan sneeuwschuiven rondom scholen. De aanpassingen kosten niets extra's, en hebben mogelijk zelfs economische voordelen: voetgangers raken in Zweden drie keer vaker gewond dan automobilisten, dus wordt verwacht dat gendersensitief sneeuwschuiven de hieraan gerelateerde zorgkosten en verlies aan productiviteit zal verminderen.[1]

1.2 Gendersensitief beleid

Zoals in het geval van sneeuwschuiven in Zweden, kan beleid soms ongewild en onbedoeld positiever uitpakken voor de ene groep dan voor de andere groep. Om dit inzichtelijk te krijgen is een genderanalyse van belang als eerste stap naar een meer gendersensitief beleid. Gendersensitief beleid erkent dat mannen en vrouwen verschillende rollen toegeschreven krijgen in de samenleving, en dat zij als gevolg daarvan, vaak verschillende en soms conflicterende behoeften, interesses, en prioriteiten hebben.[2] Het opgestelde en uitgevoerde beleid houdt vervolgens rekening met de gendergerelateerde factoren van het beleidsprobleem in kwestie. Dit betekent niet dat er voor mannen en vrouwen verschillende oplossingen of verschillend beleid komt, maar dat wordt gekeken naar de verschillende behoeftes, drempels, en andere ongelijkheden tussen mannen en vrouwen. Gendersensitief is daarmee een tegenhanger van sekseneutraal of genderneutraal beleid: een vorm van beleidsvoering waar geen aandacht is voor gender, waardoor uitwerking in de praktijk ongelijke uitkomsten voor mannen, vrouwen en non-binaire mensen kan hebben. Om gendersensitief beleid te bewerkstelligen is het ten eerste nodig dat een analyse wordt uitgevoerd van de mate waarin mannen, vrouwen en non-binaire mensen rollen toegeschreven krijgen en wat de verschillen in behoeften, interesses en prioriteiten zijn bij het onderwerp in kwestie. Vervolgens kan met deze informatie nagegaan worden of het huidige beleid aan de verschillende behoeften, interesses en prioriteiten in gelijke mate tegemoetkomt. Als dat niet zo is, moet een aanpak worden ontworpen

[1] Gender Equal Snow Clearing in Karlskoga, www.includegender.org
[2] International Labour Organization. (2007). *Manual for Gender audit facilitators. The ILO participatory gender audit methodology.* Geneva: International Labour Office

waarin het verschil wordt verkleind of weggenomen. Deze aanpak kan bijvoorbeeld te maken hebben met een andere prioriteitstelling, andere budgettering, een andere aanpak, of bewustwording.

1.3 Aanpak van het onderzoek

In de jaarplanning van de commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) van de Tweede Kamer is aandacht voor de versterking van de kennispositie van de Tweede Kamer inzake emancipatie. Dit onderwerp wordt interdisciplinair uitgewerkt in een samenwerking tussen de commissies OCW en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Eén van de subonderwerpen binnen het thema emancipatie is gendersensitief beleid.
De Tweede Kamer heeft aan Atria gevraagd succesvolle voorbeelden van gendersensitief beleid in kaart te brengen. De cases die gebundeld zijn in dit rapport illustreren wat gendersensitiviteit in de beleidspraktijk kan betekenen.

Op basis van een brainstormsessie binnen de afdelingen Onderzoek en Beleidsadvisering van Atria is een lijst met mogelijk illustratieve voorbeelden van gendersensitief beleid opgesteld. Uit deze lijst van ruim 20 voorbeelden is een selectie van negen voorbeelden gemaakt. Selectie vond plaats op basis van spreiding van beleidsterreinen, beleidsniveaus, en beschikbare documentatie over de voorbeelden. De geselecteerde voorbeelden zijn afkomstig uit verschillende beleidsgebieden, variërend van defensie, ruimtelijke ordening, integratie, tot onderwijs en wetenschap. De voorbeelden worden in hoofdstuk 2 beschreven. Het rapport wordt in hoofdstuk 3 afgesloten met een algemene reflectie en enkele aanbevelingen voor de inzet van gendersensitief beleid in Nederland.

2. Illustratieve voorbeelden

2.1 Techniekpact 2020

Het Techniekpact is op 13 mei 2013 gesloten door de rijksoverheid, regionale overheden en vele partners (onderwijsinstellingen, werkgevers, topsectoren, werknemers, studenten). Het pact is een voorbeeld van publiek-private samenwerking (PPS) en heeft als doel de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt in de techniekssector te verbeteren en daarbij het tekort aan technisch personeel terug te dringen. Hoewel neutraal geformuleerd is het beleid gendersensitief omdat het bewust is van de verschillen tussen mannen en vrouwen in de techniekssector *en* omdat het genderrollen doorbreekt, namelijk de techniek als mannelijke sector en een sector die vooral mannen wil aanspreken. Door een breed scala aan maatregelen wordt getracht om meer vrouwen aan de slag te laten gaan in de techniekssector[3]. Het Techniekpact wordt voortdurend gemonitord en er worden continue tussenrapportages geschreven over de voortgang van het *Techniekpact 2020*.

Aanleiding en aanpak
Het Techniekpact stamt uit 2013 en wordt op verschillende niveaus uitgevoerd, zowel de rijksoverheid (projectteam is ondergebracht bij Economische Zaken en Klimaat) als regionale overheden zijn partners binnen dit programma. Er zijn twaalf doelen opgesteld, die in eerste instantie genderneutraal geformuleerd worden. Kernwoorden zijn samenwerking tussen onderwijsinstellingen en tussen onderwijs en arbeidsmarkt, bevorderen van doorstroming, professionalisering (van leerkrachten) en behoud van vakkrachten[4]. Er wordt specifieke aandacht besteed aan het voorkomen en tegengaan van genderstereotyperingen binnen dit pact: er worden trainingen gegeven aan pabo-studenten om bewust te worden van genderstereotyperingen (zoals: jongens zijn technischer aangelegd dan meiden), pabo-studenten maken kennis met vrouwen die in technische sectoren werken (bijv. via *Share my Day in Tech*) en het toepassen van genderscans op mbo-scholen[5]. Er wordt verder gewerkt met rolmodellen en er is een ambassadeur aangesteld, Ans Hekkenberg, om vrouwen te werven voor de techniekssector. Evenementen zoals Girlsday worden georganiseerd en bij andere evenementen, zoals Techniekpact-on-tour en ScienceMakers, is er expliciet aandacht voor genderdiversiteit. GirlsTech richt zich expliciet op het behoud van vrouwelijke vakkrachten voor de techniek, onder meer door te kijken naar internationale voorbeelden en het mogelijk te maken dat vrouwen niet-bekostigd onderwijs kunnen volgen met keuze uit een aantal vakken.

Zo'n 30% van de leerlingen in de technische richtingen
zijn vrouw (zowel in mbo, havo als vwo),
toch is slechts 13% van de werkzame technici vrouw[6]

[3] Nationaal Techniekpact 2020
[4] Nationaal Techniekpact 2020
[5] Een genderscan is een methodiek om organisaties, beleid, interventies etc. te analyseren op genderaspecten: hoe zijn de te verwachten uitkomsten van een interventie bijvoorbeeld uit te splitsen naar mannen en vrouwen. Dit betekent expliciet kijken naar gendergerelateerde factoren in de dagelijkse realiteit.
[6] Techniekpact Highlights Monitor 2018

Resultaten
Het is vanzelfsprekend lastig resultaten c.q. effecten te meten van een alomvattend beleid. Het aandeel (werkende) vrouwelijke technici stijgt, echter deze stijging loopt niet gelijk met de toename van het aantal vrouwen dat afstudeert in technische sectoren. De output wordt vooral gemeten – in de *Voortgangsrapportage 2017*[7] althans – in de ondernomen activiteiten. Er worden geen cijfers gebruikt die effecten laten zien. Een concreet resultaat van de genderscans bij de mbo-scholen is de formulering van zeven aandachtspunten door directeuren en opleidingsmanagers van zeven mbo-scholen om mbo-onderwijs gendersensitiever te maken: (1) blijvende aandacht voor gender in technische opleidingen, (2) voorlichtingsactiviteiten voor een brede groep studiekiezers, (3) doorvoeren onderwijsvernieuwingen gericht op genderdiversiteit in mbo-techniekopleidingen, (4) realisatie van een genderinclusieve cultuur en didactiek, (5) inbedding van gender in reguliere studieloopbaanbegeleiding, (6) proactieve support voor vrouwen bij stages en entree arbeidsmarkt en (7) genderdiversiteit op mbo-scholen geplaatst in breder perspectief. Hoewel deze zeven punten niet concreet gemaakt worden in de Voortgangsrapportage geeft dit in ieder geval blijk van genderbewustzijn; bewustzijn dat er voor mannen en vrouwen verschillende benaderingen nodig zijn. Verder blijkt dat in het algemeen het aantal jongens en meiden met een N-profiel stijgt, waarbij de stijging bij de meiden het grootst is[8].

Vervolg
Het *Techniekpact 2020* loopt nog en wordt via tussentijdse rapportages geëvalueerd. Over het vervolg is nog niks bekend. Wel merkt de *Voorgangsrapportage 2017* op dat er nieuwe, soortgelijke, initiatieven zijn begonnen in Zeeland, Rotterdam en Utrecht wat de urgentie aangeeft van het Techniekpact.

2.2 Amsterdamse Aanpak Statushouders

Onderzoek uit 2016 laat zien dat in Amsterdam de recente vrouwelijke statushouders minder vaak werken dan mannelijke statushouders. Mannelijke statushouders vinden sneller werk dan vrouwelijke statushouders: na drie tot vijf jaar in Nederland, werkt 33% van de mannen en 15% van de vrouwen (Amsterdam, *Vluchtelingenmonitor 2016*). Dit is een landelijke trend: binnen de groep werkende vluchtelingen zijn vrouwen sterk ondervertegenwoordigd[9].
Onderzoek toont ook aan dat vrouwelijke statushouders minder kans krijgen om hun (grote) afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Ten eerste is er te weinig kennis over de belemmeringen die specifiek voor vluchtelingvrouwen gelden en hoe deze belemmeringen te overbruggen. Ten tweede is de begeleiding met name gericht op mannen. Dit laatste heeft enkele redenen. Veelal is de man al eerder in beeld en zijn vrouwen zogenaamde 'nareizigers'. Wanneer vervolgens de man een baan vindt en het gezin niet langer uitkeringsgerechtigd is, stopt de begeleiding van zowel de man áls de vrouw. Tevens is het idee dat mannen 'makkelijker' naar arbeid begeleid worden en dat de gestelde

[7] Rapportage Nationaal Techniekpact 2020. De tussenstand in 2017
[8] Techniekpact Highlights Monitor 2018
[9] Razenberg, I., Kahmann, M., & de Gruijter, M. (2018). *'Mind the gap': barrières en mogelijkheden voor de arbeidsparticipatie van vluchtelingenvrouwen.* Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving

targets eerder gerealiseerd worden wanneer de focus op de man blijft.[10] Zo versterken belemmeringen die te maken hebben met de achtergrondkenmerken van vrouwelijke statushouders en belemmeringen in de uitvoering elkaar. Daarmee zien we dat, als er vanuit gemeenten en in arbeidstoeleidingsprojecten in de basis geen onderscheid gemaakt wordt in sekse (een genderneutrale aanpak), dit leidt tot ongelijke uitkomsten voor mannen en vrouwen, ten nadele van de arbeidspositie van vrouwen.

Aanpak

De Amsterdamse Aanpak Statushouders[11] begeleidt mensen in de eerste drie jaar in Nederland intensief en maatgericht naar een betaalde baan, een opleiding, vrijwilligerswerk, of een combinatie daarvan. De Amsterdamse Aanpak bestaat uit teams met getrainde en gespecialiseerde klantmanagers. In deze aanpak is specifiek aandacht voor het begeleiden van vrouwelijke statushouders naar opleiding en werk. Onderdelen van de aanpak zijn een training in gender- en cultuursensitief werken[12]. Klantmanagers van de gemeente zijn getraind om inzicht te krijgen in de belemmeringen die vrouwen ervaren bij toetreding tot de arbeidsmarkt. Belangrijk daarbij is om de vrouw goed te leren kennen en erachter te komen waaróm zij niet wil of kan werken, zonder dat zelf in te vullen.

De gemeente Amsterdam zet de Participatiewet in om vrouwen richting opleiding of werk te krijgen. Met de statushouder wordt een plan van aanpak opgesteld, waarin bijvoorbeeld aandacht is voor ontwikkelen van netwerken, volgen van trainingen, of het starten van een opleiding. Daarmee heeft de gemeente een pressiemiddel in handen: wanneer het in overleg opgestelde plan van aanpak niet voldoende wordt opgevolgd door de statushouder kan de uitkering worden gekort.

Het idee bestaat dat mannen 'makkelijker' naar arbeid begeleid kunnen worden en dat de gestelde targets eerder gerealiseerd worden wanneer de focus op de man blijft

Resultaten

De resultaten van 2017 en 2018 laten zien dat de Amsterdamse Aanpak in algemene zin werkt: sinds de start van de aanpak zijn in totaal 736 statushouders begeleid naar (parttime) werk. Daarnaast doen 610 statushouders aan vrijwilligerswerk en zijn 881 statushouders begonnen met een opleiding. Sommigen doen ook een opleiding én vrijwilligerswerk. 402 statushouders waren niet langer meer afhankelijk van een uitkering.[13]

[10] Razenberg, I., Kahmann, M., & de Gruijter, M. (2018). '*Mind the gap': barrières en mogelijkheden voor de arbeidsparticipatie van vluchtelingenvrouwen.* Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving

[11] Gemeente Amsterdam. (2015). *Beleidskader Vluchtelingen in Amsterdam 2015- 2018*

[12] Atria heeft in 2016 en 2017 trainingen verzorgd aan deze klantmanagers, waarin de focus lag op gendersensitief werken.

[13] Gemeente Amsterdam. (2018). Position paper *Werk voor asielzoekers en statushouders*. Rondetafelgesprek maandag 26 maart 2018, Vaste Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer.

De beschikbare, openbare, cijfers zijn niet gespecificeerd naar geslacht. Wel is gendersensitiviteit geïntegreerd in de Amsterdamse aanpak en is de gemeente voornemens om verdere maatregelen te nemen[14].

2.3 Gender Budget Analyse van gemeentelijke sportinvesteringen

Uit de leefstijlmonitor van het RIVM blijkt dat 65% van de Nederlandse kinderen (4 tot 12 jaar) wekelijks of vaker sport[15]. Het percentage jongens en meisjes dat minimaal wekelijks aan sport doet is vrijwel gelijk. In de hogere leeftijdsgroepen zien we echter dat vrouwen minder sporten dan mannen. Zij voldoen dan ook minder vaak aan de beweegrichtlijn dan mannen.

Aanleiding en aanpak
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor sportbeleid. Hoe is het sportbudget in gemeenten in de praktijk verdeeld naar m/v? In zes gemeenten is reeds in 2006 een Gender Budget Analyse uitgevoerd in relatie tot sport. Gender Budget Analyse (GBA) is een set van methoden die inzicht geeft in overheidsbestedingen vanuit een genderperspectief. De toepassing van een GBA levert inzicht op naar de verdeling van bestedingen tussen mannen en vrouwen. Door middel van GBA kan de overheid nagaan wie er profiteert van de overheidsbestedingen.

In de gemeenten Alkmaar, Almere, Groningen, Heerhugowaard, Tiel en Tilburg is de sportbegroting geanalyseerd met een GBA, waarbij gekeken is naar accommodatiegelden (85% van de begroting) en sportstimuleringsprojecten (5 - 10% van de begroting) en deze begroting is gerelateerd aan het gebruik van de voorzieningen door mannen en vrouwen.

In de gemeente Tilburg maakten mannen van bijna
alle sportaccommodaties vaker gebruik
– behalve van zwembaden

Resultaten
Uit het onderzoek bleek dat in alle gemeenten in verhouding meer geld wordt besteed aan sportfaciliteiten voor mannen dan voor vrouwen (Almere: 64%, Heerhugowaard: 55%, Alkmaar: 54%, Groningen: 58%, Tiel: 56%, en Tilburg: 57%)[16]. Uiteraard is dit geen bewuste verdeelsleutel, maar het resultaat van een budgettering waarin vooraf geen rekening is gehouden met gender. In de praktijk blijkt de investering dan ongelijk uit te werken.
In Groningen bleek dat mannen/jongens 81% van het gebruik van de gemeentelijke sportparken voor hun rekening nemen. Bij binnensportaccommodaties daarentegen, waren vrouwen licht oververtegenwoord (59%). Uit de Groningse analyse blijkt dan ook dat er uit het sportbudget in de praktijk tien miljoen euro meer bij jongens en mannen terecht kwam dan bij vrouwen.

Uit de analyse van de gemeente Tilburg bleek dat mannen van bijna alle sportaccommodaties die de

[14] We kunnen helaas de maatregelen nog niet expliciet noemen omdat ze nog niet openbaar gemaakt zijn.
[15] RIVM. (2018). Beweeggedrag bij personen van 4 jaar en ouder in 2017
[16] Martkplan Diversiteit & E-Quality. (2006). *Doelgericht begroten in de sport: Gender Budget Analyse bij zes gemeenten.*

gemeente biedt vaker gebruik maken. Een uitzondering vormt het zwembad – waar ook vrouwen met een niet-Nederlandse achtergrond vaak gebruik van maken. Juist het zwembad is voor een gemeente een grote kostenpost. Echter, wanneer we een genderbudgetanalyse uitvoeren en oog houden voor de groepen waar sportdeelname achterblijft, is het duidelijk dat investeren in zwembaden loont.

Vervolg
De besproken gender budgetanalyse in zes gemeenten liet zien welke groepen profijt hebben van sportbudget. Om de sportdeelname onder vrouwen te verhogen kan een gemeente ervoor kiezen in bepaalde takken van sport extra te investeren. Genoemd is al het belang van zwembaden. De gemeente Groningen heeft daarnaast bijvoorbeeld het initiatief genomen om een eigen fitnesscentrum op te zetten,[17] en ondersteunt het bestaande fitness initiatieven waar mogelijk[18]. Op deze manier wordt het aanbod van binnensportruimten in stand gehouden of vergroot, wat de sportdeelname van vrouwen ten goede komt.
Onderzoek naar vrijetijdsbesteding toont aan dat vrouwen in Nederland minder vrije tijd hebben dan mannen, en dat ze deze vrije tijd in kleinere aaneengesloten tijdseenheden hebben. Hun vrije tijd wordt vaker onderbroken door zorgtaken zoals kinderzorg en huishouden[19], wat sportdeelname bemoeilijkt. Het is dan ook belangrijk niet alleen in te zetten op een eerlijke verdeling van sportbudget naar m/v, maar ook aandacht te besteden aan dergelijke onderliggende mechanismen en samenwerking te zoeken met arbeid-en-zorgbeleid.

2.4 De Rotterdamse Zeiknota

De nota Openbare Toiletvoorzieningen, door het Rotterdamse stadsbestuur omgedoopt tot de *Zeiknota* kent haar oorsprong in het beleid van de vorige gemeenteraad (invoering 2016). Er worden een aantal aanleidingen geschetst zoals het toegenomen aantal toeristen, de toegenomen buitenrecreatie, het wildplassen na het uitgaan, het beperkt aantal aanwezige openbare toiletvoorziening en de realisatie dat een deel van de bestaande voorzieningen niet toegankelijk zijn voor vrouwen (bijv. de Urilifts). Het beleid is gendersensitief te noemen omdat er bewust wordt gefocust op de verschillende behoeften van mannen en vrouwen en de constatering dat de huidige infrastructuur zich vooral op mannen richt. Zo wordt gesteld dat meer dan de helft van de voorzieningen in parkeergarages en openbaar vervoer alleen toegankelijk is voor mannen.[20] In publieke uitingen betreffende de Zeiknota wordt regelmatig expliciet benadrukt dat het beleid zich moet richten op zowel mannen als vrouwen.[21]

[17] Martkplan Diversiteit & E-Quality. (2006). *Doelgericht begroten in de sport: Gender Budget Analyse bij zes gemeenten.*
[18] Dagblad van het Noorden. (2016). Sportschool Kelderwerk gaat voor permanent pand
[19] Portegijs, W., Cloïn, M., Roodsaz, R., Olsthoorn, M. (2016*). Lekker vrij!? Vrije tijd, tijdsdruk en de relatie met de arbeidsduur van vrouwen.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau & Atria, Kenniscentrum voor emancipatie en vrouwengeschiedenis
[20] Velthoen, G. & Groeneweg, M. (2016). *De Zeiknota. Naar een stedelijke visie op openbare toiletvoorzieningen.* Gemeente Rotterdam.
[21] Stadzaken. 29-11-2017. 5 vragen over de Rotterdamse Zeiknota: Voldoende toiletten vergt verandering mentaliteit

"Je kunt wel handhaven op wildplassen,
maar dan moeten er ook toiletten zijn.
Voor mannen én vrouwen."[22]

Aanpak
De Zeiknota wordt op lokaal niveau uitgevoerd. De nadruk ligt op de binnenstad (lees: de uitgaans- c.q. winkelgebieden) en groene recreatieplekken zoals het Kralingse Bos (omdat hier veel ouders met kinderen komen). Op vijftien locaties worden openbare toiletten geplaatst. Er is minder urgentie binnen het beleid om gebieden buiten de binnenstad en de parken en stadsstranden ook ruim te voorzien van openbare toiletten. Er is voor vier jaar in totaal 1,6 miljoen euro vrijgemaakt om de infrastructuur te verbeteren en inclusiever te maken: 400.000 euro voor investeren en 200.000 euro voor onderhoud. Doel van dit beleid is om zowel actief te handhaven op wildplassen door bijzondere opsporingsambtenaren en politie, het aantal openbare toiletten te vergroten en de huidige toiletten te moderniseren. Deze openbare toiletten worden in de HogeNood app geplaatst en zullen, indien mogelijk, worden gekoppeld aan de Rotterdam Tourism app. Binnen de Zeiknota worden meerdere doelgroepen benoemd: mannen, vrouwen, gehandicapten, ouderen en baby's. Dit zijn ook de doelgroepen van de HogeNood app, die onderscheid maakt tussen voorzieningen toegankelijk voor mannen, vrouwen, invaliden en het verzorgen van baby's.

Resultaten
De Zeiknota wordt gezien als succesvol vanwege enerzijds het bekeuren van wildplassers en anderzijds het regelmatig plaatsen van openbare toiletten sinds 2017, en de plaatsing van hypermoderne zelfreinigende toiletten, waardoor de wachttijd wordt verkleind.[23] Rotterdam is in 2018 door de Maag Lever Darm Stichting geroemd als eerste "Koplopergemeente openbare toiletten" vanwege de inspanningen om de openbare wc-infrastructuur te vergroten.

Vervolg
Op dit moment is er een pilot gaande, gelijkend het Duitse initiatief *Die Nette Toilette*, waarbij zeven bedrijven hun toiletten kosteloos ter beschikking stellen aan mensen met hoge nood. De locaties worden geïntegreerd in de HogeNood app en zijn te herkennen aan een "Propere plee" sticker. De bedrijven krijgen vanuit de gemeente Rotterdam een vergoeding voor schoonmaakkosten en onderhoud[24]. De pilot *propere plee* duurt twee jaar en kan worden opgeschaald indien succesvol.

2.5 Gender in de geneeskunde

De Alliantie Gender en Gezondheid, een initiatief van Women Inc. en het ministerie van OCW, pleit al sinds 2014 voor erkenning van de verschillen tussen mannen en vrouwen in de gezondheidszorg[25]. In datzelfde jaar verzocht kamerlid Agnes Wolbert (PvdA) de regering in een motie om in

[22] Algemeen Dagblad. 14-11-2017. Grote behoefte aan openbare toiletten
[23] https://www.ad.nl/rotterdam/wildplassers-flink-de-klos-in-rotterdam-75-000-euro-boete-br-br~a35f6c54/
[24] https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/propere-plee/
[25] Zie https://www.womeninc.nl/wat-we-doen/alliantie-gender-gezondheid/

overleg te gaan met relevante partijen om vrouwspecifieke geneeskunde integraal onderdeel van de geneeskundige opleidingen te maken[26]. Aanleiding hiervoor was het gebrek aan kennis bij een groot deel van de huidige artsen over gender en sekse in relatie tot verschillen in gezondheid, ziekte, diagnostiek en behandeling tussen mannen en vrouwen. Na overleg met de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) en het College Geneeskundige Specialismen (CGS) zijn de opleidingsdirecteuren van de verschillende basisopleidingen geneeskunde en de Alliantie Gender en Gezondheid met elkaar in gesprek gegaan, om kennis over gendersensitieve gezondheidszorg te delen, teneinde de kwaliteit van de zorg voor vrouwen te doen verbeteren. Deze gesprekken leidden tot de uitvoering van het project *Gendersensitieve zorg in de geneeskundige vervolgopleidingen*, uitgevoerd door het Radboudumc in opdracht van het CGS.[27]

Aanpak
Het project *Gendersensitieve zorg in de geneeskundige vervolgopleidingen* is gestart op 15 december 2016 en werd per 15 december 2017 met succes afgerond. De uitvoering van het project was landelijk en heeft ertoe geleid dat de concilia van de vijf geneeskundige vervolgopleidingen hebben ingestemd om sekse/gender in de landelijke opleidingsplannen te verankeren.

Hoewel vrouwen gemiddeld langer leven dan mannen,
brengen zij minder jaren in goede ervaren gezondheid door[28]

Resultaten
Doel van het project was om de aandacht voor gender op te nemen in de opleidingsplannen voor de opleidingen huisartsgeneeskunde, cardiologie, psychiatrie, interne geneeskunde en maatschappij en gezondheid. Dat doel is behaald. In het beoordelingskader CGS voor landelijke opleidingsplannen is nu opgenomen dat bij de vaststelling van de landelijke opleidingsplannen van deze specialismen expliciet wordt getoetst op aandacht voor gender.
Een ander onderdeel van het CGS-project was het ontwikkelen van een e-learning module om gender in de vervolgopleiding te introduceren, met als doel om artsen in opleiding (aiossen) bewust te maken van het belang van relevante sekse/gender aspecten bij ziekte en gezondheid. Ook dit doel is behaald: aiossen van de vijf vervolgopleidingen hebben hieraan meegewerkt. De e-learning wordt inmiddels beschikbaar gesteld aan alle geneeskundige vervolgopleidingen om te gebruiken binnen het onderwijs.

Het draagvlak voor beleid dat gericht is op gendersensitieve zorg is groot: zowel de politiek, de overheid, artsenfederaties als de medische opleidingen onderschrijven het belang van kennis over relevante sekse/gender aspecten in de zorg. Of de e-learning module en de implementatie van gender in de landelijke opleidingsplannen ook hebben geleid tot verbeterde kennis van afgestudeerde artsen, is een vraag die nu nog niet met een stellig ja of nee beantwoord kan worden.

[26] Zie https://www.tweedekamer.nl/kamerleden/alle_kamerleden/wolbert-ag-pvda/meer?qry=%22A.G.+Wolbert%22%3Aprl_kamerlid&srt=date%3Adesc%3Adate&dpp=15&clusterName=Moties&fld_prl_soort=Motie&Type=Kamerlid&sta=31
[27] College Geneeskundige Specialismen. (2018) Gendersensitieve zorg in de geneeskundige vervolgopleidingen
[28] Van Beek et al. (2015). *Effectenanalyse Gender en Gezondheid. Hoe aandacht voor gender in de gezondheidszorg het verschil maakt*. Rotterdam: Ecorys

Echter, op basis van de effect-analyse *Gender en Gezondheid* van Ecorys (2015)[29], kunnen we positieve effecten verwachten van de landelijke implementatie van gender in het medisch curriculum. In deze evaluatie worden verschillende vormen van gendersensitief handelen in de zorg geëvalueerd (waaronder diagnostiek en medicatie). Het rapport brengt naar voren dat meer kennis en begrip bij onder meer huisartsen en cardiologen, een aantal positieve gevolgen hebben voor gender-sensitieve diagnostiek. Diagnoses bij vrouwen worden eerder gesteld en hun aandoeningen (in de geëvalueerde casus was dit een hartinfarct) worden eerder behandeld. Vrouwelijke patiënten zijn hierdoor minder vaak, lang en ernstig ziek waardoor de levenskwaliteit verbetert. Andere effecten van een gender-sensitieve benadering zijn lagere zorgkosten en meer aandacht voor de verschillen tussen mannen en vrouwen; lagere kosten voor werkgevers; minder druk op familie en de omgeving van patiënten en een lager beroep op formele zorg.

Vervolg
Artsenfederatie KNMG zet voor de toekomst in op het verplicht stellen van de e-learning module *Gendersensitieve zorg in de geneeskundige vervolgopleiding*, omdat deze, zo stellen zij, de bewustwording van sekse- en genderverschillen onder aiossen (en docenten/opleiders) vergroot. De bedoeling is dat aiossen, opleiders en docenten na het volgen van de e-learning één accreditatiepunt krijgen toegekend. Daarnaast stelt het KNMG voor dat opleiders (en docenten) aan geneeskunde-opleidingen *Teach the Teachers*-cursussen zullen gaan volgen om hun eigen gendersensitiviteit te vergroten. De bestaande cursus (SDMO, afdeling Vrouwenstudies Medische Wetenschappen, Radboudumc) wordt hiervoor aangepast aan de inhoud en de werkwijze van de vervolgopleidingen[30].

2.6 Wetenschap M/V

In 1917 werd Johanna Westerdijk benoemd als eerste vrouwelijke hoogleraar in Nederland. Honderd jaar later zijn er ongeveer 600 vrouwelijke hoogleraren, tegenover ruim 3300 mannen. De verdeling is dus verre van gelijk (in 2017: 18% vrouw) – ondanks de formulering van streefcijfers voor de universiteiten in 2015[31]. Dit percentage is een van de laagste in Europa. Voor het ministerie van OCW was dit de aanleiding om eenmalig vijf miljoen euro beschikbaar te stellen voor de benoeming van honderd vrouwelijke hoogleraren, de Westerdijk Talentimpuls.

Aanpak
In het kader van de Westerdijk Talentimpuls is aan universiteiten gevraagd meer vrouwelijke hoogleraren te benoemen. Het ministerie stelde een verdeelsleutel op voor het aantal aanstellingen per universiteit dat zij financieel konden ondersteunen. De looptijd van het project was van 10 februari 2017 tot en met 10 februari 2018.

[29] Van Beek et al. (2015). *Effectenanalyse Gender en Gezondheid. Hoe aandacht voor gender in de gezondheidszorg het verschil maakt*. Rotterdam: Ecorys
[30] Zie voor verdere aanbevelingen: https://www.knmg.nl/opleiding-herregistratie-carriere/cgs/themas-projecten/gendersensitieve-zorg-in-de-geneeskundige-vervolgopleidingen.htm
[31] In 2015 hebben alle Nederlandse universiteiten streefcijfers geformuleerd voor 2020, zie Landelijk Netwerk Vrouwelijk Hoogleraren. (2018). *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2018*. Utrecht: LNVH

"100 vrouwen als hoogleraar erbij in 1 jaar:
dat is viermaal zoveel als normaal,
maar Nederland blijft nog altijd achter"[32]

Resultaten
Op 8 maart 2018 maakte minister Ingrid van Engelshoven van OCW bekend dat de universiteiten erin zijn geslaagd om 100 nieuwe vrouwelijke hoogleraren te benoemen.[33] Uit de monitor vrouwelijke hoogleraren van 2018 bleek dat het aandeel vrouwelijke hoogleraren door deze impuls is gestegen naar 1 op 5 (20,9%, percentage voor eind 2017). Dit betekent dat de groei van het aantal vrouwelijke hoogleraren hoger is dan ooit en het percentage voor het eerst boven de 20 komt.[34]
Uit cijfers van het Rathenau Instituut blijkt dat hoogleraarsbenoemingen de laatste jaren gelijk verdeeld worden tussen mannen en vrouwen. Dat geeft een groei van ruim 1% vrouwelijke hoogleraren per jaar, maar dat leidt pas in 2050 tot gelijke verhoudingen wegens de grote achterstand. Ondervertegenwoordiging van vrouwen is niet in alle wetenschapsgebieden gelijk – in de wetenschapsgebieden Recht, Gedrag & Maatschappij en Taal & Cultuur is het aandeel vrouwelijke hoogleraren groter dan in andere wetenschapsgebieden (respectievelijk 28,1%; 30%; 30,7%).

Vervolg
De Westerdijk Talentimpuls is als een werkzaam en behulpzaam instrument bestempeld. Het ministerie heeft er echter voor gekozen het bij een eenmalige impuls te laten, het initiatief ligt nu weer bij de universiteiten. In de laatste jaren is een daling van vrouwelijke promovendi gesignaleerd: een punt van zorg omdat de promovendi van nu de hoogleraren van de toekomst zijn (LNVH, 2018)[35].

2.7 Het vrouwelijke gezicht van de armoede – een Tilburgse casus

De kadernota Vrouwenemancipatie in Tilburg heeft onder meer als doel: "het voorkomen en opheffen van ongewenste effecten en gevolgen van beleidsmaatregelen voor vrouwen". Daarnaast is het een gegeven dat bijna driekwart van de Tilburgse minima vrouw is en het niet bekend is wat de effecten zijn van het Tilburgse armoedebeleid op mannen en vrouwen. In juli 2010 heeft de gemeenteraad daarom besloten het armoedebeleid te laten onderzoeken in relatie tot gender.

Aanpak
In het onderzoek werd voor het eerst specifiek gekeken naar genderaspecten van armoede in Tilburg en welke verbeteringen de gemeente Tilburg kon doorvoeren om meer genderbewust armoedebeleid te voeren.

[32] Volkskrant. 8-3-2018. 100 vrouwen als hoogleraar erbij in 1 jaar: viermaal zoveel als normaal, maar Nederland blijft nog altijd achter
[33] Nederland 100 vrouwelijke hoogleraren rijker
[34] Landelijk Netwerk Vrouwelijk Hoogleraren. (2018). *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2018*. Utrecht: LNVH
[35] Meer dan de helft van de studenten die afstuderen aan de Nederlandse universiteiten is vrouw. In de daaropvolgende functiecategorieën neemt het aandeel vrouwen per categorie af: er is dus geen gebrek aan talent, maar een doorstromingsprobleem (LNVH, 2018).

De rapportage *Het vrouwelijke gezicht van de armoede* kan worden gezien als output van de *Kadernota Vrouwenemancipatie* uit 2007. Daarin stelt de gemeente dat het belangrijk is om het beleid te toetsen op ongewenste effecten en gevolgen van beleid voor vrouwen. Met andere woorden, men veronderstelt dat beleid anders kan uitpakken voor mannen en vrouwen. De rapportage is dus in feite een emancipatietoets van het armoedebeleid. Onderdelen zijn een analyse van de huidige situatie in Tilburg, een argumentatie waarom er specifiek gefocust moet worden op vrouwen (uitsplitsing van de armoede naar sekse en met aandacht voor deeltijdwerken en armoedeval na scheiding).

Resultaten

In 2012 verscheen het rapport *Het vrouwelijke gezicht van de armoede*. Hierbij werd er voor het eerst specifiek gekeken naar genderaspecten van armoede in Tilburg en welke verbeteringen de gemeente Tilburg kon doorvoeren om meer genderbewust armoedebeleid te voeren. Een groot scala aan onderwerpen wordt behandeld in de rapportage: armoedeval, deeltijdwerken, economische zelfstandigheid, schaamte, schulden, en bijvoorbeeld de manier waarop data verzameld c.q. gebruikt wordt waardoor het aandeel vrouwen dat in armoede leeft onderschat wordt. Er worden cijfers gegeven, voorbeelden benoemd en aanbevelingen voor de Gemeente Tilburg om het armoedebeleid meer te focussen (hoewel het reeds als zeer ruimhartig wordt gekenschetst, vooral gericht op individuele maatwerkondersteuning en een proactieve houding ten opzichte van verborgen armoede).[36] De kwetsbare vrouwen worden uitgesplitst in drie categorieën met ieder hun eigen focus: vrouwen zonder inkomen (26%), vrouwen met een uitkering (38%) en vrouwen met betaald werk (36%), waarbij het bij de eerste groep gaat om vrouwen die afhankelijk zijn van anderen met inkomen en bij de laatste groep om vrouwen die vooral in deeltijd werken c.q. flexwerker zijn.

Vervolg

De rapportage is reeds in 2012 uitgekomen en ondanks een focus op alleenstaande ouders, is er weinig bekend over de verdere landing van dit document. Emancipatie Expertise Centrum Feniks concludeert in 2017 dat de gemeente Tilburg geen emancipatievisie heeft behalve het mogelijk maken van de activiteiten van Feniks zelf.[37] Op internet zijn er ook geen verdere referenties te vinden van dit initiatief om tot een meer genderbewuste aanpak van armoede te komen. In 2013 heeft de Provinciale Vrouwenraad Noord-Brabant een vervolgonderzoek gedaan naar vrouwen, armoede en sociale uitsluiting in Noord-Brabant. Eén van de conclusies is dat gemeenten in Brabant geen noodzaak zien in het apart aandacht besteden aan mannen en vrouwen in armoedebeleid omdat ze ofwel generiek beleid voeren ofwel gericht zijn op individuele maatwerkondersteuning.[38] In de Tilburgse armoedemonitor is geen onderscheid gemaakt naar gender: wel valt op dat eenoudergezinnen vaak een inkomen hebben dat onder het beleidsminimum valt. Te verwachten is dat het hier met name om vrouwen gaat.[39]

[36] Feniks (2012). Het vrouwelijke gezicht van armoede
[37] Feniks (2017). Vrouwenemancipatie in Tilburg
[38] Provinciale Vrouwenraad Noord-Brabant. Vrouwen, armoede en sociale uitsluiting in Noord-Brabant
[39] Armoedemonitor Tilburg 2015

2.8 Toegang tot arbeid: Onderzeeërs en dresscodes

Kleine aanpassingen hebben grote gevolgen. Dat is zeker het geval in de volgende casus waar we focussen op de gelijke toegankelijkheid van werkplekken voor mannen en vrouwen. We laten dit zien door in te zoomen op onderzeeërs als werkplek.
In 1906 stelde de Koninklijke Marine de eerste onderzeeboot in dienst.[40] Tot op heden hebben op Nederlandse onderzeeboten geen vrouwen gewerkt: de Onderzeedienst is de laatste eenheid bij Defensie waar geen vrouwen mogen werken. Vaak genoemde reden hiervoor is dat de huidige voertuigen niet ontworpen zijn voor een gemengde bemanning: zo zijn er geen gescheiden slaapruimtes of gescheiden sanitaire voorzieningen.

Aanpak
In 2019 komt hier verandering in: dan start Defensie met een pilot 'gemengd varen'.[41] De pilot volgt het in Canada en Australië succesvolle *one of the crew concept*.[42] Aanpassingen aan boord zijn in deze oplossing minimaal. Het gaat dan om onderlinge afspraken, een extra gordijntje zodat mannen en vrouwen zich rustig kunnen omkleden en een douchedeur in plaats van een douchegordijn. Dit is een andere, en sneller in te voeren, oplossing dan een eerder voorgestelde oplossing, namelijk het ontwerpen van een nieuwe onderzeeboot waarin in het ontwerp meer rekening is gehouden met privacy[43]. Daarnaast zal er een dresscode ingevoerd worden – waarin een heel letterlijke betekenis van het woord wordt gehanteerd, namelijk dat de bemanning zich moet kleden.

> "We gaan een dresscode invoeren.
> De bemanning moet minimaal
> een onderbroek en T-shirt gaan dragen."[44]

Resultaten en vervolg
In het kader van de pilot gaan vier vrouwen in het voorjaar van 2019 voor het eerst op een onderzeeboot werken. Het is nog onduidelijk of het *one of the crew concept* ook hier succesvol zal zijn en of er een vervolg aan wordt gegeven.[45] Duidelijk is wel dat Defensie voornemens is de genderongelijkheid weg te nemen: ofwel middels de pilot en de *one of the crew* oplossing, ofwel door nieuwe onderzeeërs te laten bouwen waarin het ontwerp meer privacy biedt aan de bemanning (dit zou het probleem pas vanaf 2027 oplossen). Van een onderzeeër waar enkel vrouwen op werken is geen sprake, dit lijkt een onwenselijke oplossing voor Defensie.

[40] https://www.rdm-archief.nl/RDM-PB/DIV-2006A.pdf
[41] https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2018/10/09/vrouwen-bij-de-onderzeedienst
[42] https://www.theglobeandmail.com/news/national/navy-to-let-women-sail-on-submarines/article4145469/
[43] Het betreft hier een nieuw ontwerp van *de Walrus* dat in 2027 gepresenteerd zou worden.
[44] https://nos.nl/artikel/2035060-vrouwen-mogen-meevaren-op-nieuwe-onderzeeboot.html
[45] https://marineschepen.nl/nieuws/Volgend-jaar-proef-met-vrouwen-op-onderzeeboten-091018.html

2.9 Nationaal Actieplan 1325

Op 31 oktober 2000 werd Resolutie 1325 door de VN Veiligheidsraad aangenomen. De resolutie erkent de effecten van oorlog en gewapend conflict op vrouwen en meisjes. In de resolutie wordt het belang benadrukt van de vertegenwoordiging van vrouwen in alle besluitvormingsprocessen die te maken hebben met preventie, management en oplossing van conflicten, en bij post-conflict wederopbouw. De resolutie roept alle partijen op om de rechten van vrouwen en meisjes te allen tijde te respecteren en te waarborgen.

Aanpak
Het Nederlands Nationaal Actieplan (NAP) 1325 is een samenwerkingsverband tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken, Defensie, OCW en Veiligheid en Justitie, diverse kennisinstellingen en 50 Nederlandse maatschappelijke organisaties. In het NAP staan afspraken over hoe Nederland resolutie 1325 over 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' van de Veiligheidsraad uitvoert. In het NAP zijn Nederlandse actoren overeengekomen dat zij vrouwen in (post)conflictgebieden in hun strijd voor vrede en veiligheid willen ondersteunen. Het eerste Nationaal Actieplan was van kracht voor de periode 2008 tot en met 2011, het tweede actieplan liep van 2012 tot en met 2015[46].
De ondertekenaars zullen een genderanalyse maken van de situatie in conflictgebieden en hun beleid in deze gebieden daarop aanpassen om ongelijkheid tegen te gaan. Samen streven ze naar meer bewustzijn van, en steun voor het belang van gender in conflictgebieden en van Resolutie 1325 in het bijzonder.

> "Including women in peace and security efforts is not only the right thing to do;
> it also makes these efforts more effective and leads to sustainable solutions.
> Without the inclusion of women, there will be no sustainable peace."[47]

Resultaten
Binnen het kader van het actieplan (NAP I en II) is een aantal resultaten bereikt. Zo heeft Nederland bewerkstelligd dat Syrische vrouwen betrokken zijn bij de vredesonderhandelingen in Genève, hebben mannen in de Arabische regio zich ingezet voor vrouwenrechten en volgden politievrouwen in Zuid-Sudan een training leiderschapsvaardigheden[48]. NAP I en II zijn gezamenlijk geëvalueerd door de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB) van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit resulteerde in het evaluatierapport *Gender, Peace and Security* in 2015. NAP werd geëvalueerd als een kader voor multi-stakeholder samenwerking, als een vrouwen-, vrede- en veiligheids-'project' en als initiatief om gender te mainstreamen in het vrede en veiligheidsbeleid van Buitenlandse Zaken[49].

Met betrekking tot gendermainstreaming wordt er onder meer geconcludeerd dat de NAP's hebben bijgedragen aan toegenomen bewustzijn van en steun voor de vrouwen-, vrede- en

[46] https://www.nap1325.nl/
[47] https://www.nap1325.nl/
[48] https://wo-men.nl/nationaal-actie-plan-1325/
[49] https://www.government.nl/documents/reports/2015/04/01/iob-gender-peace-and-security-evaluation-of-the-netherlands-and-un-security-council-resolution-1325

veiligheidsagenda van Resolutie 1325. Dit relateert ook aan de focus op vrouwelijk leiderschap en politieke participatie van vrouwen. Echter, de implementatie van NAP wordt ook beschreven als een ietwat geïsoleerde onderneming door de genderafdeling van Buitenlandse Zaken, ondanks dat er in andere departementen wel aanspreekpunten waren. De sterke beleidsfocus op Resolutie 1325 zorgde ervoor dat aandacht voor *gender* in vrede- en veiligheidsbeleid gelijk werd gesteld aan een focus op *vrouwen*[50].

Vervolg

In 2016 ondertekenden meer dan 60 organisaties het derde Nationale Actieplan: NAP III. Dit actieplan loopt tot en met 2019. Er wordt ingezet op de participatie van vrouwen bij vredesprocessen en structurele veranderingen in Afghanistan, Colombia, DRC, Zuid-Sudan, Irak, Syrië, Jemen en Libië. Er zal nauwe samenwerking met lokale vrouwenorganisaties en mannen zijn. Gendergelijkheid is óók voor mannen relevant en belangrijk[51].

[50] Pagina 13: https://www.government.nl/documents/reports/2015/04/01/iob-gender-peace-and-security-evaluation-of-the-netherlands-and-un-security-council-resolution-1325

[51] https://wo-men.nl/themas/nationaal-actie-plan-1325/

3. Algemene bevindingen en aandachtspunten

De illustratieve voorbeelden van gendersensitief beleid die in dit rapport besproken zijn hebben een aantal dingen gemeen. Zo starten zij vanuit een analyse van de verschillende wensen, behoeften en mogelijkheden van mannen en vrouwen. Dit blijkt in de praktijk nog niet altijd makkelijk, omdat daarvoor de informatie vaak ontbreekt. Vervolgens laten de voorbeelden zien dat op basis van de analyse wordt gezocht naar een manier om aan deze verschillen tegemoet te komen, zodat mannen en vrouwen in gelijke mate bereikt worden of in gelijke mate kunnen profiteren van een beleidsinvestering. Soms is een ongelijke investering nodig om een gelijk effect te bereiken. Gendersensitief beleid betekent soms dat er extra middelen beschikbaar moeten worden gesteld en soms dat er een verschuiving van de inzet van middelen plaats moet vinden.

De zoektocht naar voorbeelden van gendersensitief beleid gaf echter ook inzicht in het ontbreken van een aantal aspecten die tot 'gendersensitief beleid' behoren. Zo komen er met name voorbeelden naar voren waarin de positie van vrouwen wordt versterkt. Het verbeteren van de positie van mannen en non-binaire mensen ontbreekt. Dit betekent echter niet dat gendersensitief beleid altijd alleen ten goede komt van vrouwen. Kijken we voorbij de Nederlandse grens, dan zien we bijvoorbeeld dat Noorwegen onlangs een kleine verandering heeft doorgevoerd in het vaderschapsverlof. Deze aanpassing betrof het niet overdraagbaar maken aan de partner van de bestaande 15 weken vaderschapsverlof. Hoewel het op papier gelijk verdeeld was, zag de Noorweegse regering dat veel mannen hun verlof aan hun partner overdroegen. Hiermee werd het bestaande rolpatroon van man als kostwinner en vrouw als huismoeder gereproduceerd. De Noorweegse overheid achtte dit onwenselijk en greep in, waardoor de huidige regeling is: 15 weken voor beide partners, en 16 weken onderling te verdelen.[52] De regering stelt dat de aanpak succesvol is, het ouderschapsverlof is gelijker verdeeld waardoor de norm wordt dat zowel mannen als vrouwen voor kinderen zorgen.

Daarnaast zijn enkele voorbeelden gevonden van gendersensitief beleid op lokaal niveau die voorbij de binaire indeling van man en vrouw gaan. Het betreft hier beleid voor werknemers van de gemeente en niet voor alle inwoners van de gemeente, en is daarom niet in detail uitgewerkt in dit rapport. Noemenswaardige voorbeelden zijn het transitieverlof dat de Gemeente Amsterdam heeft ingevoerd: een initiatief waardoor transgender medewerkers van de gemeente het recht hebben op betaald verlof wanneer zij een geslacht veranderende operatie ondergaan. Ook hebben enkele gemeenten in het afgelopen jaar besloten om, wanneer het niet noodzakelijk is, geen seksegegevens te registreren, zoals bijvoorbeeld de Gemeente Woerden.[53] Het is van belang te volgen hoe deze initiatieven uitwerken en wat mogelijkheden zijn om de maatregelen buiten de muren van gemeentehuizen te implementeren.

De zoektocht naar illustratieve voorbeelden heeft echter ook laten zien dat een genderanalyse niet altijd leidt tot gendersensitief beleid. Ook wanneer alle genoemde cases laten zien dat gendergelijkheid nog geen feit is en genderneutraal beleid onbedoeld ongelijkheid in de hand kan werken. Beleid ontwikkelen dat 'extra' aandacht geeft aan mannen, vrouwen dan wel non-binaire

[52] http://www.nordiclabourjournal.org/i-fokus/in-focus-2018/nordic-working-life/article.2018-06-14.5410895249
[53] https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1576438/woerden-komt-transgenders-tegemoet.html

mensen stuit het idee dat we in Nederland allemaal gelijk zijn tegen de borst en doet te veel denken aan doelgroepenbeleid.

De in dit rapport gebundelde voorbeelden laten echter zien dat gendersensitief beleid nodig is. Door het sneeuwschuifbeleid te herzien zijn in Zweden onbedoeld ongelijke uitwerkingen weggenomen. Door onderzeeërs anders in te richten en een dresscode in te voeren krijgen vrouwen ruimte tot een tot nog toe 'verboden terrein'. Door in de begeleiding van statushouders de focus te leggen - én te houden - op vrouwen, krijgen vluchtelingvrouwen meer kansen hun arbeidsmogelijkheden te ontwikkelen en lopen ze minder risico om in isolement - en letterlijk 'uit beeld' - te verdwijnen. En door in het beleid meer aandacht te hebben voor deeltijdwerken en armoedeval na scheiding, wordt voorkomen dat een grote groep burgers – namelijk vrouwen – te maken krijgt met problematische schulden. Deze voorbeelden laten tevens zien dat gendersensitief beleid niet alleen relevant is voor de sociale domeinen maar ook voor domeinen als techniek en defensie.

Alleen als de uitkomsten van een genderanalyse, als eerste stap van gendersensitiefbeleid, ook daadwerkelijk op worden gevolgd, geëvalueerd worden op effect, en het beleid waar nodig wordt aangepast, is het mogelijk dat mannen, vrouwen en non-binaire mensen echt op gelijke voet mensenrechten kunnen uitoefenen.

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1858
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	9.1
Omschrijving	Raadsvoorstel Zienswijze VRU voorlopige jaarstukken 2020
ID	1912
Behandelend ambtenaar	Angelique Vaars
Telefoon	14030
E-mail	angelique.vaars@utrecht.nl
Datum collegebesluit	18 mei 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Veiligheid
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over stukken van een gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Welzijn, Maatschappelijke ondersteuning, Asiel en integratie/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze voorlopige jaarstukken 2020 Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Organisatieonderdeel	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Angelique Vaars
Kenmerk	8804917
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2020, het resultaatbestemmingsvoorstel van de VRU en met het instellen van een reserve fonds OMS (Openbaar Meldsysteem).

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
In de bijgaande brief geeft de raad een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2020 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) alsmede op de bestemming van het positief rekeningresultaat van 2,1, miljoen euro.

Context
Aanleiding
Per brief van 15 april 2021 heeft het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de voorlopige jaarstukken 2020 van de VRU aan de raad aangeboden. De raad wordt gevraagd om uiterlijk op 11juni 2021 een zienswijze in te dienen op deze jaarstukken, waaronder het resultaatsbestemmingsvoorstel 2020. Gezien de doorlooptijden van het besluitvormingstraject rondom het meireces lukt het helaas niet binnen de gevraagde datum te reageren. De VRU zal op 11 juni de conceptzienswijze ontvangen en geïnformeerd worden over de uitkomsten van de commissiebehandeling die op 10 juni 2021 is gepland.

Juridische context
Gemeente Utrecht vormt onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. De betrokken gemeenteraden worden conform deze gemeenschappelijke regeling in de gelegenheid gesteld een zienswijze over de Jaarrekening te geven.

Beoogd effect
De zienswijze zal worden betrokken bij het opstellen van de definitieve jaarstukken 2020, die op 5 juli 2021 in de vergadering van het algemeen bestuur van de VRU ter vaststelling voorliggen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
De raad heeft een zienswijze gegeven op de Kadernota 2022 (21 januari 2021, agendapunt 12).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2020, het resultaatbestemmingsvoorstel van de VRU en het instellen van een reserve fonds OMS (Openbaar Meldsysteem).
Argumenten	
1.1	Dit is in lijn met de zienswijze op de Kadernota 2022 waarin verzocht is om een tijdelijke OMS reserve te vormen.
	De raad heeft in de zienswijze op de Kadernota 2022 aangegeven het initiatief om een OMS(Openbaar Meld Systeem)-fonds in te stellen te steunen op voorwaarde dat het gaat om een tijdelijke reserve die niet hoger mag zijn dan de gederfde inkomsten in de desbetreffende periode. Conform de zienswijze heeft de VRU de bestemmingsreserve Hervorming OMS-stelsel ingesteld ter hoogte van 2,1 miljoen euro. De VRU stelt voor om het positieve rekening resultaat van 2,1 miljoen euro over 2020 te storten in deze bestemmingsreserve.

Financiën
Het financiële rekeningresultaat over 2020 bedraagt 2,1 miljoen euro. Het resultaat is grotendeels incidenteel van aard. Conform het bij de kadernota 2022 genoemde voornemen, is voorgesteld om het positieve rekeningresultaat in te zetten voor het instellen van het OMS-fonds (2,1 miljoen). Het instellen van het OMS-fonds voorkomt een stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van het wegvallen van de OMS-opbrengsten in deze beleidsperiode 2022 en 2023.

In 2021 wordt een landelijke voorziening voor de ontvangst van meldingen van brandmeldinstallaties operationeel. Dit als onderdeel van het project Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) waarbinnen het beheer van de meldkamer wettelijk aan de politie is overgedragen. Deze voorziening

gaat de huidige regionale werkwijze voor de ontvangst van brandmeldingen via het openbaar meldsysteem vervangen.

Vervolg
Nadat alle gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten eventuele zienswijzen hebben gegeven worden deze bij de definitieve jaarstukken 2020 gevoegd.
De jaarstukken liggen volgens planning op 5 juli 2020 ter vaststelling aan het algemeen bestuur van de VRU voor.

Participatie
Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie
Naast het verzenden van de zienswijzebrief is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Zienswijzebrief Jaarstukken 2020

Bijlagen informatief:
- Aanbiedingsbrief uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken
- Voorlopige jaarstukken 2020 VRU
- Infographic VRU jaaroverzicht 2020
- Kadernota VRU 2022

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Veiligheidsregio Utrecht
t.a.v. de heer B. van 't Hoog
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT

Behandeld door	C.E.J.M. Vaars	**Datum**	<volgt>
Doorkiesnummer	14030	**Ons zaaknummer**	8804917
E-mail	angelique.vaars@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze voorlopige jaarstukken 2020 VRU
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk	21.000807	**Verzonden**	
Uw brief van	15 april 2021	Bij antwoord datum, zaaknummer en onderwerp vermelden	

Geachte heer Van 't Hoog,

Per brief van 15 april 2020 heeft de secretaris van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de voorlopige jaarstukken 2020 van de VRU aan ons aangeboden. Daarbij zijn wij in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 11 juni 2021 een zienswijze bij u in te dienen op de voorlopige jaarstukken 2020, waaronder het voorstel voor de resultaatbestemming 2020. In deze brief is onze zienswijze verwoord. Gezien de doorlooptijden van ons besluitvormingstraject rondom het meireces lukt het ons helaas niet binnen de door u gevraagde datum te reageren.

Wij waarderen dat u met de programmaverantwoording inzichtelijk maakt wat de VRU het afgelopen jaar heeft gedaan, welke uitdagingen er in het uitzonderlijke jaar 2020 waren vanwege de ontwikkelingen omtrent COVID-19 en hoe de VRU zich daarvoor heeft ingezet.

Wij kunnen instemmen met het de voorlopige jaarstukken 20202en het voorstel voor de resultaatbestemming 2020. Deze sluit aan bij de eerdere zienswijzen waarin wij hebben aangegeven u te steunen in maatregelen in de begroting van de VRU, waarmee verhogingen van de gemeentelijke bijdrage op langere termijn worden voorkomen of waardoor deze meer geleidelijk zijn.

In dit geval doet u dat door een OMS (Openbaar Meld Systeem) fonds in te stellen, overeenkomstig onze zienswijze op de Kadernota 2022, onder voorwaarde dat het gaat om een tijdelijke reserve die niet hoger mag zijn dan de gederfde inkomsten in de desbetreffende periode. In uw resultaatbestemming geeft u aan het positieve resultaat van 2,1 miljoen euro over 2020 te willen storten in een tijdelijke bestemmingsreserve overeenkomstig het bovenstaande. Wij kunnen daar mee instemmen.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Datum
15 april 2021

Aan de gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten
Ter attentie van de voorzitter, en
Aan de colleges van burgemeesters en wethouders

contactpersoon
B. van 't Hoog
Concerncontroller

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

088 878 1000
accountmanagement@vru.nl

Ons kenmerk
21.0000807

Uw kenmerk
-

Bijlagen
4

Onderwerp
Uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken

Geachte raad,

Op 29 maart jl. heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2020 en de ontwerpbegroting 2022/geactualiseerde begroting 2021. Conform geldende procedure van de gemeenschappelijke regeling nodigen wij de gemeenteraden uit hierop hun zienswijze te geven.

In deze brief vindt u een toelichting op de belangrijkste onderwerpen uit de genoemde stukken, waarmee we u een samenhangend overzicht willen geven van zowel de verantwoording over het afgelopen jaar als de ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting van 2021 en 2022.

1. Voorlopige jaarstukken 2020

Zoals u kunt lezen in het voorwoord van de jaarstukken kijken we terug op een bewogen en bijzonder jaar dat vooral in het teken stond van de coronacrisis. In het eerste kwartaal van 2020 heeft de verspreiding van COVID-19 zich in Nederland gemanifesteerd. De veiligheidsregio heeft het afgelopen jaar, samen met alle 26 gemeenten, een belangrijke bijdrage geleverd aan de coördinatie van de crisisbeheersing. Sinds 12 maart 2020 is de regionale crisisorganisatie actief en sindsdien zijn in samenwerking met onze partners grote inspanningen geleverd voor het bestrijden van de coronacrisis.

Voor de VRU hebben de ontwikkelingen rond COVID-19 ook organisatorische consequenties gehad. Naast directe inzet van VRU-medewerkers bij de crisisbeheersing, is een bijdrage geleverd aan landelijke voorzieningen en heeft de VRU maatregelen getroffen om te zorgen voor de veiligheid van onze medewerkers (beschermingsmiddelen en handelingsprotocollen) en het borgen continuïteit van de hulpverlening en de bedrijfsvoering. Hierdoor is naast de inzet voor de coronacrisis ook de reguliere taakuitvoering binnen de mogelijkheden van de beperkingen voortgezet en zijn ook weer stappen gezet ten aanzien van de strategische doelstellingen uit het beleidsplan.

Net als bij andere bedrijven was de VRU gedwongen om veel werk vanuit huis en online uit te voeren. De organisatie heeft flexibiliteit en creativiteit getoond door bijvoorbeeld digitale middelen te ontwikkelen voor het vergroten van het risicobewustzijn, online huisbezoeken en webinars. Het thuiswerken heeft impact gehad op het werk, maar we kijken positief terug naar de wijze waarop dit in 2020 heeft gefunctioneerd. Veel van onze collega's konden niet thuiswerken, omdat het veiligheidswerk in de samenleving plaatsvindt. Denk hierbij aan alle brandweermensen, piketfunctionarissen en medewerkers in de COVID-19 crisisorganisatie. Het ter plaatse moeten gaan in de wetenschap dat het besmettingsrisico hoog kan zijn, vraagt om respect.

Veiligheidsregio Utrecht
Postbus 3154
3502 GD Utrecht
088 878 1000
info@vru.nl
www.vru.nl
brandweer.nl/utrecht
veiligheidsregioutrecht
@vrutrecht
@vrubrandweer

Iban
NL18 BNGH 0285 1331 79

kvk
51817330

We hebben in 2020 niet alles kunnen realiseren dat door ons gepland was, maar ook veel wel. De voorliggende jaarstukken bevatten de financiële verantwoording over 2020. Daarnaast wordt per programma inzicht gegeven in de geleverde prestaties. De gegevens van de jaarstukken 2020 zijn samengevat in de bijgevoegde infographic.

Financieel resultaat 2020 en resultaatbestemming

Wij sluiten 2020 af met een positief resultaat van € 2,1 miljoen. Dit is ongeveer 2,2% van de begroting. Dit positieve resultaat is vooral incidenteel van aard. In het jaarverslag is in paragraaf 1.1 een beknopte toelichting op het rekeningresultaat opgenomen.

Het algemeen bestuur van de VRU heeft besloten om het positieve rekeningresultaat vrijwel geheel in te zetten voor het instellen van het OMS-fonds. Een bedrag van € 2,1 miljoen van het positieve rekeningresultaat wordt in een OMS-fonds gestort. Op die manier wordt een stijging van de gemeentelijke bijdrage voor dit onderwerp in deze beleidsperiode (tot en met 2023) voorkomen. Het resterende deel van het positieve rekeningresultaat wordt, conform de bestuurlijk vastgestelde spelregels, gestort in de ontwikkel- en egalisatiereserve. De inzet van de middelen uit deze reserve is verwerkt in voorliggende ontwerpbegroting.

Tabel 1: voorstel bestemming rekeningresultaat 2020

Bedragen x € 1.000	
Voorstel resultaatbestemming 2020	**Bedrag**
Storting OMS-fonds	2.104
Storting ontwikkel- en egalisatiereserve	25
Totaal	**2.129**

2. Ontwerpbegroting 2022 / geactualiseerde begroting 2021

Hoofdlijnen geactualiseerde begroting 2021

De geactualiseerde begroting 2021 is gebaseerd op de begroting 2021 die op 6 juli 2020 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Naast de reguliere bijstelling van de loon- en prijsaanpassing (die overeenkomt met de loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds) wordt een aantal voordelen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Per saldo daalt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket daardoor met € 57K ten opzichte van de begroting 2021.

Hoofdlijnen ontwerpbegroting 2022

De ontwerpbegroting 2022 is gebaseerd op de geactualiseerde begroting 2021 en de in de kadernota 2022 opgenomen mutaties. De mutaties zijn niet gewijzigd ten opzichte van de kadernota 2022, met uitzondering van de mutatie ten aanzien van de ademluchtbescherming (AB) werkplaatsen. Voor dit onderwerp stijgt de bijdrage met € 32K minder dan in de kadernota 2022 was voorzien.

U bent in de gelegenheid gesteld om uw zienswijze te geven op de kadernota 2022. De nota zienswijzen kadernota 2022 is bijgevoegd als bijlage. Voorafgaand aan de vaststelling van de ontwerpbegroting zijn de zienswijzen besproken in het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur heeft besloten om de voorstellen uit de kadernota met inachtneming van een aantal opmerkingen ongewijzigd te verwerken in de voorliggende ontwerpbegroting.

In de zienswijzen op de kadernota 2022 is aandacht gevraagd voor de financiële positie van de gemeenten. Door een aantal gemeenten is gevraagd om het wegvallen van de OMS-opbrengsten

structureel op te vangen binnen de begroting van de VRU door nieuwe bezuinigingen door te voeren. Eventuele bezuinigingen van deze omvang vragen om fundamentele keuzes in de taakuitvoering. Het OMS-fonds zorgt ervoor dat een stijging van de bijdrage voor dit onderwerp tot en met 2023 wordt voorkomen en maakt het daarmee mogelijk om de bestuurlijke keuzes ten aanzien van de taakuitvoering te overwegen in het perspectief van de nieuwe beleidsperiode (2024-2027). Naast het instellen van het OMS-fonds wordt in de voorliggende stukken ook op andere manieren rekening gehouden met de financiële situatie van gemeenten. Zo worden – naast de reguliere en noodzakelijke stijgingen door voornamelijk loon- en prijsaanpassingen – in totaal voor € 0,5 miljoen aan financiële voordelen en besparingen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Daarnaast is een incidentele stijging van € 0,2 miljoen in 2021 en 2022 voorkomen door de kosten voor het tijdelijk behouden van het redvoertuig in Vianen binnen de begroting te dekken.

3. Zienswijze

Wij nodigen u uit om uw zienswijzen te formuleren op de voorlopige jaarstukken 2020 (inclusief resultaatbestemming) en de ontwerpbegroting 2022/geactualiseerde begroting 2021. Wij verzoeken u om uw zienswijze uiterlijk 11 juni 2021 aan het bestuur van de VRU kenbaar te maken, ter attentie van de concerncontroller, de heer Van 't Hoog.
De zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de definitieve jaarstukken 2020 en begroting 2022/geactualiseerde begroting 2021, die 5 juli 2021 in de vergadering van het algemeen bestuur ter vaststelling voorliggen.

Afsluitend

Zoals vorig jaar zomer aangekondigd neem ik binnenkort, na een periode van 8,5 jaar, afscheid als algemeen directeur-secretaris van de VRU. Met gepaste trots en grote dank kijk ik terug op de resultaten die we met elkaar hebben bereikt. Mijn doelstelling was de VRU een veiligheidsorganisatie van en voor alle gemeenten, ongeacht hun omvang, te laten zijn. Een veiligheidsregio die aansluit op de specifieke veiligheidsbehoeften van de gemeenten, in het besef dat eenieder in de samenleving in gelijke mate onze professionele hulp toekomt. Wij hebben de organisatie steeds verder verbeterd en het traject van regionalisering in nagenoeg al zijn facetten afgrond. Juist door verbinding te zoeken, betrouwbaar te zijn, steeds transparant dicht bij de gemeenten te staan en door gedurende achtereenvolgende begrotingsjaren, fors bezuinigend, oog te hebben voor de financiële positie van gemeenten. Onze doelstelling was en is ons werk steeds beter te doen en onderweg te leren, in een goede balans tussen onze professionele opvatting als veiligheidsdeskundigen en uw kaders als eigenaren en opdrachtgevers van de VRU.

Ik dank u voor de samenwerking en uw vertrouwen.

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht,

dr. P.L.J. Bos
secretaris

Bijlagen:

1. Voorlopige Jaarstukken 2020
2. Infographic VRU jaaroverzicht 2020
3. Ontwerpbegroting 2022/geactualiseerde begroting 2021
4. Nota zienswijzen kadernota 2022

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Voorlopige jaarstukken 2020

Verslag & rekening

Versie gemeente 15 april 2021

Colofon
Stafafdeling Bestuur & Control
Team Planning & Control

Documentnummer: [corsa nummer]
Vastgesteld op: 5 juli 2021
Door: Algemeen bestuur VRU

Voorwoord

Graag bied ik u hierbij de jaarstukken 2020 van Veiligheidsregio Utrecht (VRU) aan. De VRU sluit het jaar met een positief resultaat voor bestemming van € 2,1 miljoen.

Wij kijken terug op een bewogen en bijzonder jaar. Een jaar waarin de VRU, net als andere organisaties, gedwongen was veel werk online te organiseren. In bepaalde gevallen moest een stapje extra worden gezet, om het werk op te vangen voor collega's die langdurig in de Covid-crisisorganisatie moesten worden ingezet. En we moesten creatief te werk gaan. Het vergroten van risicobewustzijn is een belangrijk speerpunt voor ons. In plaats van *roadshows* en voorlichtingen, hebben we digitale middelen ontwikkeld. Online huisbezoeken via whatsapp, *webinars* via facebook en digitale leermiddelen voor het onderwijs.

Het thuiswerken heeft veel gevraagd van onze mensen, maar onderzoeken tonen aan dat het in het algemeen goed heeft gefunctioneerd, niet in de laatste plaats omdat we beschikken over verantwoordelijke en zelfstandige en collegiale professionals.

Niet iedereen kon of mocht thuis werken. Dat gold natuurlijk voor de mensen in de Covid-crisisorganisatie en voor iedereen die op een VRU-locatie moest zijn om de vitale processen gaande te houden. Maar de VRU is ook een organisatie die mensen op straat moet brengen om het werk te kunnen doen. Dat zijn onze brandweercollega's, beroeps en vrijwillig, en onze toezichthouders, controleurs en piketfunctionarissen. Het ter plaatse moeten gaan in de wetenschap dat het besmettingsrisico hoog kan zijn, vraagt om respect.

Laten we ook de mensen van de meldkamer niet vergeten. Onze meldkamer ontving ruim 20.000 meldingen, waarvan er ruim 8.500 leidden tot een uitruk. Maar er gebeurt veel achter de 'kale' meldingscijfers. Wij kunnen dat niet genoeg benadrukken. En in de fysieke beslotenheid van hun werkruimte, waar het virus evengoed zijn werk deed, was afmelden geen optie. Hulde voor onze centralisten en hun leidinggevenden.

We hebben in 2020 niet alles kunnen realiseren van wat door ons gepland was. Maar veel ook wel. We zijn ook streng geweest, bijvoorbeeld wat betreft het oefenen van de brandweer. Dat stond noodgedwongen op een laag pitje, met als negatieve bijkomstigheid het gemis aan sociaal contact en binding op de posten. Het elkaar even ontmoeten werd gemist. Het past, al onze medewerkers de bedanken voor hun niet aflatende inzet, soms onder in potentie onveilige omstandigheden.

2020 was ook een jaar waarin we als veiligheidsregio's een belangrijke bijdrage aan het Covid-crisismanagement mochten leveren, samen met gemeenten en collega-organisaties. Aanvankelijk door de verplichte noodverordeningen die vanuit de voorzitter van de veiligheidsregio van kracht waren en later in een aangepaste rol onder de tijdelijke wet. We vonden het zaak de crisisondersteuning *dedicated* te organiseren, om zodoende ook voor niet-Covid-crises en andersoortige incidenten slagvaardig te kunnen zijn. Ook namen we samen met het IFV het voortouw bij het organiseren van de landelijke verbinding tussen regio's en rijk: het LOT-C. We hebben als veiligheidsregio steeds geprobeerd een steunende, verbindende en welbegrepen bescheiden rol te nemen, in de wetenschap dat de veiligheidsregio van alle gemeenten is, ongeacht hun omvang. Voor het ons gegeven vertrouwen zijn wij dankbaar.

Onze verslagenheid was groot toen onze collega Pim van der Bruggen bij een uitruk het leven liet. Een noodlottig ongeval, als gevolg waarvan Pim een jong gezin achterliet. Ons verdriet is groot en het verlies wordt overal gevoeld. Hoe goed was het te zien dat de VRU-mensen Pim's gezin steunden, elkaar opvingen en ondertussen doorgingen met het werk dat gedaan moest worden.

In de verantwoording op ons begrotingsprogramma laten we zien wat de VRU in 2020 met haar diversiteit aan prestaties en productie in samenwerking met de gemeenten heeft bereikt. Ik nodig u graag uit daarvan kennis te nemen. We kijken terug op een succesvolle inzet en zijn graag bereid over onze productie en prestaties verantwoording af te leggen.

Namens het bestuur,

Dr. Peter L.J. Bos
Algemeen directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

Inhoudsopgave **5**

1 Financiële samenvatting **9**
1.1 Samenvatting toelichting jaarrekeningresultaat 9
1.2 Voorstel bestemming rekeningresultaat 10
1.3 Ontwikkelingen COVID-19 10

Jaarverslag 2020 **11**

Programmaverantwoording **12**

2 Risicobeheersing **13**
2.1 Productie-indicatoren 13
2.2 Prestatie-indicatoren 16
2.3 Gerealiseerde baten en lasten 17

3 Crisisbeheersing **18**
3.1 Productie-indicatoren 18
3.2 Prestatie-indicatoren 20
3.3 Gerealiseerde baten en lasten 22

4 GHOR **23**
4.1 Productie-indicatoren 23
4.2 Prestatie-indicatoren 24
4.3 Gerealiseerde baten en lasten 26

5 Brandweer **27**
5.1 Productie-indicatoren 28
5.2 Prestatie-indicatoren 30
5.3 Gerealiseerde baten en lasten 31

6 Meldkamer **32**
6.1 Productie-indicatoren 33
6.2 Gerealiseerde baten en lasten 35

7 Algemeen **36**
7.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen 36
7.2 Overhead 36
7.3 Onvoorzien 37
7.4 Gerealiseerde baten en lasten 37

8 Paragrafen **38**

9 Weerstandsvermogen en risicobeheersing **39**
9.1 Weerstandscapaciteit 39
9.2 Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit 39

9.2.1 Verzekeringen 41
9.2.2 Kengetallen 41
9.2.3 Netto schuldquote 41
9.2.4 Solvabiliteitsratio 41
9.2.5 Structurele exploitatieruimte 41

10 Onderhoud kapitaalgoederen 42
10.1 Activeren en afschrijven 42
10.1.1 Investeringen in gebouwen 42
10.1.2 Investeringen in overige kapitaalgoederen 42
10.1.3 Onderhoud gebouwen en installaties 42
10.1.4 Onderhoud materieel 42

11 Financiering 43
11.1 Financieringsportefeuille 43
11.2 Risicobeheer 43
11.2.1 Kasgeldlimiet 43
11.2.2 Renterisiconorm 44

12 Bedrijfsvoering 45
12.1 Personeel 45
12.1.1 Formatie en bezetting 45
12.1.2 Wet banenafspraak 45
12.1.3 Diversiteit 45
12.1.4 Verzuim 2020 46
12.1.5 Vrijwilligers 46
12.2 Inhuur 47
12.3 Beleidsindicatoren 47
12.4 Vennootschapsbelasting 47
12.5 Duurzaamheid 48
12.6 Privacy 49

13 Verbonden partijen 50

14 Declaratie COVID-19 51

Jaarrekening 2020 53

1 Balans per 31 december 54

2 Rekeningresultaat 55
2.1 Overzicht van baten en lasten naar rubriek 55
2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten naar rubriek 56
2.2.1 Rubriek A – Personele kosten reguliere werkzaamheden 56
2.2.2 Rubriek B – Ondersteunende personele kosten 57
2.2.3 Rubriek C – Personele kosten additionele werkzaamheden 58
2.2.4 Rubriek D – Gebouwkosten 58
2.2.5 Rubriek E – Operationele middelen 59
2.2.6 Rubriek F - Kantoorkosten 59
2.2.7 Rubriek G – Financiële rekeningen 60
2.2.8 Rubriek H – Overige kosten 60
2.2.9 Rubriek K – Gemeentelijke bijdrage en vergoeding 61
2.2.10 Rubriek L - Rijksbijdrage 61
2.2.11 Rubriek M – OMS 61

2.2.12 Rubriek N – Overige baten *61*
2.2.13 Rubriek O – Storting reserves *62*
2.2.14 Rubriek P – Onttrekking reserves *62*
2.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020 63

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling **64**
3.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 64
3.1.1 Vaste activa *64*
3.1.2 Vlottende activa *65*
3.1.3 Vaste passiva *65*
3.1.4 Vlottende passiva *65*
3.1.5 Resultaatbepaling *65*

4 Toelichting op de balans **67**
4.1 Vaste activa 67
4.2 Vlottende activa 68
4.3 Vaste passiva 69
4.4 Vlottende passiva 71
4.5 Waarborg en garanties 72
4.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 72
4.7 Gebeurtenissen na balansdatum 73

5 Wet normering topinkomens (WNT) **74**
5.1 Bezoldiging topfunctionarissen 2020 74
5.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT 75

6 Single information Single Audit **76**

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant **77**

Bijlage 1 **82**
Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 2020 82

Bijlage 2 **83**
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 83

Bijlage 3 **84**
Overzicht berekening overhead 84

Bijlage 4 **85**
7.1 Materiële vaste activa staat nieuwe categorie indeling 85

Bijlage 5 **86**
Begrippen en afkortingen 86

1 Financiële samenvatting

Op 6 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur de wijzigingen op de geactualiseerde begroting 2020 vastgesteld. De realisatie cijfers uit deze jaarstukken worden vergeleken met deze geactualiseerde begroting 2020.

1.1 Samenvatting toelichting jaarrekeningresultaat

Het jaar 2020 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 2,1 miljoen (circa 2,2% van de begroting).

Tabel 1 Samenvatting financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Actualisatie 2020	Realisatie 2020	Afwijking	Saldo-neutrale afwijkingen	Afwijking na corr.
LASTEN					
Personele kosten	74.626	74.306	320	-489	809
Materiële kosten	20.977	19.363	1.614	763	851
Totaal lasten	***95.603***	***93.669***	***1.934***	***274***	***1.660***
BATEN					
Gemeentelijke bijdrage	85.482	85.357	-125	-129	4
Rijksbijdrage	9.785	10.642	857	674	183
Overige baten	1.851	2.323	472	189	283
Totaal baten	***97.118***	***98.322***	***1.204***	***734***	***470***
Toevoeging reserves	3.887	5.274	-1.387	-1.387	-
Onttrekking reserves	2.372	2.751	379	379	-
Totaal mutatie reserves	***-1.515***	***-2.523***	***-1.008***	***-1.008***	-
Resultaat	-	**2.129**	**2.129**	-	**2.129**

Een deel van de afwijkingen op de verschillende rubrieken is technisch van aard en aan elkaar gerelateerd. Per saldo zorgen deze afwijkingen niet voor een resultaateffect. Deze saldo-neutrale afwijkingen zijn in de bovenstaande tabel apart inzichtelijk gemaakt om vervolgens inzicht te geven in de gecorrigeerde afwijkingen die leiden tot het gerealiseerde rekeningresultaat. De gedeclareerde meerkosten voor COVID-19 zijn een voorbeeld van saldo-neutrale afwijkingen. Tegenover het saldo van de niet begrote meer- en minderkosten staat een vergoeding van het rijk voor hetzelfde bedrag.

Uit de gecorrigeerde afwijkingen blijkt dat het resultaat van ruim € 2,1 miljoen op hoofdlijnen bestaat uit lagere personele lasten (€ 0,8 miljoen) en materiële lasten (€ 0,85 miljoen) enerzijds en hogere baten (€ 0,5 miljoen) anderzijds.

De lagere personele lasten worden onder andere veroorzaakt door tijdelijk vacatureruimte. De afwijking op de materiële lasten betreft voornamelijk voertuigen en operationele middelen (€ 0,35 miljoen), kantoor- en ICT-kosten (€ 0,23 miljoen) en een voordeel op de rentekosten (€ 0,27 miljoen).

De hogere opbrengsten bestaan voor € 0,1 miljoen uit een verhoging van de reguliere rijksbijdrage, voor € 0,1 miljoen uit een hogere opbrengst uit de liquidatie van de Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht (GMU) en voor € 0,2 miljoen overige incidentele baten, zoals detacheringsopbrengsten.

In paragraaf 2.2 van de jaarrekening is een meer uitgebreide toelichting opgenomen, inclusief de saldo-neutrale afwijkingen. Hierbij wordt ook toegelicht of sprake is van een incidentele of structurele afwijking.

1.2 Voorstel bestemming rekeningresultaat

Onderstaand hebben wij het voorstel opgenomen voor de bestemming van het rekeningresultaat over 2020.

Tabel 2 Resultaatbestemming

Bedragen x € 1.000	
Voorstel resultaatbestemming 2020	**Bedrag**
Storting OMS-fonds	2.104
Storting ontwikkel- en egalisatiereserve	25
Totaal	**2.129**

Van het rekeningresultaat wordt het gehele bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve OMS (OMS-fonds). Met dit bedrag kan het wegvallen van de OMS-opbrengsten worden gedekt in 2022 en 2023.

1.3 Ontwikkelingen COVID-19

In het eerste kwartaal van 2020 heeft de verspreiding van COVID-19 zich in Nederland gemanifesteerd. De veiligheidsregio's vervullen een centrale rol bij de coördinatie van crisisbeheersing. Voor de VRU hebben de ontwikkelingen rond COVID-19 organisatorische consequenties. Op aanwijzing van de accountant brengen we deze te verwachten consequenties globaal in beeld. Voor de VRU hebben de ontwikkelingen rond COVID-19 organisatorische consequenties, zoals het:

- treffen van een tijdelijke voorziening in de vorm van een dedicated operationeel team COVID-19;
- organiseren en faciliteren van bestuurlijke overleggen, mede in verband met de opschaling naar GRIP 4;
- treffen van maatregelen om te zorgen voor de veiligheid van onze medewerkers (beschermingsmiddelen en handelingsprotocollen) en het borgen van de continuïteit van de hulpverlening;
- bijdragen aan Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C), waaronder het verzorgen van de tijdelijke huisvesting in de kazerne van Zeist bij de start;
- beperken van de beschikbare personele capaciteit als gevolg van een hoger ziekteverzuim, verschuiving van verlofopname, langer openstaan van vacatures.
- tijdelijk afschalen van opleiding, training en oefening en andere bijeenkomsten.

Jaarverslag 2020

Programmaverantwoording

De begroting bestaat uit één programma: Veiligheidsregio Utrecht. Hierin de volgende programmaonderdelen:

- Risicobeheersing
- Crisisbeheersing
- GHOR
- Brandweer
- Meldkamer
- Algemeen

In de hoofdstukken hierna de verantwoording per programmaonderdeel.

2 Risicobeheersing

Met Risicobeheersing leveren we een bijdrage aan de voorkant van de veiligheidsketen; in het voorkomen en beperken van fysieke onveiligheid. Voor veel van onze activiteiten moest in 2020 gezocht worden naar nieuwe manieren om het doel (een brandveilige samenleving) zo goed mogelijk te realiseren. Hiervoor zijn nieuwe interventies ontwikkeld, zoals (voor een beperkte doelgroep) toezicht via beeldbellen, voorlichting via Webinars en digitale leermiddelen voor het basisonderwijs.

Naast de reguliere risicobeheersing processen zijn er zijn verschillende COVID-gerelateerde activiteiten geweest. Medewerkers Risicobeheersing zijn betrokken geweest in het ROT en actiecentra (GHOR), het VIC en het CWC. Ook voor het maken van analyses, trendontwikkelingen en dashboards voor de crisisorganisatie is een beroep gedaan op de beschikbare kennis en kwaliteiten (actueel risicobeeld) binnen de directie Risicobeheersing. Deze activiteiten zullen nog langere tijd doorlopen.

We adviseren het bevoegd gezag in het voorkomen en beperken van (brand)onveilige situaties. We zijn actief op zoek naar de samenwerking met gemeenten voor de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen maar ook voor andere ontwikkelingen die raken aan veiligheid, zoals de energietransitie en klimaatadaptatie.
Door de COVID-19 crisis bleef het aantal (fysieke) toezicht bezoeken ruim achter bij de planning. Desondanks hebben we, soms na klachten van burgers, de nodige (bijzondere) handhavingsacties opgezet samen met de gemeenten. Ook zijn er specifieke advies- en toezichtsactiviteiten geweest voor noodopvanglocaties voor COVID-19-verpleging of specifieke COVID-19-gerelateerde activiteiten, zoals aangepaste Kinderdagverblijven, daklozenopvang, testlocaties en toedienlocaties. Ingegeven door de COVID-19 crisis, hebben we volop ingezet op de ontwikkeling van digitale middelen om (brand)veiligheid te bevorderen. Denk aan online huisbezoeken via WhatsApp en Webinars via Facebook.

2.1 Productie-indicatoren

Tabel 3 Productie-indicatoren Risicobeheersing

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Advisering ter voorkoming van onveiligheid			
1	Het aantal verstrekte adviezen Ruimtelijke Ordening	299	180	313
2	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Bouw	2.699	2.640	3.194
3	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Milieu	184	120	136
4	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Gebruik	759	820	919
5	Het aantal verstrekte adviezen voor Evenementen (integraal)	1.964	2.100	854
	Risicogericht toezicht			
6	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken real. Bouw	2.511	2.325	1.855
7	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu	72	75	37
8	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw	5.444	5.000	4.016
8a	Het percentage hercontroles Bestaande bouw (complementair met het naleefgedrag)	15%	15%	28%
9	Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen	727	820	68
10	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken BRZO	10	11	10
11	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Vuurwerk	94	105*	96
	Vergroten veiligheidsbewustzijn			
12	Het aantal gegeven voorlichtingen	173	150	67
13	Het aantal inzetten Roadshow	52	40	1
14	Het aantal behandelde vragen per mail, telefoon en WhatsApp, etc.	518	700	603
15	Het aantal zorginstellingen dat actief de toolbox gebruikt op de werkvloer	28	40	28
16	Het aantal scholen dat het lespakket 'Brandweer op school' gebruikt	214	250	137

* een mogelijk (gedeeltelijk) vuurwerkverbod op consumentenvuurwerk kan leiden tot wijzigingen

Toelichting
Advisering door de VRU is vraag-gestuurd. Met de gemeenten maken we in jaarplangesprekken een prognose van de verwachte adviesaanvragen. Alle adviesaanvragen zijn in behandeling genomen en binnen de gestelde termijnen afgerond. COVID-19 heeft alleen gezorgd voor lagere aantallen evenementadvies.

Advisering ter voorkoming van onveiligheid

1 Het aantal verstrekte adviezen Ruimtelijk Ordening (RO):
Er wordt bij steeds meer bouwplannen getoetst of het plan gevolgen heeft voor de Omgevingsveiligheid (integraal advies). Deze deeladviezen worden nu meegeteld als RO-advies. Dit betreft 303 adviezen bestemmingsplan incl. externe veiligheid. Daarnaast hebben we geadviseerd op 10 omgevingsvisies.

2 Het aantal verstrekte WABO-adviezen Bouw:
Het aantal adviezen WABO-bouw is uitgekomen op bijna 3.200, dit is 121% hoger dan de begroting (2.640).

3 Het aantal verstrekte WABO-adviezen Milieu:
De advisering milieuvergunningen (milieu-(72) en vuurwerkvergunningen (62)) zit boven de planning (113%).

4 Het aantal verstrekte WABO-adviezen Gebruik:
We zijn uiteindelijk iets hoger uitgekomen dan de begroting (820 adviezen). Over het hele jaar komen we uit op ruim 112% van de planning.

5 Het aantal verstrekte adviezen Evenementen (integraal):
Als gevolg van COVID-19 is het aantal adviezen Evenementen in het aantal adviezen sterk achtergebleven op de begroting (41%). Capaciteit is ingezet t.b.v. het COVID-19-multiteam Evenementen. Daarnaast zijn medewerkers ingezet bij de overige adviestaken.

Risicogericht toezicht

6 Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken realisatie Bouw:
Het aantal controles Bouw is achtergebleven bij de begroting (80%). Het lijkt er op dat in sommige gemeenten minder bouwactiviteiten zijn uitgevoerd. Daarnaast speelt mee dat in een aantal gemeenten minder toezichtcapaciteit bij de gemeente beschikbaar was door COVID-19 en het aantal toezichtmomenten beperkt is tot de hoogst noodzakelijke controles.

7 Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu:
Na onderlinge afstemming met RUD en ODRU zijn de integrale controles in de loop van Q1 opgestart en in maart weer stil komen te liggen t.g.v. de beperkende maatregelen. De integrale controles zijn vanaf medio juni weer opgestart, maar door de 2e lockdown in het najaar zijn uiteindelijk slechts 37 inspecties bij milieu-instellingen uitgevoerd (49%).

8 Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw:
Ten gevolgde van de beperkende maatregelen zijn in de periode half maart tot half juni vrijwel geen controles in de bestaande bouw uitgevoerd. De toezichtactiviteiten zijn vanaf medio juni weer opgestart. In de tweede lockdown zijn opnieuw de bestaande bouw controles stilgelegd. Omdat we na de eerste lockdown inspecties alleen konden uitvoeren na vooraf gemaakte afspraken/toestemming van de gebouweigenaar, beheerder of uitvoerder, konden m.n. bij zorginstellingen inspecties niet altijd doorgaan. Uiteindelijk is 80% van het aantal controles uitgevoerd. Hieronder valt wel een groter aandeel hercontroles dan gepland, slechts 72% van de initiële controles zijn uitgevoerd.

8a Het percentage hercontroles Bestaande bouw:
Het percentage hercontroles is hoger dan verwacht (28%). Dit wordt deels veroorzaakt door een rekenkundig punt, omdat de initiële controles werden stilgelegd in de lockdownperiodes t.g.v. de beperkende maatregelen, terwijl een deel van de hercontroles wel is uitgevoerd. Kleine overtredingen zijn middels een (administratieve) hercontrole afgehandeld.

9 Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen:
De meeste evenementencontroles zijn afgelast (188) in het afgelopen jaar. De uitgevoerde toezichtcontroles (68) betreffen kleinere evenementen, op verzoek van de gemeenten uitgevoerd, die al dan niet daadwerkelijk zijn doorgegaan. In heel 2020 is nog de nodige toezichtcapaciteit ingezet (31%) voor evenementen die in ongeveer driekwart van de gevallen uiteindelijk niet zijn doorgegaan.

10 Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken BRZO:
- In 2020 zijn alle 10 BRZO-bedrijven in onze regio geïnspecteerd, in een iets aangepaste (digitale) vorm.
- In de begroting werd uitgegaan van 11 BRZO-bedrijven. De BRZO-status van de bedrijven is in 2020 nog niet aangepast (1 bedrijf moet nog (her)beoordeeld worden of het valt onder de BRZO-regelgeving).

11 Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Vuurwerk:
- Na afstemming met RUD en ODRU zijn alle vuurwerkverkooppunten integraal door RUD/ODRU en VRU geïnspecteerd. In 2020 mocht het vuurwerk, anders dan fop- en schertsvuurwerk, niet verkocht worden, maar kon wel in opslag aanwezig zijn.
- In de begroting werd uitgegaan van 105 verkooppunten.

Vergroten veiligheidsbewustzijn

12 Het aantal gegeven voorlichtingen:
- Voorlichting is deels 'vraaggestuurd'. Het gaat hierbij om algemene publiekscommunicatie (5 voorlichtingsbijeenkomsten), voorlichting aan kwetsbare burgers (1 bijeenkomst), toolbox trainingen aan zorgteams (9 trainingen) en gericht op ondernemers (50). Hiernaast hebben we 2 webinars georganiseerd over de thema's rookmelders en CO.
- Vanwege COVID-maatregelen zijn er veel minder bijeenkomsten georganiseerd dan begroot.
- We doen niet alleen aan voorlichting op locatie (voorlichtingsbijeenkomsten); in 2020 hebben we 161 sociale-mediaberichten verspreid. De mediaberichten zijn gericht op algemene brandveiligheidsaspecten en Voorlichting Na Brand.

13 Het aantal inzetten Roadshow:
Door de COVID-19 maatregelen die evenementen/bijeenkomsten voor grotere groepen niet mogelijk maken, hebben we maar 1 roadshow kunnen draaien.

14 Het aantal behandelde burgervragen: mail, telefoon en WhatsApp, etc.:
- De burgervragenservice heeft 603 contacten gehad
- Het aantal is volledig vraaggestuurd.

15 Het aantal zorginstellingen dat actief de Toolbox gebruikt op de werkvloer:
- 28 instellingen zijn nog steeds actief bezig met de implementatie van de toolbox of hebben het al helemaal geïmplementeerd.
- Met alle zorginstellingen van wie het hoofdkantoor in regio Utrecht is gevestigd is (minimaal telefonisch of per mail) contact geweest over de inzet van de toolbox en/of voorlichting. Met 41 instellingen zijn hierover een of meerdere uitgebreide overleggen geweest. De animo voor deze gesprekken vanuit de instellingen is op dit moment laag. Dit is verklaarbaar door de extra

druk die het COVID-19virus op de zorg geeft.

16 Het aantal scholen dat het lespakket ‘Brandweer op school’ gebruikt:

- Op 137 scholen zijn vanuit de leerlijn ‘brandweer op school’ de schatkistlessen gegeven voor groep 4.
- Met scholen waarbij in het voorjaar een afspraak stond gepland, zijn in het nieuwe schooljaar afspraken gemaakt. Daar geven we indien gewenst de lessen aan groep 5. Ook zijn er inmiddels bij andere scholen afspraken voor de nieuwe groepen 4 gemaakt. Helaas hebben we half oktober met verzwaring van de maatregelen het geven van de lessen weer tot nader orde stil moeten leggen.

2.2 Prestatie-indicatoren

Tabel 4 Prestatie-indicatoren Risicobeheersing

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Inzicht in risico's en ontwikkelingen			
1	Het risicobeeld is actueel	Op schema	Ja	Ja
2	Twee maal per jaar is met de gemeente het risicobeeld en de kwaliteit van de advisering en het toezicht besproken	Op schema	Ja	Ja
	Vergroten veiligheidsbewustzijn			
3	Op acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met het bevoegd gezag)	Op schema	Ja	Ja
4	Het jaarplan (Brand)Veilig Leven is uitgevoerd	Op schema	Ja	Nee/deels

Toelichting

Inzicht in risico’s en ontwikkelingen

1 Het risicobeeld is actueel:

- Het Regionaal Risicoprofiel is vastgesteld, incl. een protocol om te komen tot een dynamisch beeld.

2 Tweemaal per jaar wordt met de gemeente het risicobeeld en de uitvoering van het jaarplan en de kwaliteit van de advisering en het toezicht besproken:
Vanwege de COVID-19crisis zijn er vanaf medio maart geen bezoeken meer aan gemeenten (hoofden VTH) gebracht en zijn de gesprekken in de zomer komen te vervallen. Voor het najaar zijn afspraken met alle gemeenten weer ingepland. De gemeenten hebben als bijlage bij de informatiebrief van 12 augustus een tussentijdse rapportage (periode jan tot juli) op de uitvoering van de jaarplan-afspraken ontvangen.

Om de gemeenten te informeren over ontwikkelingen die het VTH-domein raken, hebben we korte berichten verstuurd. Daarin is gesproken over de volgende onderwerpen:

- Evenementen (in COVID-omstandigheden) – mail d.d. 10 juli 2020
- Brandveiligheid gevels hoge gebouwen (brief d.d. 24 juni 2020)
- Lithium-ion energiedragers en brandveiligheid elektrische voertuigen (brief d.d. 15 juli 2020)

Informatiebrief met diverse onderwerpen (brief d.d. 12 augustus 2020)

Vergroten veiligheidsbewustzijn

3 In acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met bevoegd gezag):

- In 42 situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met bevoegd gezag).
- Er zijn daarnaast 161 meldingen van mogelijk brandonveilige situaties onderzocht en daar zijn acties op ondernomen.

- Samen met gemeenten zijn enkele bijzondere handhavingsacties uitgevoerd, waarvoor extra personele capaciteit is ingezet. Over heel 2020 zijn minder bijzondere handhavingsacties uitgevoerd dan in voorgaande jaren ten gevolge van de beperkende maatregelen.

4 Het jaarplan (Brand)veilig leven is uitgevoerd:

- De maatregelen vanwege het COVID-19virus hebben nog altijd grote impact op de activiteiten van (Brand)Veilig Leven. Veel van de fysieke bijeenkomsten zijn vanaf half maart tot begin september stopgezet en hebben we wederom moeten staken vanaf half oktober.
- We zijn blijven zoeken naar creatieve oplossingen om toch met verschillende partijen in contact te komen en blijven. Zo zijn er in de COVID-19 periode online huisbezoeken gedaan via Whatsapp, heeft er 2 maal een webinar op Facebook plaatsgevonden en is er een pop-up-tentoonstelling in ontwikkeling, die ingezet kan worden op locaties zoals bibliotheken om op interactieve wijze informatie te geven over brandveiligheid.

2.3 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 5 Baten en lasten Risicobeheersing

Bedragen in € 1.000	Risicobeheersing		
	Actualisatie 2020	**Realisatie 2020**	**Afw. Real. en act.**
Totaal lasten	7.979	7.627	352
Totaal baten	20	130	109
Saldo van baten en lasten	**-7.959**	**-7.498**	**461**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	112	32	-80
Gerealiseerd resultaat	**-7.847**	**-7.466**	**381**

3 Crisisbeheersing

Crisisbeheersing heeft in 2020 natuurlijk vooral gestaan in het licht van de COVID19-crisis. Het ROT-COVID19 en het VIC zijn vanaf begin maart 2020 doorlopend in touw geweest. Uit tussentijdse evaluaties hebben we lessen getrokken voor de doorontwikkeling naar een robuuste crisisorganisatie die meer is toegerust op sluimerende crises en langdurige crises. Daarbij gaat het VIC door ontwikkelen naar een volwaardig onderdeel van de crisisorganisatie, en zal blijven functioneren als backoffice voor de IM-functie in het ROT.

3.1 Productie-indicatoren

Tabel 6 Prestatie-indicatoren Crisisbeheersing

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Crisisorganisatie en informatievoorziening			
1a	Het aantal uren besteed aan de opleiding van piketfunctionarissen (inclusief loco's)	571	300	260
1b	Het aantal uren besteed aan de opleiding van regionale functionarissen	1.066	250	48
1c	Het aantal uren besteed aan de opleiding van lokale (kern)functionarissen	547	300	96
2a	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau individueel (piketfunctionarissen)	2.381	1.500	266
2b	Het aantal uren besteed aan het oefenen van regionale functionarissen	1.266	1.500	0
2c	Het aantal uren besteed aan het oefenen van lokale (kern)functionarissen	1.059	1.100	0
3	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van team (Copi, ROT, GBT, RBT)	1.360	1.000	304
3c	Het aantal uren besteed aan het opleiden en trainen Strategisch Crisismanagement (tactisch en strategisch niveau)	1.098	1.452	576
4	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van proces (partners)	151	200	0
5	Het aantal uren besteed aan het oefenen op het niveau van het systeem (totale crisisbeheersingsorganisatie)	80	130	0
6	Het aantal periodiek verstrekte informatiebulletins van het VIC	104 (ma-do) 255(24-uurs)	104 (ma-do) 260 (24-uurs)	104 (ma-do) 260 (24-uurs)
7	Het aantal incidenteel verstrekte VIC-berichtgeving, -adviezen en –analyses	142	100	77
8	Het aantal uitgevoerde incidentevaluaties en daarvan afgeleide doorgevoerde plan- en protocolwijzigingen	18 evaluaties	> aantal GRIP-incidenten	5 evaluaties
9	Het aantal afgeronde nieuwe plandocumenten en doorgevoerde planwijzigingen	4 RBP 1 IBP doorlopend 1 IBP	2	1
10	Het aantal GRIP incidenten	16	15	8
	Platform voor partners			
11	Het aantal platformoverleggen met crisispartners	7	7	0

Toelichting

Crisisorganisatie en informatievoorziening

1a <u>Het aantal uren besteed aan de opleiding van piketfunctionarissen (inclusief loco's):</u>
Het OTO-programma is vanaf 11 maart stil gelegd. Vanaf eind september is het programma in minimale vorm hervat. Noodzakelijke opleidingen hebben wel doorgang gevonden in het kader van de continuïteit van de crisisorganisatie.

1b <u>Het aantal uren besteed aan de opleiding van regionale functionarissen:</u>
Zie toelichting bij 1a.

1c <u>Het aantal uren besteed aan de opleiding van lokale (kern)functionarissen:</u>
Zie toelichting bij 1a.

2a Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau individueel (piketfunctionarissen):
Het OTO-programma is vanaf 11 maart stil gelegd. Vanaf eind september is het programma in minimale vorm hervat. Noodzakelijke trainingen hebben prioriteit gekregen boven andere activiteiten. De looptijd van OTO-programma jaarplan 2020 is rekening houdend met nog een langere tijd coronacrisis verlengd t/m eind 2021. Hiermee kunnen we rekening houden met enerzijds beperkte capaciteit bij de OTO-specialisten en piketfunctionarissen als gevolg van de inzet op de coronacrisis. Anderzijds biedt dit in het programma ook ruimte om nieuwe inzichten en behoeften nav de afgelopen periode vorm te geven.

2b Het aantal uren besteed aan het oefenen van regionale functionarissen:
Dit OTO-programma is nog niet hervat in 2020. Prioriteit is gelegd bij het opleiden van nieuwe functionarissen.

2c Het aantal uren besteed aan het oefenen van lokale (kern)functionarissen:
Dit OTO-programma is nog niet hervat in 2020. Prioriteit is gelegd bij het opleiden van nieuwe functionarissen.

3 Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van team (CoPI, ROT, GBT, RBT):
Het programma op teamniveau is uitgesteld tot 2021. In januari wordt gestart met ROT-trainingen.

3c Het aantal uren besteed aan het opleiden en trainen strategisch crisismanagement (tactisch en strategisch niveau):
Het programma SCM is in maart net als de rest van het OTO-programma stilgelegd. Wel hebben er in het kader van de crisisorganisatie COVID-19 enkele bijeenkomsten met gemeentesecretarissen over dit onderwerp plaats gevonden. In 2021 wordt dit programma als onderdeel van de ROT-trainingen weer opgestart.

4 Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van proces (partners):
Programma is stil gelegd in verband van COVID-19.

5 Het aantal uren besteed aan het oefenen op het niveau van het systeem (totale crisisbeheersingsorganisatie:
De minister van Justitie en Veiligheid heeft laten weten dat de verplichting tot een systeemtest in 2020 vervalt. In de plaats daarvan komt een integrale evaluatie over het functioneren van de crisisorganisatie COVID-19 zowel operationeel als bestuurlijk. In maart ’21 wordt de rapportage opgeleverd en gedeeld met het bestuur.

6 Het aantal periodiek verstrekte informatiebulletins van het VIC:
Conform planning.

7 Het aantal incidenteel verstrekte VIC-berichtgeving, -adviezen en –analyses:
Er zijn 77 extra VIC-berichten verstuurd door het VIC en er zijn daarnaast meerdere analyses uitgevoerd voor het COVID 19 team, de jaarwisseling en naar aanleiding van ad hoc situaties. Tevens zijn er in samenwerking met de directie risicobeheersing geografische analyses gemaakt voor paasdrukte, slachthuizen, studentenkampen, migranten woonplaatsen, rituele slachthuizen enz. In samenwerking met de directie brandweer zorg is er met het OPC brandweer extra VIC berichten opgesteld voor de jaarwisseling.

8 Het aantal uitgevoerde incidentevaluaties en daarvan afgeleide doorgevoerde plan- en protocolwijzigingen:
Bij één incident is aan de hand van het afwegingskader besloten geen evaluatie te starten.

9 Het aantal afgeronde nieuwe plandocumenten en doorgevoerde planwijzigingen:
Een deel van de planning is gerealiseerd: Aandachtskaart ontruimen, evacueren en opvang tijdens een infectieziektecrisis vastgesteld. Twee IBP's gereed voor vaststelling, overige zijn nog in ontwikkeling en worden opgenomen in een aangepaste planning.

10 Het aantal GRIP incidenten:
Het aantal GRIP-incidenten ligt op dit moment lager dan we de afgelopen jaren gezien hebben. De crisisorganisatie COVID-19 heeft een voorbereidende en monitorende rol gehad bij de boerenprotesten en maatschappelijke onrust in Kanaleneiland. De taakverdeling tussen de reguliere en COVID-19 crisisorganisatie wordt meegenomen in de integrale evaluatie COVID-19.

11 Het aantal platformoverleggen met crisispartners:
In de eerste helft van het jaar hebben overleggen stil gelegen. Online vinden deze overleggen nu weer doorgang in aangepaste vorm.

3.2 Prestatie-indicatoren

Tabel 7 Productie-Indicatoren Crisisbeheersing

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Crisisorganisatie en informatievoorziening			
1	Het verplichte en afgesproken aantal ramp- en incidentbestrijdingsplannen is actueel en bekend bij belanghebbenden	Ja	Ja	Ja
2	De kwaliteit van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de bevolkingszorg (crisisbeheersing 2.0) is onderzocht en met de gemeenten besproken	Ja	Ja	Ja
3	De kwaliteit van de uitgevoerde VIC- en crisiscommunicatie is onderzocht en met de gemeenten besproken	Ja	Ja	Ja
4	De kwaliteit van de uitgevoerde CB-processen (M&A; O&A; L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken	Ja	Ja	Ja
5	De piketfunctionarissen van de VRU (niet GHOR) zijn aantoonbaar opgeleid en taakcapabel	Ja	Ja	Nee
6	Er is aantoonbare voortgang geboekt op de Crisisbeheersingsthema's	Ja	Ja	Deels

Toelichting

Crisisorganisatie en informatievoorziening

1 Het verplichte en afgesproken aantal ramp- en incidentbestrijdingsplannen is actueel en bekend bij belanghebbenden:
Ja. Verplichtte planvorming is actueel en bekend. Afgesproken planvorming heeft vertraging op gelopen. Vertraging heeft met name betrekking op nieuwe te vormen planvorming. Voor 2021 is een (capaciteits)planning opgesteld om een inhaalslag te maken.

2 De kwaliteit van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de bevolkingszorg (crisisbeheersing 2.0) is onderzocht en met de gemeenten besproken:
Ja. Er is een dialoog gevoerd is met de COFU, individuele gemeentesecretarissen, AGV en BAC CB/G over de noodzaak tot het herijken van de gemeentelijke crisisbeheersing. De planning voor dit proces wordt begin 2021 gedeeld met het bestuur.

3 De kwaliteit van de uitgevoerde VIC- en crisiscommunicatie is onderzocht en met de gemeenten besproken:
Ja. Continue proces binnen overleggen gemeentelijke crisisbeheersing. Feedback op verzonden berichten in het kader van (dreigende) incidenten is verwerkt in de werkwijze en vormgeving van de berichten.

4 De kwaliteit van de uitgevoerde CB-processen (M&A; O&A; L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken:

Ja. De processen worden na ieder GRIP-incident geëvalueerd. De evaluatierapporten worden beschikbaar gesteld aan gemeenten en de crisisorganisatie. Jaarlijks worden deze processen op GRIP 3 of 4 getoetst door de systeemtest. Dit jaar zijn de processen, met instemming van de Inspectie, getoetst aan de hand van de coronacrisis.

5 De piketfunctionarissen van de VRU (niet GHOR) zijn aantoonbaar opgeleid en taakcapabel:
Nee. Het vakbekwaamheidsprogramma heeft vanwege COVID-19 verschillende perioden stil gelegen. Noodzakelijke opleidingen voor de continuïteit van de crisisorganisatie hebben doorgang gevonden (vakbekwaam worden). In de omschakeling naar digitale activiteiten zijn de meest noodzakelijke trainingen (vakbekwaam blijven) opgestart. Het OTO-jaarplan is daarmee niet in volle breedte gerealiseerd als wordt uitgegaan van de standaard normen. Dit zal niet direct leiden tot vakbekwaamheidsissues. Uiteraard is het wel van belang in 2021 zorg te dragen voor het zoveel mogelijk continueren van de vakbekwaamheidsprogramma's en vinger aan de pols te houden voor wat betreft behoeftes van piketfunctionarissen.

6 Er is aantoonbare voortgang geboekt op de Crisisbeheersingsthema's:
Doorontwikkeling crisisorganisatie:

- Op basis van de leerpunten uit de coronacrisis en andere incidenten is eerste schets gemaakt van de richting waarin de crisisorganisatie zich zou moeten door ontwikkelen. De crisisorganisatie moet beter toegerust worden voor sluimerende/dreigende crises en ook langdurige crises vormen een aandachtspunt. In 2021 wordt dit traject voorgezet. Hierin worden ook de uitkomsten evaluatie Wvr meegenomen als mede producten die in het kader van het Programma Drieslag voor de crisisbeheersing zijn opgeleverd.

Doorontwikkeling VIC:

- De doelstelling was het VIC verder te bestendigen. Door inspanning in het kader van de coronacrisis is vooral geïnvesteerd in het verbeteren van de tooling en informatiestructuur van het VIC. En is het daarnaast weer 24/7 inzet in plaats van alleen tijdens kantoortijd. Het VIC moet zich gaan ontwikkelen tot een voorwaardig onderdeel van de (crisis)organisatie. Het zal de backoffice gaan vormen voor de IM-functie van de crisisorganisatie en een rol van betekenis kunnen spelen in de informatievoorziening van de crisisorganisatie voorafgaand of bij de start van een crisis.

Doorontwikkeling gemeentelijke crisisbeheersing:

- Dit onderwerp heeft afgelopen jaar minder prioriteit gekregen vanwege de coronacrisis. De opdracht voor het traject en vaststelling van de nul-situatie is vastgelegd. Voor 2021 zijn de processtappen uitgezet.

Doorontwikkeling samenwerking partners:

- Dit onderwerp heeft beperkt aandacht gekregen in 2020. De samenwerking met partners heeft zich vooral geconcentreerd op samenwerking in het kader van de coronacrisis.

3.3 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 8 Baten en lasten Crisisbeheersing

Bedragen in € 1.000	Crisisbeheersing		
	Actualisatie 2020	**Realisatie 2020**	**Afw. Real. en act.**
Totaal lasten	3.287	3.255	32
Totaal baten	75	195	120
Saldo van baten en lasten	**-3.212**	**-3.060**	**153**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	28	28	-
Gerealiseerd resultaat	**-3.185**	**-3.032**	**153**

4 GHOR

De crisisorganisatie van de GHOR was vanaf medio februari volop in bedrijf om de COVID-19 crisis te managen vanuit de primaire taakstelling. De operationele leiding komt van de DPG. We bleken goed geprepareerd te zijn op onze taak. Door de COVID-19 crisis is in één klap voor veel interne en externe partijen duidelijk geworden wat de rol en taak is van de GHOR. In de COVID-19 crisis is duidelijk zichtbaar dat de continuïteit van zorg belangrijk is voor zowel de acute zorgketen als de niet acute zorg partijen. Het systeem van zorg zit onlosmakelijk aan elkaar verbonden en heeft effect op elkaar.

4.1 Productie-indicatoren

Tabel 9 Productie-indicatoren GHOR

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Toezichtsrol zorgcontinuïteit			
1	Het aantal uren besteed aan de opleiding van GHOR-piketfunctionarissen	260	300	70
2	Het aantal uren besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie GHOR			
	- Op individueel niveau	250	245	60
	- Op teamniveau	250	260	20
	- Op procesniveau	140	134	50
	- Op systeemniveau	150	170	0
3	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met instellingen wet toelating zorginstellingen cf. artikel 33 lid 1 (waaronder ziekenhuizen en traumacentrum)	1	1	0
4	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met zorgaanbieders en op de beroepen individuele gezondheidszorg (waaronder huisartsen en verloskundigen)	1	0	0
5	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met regionale ambulancediensten en gezondheidsdiensten in de regio (RAVU en GGDrU)	1	1	0
	Regiepositie presterend vermogen spoezorg			
6	Het aantal instellingen dat aantoonbaar geprepareerd is op continuïteit op het leveren van verantwoorde zorg tijdens crisisomstandigheden.	12	12	12
7	Het aantal interventies in geval van tekortschieten bij de uitvoering van of voorbereiding daarop van de geneeskundige hulpverlening ex art. 34.1 Wvr	Geen	Geen	geen
8	Het aantal succesvolle interventies en het aantal niet succesvolle interventies die hebben geleid tot een aanwijzing ex Wvr 34.2	Geen	Geen	geen
9	Het aantal GHOR-geregisseerde oefeningen met partners in de zorgketen	20	Geen	geen

Toelichting

Toezicht rol zorgcontinuïteit

1 <u>Het aantal uren besteed aan de opleiding van GHOR-piketfunctionarissen:</u>
Door inzet op de COVID-19 is de OTO planning 'on hold' gezet. Dit verklaard de lage aantallen uren. Daarnaast wordt er flink geïnvesteerd in versterking van de GHOR piketstructuur en in laten stromen van nieuwe piketfunctionarissen (7x).
Lid Back Office GHOR: er is besloten door de DPG om deze functie uit te faseren in 2020, deze functie wordt niet benoemt in besluit personeel VR en als VRU willen we de werkzaamheden op een andere wijze verdelen binnen de Sectie GHOR.

2 <u>Het aantal uren besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie GHOR:</u>
Door de COVID crisis is er binnen de gegeven richtlijnen en kaders minimale aandacht besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie. Tot op heden is het ROT en Sectie GHOR deel operationeel.

3 Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met instellingen wet toelating zorginstellingen cf. artikel 33 lid 1 (waaronder ziekenhuizen en traumacentrum):
Door de inzet van de witte kolom en ook de GHOR is herziening van en contactmomenten met de zorginstellingen vwb preparatie in waakvlam stand gezet. Operationeel is er meerdere keren per week intensief overleg vanwege de COVID-19 crisis.

4 Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met zorgaanbieders en op de beroepen individuele gezondheidszorg (waaronder huisartsen en verloskundigen):
Door de inzet van de witte kolom en ook de GHOR is herziening van en contactmomenten met de zorginstellingen vwb preparatie in waakvlam stand gezet. Operationeel is er meerdere keren per week intensief overleg vanwege de COVID-19 crisis.

5 Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met regionale ambulancediensten en gezondheidsdiensten in de regio (RAVU en GGDrU):
Door de inzet van de witte kolom en ook de GHOR is herziening van en contactmomenten met de zorginstellingen vwb preparatie in waakvlam stand gezet. Operationeel is er meerdere keren per week intensief overleg vanwege de COVID-19 crisis.

Regiepositie presterend vermogen spoedzorg

6 Het aantal instellingen dat aantoonbaar geprepareerd is op continuïteit op het leveren van verantwoorde zorg tijdens crisisomstandigheden:
Geen bijzonderheden.

7 Het aantal interventies in geval van tekortschieten bij de uitvoering van of voorbereiding daarop van de geneeskundige hulpverlening ex art. 34.1 Wvr:
Realisatie conform planning.

8 Het aantal succesvolle interventies en het aantal niet-succesvolle interventies die hebben geleid tot een aanwijzing ex Wvr 34.2:
Realisatie conform planning.

9 Het aantal GHOR-geregisseerde oefeningen met partners in de zorgketen:
Reguliere planning is vervallen ivm COVID. De ruimte is benut door in samenwerking met de GGDrU 7 webinars te organiseren over de stand van zaken van de coronabestrijding voor verschillende doelgroepen (schoolbesturen, zorginstellingen, raadsleden en burgemeesters).

4.2 Prestatie-indicatoren

Tabel 10 Prestatie-indicatoren GHOR

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
1	Rapporteren op beschikbaarheid en actualiteit rampenopvangplannen en OTO-jaarplannen conform branchenormen	Geen	Geen	Geen
2	Alle concentraties van niet- en verminderd zelfredzamen zijn actueel in beeld en bekend bij de GHOR-crisisorganisatie	GHOR4ALL operationeel	GHOR4ALL operationeel	GHOR4ALL operationeel
3	De kwaliteit van de uitgevoerde crisisbeheersingsprocessen GHOR (M&A, O&A, L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken	Ja	Zie toelichting	Ja
4	De piketfunctionarissen van de GHOR zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam	98%	94%	Deels
5	De kwaliteit van de GHOR-adviezen aan de gemeenten en partners zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken	Geen	Geen	Geen
6	Er is aantoonbaar voortgang geboekt op de GHOR-thema's	Ja	Ja	Ja

Toelichting

Toezichtsrol zorgcontinuïteit

1 Rapporteren op beschikbaarheid en actualiteit rampenopvangplannen en OTO-jaarplannen conform branchenormen:
Bestuursrapportage preparatie zorginstellingen is behandeld in het bestuur. Hierin wordt geconcludeerd dat enkele instellingen niet alles op orde hebben. In 2020 zou de rapportage besproken worden met zorgbestuurders. Dit is door de crisis helaas nog niet volledige uitgevoerd. Het gesprek met het Meander Medisch Centrum en het St Antonius Ziekenhuis is in november / december gevoerd. De andere partijen zullen in januari/ februari ev aan de beurt komen.

2 Concentraties van niet- en verminderd zelfredzamen in zorgvoorzieningen/ instellingen zijn actueel in beeld en bekend bij de GHOR-crisisorganisatie:
GHOR4ALL is de applicatie die (landelijk) gebruikt wordt om relevante objecten (o.a. zorgvoorzieningen en instellingen) in relatie tot het incident in beeld te brengen.

3 De kwaliteit van de uitgevoerde crisisbeheersingsprocessen GHOR (M&A, O&A, L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken:
Jaarlijks worden middels de systeemtest de processen getoetst. In 2020 is getoetst aan de hand van de coronacrisis.

4 De piketfunctionarissen van de GHOR zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam:
Vanaf maart heeft het OTO-programma stil gelegen en is in beperkte mate herstart in september. De piketgroep Lid BO is uit gefaseerd.

5 De kwaliteit van de GHOR-adviezen aan de gemeenten en partners zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken:
De GHOR-adviezen zijn integraal onderdeel van het proces vergunningverlening voor evenementen en worden niet individueel besproken.

6 Er is aantoonbaar voortgang geboekt op de GHOR-thema's:

Zorg continuïteit:
In de COVID-19 crisis is duidelijk zichtbaar dat de continuïteit van zorg belangrijk is voor zowel de acute zorgketen als de niet acute zorg partijen. Het systeem van zorg zit onlosmakelijk aan elkaar verbonden en heeft effect op elkaar. De gezamenlijke aanpak met Bevolkingszorg moet nog opgestart worden.

Crisisorganisatie GHOR:
- Is vanaf medio februari volop in bedrijf om de COVID-19 crisis te managen vanuit de primaire taakstelling. De operationele leiding in de geneeskundige kolom door de DPG. De preparatie de afgelopen jaren werpt haar vruchten nu af!

Zichtbaarheid GHOR:
- Door de COVID-19 crisis is in één klap voor veel interne als externe partijen duidelijk geworden wat de rol en taak is van de GHOR. Het versneld realiseren van website voorzieningen heeft hier aan bijgedragen.

Analyse GHOR-organisatie in relatie tot doelstellingen beleidsplan:
- Door de COIVID-19 crisis is de scope van activiteiten vrijwel geheel opgegaan aan het ondersteunen van de zorginstellingen bij de uitvoering van hun vaak complexe zorgtaak. Binnen de eigen begroting zijn de mogelijkheden tot versterking ingezet tbv de bestuurlijke advisering van het ROAZ en andere netwerkpartners. In het traject is ook functieonderhoud

uitgevoerd, wijzigingen naar aanleiding hiervan moeten nog worden vastgesteld. In maart ’21 ontvangt het bestuur een rapportage over de bereikte resultaten.

4.3 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 11 Baten en lasten GHOR

Bedragen in € 1.000	GHOR		
	Actualisatie 2020	**Realisatie 2020**	**Afw. Real. en act.**
Totaal lasten	1.709	1.549	160
Totaal baten	-	54	54
Saldo van baten en lasten	**-1.709**	**-1.495**	**214**
Toevoeging aan reserves	-37	-37	-
Onttrekking van reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-1.746**	**-1.532**	**214**

5 Brandweer

Onze belangrijkste activiteit is het bestrijden van incidenten. De COVID19-crisis laat zich ook zien in de brandweer activiteiten. Zo zien we een toename van buitenbranden door vermoedelijk baldadigheid/verveling. Het aantal alarmeringen van brandweereenheden voor onechte of onterechte OMS-meldingen is toegenomen. Dit komt vermoedelijk doordat de bezetting in deze objecten als gevolg van COVID-19 lager is, waardoor alarmopvolging door de gebruikers langer duurt dan normaal en de brandweer dus moeten uitrukken. Het aantal hulpverleningen was weer lager dan normale, waarschijnlijk doordat er een gedeelte van het jaar ook minder verkeersbewegingen zijn geweest.
Evenals bij de crisisorganisatie, zien we ook hier dat het aantal uren dat ingezet is op vakbekwaamheid aanzienlijk minder is dan normaal.

De dienstverlening van de brandweer is ondanks COVID-19 op peil gebleven. Om besmettingen in het brandweerkorps zoveel mogelijk te voorkomen, vonden in 2020 gedurende een groot deel van het jaar op posten alleen activiteiten plaats die noodzakelijk waren voor de paraatheid. De paraatheid wordt regiobreed gemonitord, waarbij ook vooruit wordt gekeken, zodat problemen in de paraatheid tijdig kunnen worden opgemerkt en we indien nodig maatregelen kunnen treffen. Daarbij zijn er ter ondersteuning van de paraatheid enkele gerichte experimenten (proeftuinen) gestart.
Aan de hand van een continuïteitsplan Brandweerrepressie hebben we in beeld gebracht welke maatregelen we moeten nemen om het vitale proces van aannemen, alarmeren en uitrukken te borgen, ook als een (groot) deel van het personeel uitvalt door besmetting met het coronavirus.

Vakbekwaamheid
Door de coronamaatregelen waren activiteiten op het gebied van opleiden, trainen en oefenen in mindere mate mogelijk. Daardoor kon bijvoorbeeld slechts iets meer dan de helft van het begrote aantal manschappen de opleiding afronden. Ook zijn veel nieuwe opleidingen noodgedwongen uitgesteld. Om ervoor te zorgen dat er voldoende nieuwe brandweermensen instromen, zal het aantal opleidingen de komende jaren moeten worden geïntensiveerd.
Wij zijn het gebruik van de elektronische leeromgeving (ELO) nog meer gaan stimuleren, zodat ondanks de beperkingen alle beschikbare middelen gebruikt zijn om de kennis op peil te houden.

MPBSP
Het materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan (MPBSP) is op 10 februari door het algemeen bestuur bekrachtigd. Aanvullend heeft het algemeen bestuur in juli besloten tot het tijdelijk behouden van het redvoertuig in Vianen.
De implementatie van het materieel en personeelsbeheer- en spreidingsplan is in volle gang. Voor ruim de helft van de posten geldt dat de implementatie volledig is afgerond. Voor de rest van de posten is een plan opgesteld of in afronding waarin staat hoe en wanneer te komen van de huidige tot de gewenste situatie.

Adembeschermingswerkplaats
Met betrekking tot de adembeschermingswerkplaatsen is helaas duidelijk geworden dat de geplande inpassing in de kazernes in Woerden en Veenendaal niet mogelijk is. De zoektocht naar een nieuwe locatie om de werkzaamheden uit te kunnen voeren is in volle gang. In eerste instantie zal het gaan om een tijdelijke locatie.

Taakdifferentiatie brandweer
De landelijke denktank in het kader van taakdifferentiatie bij de brandweer heeft een denkrichting opgeleverd. De VRU heeft de consequenties van de denkrichting op de

brandweerorganisatie van de VRU beoordeeld en in beeld gebracht. Daarbij is een brede vertegenwoordiging uit de organisatie betrokken geweest.

5.1 Productie-indicatoren

Tabel 12 Productie-indicatoren Brandweer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Incidenten bestrijden			
1	Het aantal uitrukken voor brandbestrijding en redding	3.874	4.100	4.845
	1a. Het aantal uitrukken voor gebouwbranden	592	700	521
	1b. Het aantal uitrukken voor overige branden	1.791	1.900	2.250
	1c. Het aantal uitrukken voor onechte of onterechte OMS-meldingen	1.491	1.500	2.074
2	Het aantal uitrukken voor hulpverlening	4.182	3.750	3.155
	2a. Het aantal uitrukken voor technische hulpverlening	655	250	177
	2b. Het aantal uitrukken voor hulpverleningen m.b.t. dieren	343	350	353
	2c. Het aantal uitrukken voor overige hulpverlening, waaronder assistentie politie en ambulance	2.627	2.500	1.971
	2d. Het aantal uitrukken voor AED-inzet	557	650	654
3	Het aantal uitrukken voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen	408	600	645
4	Het aantal uitrukken voor ondersteuning bij waterongevallen	91	90	99
5	Het totaal aantal uitrukken	8.555	8.540	8.744
6	Het aantal geredde slachtoffers	5		10
7	Het aantal nazorg gesprekken met bewoners bij incidenten	3	2	2
8	Het aantal inzetten voor en in buurregio's	137	120	165
	Vakbekwaamheid			
9	Het aantal uren besteed aan de vakbekwaamheid van incidentbestrijders	180.000	180.000	135.000
10	Aantal cursisten manschap A dat de opleiding heeft afgerond	83	70	42
11	Aantal cursisten dat de opleiding bevelvoerder heeft afgerond	24	20	24
12	Aantal cursisten dat de opleiding voertuigbediener-pompbediende heeft afgerond	50	44	24

Toelichting

Incidenten bestrijden

1 <u>Het aantal uitrukken voor brandbestrijding en redding:</u>
Het aantal uitrukken voor brandbestrijding ligt hoger dan in 2019. Deze stijging is terug te vinden in het aantal overige branden en OMS-meldingen.

Sinds de uitbraak van COVID-19 constateren we een toename van buitenbranden door vermoedelijk baldadigheid/verveling. Door het droge voorjaar is het aantal natuurbranden hoger geweest. Ook wordt door de duiding van incidenten in eerste instantie als gebouwbrand gemelde branden in een aantal gevallen omgezet naar de categorie "overige branden".

Het aantal alarmeringen van brandweereenheden voor onechte of onterechte OMS-meldingen is toegenomen. Dit komt vermoedelijk doordat de bezetting in deze objecten als gevolg van COVID-19 lager is, waardoor alarmopvolging door de gebruikers langer duurt dan normaal en de brandweer dus moeten uitrukken.

2 <u>Het aantal uitrukken voor hulpverlening:</u>
Het aantal incidenten voor hulpverleningen m.b.t. dieren blijft constant t.o.v. 2019. Bij het aantal uitrukken voor technische hulpverlening is sprake van een afname. Er vindt een betere duiding plaats in deze categorie. Meldingen van gaslekkages en CO worden voortaan bij "Het aantal uitrukken voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen" geregistreerd. Daarnaast is er een langere periode geweest dat er, door COVID-19 minder verkeersbewegingen waren op het wegennet, waardoor ook minder (ernstige) verkeersongevallen plaats hebben gevonden.

De daling van het aantal incidenten “overige hulpverlening” komt verder doordat er in 2020 slechts een beperkt aantal “stormdagen” zijn geweest. Daarnaast waren deze zeer plaatselijk (twee keer “alleen” de Heuvelrug).

3 Het aantal uitrukken voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen:
Hoewel door de categoriewissel van CO- en gasmeldingen dit aantal is toegenomen (zie ad. 2) zijn er ook meer gas-gerelateerde incidenten geweest door klussen in en om het huis. Met name in de beginperiode toen door COVID-19 door de regering op is geroepen zo veel mogelijk thuis te werken.

4 Het aantal uitrukken voor ondersteuning bij waterongevallen:
Het aantal inzetten voor ondersteuning bij waterongevallen blijft constant t.o.v. voorgaande jaren.

5 Het totaal aantal uitrukken:
Toename van het aantal is te vinden in categorie 1b en 1c. Zie de toelichting onder ad. 1

6 Het aantal geredde slachtoffers:
Dit aantal betreft twee te water geraakte slachtoffers, één persoon die vast zat in een kruipruimte en mensen die tijdens een brand door de brandweer naar buiten zijn gebracht.

7 Het aantal nazorg gesprekken met bewoners bij incidenten:
Er hebben twee nazorggesprekken plaatsgevonden.

8 Het aantal inzetten voor en in buurregio’s:
Toename van dit aantal is conform toename van overige branden en OMS-meldingen.

Vakbekwaamheid

9 Het aantal uren besteed aan de vakbekwaamheid van incidentbestrijders:
In verband met de COVID-19 crisis zijn er minder uren besteed dan begroot.

10 Aantal cursisten manschap A dat de opleiding heeft afgerond:
In verband met de COVID-19 crisis zijn er minder opleidingen afgerond dan begroot.

11 Aantal cursisten dat de opleiding bevelvoerder heeft afgerond:
Geen bijzonderheden.

12 Aantal cursisten dat de opleiding voertuigbediener-pompbediende heeft afgerond:
In verband met de COVID-19 crisis zijn er minder opleiding afgerond dan begroot.

5.2 Prestatie-indicatoren

Tabel 13 Prestatie-indicatoren Brandweer

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
	Paraatheid & Vakbekwaamheid			
1	De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden)	81%	80%	83%
2	De inzet op belangrijke objecten is volgens het jaarplan beoefend en geëvalueerd	Ja	Ja	Nee, i.v.m Covid-19
3	De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd geweest	95%	Ja	Ja
4	De piketfunctionarissen van de brandweer zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam	Ja	Ja	Nee, i.v.m Covid-19
5	De kwantiteit en kwaliteit van de brandweerinzetten zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken	Ja	Ja	Ja
	Jeugdbrandweer			
6	Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd	30%	15%	40%
7	Het percentage uitgestroomde jeugdbrandweerleden dat kiest voor een vervolg (werk/studie) binnen het veiligheidsdomein	15%	15%	0%

Toelichting

Paraatheid

1 <u>De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden):</u>
De opkomsttijden zijn conform begroting.

2 <u>De inzet op belangrijke objecten is volgens het jaarplan beoefend en geëvalueerd:</u>
Dit heeft conform begroting plaatsgevonden.

3 <u>De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd geweest:</u>
Dit heeft voor het grootste deel plaatsgevonden.

4 <u>De piketfunctionarissen van de brandweer zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam:</u>
In verband met COVID heeft dit niet plaatsgevonden.

5 <u>De kwantiteit en kwaliteit van de brandweerinzetten zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken:</u>
Dit heeft conform begroting plaatsgevonden.

Jeugdbrandweer

6 <u>Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd:</u>
In 2020 konden activiteiten van de jeugdbrandweer door COVID-19 grotendeels alleen online plaatsvinden. Daarom is besloten dispensatie te verlenen aan de 18-jarigen. Dit houdt in dat zij een jaar langer lid mogen blijven van de jeugdbrandweer. De uitstroom is dit jaar daarom laag: alleen de leden die geen gebruik maken van de dispensatie, zijn gestopt. Het gaat om 5 jeugdleden. Van hen stromen er 2 door naar de repressieve dienst in hun gemeente.
Geen van de 5 uitgestroomde jeugdbrandweerleden heeft gekozen voor een studie binnen het veiligheidsdomein.

7 <u>Het percentage uitgestroomde jeugdbrandweerleden dat kiest voor een vervolg (werk/studie) binnen het veiligheidsdomein:</u>
Zie voor de toelichting ad 6.

5.3 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 14 Baten en lasten Brandweer

Bedragen in € 1.000	Brandweer Actualisatie 2020	Brandweer Realisatie 2020	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	54.977	53.960	1.017
Totaal baten	1.610	1.910	300
Saldo van baten en lasten	**-53.367**	**-52.050**	**1.317**
Toevoeging aan reserves	-1.928	-2.980	-1.052
Onttrekking van reserves	1.171	1.869	698
Gerealiseerd resultaat	**-54.124**	**-53.161**	**963**

6 Meldkamer

In 2020 zijn de meldkamers VRU, Gooi- en Vechtstreek en Flevoland intensiever gaan samenwerken, in aanloop naar de samenvoeging in 2025. In 2020 is hard gewerkt aan het implementeren van de landelijke en regionaal geharmoniseerde werkprocessen. Hierbij is een groot aantal alarmerings- en classificeringscodes gewijzigd, waarbij het opnieuw geautomatiseerd kunnen toepassen van codes tijd nodig heeft gehad. Tegelijkertijd hebben we meerdere nieuwe medewerkers ingewerkt en hebben we een verbeterslag gemaakt in de – volgens landelijke afspraken – classificering van incidenten. Inmiddels werken we hard aan het weer terugbrengen van onze verwerkingstijd.

De continuïteitsplannen met betrekking tot COVID-19 van de huidige meldkamers van Utrecht en Gooi- en Vechtstreek/Flevoland zijn op elkaar afgestemd, zodat gezamenlijk meer uitval kan worden opgevangen.

In 2020 hebben we een meerjarenplan ‘vakbekwaam blijven’ opgesteld voor de meldkamer brandweer.

Ontbinding verbonden partij ‘GMU’
Conform art. 35 van de Wet veiligheidsregio’s had het bestuur van de veiligheidsregio de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer die was ingesteld en in stand werd gehouden ten behoeve van de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, de ambulancezorg en de politietaak. De meldkamers werden ondersteund door het Facilitair Bedrijf (FB) van de stichting Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht (GMU). Het FB beheerde de ICT-systemen en de huisvesting. De VRU participeerde samen met de politie en de RAVU in het stichtingsbestuur. Na de inwerkingtreding van de Wijzigingswet is het beheer van de meldkamer op 1 januari 2020 overgedragen aan de Nationale Politie en is de GMU eind 2020 ontbonden en vereffend.

6.1 Productie-indicatoren

Tabel 15 Productie-indicatoren Meldkamer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
1	Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen	18.447	18.500	20.177
2	Het aantal vanuit de meldkamer begeleide en ondersteunde uitrukken	8.190	8.540	8.744
3	Verwerkingstijd meldingen	22 sec.	60 sec.	34 sec.
4	Het percentage GRIP incidenten met inzet CaCo	Registratie vanaf 2020	1	0,43 GRIP 4 COVID19 niet meegerekend
5	Multidiciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar	Registratie vanaf 2020	1	0,43 GRIP 4 COVID19 niet meegerekend

Toelichting

Hieronder worden de belangrijkste verschillen tussen begroting, realisatie, 2019 en 2020 toegelicht.

1 <u>Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen:</u>
Het aantal meldingen dat ontvangen is bij de meldkamer. Voor een incident kan één of meerdere meldingen zijn gedaan. Door duiding kunnen we beter aangeven wat het juiste aantal meldingen is.

In het genoemde aantal van 20.177 zijn ook meldingen opgenomen die geen repressieve grondslag hebben. Zo worden testmeldingen van op te leveren brandmeldinstallaties en meldingen t.b.v. instructie van nieuwe centralisten in deze categorie weggeschreven. Ook wordt er voor de veiligheid van brandweerduikers een melding aangemaakt om direct in contact te staan met de meldkamer. Deze oefenduiken staan ook als melding in deze categorie genoteerd. Deze 3 typen “test”-meldingen zijn in 2020 in totaal 3.161 keer aangemaakt. Daarmee komt het netto aantal meldingen voor incidenten op 17.016 (20.177 – 3.161) Deze duiding hebben we ook met terugwerkende kracht voor 2019 doorgevoerd. Toen zijn er 2.179 meldingen aangemaakt waarmee het netto aantal meldingen voor 2019 op 16.268 is gekomen.

2 <u>Het aantal vanuit de meldkamer begeleide en ondersteunde uitrukken:</u>
Het aantal incidenten waar door de meldkamer één of meer brandweereenheden voor zijn gealarmeerd. Alle gealarmeerde eenheden worden begeleid en ondersteund door de meldkamer. De toename wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal alarmeringen voor onechte of onterechte OMS-meldingen en overige branden. De stijging van de onechte of onterechte OMS-meldingen komt vermoedelijk doordat de bezetting in objecten lager (en vaak niet bezet) is waardoor alarmopvolging door de gebruikers langer duurt dan normaal.

De stijging van de uitrukken voor overige branden is waarschijnlijk een combinatie van branden als gevolg van baldadigheid/verveling en het droge voorjaar waardoor er meer natuurbranden zijn geweest.

3 <u>Verwerkingstijd meldingen:</u>
Berekening van de verwerkingstijd: de gemiddelde verwerkingstijd van alle prioriteit 1 meldingen voor gebouwbranden (conform uitgangspunt Beleidsplan VRU 2020-2023) waarvoor een brandweereenheid is gealarmeerd. Hierin zijn alleen meldingen meegenomen met een verwerkingstijd tussen 5 seconden en 10 minuten. Het kost minimaal 5 seconden om een eenheid te koppelen aan een incident. Tijden korter dan 5 seconden zijn niet representatief. Dit zijn ook meldingen die in eerste instantie door de meldkamer van de politie of de meldkamer Ambulance aangenomen zijn. Tijden langer dan 10 minuten betreffen voertuigen die bijvoorbeeld later

gekoppeld zijn aan een eerder incident of waarvan de prioriteit later aangepast is van prioriteit 2 naar prioriteit 1. Ook deze verwerkingstijden zijn niet representatief, en derhalve in de berekening niet meegenomen.

De verwerkingstijd van de meldkamer was in 2020 hoger dan in 2019. In het kader van de landelijke en regionale harmonisatie van werkprocessen is in 2019 een groot aantal alarmerings- en classificeringscodes gewijzigd, waarbij het opnieuw geautomatiseerd kunnen toepassen van codes tijd nodig heeft gehad. Tegelijkertijd werden meerdere nieuwe medewerkers ingewerkt en hebben we een verbeterslag gemaakt in de – volgens landelijke afspraken – classificering van incidenten. Inmiddels werken we hard aan het weer terugbrengen van onze verwerkingstijd.

4 <u>Het percentage GRIP incidenten met inzet CaCo:</u>
In 43% van de GRIP-incidenten (3 van de 7) was per direct een CaCo beschikbaar. In twee gevallen was de CaCo binnen afzienbare tijd beschikbaar, deze situaties zijn echter niet meegenomen in het resultaat.

Het 24/7 beschikbaar hebben van een CaCo is een wettelijke verplichting. Het issue dat de CaCo niet altijd beschikbaar is, is een reeds langer bekend knelpunt. Een knelpunt dat ook landelijk speelt. In de afgelopen jaren zijn er, naast personeel van de meldkamer, ook onder kantoorpersoneel van de VRU extra CaCo's geworven. Daarmee is de roosterdruk voor de zittende CaCo's verlicht, maar is er nog geen 24/7 bezetting bereikt. De beschikbare capaciteit wordt vooral op de dag/avond gepland. Historisch gezien vinden dan de meeste incidenten plaats. (In 2020 waren 293 van de 1098 diensten niet gevuld. Eén derde daarvan viel binnen het dagvenster (dag/avond) en twee derde buiten het dagvenster.)

De CaCo heeft ook een functie bij het beschikbaar stellen vaneen multidisciplinair beeld. Waar door de genoemde roosterproblemen de CaCo dit niet tijdig kon doen, is dit opgepakt door de informatiemanagers (lid CoPI/ROT) of door een medewerker van het VIC. De eerder genoemde doorontwikkeling van zowel de crisisorganisatie als het VIC, zijn belangrijke ontwikkelingen om aan te denken bij de oplossingsrichting voor dit knelpunt.

5 <u>Multidiciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar:</u>
In 43% van de gevallen (3 van de 7) een multidisciplinair beeld beschikbaar gesteld door de CaCo. In andere gevallen is het beeld binnen afzienbare tijd beschikbaar gesteld door de informatiemanagers (lid CoPI/ROT).

De toelichting gegeven bij indicator 12 is ook hier van toepassing. Het beschikbaar stellen van een eerste multidisciplinair beeld binnen 5 minuten is een taak van de CaCo. Als een CaCo niet beschikbaar is wordt op andere wijze zo snel mogelijk een multidisciplinair beeld beschikbaar gesteld. Meestal door de informatiemanagers ROT/CoPI of medewerker VIC.

Het VIC en de doorontwikkeling van de crisisorganisatie zijn belangrijke ontwikkelingen om aan te denken bij de oplossingsrichting voor dit knelpunt.

6.2 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 16 Baten en lasten Meldkamer

Bedragen in € 1.000	Meldkamer Actualisatie 2020	Meldkamer Realisatie 2020	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	1.464	1.311	153
Totaal baten	-272	272	544
Saldo van baten en lasten	**-1.736**	**-1.038**	**698**
Toevoeging aan reserves	-500	-500	-
Onttrekking van reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-2.236**	**-1.538**	**698**

7 Algemeen

7.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Tabel 17 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
	Begroting 2020	**Actualisatie 2020**	**Realisatie 2020**
Vergoeding OMS	1.079	1.079	1.096
Rijksbijdrage (BDuR)	9.300	9.785	10.642
Gemeentelijke bijdrage	85.262	85.482	85.357
Doorbelaste kapitaallasten kazernes	-	-	-
Overige baten	386	772	1.227
Totaal	**96.027**	**97.118**	**98.322**

Toelichting

In hoofdstuk 2 van de jaarrekening vindt u een toelichting op de afwijkingen tussen de realisatie 2020 en de geactualiseerde begroting 2020.

7.2 Overhead

In de berekening van de totale kosten van overhead hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De organisatieonderdelen Bedrijfsvoering en Directie & Staf zijn in principe overhead, met uitzondering van:
    a. de centrale personeelsbudgetten die hieronder zijn opgenomen (deze worden op basis van formatie verdeeld over de taakvelden);
    b. de lasten van het FLO-overgangsrecht;
    c. kosten met betrekking tot de kazernes;
    d. bijdragen aan GMU en IFV;
    e. kosten van bestuursondersteuning.
2. Overheadkosten in de primair processen zijn:
    a. Directeuren en afdelingshoofden: 100%
    b. Managementondersteuning: 100%

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten is het overzicht van de kosten van overhead voor 2020 als volgt:

Tabel 18 Kosten overhead

Bedragen in € 1.000 **Overhead**	**Actualisatie 2020**	**Realisatie 2020**	**Afw. Real. en act.**
Personeelskosten	18.262	18.471	-209
Gebouwkosten	1.109	1.068	40
Kantoorkosten	3.190	2.977	214
Overige kosten	446	777	-331
Operationele kosten	-	0	-0
Financiële kosten	8	8	-0
Overige baten	-	497	-497
Mutaties in reserve	-933	-360	574
Totaal overhead:	**22.081**	**22.444**	**-363**
% overhead	**22,19%**	**22,68%**	**0,49%**

7.3 Onvoorzien

De begroting van de VRU bevat geen post onvoorzien.

7.4 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 19 Baten en lasten Algemeen inclusief Overhead

Bedragen in € 1.000	Algemeen Actualisatie 2020	Algemeen Realisatie 2020	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	26.186	25.967	219
Totaal baten	95.685	95.762	76
Saldo van baten en lasten	**69.499**	**69.794**	**295**
Toevoeging aan reserves	-1.422	-1.757	-335
Onttrekking van reserves	1.019	822	-197
Gerealiseerd resultaat	**69.095**	**68.859**	**-236**

8 Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de in het BBV voorgeschreven paragrafen, met uitzondering van de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid, welke niet van toepassing zijn op onze organisatie. Achtereenvolgens treft u aan:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- COVID-19.

9 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Risicobeheersing is gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

9.1 Weerstandscapaciteit

De bedrijfsvoeringreserve laat de weerstandscapaciteit van de VRU zien. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen.

Op basis van de risico-inventarisatie (zie paragraaf 9.2) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor 2021 € 0,6 miljoen. Onze beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,4 miljoen. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) groter dan 1 (2,3).

Tabel 20 Weerstandscapaciteit

Bedragen in € 1.000	**Overzicht weerstandscapaciteit**	
	2019	**2020**
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409	1.409
Totaal weerstandscapaciteit	**1.409**	**1.409**

9.2 Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit

In de volgende tabel zijn de belangrijkste financiële risico's voor 2021 weergegeven, voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de jaarstukken. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet.

Tabel 21 Risico-inventarisatie

Bedragen in € 1.000

Onderwerp:	Omschrijving risico:	Toelichting effect en kans:	Effect	Kans 2021	Risico 2021
Taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten	De minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad laten onderzoeken hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. De mogelijke consequenties voor de brandweerorganisatie worden door alle veiligheidsregio's waaronder de VRU in het eerste halfjaar van 2021 in kaart gebracht. In de denkrichting wordt een taakdifferentiatie voorgesteld tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Uitgangspunt van de denkrichting is een werkbaar en fundamenteel onderscheid te maken tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers dat geen afbreuk doet aan het niveau en de kwaliteit van brandweerzorg. Om te komen tot een fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers zijn diverse denkrichtingen uitgewerkt. Aan de minister van Veiligheid en Justitie wordt gevraagd te onderzoeken wat nodig is om de voorliggende denkrichting(en) juridisch mogelijk te maken en om het financieringsvraagstuk voor zowel de incidentele als de structurele meerkosten te beleggen bij het nieuwe kabinet.	Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de vrijwilligersproblematiek. Waar zich het risico van een zeer substantiële kostenverhoging gaat voordoen en het tempo van die kostenverhoging is nog niet in te schatten, omdat een eventueel besluit om het gedachte model van taakdifferentiatie in te voeren nog gekoppeld zou kunnen worden aan een derogatiebesluit (uitstel van invoering) vanuit Europa. Dit betekent ook dat de duur van het verleende uitstel van de inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van de veiligheidsregio's nog niet bekend is. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd.	pm	25%	pm
Compensatie-maatregelen FLO-overgangsrecht	De nieuwe landelijke afspraken over het FLO-overgangsrecht bevatten onder meer een aantal compensatiemaatregelen. De compensatiemaatregelen zijn onderdeel van de uitwerking van het landelijk afgesloten akkoord over de reparatie van het FLO-overgangsrecht. Deze waren voorzien vanaf 2023, maar daar wordt landelijk eerder mee gestart.	Op voorhand is niet duidelijk wat de omvang van de compensatiemaatregelen is. Dit komt omdat de hoogte van de te compenseren bedragen afhangt van de persoonlijke situatie van de medewerkers waar de VRU op voorhand geen inzicht in – en invloed op heeft. De meerjarenraming van de lasten van het FLO-overgangsrecht inclusief de uitwerking van de compensatiemaatregelen wordt op basis van de LOGA-brief die medio maart 2021 wordt verwacht, nader uitgewerkt.	pm	onbe-kend	pm
(Niet) honoreren MEERkosten COVID-19	De directe extra kosten – behoudens kosten voor inzet van eigen personeel – verband houdend met COVID-19 kunnen bij het Ministerie van VWS worden gedeclareerd. Deze kosten worden bij wijze van voorschot uitgekeerd en na accountantscontrole definitief vastgesteld. Het risico bestaat dat een deel van deze kosten niet voor vergoeding in aanmerking komt. Deze kosten komen dan alsnog voor rekening van de VRU.	Het maximale effect bedraagt de omvang van het totaal gedeclareerde bedrag. De incidentele (meer)kosten voor 2021 zijn begroot op een € 0,5 miljoen. De kans dat het effect zich voordoet wordt voor 2021 ingeschat op 'klein'. Voor 2022 wordt doit risico als pm post opgenomen	500	25%	125
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's	De veiligheidsregio kan worden geconfronteerd met onvoorziene kosten binnen het begrotingsjaar als gevolg van exogene ontwikkelingen (zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises). In de begroting van de VRU zijn geen posten voor onvoorziene uitgaven opgenomen.	Als dit risico zich voordoet, zal bijsturing plaatsvinden via de begroting. Het geraamde risico gaat ervan uit dat het maximaal een jaar duurt voordat de maatregelen zijn geëffectueerd. Het geraamde risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten.			509
Totaal					**634**

9.2.1 Verzekeringen

Om risico's af te dekken hebben wij diverse verzekeringen afgesloten voor personeel en schade aan materieel, gebouwen en aansprakelijkheid.

9.2.2 Kengetallen

Volgens de richtlijnen van het BBV zijn hieronder vier van de zes verplichte kengetallen weergegeven. De overige twee voorgeschreven kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) zijn niet van toepassing op onze organisatie. De wetgever wil met deze kengetallen inzicht hebben in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (de mate waarin bij een tegenvaller financieel kan worden bijgestuurd). De kengetallen geven aan over hoeveel financiële ruimte wij beschikken om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. De kengetallen dienen te worden beoordeeld in samenhang met elkaar en met de financiële positie.

Tabel 22 Verplichte kengetallen

Omschrijving kengetal	2019	2020
Netto schuldquote	36,8%	32,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	36,5%	32,1%
Solvabiliteitsratio	22,8%	27,3%
Structurele exploitatieruimte	4,4%	7,3%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote:
Het quotiënt van totale schulden minus liquide middelen minus uitgeleende gelden en de totale baten

Solvabiliteitsratio:
Het quotiënt van eigen vermogen en balanstotaal

Structurele exploitatieruimte:
Het quotiënt van structurele baten minus structurele lasten en de totale baten

9.2.3 Netto schuldquote

Onze positie met betrekking tot de schuldquote is gunstig te noemen. De norm ligt tussen de 0-100%. Wij liggen hiermee ruimschoots onder het maximum van 100%. De daling van de schuldquote is veroorzaakt door een lager saldo van de langlopende schulden door regulieren aflossingen en een hogere stand van de liquide middelen

9.2.4 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is ten opzichte van 2019 gestegen door de toename van eigen vermogen door het rekeningresultaat 2020. Na bestemming en inzet van het rekeningresultaat daalt deze ratio weer.

9.2.5 Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft inzicht in de beschikbare structurele ruimte. Geconcludeerd kan worden dat sprake is van beperkte begrotingsruimte.

10 Onderhoud kapitaalgoederen

10.1 Activeren en afschrijven

Conform artikel 59 van het BBV activeren wij alle materiële vaste activa. Investeringen schrijven wij lineair af vanaf het jaar volgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat dit plaatsvindt vanaf € 10.000 per object.

10.1.1 Investeringen in gebouwen

De VRU had ultimo 2020 vier brandweerkazernes in eigendom. De overige kazernes zijn in eigendom van de gemeenten. De kazernes worden om niet ter beschikking gesteld aan de VRU. Investeringen in gebouwen die in eigendom van de gemeenten zijn, komen voor rekening van de betreffende gemeenten. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRU, worden bij de VRU geactiveerd. De kapitaallasten worden doorbelast aan de gemeenten die de gebouwen aan de VRU hebben overgedragen, via het individueel gemeentelijk plus pakket.

10.1.2 Investeringen in overige kapitaalgoederen

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de VRU een meerjarig investeringsplan welke periodiek wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren. Tezamen met het meerjaren investeringsplan is daarom ook een egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld om de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten op te vangen. Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting.

10.1.3 Onderhoud gebouwen en installaties

Hoofdkantoor
Het hoofdkantoor van de VRU is gehuisvest in gehuurde etages in het provinciehuis. Het onderhoud voor deze locatie is onderdeel van de servicekosten die wij naast de huur aan de provincie Utrecht betalen.

Decentrale huisvesting en brandweerkazernes
De kosten voor het beheer en onderhoud van de decentrale huisvestingen en de brandweerkazernes zijn voor rekening van de gemeenten.

10.1.4 Onderhoud materieel

Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer door - uitgevoerd of uitbesteed via het VRU-organisatieonderdeel Bedrijf Preparatie Brandweer.

Door vertraging in de investeringen in de nieuwe vervoermiddelen dient het bestaande materieel langer benut te worden. Dit heeft als consequentie dat dit niet geraamde onderhoudskosten en kosten voor vervangende huur met zich mee kan brengen.

11 Financiering

Het wettelijke kader voor het financieringsbeleid is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Ons treasury-beleid ligt vast in het treasurystatuut (d.d. 19 februari 2018).

11.1 Financieringsportefeuille

Wij hebben externe financiering aangetrokken bij Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank), de Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank) en gemeente Amersfoort (onderhandse lening).

Het verloop en hoogte van de leningen is als volgt weer te geven:

Tabel 23 Leningen

Bedragen in € 1.000	Saldo 31-12-2019	Nieuw lening 2020	Aflossingen 2020	Saldo 31-12-2020	Rente 2020
BNG Bank	13.466	-	1.067	12.399	542
Gemeente Amersfoort	557	-	56	501	29
NWB Bank	19.000	-	1.000	18.000	249
Totaal	**33.023**	-	**2.123**	**30.900**	**819**

Bij BNG Bank is een rekening-courant kredietfaciliteit afgesloten van € 3 miljoen.

11.2 Risicobeheer

Om de risico's van het treasury-beleid te beheren zijn er normen vastgesteld in de Wet Fido. Deze normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

11.2.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet laat het maximumbedrag zien waarmee een gemeente of gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De landelijke norm is 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (wat neerkomt op € 8,158 miljoen op basis van de geactualiseerde begroting).

De liquide middelen bestaan uit rekening-courant tegoeden.

Ons netto overschot in 2020 bedroeg gemiddeld € 13,1 miljoen. Onderstaande tabel laat de berekening zien van de kasgeldlimiet in 2020. Daaruit blijkt dat de gemiddelde liquiditeitspositie over heel 2020 voldoet aan de norm.

Tabel 24 Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000,-		Maand v/h			
	kwartaal	**Kw 1**	**Kw 2**	**Kw 3**	**Kw 4**
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 1	7.625	3.106	6.512	4.907
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 2	6.512	3.734	6.591	7.655
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 3	6.927	3.842	4.346	15.186
(2) Vlottende middelen	maand 1	21.398	19.399	24.593	29.677
(2) Vlottende middelen	maand 2	15.048	12.223	18.731	22.534
(2) Vlottende middelen	maand 3	5.654	26.283	12.003	15.039
(3) Netto vlottende schuld (+) of Overschot vlottende middelen (-) (1-2)					
	maand 1	-13.773	-16.293	-18.081	-24.770
	maand 2	-8.536	-8.489	-12.140	-14.879
	maand 3	1.273	-22.441	-7.657	147
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) of Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		-7.012	-15.741	-12.626	-13.167
(5) Kasgeldlimiet		8.158	8.158	8.158	8.158
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5>4)		15.170	23.899	20.784	21.325
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4>5)		-	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet					
(7) Begrotingstotaal		99.490	99.490	99.490	99.490
(8) Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage		8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
(9) Kasgeldlimiet : 7 x 8 : 100		8.158	8.158	8.158	8.158

11.2.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het renterisico bij herfinanciering te beperken. De jaarlijkse renteherzieningen en de verplichte aflossingen mogen niet méér bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

Uit onderstaande tabel blijkt dat wordt voldaan aan de renterisiconorm.

Tabel 25 Renterisiconorm

Bedragen in € 1.000	Renterisiconorm	
	2019	**2020**
Omvang begroting	90.790	95.602
Renterisiconorm	20%	20%
Toets renterisiconorm	18.158	19.120
Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
Betaalde aflossingen	2.123	2.123
Renterisico	**2.123**	**2.123**
Ruimte onder renterisiconorm	**16.035**	**16.997**

12 Bedrijfsvoering

12.1 Personeel

12.1.1 Formatie en bezetting

De formatie en bezetting (in fte) per ultimo 2020 zijn als volgt:

Tabel 26 Formatie & bezetting

Directie	Formatie	Bezetting	Verschil	Bezetting in %
Concerndirectie en staf	29,3	27,6	1,7	94%
Brandweerrepressie	271,2	254,6	16,6	94%
Bedrijf Preparatie Brandweer	123,8	114,3	9,6	92%
Risicobeheersing	115,8	106,4	9,4	92%
Crisisbeheersing & GHOR	45,9	43,5	2,5	95%
Bedrijfsvoering	109,4	105,3	4,1	96%
Totaal	**695,5**	**651,6**	**43,8**	**94%**

Het verschil tussen formatie en bezetting betreft een momentopname. Bij repressie is sprake van uitstroom van voornamelijk repressieve functionarissen. Om deze vacatures te bezetten is in augustus 2020 een werving en selectieprocedure opgestart, waarbij de instroom begin 2021 zal plaatsvinden. Een aantal vacatures zijn moeilijk in te vullen, mede door de coronacrisis. Daarnaast wordt een deel van de vacatures bewust aangehouden voor het creëren van een flexibele schil, waar nodig is capaciteit ingehuurd.

Ultimo 2020 bedroeg het aantal vrijwilligers dat werkzaam is voor Brandweerrepressie 1.647 (2019: 1.668).

12.1.2 Wet banenafspraak

De VRU heeft voor 2020 de ambitie gesteld om 15 garantiebanen te realiseren. In januari 2020 is gestart met 10,2 garantiebanen. Er is in 2020 een toename geweest van 4,2 fte door de komst van nieuwe collega's en uitbreiding van de reeds ingevulde garantiebanen. Doordat ook binnen deze groep sprake is geweest van verloop (-2,4 fte) zijn ultimo 2020 uiteindelijk 12 garantiebanen ingevuld.

12.1.3 Diversiteit

In wervingsuitingen geeft de VRU consequent aan naar inclusiviteit en talent te streven:
"Veiligheidsregio Utrecht werft mensen met de beste capaciteiten en laat zich niet leiden door culturele achtergrond, fysieke of mentale beperking, genderidentiteit, geloofsovertuiging, geaardheid of leeftijd. [Wij zijn] op zoek naar mensen met talent."
In 2019 is een project gestart dat tot doel heeft om meer collega's te werven uit de genoemde specifieke doelgroepen.

Vanwege de COVID-19-pandemie is dit de implementatie van dit project uitgesteld (de voorbereidingen zijn wel door gegaan, voor zover dit digitaal mogelijk was).

12.1.4 Verzuim 2020

Tabel 27 Verzuim

Directie	Kort 1-7 dagen	Middellang 8-42 dagen	Lang ≥ 42 dagen	Totaal verzuim percentage
Directie VRU	0,00%	0,00%	42,11%	42,11%
Bedrijfsvoering	0,36%	0,50%	5,05%	5,91%
Crisisbeheersing & GHOR	0,26%	0,32%	3,12%	3,71%
Bestuur & Control	0,70%	0,00%	0,47%	1,17%
Bedrijf Preparatie Brandweer	0,28%	0,58%	4,68%	5,54%
Drandweerrepressie	0,42%	1,48%	2,46%	4,36%
Risicobeheersing	0,27%	0,26%	2,04%	2,58%
Totaal	**0,36%**	**0,83%**	**3,29%**	**4,46%**

Het ziekteverzuim over heel 2020 laat een duidelijke daling zien. Zowel bij het kortdurend als het langdurig verzuim. In 2020 zijn een fors aantal langlopende dossiers afgesloten, welke een flink deel uitmaakten van het verzuimpercentage.

In de cijfers is duidelijk te zien dat het langdurige verzuim (meer dan 43 dagen) flink is afgenomen. Maar ook het aantal ziekmeldingen ligt in 2020 duidelijk lager dan in de twee jaren daarvoor. In 2018 hebben 715 medewerkers zich ziek gemeld, 2019 waren dit er 561 en in 2020 zijn er 454 ziekmeldingen geweest. Ook was de verzuimduur korter dan in 2019.

Het kort frequent verzuim laat ook een duidelijk daling zien. Het percentage medewerkers dat zich in 2018, 3 keer of vaker heeft ziek gemeld was 10,9%, in 2019 was dit nog 7,51% van de medewerkers. In 2020 daalt dit percentage verder tot 4,46%. Vermoedelijk is dit te verklaren door het thuiswerken ten gevolge van COVID-19, maar zeker ook door een proactieve signalering en het bespreekbaar maken van frequent verzuim door leidinggevenden, hierbij ondersteund door de HRM-adviseurs en verzuimcoach in de tweede lijn.

De maatregelen die in 2019 zijn genomen om het verzuim terug te dringen zijn in 2020 ook voortgezet De lijnen met de bedrijfsarts zijn nog korter geworden wat de samenwerking ten goede is gekomen. Daarnaast is medische informatie versneld opgevraagd door de bedrijfsarts en zijn interventies ingezet om de re-integratie te versnellen.

12.1.5 Vrijwilligers

In 2020 is het aantal vrijwilligers ten opzichte van 2019 afgenomen. Dit is gezien COVID-19 conform verwachting. Vanwege COVID-19 lag de actieve werving vanuit de posten stil en is er geen manschap-opleidingen gestart in september 2020.

Tabel 28 Verloop vrijwilligers

Jaar	Instroom	Uitstroom	Aantal vrijwilligers
2018	101	90	1.571
2019	209	95	1.685
2020	119	157	1.647

12.2 Inhuur

Het volgende overzicht is een weergave van de besteding per inhuurcategorie.

Tabel 29 Besteding per inhuurcategorie

Bedragen x € 1.000	Actualisatie 2020	Realisatie 2020	Afwijking
Inhuur binnen de formatie			
Vervanging i.v.m. ziekte	329	863	-533
Vervanging i.v.m. vacature	1.109	1.844	-735
Instructeurs	319	144	175
Subtotaal inhuur binnen formatie	**1.757**	**2.851**	**-1.093**
Inhuur bovenop de formatie			
Tijdelijke capaciteit voor projecten	1.240	1.565	-324
Subtotaal inhuur bovenop de formatie	**1.240**	**1.565**	**-324**
Totaal inhuur	**2.998**	**4.415**	**-1.417**

Inhuur binnen formatie
De inhuur binnen formatie zijn onderdeel van Rubriek A van de staat van baten en lasten. In 2020 is ingehuurd op een aantal moeilijk in te vullen vacatures. De dekking van de overschrijding van de inhuur binnen de formatie wordt gevonden binnen de reguliere salarisbegroting.

Inhuur boven de formatie:
De inhuur boven formatie zijn onderdeel van Rubriek C van de staat van baten en lasten. In 2020 is meer ingehuurd om een aantal projecten en additionele werkzaamheden – ondanks de coronamaatregel – toch tijdig te kunnen uitvoeren. Ook bevat deze post inhuur ten behoeve van COVID-19. Deze kosten zijn onderdeel van de gedeclareerde meerkosten.

12.3 Beleidsindicatoren

Tabel 30 Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie 2019	Actualisatie 2020	Realisatie 2020
Formatie	Fte per 1000 inwoners	0,52	0,52	0,51
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	0,49	0,49	0,48
Apparaatskosten *)	Kosten per inwoner	€ 66	€ 73,60	€ 66
Externe inhuur **)	Kosten als % van totale loonsom	10%	6%	9%
Externe inhuur **)	Totale kosten inhuur externen	€ 4,5 mln	€ 3,0 mln	€ 3,8 mln
Overhead ***)	% van de totale lasten	21%	22%	23%

Op basis van de CBS is voor 2020 uitgegaan van 1.354.834 inwoners per 1 januari voor de provincie Utrecht.

*) Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisaties. Dit zijn in feite de totale lasten van de VRU minus de jaarlijkse bijdrages aan het IFV en de GMU.
**) Het betreft voornamelijk inhuur van instructeurs voor opleiden, trainen en oefenen en inhuur vacatures en vervanging ziekte.
***) Voor de berekening van de overhead verwijzen wij naar bijlage 3 Overhead.

12.4 Vennootschapsbelasting

Een drietal activiteiten van de VRU is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De positieve fiscale resultaten die de VRU hiermee behaalt, zijn zodanig klein van omvang dat de belastinglast beperkt blijft tot ca. € 5K op jaarbasis.

12.5 Duurzaamheid

De afgelopen jaren is binnen de VRU steeds meer aandacht voor duurzaamheid. Dit blijkt bijvoorbeeld uit:

- het nieuwe werkplekconcept, waardoor papierloos werken de norm is geworden;
- meer accugedreven materiaal op de nieuwe tankautospuiten. Dit geldt onder andere voor het redgereedschap, handgereedschap, de overdrukventilator en mobiele werkplekverlichting;
- verduurzaming van de ademluchtwerkplaats, door:
    - 80% hergebruik van warmte uit de droogkamer;
    - onderzoek te doen naar verder hergebruik, zoals het warme water van de wasmachines en warmte uit de compressorruimte.
- de actualisatie van de 'Handreiking uitruklocatie zonder kantoorfunctie', met daarin een groot aantal duurzaamheidsaspecten, zoals:
    - Locatiekeuze: makkelijk met de fiets bereikbaar en facilitering middels fietsenstalling;
    - Veelvuldig gebruik van LED-verlichting (vaak in combinatie met (instelbare) bewegingsmelders);
    - Sensorgestuurde douchebedieningen;
    - Instelbare, programmeerbare thermostaten, voorzien van een overwerkschakelaar of aanwezigheidssensor;
    - 's Nachts in remise 'waak'-verlichting;
    - Het aantal reisbewegingen is door COVID-19 drastisch verminderd;
    - In de toekomst zal het thuiswerken blijven, zodat ook de toekomstige reisbewegingen lager zal zijn.

Daarnaast komen duurzaamheidseisen nadrukkelijker terug bij aanbestedingen:

- Catering: eisen op het gebeid van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) worden voor 10% in de totaalbeoordeling meegenomen. Concrete invulling daarvan door leveranciers:
    - Op productniveau: vrije-uitloop eieren, vis met MSC-label, lokale producten en werken met toeleveranciers met een duurzaam productieproces.
    - Milieu: afvalscheiding en recycling, elektrische auto's voor bezorging, zo min mogelijk disposables gebruiken.
    - Social Return: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst, erkend leerbedrijf.
- Vorkheftrucks: oude diesels uit de werkplaatsen zijn vervangen door vier elektrische vorkheftrucks.
- Wasserijdiensten voor bluspakken en persoonlijke beschermingsmiddelen:
    - Duurzaam en milieuvriendelijk wasproces op basis van CO_2;
    - Gebruik van herbruikbare waszakken (voorheen disposables: in water oplosbaar);
    - Door het CO_2-wasprocedé gaan de pakken langer mee.
- Automaterialen, autobanden en smeermiddelen:
    - Aan automaterialen worden duurzaamheidseisen gesteld m.b.t. duurzaamheidslabels en –certificaten.
    - Accu's, autobanden en smeermiddelen worden door de leverancier teruggenomen aan het einde van de levensduur.
- Overeenkomst drukwerk:
    - Leverancier is zeer gericht op duurzaamheid. Onder andere doordat bij vacatures en stages actief mensen met afstand tot de arbeidsmarkt een kans krijgen;

    - Opdrachten voor de VRU worden gedrukt met de nieuwste generatie drukpers (Anicolor). Dit bespaart papier en de drukpers is CO2-neutraal vervaardigd.
- Facturatie: De afdeling Financiën werkt sinds 1 januari 2020 duurzamer, doordat het niet meer nodig is om alle facturen uit te printen. Een nieuwe scan- en herkenfunctionaliteit biedt de mogelijkheid om digitale facturen in te lezen, de oude kon dit niet.
- Data centers: vorig jaar is de VRU overgegaan naar nieuwe data centers die veel energiezuiniger zijn. Hier is in de aanbesteding expliciet op gestuurd.
- Wagenpark: in 2020 is een start gemaakt met verduurzaming van het (ondersteunende) wagenpark en wordt er actief gestuurd op het verminderen van het aantal ondersteunende voertuigen.

Om de aandacht voor duurzaamheid vast te houden en te verstevigen is het streven naar een duurzame bedrijfsvoering als beleidsbeginsel opgenomen in het VRU-beleidsplan 2020-2023.

12.6 Privacy

De regeling bescherming persoonsgegevens VRU is begin 2020 ter instemming voorgelegd aan de COR en op 10 februari 2020 vastgesteld door het algemeen bestuur.

In 2020 zijn 17 meldingen opgenomen in het datalekregister. Elke melding wordt zorgvuldig beoordeeld zodat in een vroegtijdig stadium maatregelen genomen kunnen worden om de schade te beperken en het datalek naar de toekomst toe te voorkomen. Op basis van de risico-inschatting van de Functionaris Gegevensbescherming is één datalek binnen de termijn van 72 uur gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

13 Verbonden partijen

Tabel 31 Verbonden partijen

Naam	Doel	Belang	Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2020	Jaarresultaat 2020
Instituut Fysieke Veiligheid te Arnhem	Het IFV is de landelijke ondersteuningsorganisatie voor de veiligheidsregio's (versterken van de brandweerzorg en de aanpak op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing). Via de Wet veiligheidsregio's zijn verschillende wettelijke taken overgeheveld naar het IFV. Het IFV is een bij wet opgericht zelfstandig bestuursorgaan (ZBO).	De stichting wordt gefinancierd door de Veiligheidsregio's. Het aandeel van de VRU in de exploitatie bedraagt 7%. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad, vormen het algemeen bestuur van het IFV. De bijdrage van de VRU aan het IFV bedroeg € 615K over 2020.	Niet bekend	Niet bekend
Stichting Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht te Utrecht is geliquideerd per 31 december 2020 en derhalve geen verbonden partij meer. De liquidatie heeft tot een voordeel geleid voor de VRU voor een bedrag van € 242k.				

14 Declaratie COVID-19

Algemeen

Op 20 juli jl. heeft de minister van VWS de voorzitter van het Veiligheidsberaad geïnformeerd over de declaratie van de meerkosten COVID-19 bij het Rijk. Over de periode februari tot en met juni en daarna maandelijks van juli tot en met december zijn de direct aan de coronacrisis gerelateerde out-of-pocketkosten gedeclareerd. Op basis van nacalculatie zijn de overige meer- en minderkosten achteraf bepaald.

Tabel 32 Voorlopige opgave meerkosten COVID-19

Bedragen x € 1.000 **Kostensoort**	**Opgave kosten**
Coronahotels/centra	-
Inkoop en distributie PBM	**165.561**
Overige specifieke meerkosten	-
Overige meerkosten	
Brandweerzorg repressie/incidentenbestrijding	6.474
Meldkamer	
ROC (opleidingen)	8.791
GHOR	53.336
Preventie	
Crisisbeheersing & rampenbestrijding	38.498
Risicobeheersing	
Bevolkingszorg	
Bedrijfsvoering	616.411
Overige taken/activiteiten	714.532
Subtotaal	**1.438.042**
Minder opbrengsten (verrekend met minder kosten)	
Brandweerzorg repressie/incidentenbestrijding	756.000
Meldkamer	
ROC (opleidingen)	
GHOR	
Preventie	107.000
Crisisbeheersing & rampenbestrijding	
Risicobeheersing	66.000
Bevolkingszorg	
Bedrijfsvoering	
Overige taken/activiteiten	
Subtotaal	**929.000**
Totale kosten 2020	**674.603**

Meerkosten

De meerkosten betreffen uitsluitend de direct aan de coronacrisis gerelateerde out-of-pocketkosten. De kosten die in verband met COVID-19 zijn gemaakt hebben hoofdzakelijk betrekking op juridische capaciteit (juridisch loket voor gemeenten), communicatie (advisering RBT en publiekscampagne), persoonlijke beschermingsmiddelen, extra inzet van specialistische expertise en tijdelijke projectcapaciteit, ICT-voorzieningen en faciliteiten ten behoeve van veilige kantoorvoorzieningen.

Minder inkomsten

De VRU kent door COVID-19 geen minder-inkomsten. De gemeenten voldoen de gemeentelijke bijdragen conform de vastgestelde begroting en het Rijk stelt de financiële bijdrage conform de beschikking (Bdur) beschikbaar. Om deze reden is het saldo minder-inkomsten in de opgave nihil.

Minderkosten

Anders dan de meerkosten zijn de minderkosten niet apart geregistreerd en blijken deze niet één-op-één uit de administratie. Het vaststellen van de omvang van de minderkosten vereist dan ook een benadering, waarbij de volgende werkwijze is gehanteerd:

- Er is een selectie gemaakt van de positieve (niet saldo-neutrale) afwijkingen tussen realisatie en begroting die geheel of gedeeltelijk verklaard kunnen worden door de beperkingen die het gevolg zijn van de landelijke coronamaatregelen. De door het algemeen bestuur vastgestelde geactualiseerde begroting 2020 en de jaarcijfers over 2020 zijn hiervoor als uitgangspunt genomen.
- Voor zover bekend is dat een deel van de afwijking niet-COVID-19 gerelateerd is, wordt dit deel van de afwijkingen niet als minderkosten aangemerkt.
- Op basis van een beknopte cijfervergelijking tussen voorgaande jaren hebben wij bepaald welk deel van de afwijking als reguliere kostenfluctuatie kan worden aangemerkt.
- Conform het landelijk protocol zijn kosten die aantoonbaar ingehaald kunnen (en moeten) worden niet als minderkosten in aanmerking genomen.
- Het resterende afwijking is als minderkosten aangemerkt en als zodanig opgenomen in de declaratie van de meerkosten COVID-19.

De verrekende minderkosten hebben betrekking op lagere vergoedingen voor brandweervrijwilligers (169K), lagere kosten voor opleiden trainen en oefenen (brandweer: 487K, crisisbeheersing: 66K en GHOR 107K) en lagere brandstofkosten (100K). Voor de laatste post is uitgegaan van een stelpost niet precies kan worden vastgesteld welk deel van de lagere kosten het gevolg is van COVID-19 ten opzichte van andere factoren.

Jaarrekening 2020

1 Balans per 31 december

Tabel 33 Balans per 31 december

Bedragen x € 1.000

	2019	2020		2019	2020
3.2 VASTE ACTIVA			**3.4 VASTE PASSIVA**		
Materiële vaste activa			Eigen vermogen		
Gronden en terreinen	284	284	*Algemene reserve*		
Bedrijfsgebouwen	2.924	3.089	Bedrijfsvoeringsreserve	**1.409**	**1.409**
Vervoermiddelen en verbindingen	38.169	30.438			
Machines en installaties	3.040	14.126	*Bestemmingsreserves*		
Activa in uitvoering	2.729	621	Reserve repressieve eff. Utrecht	181	181
	47.146	**48.558**	Bestemmingsreserve tweede loopbaan	377	479
			Reserve gevolgen Omgevingswet	42	142
			Bestemmingsreserve Algemeen	(0)	-
			Bestemmingsreserves incidenteel	-	-
			Bestemmingsreserve Ontwikkeling en Egalisatie	728	839
			Bestemmingsreserve Meldkamer	-	500
Financiële vaste activa			Bestemmingsreserve FLO	331	1.677
Overige langlopende leningen	**211**	**201**	Bestemmingsreserve kapitaallasten	7.441	10.377
				9.099	**14.194**
			Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**2.572**	**2.129**
				13.081	**17.732**
			Voorzieningen	**-**	**17**
			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
			Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.467	30.400
			Openbare lichamen	556	500
				33.023	**30.900**
3.3 VLOTTENDE ACTIVA			**3.5 VLOTTENDE PASSIVA**		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar			*Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar*		
Vorderingen op openbare lichamen	156	467	Overige kasgeldleningen	-	-
Overige vorderingen	454	217	Banksaldi	-	-
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.693	13.311	Overige schulden	1.498	2.303
	8.303	**13.995**		**1.498**	**2.303**
				-	-
Liquide middelen			*Overlopende passiva*	-	-
Banksaldi	**70**	**506**	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	9.251	13.763
			Voorschotten uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	671	196
Overlopende activa	**1.794**	**1.650**		**9.922**	**13.959**
Totaal activa	**57.524**	**64.910**	**Totaal passiva**	**57.524**	**64.910**
Recht op verliescompensatie Wet op de vennootschapsbelasting	nihil	nihil	Verstrekte borgstellingen of garantstellingen	nihil	nihil

2 Rekeningresultaat

2.1 Overzicht van baten en lasten naar rubriek

Tabel 34 Overzicht baten en lasten naar rubriek

Bedragen x € 1.000 Rubr.		Realisatie 2019	VRU Totaal Actualisatie 2020	Realisatie 2020	Afwijking realisatie en begroting
A	Personeelskosten reguliere werkzaamheden	62.370	66.510	66.528	-18
B	Ondersteunende personele kosten	6.484	6.857	5.890	967
C	Personele kosten additionele werkzaamheden	1.057	1.258	1.888	-630
D	Gebouwkosten	2.527	3.230	3.098	132
E	Operationele middelen	11.479	11.434	10.239	1.195
F	Kantoorkosten	3.858	4.029	3.996	33
G	Financiële rekeningen	-302	93	-348	441
H	Overige kosten	2.815	2.184	2.375	-192
I	Vennootschapsbelasting	3	8	4	4
	Totaal Lasten	**90.291**	**95.603**	**93.669**	**1.933**
K	Gemeentelijke bijdrage en vergoeding	80.914	85.482	85.357	-125
L	Rijksbijdrage	10.099	9.785	10.642	857
M	OMS	1.082	1.079	1.096	17
N	Overige baten	1.562	772	1.227	455
	Totaal Baten	**93.657**	**97.118**	**98.322**	**1.204**
	Saldo baten en lasten	***3.366***	***1.516***	***4.653***	***3.137***
O	Storting reserves	-2.903	-3.887	-5.274	-1.387
P	Onttrekking reserves	2.110	2.372	2.751	379
	Totaal Mutaties in reserve	**-793**	**-1.516**	**-2.524**	**-1.008**
	Gerealiseerd resultaat	**2.573**	**0**	**2.129**	**2.129**

2.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten naar rubriek

De tabellen geven inzicht in de afwijkingen per rubriek. De grootste (>100K) en bestuurlijk relevante afwijkingen worden vervolgens nader toelicht.

2.2.1 Rubriek A – Personele kosten reguliere werkzaamheden

Tabel 35 Personele kosten - reguliere werkzaamheden

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek A - Personeelskosten reguliere werkzaamheden	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Hogere lasten FLO-overgangsrecht	-1.115	Incidenteel
2	Lagere kosten vergoedingen brandweervrijwilligers	167	Incidenteel
3	Lagere piketkosten crisisbeheersing	85	Incidenteel
4	Lagere piketkosten GHOR	133	Gemengd
5	Saldo inhuur wegens ziekte en ontvangen uitkeringen	-180	Incidenteel
6	Lagere salariskosten door vacatures en saldo overige afwijkingen	1.465	Incidenteel
7	Saldo gedeclareerde meer- en minderkosten COVID-19	139	Saldoneutraal
8	Boekhoudkundige afwijking lasten FLO-overgangsrecht	-712	Saldoneutraal
	Totaal Rubriek A - Personeelskosten reguliere werkzaamheden	**-18**	

1. Hogere lasten FLO-overgangsrecht (-1.115K): de kosten voor het FLO-overgangsrecht waren in 2020 hoger dan begroot. Dit betreft voornamelijk kosten met een incidenteel karakter: kosten voor het versneld sparen en kosten met betrekking tot een kleine groep medewerkers met FLO-rechten tot en met 2022.
2. Lagere kosten vergoedingen brandweervrijwilligers (167K): de vrijwilligersvergoedingen waren in 2020 336K lager dan begroot. Hiervan is 169K verrekend als minderkosten COVID-19 (zie A7) in verband met lagere vergoedingen wegens het opschorten van oefeningen door beperkende coronamaatregelen. Het resterende saldo betreft gedeeltelijk lagere vrijwilligersvergoedingen voor AED-inzetten (2020: 86K, 2019: 128K). Bij geplande evaluatie van de AED-taak in 2021 zal worden bezien in welke mate deze ontwikkeling structureel van aard is, zodat de begroting neerwaarts kan worden bijgesteld als de AED-taak wordt gecontinueerd.
3. Lagere piketkosten crisisbeheersing (85K): de lagere piketkosten worden gedeeltelijk veroorzaakt doordat in 2020 minder piketkosten (36K) met betrekking tot 2019 in rekening zijn gebracht dan waarmee rekening was gehouden. Het restant van de reservering is vrijgevallen.
4. Lagere piketkosten GHOR (133K): in 2020 zijn minder piketvergoedingen uitbetaald dan begroot. Een deel van de onderbesteding (65K) blijkt structureel van aard en wordt daarom vanaf 2021 aangewend voor de versterking van de GHOR-organisatie.
5. Saldo inhuur wegens ziekte en ontvangen uitkeringen (-180K): de ontvangen incidentele ziekte- en zwangerschapsuitkeringen (353K) dekken de kosten voor inhuur wegens ziekte (-533K) niet volledig. Per saldo bedraagt de afwijking -180K.
6. Lagere salariskosten door vacatures en saldo overige afwijkingen (1.465K): dit betreft voornamelijk het voordelige saldo van lagere salarislasten door tijdelijke vacatureruimte en hogere kosten voor inhuur op vacatures. Een deel van de vacatures blijkt lastig in te vullen, zodat vacatures langer open staan en meer inspanningen verricht moeten worden om vacatures te vervullen. Tegenover een deel van de lagere salarislasten staan hogere kosten voor werving en selectie in rubriek B (zie B3).
7. Saldo gedeclareerde meer- en minderkosten COVID-19 (139K): De minderkosten betreffen lagere vrijwilligersvergoedingen (zie A2) en bedragen 169K. Daarnaast bedragen de meerkosten binnen deze rubriek 30K, waarmee per saldo 139K is verrekend in de vergoeding van de minderkosten (zie L2). Tegenover het saldo van de meer- en minderkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect.
8. Boekhoudkundige afwijking lasten FLO-overgangsrecht (-712K): In de geactualiseerde begroting 2020 is per abuis een saldo-neutrale mutatie niet verwerkt die wel was

opgenomen in de meerjarenraming van de lasten FLO-overgangsrecht. In 2020 leidt dit tot een boekhoudkundig tekort op de lasten voor het FLO-overgangsrecht waar tegenover een hogere onttrekking staat voor hetzelfde bedrag. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect (zie P1).

2.2.2 Rubriek B – Ondersteunende personele kosten

Tabel 36 Ondersteunende personele kosten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek B - Ondersteunende personeelskosten	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen brandweer	419	Incidenteel
2	Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen crisisbeheersing en GHOR	100	Incidenteel
3	Hogere kosten werving en selectie	-257	Incidenteel
4	Lagere kosten opleidingen omgevingswet	112	Saldoneutraal
5	Afwijking kapitaallasten middelen vakbekwaamheid	-151	Saldoneutraal
6	Saldo gedeclareerde meer- en minderkosten COVID-19	596	Saldoneutraal
7	Saldo overige afwijkingen	148	Incidenteel
	Totaal rubriek B - Ondersteunende personeelskosten	**967**	

1. Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen brandweer (419K): de kosten voor opleiden, trainen en oefenen van de brandweer waren in 2020 906K lager dan begroot. Hiervan is 487K verrekend als minderkosten COVID-19 (zie B6). De minderkosten betreffen voornamelijk de lagere kosten voor realistisch oefenen (402K). In 2020 zijn de realistische inzetoefeningen op het trainingscentrum in Weeze tijdelijk opgeschort als gevolg van de landelijke coronamaatregelen. Ook voor de overige activiteiten voor opleiden, trainen en oefenen brandweer geldt dat mede door de beperkingen door de landelijke coronamaatregelen niet het volledige programma uitgevoerd is. Een aanzienlijk deel daarvan betreft opleidingen voor manschappen (269K) die later moeten worden ingehaald om weer op sterkte te komen. Deze kosten zijn daarom niet als minderkosten verrekend.
2. Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen crisisbeheersing en GHOR (100K): de waren in 2020 273K lager dan begroot. Hiervan is 173K verrekend als minderkosten COVID-19 (zie B6).
3. Hogere kosten werving en selectie (-257K): de personeelsbegroting is gebaseerd op de vastgestelde formatie. Daar tegenover staat dat geen kosten worden begroot voor werving en selectie. Kosten voor werving en selectie worden gedekt uit de lagere salarislasten als gevolg van tijdelijke vacatureruimte (zie A6).
4. Lagere kosten opleidingen omgevingswet (112K): In verband met uitstel van de omgevingswet zijn de opleidingskosten waarvoor incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld in de begroting 2020 uitgesteld naar 2021. Tegenover de uitgestelde kosten staat een toevoeging aan de bestemmingsreserve Omgevingswet van 70K en een lagere onttrekking aan deze brestemmingsreserve van 42K. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect (zie P4).
5. Afwijking kapitaallasten middelen vakbekwaamheid (-151K): bij de invoering van het nieuwe financiële systeem heeft een verbeterslag plaatsgevonden op de activa-administratie waardoor de berekening en de toerekening van de kapitaallasten aan de afzonderlijke rubrieken in de realisatiecijfers van 2020 is aangescherpt ten opzichte van de begroting. Dit leidt tot verschillen tussen de rubrieken. Per saldo zijn de afwijkingen ten aanzien van de kapitaallasten in totaal saldoneutraal (zie O1).
6. Saldo gedeclareerde meer- en minderkosten COVID-19 (596K): De minderkosten betreffen lagere kosten voor opleiden, trainen en oefenen (zie B1 en B2) en bedragen 660K. Daarnaast bedragen de meerkosten binnen deze rubriek 64K, waarmee per saldo 596K is verrekend in de vergoeding van de minderkosten (zie L2). Tegenover het saldo van de meer- en minderkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect.
7. Saldo overige afwijkingen (148K): het voordelige saldo op de overige afwijkingen betreft voornamelijk lagere kosten voor de overige opleidingen en trainingen.

2.2.3 Rubriek C – Personele kosten additionele werkzaamheden

Tabel 37 Personele kosten - additionele werkzaamheden

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek C - Personele kosten additionele werkzaamheden	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Hogere kosten inhuur projecten	-166	Incidenteel
2	Lagere kosten inhuur programma Harmonisering arbeidsvoorwaarden	347	Saldoneutraal
3	Gedeclareerde meerkosten COVID-19	-811	Saldoneutraal
	Totaal rubriek C - Personele kosten additionele werkzaamheden	**-630**	

1. Hogere kosten inhuur projecten (-166K): in 2020 is meer ingehuurd voor een aantal noodzakelijke ICT-projecten.
2. Lagere kosten inhuur programma Harmonisering arbeidsvoorwaarden (347K): dit betreft uitgestelde activiteiten met dekking uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. Tegenover de 301K lagere kosten voor inhuur en lagere overige kosten van 80K (zie H2) staat een hogere storting in de ontwikkel- en egalisatiereserve van 230K (zie O2) en een lagere onttrekking aan de ontwikkel- en egalisatiereserve van 151K (zie P2), zodat deze middelen beschikbaar blijven voor de afronding in 2021. Per saldo is in 2020 geen sprake van een resultaateffect.
3. Gedeclareerde meerkosten COVID-19 (-811K): deze kosten zijn onderdeel van de gedeclareerde meerkosten (zie L2). Het betreft kosten voor extra capaciteit voor onder andere het juridische loket, crisiscommunicatie en voor projectondersteuning om een aantal noodzakelijke projecten – ondanks de coronamaatregelen – toch tijdig te kunnen uitvoeren. Tegenover deze meerkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect.

2.2.4 Rubriek D – Gebouwkosten

Tabel 38 Gebouwkosten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek D - Gebouwkosten	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere kosten beheerpakketten brandweerposten	129	Saldoneutraal
2	Hogere kapitaallasten gebouwen	-25	Saldoneutraal
3	Gedeclareerde meerkosten COVID-19	-46	Saldoneutraal
4	Saldo overige afwijkingen	74	Incidenteel
	Totaal rubriek D - Gebouwkosten	**132**	

1. Lagere kosten beheerpakketten brandweerposten (129K): de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de brandweerposten en stellen deze om niet ter beschikking aan de veiligheidsregio. Gemeenten kunnen via het individueel gemeentelijk pluspakket beheertaken door de VRU laten uitvoeren en betalen daarvoor een kostendekkende vergoeding. De lagere kosten in 2020 zijn verrekend in de (lagere) vergoeding voor het individueel pluspakket (zie K1). Per saldo is er dus geen sprake van een resultaateffect.
2. Hogere kapitaallasten gebouwen (-25K): zie B5
3. Gedeclareerde meerkosten COVID-19 (-46K): deze kosten zijn onderdeel van de gedeclareerde meerkosten (zie L2). Tegenover deze meerkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect.

2.2.5 Rubriek E – Operationele middelen

Tabel 39 Operationele middelen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek E - Operationele middelen	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere lasten voertuigen	110	Incidenteel
2	Lagere lasten operationele middelen en uitrusting	239	Incidenteel
3	Lagere kapitaallasten operationele middelen	895	Saldoneutraal
4	Saldo gedeclareerde meer- en minderkosten COVID-19	-49	Saldoneutraal
	Totaal rubriek E - Operationele middelen	**1.195**	

1. Lagere lasten voertuigen (110K): de lagere lasten hebben voornamelijk betrekking op het onderhoud van voertuigen. Naast de lagere lasten voor onderhoud van de voertuigen waren er ook lagere gebruikslasten. In totaal is 100K aan lagere gebruikslasten verrekend als minderkosten COVID-19 (zie E4).
2. Lagere lasten operationele middelen en uitrusting (239K): de lagere lasten hebben betrekking op persoonsgebonden uitrusting (89K) en de kosten voor aanschaf en onderhoud van operationeel materiaal (150K).
3. Lagere kapitaallasten operationele middelen (895K): zie B5.
4. Saldo gedeclareerde meer- en minderkosten COVID-19 (-49K): de verrekende minderkosten betreft 100K aan lagere brandstofkosten (zie E1). De meerkosten binnen deze rubriek (-149K) betreffen voornamelijk beschermende middelen zoals mondkapjes, brillen en vuilwerkpakken voor met name het uitrukpersoneel. Tegenover deze meerkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect (zie L2).

2.2.6 Rubriek F - Kantoorkosten

Tabel 40 Kantoorkosten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek F - Kantoorkosten	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere kantoor- en ICT-kosten	211	Incidenteel
2	Lagere kosten digitaal stelsel omgevingswet, doorschuiven naar 2021	30	Saldoneutraal
3	Gedeclareerde meerkosten COVID-19	-183	Saldoneutraal
4	Hogere kapitaalllasten kantoorkosten	-25	Saldoneutraal
	Totaal rubriek F - Kantoorkosten	**33**	

1. Lagere kantoor- en ICT-kosten (211K): in 2020 is minder uitgegeven aan kantoorkosten (133K). Dit betreft onder andere minder vergaderkosten en kosten voor printers en overige kantoorbenodigdheden. De ICT-kosten zijn 99K lager dan begroot door een incidenteel voordeel op licentiekosten (40K) en naar 2021 uitgestelde onderhoudswerkzaamheden.
2. Lagere kosten digitaal stelsel omgevingswet, doorschuiven naar 2021 (30K): In verband met uitstel van de wet zijn de werkzaamheden met betrekking tot het digitaal stelsel omgevingswet uitgesteld naar 2021. Hiervoor waren in de begroting 2020 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Tegenover de uitgestelde kosten staat een toevoeging aan de bestemmingsreserve Omgevingswet voor hetzelfde bedrag. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect (zie O3).
3. Gedeclareerde meerkosten COVID-19 (-183K): deze kosten zijn onderdeel van de gedeclareerde meerkosten (zie L2). Het betreft onder andere kosten voor de ontwikkeling van informatiedashboards. Tegenover deze meerkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect.

2.2.7 Rubriek G – Financiële rekeningen

Tabel 41 Financiële rekeningen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek G - Financiële rekeningen	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere rentekosten investeringen 2020	270	Incidenteel
2	Lagere rentekosten bestaande vaste activa	171	Saldoneutraal
	Subtotaal rubriek G - Financiële rekeningen	**441**	

1. Lagere rentekosten investeringen 2020 (270K): in 2020 is minder geïnvesteerd dan begroot. Hierdoor was ook de financieringsbehoefte in 2020 lager dan in de begroting was voorzien. In 2020 is de financieringsbehoefte volledig ingevuld met kortlopende financiering. De rente die daarvoor is betaald was lager dan begroot. In 2021 wordt een langlopende lening aangetrokken.
2. Lagere rentekosten bestaande vaste activa (171K): in 2020 is een deel van de bestaande vaste activa gefinancierd met eigen vermogen. Dit leidt tot een rentevoordeel. Tegenover de lagere rentekosten staat een lagere onttrekking uit de egalisatiereserve kapitaallasten (zie O1). Per saldo is er geen resultaateffect.

2.2.8 Rubriek H – Overige kosten

Tabel 42 Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek H - Overige kosten	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere kosten programma Harmonisering arbeidsvoorwaarden	80	Saldoneutraal
2	Lagere kosten activiteiten gedekt uit ontwikkel- en egalisatiereserve	106	Saldoneutraal
3	Gedeclareerde meerkosten COVID-19	-320	Saldoneutraal
4	Saldo overige afwijkingen	-57	Incidenteel
	Totaal rubriek H - Overige kosten	**-192**	

1. Lagere kosten programma Harmonisering arbeidsvoorwaarden (80K): de meeste communicatieactiviteiten zijn doorgeschoven naar 2021. Tegenover deze lagere kosten en de lagere kosten voor inhuur voor dit programma (zie C2) staat lagere onttrekking (zie P2) en een hogere storing (zie O2) aan de ontwikkel- en egalisatiereserve, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect en de voor het programma geoormerkte middelen beschikbaar krijgen voor de afronding van het programma in 2021. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.
2. Lagere kosten activiteiten gedekt uit ontwikkel- en egalisatiereserve (106K): dit betreft uitgestelde activiteiten (digitalisering dossiers risicobeheersing voor 80K en afronding inhaalslag inkoop voor 26K) met dekking uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. Tegenover de lagere kosten staat een lagere onttrekking aan de ontwikkel- en egalisatiereserve zodat deze middelen beschikbaar blijven voor de afronding in 2021. Per saldo is in 2020 geen sprake van een resultaateffect (zie P2).
3. Gedeclareerde meerkosten COVID-19 (-320K): deze kosten zijn onderdeel van de gedeclareerde meerkosten (zie L2). Het betreft onder andere kosten voor de regionale publiekscampagne ‘Hou vol – zo houden we corona onder controle'. Tegenover deze meerkosten staat een niet begrote vergoeding, zodat per saldo geen sprake is van een resultaateffect.
4. Saldo overige afwijkingen (-57K): de overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten voor juridische expertise op het gebied van arbeidsrecht.

2.2.9 Rubriek K – Gemeentelijke bijdrage en vergoeding

Tabel 43 Gemeentelijke bijdrage en vergoeding

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek K - Gemeentelijke bijdrage	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Lagere vergoeding beheerpakketten brandweerposten	-129	Saldoneutraal
2	Overige afwijkingen IGPP	4	Incidenteel
	Totaal rubriek K - Gemeentelijke bijdrage	**-125**	

1. Lagere vergoeding beheerpakketten brandweerposten (-129K): Zie D1.

2.2.10 Rubriek L - Rijksbijdrage

Tabel 44 Rijksbijdrage

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek L - Rijksbijdrage	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Loon- en prijsaanpassing rijksbijdrage	182	Structureel
2	Hogere baten declaratie meerkosten COVID-19	675	Saldoneutraal
	Totaal rubriek L - Rijksbijdrage	**857**	

1. Loon- en prijsaanpassing rijksbijdrage (182K): De Rijksbijdrage is omhoog bijgesteld met een loon- en prijsaanpassing. Dit voordeel is structureel van aard en wordt in de begroting 2022/geactualiseerde begroting 2021 doorberekend als verlaging van de gemeentelijke bijdrage.
2. Vergoeding meerkosten COVID-19 (675K): de vergoeding betreft het saldo van de gedeclareerde meer- (1.604K) en minderkosten (-929K) COVID-19 (zie A7, B6, C3, D3, E4, F3, H3).

2.2.11 Rubriek M – OMS

Tabel 45 OMS

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek M - OMS	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Hogere vergoeding OMS	17	Structureel
	Totaal rubriek M - OMS	**17**	

2.2.12 Rubriek N – Overige baten

Tabel 46 Overige baten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek N - Overige baten	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Boekwinst verkoop activa	189	Saldoneutraal
2	Hogere baten ivm liquidatie GMU	90	Incidenteel
3	Hogere overige baten	176	Incidenteel
	Totaal rubriek N - Overige baten	**455**	

1. Boekwinst verkoop activa (189K): dit betreft de gerealiseerde boekwinst op de verkochte activa die conform het activabeleid wordt gedoteerd aan de egalisatiereserve kapitaallasten (zie O1). Per saldo leidt dit niet tot een resultaateffect.
2. Hogere baten liquidatie GMU (90K): in 2020 is de Gemeentelijk Meldkamer Utrecht geliquideerd. Door een hoger eigen vermogen van de GMU, is een hoger bedrag dan begroot

ontvangen. In de begroting was rekening gehouden met 150K. De opbrengst uit de liquidatie bedroeg uiteindelijk 240K.

3. Hogere overige baten (176K): dit betreft onder andere hogere opbrengsten met betrekking tot opleidingen, detacheringen en werkzaamheden voor andere overheden vanuit de werkplaatsen.

2.2.13 Rubriek O – Storting reserves

Tabel 47 Storting reserves

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek O - Storting reserves	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Hogere dotatie egalisatiereserve kapitaallasten	-1.054	Saldoneutraal
2	Hogere dotatie ontwikkel- en egalisatiereserve	-230	Saldoneutraal
3	Hogere dotatie bestemmingsreserve Omgevingswet	-100	Saldoneutraal
4	Hogere dotatie egalisatiereserve FLO- overgangsrecht	-3	Saldoneutraal
	Totaal rubriek O - Storting reserves	**-1.387**	

1. Hogere dotatie egalisatiereserve kapitaallasten (-1.054K): Zie B5, D2, E3, F4, G2 en N1.
2. Hogere dotatie ontwikkel- en egalisatiereserve (-230K): Zie C2.
3. Hogere dotatie bestemmingsreserve Omgevingswet (-100K): Zie F2.

2.2.14 Rubriek P – Onttrekking reserves

Tabel 48 Onttrekking reserves

Bedragen x € 1.000

Nr.	Rubriek P - Onttrekking reserves	Afwijking	Structureel/ incidenteel
1	Hogere onttrekking egalisatiereserve FLO- overgangsrecht	715	Saldoneutraal
2	Lagere onttrekking ontwikkel- en egalisatiereserve	-277	Saldoneutraal
3	Lagere onttrekking egalisatiereserve 2e loopbaan	-17	Saldoneutraal
4	Lagere onttrekking reserve bestemmingsreserve Omgevingswet	-42	Saldoneutraal
	Totaal rubriek P - Onttrekking reserves	**379**	

1. Hogere onttrekking egalisatiereserve FLO-overgangsrecht (714K): Zie A8.
2. Lagere onttrekking ontwikkel- en egalisatiereserve (-277K): Zie C2, H2 en H3.
3. Lagere onttrekking egalisatiereserve Tweede loopbaan (-17K): Onderdeel van B7.
4. Lagere onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet (42K): Zie B4.

2.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020

Tabel 49 Overzicht baten en lasten

Bedragen in € 1.000	Actualisatie 2020	Realisatie 2020	Afw. Real. en act.
Lasten			
Risicobeheersing	7.979	7.627	351
Crisisbeheersing	3.287	3.255	32
GHOR	1.709	1.549	160
Brandweer	54.977	53.960	1.017
Meldkamer	1.464	1.311	153
Algemeen	3.171	2.667	505
Overhead	23.015	23.301	-286
Totaal Lasten	**95.603**	**93.669**	**1.933**
Baten			
Risicobeheersing	20	130	109
Crisisbeheersing	75	195	120
GHOR	-	54	54
Brandweer	1.610	1.910	300
Meldkamer	-272	272	544
Algemeen	95.685	95.265	-420
Overhead	-	497	497
Totaal Baten	**97.118**	**98.322**	**1.204**
Mutaties in reserves			
Risicobeheersing	112	32	-80
Crisisbeheersing	28	28	-
GHOR	-37	-37	-
Brandweer	-757	-1.111	-354
Meldkamer	-500	-500	-
Algemeen	-1.295	-1.295	-
Overhead	933	360	-574
Totaal mutaties in reserves	**-1.516**	**-2.524**	**-1.008**
Gerealiseerd resultaat	**-0**	**2.129**	**2.129**

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

3.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zo ver zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende, arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

3.1.1 Vaste activa

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en eventuele bijdragen van derden in de kosten van dit actief.

Hoofdregel van het beleid is dat investeringen met een levensduur van langer dan 3 jaar en een aanschafwaarde/verkrijgingsprijs van meer dan € 10.000 worden geactiveerd. Kleding en persoonlijke uitrusting worden niet geactiveerd, maar rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de investering.

De afschrijvingstermijn per activacategorie is als volgt:

Tabel 50 Afschrijvingstermijnen per activacategorie

Soort actief	Afschrijvingstermijn
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Gronden en terreinen	Geen
Bedrijfsgebouwen	Variërend van 15 tot 40 jaar
Inventaris bedrijfsgebouwen	Variërend van 5 tot 20 jaar
ICT middelen	Variërend van 4 tot 5 jaar
Vervoersmiddelen	Variërend van 8 tot 20 jaar
Materieel brandweer	Variërend van 5 tot 20 jaar
Kleding en persoonlijke uitrusting	Variërend van 8 tot 10 jaar
Activa in uitvoering	Geen

N.B.: Voor een gedetailleerd overzicht van de activa en de afschrijvingstermijnen verwijzen wij naar de Nota activabeleid VRU.

Financiële vaste activa
Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

3.1.2 Vlottende activa

Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa
Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de vorderingen wordt een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

3.1.3 Vaste passiva

Langlopende schulden
Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De langlopende schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

3.1.4 Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.

3.1.5 Resultaatbepaling
De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar, waarop zij betrekking hebben.

De lasten zijn bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht.

Verliezen zijn in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

De geactiveerde investeringen worden afgeschreven met de lineaire afschrijvingsmethode met de daarbij behorende afschrijvingstermijnen. Hierbij wordt de restwaarde bij de bepaling van de afschrijvingsbedragen op nihil gesteld.

Van de activa die in de loop van het jaar 2020 in gebruik zijn genomen, wordt vanaf januari 2021 gestart met afschrijven.

Aan de geactiveerde investeringen is een rekenrente van 2,56% toegerekend. De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari en jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. De hoogte van de interne rekenrente wordt bij begroting vastgesteld.

4 Toelichting op de balans

4.1 Vaste activa

Materiële vaste activa
De VRU heeft uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa weer:

Tabel 51 Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen 2020	Overgebracht naar activa	Desinvestering 2020	Afschrijvingen 2020	Boekwaarde 31-12-20
Gronden en terreinen	284	-	-	-	-	284
Bedrijfsgebouwen	2.924	271	-	-	106	3.089
Vervoermiddelen/ voertuiginventaris	38.169	5.794	2.729	142	4.629	41.920
Machines en installaties	3.040	538	-	-	934	2.644
Activa in uitvoering	2.729	621	-2.729	-	-	621
Totaal	**47.146**	**7.224**	**-0**	**142**	**5.669**	**48.558**

De specificatie van de investeringen in 2020 is als volgt:

Tabel 52 Investeringen

Bedragen x € 1.000	
Tankautospuiten	3.696
Voertuigen	1.440
Bluskleding	760
Slangen en toebehoren	692
Redgereedschap	635
ICT	294
Verbouwing Leidsche rijn en Amersfoort	271
HRM en financieel systeem	244
Overig ondersteunen materieel	226
Overige materialen voertuig	364
Overig	710
Totaal geactiveerd	**9.331**
Activa in uitvoering per balansdatum	621
Totaal investeringen	**9.952**

Investeringsbudget
De gerealiseerde investeringen 2020 ten opzichte van het toegekende investeringsbudget is als volgt, dit is exclusief activa in uitvoering:

Tabel 53 Investeringen en budget

Bedragen x € 1.000 Soort actief	Gevoteerd budget 2020	Geïnvesteerd 2020	Verschil
Gronden en terreinen	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	270	-270
Vervoermiddelen/ voertuiginventaris	20.175	8.523	11.652
Machines en installaties	5.575	538	5.037
Totaal	**25.751**	**9.331**	**16.420**

Het algemeen bestuur heeft de investering in de bedrijfsgebouwen in 2018 geaccordeerd, de uitvoering en investering heeft in 2020 plaatsgevonden. Het totale bedrag in de kolom *Geïnvesteerd 2020* betreft het totaal van de activa dat in 2020 is geactiveerd. Het totaal aan Activa in uitvoering (€ 621k) wordt ten laste van het investeringsbudget 2021 gebracht. De investeringen worden voornamelijk gefinancierd vanuit leningen.

Financiële vaste activa
Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 is in onderstaand overzicht weergegeven:

Tabel 54 Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2019	Aflossing 2020	Saldo 31-12-2020	Rente 2020
Leningen aan personeel u/g	211	9	201	6

4.2 Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen volgt worden gespecificeerd:

Tabel 55 Uitzettingen korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Uitzetting in 's Rijks schatkist	7.693	13.311
Vorderingen op openbare lichamen	156	467
Overige vorderingen	599	310
Voorziening wegens mogelijke oninbaarheid	-145	-94
Totaal	**8.303**	**13.995**

De vorderingen op openbare lichamen bestaat voor €242k uit tegoeden welke naar de VRU zijn toegevloeid na de liquidatie van de GMU. De Uitzetting in ’s Rijks schatkist is hoger dan ultimo 2019 doordat voorgaand jaar een nieuw opgenomen geldlening van de NWB Bank volledig is aangewend voor investeringen.

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden geeft de VRU de mogelijkheid om maximaal 0,75% van het begrotingstotaal aan geldmiddelen buiten ’s Rijks schatkist aan te houden. De onderstaande tabel toont dat de VRU aan deze bepaling heeft voldaan gedurende 2020.

Tabel 56 Regeling schatkistbankieren

Bedragen x € 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	242	246	270	662
Drempelbedrag (0,75% van begrotingstotaal)	717	717	717	717
Ruimte onder drempelbedrag	475	471	447	55
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Voorziening wegens mogelijke oninbaarheid
Dit betreft een voorziening die gevormd is wegens een juridisch geschil, waarbij de inbaarheid onzeker is.

Tabel 57 Voorziening wegens mogelijke oninbaarheid

Bedragen x € 1.000	Stand 31-12-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
Voorziening wegens mogelijke oninbaarheid	145	-	52	94

Liquide middelen

Dit betreft het saldo van de rekening-courant verhouding met BNG Bank. Deze middelen staan ter vrije beschikking van de VRU.

Tabel 58 Liquide middelen

Bedragen x € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Banksaldi	70	506
Totaal	**70**	**506**

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt te specificeren:

Tabel 59 Overlopende activa

Bedragen x € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Nog te ontvangen bedragen		
Nog te ontvangen BPM	92	-
Overige overlopende activa	149	6
	241	**6**
Vooruitbetaalde bedragen		
Vooruitbetaalde bedragen	1.534	1.419
Voorschotten personeel	13	224
Overig	7	-
	1.554	**1.644**
Totaal	**1.795**	**1.650**

De vooruitbetaalde bedragen bestaan voornamelijk uit vooruitbetaalde erfpacht voor post Zeist en verzekeringen 2021.

4.3 Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat 2020. Het verloop van het eigen vermogen in 2020 is in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Tabel 60 Eigen vermogen

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2019	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2020
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409	-	-	-	-	1.409
Algemene reserves	***1.409***	-	-	-		***1.409***
Reserve repressieve efficiency Utrecht	181	-	-	-	-	181
Tweede loopbaanontwikkeling	377	-	102	-	-	479
Bestemmingsreserve Omgevingswet	42	-	100	-	-	142
Ontwikkel- en egalisatiereserve	728	100	231	219	-	839
Bestemmingsreserve Meldkamer MIDDEN NEDERLAND	-	-	500	-	-	500
Egalisatiereserve lasten FLO-overgangsrecht	331	2.472	712	1.838	-	1.677
Egalisatiereserve kapitaallasten	7.441	-	3.628	692	-	10.377
Bestemmingsreserves	***9.100***	***2.572***	***5.274***	***2.751***	***0***	***14.194***
Gerealiseerd resultaat 2019	2.572	-2.572	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat 2020	-	-	-	-	2.129	2.129
Totaal	**13.081**	-	**5.274**	**2.751**	**2.129**	**17.732**

De onderstaande toelichting is gebaseerd op de stand van de reserves ultimo 2020. De toevoeging en onttrekkingen zijn overgenomen uit de vastgestelde resultaatbestemming bij de jaarrekening 2019 en de mutaties 2020.

Bedrijfsvoeringreserve
Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringsreserve (weerstandsvermogen) is minimaal gelijk aan de op basis benodigde weerstandscapaciteit.
De bedrijfsvoeringreserve valt met 1,48% van het begrotingsvolume binnen de afgesproken bandbreedte (1% - 2%).

Bestemmingsreserve Repressieve Efficiency Utrecht
Voor gemeente Utrecht is een aantal repressieve efficiency maatregelen afgesproken om een bezuiniging te realiseren. Voor de met de maatregelen samenhangende frictiekosten is in 2015 een reserve gevormd. Een deel van de bezuiniging (283K) moet nog structureel worden ingevuld.

Reserve tweede loopbaanontwikkeling
De reserve is gevormd in de 1e gewijzigde begroting 2016 vanwege het wegvallen van het FLO voor repressief brandweerpersoneel. Deze regeling is per januari 2006 afgeschaft. Voor medewerkers die nog niet met FLO waren, maar wel onder de FLO-regeling vielen, is het zogenaamde FLO-overgangsrecht afgesproken. Vanaf 2016 wordt jaarlijks aan deze reserve een bedrag van € 98K toegevoegd. Voor het boekjaar 2020 is het bedrag € 102k.

Bestemmingsreserve Omgevingswet
De kosten voor de invoering van de omgevingswet worden uit deze reserve onttrokken.

Ontwikkel- en egalisatiereserve
Het doel van de ontwikkel- en egalisatiereserve is het vermijden van incidentele verhogingen of teruggaven van de gemeentelijke bijdragen. Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor:

- Het mogelijk maken van incidentele/projectmatige (beleids)activiteiten om de beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan of structurele efficiencyvoordelen te realiseren.
- Het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

De omvang van de reserve is maximaal € 1,8 miljoen en de looptijd van de reserve is tot en met 2023 (einde beleidsperiode, behorende bij het beleidsplan 2020-2023). Bij het instellen van de reserve zijn nadere spelregels vastgesteld over de besteding en verantwoording van de middelen.

Egalisatiereserve lasten FLO-overgangsrecht
De reserve is gevormd om de fluctuaties in de FLO-lasten voor de komende jaren op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke bijdrage zo constant mogelijk te houden.

Bestemmingsreserve Meldkamer Midden-Nederland
De Meldkamer Midden-Nederland zal naar verwachting in 2025 in gebruik genomen worden. Middels deze reserve voor de door het rijk en de Nationale Politie toegekende middelen ingezet als dekking voor de te verwachten project- en frictiekosten in de jaren 2022 t/m 2025.

Egalisatiereserve kapitaallasten
Via het meerjarig investeringsplan wordt gestuurd op een meerjarig evenwicht tussen de begrote en gerealiseerde kapitaallasten (afschrijving en rente). Om de kosten van afschrijving en rente over de jaren te egaliseren wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Tekorten op de kapitaallasten worden aan deze reserve onttrokken. Overschotten worden aan deze reserve gedoteerd.
Boekwinst (opbrengst activa) of –verlies (versnelde afschrijving) bij afstoten van activa wordt ten gunste of ten laste van de exploitatie gebracht en vervolgens via een dotatie/onttrekking gemuteerd in de reserve egalisatie kapitaallasten.

Voorzieningen
Het betreft een juridisch geschil met een oud-medewerker.

Tabel 61 Voorziening juridische geschillen

Bedragen x € 1.000	31-12-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2020
Voorziening juridische geschillen	-	17	-	17
Totaal	-	**17**	-	**17**

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan één jaar
In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

Tabel 62 Vaste schulden looptijd langer dan één jaar

Bedragen in € 1.000	Saldo 31-12-2019	Nieuw lening 2020	Aflossingen 2020	Saldo 31-12-2020	Rente 2020
BNG Bank	13.466	-	1.067	12.399	542
Gemeente Amersfoort	557	-	56	501	29
NWB Bank	19.000	-	1.000	18.000	249
Totaal	**33.023**	-	**2.123**	**30.900**	**819**

4.4 Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden met een rente typische periode < 1 jaar zijn als volgt te specificeren:

Tabel 63 Vlottende schulden looptijd korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Crediteuren	1.498	2.304
Totaal	**1.498**	**2.304**

Overlopende passiva
De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Tabel 64 Overlopende passieve activa

Bedragen x € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume)		
Belastingen en premies inzake salarissen	5.691	7.157
Nog te betalen bedragen	3.339	3.880
Nog te betalen personele lasten	-	2.464
Nog af te dragen BTW	-	160
Nog te ontvangen facturen	201	96
Vennootschapsbelasting	6	6
Overig	16	-
	9.253	***13.763***
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	671	196
Totaal	**9.924**	**13.959**

Tabel 65 Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van vorige begrotingsjaren

Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren					
Specifieke uitkeringen	**Omschrijving project**	**Saldo eind 31-12-2019**	**Inkomsten**	**Uitgaven**	**Saldo eind 31-12-2020**
BDuR	Risicobeleid overstromingen	43	-	-	43
BDuR	Slachtofferprofielen	30	-	30	-
BDuR	Achterblijvende kosten meldkamer	500	-	500	-
Div. overheden	Samenwerkingsverband Dijkring 14/15/44	98	55	-	153
Totaal		**671**	**55**	**530**	**196**

4.5 Waarborg en garanties

Er is geen sprake van waarborgen en/of garanties.

4.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De VRU is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verscheidene, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

Huur hoofdkantoor
Ons hoofdkantoor aan de Archimedeslaan in Utrecht is contractueel tot juni 2023 gevestigd in het Huis van de Provincie te Utrecht. De jaarlijkse huur- en servicekosten bedragen € 813K (prijspeil 2020).

Tabel 66 Verplichting: huur hoofdkantoor

Verplichting in € 1.000	< 1 jaar	tussen 1 en 5 jaar	> 5 jaar
Huur Archimedeslaan	813	1.206	-

Niet opgenomen verlofdagen
Ten aanzien van de verlofdagen zijn uitsluitend de feitelijke jaarlasten in de rekening opgenomen.

4.7 Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2020.

5 Wet normering topinkomens (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Veiligheidsregio Utrecht. Het voor de VRU toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

5.1 Bezoldiging topfunctionarissen 2020

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

Tabel 67 Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1		
Gegevens 2020	**P.L.J. Bos**	**R.F.J. Frek**
Functiegegevens	Algemeen Directeur	
Aanvang en einde functievervulling	01/01 – 31/12	
Deeltijdfactor in fte	1,0	
Gewezen topfunctionaris?	Nee	
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	174.299	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.838	
Totaal beloning	**196.137**	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**201.000**	
Totaal bezoldiging 2020	**196.137**	
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2019 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	147.486	146.959
Beloningen betaalbaar op termijn	21.084	19.966
Totaal bezoldiging 2019	**168.570**	**166.925**

Leidinggevende of toezichthoudende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Voor alle functies in onderstaande tabel geldt dat deze onbezoldigd zijn.

Tabel 68 Toezichthoudende topfunctionarissen

Gemeente	Naam topfunctionaris	Functie	Duur dienstverband in 2020
Amersfoort	L.M.M. (Lucas) Bolsius	Voorzitter algemeen bestuur; Voorzitter dagelijks bestuur; Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/7 tot en met 6/7 16/12 tot en met 18/12 1/1 tot en met 31/12 1/1 tot en met 31/12
Baarn	M.A. (Mark) Röell	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Bunnik	R. (Ruud) van Bennekom	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Bunschoten	M. (Melis) van de Groep	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
De Bilt	S.C.C.M. (Sjoerd) Potters	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
De Ronde Venen	M. (Maarten) Divendal	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Eemnes	R. (Roland) van Benthem	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Houten	G.P. (Gilbert) Isabella	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
IJsselstein	P.J.M. (Patrick) van Domburg	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Leusden	G.J. (Gerolf) Bouwmeester	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Lopik	L. (Laurens) de Graaf	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Montfoort	P.J. (Petra) van Hartskamp-de Jong	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Nieuwegein	F.Th.J.M. (Frans) Backhuijs	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Oudewater	W.G. (Wim) Groeneweg (waarnemend)	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 15/11
	D.C. (Danny) de Vries	Lid algemeen bestuur	16/11 tot en met 31/12
Renswoude	P. (Petra) Doornenbal-van der Vlist	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Rhenen	H. (Hans) van der Pas	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Soest	R.T. (Rob) Metz	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Stichtse Vecht	Mr. Y.P. (Yvonne) van Mastrigt (waarnemend)	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 5/2
	A.J.H.T.H. (Ap) Reinders	Lid algemeen bestuur	6/2 tot en met 31/12
Utrecht	J.H.C. (Jan) van Zanen	Voorzitter algemeen bestuur; Voorzitter dagelijks bestuur	1/1 tot en met 30/6
	P.E.J. (Peter) den Oudsten (waarnemend)	Voorzitter algemeen bestuur; Voorzitter dagelijks bestuur	1/7 tot en met 16/12
	S.A.M. (Sharon) Dijksma	Voorzitter algemeen bestuur; Voorzitter dagelijks bestuur Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	19/12 tot en met 31/12 16/12 tot en met 18/12
Utrechtse Heuvelrug	F. (Frits) Naafs	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Veenendaal	K.J.G. (Gert-Jan) Kats	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Vijfheerenlanden	S. (Sjors) Fröhlich	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Wijk bij Duurstede	I.P. (Iris) Meerts	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Woerden	V.J.H. (Victor) Molkenboer	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Woudenberg	T. (Titia) Cnossen-Looijenga	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Zeist	J.J.L.M. (Koos) Janssen	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12

5.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

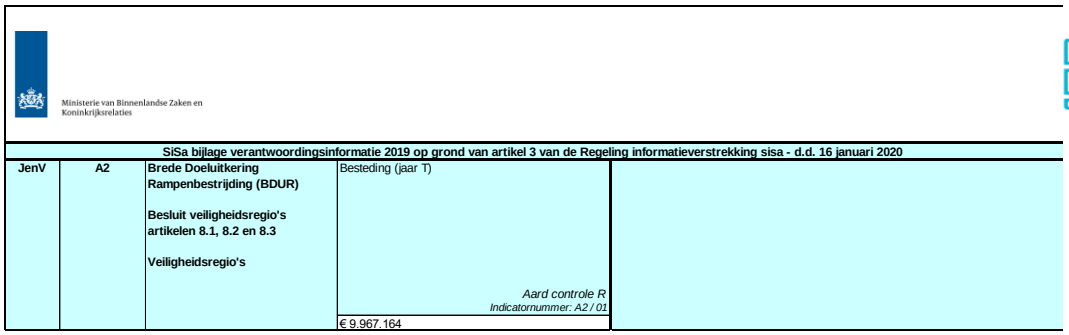
Functionaris maar geen topfunctionaris, met een dienstbetrekking op grond van de WNT norm:

Binnen de VRU heeft, gedurende 2020, een functionaris met de functie programmadirecteur, een bezoldiging ontvangen van € 237.259. De overschrijding van het bezoldigingsmaximum is veroorzaakt door een uitkering van de levensloopregeling als gevolg van de FLO-60 overgangsrecht.

Onbezoldigde ingehuurde functionaris:

In 2020 heeft de VRU de directeur Publieke gezondheid van de GGD regio Utrecht ingehuurd.

6 Single information Single Audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020				
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** **Veiligheidsregio's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01* € 9.967.164	

Figuur 1 Single information Singe Audit

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het Algemeen Bestuur van
de Veiligheidsregio Utrecht
t.a.v. de heer dr. P.L.J. Bos MCDM
Postbus 3154
3502 GD Utrecht

Westkadijk 10c

3861 MB Nijkerk

Postbus 206

7600 AE Almelo

Tel. 088-500 95 00

E-mail info@eshuis.com

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht te Utrecht

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht (verder: de VRU) op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het Normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (bijlage 2);
- Het overzicht met de berekening van de overhead (bijlage 3).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader 2020 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de VRU zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19
Het coronavirus heeft ook invloed op de VRU. In de toelichting op pagina 10 van het jaarverslag heeft de directie de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 989.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het controleprotocol vastgesteld met het besluit d.d. 13 december 2013. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan € 100.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de bijlagen (1, 4 en 5).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het Normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, danwel dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of

omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nijkerk, 15 april 2021

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. C.L. Willems RA

Bijlage 1

Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 2020

Tabel 69 Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 2020

Gemeente	Begroot GBTP 2020	Begroot IGPP 2020	Totaal begroot	Totaal realisatie
Renswoude	337	-	337	337
Eemnes	532	37	569	577
Oudewater	576	18	594	594
Woudenberg	670	18	688	688
Montfoort	793	-	793	793
Lopik	840	-	840	840
Bunnik	918	1	919	919
Bunschoten	1.074	18	1.092	1.092
Rhenen	1.112	-	1.112	1.112
Wijk bij Duurstede	1.347	93	1.440	1.440
Baarn	1.513	35	1.548	1.548
Leusden	1.568	-	1.568	1.568
IJsselstein	1.652	15	1.667	1.667
De Ronde Venen	2.533	-	2.533	2.533
De Bilt	2.586	32	2.618	2.622
Soest	2.618	73	2.692	2.684
Houten	2.223	66	2.289	2.289
Woerden	2.913	124	3.037	3.067
Utrechtse Heuvelrug	3.055	104	3.159	3.159
Vijfheerenlanden	3.232	165	3.397	3.397
Stichtse Vecht	3.809	-	3.809	3.809
Nieuwegein	3.609	12	3.621	3.621
Zeist	3.943	880	4.823	4.838
Veenendaal	3.023	67	3.090	3.090
Amersfoort	9.588	438	10.026	9.933
Utrecht	26.017	1.206	27.223	27.142
Totaal	**82.078**	**3.404**	**85.482**	**85.357**

Bijlage 2

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Tabel 70 Overzicht taakvelden

Bedragen in € 1.000		Realisatie 2020		
Taakvelden gemeenten		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.1	Bestuur	557	-	557
0.4	Overhead	23.301	-497	22.804
0.5	Treasury	-356	-	-356
0.8	Overige baten en lasten	569	-	569
0.9	Vennootschapsbelasting	3	-	3
0.10	Mutaties reserves	5.274	-2.751	2.524
1.	**Veiligheid**			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	67.246	-97.805	-30.559
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Wonen en bouwen	2.349	-20	2.329
	Totaal	**98.944**	**-101.073**	**2.129**

Bijlage 3

Overzicht berekening overhead

Tabel 71 Overzicht berekening overhead

Bedragen in € 1.000 **Overhead**	**Actualisatie 2020**	**Realisatie 2020**	**Afw. Real. en act.**
Personeelskosten	18.262	18.471	-209
Gebouwkosten	1.109	1.068	40
Kantoorkosten	3.190	2.977	214
Overige kosten	446	777	-331
Operationele kosten	-	0	-0
Financiële kosten	8	8	-0
Overige baten	-	497	-497
Mutaties in reserve	-933	-360	574
Totaal overhead:	**22.081**	**22.444**	**-363**
% overhead	**22,19%**	**22,68%**	**0,49%**

Bijlage 4

7.1 Materiële vaste activa staat nieuwe categorie indeling

Tabel 72 Materiële vaste activa nieuwe categorie-indeling

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen 2020	Overgebracht naar activa	Desinvestering 2020	Afschrijvingen 2020	Boekwaarde 31-12-20
Gronden en terreinen	284	-	-	-	-	284
Bedrijfsgebouwen	2.924	271	-	-	106	3.089
Inventaris	1.950	27	-	-	309	1.668
ICT Middelen	1.321	538	-	-	659	1.199
Operationele dienstvoertuigen	26.282	3.489	1.173	126	2.433	28.386
Ondersteunende dienstvoertuigen	1.075	474	-	16	268	1.264
Overige operationeel materieel	520	-	-	-	80	440
Overig ondersteunend materieel	141	226	-	-	19	348
Operationeel materiaal	9.040	1.579	1.555	-	1.667	10.508
Ondersteunend materiaal	879	-	-	-	128	751
Activa in uitvoering	2.729	621	-2.729	-	-	621
Totaal	**47.146**	**7.224**	**-0**	**142**	**5.669**	**48.558**

Bijlage 5

Begrippen en afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen commandant
AED	Automatische externe defibrillator
AGV	Adviesgroep Gemeentesecretarissen Veiligheid
BAC	Bestuurlijke Advies Commissie
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BVL	Brand Veilig Leven
CB	Crisisbeheersing
CB/G	Crisisbeheersing en GHOR
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COC	Coördinatiewerkgroep COVID-19
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CoFu	Coördinerend functionaris
CoPI	Commando plaats incident
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DT	Directieteam
FB	Facilitair bedrijf
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GBTP	Gemeentelijk basistakenpakket
GC2.0	Gemeentelijke Crisisbeheersing 2.0
GGDrU	Gemeentelijke Gezondheidsdiensten regio Utrecht
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMU	Gemeenschappelijke meldkamer Utrecht
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HIN	Hoofd informatie
HON	Hoofd ondersteuning
IBP	Incident bestrijdingsplan
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IGPP	Individueel gemeentelijk pluspakket
IM	Informatie Management
I-mgm	Informatiemanagement
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KVU	Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan
L&C	Leiding en coördinatie
LCMS	Landelijk Crisismanagement systeem
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
LOT-C	Landelijk operationeel Team Corona
M&A	Melding en alarmering
MPBSP	Materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan

MIP	Meerjaren Investeringsplan
MKA	Meldkamer ambulance
MT	Managementteam
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
NBB	Natuurbrandbestrijding
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
O&A	Op- en afschaling
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OL	Operationeel leider
OMS	Openbaar (brand)meldsysteem
OR	Ondersteuning & repressie
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OvD	Officier van Dienst
PSH	Psychosociale hulpverlening
RAC	Regionale Alarmcentrale
RAVU	Regionale Ambulance Voorziening Utrecht
RBP	Rampbestrijdingsplan
RBT	Regionaal beleidsteam
RO	Ruimtelijke Ordening
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
ROCU	Regionaal Overleg Crisisbeheersing Utrecht
ROT	Regionaal operationeel team
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht
SCM	Strategisch crisismanagement
SIS	Slachtofferinformatie systematiek
SMT	Sociaal medisch team
TUO	Taakuitvoeringsovereenkomst
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VMS	Vakbekwaamheidsmanagementsysteem
VP	Veiligheidspaspoort
VR	Veiligheidsregio
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VWS	Ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingswet
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Wnt	Wet normering topinkomens
WO	Waterongevallen
Wvr	Wet veiligheidsregio’s

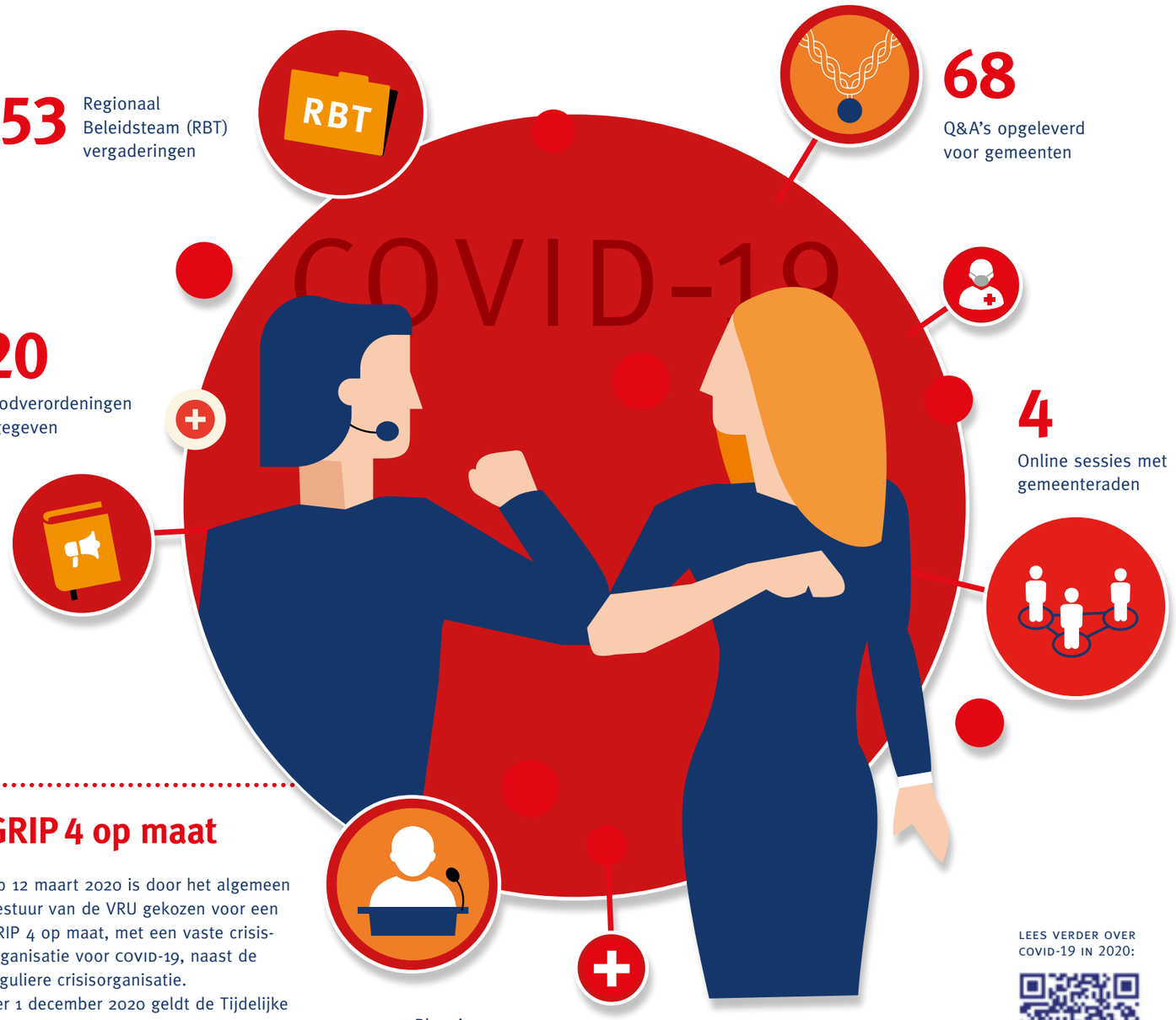
UW VEILIGHEID, ONS WERK

2020

Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is een samenwerkingsverband van 26 Utrechtse gemeenten op het gebied van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en gemeentelijke crisisbeheersing. Vanaf 12 maart 2020 heeft ons werk voor een groot deel in het teken gestaan van COVID-19. Zo werkt de VRU met een vaste crisisorganisatie voor COVID-19 naast de al bestaande reguliere crisisorganisatie.

wat doet de veiligheidsregio nog meer?
kijk op www.vru.nl voor meer informatie.
@vrutrecht
@veiligheidsregioutrecht
@veiligheidsregio-utrecht

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

53 Regionaal Beleidsteam (RBT) vergaderingen

68 Q&A's opgeleverd voor gemeenten

20 Noodverordeningen afgegeven

4 Online sessies met gemeenteraden

14 Plenaire vergaderingen met burgemeesters

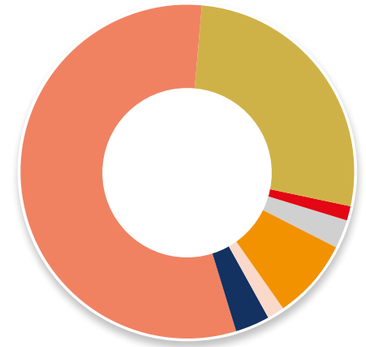
GRIP 4 op maat

Op 12 maart 2020 is door het algemeen bestuur van de VRU gekozen voor een GRIP 4 op maat, met een vaste crisisorganisatie voor COVID-19, naast de reguliere crisisorganisatie.
Per 1 december 2020 geldt de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19. De ingestelde crisisorganisatie is aangepast op de inwerkingtreding van deze wet.

LEES VERDER OVER COVID-19 IN 2020:

OPBRENGSTEN & KOSTEN x €1.000

RIJKSBIJDRAGE 10.642
GEMEENTEN 85.357
OPENBAAR MELDSYSTEEM 1.096
OVERIGE OPBRENGSTEN 1.227

TOTAAL OPBRENGSTEN 98.322

Risicobeheersing	7.627
GHOR	1.549
Crisisbeheersing	3.255
Brandweer	53.961
Bedrijfsvoering	25.967
Meldkamer	1.311
Mutaties reserves	2.523
TOTAAL KOSTEN	**96.193**
Rekeningresultaat	2.129

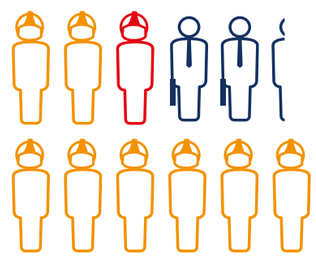
477 VIC-BERICHTEN

Het Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) heeft een continu beeld van het verzorgingsgebied, komen er dreigingen op ons af, welke bijzondere gebeurtenissen vinden er plaats en welke trends kunnen we daarin zien?

STIMULERENDE PREVENTIE

Gegeven voorlichtingen	**67**
Inzetten roadshow	**1**
Contacten via e-mail, telefoon, whatsapp	**603**
Zorginstellingen die actief de toolbox gebruiken	**28**
Scholen met lespakketten 'brandweer op school'	**137**

2.381 MEDEWERKERS

Uitrukpersoneel beroeps	**214**
Kantoorpersoneel	**514**
Vrijwillige brandweer	**1.653**

DE BRANDWEER IN BEELD

2020

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

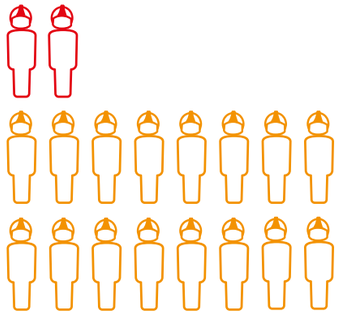
71 POSTEN

ER ZIJN IN DE VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT:
- 71 BRANDWEERPOSTEN
- IN 26 GEMEENTEN

20 JEUGDBRANDWEER-KORPSEN

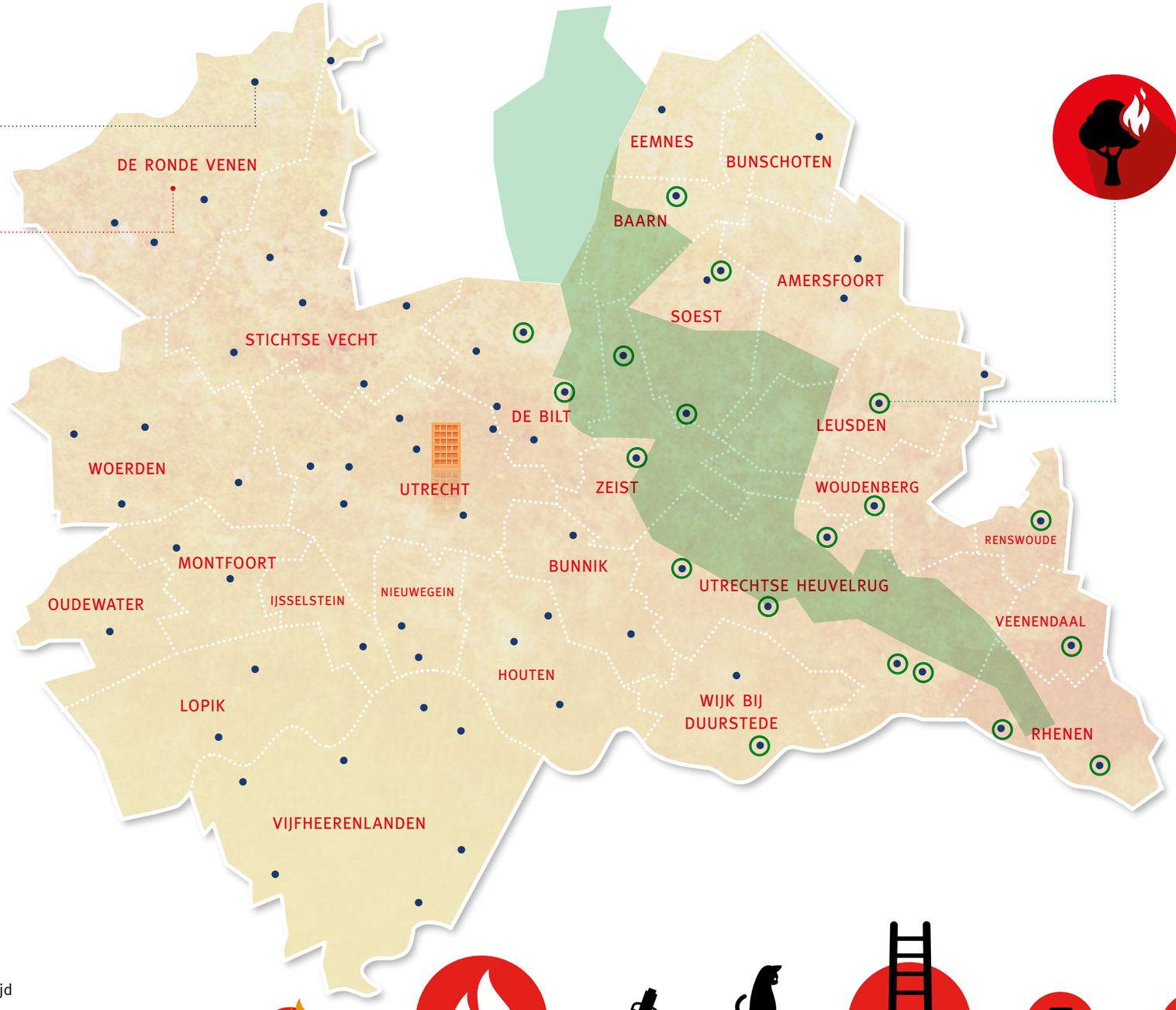
In deze korpsen leren jongens en meisjes tussen 12 en 18 jaar diverse brandweertechnieken. Ook doen zij kennis op over brandveiligheid. Veel jeugdbrandweerleden worden na hun 18e lid van de vrijwillige brandweer.

BRANDWEERMENSEN

Uitrukpersoneel beroeps: 214
Beroepsbrandweermensen werken in dag- of 24-uursdiensten en verblijven gedurende die tijd op een brandweerpost.

Vrijwillige brandweer: 1.653
Vrijwilligers hebben naast hun reguliere werk een functie bij de brandweer. Zij rukken uit naar incidenten vanuit huis of werk.

116 VOERTUIGEN

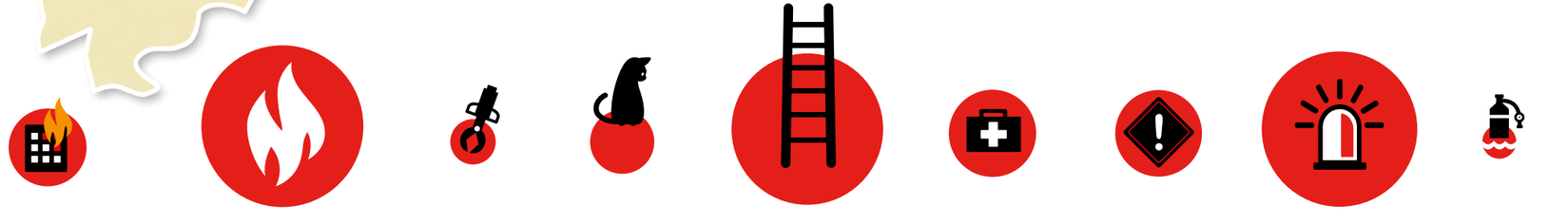
Er zijn 116 blus-, hulpverlenings- en redvoertuigen en nog diverse andere specialistische voertuigen, waaronder die voor natuurbrandbestrijding:

Blusvoertuigen	**89**
Hulpverleningsvoertuigen	**13**
Redvoertuigen	**14**
Duikteams	**7**

20.177 MELDINGEN

bij de regionale alarmcentrale. Centralisten nemen daar 24/7 meldingen aan en handelen de meldingen met zorg voor de melder af.

8.744 UITRUKKEN:

521 GEBOUWBRANDEN

2.250 OVERIGE BRANDEN

177 TECHNISCHE HULPVERLENING

353 HULPVERLENING AAN DIEREN

1.971 OVERIGE HULPVERLENING

654 AED INZETTEN

645 BASISBEHANDELINGEN GEVAARLIJKE STOFFEN

2.074 NODELOZE UITRUKKEN OMS-SYSTEEM

99 ONDERSTEUNING WATERONGEVALLEN

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Kadernota 2022

Vastgesteld AB 9 november 2020

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Achtergrond	3
1.2	Opbouw kadernota	3
2	**Financieel kader**	**4**
2.1	Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds	4
2.2	Loonaanpassing	5
2.3	Prijsaanpassing	6
2.4	Lasten FLO-overgangsrecht	7
2.5	Brede doeluitkering Rampenbestrijding	8
2.6	Samenvatting mutatie GBTP 2022 financieel kader	9
3	**Ontwikkelingen**	**10**
3.1	Hervorming OMS-stelsel	10
3.2	Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen	12
3.3	Heroriëntatie AB-werkplaatsen	13
3.4	Overdracht beheer meldkamer	14
3.5	Licentiekosten LCMS GZ	15
3.6	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	15
3.7	Versterking GHOR	16
3.8	Samenvatting ontwikkelingen	16
4	**Risico's**	**17**
4.1	Taakdifferentiatie/ (On)gelijke behandeling vrijwilligers	17
5	**Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket**	**19**
6	**Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket**	**20**
7	**Bijlagen**	**21**
7.1	Bijlage 1: Uitkering gemeentefonds, onderdeel B&R	21
7.2	Bijlage 2: Meerjarenraming bijdragen en vergoedingen 2022-2025	22

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In de kadernota 2022 zijn de financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting van 2022 opgenomen conform artikel 4.3 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. De kadernota vormt het startpunt van het proces van begroting en verantwoording (zie figuur 1).

Figuur 1: proces begroting en verantwoording VRU

De gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze over de algemene financiële en beleidsmatige kaders naar voren te brengen. Alle zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de begroting van 2022. De begroting 2022 wordt in het voorjaar van 2021 opgesteld. Voordat het bestuur de begroting 2022 definitief vaststelt, wordt deze eveneens voor zienswijzen aan de gemeenten aangeboden. De gemeenten hebben op deze manier twee gelegenheden om invloed uit te oefenen op de begroting van de VRU.

1.2 Opbouw kadernota

In de kadernota ligt de nadruk op de ontwikkelingen die effect hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. We maken onderscheid tussen de technische toepassing van het financiële kader (hoofdstuk 2) en de overige ontwikkelingen en risico's (hoofdstuk 3 en 4). In het beleidsplan VRU 2020-2023 is opgenomen dat voor nieuw beleid geen extra bijdragen wordt gevraagd aan gemeenten. De opgenomen onderwerpen zijn daarmee beperkt tot exogene ontwikkelingen en risico's. Hieruit volgt dat beleidsbijstellingen enkel betrekking hebben op bestaand beleid.

In hoofdstuk 5 worden de effecten uit hoofdstuk 2, 3 en 4 op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) per gemeente inzichtelijk gemaakt.

2 Financieel kader

2.1 Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds

Conform artikel 4.2 A van de Gemeenschappelijke Regeling vormen de ijkpuntscores van het Gemeentefonds voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding de grondslag voor het relatieve aandeel van de gemeenten in de totale bijdrage voor het GBTP.

Momenteel wordt in opdracht van het Rijk onderzocht hoe het gemeentefonds opnieuw kan worden verdeeld. Eind februari 2020 hebben beheerders van het gemeentefonds besloten de invoering van de herverdeling van het gemeentefonds een jaar uit te stellen tot 2022. In 2020 vindt nog een aantal vervolgonderzoeken plaats. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt naar verwachting in 2020 afgerond en niet eerder dan in de decembercirculaire 2020 verwerkt. Dit betekent dat ten tijde van het opstellen van de VRU kadernota 2022 de effecten van het herijkingsonderzoek op het verdeelmodel van de VRU nog niet bekend zijn.

De begroting van de VRU wordt jaarlijks gebaseerd op de meest actuele septembercirculaire. De individuele bijdrage per gemeente in de kadernota 2022 is daarmee nog gebaseerd op het 'oude verdeelmodel'. Besluitvorming over eventuele wijzigingen in het verdeelmodel als gevolg van een herverdeling in het gemeentefonds worden specifiek aan het algemeen bestuur voorgelegd bij de begroting 2022 en actualisatie van de begroting 2021.
In tabel 1 zijn de percentages voor 2022 opgenomen. Deze ijkpuntscores leiden niet tot een verandering van de totale bijdrage voor het GBTP. De ijkpuntscores worden alleen gebruikt om de verdeling tussen de gemeenten onderling te berekenen. Op totaalniveau is de bijstelling van de ijkpuntscores dus per saldo neutraal. Per gemeente kunnen wel verschuivingen plaatsvinden, afhankelijk van de ontwikkeling van de ijkpuntscores.

Tabel 1: verdelingsgrondslag (relatief aandeel ijkpuntscores) bijdrage GBTP

Verdelingsgrondslag bijdrage GBTP		
Gemeente	**Begroting 2021**	**Kadernota 2022**
Renswoude	0,37%	0,39%
Eemnes	0,60%	0,61%
Oudewater	0,65%	0,65%
Woudenberg	0,76%	0,77%
Montfoort	0,90%	0,89%
Lopik	0,95%	0,95%
Bunnik	1,07%	1,06%
Bunschoten	1,26%	1,27%
Rhenen	1,32%	1,32%
Wijk bij Duurstede	1,53%	1,52%
Baarn	1,77%	1,75%
Leusden	1,89%	1,89%
IJsselstein	2,04%	2,02%
De Bilt	2,98%	2,92%
De Ronde Venen	2,97%	2,97%
Soest	3,05%	3,00%
Houten	3,07%	3,05%
Utrechtse Heuvelrug	3,48%	3,38%
Woerden	3,45%	3,42%
Vijfheerenlanden	3,51%	3,68%
Stichtse Vecht	4,39%	4,34%
Nieuwegein	4,51%	4,46%
Veenendaal	4,59%	4,57%
Zeist	4,57%	4,58%
Amersfoort	11,38%	11,22%
Utrecht	32,94%	33,33%
TOTAAL	**100%**	**100%**

De gemeenten met de grootste stijging in het relatieve aandeel zijn de gemeente Utrecht, Vijfheerenlanden en Renswoude. Bij de gemeente Utrecht is de stijging het gevolg van een toename van het aantal woonruimten en dit werkt ook door in de maatstaven die zijn gekoppeld aan het aantal inwoners en de bebouwingsdichtheid. Bij de gemeente Vijfheerenlanden hangt de stijging samen met de ontwikkeling van de WOZ-waarden van niet-woningen en een toename van het aantal woonruimten.[1] De stijging van het relatieve aandeel van de gemeente Renswoude is te relateren aan een toename van het aantal woningen.

De gemeenten met de sterkste afname in het relatieve aandeel zijn Utrechtse Heuvelrug en De Bilt. Bij de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt er een kern (met minimaal 500 adressen) minder gehonoreerd door het Rijk en bij gemeente De Bilt is sprake van een negatieve ontwikkeling van WOZ-waarden van niet-woningen. Dit laatste is ook de oorzaak van een beperkte neerwaartse bijstelling in het relatieve aandeel voor de gemeenten Nieuwegein en Amersfoort.

In bijlage 1 zijn de bedragen opgenomen die de gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding voor de jaren 2019 tot en met 2022, zoals berekend in de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds. Deze bedragen liggen ten grondslag aan de procentuele verdeling (de ijkpuntscores) van de gemeenschappelijke bijdrage aan de VRU. De hoogte van de bijdrage uit het gemeentefonds heeft geen invloed op de gemeentelijke bijdrage aan de VRU. Momenteel wordt een landelijk herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds uitgevoerd. De uitkomsten van dit onderzoek zullen nog effect hebben op de ijkpuntscores die in 2022 worden gehanteerd voor de uiteindelijke berekening van de bijdrage voor het basistakenpakket voor het jaar 2022.[2] Bij het opstellen van de begroting wordt hier nader op ingegaan.

2.2 Loonaanpassing

De gemeentelijk bijdrage wordt geïndexeerd volgens artikel 4.3 van de Gemeenschappelijke Regeling. De loonaanpassing volgt de algemene loonontwikkeling[3]. Voor de kadernota hanteert de VRU de procentuele mutatie van het indexcijfer ‘prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers’ zoals berekend door het Centraal Plan Bureau, omdat de CAO en premiebedragen voor 2022 nog niet bekend zijn.[4] De ontwikkeling van dit indexcijfer is weergeven in tabel 2.
In tabel 3 is het financiële effect van de verwachte loonontwikkeling op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) opgenomen en op de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP).

Tabel 2: Ontwikkeling CPB indexcijfer 'Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'

	Loonaanpassing		
Jaar	**Begroting 2021**	**Kadernota 2022**	**Bijstelling**
2020	2,5%	4,6%	2,1%
2021	2,6%	0,6%	-2,0%
Subtotaal	***5,1%***	***5,2%***	***0,1%***
2022	0,0%	1,3%	1,3%
Subtotaal	***0,0%***	***1,3%***	***1,3%***
Totaal	**5,1%**	**6,5%**	**1,4%**

[1] Overigens was er in de septembercirculaire 2019 sprake van een forse afname van niet-woningen in vergelijking met de optelsom van de drie afzonderlijke voormalige gemeenten (Vianen, Leerdam en Zederik).
[2] De uitkomsten van het herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds zullen ook effect hebben op de ijkpuntscores en het verdeelmodel in 2021
[3] Bijdrageverordening, artikel 1: de loonontwikkeling conform de Collectieve Arbeidsregeling (CAR) en mutaties in de premieplichtigen van de werkgever op basis van wet CAR en rechtspositieregeling.
[4] Gepubliceerd in Tabel 4.2.2 van de septembercirculaire 2019 en 2020

Tabel 3: financieel effect loonaanpassing

Bedragen x € 1.000		Financieel effect 2022		
Loonaanpassing	**Loon-aanpassing**	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Mutatie stelpost looncompensatie 2021	0,1%	65	2	66
Prognose premieontwikkeling 2021	1,2%	530	13	543
Inzet stelpost looncompensatie 2021	-1,2%	-530	-13	-543
Mutatie lasten loonaanpassing 2021	***0,1%***	***65***	***2***	***66***
Stelpost looncompensatie 2022	1,3%	859	20	879
Premieontwikkeling 2022		p.m.	p.m.	p.m.
Mutatie lasten loonaanpassing 2022	***1,3%***	***859***	***20***	***879***
Totaal effect	**1,4%**	**924**	**22**	**946**

Voor de jaren 2021 en 2022 is een stelpost voor looncompensatie opgenomen, omdat de CAO 2021-2022 tijdens het opstellen van deze kadernota nog niet bekend is. De premieontwikkeling heeft ook invloed op de loonkosten. Op basis van de premieprognose van het ABP van juli 2020 stijgt het werkgeversaandeel in 2021 met 1,23%. Het definitieve besluit over de premie van 2021 wordt eind november 2020 genomen. Voor de premieontwikkeling 2022 is een p.m. post opgenomen, omdat hiervoor nog geen premieprognose bekend is. Het ABP heeft wel aangegeven dat de premiecijfers naar verwachting zullen stijgen in 2022 en 2023. De premiestijgingen worden ten laste van de stelpost voor looncompensatie gebracht.[5]

Bij het opstellen van de begroting 2022 en bij actualisatie van de begroting 2021 wordt de loonontwikkeling nog bijgesteld op basis van de dan geldende CAO en vastgestelde premie's. Een eventueel positief of negatief effect wordt dan verrekend met de gemeentelijke bijdrage zodat uiteindelijk de werkelijke loon- en premieontwikkeling wordt betaald.

Het financiële effect van de loonontwikkeling zoals opgenomen in de kadernota 2022 van de VRU, wordt volgens de huidige systematiek van het gemeentefonds indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen. De loonontwikkeling van het Rijk wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten. De compensatie voor de loonontwikkeling 2022 van gemeenten wordt bij de meicirculaire 2021 toegekend.

2.3 Prijsaanpassing

Voor de prijsaanpassing hanteert de VRU de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product zoals berekend door het Centraal Plan Bureau[6]. Dit is conform artikel 1 sub j van de Bijdrageverordening VRU. Daarbij vindt jaarlijks een correctie plaats op basis van de geactualiseerde cijfers over de voorliggende twee jaren ten opzichte van de begroting. Zo wordt nooit te veel of te weinig geïndexeerd. Voor 2022 bedraagt de cumulatieve prijsaanpassing 1,9%. De ontwikkeling van dit indexcijfer is weergeven in tabel 4. In tabel 5 is het financiële effect van deze prijsaanpassing opgenomen.

[5] Restant stelpost looncompensatie 2021 voor CAO 2021 en overige premieontwikkelingen bedraagt 1,9%.
[6] Gepubliceerd in Tabel 4.2.2 van de septembercirculaire 2019 en 2020 en verzamelde bijlagen https://www.cpb.nl/actualisatie-middellangetermijnverkenning-2022-2025

Tabel 4: Ontwikkeling CPB indexcijfer 'Prijs bruto binnenlands product'

	Prijsaanpassing		
Jaar	**Begroting 2021**	**Kadernota 2022**	**Bijstelling**
2019	2,5%	3,0%	0,5%
2020	1,5%	1,7%	0,2%
2021	1,7%	1,5%	-0,2%
Subtotaal	***5,7%***	***6,2%***	***0,5%***
2022	-	1,4%	1,4%
Subtotaal	***-***	***1,4%***	***1,4%***
Totaal	**5,7%**	**7,6%**	**1,9%**

Tabel 5: financieel effect prijsaanpassing

Bedragen x € 1.000		Financieel effect 2022		
Prijsaanpassing	**Prijs-aanpassing**	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Mutatie prijsaanpassing 2019	0,5%	148	12	161
Mutatie prijsaanpassing 2020	0,2%	59	4	63
Mutatie prijsaanpassing 2021	-0,2%	-59	-4	-63
Mutatie lasten prijsaanpassing 2021	***0,5%***	***148***	***12***	***161***
Prijsaanpassing 2022	1,4%	413	33	445
Mutatie lasten prijsaanpassing 2022	***1,4%***	***413***	***33***	***445***
Totaal effect	**1,9%**	**561**	**45**	**606**

Het financiële effect van de prijsaanpassing zoals opgenomen in de kadernota 2022 van de VRU, wordt volgens de huidige systematiek van het gemeentefonds indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen. De prijsontwikkeling van het Rijk wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten. De compensatie voor de prijsontwikkeling 2022 wordt bij de meicirculaire 2021 aan gemeenten toegekend.

2.4 Lasten FLO-overgangsrecht

Het financiële kader van de lasten FLO-overgangsrecht bestaat uit een structurele en een incidentele component. Schommelingen in de kostenprognose worden geëgaliseerd via de bestemmingsreserve ‘Lasten FLO-overgangsrecht’. De eerstvolgende actualisatie van de kostenprognose wordt verwerkt in de meerjarenraming van de begroting 2022. In tabel 6 is de meerjarenraming van de lasten FLO-overgangsrecht weergegeven.
Tabel 7 geeft inzicht in het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) voor het jaar 2022.

Tabel 6: meerjarenraming lasten FLO-overgangsrecht 2022-2025

Bedragen x € 1.000				
Meerjarenraming FLO-overgangsrecht	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Begroting 2021				
Lasten FLO-overgangsrecht	2.867	2.883	2.971	3.045
Storting/ onttrekking reserve FLO-overgangsrecht	133	117	29	-45
Lasten FLO-overgangsrecht begroting 2021	***3.000***	***3.000***	***3.000***	***3.000***
Kadernota 2022				
Lasten FLO-overgangsrecht	2.993	3.138	3.097	2.944
Storting/ onttrekking reserve FLO-overgangsrecht	52	-93	-52	101
Lasten FLO-overgangsrecht kadernota 2022	***3.045***	***3.045***	***3.045***	***3.045***
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht	**45**	**45**	**45**	**45**

De mutatie van de lasten FLO-overgangsrecht kan worden opgevangen door inzet van de bestemmingsreserve 'Lasten FLO-overgangsrecht'. De actualisatie van de meerjarenraming leidt niet tot een mutatie van de gemeentelijke bijdrage.

Tabel 7: financieel effect mutatie lasten FLO-overgangsrecht

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022 GBTP**		
Lasten FLO-overgangsrecht	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Lasten FLO-overgangsrecht 2021	3.000	1.677	**4.677**
Onttrekking reserve FLO-overgangsrecht 2021	-	-1.677	**-1.677**
Lasten FLO-overgangsrecht 2022	3.045	-	**3.045**
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht	**45**	**-**	**45**
Correctie loon- en prijsaanpassing 2022*	-45	-	**-45**
Totaal effect GBTP 2022	**-**	**-**	**-**

*De loon- en prijsaanpassing met betrekking tot de lasten FLO-overgangsrecht zijn onderdeel van de totale loonaanpassing (zie paragraaf 2.2). Daarom is een correctie toegepast.

2.5 Brede doeluitkering Rampenbestrijding

De hoogte van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) bedraagt voor 2022 op basis van de beschikking van 17 juni 2020 van het rijk € 9,5 miljoen. Dat is € 206k meer dan opgenomen in de huidige meerjarenraming. Het betreft met name de structurele doorwerking van de indexering van de rijksbijdrage voor 2020. Deze extra inkomst wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeenten voor het GBTP. De indexering van de BDuR 2021 en 2022 is nog niet bekend. In tabel 8 is het financiële effect van de BDuR opgenomen.

Tabel 8: financieel effect mutatie BDuR

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022**		
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Loon- en prijsbijstelling BDuR 2020	-206	-	**-206**
Loon- en prijsbijstelling BDuR 2021	p.m.	-	**-**
Loon- en prijsbijstelling BDuR 2022	p.m.	-	**-**
Totaal effect	**-206**	**-**	**-206**

2.6 Samenvatting mutatie GBTP 2022 financieel kader

Tabel 9: effect financieel kader op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000

Mutaties financieel kader 2022	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds*	-	-	**-**
Loonaanpassing	924	-	**924**
Prijsaanpassing	561	-	**561**
Lasten FLO-overgangsrecht	-	-	**-**
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-206	-	**-206**
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**1.279**	**-**	**1.279**

*De bijstelling van de ijkpuntscores heeft geen effect op de totale omvang van de bijdrage GBTP. De bijstelling leidt wel tot onderlinge verschuivingen tussen de bijdragen van gemeenten.

3 Ontwikkelingen

3.1 Hervorming OMS-stelsel

Een aantal (ca. 1250) gebouwen zijn conform hun vergunning door de gemeente verplicht tot een directe doormelding van hun brandmeldinstallatie naar de meldkamer van de regionale brandweer (Openbaar Meldsysteem; OMS). Daarnaast is bestuurlijk (bij de aanbesteding in 2014) afgesproken dat (ca. 50) gebouwen voor vitale infrastructuur en cultureel erfgoed zich op vrijwillige basis mogen aansluiten op het OMS, i.v.m. maatschappelijk belang of continuïteit van vitale processen. Per aansluiting betaalt de leverancier de VRU een concessievergoeding.

Reeds enkele jaren hebben wij het risico omtrent de houdbaarheid van het huidige regionale OMS-stelsel benoemd. In de vorige kadernota en huidige begroting is vermeld dat landelijk (juridisch) onderzoek is verricht naar de houdbaarheid van het huidige OMS-stelsel. Geconcludeerd werd dat:

1. er op langere termijn nauwelijks tot geen rechtvaardiging te vinden is voor de instandhouding van het huidige OMS-stelsel, waarbij het aantal OMS-aanbieders beperkt is of wordt;
2. voor de huidige praktijk van inning van de vergoedingen in de toekomst nauwelijks ruimte blijft;
3. er geen wettelijke basis is voor de wijze waarop veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van het OMS.

Gelet op deze conclusies en de landelijke ontwikkelingen is het risico op het wegvallen van de concessievergoeding in de vorige kadernota (en de daarop gebaseerde begroting 2021) al verhoogd naar 'groot'. Hierbij werd ingeschat dat de contracten in onze regio tot einde van de concessieperiode (april 2024) konden worden gecontinueerd, tenzij externe ontwikkelingen aanleiding zouden geven om de concessievergoeding tussentijds aan te passen. Inmiddels doet, eerder dan verwacht, deze ontwikkeling zich voor.

Met ingang van 2021 wordt namelijk een landelijke voorziening voor de ontvangst van meldingen van brandmeldinstallaties operationeel. Dit als onderdeel van het project Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) waarbinnen het beheer van de meldkamer wettelijk aan de politie is overgedragen. Deze voorziening vervangt de huidige regionale werkwijze voor de ontvangst van brandmeldingen via het openbaar meldsysteem.

Voordeel van deze landelijke voorziening is de hoeveelheid informatie die automatisch wordt doorgestuurd naar de meldkamer brandweer, waardoor de meldkamercentralist beter kan beoordelen of, en zo ja welke, brandweerzorg noodzakelijk is.

De VRU heeft, samen met de regio's Gooi & Vechtstreek en Flevoland, in 2014 de concessie voor het huidige regionale OMS aan zes leveranciers gegund na een rechtmatige Europese aanbesteding. Deze concessie loopt tot april 2024. Op dit moment zijn ongeveer 1.300 instellingen en bedrijven op het OMS aangesloten. In de programmabegroting 2021 zijn de inkomsten uit concessievergoeding regionale OMS geraamd op ongeveer € 1,1 miljoen.

Bijstelling

De consequentie van de hiervoor beschreven ontwikkeling is dat de concessievergoeding van € 1,1 miljoen op termijn volledig vervalt bij ingebruikname van de landelijke voorziening. Op dit moment is nog niet bekend op welke termijn en in welk tempo dit gebeurt. We gaan er vooralsnog van uit dat de huidige op het OMS aangesloten instellingen en bedrijven in de loop van 2021 over gaan naar de landelijke voorziening, waardoor de inkomsten uit concessievergoeding

OMS met ingang van 2022 geheel wegvallen. Het is ook mogelijk dat de overgang meer geleidelijk naar het eind van de concessieperiode zal plaatsvinden.

Aan de OMS-opbrengsten zijn slechts in zeer beperkte mate directie(beheers)kosten (€ 27k) verbonden. De OMS-opbrengsten zijn dan ook als algemeen dekkingsmiddel in de begroting van de VRU verwerkt. Tegenover het wegvallen van de opbrengsten staat dus voor het grootste deel geen directe besparing op de kosten, waarmee deze exogene ontwikkeling niet structureel neutraal in de kadernota verwerkt kan worden. Om te voorkomen dat dit in deze beleidsperiode doorwerkt als verhoging op de gemeentelijke bijdrage wordt voorgesteld om een OMS-fonds te vormen uit het resultaat 2020, waarmee het wegvallen van de opbrengsten tijdelijk kan worden gedekt. Het OMS-fonds vormt tevens de buffer om de onzekerheid over de termijn en het tempo van het wegvallen van de OMS-opbrengsten op te vangen zonder dat de weerstandscapaciteit wordt aangetast. De bestaande weerstandscapaciteit is met € 1,4 miljoen namelijk relatief beperkt (1,4% van de begroting) en bovendien ontoereikend om deze opbrengstendaling over een langere periode te kunnen opvangen.
In tabel 10 is de meerjarenraming van de hervorming van het OMS-stelsel 2022-2025 opgenomen.

Tabel 10: meerjarenraming hervorming OMS-stelsel

Bedragen x € 1.000				
Hervorming OMS-stelsel	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten OMS				
Beheerskosten OMS	-27	-27	-27	-27
Subtotaal lasten	***-27***	***-27***	***-27***	***-27***
Baten OMS				
OMS-opbrengsten	1.079	1.079	1.079	1.079
Onttrekking OMS-fonds*	-1.052	-1.052	-243	-
Subtotaal baten	***27***	***27***	***836***	***1.079***
Mutatie lasten hervorming OMS-stelsel	**-**	**-**	**809**	**1.052**

*De benodigde middelen in het OMS-fonds tot het eind van de beleidsperiode worden geraamd op € 2,86 miljoen. In tabel 12 is een overzicht gegeven van het verloop van de reserve en de daarin benodigde middelen.

In tabel 11 is het financiële effect van de hervorming van het OMS-stelsel op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) opgenomen.

Tabel 11: financieel effect hervorming OMS-stelsel

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022**		
Hervorming OMS-stelsel	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Derving inkomsten uit concessievergoeding OMS	1.079	-	**1.079**
Vervallen beheerskosten OMS	-27	-	**-27**
Incidenteel: Onttrekking OMS-fonds	-1.052	-	**-1.052**
Totaal effect	**-**	**-**	**-**

De beheerslasten (€ 27k) betreffen de capaciteit voor contactbeheer en het beheer van aansluitingen. In tabel 12 is de opbouw van de raming van het OMS-fonds en de fasering van de onttrekking aan het OMS-fonds weergeven.

Tabel 12: verloop reserve OMS-fonds

Bedragen x € 1.000	
OMS-fonds	**2021-2024**
Stand per 31-12-2020	-
Toevoeging rekeningresultaat 2020	2.860
Verwacht saldo OMS-fonds per 1-1-2021	***2.860***
Onttrekkingen voor derving inkomsten OMS	
2021 (50%)	-513
2022	-1.052
2023	-1.052
2024 (eerste kwartaal)	-243
Totaal onttrekkingen	***-2.860***
Resterend saldo na bovenstaande onttrekkingen	**0**

De berekening van de onttrekking aan het OMS-fonds is gebaseerd op wegvallende concessievergoedingen in de huidige beleidsperiode tot het einde van de concessieperiode (april 2024). In 2021 gaan wij uit van een afname van concessievergoedingen van 50%. Vanaf 2022 verwachten wij dat de concessievergoeding volledig is weggevallen.

Een voorstel voor het instellen van het OMS-fonds in de vorm van een bestemmingsreserve volgt bij de jaarrekening 2020. Hierin worden ook spelregels over de besteding en verantwoording van de middelen uit deze bestemmingsreserve opgenomen. Uitgangspunt hierbij is dat niet bestede middelen terugvloeien naar gemeenten.

3.2 Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Parallel aan de ontwikkeling van de landelijke OMS-voorziening (zie paragraaf 3.1) zijn landelijke afspraken gemaakt voor de werkwijze bij automatische meldingen (Beoordelingsprotocol automatische meldingen). Het toepassen van het nieuwe protocol zorgt ervoor dat alleen bij een hoge mate van zekerheid over de noodzakelijke brandweerzorg door de meldkamer wordt gealarmeerd met prioriteit 1. Dat is het geval als, na een automatische brandmelding, uit contact met het object blijkt dat er daadwerkelijk brand is. In andere gevallen (geen contact binnen 3 minuten, onduidelijk wat er is binnen 5 minuten, of nacontrole na melding ‘brand al uit’) volgt alarmering met lagere prioriteit. Voor overige situaties (andere oorzaak dan brand, niets aan de hand) volgt geen alarmering.

In het huidige protocol past de meldkamer brandweer een verificatietijd van maximaal 3 minuten toe bij OMS-meldingen. Automatische meldingen die telefonisch door een Particuliere Alarm Centrale (PAC) aan de meldkamer van de brandweer worden doorgegeven, worden door de centralist beoordeeld en hierna vindt eventuele alarmering plaats.

Het huidige protocol voor OMS-meldingen is na akkoord van het Algemeen Bestuur ingevoerd op 10 juli 2015. Op dit moment wordt bij 72% van de OMS-meldingen de brandweerpost niet gealarmeerd doordat de melding is geverifieerd door de meldkamer.

Als de brandweerpost wel wordt gealarmeerd, wordt in veel gevallen kort na de alarmering duidelijk dat geen brandweerzorg nodig is en wordt de alarmering voor de brandweerpost ingetrokken voordat het voertuig is uitgerukt. In de overige gevallen waarbij de brandweereenheid ter plaatse komt (deels gealarmeerd met lagere prioriteit, prioriteit 2), wordt na aankomst vaak geconstateerd dat geen brandweerzorg nodig is. Slechts in 5% van de alarmeringen is uiteindelijk brandweerzorg noodzakelijk.

Met het nieuwe protocol wordt meer tijd genomen voor verificatie, waardoor bij een groter deel van het aantal OMS-meldingen en PAC-meldingen de brandweerpost niet meer onnodig wordt gealarmeerd. Ook zal het aantal keren dat een brandweerpost met spoed wordt gealarmeerd (prioriteit 1) afnemen waardoor de overlast voor het overige verkeer vermindert. Als gevolg hiervan houden we rekening met een voordelig financieel effect van € 50k. In tabel 13 is het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) opgenomen.

Tabel 13: regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022**		
Regionale uitwerking landelijke beoordelingsprotocol automatische meldingen	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Afname personele kosten voor onnodige alarmeringen	-50	-	**-50**
Totaal effect	**-50**	**-**	**-50**

In het landelijke protocol wordt het alarmeren van de brandweer met lagere urgentie (prioriteit 2), bij twijfel of onduidelijkheid over een eventuele brand, als een overgangsmaatregel gezien. Uiteindelijk zal een niet geverifieerde automatische melding niet meer leiden tot een inzet van de brandweer. Bij een geleidelijke overgang krijgt de gebruiker steeds meer verantwoordelijkheid en groeit de maatschappelijke acceptatie. Een concreet voorstel voor de afbouw van de inzet van de brandweer bij twijfel of onduidelijkheid over een eventuele brand zal op termijn ter besluitvorming worden voorgelegd, inclusief de financiële consequenties.
Op termijn kan het geraamde voordeel dus nog verder oplopen als de inzet van de brandweer verder wordt afgebouwd.

3.3 Heroriëntatie AB-werkplaatsen

De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost zonder ingrijpende verbouwingen en meerkosten. In de kadernota en begroting 2019 is daarom gekozen om niet zeven maar twee werkplaatsen te verbouwen naar de huidige eisen, om daarna efficiënter te kunnen werken en de investeringen voor de verbouwingen en apparatuur van de ademluchtwerkplaatsen zoveel mogelijk te beperken.

Initieel is gekozen om te onderzoeken of de kazernes van Woerden en Veenendaal geschikt gemaakt kunnen worden om de werkplaatsen te laten voldoen aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. In de kazerne in Woerden zou het grootste deel van het (specialistische) werk verricht worden en de kazerne in Veenendaal is aangewezen om een beperkt deel van het reguliere werk en piekmomenten op te kunnen vangen.
Uitgebreid onderzoek heeft uitgewezen dat het inpassen van een industriële werkplaats in de bestaande kazerne in Woerden niet realiseerbaar is vanwege beperkte mogelijkheid tot uitbreiding van de kazerne en de benodigde draagkracht van de bestaande vloeren en fundering.

Een heroriëntatie op de AB-werkplaatsen is noodzakelijk nu de optie van inhuizing in een bestaande post niet mogelijk is. Voorgesteld wordt om op korte termijn een locatie te huren voor een periode van minimaal 5 jaar en deze als volwaardige AB-werkplaats in te richten, zodat zo snel mogelijk wordt voldaan aan de eisen in het kader van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Gelet op de doelstellingen uit het beleidsplan over zowel de personele als de materiële paraatheid, wordt op termijn gestreefd naar een structurele oplossing in een brandweerpost, waarbij de kazerne in Veenendaal in beeld blijft als overloopwerkplaats.

Het financiële effect van het niet op een bestaande locatie kunnen inhuizen bedraagt € 155k per jaar, uitgaande van een huurtermijn van 5 jaar. De structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de AB-werkplaatsen is berekend op basis van het bedrag voor de tijdelijke voorziening (huur en noodzakelijke kosten). In tabel 14 is een raming opgenomen van de structurele meerkosten en het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP).

Tabel 14: financieel effect heroriëntatie AB-werkplaatsen

Bedragen x € 1.000	Financieel effect 2022		
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Meerkosten AB-werkplaatsen wegens vervallen optie inhuizing	293	-	**293**
Inzet reservering kapitaallasten	-138	-	**-138**
Totaal effect	**155**	**-**	**155**

We beschouwen dit bedrag vooralsnog kader stellend voor de structurele oplossing. Indien van toepassing wordt dit bedrag bijgesteld in de begroting waarbij een eventueel voordeel zal terugvloeien naar gemeenten.

3.4 Overdracht beheer meldkamer

De overdracht van het beheer van de meldkamer heeft geleid tot een financieel nadeel, omdat de uitname uit de rijksbijdrage € 0,2 miljoen hoger is dan de wegvallende beheerskosten voor de VRU. Dit financiële nadeel is reeds verwerkt in de begroting 2020. Daarbij is gemeld dat de VRU dit nadeel verwacht te kunnen compenseren na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland door het efficiencyvoordeel op de personele lasten dat daarbij ontstaat. Aanvankelijk zou de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland begin 2022 plaatsvinden. In 2020 is bekend geworden dat dit pas wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2025 door een vertraging van de nieuwbouw in Hilversum. Door deze vertraging wordt het voorziene efficiencyvoordeel op de personele lasten pas later gerealiseerd.

Op verzoek van de VRU is een regeling met de politie getroffen om het financiële nadeel voor de VRU in de periode 2022 tot de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland te compenseren. Met deze middelen kan vanaf 2022 het financiële nadeel als gevolg van de overdracht van het beheer worden opgevangen. Vanaf 2025, na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland, wordt verwacht dat de verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 0,2 miljoen structureel binnen de begroting kan worden gedekt uit het verwachte efficiencyvoordeel op de personele lasten. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage reeds met ingang van 2022 structureel verlaagd kan worden met een bedrag van € 193k. In de begroting 2021 is aangegeven dat deze verlaging verwerkt zal worden bij de kadernota 2022. In tabel 15 is het financiële effect van de compensatieregeling politie in combinatie met het verwachte efficiencyvoordeel op personele lasten opgenomen.

Tabel 15: financieel effect mutatie overdracht beheer meldkamer

Bedragen x € 1.000	Financieel effect 2022		
Overdracht beheer meldkamer	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Effect uitname rijksbijdrage overdracht beheer Meldkamer	-193	-	**-193**
Verhoging gemeentelijke bijdrage begroting 2020	193	-	**193**
Verlaging gemeentelijke bijdrage	-193	-	**-193**
Totaal effect	**-193**	**-**	**-193**

3.5 Licentiekosten LCMS GZ

De veiligheidsregio heeft de wettelijke taak om te zorgen voor een systeem voor informatievoorziening tijdens crisisomstandigheden (Wvr, art 46 lid 3 en 4). Het landelijk Veiligheidsberaad heeft hiervoor het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) als standaard geadopteerd voor de veiligheidsregio's en hun 'witte' ketenpartners. De GHOR is een onderdeel van de Veiligheidsregio en heeft dientengevolge ook de verplichting om haar informatievoorziening op orde te hebben. Hierin wordt voorzien met een aanvullende LCMS omgeving waar alle zorgketenpartners op worden aangesloten: LCMS GZ. Dit om informatie snel en adequaat te delen en inwinnen van informatie over actuele incidenten, rampen en crisis en geplande evenementen.

Via de kadernota en begroting 2019 is de gemeentelijke bijdrage met € 48k verhoogd voor de licentiekosten van LCMS GZ. Hierbij is destijds aangegeven dat op termijn een daling van de licentiekosten werd voorzien, naarmate het aantal gebruikers toeneemt. Inmiddels is gebleken dat deze licentiekosten inderdaad zijn gedaald. Conform de toezegging bij de kadernota en begroting 2019 wordt deze verlaging doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. In tabel 16 is het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) weergeven.

Tabel 16: financieel effect mutatie licentiekosten LCMS GZ

Bedragen x € 1.000	Financieel effect 2022		
Licentiekosten LCMS GZ	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Licentiekosten LCMS GZ conform kadernota/begroting 2019	-48	-	**-48**
Indexering	-1	-	**-1**
Licentiekosten LCMS GZ werkelijk	37	-	**37**
Totaal effect	**-12**	**-**	**-12**

3.6 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangegeven.
De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige (nieuwbouw) bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen kwaliteitsborgers stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.
Ten tijde van het opstellen van de kadernota 2022 is nog onvoldoende duidelijk welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden. Er zullen werkzaamheden verdwijnen, maar mogelijk leidt dit ook tot een verschuiving van advieswerk naar toezicht. Wij blijven graag met gemeenten in gesprek over de komende ontwikkelingen en wijzigingen in rollen en taken.

3.7 Versterking GHOR

In de kadernota en begroting 2021 zijn ontwikkelingen in het spoed-zorgveld geduid die vragen om de versterking van de GHOR op het gebied van netwerkcoördinatie en informatiemanagement. In 2020 is een intern verkenningstraject gestart om de mogelijkheden tot versterking binnen de VRU te onderzoeken en in de samenwerking met anderen. Door de coronacrisis doorzien we scherp waar de versterking nodig is. De beweging die de GHOR moet maken ten aanzien van netwerkcoördinatie is om van operationeel/tactische regievoering naar strategische regievoering te komen en daarbij het niet-acute zorgnetwerk aan te haken. Het aanhaken van het niet-acute zorgnetwerk vraagt ook om meer regie op het informatiemanagement binnen het netwerk. Beide sporen zijn de afgelopen periode cruciaal gebleken in de samenwerking met het netwerk. Inhoudelijk is in de afgelopen periode een grote inhaalslag gemaakt, die nu bestendigd moet worden in de organisatie. Conform de bestuurlijke opdracht en het uitgangspunt 'nieuw voor oud' van het vigerende beleidsplan is het uitgangspunt dat dit binnen de bestaande kaders gebeurt.

3.8 Samenvatting ontwikkelingen

Tabel 17: samenvatting ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000 **Ontwikkelingen 2022**	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Hervorming OMS-stelsel	1.052	-1.052	**-**
Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen	-50	-	**-50**
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	155	-	**155**
Overdracht beheer meldkamer	-193	-	**-193**
Licentiekosten LCMS GZ	-12	-	**-12**
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**952**	**-1.052**	**-100**

4 Risico's

4.1 Taakdifferentiatie/ (On)gelijke behandeling vrijwilligers

Achtergrond
Bij de voorbereidingen voor aanpassingsvoorstellen voor de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is aan het licht gekomen dat de arbeidsvoorwaarden van brandweervrijwilligers op dit moment in strijd zijn met Europese wet- en regelgeving, in het bijzonder met de zogenaamd deeltijdrichtlijn. De reden hiervan is dat werkzaamheden en aanstellingseisen van beroepskrachten en vrijwilligers gelijk zijn, zodat brandweervrijwilligers op grond van het gelijkheidsbeginsel door hun werkgevers – de veiligheidsregio's – feitelijk als deeltijdwerkers beschouwd zouden moeten worden.

Ontwikkeling
De minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad laten onderzoeken hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. De mogelijke consequenties voor de brandweerorganisatie worden door alle veiligheidsregio's waaronder de VRU in het eerste halfjaar van 2021 in kaart gebracht. In de denkrichting wordt een taakdifferentiatie voorgesteld tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Uitgangspunt van de denkrichting is een werkbaar en fundamenteel onderscheid te maken tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers dat geen afbreuk doet aan het niveau en de kwaliteit van brandweerzorg.

Om te komen tot een fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers zijn de volgende denkrichtingen uitgewerkt:

1. Verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers vervalt;
2. Specialistische taken voor vrijwilligers worden beperkt tot maximaal één;
3. Beroepskrachten krijgen een zwaardere belasting op het gebied van vakbekwaamheid met als gevolg zwaardere opleidingseisen;
4. Beroepskrachten gaan ten opzichte van vrijwilligers meer niet-repressieve taken uitvoeren.

Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de vrijwilligersproblematiek. Waar zich het risico van een zeer substantiële kostenverhoging gaat voordoen en het tempo van die kostenverhoging is nog niet in te schatten, omdat een eventueel besluit om het gedachte model van taakdifferentiatie in te voeren nog gekoppeld zou kunnen worden aan een derogatiebesluit (uitstel van invoering) vanuit Europa. Dit betekent ook dat de duur van het verleende uitstel van de inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van de veiligheidsregio's nog niet bekend is. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd.

Tabel 18: kans en effect risico ongelijke behandeling vrijwilligers

Onderwerp	**Kans**	**Effect**	**Risico** (kans x effect)
Taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten	onbekend 50%	pm	pm

5 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) in 2022 opgenomen op basis van de mutaties in het financiële kader (zie hoofdstuk 2) en ontwikkelingen (zie hoofdstuk 3).

Tabel 19: mutaties bijdrage GBTP Totaal

Bedragen x € 1.000		Mutaties 2022 Totaal		
Gemeente	**Bijdrage GBTP begroting 2021**	**Mutaties financieel kader**	**Mutaties ontwikkelingen**	**Bijdrage GBTP kadernota 2022**
Renswoude	345	13	-0	358
Eemnes	546	10	-1	555
Oudewater	591	5	-1	596
Woudenberg	688	10	-1	697
Montfoort	813	4	-1	817
Lopik	861	13	-1	873
Bunnik	942	6	-1	947
Bunschoten	1.104	24	-1	1.127
Rhenen	1.141	15	-1	1.156
Wijk bij Duurstede	1.382	13	-2	1.393
Baarn	1.554	5	-2	1.558
Leusden	1.612	24	-2	1.635
IJsselstein	1.700	25	-2	1.723
De Bilt	2.655	-10	-3	2.642
De Ronde Venen	2.601	34	-3	2.633
Soest	2.691	-2	-3	2.686
Houten	2.295	38	-3	2.330
Utrechtse Heuvelrug	3.135	-39	-3	3.092
Woerden	2.994	21	-3	3.011
Vijfheerenlanden	3.312	163	-4	3.472
Stichtse Vecht	3.910	16	-4	3.922
Nieuwegein	3.715	56	-4	3.766
Veenendaal	3.131	58	-5	3.184
Zeist	4.051	55	-5	4.102
Amersfoort	9.860	25	-11	9.874
Utrecht	26.805	696	-33	27.468
Totaal	**84.437**	**1.279**	**-100**	**85.616**

6 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket

In tabel 20 is per gemeente de ontwikkeling van de vergoeding voor het gemeentelijk pluspakket (IGPP) opgenomen. Vanaf 2018 zijn de taakuitvoeringsovereenkomsten (TUO's) afgesloten voor onbepaalde tijd. Voor 2022 gaan we daarom uit van voortzetting van de plustaken. De vergoedingen voor 2022 kunnen nog veranderen als er tussentijds nog wijzigingen in de TUO's worden doorgevoerd.

Tabel 20: ontwikkeling vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP)

Bedragen x € 1.000

Gemeente	Vergoeding IGPP begroting 2021	Mutaties TUO's 2022	Loon- & prijs-aanpassing 2022	Vergoeding IGPP begroting 2022
Renswoude	-	-	-	-
Eemnes	38	-	1	39
Oudewater	19	-	0	19
Woudenberg	19	-	0	19
Montfoort	-	-		-
Lopik	-	-		-
Bunnik	-	-		-
Bunschoten	19	-	0	19
Rhenen	-	-		-
Wijk bij D.	92	-1	0	91
Baarn	36	-	1	37
Leusden	-	-		-
IJsselstein	16	-	0	16
De Bilt	-	-		-
De Ronde Venen	-	-		-
Soest	75	-	1	77
Houten	66	-1	0	65
Utrechtse Heuvelrug	104	-1	1	104
Woerden	127	-	3	129
Vijfheerenlanden	163	-	0	163
Stichtse Vecht	-	-		-
Nieuwegein	12	-	0	12
Veenendaal	69	-	1	70
Zeist	896	-	20	916
Amersfoort	447	-	9	456
Utrecht	1.240	-	21	1.262
Nog toe te rekenen	527	-	7	534
Totaal	**3.965**	**-3**	**67**	**4.029**

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Uitkering gemeentefonds, onderdeel B&R

In de onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen die de gemeenten in het gemeentefonds ontvangen voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding. De bedragen van 2022 zijn gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds 2020.

Tabel 21: bedragen GF onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding per gemeente

Bedragen x € 1.000	**Bedrag subcluster Brandweer en Rampenbestrijding**			
Gemeente	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Renswoude	338	350	378	388
Eemnes	536	563	594	609
Oudewater	585	611	637	653
Woudenberg	683	713	749	769
Montfoort	802	839	872	894
Lopik	852	889	934	957
Bunnik	958	1.003	1.042	1.068
Bunschoten	1.120	1.180	1.246	1.279
Rhenen	1.180	1.235	1.291	1.324
Wijk bij Duurstede	1.361	1.426	1.489	1.526
Baarn	1.565	1.649	1.707	1.751
Leusden	1.678	1.762	1.849	1.897
IJsselstein	1.812	1.908	1.975	2.025
De Bilt	2.646	2.785	2.860	2.933
De Ronde Venen	2.642	2.773	2.901	2.976
Soest	2.700	2.846	2.931	3.008
Houten	2.722	2.866	2.979	3.057
Utrechtse Heuvelrug	3.100	3.253	3.306	3.391
Woerden	3.064	3.221	3.344	3.431
Vijfheerenlanden	3.134	3.280	3.602	3.694
Stichtse Vecht	3.902	4.101	4.251	4.358
Nieuwegein	3.989	4.212	4.355	4.471
Veenendaal	4.052	4.281	4.468	4.585
Zeist	4.046	4.270	4.474	4.592
Amersfoort	10.061	10.624	10.973	11.262
Utrecht	29.105	30.750	32.585	33.438
Totaal	**88.634**	**93.389**	**97.792**	**100.337**

Opgemerkt wordt dat de begroting van gemeenten ten aanzien van de brandweer en rampenbestrijding naast de bijdrage aan de VRU ook bestaat uit andere kosten zoals de huisvestingskosten voor de brandweerposten (voor zover dit niet via het individueel gemeentelijk pluspakket bij de VRU wordt afgenomen), de kosten voor de gemeentelijke crisisbeheersing en de bluswatervoorziening.

7.2 Bijlage 2: Meerjarenraming bijdragen en vergoedingen 2022-2025

Tabel 22: bijdragen en vergoedingen 2022-2025 per gemeente*

Bedragen x € 1.000

Gemeente	GBTP 2022	IGPP 2022	Bijdrage 2022	GBTP 2023	IGPP 2023	Bijdrage 2023	GBTP 2024	IGPP 2024	Bijdrage 2024	GBTP 2025	IGPP 2025	Bijdrage 2025
Renswoude	358	-	358	358	-	358	361	-	361	359	-	359
Eemnes	555	39	594	555	39	594	560	39	599	558	39	597
Oudewater	596	19	615	596	19	615	601	19	620	599	19	618
Woudenberg	697	19	716	697	19	716	703	19	723	701	19	720
Montfoort	817	-	817	817	-	817	824	-	824	820	-	820
Lopik	873	-	873	873	-	873	880	-	880	877	-	877
Bunnik	947	-	947	947	-	947	956	-	956	957	-	957
Bunschoten	1.127	19	1.146	1.127	19	1.146	1.137	19	1.156	1.140	19	1.159
Rhenen	1.156	-	1.156	1.156	-	1.156	1.166	-	1.166	1.170	-	1.170
Wijk bij Duurstede	1.393	91	1.484	1.393	90	1.483	1.405	89	1.494	1.399	87	1.487
Baarn	1.558	37	1.594	1.558	37	1.594	1.572	37	1.608	1.572	37	1.609
Leusden	1.635	-	1.635	1.635	-	1.635	1.650	-	1.650	1.670	-	1.670
IJsselstein	1.723	16	1.739	1.723	16	1.739	1.740	15	1.755	1.761	15	1.776
De Bilt	2.642	-	2.642	2.642	-	2.642	2.666	-	2.666	2.660	-	2.660
De Ronde Venen	2.633	-	2.633	2.633	-	2.633	2.657	-	2.657	2.660	-	2.660
Soest	2.686	77	2.762	2.686	77	2.762	2.710	77	2.787	2.709	77	2.785
Houten	2.330	65	2.395	2.330	64	2.394	2.355	63	2.418	2.387	62	2.449
Utrechtse Heuvelrug	3.092	104	3.196	3.092	103	3.195	3.120	102	3.221	3.106	100	3.207
Woerden	3.011	129	3.140	3.011	129	3.140	3.039	129	3.168	3.047	129	3.176
Vijfheerenlanden	3.472	163	3.635	3.472	163	3.635	3.502	163	3.665	3.486	163	3.649
Stichtse Vecht	3.922	-	3.922	3.922	-	3.922	3.957	-	3.957	3.950	-	3.950
Nieuwegein	3.766	12	3.779	3.766	12	3.779	3.802	12	3.815	3.849	12	3.862
Veenendaal	3.184	70	3.254	3.184	70	3.254	3.221	70	3.291	3.269	62	3.331
Zeist	4.102	916	5.018	4.102	916	5.018	4.139	916	5.055	4.137	916	5.053
Amersfoort	9.874	456	10.330	9.874	456	10.330	9.965	456	10.421	9.993	456	10.449
Utrecht	27.468	1.262	28.730	27.468	1.262	28.730	27.738	1.262	29.000	27.833	1.262	29.095
Nog toe te rekenen	-	534	534	-	534	534	-	534	534	-	534	534
Totaal	**85.616**	**4.029**	**89.645**	**85.616**	**4.026**	**89.641**	**86.425**	**4.021**	**90.447**	**86.668**	**4.010**	**90.678**

De structurele bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) stijgt met € 0,81 miljoen in 2024 en € 1,05 miljoen in 2025 ten opzichte van 2022 als gevolg van de hervorming van het OMS-stelsel (zie paragraaf 3.1).
De vergoeding voor het IGPP kan in het meerjarig perspectief nog wijzigen. Met de gemeente Utrecht vindt nog overleg plaats over de verwerking van een aantal afspraken uit de taakuitvoeringsovereenkomst (TUO).
*deze meerjarenraming is onder voorbehoud van wijzigingen als gevolg van de nadere uitwerking van het financieel kader en ontwikkelingen bij de actualisatie van de begroting 2021 en het opstellen van de begroting 2022.

Commissie Mens en Samenleving

Dossiernummer	1857
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	10 juni 2021
Agendapunt	9.2
Omschrijving	Raadsvoorstel Zienswijze VRU ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021
ID	1911
Behandelend ambtenaar	Angelique Vaars
Telefoon	14030
E-mail	angelique.vaars@utrecht.nl
Datum collegebesluit	18 mei 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Veiligheid
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Welzijn, Maatschappelijke ondersteuning, Asiel en integratie/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	10 juni 2021

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Organisatieonderdeel	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Angelique Vaars
Kenmerk	8804728
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de ontwerpbegroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en er op wordt aangedrongen dat de VRU de kostenstijging van het FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) binnen de eigen begroting opvangt.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
In de bijgevoegde brief geeft de raad een zienswijze af op de ontwerpbegroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Context
Aanleiding
Per brief van 15 april 2021 heeft het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de ontwerpbegroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 van de VRU aan de raad aangeboden. De raad wordt gevraagd om uiterlijk op 11 juni 2021 een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021. Gezien de doorlooptijden van het besluitvormingstraject rondom het meireces lukt het helaas niet binnen de gevraagde datum te reageren. De VRU zal op 11 juni de conceptzienswijze ontvangen en geïnformeerd worden over de uitkomsten van de commissiebehandeling die op 10 juni 2021 is gepland.

De geactualiseerde begroting 2021 is gebaseerd op de begroting 2021 die op 6 juli 2020 is vastgesteld. De ontwerpbegroting 2022 is gebaseerd op de (geactualiseerde) begroting 2021 en de mutaties die zijn opgenomen in de kadernota 2022. De bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket wijzigt niet ten opzichte van de kadernota 2022.

In de ontwerpbegroting 2022 is rekening gehouden met de bijdrage uit de bestemmingsreserve OMS fonds voor de jaren 2022 en 2023. Dit is in lijn met de zienswijze van de raad op de kadernota 2022. Er wordt echter ook melding gemaakt van een (prognose) kostenstijging van het FLO-overgangsrecht die nog niet in de voorliggende geactualiseerde begroting 2021 en ontwerpbegroting 2022 is verwerkt.

Juridische context
Gemeente Utrecht vormt onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. De betrokken gemeenteraden worden conform deze gemeenschappelijke regeling en conform artikel 25 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld een zienswijze uit te brengen over de ontwerpbegroting.

Beoogd effect
De zienswijze zal worden betrokken bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021, die op 5 juli 2021 in de vergadering van het algemeen bestuur ter vaststelling voorliggen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad.
De raad heeft in een eerdere zienswijze een reactie gegeven op de Kadernota 2022 (21 januari 2021, agendapunt 12).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de ontwerpbegroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en er op wordt aangedrongen dat de VRU de kostenstijging van het FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) binnen de eigen begroting opvangt.
Argumenten	
1.1	De ontwerp-begroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 zijn in lijn met eerder gestelde kaders en de zienswijze van de raad op de kadernota 2022.
	Uitgangspunt blijft het voorkomen van stijging van de kosten van de gemeentelijke bijdrage, mede door het instellen van een OMS (Openbaar Meld Systeem) reserve fonds.

1.2.	De stijging van de gemeentelijke bijdrage in deze begrotingsperiode bestaat uitsluitend uit de technische toepassing van het financiële kader en ontwikkelingen die voortkomen uit bestaand beleid.
	Met name de loon-en prijsaanpassing en de (landelijke) hervorming van het OMS-stelsel zijn bepalend voor de verhoging van de bijdrage van het basistakenpakket.
1.3.	Na vaststelling van de kadernota 2022 heeft zich een aantal ontwikkelingen op het gebied van het FLO-overgangsrecht (Functioneel leeftijdsontslag) voorgedaan.
	Inmiddels wordt duidelijk dat er sprake is van een kostenstijging van het FLO-overgangsrecht ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2021 en de kadernota 2022. De financiële effecten van deze ontwikkelingen worden momenteel door de VRU doorgerekend en zijn derhalve niet in de voorliggende geactualiseerde begroting 2021 en ontwerpbegroting 2022 verwerkt. De VRU heeft toegezegd, dat zij mogelijkheden gaat onderzoeken om bovenstaande kostenstijging binnen de begroting op te lossen.

Financiën
Conform de bij de kadernota 2022 ingediende zienswijze, is het positieve rekeningresultaat van 2020 ingezet voor het instellen van het OMS(Openbaar Meld Systeem)-fonds (2,1 miljoen). Het instellen van het OMS-fonds voorkomt een stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van het wegvallen van de OMS-opbrengsten in deze beleidsperiode 2022 en 2023. In de ontwerpbegroting 2022 is dit al verwerkt.
De gemeentelijke bijdrage stijgt van 26,8 miljoen euro naar 27,2 miljoen euro vanwege de reguliere bijstelling van de loon- en prijsaanpassing (die overeenkomt met de loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds.

De hogere kosten FLO voor de komende jaren uit argument 1.3 komen boven op het knelpunt 2022 e.v. ter hoogte van 400.000 euro dat door ons al is betrokken bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2021.

Vervolg
Nadat alle gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten eventuele zienswijzen hebben gegeven worden de geactualiseerde begroting 2021 en de begroting 2022 opgesteld, deze liggen volgens planning op 5 juli 2020 ter vaststelling aan het algemeen bestuur van de VRU voor.

Participatie
Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie
Naast het verzenden van de zienswijzebrief is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU

Bijlagen informatief:
- Aanbiedingsbrief uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken
- Ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU
- Notitie zienswijzen Kadernota 2022
- Kadernota 2022

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Veiligheidsregio Utrecht

t.a.v. de heer B. van 't Hoog
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT

Behandeld door	C.E.J.M. Vaars	**Datum**	<volgt>
Doorkiesnummer	14 030	**Ons kenmerk**	8804728
E-mail	angelique.vaars@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en geactualiseerde begroting 2021 VRU
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk	21.0000807	**Verzonden**	
Uw brief van	15 april 2021	Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer Van 't Hoog,

Per brief van 15 april 2021 heeft de secretaris van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de ontwerp-begroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 aan ons aangeboden. Daarbij zijn wij in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 11 juni 2021 een zienswijze bij u in te dienen. In deze brief is onze zienswijze verwoord. Gezien de doorlooptijden van ons besluitvormingstraject rondom het meireces lukt het ons helaas niet binnen de door u gevraagde datum te reageren.

Deze ontwerp-begroting 2022 is in lijn met onze zienswijze op de concept kadernota 2022; wij stemmen in met de ontwerp-begroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 van de VRU, zoals aan ons kenbaar gemaakt.

Daarnaast vragen wij aandacht voor het volgende. De huidige context van financiële onzekerheid en krapte in de gemeentefinanciën dwingt gemeenten en hun verbonden partijen om extra kritisch te zijn op de kosten en daarmee de bijdrage van de gemeente.

In uw ontwerpbegroting geeft u aan, dat na vaststelling van de kadernota 2022 zich een aantal ontwikkelingen op het gebied van het FLO-overgangsrecht (Functioneel leeftijdsontslag) heeft voorgedaan. De financiële effecten van deze ontwikkelingen worden momenteel doorgerekend en zijn derhalve niet in de voorliggende geactualiseerde begroting 2021 en ontwerpbegroting 2022 verwerkt. Inmiddels wordt duidelijk dat er sprake is van een kostenstijging van het FLO-overgangsrecht ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2021 en de kadernota 2022.
Wij gaan ervan uit dat u binnen uw begroting ruimte vindt om deze kostenstijging op te vangen.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Datum
15 april 2021

Aan de gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten
Ter attentie van de voorzitter, en
Aan de colleges van burgemeesters en wethouders

contactpersoon
B. van 't Hoog
Concerncontroller

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

088 878 1000
accountmanagement@vru.nl

Ons kenmerk
21.0000807

Uw kenmerk
-

Bijlagen
4

Onderwerp
Uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken

Geachte raad,

Op 29 maart jl. heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2020 en de ontwerpbegroting 2022/geactualiseerde begroting 2021. Conform geldende procedure van de gemeenschappelijke regeling nodigen wij de gemeenteraden uit hierop hun zienswijze te geven.

In deze brief vindt u een toelichting op de belangrijkste onderwerpen uit de genoemde stukken, waarmee we u een samenhangend overzicht willen geven van zowel de verantwoording over het afgelopen jaar als de ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting van 2021 en 2022.

1. Voorlopige jaarstukken 2020

Zoals u kunt lezen in het voorwoord van de jaarstukken kijken we terug op een bewogen en bijzonder jaar dat vooral in het teken stond van de coronacrisis. In het eerste kwartaal van 2020 heeft de verspreiding van COVID-19 zich in Nederland gemanifesteerd. De veiligheidsregio heeft het afgelopen jaar, samen met alle 26 gemeenten, een belangrijke bijdrage geleverd aan de coördinatie van de crisisbeheersing. Sinds 12 maart 2020 is de regionale crisisorganisatie actief en sindsdien zijn in samenwerking met onze partners grote inspanningen geleverd voor het bestrijden van de coronacrisis.

Voor de VRU hebben de ontwikkelingen rond COVID-19 ook organisatorische consequenties gehad. Naast directe inzet van VRU-medewerkers bij de crisisbeheersing, is een bijdrage geleverd aan landelijke voorzieningen en heeft de VRU maatregelen getroffen om te zorgen voor de veiligheid van onze medewerkers (beschermingsmiddelen en handelingsprotocollen) en het borgen continuïteit van de hulpverlening en de bedrijfsvoering. Hierdoor is naast de inzet voor de coronacrisis ook de reguliere taakuitvoering binnen de mogelijkheden van de beperkingen voortgezet en zijn ook weer stappen gezet ten aanzien van de strategische doelstellingen uit het beleidsplan.

Net als bij andere bedrijven was de VRU gedwongen om veel werk vanuit huis en online uit te voeren. De organisatie heeft flexibiliteit en creativiteit getoond door bijvoorbeeld digitale middelen te ontwikkelen voor het vergroten van het risicobewustzijn, online huisbezoeken en webinars. Het thuiswerken heeft impact gehad op het werk, maar we kijken positief terug naar de wijze waarop dit in 2020 heeft gefunctioneerd. Veel van onze collega's konden niet thuiswerken, omdat het veiligheidswerk in de samenleving plaatsvindt. Denk hierbij aan alle brandweermensen, piketfunctionarissen en medewerkers in de COVID-19 crisisorganisatie. Het ter plaatse moeten gaan in de wetenschap dat het besmettingsrisico hoog kan zijn, vraagt om respect.

Veiligheidsregio Utrecht
Postbus 3154
3502 GD Utrecht
088 878 1000
info@vru.nl
www.vru.nl
brandweer.nl/utrecht
veiligheidsregioutrecht
@vrutrecht
@vrubrandweer

Iban
NL18 BNGH 0285 1331 79

kvk
51817330

We hebben in 2020 niet alles kunnen realiseren dat door ons gepland was, maar ook veel wel. De voorliggende jaarstukken bevatten de financiële verantwoording over 2020. Daarnaast wordt per programma inzicht gegeven in de geleverde prestaties. De gegevens van de jaarstukken 2020 zijn samengevat in de bijgevoegde infographic.

Financieel resultaat 2020 en resultaatbestemming

Wij sluiten 2020 af met een positief resultaat van € 2,1 miljoen. Dit is ongeveer 2,2% van de begroting. Dit positieve resultaat is vooral incidenteel van aard. In het jaarverslag is in paragraaf 1.1 een beknopte toelichting op het rekeningresultaat opgenomen.

Het algemeen bestuur van de VRU heeft besloten om het positieve rekeningresultaat vrijwel geheel in te zetten voor het instellen van het OMS-fonds. Een bedrag van € 2,1 miljoen van het positieve rekeningresultaat wordt in een OMS-fonds gestort. Op die manier wordt een stijging van de gemeentelijke bijdrage voor dit onderwerp in deze beleidsperiode (tot en met 2023) voorkomen. Het resterende deel van het positieve rekeningresultaat wordt, conform de bestuurlijk vastgestelde spelregels, gestort in de ontwikkel- en egalisatiereserve. De inzet van de middelen uit deze reserve is verwerkt in voorliggende ontwerpbegroting.

Tabel 1: voorstel bestemming rekeningresultaat 2020

Bedragen x € 1.000	
Voorstel resultaatbestemming 2020	**Bedrag**
Storting OMS-fonds	2.104
Storting ontwikkel- en egalisatiereserve	25
Totaal	**2.129**

2. Ontwerpbegroting 2022 / geactualiseerde begroting 2021

Hoofdlijnen geactualiseerde begroting 2021

De geactualiseerde begroting 2021 is gebaseerd op de begroting 2021 die op 6 juli 2020 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Naast de reguliere bijstelling van de loon- en prijsaanpassing (die overeenkomt met de loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds) wordt een aantal voordelen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Per saldo daalt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket daardoor met € 57K ten opzichte van de begroting 2021.

Hoofdlijnen ontwerpbegroting 2022

De ontwerpbegroting 2022 is gebaseerd op de geactualiseerde begroting 2021 en de in de kadernota 2022 opgenomen mutaties. De mutaties zijn niet gewijzigd ten opzichte van de kadernota 2022, met uitzondering van de mutatie ten aanzien van de ademluchtbescherming (AB) werkplaatsen. Voor dit onderwerp stijgt de bijdrage met € 32K minder dan in de kadernota 2022 was voorzien.

U bent in de gelegenheid gesteld om uw zienswijze te geven op de kadernota 2022. De nota zienswijzen kadernota 2022 is bijgevoegd als bijlage. Voorafgaand aan de vaststelling van de ontwerpbegroting zijn de zienswijzen besproken in het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur heeft besloten om de voorstellen uit de kadernota met inachtneming van een aantal opmerkingen ongewijzigd te verwerken in de voorliggende ontwerpbegroting.

In de zienswijzen op de kadernota 2022 is aandacht gevraagd voor de financiële positie van de gemeenten. Door een aantal gemeenten is gevraagd om het wegvallen van de OMS-opbrengsten

structureel op te vangen binnen de begroting van de VRU door nieuwe bezuinigingen door te voeren. Eventuele bezuinigingen van deze omvang vragen om fundamentele keuzes in de taakuitvoering. Het OMS-fonds zorgt ervoor dat een stijging van de bijdrage voor dit onderwerp tot en met 2023 wordt voorkomen en maakt het daarmee mogelijk om de bestuurlijke keuzes ten aanzien van de taakuitvoering te overwegen in het perspectief van de nieuwe beleidsperiode (2024-2027). Naast het instellen van het OMS-fonds wordt in de voorliggende stukken ook op andere manieren rekening gehouden met de financiële situatie van gemeenten. Zo worden – naast de reguliere en noodzakelijke stijgingen door voornamelijk loon- en prijsaanpassingen – in totaal voor € 0,5 miljoen aan financiële voordelen en besparingen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Daarnaast is een incidentele stijging van € 0,2 miljoen in 2021 en 2022 voorkomen door de kosten voor het tijdelijk behouden van het redvoertuig in Vianen binnen de begroting te dekken.

3. Zienswijze

Wij nodigen u uit om uw zienswijzen te formuleren op de voorlopige jaarstukken 2020 (inclusief resultaatbestemming) en de ontwerpbegroting 2022/geactualiseerde begroting 2021. Wij verzoeken u om uw zienswijze uiterlijk 11 juni 2021 aan het bestuur van de VRU kenbaar te maken, ter attentie van de concerncontroller, de heer Van 't Hoog.
De zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de definitieve jaarstukken 2020 en begroting 2022/geactualiseerde begroting 2021, die 5 juli 2021 in de vergadering van het algemeen bestuur ter vaststelling voorliggen.

Afsluitend

Zoals vorig jaar zomer aangekondigd neem ik binnenkort, na een periode van 8,5 jaar, afscheid als algemeen directeur-secretaris van de VRU. Met gepaste trots en grote dank kijk ik terug op de resultaten die we met elkaar hebben bereikt. Mijn doelstelling was de VRU een veiligheidsorganisatie van en voor alle gemeenten, ongeacht hun omvang, te laten zijn. Een veiligheidsregio die aansluit op de specifieke veiligheidsbehoeften van de gemeenten, in het besef dat eenieder in de samenleving in gelijke mate onze professionele hulp toekomt. Wij hebben de organisatie steeds verder verbeterd en het traject van regionalisering in nagenoeg al zijn facetten afgrond. Juist door verbinding te zoeken, betrouwbaar te zijn, steeds transparant dicht bij de gemeenten te staan en door gedurende achtereenvolgende begrotingsjaren, fors bezuinigend, oog te hebben voor de financiële positie van gemeenten. Onze doelstelling was en is ons werk steeds beter te doen en onderweg te leren, in een goede balans tussen onze professionele opvatting als veiligheidsdeskundigen en uw kaders als eigenaren en opdrachtgevers van de VRU.

Ik dank u voor de samenwerking en uw vertrouwen.

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht,

dr. P.L.J. Bos
secretaris

Bijlagen:

1. Voorlopige Jaarstukken 2020
2. Infographic VRU jaaroverzicht 2020
3. Ontwerpbegroting 2022/geactualiseerde begroting 2021
4. Nota zienswijzen kadernota 2022

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Ontwerp-Begroting 2022

& geactualiseerde begroting 2021 (concept)

Versie gemeenten 15 april 2021

Colofon
Stafafdeling Bestuur & Control
Team Planning & Control

Documentnummer: [corsa nummer]
Vastgesteld op: 5 juli 2021
Door: Algemeen bestuur VRU

Voorwoord

Graag bied ik u namens het algemeen bestuur van de VRU de begroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 aan. Deze begroting is gebaseerd op de Kadernota 2022 die in november 2020 door ons algemeen bestuur is vastgesteld. De bijdrage voor het gemeentelijk basispakket 2022 wijzigt niet ten opzichte van die Kadernota.

De ambitie is uitgesproken om in de beleidsperiode 2020-2023 (de looptijd van het vigerende beleidsplan) geen aanvullende structurele bijdrage te vragen voor nieuw beleid. Dat kan ook. De in het beleidsplan opgenomen beleidsambities vragen niet primair om structurele begrotingsimpulsen, maar zijn veelal richtsnoeren en gearticuleerde versterkingswensen op allerlei thema's die vragen om passende sturing, hernieuwde focus en een voortdurend efficiënt en actief inspelen op veranderingen in het veiligheidsdomein.

In dat veiligheidsdomein ligt onze wettelijke en collectief opgedragen gemeentelijke taak. Wij streven ernaar om die steeds beter uit te voeren. Wij willen snel ter plaatse komen, redden, blussen, goed communiceren bij incidenten en crises, deskundig en gericht adviseren over veiligheid, risico's onderkennen en helpen wegnemen, en veiligheidspartners laten samenwerken. Dat doen wij met elkaar voor iedereen die elke dag in deze regio woont en verblijft. Veiligheid maken wij samen!

Naast onze vaste taken zoals beschreven in deze begroting, willen we ook vooral leren van de coronacrisis waarvan we nu in het laatste stuk zitten. Op welke punten kon onze organisatie dankzij een crisis efficiënter werken dan normaal, wat is blijven liggen en is dat erg? Hoe konden we digitaal beter samenwerken, wat hebben onze partners en gemeenten fijn gevonden in de samenwerking en wat hebben ze gemist? Kortom: wat moeten we vooral behouden en waarvan kunnen we leren.

In alles staat voorop waar we het voor doen. Onze motivatie is helder: "wij helpen mensen in nood, motiveren mensen om zelfredzaam te zijn en dragen bij aan het wegnemen van onveilige situaties. Elke dag weer, en steeds beter".

Wij hopen dat wij samen met onze gemeenten en onze partners deze begrotingsperiode succesvol kunnen inzetten, vanzelfsprekend altijd aanspreekbaar op onze prestaties en bereid te leren en te verantwoorden.

Namens het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht,

dr. Peter L.J. Bos
Algemeen directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

1 Inleiding **7**
1.1 Opbouw begroting 7
1.2 Proces totstandkoming begroting 7
1.2.1 Geactualiseerde begroting 2021 *7*
1.2.2 Begroting 2022 *8*
1.2.3 Beleidsplan 2020-2023 *10*

2 Financiële hoofdlijnen **11**
2.1 Financieel kader 11
2.1.1 Bijstelling gemeentefonds *11*
2.1.2 Loonaanpassing *12*
2.1.3 Prijsaanpassing *13*
2.1.4 Lasten FLO-overgangsrecht *14*
2.1.5 Brede doeluitkering Rampenbestrijding *15*
2.1.6 Samenvatting effect mutaties financieel kader *16*
2.2 Ontwikkelingen bestaand beleid 17
2.2.1 Hervorming OMS-stelsel *17*
2.2.2 Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen *19*
2.2.3 Heroriëntatie AB-werkplaatsen *20*
2.2.4 Overdracht beheer meldkamer *21*
2.2.5 Licentiekosten LCMS GZ *22*
2.2.6 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen *22*
2.2.7 Versterking GHOR *23*
2.2.8 Tijdelijk behoud redvoertuig in Vianen *23*
2.2.9 Samenvatting effect mutaties bijstellingen bestaand beleid *23*
2.3 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket 24
2.4 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket 25

3 Beleidsbegroting – Programmaplan **26**
3.1 Risicobeheersing 26
3.1.1 Wat willen we bereiken? *26*
3.1.2 Wat gaan we daarvoor doen? *26*
3.1.3 Waarop sturen we? *28*
3.1.4 Wat kost het? *29*
3.2 Crisisbeheersing 30
3.2.1 Wat willen we bereiken? *30*
3.2.2 Wat gaan we daarvoor doen? *30*
3.2.3 Waarop sturen we? *32*
3.2.4 Wat kost het? *33*
3.3 GHOR 33
3.3.1 Wat willen we bereiken? *33*
3.3.2 Wat gaan we daarvoor doen? *33*
3.3.3 Waarop sturen we? *34*
3.3.4 Wat kost het? *35*
3.4 Brandweer 35
3.4.1 Wat willen we bereiken? *35*
3.4.2 Wat gaan we daarvoor doen? *36*
3.4.3 Waarop sturen we? *40*
3.4.4 Wat kost het? *41*

3.5 Meldkamer 41
3.5.1 Wat willen we bereiken? 41
3.5.2 Wat gaan we daarvoor doen? 41
3.5.3 Waarop sturen we? 42
3.5.4 Wat kost het? 43
3.6 Algemeen 44
3.6.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen 44
3.6.2 Overhead 44
3.6.3 Onvoorzien 45

4 Beleidsbegroting – Paragrafen 46
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 46
4.1.1 Weerstandscapaciteit 46
4.1.2 Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit 46
4.1.3 Kengetallen 47
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 48
4.2.1 Kapitaalgoederen 48
4.2.2 Onderhoud gebouwen en installaties 49
4.2.3 Onderhoud materieel 49
4.3 Financiering 49
4.3.1 Financieringsportefeuille 49
4.3.2 Risicobeheer 50
4.3.3 Verloop reserves 52
4.4 Bedrijfsvoering 54
4.4.1 Inleiding 54
4.4.2 Personeel 54
4.4.3 Interne beheersing 55
4.4.4 Duurzaamheid 55
4.4.5 Privacy 56
4.4.6 Vennootschapsbelasting 56
4.5 Verbonden partijen 56

5 Financiële begroting – baten en lasten 2021 en 2022 57
5.1 Baten en lasten 57
5.2 Overzicht van baten en lasten 57
5.3 Incidentele baten en lasten 58

6 Financiële begroting – Meerjarenraming 2022-2025 59
6.1 Meerjarenraming 2022-2025 59
6.2 Stand en meerjarig verloop reserves 60
6.3 Gemeentelijke bijdrage 2022-2025 60

7 Financiële begroting – uiteenzetting financiële positie 62
7.1 Geprognosticeerde balans 62
7.2 EMU-saldo 63

Bijlage 1: Overzicht bijstelling bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) 64

Bijlage 2: Meerjarenraming bijdrage GBTP 2022-2025 66

Bijlage 3: Baten en lasten per taakveld 67

Bijlage 4: Tarieventabel 2021 en 2022 68

Bijlage 5: Vergoedingentabel 2021 en 2022 **69**

Bijlage 6: Compensatiebedragen **71**

Bijlage 7: Verdelingsgrondslag bijdrage gemeentelijk basistakenpakket **72**

Bijlage 8: Investeringen 2021-2022 **73**

Bijlage 9: Begrippen en afkortingen **74**

1 Inleiding

1.1 Opbouw begroting

Deze begroting is als volgt opgebouwd:

- Een inleiding met daarin het proces van de totstandkoming van deze begroting en de financiële hoofdlijnen, die ook zijn opgenomen in de kadernota 2022;
- De beleidsbegroting met daarin een weergave van onze primaire producten c.q. diensten in het programmaplan. Daarnaast zijn in de paragrafen de beheersmatige aspecten vastgelegd;
- De financiële begroting met daarin de lasten en baten voor de jaren 2021 en 2022, gevolgd door de meerjarenraming voor de jaren 2022 t/m 2025 en een uiteenzetting van de financiële positie. Tevens bevat de financiële begroting een aantal (deels verplichte) bijlagen.

Figuur 1 Opbouw begroting

1.2 Proces totstandkoming begroting

De basis voor deze begroting zijn de vastgestelde begroting 2021, de kadernota 2022 en de zienswijzen daarop van de gemeenteraden.

Figuur 2 Proces begroten en verantwoorden VRU

1.2.1 Geactualiseerde begroting 2021

De geactualiseerde begroting 2021 is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2021, waarop de volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- De beleidsteksten en indicatoren zijn geactualiseerd;
- Het financiële kader is geactualiseerd (o.a. de reguliere loon- en prijsaanpassing);
- Een aantal beleidsontwikkelingen als gevolg van exogene ontwikkelingen is verwerkt
- Een aantal (incidentele) technische wijzigingen voor het lopende boekjaar is doorgevoerd zonder effect op de gemeentelijke bijdrage.

De financiële positie van de gemeenten is betrokken bij de invulling van de financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting 2022. Het dagelijks bestuur zal actief blijven zoeken naar mogelijkheden om – binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders – de gemeentelijke bijdrage voor 2021 en 2022 verder te beperken, bijvoorbeeld door inzet van het verwachte positieve rekeningresultaat van 2020.

Restant taakstelling repressieve efficiency Utrecht
Het grootste deel van de specifieke bezuinigingstaakstelling voor (brandweer)repressie in het gebied van de gemeente Utrecht is inmiddels ingevuld. Het resterende deel bedraagt € 283K. Vanaf 2018 is het restant van de taakstelling ingevuld met incidentele middelen uit de bestemmingsreserve Repressieve Efficiency Utrecht. Zowel door het financiële toezicht van de Provincie Utrecht als de bestuurlijke adviescommissie Bedrijfsvoering en Financiën is gewezen op de noodzaak om tot een structurele invulling te komen. We zien op dit moment geen mogelijkheden om dit restant in te vullen zonder dat dit gevolgen heeft voor de dienstverlening in het kader van de brandweerzorg in het gebied van de gemeente Utrecht. In de bestemmingsreserve Repressieve Efficiency Utrecht is nog incidentele dekking aanwezig voor 2021. We zijn met de gemeente Utrecht in gesprek om in samenhang met het individueel gemeentelijk pluspakket te komen tot een structurele invulling van het resterende deel van de taakstelling die per 2022 kan worden geeffectueerd.

Kosten tijdelijk behoud van het redvoertuig in Vianen
Op 6 juli 2020 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het tijdelijk behouden van het redvoertuig in Vianen tijdens de beleidsplanperiode 2020-2023. De daarmee gemoeide kosten van € 90K per jaar zouden bij de actualisatie van de begroting 2021 worden verwerkt. Om de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te beperken, is voor de voorzienbare kosten gezocht naar incidentele dekking binnen de begroting voor de jaren 2021 en 2022. Hierdoor wordt een incidentele stijging van de bijdrage van in totaal € 180K voorkomen.

COVID-19
De ontwikkelingen rond COVID-19 hebben ook voor de begroting 2021 consequenties voor de VRU, omdat de veiligheidsregio's ook in 2021 een centrale rol vervullen bij de coördinatie van crisisbeheersing. De extra kosten die wij voor 2021 verwachten zijn geraamd op € 0,5 miljoen. Deze meerkosten kunnen wij in ieder geval t/m het tweede kwartaal declareren bij het rijk (Ministerie van VWS) en hebben wij derhalve als opbrengst geraamd. Omdat de vergoeding van de meerkosten pas definitief wordt na controle en vaststelling op deze declaratie hebben wij deze opbrengst als stelpost in de begroting 2021 opgenomen en vermeld in de risicoparagraaf. Per saldo heeft COVID-19 daarmee geen gevolgen voor de hoogte van de gemeenschappelijke bijdrage voor het basistakenpakket zoals opgenomen in voorliggende begroting.

1.2.2 Begroting 2022
Hieronder volgt een beschrijving van het proces van de totstandkoming van de begroting 2022, vanaf de concept-kadernota 2022 tot de voorliggende begroting 2022.

Het eerste concept van de kadernota 2022 is in september 2020 voor het eerst besproken met de gemeentelijke ambtenaren en in oktober 2020 voorgelegd aan de adviescommissie gemeentesecretarissen, het dagelijks bestuur en de bestuurlijke adviescommissie (BAC) Bedrijfsvoering en Financiën.

Naar aanleiding hiervan zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd en adviezen overgenomen:
- De voortgang van het herijkingsonderzoek is specifiek toegelicht in relatie tot het mogelijk effect op de ijkpuntscores die als verdelingsgrondslag van de gemeentelijke bijdrage van het basistaken dient;
- De consequenties van de recente ontwikkelingen op het gebied van OMS zijn uitgezocht en in beeld gebracht;
- De argumentatie en toelichting bij paragraaf 3.3 'Heroriëntatie AB-werkplaatsen' zijn aangescherpt;
- In de aanbiedingsbrief bij de kadernota is nader toegelicht hoe rekening wordt gehouden met de financiële situatie van de gemeenten.

De gewijzigde concept-kadernota 2022 is op 2 november 2020 nogmaals besproken met betrokken ambtenaren van de gemeenten via een online bijeenkomst. De kadernota is op 9 november jl. behandeld in het algemeen bestuur van de VRU, bestaande uit alle burgemeesters van gemeenten in de provincie. Hierbij is besloten om in te stemmen met het voornemen om een bestemmingsreserve in de vorm van een OMS-fonds in te stellen voor de duur van de huidige concessieperiode. Ook is opdracht gegeven om in de begroting 2022 het doel, de hoogte, de looptijd en de inzet van deze reserve vast te leggen. De kadernota 2022 is - met inachtneming van de hiervoor vermelde aanvullingen - op 9 november 2020 vastgesteld door het algemeen bestuur. Vervolgens is de kadernota op 12 november 2020 aangeboden aan de gemeenteraden met daarbij de uitnodiging om hun zienswijze kenbaar te maken.

Zienswijzen kadernota 2022
In de BAC bedrijfsvoering en financiën is op 27 januari 2020 gesproken over de tot dan toe ontvangen zienswijzen op de kadernota 2022. De BAC heeft eerder al positief geadviseerd op de voorstellen in de kadernota en ziet naar aanleiding van de zienswijzen geen aanleiding tot inhoudelijke wijzigingen. De BAC adviseert om voorbereid te zijn op mogelijk negatieve effecten van wijziging van het landelijk verdeelmodel van het gemeentefonds. Deze kunnen leiden tot lastige keuzen en bezuinigingen en inspanningen om de VRU betaalbaar te houden. Daarnaast is geadviseerd om besluiten over een eventuele financiële bezuinigingstaakstelling te koppelen aan fundamentele keuzes in de taakuitvoering. Het ligt voor de hand om te besluiten over dergelijke keuzes in het licht van het volgende beleidsplan. Op basis van de stand van de ingekomen zienswijzen op 28 januari 2021 heeft het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur voorgesteld met inachtneming van het advies van de BAC bedrijfsvoering en financiën de voorstellen uit de kadernota ongewijzigd te verwerken in de ontwerpbegroting 2022.

De zienswijzen op de kadernota zijn vervolgens op 8 februari 2021 in het algemeen bestuur besproken. Naar aanleiding hiervan is afgesproken de kadernota 2022 verder uit te werken in de ontwerpbegroting 2022. Dit betekent dat bij besluitvorming over de voorlopige jaarstukken 2020 wordt voorgesteld om een belangrijk deel van het positieve rekeningresultaat 2020 in te zetten voor de hervorming van het OMS-stelsel. In de kadernota 2022 is reeds voorgesteld een OMS-fonds in te richten, gefinancierd uit het jaarresultaat 2020. Voor de hoogte van het fonds is in de kadernota nog uitgegaan van een bedrag van € 2,6 miljoen om hiermee de gemiste opbrengsten in de periode 2021-2024 te kunnen dekken. In de voorliggende (concept)begroting is dit bedrag naar beneden bijgesteld. Nu wordt uitgegaan van een bedrag van € 2,1 miljoen die in 2022 en 2023 wordt ingezet om het wegvallen van de opbrengsten in 2022 en 2023 volledig te dekken. Hiermee wordt een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdrage in de huidige beleidsperiode van 2020-2023 voorkomen. Voor 2021 schatten wij in de reeds begrote opbrengsten te kunnen realiseren. Daarnaast bevat de begroting 2022 ook een aantal positieve bijstellingen die in mindering worden gebracht op de gemeentelijke bijdrage en is incidentele dekking gevonden voor het tijdelijk behouden van het redvoertuig in Vianen.

Lasten FLO-overgangsrecht
Na het vaststellen van de kadernota 2022 is er een aantal ontwikkelingen op het gebied van de lasten voor het FLO-overgangsrecht geweest. We wachten nog op nadere informatie over de uitwerking (LOGA-brief) die medio maart 2021 beschikbaar komt. De financiële effecten zijn op dit moment nog niet duidelijk en daarom ook nog niet verwerkt in de voorliggende stukken. Wel is zeker dat de ontwikkelingen zullen leiden tot een kostenstijging. In de bestuurlijke adviescommissie bedrijfsvoering en financiën is hier over gesproken. De komende weken zullen we de meerjarenraming voor de lasten van het FLO-overgangsrecht actualiseren en (laten) valideren. We zullen de geactualiseerde meerjarenraming voor de FLO-lasten verwerken in de versie van de begroting voor het AB van 5 juli. In aanloop daar naartoe wordt bezien of een begrotingswijziging nodig.

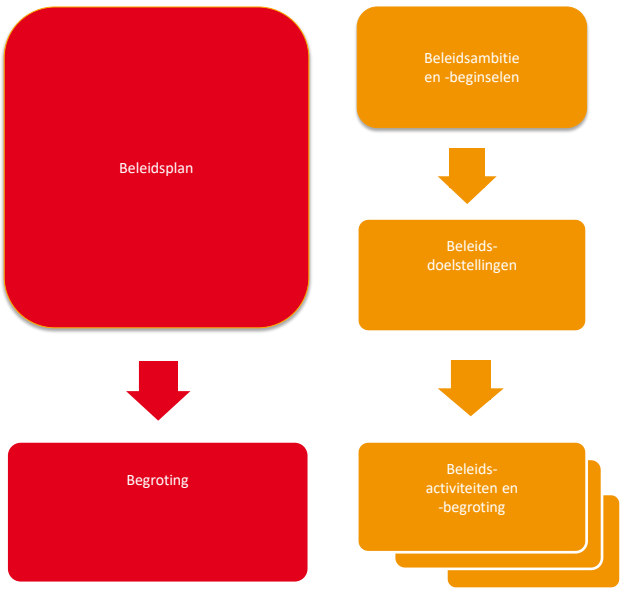
1.2.3 Beleidsplan 2020-2023

De opbouw van het huidige beleidsplan dat het AB in juli 2019 vaststelde, volgt de indeling van de programmaonderdelen van de begroting van de VRU. Hiermee is een optimale aansluiting tussen de beleidscyclus en de planning-en-controlcyclus geborgd.

Deze begroting heeft betrekking op het derde jaar van de huidige beleidsperiode. De strategische doelstellingen die in het beleidsplan zijn opgenomen worden via de reguliere begrotingscyclus nader uitgewerkt in concrete beleidsactiviteiten per jaar. Op basis daarvan wordt de meerjarenraming jaarlijks bijgesteld.

Begrotingswijzigingen die effect hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen worden altijd voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. De gemeenten worden op deze manier in de gelegenheid gebracht om zowel invloed uit te oefenen op de strategische koers van de VRU die wordt beschreven in het beleidsplan, als de concrete uitwerking en financiële vertaling daarvan in de begroting.

Figuur 3 Samenhang beleidscyclus en planning-en-controlcyclus

2 Financiële hoofdlijnen

2.1 Financieel kader

2.1.1 Bijstelling gemeentefonds

De ontwikkeling van het gemeentefonds is van invloed op de begroting van de VRU. De voorliggende begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds. De meeste gemeentebegrotingen zijn gebaseerd op de daarop volgende meicirculaire.

In 2020 is een landelijk herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds uitgevoerd. Op 7 december 2020 hebben de fondsbeheerders de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over het vervolgproces van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Reden hiervoor is onder andere de huidige financiële positie van gemeenten.
De effecten van het herijkingsonderzoek op het verdeelmodel van de VRU en daarmee op de individuele bijdrage per gemeente zullen niet eerder dan bij besluitvorming over de kadernota 2023 (najaar 2021) of de begroting 2023 (voorjaar 2022) specifiek aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Op basis van gangbare normeringssystematiek worden de gemeenten bij de meicirculaire 2021 via de uitkering van het gemeentefonds voor het jaar 2022 gecompenseerd voor zowel de wijzigingen van de verdeling van de gemeentelijke bijdrage als de loon- en prijsontwikkeling voor 2022. Het financiële effect van de loon- en prijsontwikkeling, zoals opgenomen in de kadernota 2022 van de VRU, wordt daarmee indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen.[1]

Conform artikel 4.2 A van de Gemeenschappelijke Regeling vormen de ijkpuntscores van het Gemeentefonds voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding de grondslag voor het relatieve aandeel van de gemeenten in de totale bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (hierna GBTP). De ijkpuntscores leiden niet tot een verandering van de totale bijdrage voor het GBTP. De ijkpuntscores worden alleen gebruikt om de verdeling tussen de gemeenten onderling te berekenen. Op totaalniveau is de bijstelling van de ijkpuntscores dus per saldo neutraal. Per gemeente kunnen wel verschuivingen plaatsvinden, afhankelijk van de ontwikkeling van de ijkpuntscores.

In tabel 1 zijn de geactualiseerde percentages voor de begroting 2021 en de percentages voor 2022 opgenomen op basis van de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds. Ter vergelijking zijn ook de percentages uit de begroting 2021 vermeld.

[1] Het is mogelijk dat de loon- en prijsontwikkelingen bij het Rijk niet volledig gelijk zijn aan de loon- en prijsontwikkelingen bij gemeenten maar deze ontwikkelingen volgen wel eenzelfde trend.

Tabel 1 Verdelingsgrondslag (relatief aandeel ijkpuntscores) bijdrage GBTP

Verdelingsgrondslag bijdrage GBTP			
Gemeente	**Begroting 2021**	**Begroting 2021a**	**Kadernota 2022**
Renswoude	0,37%	0,39%	0,39%
Eemnes	0,60%	0,61%	0,61%
Oudewater	0,65%	0,65%	0,65%
Woudenberg	0,76%	0,77%	0,77%
Montfoort	0,90%	0,89%	0,89%
Lopik	0,95%	0,96%	0,95%
Bunnik	1,07%	1,07%	1,06%
Bunschoten	1,26%	1,27%	1,27%
Rhenen	1,32%	1,32%	1,32%
Wijk bij Duurstede	1,53%	1,52%	1,52%
Baarn	1,77%	1,75%	1,75%
Leusden	1,89%	1,89%	1,89%
IJsselstein	2,04%	2,02%	2,02%
De Bilt	2,98%	2,92%	2,92%
De Ronde Venen	2,97%	2,97%	2,97%
Soest	3,05%	3,00%	3,00%
Houten	3,07%	3,05%	3,05%
Utrechtse Heuvelrug	3,48%	3,38%	3,38%
Woerden	3,45%	3,42%	3,42%
Vijfheerenlanden	3,51%	3,68%	3,68%
Stichtse Vecht	4,39%	4,35%	4,34%
Nieuwegein	4,51%	4,45%	4,46%
Veenendaal	4,59%	4,57%	4,57%
Zeist	4,57%	4,58%	4,58%
Amersfoort	11,38%	11,22%	11,22%
Utrecht	32,94%	33,32%	33,33%
TOTAAL	**100%**	**100%**	**100%**

Wijzigingen in de ijkpuntscores lopen synchroon met de hoeveelheidsmutatie van de algemene uitkering[2] die de individuele gemeenten van het rijk ontvangen. Dit betekent dat een wijziging in het relatieve aandeel in de ijkpuntscores indirect gecompenseerd wordt door een mutatie in de algemene uitkering.

In tabel 16 is per gemeente de bijdrage aan het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) voor 2021 en 2022 opgenomen. Deze bijdrage is gerelateerd aan het relatieve aandeel in de ijkpuntscores. In tabel 17 is de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) voor 2021 en 2022 opgenomen. De vergoeding die gemeenten betalen is gebaseerd op taakuitvoerings-overeenkomsten (TUO's) die de VRU met individuele gemeenten heeft gesloten.

2.1.2 Loonaanpassing

De gemeentelijk bijdrage wordt geïndexeerd volgens artikel 4.3 van de Gemeenschappelijke Regeling. De loonaanpassing volgt de algemene loonontwikkeling[3]. In tabel 2 is het financiële

[2] De mutatie als gevolg van de actualisatie van de maatstaven die gerelateerd zijn aan het cluster Brandweer- en rampenbestrijding, gebaseerd op de septembercirculaire 2020.
[3] Bijdrageverordening, artikel 1: de loonontwikkeling conform de Collectieve Arbeidsregeling (CAR) en mutaties in de premieplichtigen van de werkgever op basis van wet CAR en rechtspositieregeling.

effect van de loonontwikkeling op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) opgenomen[4].

Tabel 2 Financieel effect loonaanpassing GBTP

Bedragen x € 1.000		Financieel effect GBTP		
Loonaanpassing GBTP	**% Loon-aanpassing**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Cumulatief 2022**
Mutatie stelpost looncompensatie 2021	0,10%	65	-	**65**
Stelpost looncompensatie 2022	1,30%	-	859	**859**
Totaal effect GBTP	**1,40%**	**65**	**859**	**924**

Bij het opstellen van deze begroting is er nog geen nieuwe CAO afgesloten voor de periode vanaf 1 januari 2021. Om de loonontwikkeling goed te kunnen volgen is hiervoor bij het opstellen van de kadernota 2022 een stelpost voor looncompensatie opgenomen. De berekening van deze stelpost is gebaseerd op de indexcijfers uit de circulaires van het gemeentefonds. Voor de begroting 2021 is al een percentage van +2,6% aan looncompensatie in de begroting verwerkt. Het percentage voor 2021 is op basis van de septembercirculaire 2020 bijgesteld van 2,6% naar 2,7% (+ 0,1%).
De premieontwikkeling ABP en sociale verzekeringslasten hebben ook invloed op de loonkosten. De ABP-premies voor 2021 zijn in december 2020 vastgesteld en samen met een stijging van sociale lasten per 1 januari 2021 leidt dit tot een stijging van het werkgeversaandeel in 2021 met 1,06%. Deze stijging wordt in principe gedekt uit de genoemde stelpost voor loonontwikkeling. Het restant van de stelpost looncompensatie 2021 is bedoeld voor de CAO 2021 en bedraagt +1,6% (€ 1.042K).

Voor de loonontwikkeling 2022 (CAO en premies) is ook een stelpost in de begroting opgenomen. Voor 2022 bedraagt het percentage voor looncompensatie +1,3% (€ 859K). In totaal bedraagt de structurele loonaanpassing voor 2022 inclusief de doorwerking van de structurele aanpassing in 2021 +1,4%. Bij actualisatie van de begroting 2022 wordt het percentage voor 2022 structureel bijgesteld op basis van de dan geldende CAO en vastgestelde premie's. Hiermee wordt de stelpost structureel vertaald naar de werkelijke loonontwikkeling en indien van toepassing verrekend met de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket.

2.1.3 Prijsaanpassing

Voor de prijsaanpassing hanteert de VRU de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product zoals berekend door het Centraal Plan Bureau en gepubliceerd in de septembercirculaire van het gemeentefonds. Dit is conform artikel 1 sub j van de Bijdrageverordening VRU. Daarbij vindt jaarlijks een correctie plaats op basis van de geactualiseerde cijfers over de voorliggende twee jaren. Zo wordt nooit te veel of te weinig geïndexeerd[5]. Tabel 3 geeft inzicht in het financieel effect van deze prijsaanpassing op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP).

[4] Het financiële effect van de loonontwikkeling zoals opgenomen in de begroting 2022 van de VRU, wordt indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het rijk ontvangen. De loonontwikkeling van het rijk wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten. De compensatie voor de gemeentelijke loonontwikkeling 2022 wordt bij de meicirculaire 2021 toegekend.
[5] Het financieel effect van de prijsaanpassing zoals opgenomen in de begroting 2022 van de VRU, wordt indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het rijk ontvangen. De prijsontwikkeling van het rijk is cf. de begroting van de VRU gebaseerd op de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product (prijs BBP). De prijsontwikkeling wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten (prijsmutatie). De compensatie voor de gemeentelijke prijsontwikkeling 2022 wordt bij de meicirculaire 2021 toegekend.

Tabel 3 Financieel effect prijsaanpassing GBTP

Bedragen x € 1.000		Financieel effect GBTP		
Prijsaanpassing GBTP	**% Prijs-aanpassing**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Cumulatief 2022**
Mutatie prijsaanpassing 2019	0,50%	148	-	**148**
Mutatie prijsaanpassing 2020	0,20%	59	-	**59**
Mutatie prijsaanpassing 2021	-0,20%	-59	-	**-59**
Mutatie prijsaanpassing 2021	***0,50%***	***148***	***-***	***148***
Prijsaanpassing 2022	1,40%	-	413	413
Prijsaanpassing 2022	***1,40%***	***-***	***413***	***413***
Totaal effect GBTP	**1,90%**	**148**	**413**	**561**

Voor 2021 bedraagt de correctie over 2021 en de twee voorgaande jaren +0,5%. Voor 2022 bedraagt de prijsaanpassing +1,4%. De totale prijsaanpassing voor de begroting 2022 komt daarmee uit op +1,9%.

2.1.4 Lasten FLO-overgangsrecht

Het financiële kader van de lasten FLO-overgangsrecht bestaat uit een structurele en een incidentele component. Schommelingen in de kostenprognose worden geëgaliseerd via de 'Bestemmingsreserve lasten FLO-overgangsrecht'.

Na vaststelling van de kadernota 2022 heeft zich een aantal ontwikkelingen op het gebied van het FLO-overgangsrecht voorgedaan. De financiële effecten van deze ontwikkelingen worden momenteel doorgerekend en zijn derhalve niet in de voorliggende geactualiseerde begroting 2021 en ontwerpbegroting 2022 verwerkt. Inmiddels wordt duidelijk dat er sprake is van een kostenstijging van het FLO-overgangsrecht ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2021 en de kadernota 2022. In algemene zin geldt dat het FLO-overgangsrecht is gebaseerd op een netto-inkomensgarantie. Veranderingen (in premies en het fiscale regime) hebben hierdoor direct invloed op de (werkgevers)lasten van het FLO-overgangsrecht. Naast de reguliere loonaanpassing wordt de stijging van de lasten verwacht door een aantal factoren:

- Een recent aangenomen wetsvoorstel tot aanpassing van de duur van de toepassing levensloop.
- Een recente aanpassing in de zienswijze van de belastingdienst ten aanzien van de toepassing van de RVU (Regeling voor Vervroegde Uittreding)-boete.
- Voor ambtenaren met afwijkende FLO-leeftijden (FLO 60 jaar) hebben cao-partijen overeenstemming bereikt over de opname van levenslooptegoeden vóór 1 januari 2022 en over de afkoop van deze aanspraken indien de tegoeden niet of niet in zijn geheel vóór 1 januari 2022 kunnen worden opgenomen. De afkoop leidt tot incidentele kosten in 2021.
- Uit een analyse van de werkelijke kosten in 2020 is gebleken dat de begroting op een aantal onderdelen ontoereikend was. De meerjarenbegroting wordt op deze onderdelen bijgesteld.

Medio maart volgt er nog een LOGA-brief waarin een aantal nieuwe landelijke afspraken over het FLO-overgangsrecht nader zijn uitgewerkt. Deze uitwerking wordt meegenomen in de herberekening van de lasten van het FLO-overgangsrecht. De geactualiseerde meerjarenraming zal worden verwerkt in de eerste bestuurlijke rapportage van 2021. Op basis van de eerste bestuurlijke rapportage voor 2021 en de geactualiseerde meerjarenraming van de lasten voor het FLO-overgangsrecht zal worden bezien of een tussentijdse begrotingswijziging voor 2021 en 2022 noodzakelijk is, of dat de geactualiseerde meerjarenraming van de lasten voor het FLO-overgangsrecht later kan worden verwerkt als onderdeel van de reguliere herijking van het

financiële kader in de kadernota voor 2023 (najaar 2021) en de actualisatie van de begroting 2022 (voorjaar 2022). Conform eerdere toezeggingen zal hierbij worden bezien welke mogelijkheden er binnen de begroting zijn om het effect op de gemeentelijke bijdrage zo veel mogelijk te beperken.

De actualisatie van de kostenprognose is nog niet verwerkt in de meerjarenraming van de begroting 2022. In tabel 4 is de meerjarenraming van de lasten FLO-overgangsrecht weergegeven die overeenkomt met de opgave uit de begroting 2021 (geïndexeerd) en kadernota 2022.

Tabel 4: meerjarenraming lasten FLO-overgangsrecht 2021-2025

Bedragen x € 1.000					
Meerjarenraming FLO overgangsrecht	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten FLO- overgangsrecht begroting 2021	4.682	2.993	3.138	3.097	2.944
Storting/ onttrekking reserve FLO-overgangsrecht	-1.677	52	-93	-52	101
Totaal lasten FLO overgangsrecht	**3.005**	**3.045**	**3.045**	**3.045**	**3.045**

De mutatie van de lasten FLO-overgangsrecht zoals opgenomen in de kadernota 2022 kan worden opgevangen door inzet van de bestemmingsreserve 'Lasten FLO-overgangsrecht'. De actualisatie van de meerjarenraming leidt in dat geval niet tot een mutatie van de gemeentelijke bijdrage. Tabel 5 geeft inzicht in het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage voor het basistaken-pakket (GBTP) specifiek voor de jaren 2021 en 2022, zoals opgenomen in de begroting 2021 (geïndexeerd) en kadernota 2022.

Tabel 5: financieel effect mutatie lasten FLO-overgangsrecht

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect GBTP**		
Lasten FLO-overgangsrecht	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Cumulatief 2022**
Lasten FLO-overgangsrecht 2021 structureel	3.000	3.000	6.000
Bijstelling via reguliere loon- en prijsaanpassing	5	45	50
Lasten FLO-overgangsrecht structureel	***3.005***	***3.045***	***6.050***
Lasten FLO-overgangsrecht 2021 incidenteel	1.677	-52	1.625
Lasten FLO-overgangsrecht incidenteel	***1.677***	***-52***	***1.625***
Totaal lasten FLO-overgangsrecht	***4.682***	***2.993***	***7.675***
Structurele dekking begroting 2021	-3.000	-3.000	-6.000
Storting/ onttrekking reserve FLO-overgangsrecht	-1.677	52	-1.625
Correctie loon- en prijsaanpassing 2022*	-5	-45	-50
Mutatie Lasten FLO-overgangsrecht	**-**	**-**	**-**
Totaal effect GBTP	**-**	**-**	**-**

*De loon- en prijsaanpassing met betrekking tot de lasten FLO-overgangsrecht zijn onderdeel van de totale loon- en prijsaanpassing (zie paragraaf 2.1.2 en 2.1.3). Daarom is een correctie toegepast.

2.1.5 Brede doeluitkering Rampenbestrijding

De hoogte van de 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)' bedraagt structureel € 9,5 miljoen. Dat is € 0,2 miljoen meer dan opgenomen in de meerjarenraming van de begroting 2021. De rijksbijdrage 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)' wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de geactualiseerde verdeelmaatstaven en een aanpassing voor de loon- en prijsontwikkeling. De bijstelling voor 2021 en 2022 bedraagt respectievelijk € 208K en € 206K voordelig. Deze bijstelling wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeenten voor het GBTP omdat de bijstelling voornamelijk voortvloeit uit de loon- en prijsaanpassing en in de gemeentelijke bijdrage

al de loon- en prijsbijstelling voor de volledige begroting is opgenomen. Tabel 6 geeft inzicht in het financiële effect van de bijstelling van de BDuR.

Tabel 6 Financieel effect mutatie BDuR

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Rijksbijdrage	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Cumulatief 2022**
Bijstelling regulier			
Bijstelling BDuR 2020	-218	-	**-218**
Bijstelling BDuR 2021	10	-	**10**
Bijstelling BDuR 2022	-	2	**2**
Totaal effect GBTP	**-208**	**2**	**-206**

2.1.6 Samenvatting effect mutaties financieel kader

In tabel 7 wordt het effect van de toepassing van het financieel kader op de gemeentelijke bijdrage voor het GBTP weergegeven.

Tabel 7 Effect financieel kader op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Samenvatting mutaties financieel kader	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Cumulatief 2022**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds*	-	-	**-**
Loonaanpassing	65	859	**924**
Prijsaanpassing	148	413	**561**
Lasten FLO-overgangsrecht	pm	pm	**pm**
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-208	2	**-206**
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**5**	**1.274**	**1.279**

*De bijstelling van de ijkpuntscores heeft geen effect op de totale omvang van de bijdrage GBTP. De bijstelling leidt wel tot onderlinge verschuivingen tussen de bijdragen van gemeenten.

2.2 Ontwikkelingen bestaand beleid

Deze begroting heeft betrekking op het (tweede en) derde jaar van de nieuwe beleidsperiode zoals beschreven in het beleidsplan 2020-2023. Voor deze beleidsperiode heeft de VRU zich ten doel gesteld geen aanvullende bijdrage te vragen voor nieuw beleid. Eventuele structurele kosten die voortvloeien uit nieuw beleid worden dan ook gedekt uit besparingen door efficiënter te werken en bestaand beleid te heroverwegen (nieuw voor oud).

Een aantal exogene ontwikkelingen vormt de aanleiding voor bijstellingen die nodig zijn om bestaand beleid te kunnen voortzetten. In de volgende paragrafen worden de bijstellingen nader toegelicht. Voor zover bekend, worden de effecten op de begroting weergeven en zijn deze verwerkt in (de meerjarenraming van) de begroting.

2.2.1 Hervorming OMS-stelsel

Een aantal (ca. 1250) gebouwen zijn conform hun vergunning door de gemeente verplicht tot een directe doormelding van hun brandmeldinstallatie naar de meldkamer van de regionale brandweer (Openbaar Meldsysteem; OMS). Daarnaast is bestuurlijk (bij de aanbesteding in 2014) afgesproken dat (ca. 50) gebouwen voor vitale infrastructuur en cultureel erfgoed zich op vrijwillige basis mogen aansluiten op het OMS, i.v.m. maatschappelijk belang of continuïteit van vitale processen. Per aansluiting betaalt de leverancier de VRU een concessievergoeding.

Reeds enkele jaren hebben wij het risico omtrent de houdbaarheid van het huidige regionale OMS-stelsel benoemd. Naar aanleiding van landelijk (juridisch) onderzoek naar de houdbaarheid van het huidige OMS-stelsel werd geconcludeerd dat:

- er op langere termijn nauwelijks tot geen rechtvaardiging te vinden is voor de instandhouding van het huidige OMS-stelsel, waarbij het aantal OMS-aanbieders beperkt is of wordt;
- voor de huidige praktijk van inning van de vergoedingen in de toekomst nauwelijks ruimte blijft;
- er geen wettelijke basis is voor de wijze waarop veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van het OMS.

Gelet op deze conclusies en de landelijke ontwikkelingen is het risico op het wegvallen van de concessievergoeding in de begroting 2021 al verhoogd naar 'groot'. Hierbij werd ingeschat dat de contracten in onze regio tot einde van de concessieperiode (april 2024) konden worden gecontinueerd, tenzij externe ontwikkelingen aanleiding zouden geven om de concessievergoeding tussentijds aan te passen. Inmiddels doet deze ontwikkeling zich voor.

In 2021 wordt namelijk een landelijke voorziening voor de ontvangst van meldingen van brandmeldinstallaties operationeel. Dit als onderdeel van het project Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) waarbinnen het beheer van de meldkamer wettelijk aan de politie is overgedragen. Deze voorziening gaat de huidige regionale werkwijze voor de ontvangst van brandmeldingen via het openbaar meldsysteem vervangen.

De VRU heeft, samen met de regio's Gooi & Vechtstreek en Flevoland, in 2014 de concessie voor het huidige regionale OMS aan zes leveranciers gegund na een rechtmatige Europese aanbesteding. Deze concessie loopt tot april 2024. Op dit moment zijn ongeveer 1.300 instellingen en bedrijven op het OMS aangesloten. In de programmabegroting 2021 zijn de inkomsten uit concessievergoeding regionale OMS geraamd op ongeveer € 1,1 miljoen.

Bijstelling

De consequentie van de hiervoor beschreven ontwikkeling is dat de concessievergoeding van € 1,1 miljoen op termijn volledig vervalt bij ingebruikname van de landelijke voorziening. Op dit moment is nog niet bekend op welke termijn en in welk tempo dit gebeurt. We gaan er

vooralsnog van uit dat de huidige op het OMS aangesloten instellingen en bedrijven niet eerder dan eind 2021 over gaan naar de landelijke voorziening. Vanaf 2022 wordt rekening gehouden met het volledig wegvallen van de concessievergoeding OMS.

Aan de OMS-opbrengsten zijn slechts in zeer beperkte mate directie(beheers)kosten (€ 27k) verbonden. De OMS-opbrengsten zijn dan ook als algemeen dekkingsmiddel in de begroting van de VRU verwerkt. Tegenover het wegvallen van de opbrengsten staat dus voor het grootste deel geen directe besparing op de kosten, waarmee deze exogene ontwikkeling niet structureel neutraal in de begroting verwerkt kan worden. Om te voorkomen dat dit in deze beleidsperiode doorwerkt als verhoging op de gemeentelijke bijdrage is voorgesteld om een OMS-fonds te vormen uit het resultaat 2020, waarmee het wegvallen van de opbrengsten tijdelijk kan worden gedekt. Het OMS-fonds vormt tevens de buffer om de onzekerheid over de termijn en het tempo van het wegvallen van de OMS-opbrengsten op te vangen zonder dat de weerstandscapaciteit wordt aangetast. De bestaande weerstandscapaciteit is met € 1,4 miljoen namelijk relatief beperkt (1,4% van de begroting) en bovendien ontoereikend om deze opbrengstendaling over een langere periode te kunnen opvangen. In tabel 8 is de meerjarenraming van de hervorming van het OMS-stelsel 2021-2025 opgenomen.

Tabel 8: meerjarenraming hervorming OMS-stelsel

Bedragen x € 1.000					
Hervorming OMS-stelsel	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten OMS					
Vervallen beheerskosten OMS	-	-27	-27	-27	-27
Subtotaal lasten	**-**	***-27***	***-27***	***-27***	***-27***
Baten OMS					
Derving inkomsten uit concessieverg. OMS	-	1.079	1.079	1.079	1.079
Onttrekking OMS-fonds*	-	-1.052	-1.052	-	-
Subtotaal baten	**-**	***27***	***27***	***1.079***	***1.079***
Mutatie lasten hervorming OMS-stelsel	**-**	**-**	**-**	**1.052**	**1.052**

*De benodigde middelen in het OMS-fonds worden geraamd op € 2,1 miljoen. In tabel 10 is een overzicht gegeven van het verloop van de reserve en de daarin benodigde middelen.

In tabel 9 is het financiële effect van de hervorming van het OMS-stelsel op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) specifiek voor de jaren 2021 en 2022 weergegeven.

Tabel 9: financieel effect hervorming OMS-stelsel

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect GBTP**		
Hervorming OMS-stelsel	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Derving inkomsten uit concessievergoeding OMS	-	-	1.079
Vervallen beheerskosten OMS	-	-	-27
Mutatie baten en lasten OMS structureel	**-**	**-**	***1.052***
Onttrekking OMS-fonds	-	-	-1.052
Mutatie baten en lasten OMS incidenteel	**-**	**-**	***-1.052***
Totaal Mutatie baten en lasten OMS	**-**	**-**	**-**
Totaal effect GBTP	**-**	**-**	**-**

De beheerskosten betreffen de capaciteit voor contactbeheer en het beheer van aansluitingen en zijn daarmee wel direct te relateren aan OMS. In tabel 10 is de opbouw van de raming van het OMS-fonds en de fasering van de onttrekking aan het OMS-fonds weergeven.

Tabel 10: verloop reserve OMS-fonds

Bedragen x € 1.000	
OMS-fonds	**2021-2023**
Stand per 31-12-2020	-
Toevoeging rekeningresultaat 2020	2.104
Verwacht saldo OMS-fonds per 1-1-2021	***2.104***
Onttrekkingen voor derving inkomsten OMS	
2022	-1.052
2023	-1.052
Totaal onttrekkingen	***-2.104***
Resterend saldo na bovenstaande onttrekkingen	**-**

2.2.2 Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Parallel aan de ontwikkeling van de landelijke OMS-voorziening (zie paragraaf 2.3.1) zijn landelijke afspraken gemaakt voor de werkwijze bij automatische meldingen (Beoordelingsprotocol automatische meldingen). Het toepassen van het nieuwe protocol zorgt ervoor dat alleen bij een hoge mate van zekerheid over de noodzakelijke brandweerzorg door de meldkamer wordt gealarmeerd met prioriteit 1. Dat is het geval als, na een automatische brandmelding, uit contact met het object blijkt dat er daadwerkelijk brand is. In andere gevallen (geen contact binnen 3 minuten, onduidelijk wat er is binnen 5 minuten, of nacontrole na melding ‘brand al uit’) volgt alarmering met lagere prioriteit. Voor overige situaties (andere oorzaak dan brand, niets aan de hand) volgt geen alarmering.

In het huidige protocol past de meldkamer brandweer een verificatietijd van maximaal 3 minuten toe bij OMS-meldingen. Automatische meldingen die telefonisch door een Particuliere Alarm Centrale (PAC) aan de meldkamer van de brandweer worden doorgegeven, worden door de centralist beoordeeld en hierna vindt eventuele alarmering plaats.

Het huidige protocol voor OMS-meldingen is na akkoord van het Algemeen Bestuur ingevoerd op 10 juli 2015. Op dit moment wordt bij 72% van de OMS-meldingen de brandweerpost niet gealarmeerd doordat de melding is geverifieerd door de meldkamer. Als de brandweerpost wel wordt gealarmeerd, wordt in veel gevallen kort na de alarmering duidelijk dat geen brandweerzorg nodig is en wordt de alarmering voor de brandweerpost ingetrokken voordat het voertuig is uitgerukt. In de overige gevallen waarbij de brandweereenheid ter plaatse komt (deels gealarmeerd met lagere prioriteit, prioriteit 2), wordt na aankomst vaak geconstateerd dat geen brandweerzorg nodig is. Slechts in 5% van de alarmeringen is uiteindelijk brandweerzorg noodzakelijk.

Met het nieuwe protocol wordt meer tijd genomen voor verificatie, waardoor bij een groter deel van het aantal OMS-meldingen en PAC-meldingen de brandweerpost niet meer onnodig wordt gealarmeerd. Ook zal het aantal keren dat een brandweerpost met spoed wordt gealarmeerd (prioriteit 1) afnemen waardoor de overlast voor het overige verkeer vermindert. Als gevolg hiervan houden we rekening met een structureel voordelig financieel effect van € 50k. In tabel 11 is het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) opgenomen.

Tabel 11: regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Automatische meldingen	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Afname personele kosten voor onnodige alarmeringen	-	-50	-50
Lasten automatische meldingen	**-**	**-50**	**-50**
Totaal effect GBTP	**-**	**-50**	**-50**

In het landelijke protocol wordt het alarmeren van de brandweer met lagere urgentie (prioriteit 2), bij twijfel of onduidelijkheid over een eventuele brand, als een overgangsmaatregel gezien. Uiteindelijk zal een niet geverifieerde automatische melding niet meer leiden tot een inzet van de brandweer. Bij een geleidelijke overgang krijgt de gebruiker steeds meer verantwoordelijkheid en groeit de maatschappelijke acceptatie. Een concreet voorstel voor de afbouw van de inzet van de brandweer bij twijfel of onduidelijkheid over een eventuele brand zal op termijn ter besluitvorming worden voorgelegd, inclusief eventuele financiële consequenties.
Op termijn kan het geraamde voordeel dus nog verder oplopen als de inzet van de brandweer verder wordt afgebouwd.

2.2.3 Heroriëntatie AB-werkplaatsen

De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost zonder ingrijpende verbouwingen en meerkosten. In de kadernota en begroting 2019 is daarom gekozen om niet zeven maar twee werkplaatsen te verbouwen naar de huidige eisen, om daarna efficiënter te kunnen werken en de investeringen voor de verbouwingen en apparatuur van de ademluchtwerkplaatsen zoveel mogelijk te beperken.

Initieel is gekozen om te onderzoeken of de kazernes van Woerden en Veenendaal geschikt gemaakt kunnen worden om de werkplaatsen te laten voldoen aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en Arbowetgeving. In de kazerne in Woerden zou het grootste deel van het (specialistische) werk verricht worden en de kazerne in Veenendaal was aangewezen om een beperkt deel van het reguliere werk en piekmomenten op te kunnen vangen. Uitgebreid onderzoek heeft uitgewezen dat het inpassen van een industriële werkplaats in de bestaande kazerne in Woerden niet realiseerbaar is vanwege beperkte mogelijkheid tot uitbreiding van de kazerne en de benodigde draagkracht van de bestaande vloeren en fundering.

Een heroriëntatie op de ademluchtwerkplaatsen was noodzakelijk omdat inhuizen in een bestaande post niet mogelijk bleek. In eerste instantie is gezocht naar een tijdelijke huisvesting voor minimaal 5 jaar. Hiermee werd de optie opengehouden om de ademluchtwerkplaats bij een eventuele nieuwbouw van een brandweerpost alsnog in te huizen. Bij de verdere uitwerking van de plannen is gebleken dat een huurtermijn van 5 jaar niet haalbaar is. De nieuwe locatie van de ademluchtwerkplaats zal voor minimaal 15, met een optie tot 20, jaar worden gehuurd. De investeringen en nutsinfrastructuur die noodzakelijk zijn om een professionele, industriële ademluchtwerkplaats te realiseren zijn van een dusdanig omvang dat een afschrijving korter dan 15 jaar bedrijfseconomisch niet verantwoord is. Het voorstel is om niet voor 5 jaar (zoals gemeld in de kadernota), maar voor een langere periode een zelfstandig pand te huren. Het inhuizen van het machinepark is te duur om voor een korte periode te doen. De technische levensduur van het machinepark is gelijk aan de huurperiode.

De beoogde locatie in Houten is centraal gelegen in de regio. De VRU heeft de mogelijkheid om een nieuw pand te betrekken en de benodigde bouwkundige en installatietechnische aanpassingen te doen om een ademluchtwerkplaats te realiseren die voldoet aan alle eisen in het kader van arbeidshygiëne en Arbowetgeving. Daarnaast wordt het mogelijk om alle ademluchtwerkzaamheden en andere hoogfrequente logistieke processen te clusteren, wat bijdraagt aan de transitie naar bedrijfsmatig werken. De eerder genoemde ademluchtwerkplaats in Veenendaal vervalt hiermee.

In de kadernota 2022 is voor de heroriëntatie AB-werkplaatsen een aanvullende structurele bijdrage opgenomen van € 155K per jaar. Op basis van de huurtermijn van 15 jaar past de realisatie van de ademluchtwerkplaats binnen deze financiële kaders. De definitieve berekening zorgt voor een verlaging van de structurele meerkosten met € 32K naar € 123K. In tabel 12 zijn de structurele meerkosten en het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP opgenomen).

Tabel 12: financieel effect heroriëntatie AB-werkplaatsen

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP			
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Kadernota 2022**	**Begroting 2022**
Meerkosten AB-werkplaatsen	-	-	293	261
Inzet reservering kapitaallasten	-	-	-138	-138
Lasten heroriëntatie AB-werkplaatsen	**-**	**-**	***155***	***123***
Totaal effect GBTP	**-**	**-**	**155**	**123**

Het bedrag in de kadernota 2022 was kader stellend waarbij was aangegeven dat een eventueel voordeel bij het opstellen van de begroting zal terugvloeien naar gemeenten. De verlaging van de structurele meerkosten heeft tot gevolg dat de bijdrage van het GBTP met € 32K is verlaagd ten opzichte van de bijdrage zoals deze was opgenomen in de kadernota 2022.

2.2.4 Overdracht beheer meldkamer

De overdracht van het beheer van de meldkamer per 1 januari 2020 heeft geleid tot een financieel nadeel, omdat de uitname uit de rijksbijdrage € 0,2 miljoen hoger is dan de wegvallende beheerskosten voor de VRU. Dit financiële nadeel is reeds verwerkt in de begroting 2020. Daarbij is gemeld dat de VRU dit nadeel verwacht te kunnen compenseren na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland door het efficiencyvoordeel op de personele lasten dat daarbij ontstaat. Aanvankelijk zou de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland begin 2022 plaatsvinden. In 2020 is bekend geworden dat dit pas wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2025 door een vertraging van de nieuwbouw in Hilversum. Door deze vertraging wordt het voorziene efficiencyvoordeel op de personele lasten pas later gerealiseerd.

Op verzoek van de VRU is een regeling met de politie getroffen om het financiële nadeel voor de VRU in de periode 2022 tot de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland te compenseren. Met deze middelen kan vanaf 2022 het financiële nadeel als gevolg van de overdracht van het beheer worden opgevangen. Vanaf 2025, na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland, wordt verwacht dat de verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 0,2 miljoen structureel binnen de begroting kan worden gedekt uit het verwachte efficiencyvoordeel op de personele lasten. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage reeds met ingang van 2022 structureel verlaagd kan worden met een bedrag van € 193k. In de begroting 2021 is aangegeven dat deze verlaging verwerkt zal worden bij de kadernota/ begroting 2022. In tabel 13 is het financiële effect van de compensatieregeling politie in combinatie met het verwachte efficiencyvoordeel op personele lasten opgenomen.

Tabel 13: financieel effect mutatie overdracht beheer meldkamer

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Overdracht beheer Meldkamer	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Effect uitname rijksbijdrage overdracht beheer Meldkamer	-	-	-193
Verhoging gemeentelijke bijdrage begroting 2020	-	-	193
Verlaging gemeentelijke bijdrage	-	-	-193
Lasten overdracht beheer Meldkamer	**-**	**-**	***-193***
Totaal effect GBTP	**-**	**-**	**-193**

2.2.5 Licentiekosten LCMS GZ

De veiligheidsregio heeft de wettelijke taak om te zorgen voor een systeem voor informatievoorziening tijdens crisisomstandigheden (Wvr, art 46 lid 3 en 4). Het landelijk Veiligheidsberaad heeft hiervoor het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) als standaard geadopteerd voor de veiligheidsregio's en hun 'witte' ketenpartners. De GHOR is een onderdeel van de Veiligheidsregio en heeft dientengevolge ook de verplichting om haar informatievoorziening op orde te hebben. Hierin wordt voorzien met een aanvullende LCMS omgeving waar alle zorgketenpartners op worden aangesloten: LCMS GZ. Dit om informatie snel en adequaat te delen en inwinnen van informatie over actuele incidenten, rampen en crisis en geplande evenementen.

Via de kadernota en begroting 2019 is de gemeentelijke bijdrage met € 48k verhoogd voor de licentiekosten van LCMS GZ. Hierbij is destijds aangegeven dat op termijn een daling van de licentiekosten werd voorzien, naarmate het aantal gebruikers toeneemt. Inmiddels is gebleken dat deze licentiekosten inderdaad zijn gedaald. Conform de toezegging bij de kadernota en begroting 2019 wordt deze verlaging doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. In tabel 14 is het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) weergeven.

Tabel 14: financieel effect mutatie licentiekosten LCMS GZ

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Licentiekosten LCMS GZ	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Licentiekosten LCMS GZ conform kadernota/begroting 2019	-	-48	-48
Indexering	-	-1	-1
Licentiekosten LCMS GZ huidig	-	37	37
licentiekosten LCMS GZ	**-**	***-12***	***-12***
Totaal effect GBTP	**-**	**-12**	**-12**

2.2.6 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangegeven.
De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige (nieuwbouw) bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen kwaliteitsborgers stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.
Ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 is nog onvoldoende duidelijk welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden. Er zullen werkzaamheden verdwijnen, maar mogelijk leidt dit ook tot een verschuiving van advieswerk naar toezicht. Wij blijven graag met gemeenten in gesprek over de komende ontwikkelingen en wijzigingen in rollen en taken.

2.2.7 Versterking GHOR

In de begroting 2021 zijn ontwikkelingen in het spoed-zorgveld geduid die vragen om de versterking van de GHOR op het gebied van netwerkcoördinatie en informatiemanagement. In 2020 is een intern verkenningstraject gestart om de mogelijkheden tot versterking binnen de VRU te onderzoeken en in de samenwerking met anderen. Door de coronacrisis doorzien we scherp waar de versterking nodig is. De beweging die de GHOR moet maken ten aanzien van netwerkcoördinatie is om van operationeel/tactische regievoering naar strategische regievoering te komen en daarbij het niet-acute zorgnetwerk aan te haken. Het aanhaken van het niet-acute zorgnetwerk vraagt ook om meer regie op het informatiemanagement binnen het netwerk. Beide sporen zijn de afgelopen periode cruciaal gebleken in de samenwerking met het netwerk. Inhoudelijk is in de afgelopen periode een grote inhaalslag gemaakt, die nu bestendigd moet worden in de organisatie. Conform de bestuurlijke opdracht en het uitgangspunt 'nieuw voor oud' van het vigerende beleidsplan is het uitgangspunt dat dit binnen de bestaande kaders gebeurt.

2.2.8 Tijdelijk behoud redvoertuig in Vianen

Om het risico op oplopende opkomsttijden in Vianen, vanwege de aangekondigde werkzaamheden aan de A27, te verminderen en de huidige kwetsbare beschikbaarheid van een redvoertuig in dit gebied te beperken, heeft het algemeen bestuur op 6 juli 2020 besloten om gedurende deze beleidsperiode (tot en met 2023) een extra redvoertuig te behouden op de post Vianen. Als de situatie met betrekking tot de werkzaamheden aan de A27 en daarmee de bereikbaarheid van Vianen dit toelaat, kan dit betekenen dat het redvoertuig risicogericht op andere locaties ingezet wordt ten gunste van de regionale dekking.

De kosten voor het tijdelijk behouden van het redvoertuig in 2021, 2022 en 2023 zijn geraamd op 90K per jaar. Bij de besluitvorming in 2020 is bepaald dat deze kosten als incidentele verhoging van de gemeentelijk bijdrage worden verwerkt in de geactualiseerde begroting 2021. Conform de toezegging in de aanbiedingsbrief bij de kadernota 2022 is gezocht naar incidentele dekking binnen de begroting, om een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdrage van in totaal 180K in 2021 en 2022 te voorkomen. De incidentele kosten voor het reguliere onderhoud en overige vaste lasten van het extra redvoertuig worden gedekt uit een incidentele besparing op de kapitaallasten door uitgestelde investeringen in 2020.

2.2.9 Samenvatting effect mutaties bijstellingen bestaand beleid

Tabel 15: Effect mutaties bijstellingen bestaand beleid op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP			
Samenvatting bijstellingen bestaand beleid	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Mutatie 2022**	**Begroting 2022**
Hervorming OMS-stelsel	-	-	1.052	1.052
Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen	-	-50	-	-50
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	-	-	123	123
Overdracht beheer meldkamer	-	-	-193	-193
Licentiekosten LCMS GZ	-	-12	-	-12
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	-	-	-	-
Versterking GHOR	-	-	-	-
Tijdelijk behoud redvoertuig Vianen	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid structureel	***-***	***-62***	***982***	***920***
Onttrekking OMS-fonds	-	-	-1.052	-1.052
Bijstellingen bestaand beleid incidenteel	***-***	***-***	***-1.052***	***-1.052***
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**-**	**-62**	**-70**	**-132**

2.3 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket

Tabel 16: Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) 2021 en 2022 per gemeente

Bedragen x € 1.000		Mutaties actualisatie 2021			Mutaties begroting 2022		
Gemeente	**Bijdrage GBTP Begroting 2021**	**Mutaties financieel kader structureel**	**Mutaties bijstellingen bestaand beleid**	**Bijdrage GBTP Actualisatie 2021**	**Mutaties financieel kader structureel**	**Mutaties bijstellingen bestaand beleid**	**Bijdrage GBTP Begroting 2022**
Renswoude	345	8	-0	353	5	-0	358
Eemnes	546	2	-0	547	8	-0	554
Oudewater	591	-3	-0	588	8	-0	596
Woudenberg	688	0	-0	688	10	-1	697
Montfoort	813	-7	-1	806	11	-1	816
Lopik	861	1	-1	862	11	-1	872
Bunnik	942	-7	-1	935	13	-1	947
Bunschoten	1.104	7	-1	1.110	17	-1	1.126
Rhenen	1.141	-0	-1	1.140	16	-1	1.155
Wijk bij Duurstede	1.382	-6	-1	1.375	18	-1	1.393
Baarn	1.554	-17	-1	1.536	22	-1	1.557
Leusden	1.612	0	-1	1.611	24	-1	1.634
IJsselstein	1.700	-0	-1	1.698	26	-1	1.723
De Bilt	2.655	-46	-2	2.607	37	-2	2.641
De Ronde Venen	2.601	-3	-2	2.597	37	-2	2.632
Soest	2.691	-41	-2	2.648	39	-2	2.685
Houten	2.295	-0	-2	2.293	39	-2	2.329
Utrechtse Heuvelrug	3.135	-82	-2	3.051	43	-2	3.091
Woerden	2.994	-22	-2	2.969	43	-2	3.010
Vijfheerenlanden	3.312	117	-2	3.427	46	-3	3.471
Stichtse Vecht	3.910	-37	-3	3.870	53	-3	3.920
Nieuwegein	3.715	-1	-3	3.711	57	-3	3.765
Veenendaal	3.131	-0	-3	3.128	58	-3	3.183
Zeist	4.051	-5	-3	4.044	60	-3	4.100
Amersfoort	9.860	-121	-7	9.733	146	-8	9.870
Utrecht	26.805	269	-21	27.053	428	-23	27.458
Totaal	**84.437**	**5**	**-62**	**84.380**	**1.274**	**-70**	**85.584**

2.4 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket

Tabel 17: Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) personeel en materieel 2021 en 2022

Bedragen in euro's

Gemeente	Vergoeding IGPP begroting 2021	Mutaties TUO's 2021a	Loon- & prijs-aanpassing 2021a	Vergoeding IGPP actualisatie 2021	Mutaties TUO's 2022	Loon- & prijs-aanpassing 2022	Vergoeding IGPP begroting 2022
Renswoude	-	-	-	-	-	-	-
Eemnes	38	-	0	39	-	1	39
Oudewater	19	-	0	19	-	0	19
Woudenberg	19	-	0	19	-	0	19
Montfoort	-	-	-	-	-	-	-
Lopik	-	-	-	-	-	-	-
Bunnik	-	-	-	-	-	-	-
Bunschoten	19	-	0	19	-	0	19
Rhenen	-	-	-	-	-	-	-
Wijk bij Duurstede	92	-	0	92	-1	0	91
Baarn	36	-	0	36	-	0	36
Leusden	-	-	-	-	-	-	-
IJsselstein	16	-	0	16	-	0	16
De Bilt	-	-	-	-	-	-	-
De Ronde Venen	-	-	-	-	-	-	-
Soest	75	-	0	76	-	1	77
Houten	66	-	0	66	-1	0	65
Utrechtse Heuvelrug	104	-	0	104	-1	1	104
Woerden	127	-	1	127	-	2	129
Vijfheerenlanden	163	-	0	163	-	0	163
Stichtse Vecht	-	-	-	-	-	-	-
Nieuwegein	12	-	0	12	-	0	12
Veenendaal	69	-	0	69	-	1	70
Zeist	896	-4	4	897	-	13	909
Amersfoort	447	-	2	449	-	6	455
Utrecht	1.240	-	4	1.244	-	17	1.261
Nog toe te rekenen	527	-	1	527	-	7	534
Totaal	**3.965**	**-4**	**13**	**3.974**	**-3**	**49**	**4.020**

3 Beleidsbegroting – Programmaplan

3.1 Risicobeheersing

3.1.1 Wat willen we bereiken?

Met risicobeheersing willen we bereiken dat de fysieke veiligheid in het verzorgingsgebied van een hoog niveau is. We leveren samen met gemeenten, instellingen, bedrijven en burgers een bijdrage aan omgevingsveiligheid. Onze bijdrage zit aan de voorkant van de veiligheidsketen; in het voorkomen en beperken van fysieke onveiligheid.

Hiertoe inventariseren we risico's van branden, rampen en crises. Wij adviseren bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's, zodat bevoegd gezag bewust de afwegingen kan meenemen bij besluitvorming over ontwikkelingen in het fysieke domein. Wij richten ons op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op het optreden van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken wij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Risicobeheersing drie doelstellingen opgenomen:

- Wij gaan meer gericht het veiligheidsbewustzijn en veilig gedrag van burgers, instellingen en bedrijven stimuleren: samen maken wij veiligheid.
- Wij willen meer en beter zicht krijgen op de voor ons relevante trends en ontwikkelingen in de samenleving en hier alerter en effectiever op gaan inspelen door risicogericht(er) te gaan werken.
- Wij zorgen ervoor dat wij beter en eerder worden betrokken bij visievorming, planvorming en besluitvorming rondom omgevingsveiligheid, om onze bijdrage te leveren aan een veilig ontwerp van de fysieke omgeving.

3.1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

We zien dat de inhoud van ons werk verandert. Met de beschikbare capaciteit moeten we prioriteren en focussen op zaken die er echt toe doen (risicogericht werken). Door de energietransitie krijgen we te maken met nieuwe, vaak complexere risico's. De komst van de Omgevingswet vereist een andere manier van adviseren en toezicht houden. Daarnaast heeft COVID-19 gevolgen voor veel van onze reguliere processen. We gaan op zoek naar nieuwe manieren om een bijdrage te leveren aan een (brand)veilige samenleving. Daarvoor investeren we in de ontwikkeling van de medewerkers; in kennis, kunde en competenties.

Beleidsactiviteiten

Voor bovengenoemde beleidsdoelstellingen voeren we de volgende activiteiten uit:

- We richten ons programma (Brand)Veilig Leven op specifieke doelgroepen. Daarbij zoeken we aansluiting bij relevante partners, om in samenwerking te komen tot maximale invloed.
- We hebben ons risicobeeld op orde en monitoren de relevante trends. Uitgangspunt is dat wij adviezen, toezicht en activiteiten in het kader van brandveilig leven, risicogericht uitvoeren. Concreet betekent dit dat wij in onze adviezen en in onze inspectierapportages bij toezicht op zoek gaan naar mogelijkheden tot verbetering van de brandveiligheid, ook daar waar de regelgeving (nog) niet in voorziet.
- Met de verwachte invoering van de Omgevingswet per 2022 moet veiligheid vastgelegd worden in de ontwerpfase. Daartoe leveren we de gemeenten input om het thema 'veilige en gezonde leefomgeving' te borgen in hun omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ook hier

is samenwerking met verschillende externe partners van belang om omgevingsveiligheid te realiseren.

Inzicht in risico's en ontwikkelingen

Wij hebben de risico's in onze regio in beeld en vastgelegd in ons risicoprofiel. Wij monitoren en analyseren de risico's voortdurend. We delen deze informatie met in- en externe partners via:

- regionaal risicoprofiel en de provinciale risicokaart;
- (toekomstige) omgevingsvisies en omgevingsplannen;
- integrale veiligheidsplannen;
- brandrisicoprofiel.

Om het risicobeeld actueel te houden ontwikkelen, ontsluiten en beheren we relevante data. We analyseren effecten van primaire processen, waaronder de resultaten uit ons brandonderzoek. Het inzicht in risico's wordt gebruikt om gerichte keuzes te maken in de realisatie van fysieke veiligheid. We volgen de technische ontwikkelingen. Deze brengen andere risico's (bijvoorbeeld als gevolg van de energietransitie, klimaatadaptatie en vergrijzing) én nieuwe oplossingen. Op lokale en landelijke maatschappelijke en politieke ontwikkelingen monitoren en anticiperen we. Belangrijke ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld de inwerkingtreding van de Omgevingswet en – gelijktijdig- de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per (naar verwachting) 1 januari 2022.

Gemeentes en ketenpartners zijn druk bezig met voorbereidingen op de implementatie van deze wetten. De VRU is hierbij goed aangesloten.

De invoering van de Wkb zal ook invloed hebben op de VRU.
De eerste veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige (nieuwbouw) bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen kwaliteitsborgers stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 is nog onvoldoende duidelijk welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden. Er zullen werkzaamheden verdwijnen, maar mogelijk leidt dit ook tot een verschuiving binnen het advieswerk (van bouwkundig toets naar een ruimtelijke toets) en meer toezicht. Wij blijven graag met gemeenten in gesprek over de komende ontwikkelingen en wijzigingen in rollen en taken.

Advisering ter voorkoming van onveiligheid

Wij adviseren risicogericht het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot:

- omgevingsvisies en -plannen;
- ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's);
- bouwen;
- brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken;
- milieu;
- evenementen.

De afgelopen jaren zagen we in veel gemeenten nog een toename van bouwactiviteiten. Deze toename vlakt af (mogelijk ook veroorzaakt door de stikstofcrisis). Vanaf 2020 hebben we de beschikbare capaciteit per gemeente verdeeld over Advies, Toezicht en (Brand)Veilig Leven-taken. Daar waar sprake is van (bovenmatige) overschrijding van de met de gemeente afgesproken aantallen zoals genoemd in het jaarplan, worden de daadwerkelijk gemaakte uren via het IGPP op basis van nacalculatie aan de gemeente belast. Voor 2020 is de uitbreiding van de adviescapaciteit

via IGPP-afspraken niet ingezet, omdat –als gevolg van COVID-19- er geschoven is met capaciteit. De ontwikkeling voor 2021 en 2022 is nog niet duidelijk.

Risicogericht toezicht

We houden risicogericht toezicht namens het bevoegd gezag op (brand)veiligheid tijdens de bouw en het gebruik van bestaande gebouwen, bouwwerken en milieu-inrichtingen. Ook houden we risicogericht toezicht bij evenementen. Vaak doen we dit in samenwerking met onze VTH-partners (gemeenten, politie en de omgevingsdiensten). Waar nodig adviseren wij het bevoegd gezag handhavend op te treden in het kader van de brandveiligheid en ondersteunen dat inhoudelijk. Dit geldt ook voor het toezicht op bedrijven waar vuurwerk ligt opgeslagen. Samen met de inspectiepartners voert de VRU BRZO-inspecties uit bij de BRZO-bedrijven in onze regio.

Vergroten veiligheidsbewustzijn

De ontwikkelingen in onze samenleving maken het noodzakelijk dat burgers, bedrijven en instellingen veiligheidsbewust en handelingsbekwaam worden om de (brand)risico's die er zijn zoveel mogelijk te beperken. Met de ontwikkeling van nieuwe middelen blijven we inspelen op actuele (brand)risico's in de maatschappij.

Risicovolle situaties nemen af als burgers, bedrijven en instellingen veilig(er) gaan handelen. We communiceren over het belang van een goede naleving en het verkleinen van risico's, mede in lijn met de landelijke handhavingsstrategie. Binnen (Brand)veilig leven richten we ons aan de hand van actualiteit op verschillende doelgroepen:

- Algemene publiekscommunicatie. Hiervoor zetten we o.a. de roadshow in, maar ook geven we voorlichting op verzoek van de samenleving of na brand. We beantwoorden burgervragen en plaatsen boodschappen op (sociale) media.
- De brandveilige generatie. We zorgen ervoor dat de nieuwe generatie al vanaf kinds af aan bekend is met (brand)preventie, door lesprogramma's op scholen en voorlichting aan stakeholders. In 2021 gaan we –naast basisscholen- ook programma's aanbieden aan ROC's en middelbare scholen.
- Kwetsbare burgers. Samen met zorginstellingen werken we aan de (brand)veiligheid; door implementatie van de toolbox en door (samen met repressie) te oefenen bij zorginstellingen. We geven voorlichting in het netwerk van kwetsbare burgers over mogelijke risico's en innovaties (zoals het gebruik van 'slimme melders').
- Ondernemers. Door deelname aan programma's gericht op ondernemers geven we bedrijven en instellingen concrete handelingsperspectieven om veilig om te gaan met risico's.

3.1.3 Waarop sturen we?

We sturen en verantwoorden op zowel de feitelijke productiecijfers als op kwalitatieve prestaties. Hieronder een overzicht van de voor dit programmaonderdeel relevante criteria.

In onderstaande tabel zijn enkele vakken grijs gearceerd. Van deze indicatoren is de productie afhankelijk van de COVID-19-situatie in Nederland.

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Advisering ter voorkoming van onveiligheid				
1	Het aantal verstrekte adviezen Ruimtelijke Ordening	313	180	250	250
2	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Bouw	3.194	2.640	3.200	3.100
3	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Milieu	136	120	120	120
4	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Gebruik	919	850	850	850
5	Het aantal verstrekte adviezen voor Evenementen (integraal)	854	2.100	1.500	2.100
	Risicogericht toezicht				
6	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken real. Bouw	1.855	2.300	2.100	2.100
7	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu	37	75	75	75
8	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw	4.016	5.000	5.000	5.000
8a	Het percentage hercontroles Bestaande bouw (complementair met het naleefgedrag)	0,28	0,15	0,15	0,20
9	Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen	68	800	800	800
10	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken BRZO	10	10	10	10
11	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Vuurwerk	96	100	100	95
	Vergroten veiligheidsbewustzijn				
12	Het aantal gegeven voorlichtingen	67	150	150	150
13	Het aantal inzetten Roadshow	1	40	40	40
14	Het aantal behandelde vragen per mail, telefoon en WhatsApp, etc.	603	700	700	700
15	Het aantal zorginstellingen dat actief de toolbox gebruikt op de werkvloer	28	40	40	40
16	Het aantal scholen dat het lespakket 'Brandweer op school' gebruikt	137	250	250	250

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Inzicht in risico's en ontwikkelingen				
1	Het risicobeeld is actueel	ja	ja	ja	ja
2	Twee maal per jaar is met de gemeente het risicobeeld en de kwaliteit van de advisering en het toezicht besproken	ja	ja	ja	ja
	Vergroten veiligheidsbewustzijn				
3	Op acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met het bevoegd gezag)	nee/deels	ja	ja	ja
4	Het jaarplan Stimulerende Preventie is uitgevoerd	ja	ja	ja	ja

3.1.4 Wat kost het?

Tabel 18: Baten en lasten Risicobeheersing

Bedragen x € 1.000 **Risicobeheersing**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Lasten			
Directe lasten	7.627	8.668	8.700
Totaal Lasten	***7.627***	***8.668***	***8.700***
Baten			
Directe baten	130	406	548
Totaal Baten	***130***	***406***	***548***
Saldo van baten en lasten	***-7.498***	***-8.262***	***-8.152***
Toevoeging aan reserves		-	-
Onttrekking van reserves	32	222	-
Geraamd resultaat	**-7.466**	**-8.040**	**-8.152**

3.2 Crisisbeheersing

3.2.1 Wat willen we bereiken?

Op basis van het risicoprofiel maken wij afspraken met onze partners in de veiligheidsketen over welke maatregelen we vooraf en tijdens een crisis of brand kunnen treffen en welke inzet een ieder kan leveren ten tijde van een crisis. Zodra een gemeente getroffen wordt door een groot incident, crisis of ramp, trekken hulpdiensten en gemeenten binnen Veiligheidsregio Utrecht gezamenlijk op. Dit op zowel het gebied van coördinatie, als voorbereiding, beheersing en bestrijding van crises.
Met het Regionaal Crisisplan 2020-2023 als basis werken we als veiligheidsregio samen met gemeenten en partners. Het doel van dit gezamenlijke opereren is om de dagelijkse, 'normale' situatie zo snel mogelijk te laten terugkeren. Het maatschappelijk leven moet immers zo min mogelijk worden ontwricht. Met de regio's Gooi & Vechtstreek en Flevoland hebben we afspraken gemaakt over hoe de crisisorganisatie bij elkaar aansluiten en gealarmeerd wordt door de landelijke meldkamer.

Beleidsdoelstellingen
In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Crisisbeheersing vier doelstellingen opgenomen:

- Wij willen een slagvaardiger crisisbeheersing, met een snellere en effectievere besluitvorming op operationeel en bestuurlijk niveau, ondersteund door een goede informatievoorziening.
- Wij overzien het fysieke veiligheidsdomein. Door informatie van betrokken partijen te combineren, te verrijken en te borgen zorgen wij dat onze organisatie, partners en de samenleving kunnen beschikken over tijdige en betrouwbare informatie.
- Wij nodigen gemeenten uit individueel met ons in gesprek te gaan over de versterking van de gemeentelijke crisisbeheersing.
- Wij willen de crisisorganisatie nadrukkelijker voorbereiden op herstelmanagement als onderdeel van crisisbeheersing, met in het bijzonder aandacht voor de continuïteit van vitale processen.

3.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten
Met onze reguliere activiteiten die hierna beschreven (tabel indicatoren) staan, geven wij uitvoering aan de beleidsdoelstellingen. Daarnaast geven wij een impuls aan de beleidsdoelstellingen met de volgende activiteiten:

- Wij vervolgen onze transitie naar adequate, compacte en digitaal doorzoekbare plannen.
- We verbeteren het inzicht in de kwaliteit van de crisisorganisatie.
- We gaan verder met de doorontwikkeling van de flexibiliteit en compactheid van de crisisorganisatie.
- We gaan verder invulling geven aan het herijken van gemeentelijke crisisbeheersing.
- We verbeteren het strategisch crisismanagement door onder andere de strategisch adviseurs van de beleidsteams (op schaal van Midden-Nederland) een gezamenlijke training aan te bieden.
- We implementeren afspraken die uit het programma Drieslag kwamen over interregionale samenwerking ten aanzien van de crisisorganisatie en het VIC.
- We maken afspraken met onze omgeving over overbruggingsmaatregelen om de (effecten van) discontinuïteit te herstellen (herstelmanagement).

Uitgelicht

Crisisorganisatie
Daarnaast wordt aan een doorontwikkeling van de crisisorganisatie gewerkt om de crisisorganisatie ook toe te rusten op nieuwe crises.

Informatievoorziening
Het VIC voorziet ook in de informatievoorziening ten behoeve van de crisisorganisatie ter ondersteuning van goede besluitvorming en betekenisgeving. Hiervoor worden de ontwikkelingen op het vlak van data-analyse, business intelligence en voorspellen organisatie breed ingezet. De verbeteringen, die in samenspraak met gemeenten en partners kunnen worden ontwikkeld, moeten zorgen dat besluitvorming gerichter, sneller en effectiever kan plaatsvinden.

Gemeentelijke crisisbeheersing
We zijn met gemeenten in gesprek over de toekomst van crisiscommunicatie. Na een gedragen standpunt gaan we verder met de uitwerking ervan.

Platform voor partners
De VRU wil in nauwe samenwerking met de partners uitvoering geven aan de gezamenlijke strategische agenda (meerjarig). Binnen deze agenda worden inhoudelijke thema's en ook gezamenlijke doelen geformuleerd. Deelnemen aan elkaars OTO activiteiten is hiervan een belangrijk onderdeel.

3.2.3 Waarop sturen we?

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Crisisorganisatie en informatie voorziening				
1a	Het aantal uren besteed aan de opleiding van piketfunctionarissen (inclusief loco's)	260	300	300	300
1b	Het aantal uren besteed aan de opleiding van regionale functionarissen	48	250	250	250
1c	Het aantal uren besteed aan de opleiding van lokale (kern)functionarissen	96	300	300	300
2a	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau individueel (piketfunctionarissen)	266	1.500	1.500	1.500
2b	Het aantal uren besteed aan het oefenen van regionale functionarissen	0	1.500	1.500	1.500
2c	Het aantal uren besteed aan het oefenen van lokale (kern)functionarissen	0	1.100	1.100	1.100
3	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van team (Copi, ROT, GBT, RBT)	304	1.000	1.000	1.000
3c	Het aantal uren besteed aan het opleiden en trainen Strategisch Crisismanagement (tactisch en strategisch niveau)	576			
4	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van proces (partners)	0	200	200	200
5	Het aantal uren besteed aan het oefenen op het niveau van het systeem (totale crisisbeheersingsorganisatie)	0	130	130	130
6	Het aantal periodiek verstrekte informatiebulletins van	104 (ma-do)	104 (ma-do)	104 (ma-do)	104 (ma-do)
	het VIC	260 (24-uurs)	260 (24-uurs)	260 (24-uurs)	260 (24-uurs)
7	Het aantal incidenteel verstrekte VIC-berichtgeving, -adviezen en –analyses	77	100	100	100
8	Het aantal uitgevoerde incidentevaluaties en daarvan afgeleide doorgevoerde plan- en protocolwijzigingen	5 evaluaties	≥ aantal GRIP-incidenten	≥ aantal GRIP-incidenten	≥ aantal GRIP-incidenten
9	Het aantal afgeronde nieuwe plandocumenten en doorgevoerde planwijzigingen	1	2	2	2
10	Het aantal GRIP incidenten	8	15	15	15
	Platform voor partners				
11	Het aantal platformoverleggen met crisispartners	0	7	7	7

Nr.	Prestatie-indicator	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Crisisorganisatie en informatievoorziening				
1	Het verplichte en afgesproken aantal ramp- en incidentbestrijdingsplannen is actueel en bekend bij belanghebbenden	ja	ja	ja	ja
2	De kwaliteit van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de bevolkingszorg (crisisbeheersing 2.0) is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja	ja
3	De kwaliteit van de uitgevoerde VIC- en crisiscommunicatie is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja	ja
4	De kwaliteit van de uitgevoerde CB-processen (M&A; O&A; L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja	ja
5	De piketfunctionarissen van de VRU (niet GHOR) zijn aantoonbaar opgeleid en taakcapabel	nee	ja	ja	ja
6	Er is aantoonbare voortgang geboekt op de Crisisbeheersingsthema's	deels	ja	ja	ja

3.2.4 Wat kost het?

Tabel 19: Baten en lasten Crisisbeheersing

Bedragen x € 1.000 **Crisisbeheersing**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Lasten			
Directe lasten	3.255	3.384	3.409
Totaal Lasten	***3.255***	***3.384***	***3.409***
Baten			
Directe baten	195	75	61
Totaal Baten	***195***	***75***	***61***
Saldo van baten en lasten	***-3.060***	***-3.309***	***-3.348***
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	28	-	-
Geraamd resultaat	**-3.032**	**-3.309**	**-3.348**

3.3 GHOR

3.3.1 Wat willen we bereiken?

Crisissituaties kunnen uiteenlopen van een grootschalige stroomuitval, uitbraak bijzondere infectieziekte tot een ongeval met een groot aantal slachtoffers en natuurlijk de dreiging van aanslagen en daaruit voortvloeiend maatschappelijke onrust.

De geneeskundige zorg tijdens een crisis wordt geleverd door verschillende geneeskundige organisaties, zoals ambulancediensten, GGDrU en ziekenhuizen. Onze GHOR vormt de schakel tussen deze organisaties. Zowel in de voorbereiding als tijdens crises pakken wij de coördinatie op en zorgen we voor afstemming met politie, brandweer en gemeenten. Daarmee zorgen wij voor een goede balans tussen zorg en veiligheid.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor GHOR twee doelstellingen opgenomen:

- Wij willen een stevigere regiepositie innemen als het gaat om voldoende capaciteit voor en het presterend vermogen van spoedzorg.
- Wij willen vanuit onze toezichtsrol actief signaleren, stimuleren en handhaven, opdat de zorgcontinuïteit in het complexe zorglandschap voldoende voorbereid is.

3.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Wij geven een impuls aan de beleidsdoelstellingen met deze specifieke beleidsactiviteiten:

Steviger regiepositie op presterend vermogen spoedzorg:

De spoedzorgketen vormt de basis voor de opschaling, maar verschuiving in het zorglandschap betekent dat de capaciteit voor spoedzorg en daarmee de opgeschaalde voorzieningen, onder druk staan. De GHOR wil het voortouw nemen in het met zorgketenpartners werken aan het waarborgen van de capaciteit voor opgeschaalde spoedzorg. Daartoe zal de GHOR nadrukkelijk,

vanuit het traumanetwerk Midden Nederland ROAZ, het onderwerp landelijk adresseren bij de relevante partijen (Min VWS, GGD GHOR Ned, ziektekostenverzekeraars etc.) en regionaal passende maatregelen verkennen. Samenwerking met de omliggende regio's is hierbij evident.

Toezichtsrol zorgcontinuïteit:
Om de invulling van de aan de veiligheidsregio opgedragen toezichtrol te versterken is het nodig om meer zicht te krijgen op het zorgrisicoprofiel van de regio. De toezichtsrol vraagt dat de GHOR ook steeds actief blijft investeren in een goede relatie met lokale besturen van zorgaanbieders en -instellingen in de regio.

3.3.3 Waarop sturen we?

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Toezichtsrol zorgcontinuïteit				
1	Het aantal uren besteed aan de opleiding van GHOR-piketfunctionarissen	70	300	300	300
2	Het aantal uren besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie GHOR				
	- Op individueel niveau	60	245	245	245
	- Op teamniveau	20	260	260	260
	- Op procesniveau	50	134	134	134
	- Op systeemniveau	0	170	170	170
3	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met instellingen wet toelating zorginstellingen cf. artikel 33 lid 1 (waaronder ziekenhuizen en traumacentrum)	0	1	1	1
4	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met zorgaanbieders en op de beroepen individuele gezondheidszorg (waaronder huisartsen en verloskundigen)	0	0	0	0
5	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met regionale ambulancediensten en gezondheidsdiensten in de regio (RAVU en GGDrU)	0	1	1	1
	Regiepositie presterend vermogen spoezorg				
6	Het aantal instellingen dat aantoonbaar geprepareerd is op continuïteit op het leveren van verantwoorde zorg tijdens crisisomstandigheden.	12	12	12	12
7	Het aantal interventies in geval van tekortschieten bij de uitvoering van of voorbereiding daarop van de geneeskundige hulpverlening ex art. 34.1 Wvr	geen	geen	geen	geen
8	Het aantal succesvolle interventies en het aantal niet succesvolle interventies die hebben geleid tot een aanwijzing ex Wvr 34.2	geen	geen	geen	geen
9	Het aantal GHOR-geregisseerde oefeningen met partners in de zorgketen	geen	geen	geen	geen

Nr.	Prestatie-indicator	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Toezichtsrol zorgcontinuïteit				
1	Rapporteren op beschikbaarheid en actualiteit rampenopvangplannen en OTO-jaarplannen conform branchenormen	geen	geen	geen	geen
2	Concentraties van niet- en verminderd zelfredzamen in zorgvoorzieningen/ instellingen zijn actueel in beeld en bekend bij de GHOR-crisisorganisatie	GHOR4all operationeel	GHOR4all operationeel	GHOR4all operationeel	GHOR4all operationeel
3	De kwaliteit van de uitgevoerde crisisbeheersingsprocessen GHOR (M&A, O&A, L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja	ja
4	De piketfunctionarissen van de GHOR zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam	deels	0,94	0,94	0,94
5	De kwaliteit van de GHOR-adviezen aan de gemeenten en partners zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken	geen	geen	geen	geen
6	Er is aantoonbaar voortgang geboekt op de GHOR-thema's	ja	ja	ja	ja

3.3.4 Wat kost het?

Tabel 20: Baten en lasten GHOR

Bedragen x € 1.000 GHOR	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Lasten			
Directe lasten	1.549	1.857	1.878
Totaal Lasten	***1.549***	***1.857***	***1.878***
Baten			
Directe baten	54	-	-
Totaal Baten	***54***	***-***	***-***
Saldo van baten en lasten	***-1.495***	***-1.857***	***-1.878***
Toevoeging aan reserves	37	-	-
Onttrekking van reserves		-	-
Geraamd resultaat	**-1.532**	**-1.857**	**-1.878**

3.4 Brandweer

3.4.1 Wat willen we bereiken?

Onze meest bekende activiteit is het blussen van branden. De brandweer doet echter veel meer. We verlenen hulp bij ongevallen, bij incidenten met gevaarlijke stoffen, bij waterongevallen. Wat er ook gebeurt, de brandweer staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week klaar om burgers in nood te helpen en gevaarlijke situaties het hoofd te bieden.

Als organisatie zijn we voortdurend aan de slag om deze hulp 24/7 te kunnen borgen. Om ons werk goed te kunnen doen moet immers alles kloppen: het juiste materieel, de juiste route naar het incident en de vakbekwaamheid van onze brandweermensen. Uiteraard is hierbij ook de eigen veiligheid van belang, waaronder de zorg voor goede arbeidshygiëne van onze hulpverleners zelf. Al deze voorwaarden moeten op orde zijn om op een goede wijze de incidenten te kunnen bestrijden. Dit vergt een permanente en solide investering in mensen en middelen. Wat gaan we daarvoor doen?

<u>Beleidsdoelstellingen</u>

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Brandweer 6 doelstellingen opgenomen:

- Wij vinden het personeel en materieel gelijkwaardig belangrijk voor de paraatheid van onze brandweer. Wij zorgen voor een paraatheidsorganisatie waarin aan beide elementen van de paraatheid evenveel aandacht wordt gegeven;
- Wij zorgen er voor dat er een sluitende paraatheidsmatch komt op de posten die een gekazerneerde bezetting hebben kleiner dan op 24-uurs basis (de dagdienstposten);
- Wij willen de inzetbaarheid van de niet-gekazerneerde posten verhogen en manieren vinden om op momenten van onderbezetting de dekking van de brandweerzorg op gelijk niveau te houden;
- Onze brandweerpost staat midden in de samenleving, verbonden met de gemeenschap, bereikbaar en herkenbaar en, waar wenselijk, met een bredere maatschappelijke functie;

- Wij koesteren de betrokkenheid van onze brandweercollega's in de uitruk, zowel onze beroeps in roosterdienst als onze vrijwilligers. Wij stellen alles in het werk om onze beroeps en vrijwilligers te blijven binden en boeien voor de VRU-organisatie;
- Wij koersen op regiobrede harmonie in kazerneringsroosters zodat we ongeacht de locatie zo goed mogelijk kunnen sturen op de paraatheid van onze gekazerneerde posten en de flexibele en duurzame inzetbaarheid van onze beroepsbrandweermensen.

3.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Met onze reguliere activiteiten die hierna beschreven staan, geven wij uitvoering aan de beleidsdoelstellingen, Daarnaast geven wij een impuls aan de beleidsdoelstellingen met de volgende activiteiten:

- Wij implementeren op alle posten in onze regio het nieuwe Materieel en personeelsbeheer- en spreidingsplan.
- Wij gaan aan de slag met de resultaten van de proeftuinen paraatheid.
- Wij ontwerpen een regiobrede roosterregeling.
- Wij ronden de implementatie van het Bedrijf Preparatie Brandweer af.
- Wij realiseren een (tijdelijke) adembeschermingswerkplaats.
- Wij werken binnen de mogelijkheden van de uitvoering van Vakbekwaamheid i.v.m. de coronacrisis aan het herontwerp van onze oefensystematiek.
- We organiseren brandweerzorg, rekening houdend met de uitkomsten van de discussie rondom de taakdifferentiatie. (voor nadere uitwerking zie risicoparagraaf "Taakdifferentiatie/ (On)gelijke behandeling vrijwilligers").
- Vrijwilligheid blijft een van de pijlers van de brandweerorganisatie, waarbij de ondersteuning van de brandweerposten en het blijvend boeien en binden van vrijwilligers noodzakelijke aandacht blijft krijgen.
- Wij dragen bij aan het opstellen van een herijkte onafhankelijke bestuurlijke businesscase voor een basisoefen- en trainingscentrum brandweer in Lelystad.

Paraatheid

Ter ondersteuning van de (dagelijkse bedrijfsvoering van de) operationele brandweerorganisatie hanteert de commandant van de brandweer een materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan (MPBSP), dat in afstemming met de posten tot stand komt. Zodoende kan de inrichting van de brandweerzorg beter afgestemd worden op de veranderingen die gedurende de planperiode optreden in het verzorgingsgebied.

In de afgelopen jaren zijn diverse proeftuinen uitgevoerd met als doel verbetermogelijkheden voor paraatheid te ontwikkelen. In 2021 worden deze proeftuinen voortgezet en deels afgerond. Verbeteringen worden ingevoerd.

Incidenten bestrijden

Na binnenkomst van een incidentmelding worden de benodigde brandweereenheden gealarmeerd. Indien meer potentieel noodzakelijk is, schalen we soepel op of worden specialistische eenheden gealarmeerd. Ons uitgangspunt is dat de burger in nood kan rekenen op de snelst mogelijke hulp. Bij niet-maatgevende incidenten willen wij elke post en ploeg de mogelijkheid geven om vraaggericht uit te kunnen rukken met een TS4 zonder tweezijdig te hoeven aanrijden. Daarnaast hebben we met de zeven omliggende veiligheidsregio's onderzocht en in convenanten vastgelegd welke post op welke grenslocaties de snelste hulp kan bieden.

Implementatie landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Het algemeen bestuur heeft op 9 november 2020 ingestemd met gebruik van het nieuwe protocol op de meldkamer. De implementatie zal per 1 februari 2021 plaats vinden.

Met het nieuwe protocol wordt het mogelijk een groter deel van het aantal OMS-meldingen af te vangen door de meldkamer, zodat een brandweerpost minder vaak onnodig wordt gealarmeerd. De verwachting is dat daardoor het aantal keren dat een brandweerpost met spoed wordt gealarmeerd (prioriteit 1) zal afnemen.

Specialismen
Een basiseenheid van een tankautospuit is uitgerust om de vier basistaken van de brandweer uit te voeren. Daarnaast kennen we binnen de VRU de volgende specialismen:

- Brandweerduiken
- Hoogteredding
- Optreden bij grof en extreem geweld
- Technische hulpverlening
- Natuurbrandbestrijding
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
- Rietenkapbrandbestrijding
- Grootschalig brandweeroptreden

Hiernaast wordt de pilot met specialistische brandbestrijding (BBM) verlengd tot eind 2021. De pilot moet inzicht geven in de toegevoegde waarde van deze specialistische middelen boven op het huidige materieel wat ingezet kan bij het bestrijden van incidenten.

Sinds 2019 wordt in de vakbekwaamheid van de eenheden bijzondere aandacht besteed aan het brandweeroptreden bij grof en extreem geweld. Wij trainen de basiseenheden voor deze specifieke taak en hebben een Quick Response Team (QRT) aangewezen, getraind en operationeel om basiseenheden te ondersteunen waar nodig.

AED/First Responder-taak
Sinds de zomer van 2016 rukken alle VRU-brandweerposten voor de AED/First Responder taak uit. Dit is geen wettelijke, maar wel een collectieve taak: het bestuur heeft in 2015 besloten dat de VRU deze taak uitvoert. In 2015 werd op basis van ervaringen uit de pilot rekening gehouden met jaarlijks circa 100 extra uitrukken. Inmiddels is gebleken dat het aantal AED-uitrukken fors meer bedraagt (circa 600-700 uitrukken per jaar).

Op basis van de tweede bestuurlijke evaluatie heeft het algemeen bestuur op 27 maart 2019 besloten om de AED/First Responder taak voorlopig tot en met 2021 te continueren. Aan de VRU is de opdracht gegeven om te zoeken naar efficiency bevorderende maatregelen. In 2021 volgt er een derde bestuurlijke evaluatie, waarbij ook de beleving van de uitvoering van de taak op de brandweerpopulatie wordt onderzocht.

Nazorg
We hebben de opvang en nazorg aan onze brandweermensen professioneel georganiseerd. Wanneer er na afloop van incidenten behoefte is aan nazorg, wordt deze lokaal, op de betreffende brandweerpost geleverd. Daarbij is gespecialiseerde ondersteuning als aanvulling op onze nazorg georganiseerd en beschikbaar.

<u>Jeugdbrandweer</u>
Onze jeugdbrandweer is een belangrijke kweekvijver voor onze toekomstige brandweer, maar kent ook een zeer belangrijke maatschappelijke taak in het uitdragen van brandveilig leven. Wij bevorderen de toestroom van leden vanuit alle gemeenten en de uiteindelijke doorstroom naar alle brandweerposten in onze regio.

<u>Informatievoorziening</u>

Als ondersteuning bij de bestrijding van incidenten bij risicovolle en kwetsbare objecten in onze regio maken we gebruik van aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten. Deze willen we verder digitaal beschikbaar maken. Ook onderzoeken we nieuwe mogelijkheden voor routenavigatie.

Materiële paraatheid

Met betrekking tot de paraatheid is de doelstelling om de materiële paraatheid te versterken. De bedrijfsprocessen worden ingericht met als streven 100% materiële paraatheid. Zonder materieel kan immers geen inzet gepleegd worden. Alle voertuigen en gereedschappen worden efficiënt en professioneel onderhouden en periodiek gekeurd.

Heroriëntatie AB-werkplaatsen

De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost zonder ingrijpende verbouwingen en meerkosten. In de kadernota en begroting 2019 is daarom gekozen om niet zeven maar twee werkplaatsen te verbouwen naar de huidige eisen, om daarna efficiënter te kunnen werken en de investeringen voor de verbouwingen en apparatuur van de ademluchtwerkplaatsen zoveel mogelijk te beperken.

Initieel is gekozen om te onderzoeken of de kazernes van Woerden en Veenendaal geschikt gemaakt kunnen worden om de werkplaatsen te laten voldoen aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en Arbowetgeving. In de kazerne in Woerden zou het grootste deel van het (specialistische) werk verricht worden en de kazerne in Veenendaal was aangewezen om een beperkt deel van het reguliere werk en piekmomenten op te kunnen vangen. Uitgebreid onderzoek heeft uitgewezen dat het inpassen van een industriële werkplaats in de bestaande kazerne in Woerden niet realiseerbaar is vanwege beperkte mogelijkheid tot uitbreiding van de kazerne en de benodigde draagkracht van de bestaande vloeren en fundering.

Een heroriëntatie op de ademluchtwerkplaatsen was noodzakelijk omdat inhuizen in een bestaande post niet mogelijk bleek. In eerste instantie is gezocht naar een tijdelijke huisvesting voor minimaal 5 jaar. Hiermee werd de optie opengehouden om de ademluchtwerkplaats bij een eventuele nieuwbouw van een brandweerpost alsnog in te huizen. Bij de verdere uitwerking van de plannen is gebleken dat een huurtermijn van 5 jaar niet haalbaar is. De nieuwe locatie van de ademluchtwerkplaats zal voor minimaal 15, met een optie tot 20, jaar worden gehuurd. De investeringen en nutsinfrastructuur die noodzakelijk zijn om een professionele, industriële ademluchtwerkplaats te realiseren zijn van een dusdanig omvang dat een afschrijving korter dan 15 jaar bedrijfseconomisch niet verantwoord is. Het voorstel is om niet voor 5 jaar (zoals gemeld in de kadernota), maar voor een langere periode een zelfstandig pand te huren. Het inhuizen van het machinepark is te duur om voor een korte periode te doen. De technische levensduur van het machinepark is gelijk aan de huurperiode.

De beoogde locatie in Houten is centraal gelegen in de regio. De VRU heeft de mogelijkheid om een nieuw pand te betrekken en de benodigde bouwkundige en installatietechnische aanpassingen te doen om een ademluchtwerkplaats te realiseren die voldoet aan alle eisen in het kader van arbeidshygiëne en Arbowetgeving. Daarnaast wordt het mogelijk om alle ademluchtwerkzaamheden en andere hoogfrequente logistieke processen te clusteren, wat bijdraagt aan de transitie naar bedrijfsmatig werken. De eerder genoemde ademluchtwerkplaats in Veenendaal vervalt hiermee.

In de kadernota 2022 is voor de heroriëntatie AB-werkplaatsen een aanvullende structurele bijdrage opgenomen van € 155K per jaar. Op basis van de huurtermijn van 15 jaar past de

realisatie van de ademluchtwerkplaats binnen deze financiële kaders. De definitieve berekening zorgt voor een verlaging van de structurele meerkosten met € 32K naar € 123K. In tabel 21 zijn de structurele meerkosten en het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP opgenomen).

Tabel 21: financieel effect heroriëntatie AB-werkplaatsen

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect GBTP**		
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	**Kadernota 2022**	**Mutatie 2022**	**Begroting 2022**
Meerkosten AB-werkplaatsen	293	-32	261
Inzet reservering kapitaallasten	-138	-	-138
Lasten heroriëntatie AB-werkplaatsen	***155***	***-32***	***123***
Totaal effect GBTP	**155**	**-32**	**123**

Het bedrag in de kadernota 2022 was kader stellend waarbij was aangegeven dat een eventueel voordeel bij het opstellen van de begroting zal terugvloeien naar gemeenten. De verlaging van de structurele meerkosten heeft tot gevolg dat de bijdrage van het GBTP met € 32K is verlaagd ten opzichte van de bijdrage zoals deze was opgenomen in de kadernota 2022.

Vakbekwaamheid

De initiële vakbekwaamheid van ons repressieve brandweerpersoneel wordt verzorgd door het Opleidingsinstituut Brandweeropleidingen VRU. Aspiranten worden hier opgeleid tot manschap. Daarnaast biedt het instituut opleidingen aan voor de diverse functies die binnen de brandweer worden uitgevoerd.

Na het volgen van de initiële opleiding wordt de vakbekwaamheid van het repressieve brandweerpersoneel op niveau gehouden door middel van oefeningen en bijscholingen.

Gezamenlijke project basisoefen- en trainingscentrum brandweer

In het najaar van 2019 werd het strategische programmaplan ‘Drieslag’ bestuurlijk vastgesteld. Doel van het programma was door een gezamenlijke aanpak met de veiligheidsregio’s Flevoland en Gooi & Vechtstreek een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de taakuitvoering en aan beperking van (meerkosten) en kwetsbaarheid. Eén van de drie onderdelen van de onderdelen van het programma was het verkennen en mogelijk realiseren van een ‘Interregionaal kennis- en vakbekwaamheidscentrum (IKVC)’

In 2020 is het gezamenlijke opleidings-, trainings- en oefenbeleid (IOTO-beleid) van de drie veiligheidsregio’s door de organisaties geformuleerd. Dit beleid voldoet aan professionele standaarden. Het vaststellen en definiëren van het IOTO-beleid heeft in deze fase geen andere betekenis dan dat de individuele leden van de bestuurlijke stuurgroep elk de wenselijkheid en betaalbaarheid (en daarmee de haalbaarheid) ervan hebben beoordeeld binnen het kader van de eigen begroting (budgettair neutraal). Op basis van de dimensies van dit IOTO-beleid en budget neutraliteit is de focus verlegd naar de haalbaarheid van een basisoefen- en trainingscentrum brandweer voor drie veiligheidsregio’s gezamenlijk in Lelystad. Bij het basisoefen- en trainingscentrum brandweer ligt de focus op de trainingen die te maken hebben met rook en vuur (realistische trainingen).

Consequentie van die hernieuwde focus is dat de geplande onafhankelijke bestuurlijke businesscase van het ‘Interregionaal kennis- en vakbekwaamheidscentrum (IKVC)’ zal worden herijkt op het niveau van een ‘Basisoefen- en trainingscentrum brandweer’. De herijkte businesscase zal daarmee, gegeven de vaste gemaximeerde IOTO-inputwaarden, inzicht geven in de uiteindelijk te berekenen kostprijs. Hiermee wordt een vertrekpunt gecreëerd om in 2021 tot

besluitvorming te komen over de haalbaarheid en daarmee realisatie van een basisoefen- en trainingscentrum voor de brandweer.

3.4.3 Waarop sturen we?

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Incidenten bestrijden				
1	Het aantal uitrukken voor brandbestrijding en redding	4.845	4.100	4.250	4.250
	1a. Het aantal uitrukken voor gebouwbranden	521	700	550	550
	1b. Het aantal uitrukken voor overige branden	2.250	1.900	2.150	2.150
	1c. Het aantal uitrukken voor onechte of onterechte OMS-meldingen	2.074	1.500	1.550	1.550
2	Het aantal uitrukken voor hulpverlening	3.155	3.750	3.400	3.400
	2a. Het aantal uitrukken voor technische hulpverlening	177	250	200	200
	2b. Het aantal uitrukken voor hulpverleningen m.b.t. dieren	353	350	350	350
	2c. Het aantal uitrukken voor overige hulpverlening, waaronder assistentie politie en ambulance	1.971	2.500	2.200	2.200
	2d. Het aantal uitrukken voor AED-inzet	654	650	650	650
3	Het aantal uitrukken voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen	645	600	600	600
4	Het aantal uitrukken voor ondersteuning bij waterongevallen	99	90	100	100
5	Het totaal aantal uitrukken	8.744	8.540	8.350	8.350
6	Het aantal geredde slachtoffers	10			
7	Het aantal nazorg gesprekken met bewoners bij incidenten	2			
8	Het aantal inzetten voor en in buurregio's	165	120	160	160
	Vakbekwaamheid				
9	Het aantal uren besteed aan de vakbekwaamheid van incidentbestrijders	135.000	180.000	180.000	180.000
10	Aantal cursisten manschap A dat de opleiding heeft afgerond	42	70	96	96
11	Aantal cursisten dat de opleiding bevelvoerder heeft afgerond	24	20	20	20
12	Aantal cursisten dat de opleiding voertuigbediener-pompbediende heeft afgerond	24	44	44	44

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	Paraatheid & Vakbekwaamheid				
1	De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden)	83%	80%	80%	80%
2	De inzet op belangrijke objecten is volgens het jaarplan beoefend en geëvalueerd	Nee, i.v.m Covid-19	ja	ja	ja
3	De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd geweest	ja	ja	ja	ja
4	De piketfunctionarissen van de brandweer zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam	Nee, i.v.m Covid-19	ja	ja	ja
5	De kwantiteit en kwaliteit van de brandweerinzetten zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken	ja	ja	ja	ja
	Jeugdbrandweer				
6	Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd	40%	15%	15%	15%
7	Het percentage uitgestroomde jeugdbrandweerleden dat kiest voor een vervolg (werk/studie) binnen het veiligheidsdomein	0%	15%	15%	15%

3.4.4 Wat kost het?

Tabel 22: Baten en lasten Brandweer

Bedragen x € 1.000 **Brandweer**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Lasten			
Directe lasten	53.960	59.301	58.363
Totaal Lasten	***53.960***	***59.301***	***58.363***
Baten			
Directe baten	1.910	1.432	1.274
Totaal Baten	***1.910***	***1.432***	***1.274***
Saldo van baten en lasten	***-52.050***	***-57.869***	***-57.089***
Toevoeging aan reserves	2.980	518	383
Onttrekking van reserves	1.869	2.199	452
Geraamd resultaat	**-53.161**	**-56.188**	**-57.020**

3.5 Meldkamer

3.5.1 Wat willen we bereiken?

De meldkamer is het kloppend hart van de hulpdiensten. De meldkamer neemt 24 uur per dag en 7 dagen per week hulpverzoeken van burgers in nood aan en dirigeert de hulpverleners snel en efficiënt naar de plaats van het incident. De centralisten vormen daarbij de ogen en oren van de brandweer, vanaf een incidentmelding tot het moment dat een leidinggevende op de plek van het incident arriveert en de aansturing van de collega's op straat overneemt. De brandweer deelt de meldkamer met de politie en de ambulancedienst. Voor incidenten die om een multidisciplinaire aanpak vragen, kan daardoor snel een calamiteitencoördinator worden ingezet die alle drie de hulpdiensten kan aansturen.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor het programma Meldkamer 2 doelstellingen opgenomen:

- Wij willen meldingen van burgers sneller en slimmer ontvangen, registreren, beoordelen en bewaken, ten einde nog sneller en adequater hulp te kunnen bieden.
- Wij sturen op de kwaliteit en de bruikbaarheid van de informatie waarover de meldkamer beschikt, en de snelheid waarmee deze beschikbaar komt ten behoeve van de uitvoering van ons werk.

3.5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Wij geven een impuls aan de beleidsdoelstellingen met een paar specifieke beleidsactiviteiten:

Meldingen sneller en slimmer ontvangen en verwerken

De meldkamer moet ons helpen de hulpverlening aan de burger betrouwbaar en steeds zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. Daarom wordt de meldkamer Utrecht volgens de planning van de LMS in het najaar van 2021 aangesloten op de landelijke ICT-infrastructuur. Voor de middellange

termijn bouwen wij samen met de politie, de veiligheidsregio's van Flevoland en Gooi en Vechtstreek, en de Regionale Ambulancevoorzieningen van Gooi en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht, aan de nieuwe, innovatieve meldkamer Midden-Nederland die in 2025 operationeel moet zijn. Naast de fysieke totstandkoming van de meldkamerlocatie staan daarbij de harmonisatie en synchronisatie van de regionale meldkamerprocessen centraal.

Sturen op kwaliteit en bruikbaarheid van informatie
Voor veel taken in onze organisatie maken wij gebruik van informatie. Van het in kaart brengen van risico's en het bepalen van de beste inzet bij een brand, tot het rapporteren over incidenten en opkomsttijden. De meldkamer beschikt over een belangrijk deel van de informatie die nodig is voor ons presterend vermogen. Het is daarom van belang voor onze organisatie, partners en de samenleving dat wij kunnen sturen op de bruikbaarheid en kwaliteit van deze informatie, alsmede op de snelheid waarmee deze ter beschikking komt.

Implementatie landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen
Parallel aan de ontwikkeling van de landelijke OMS-voorziening zijn landelijke afspraken gemaakt voor de werkwijze bij automatische meldingen (Beoordelingsprotocol automatische meldingen). Het algemeen bestuur heeft op 9 november 2020 ingestemd met gebruik van het nieuwe protocol op de meldkamer. De implementatie zal per 1 februari 2021 plaatsvinden.

Overdracht beheer meldkamer
De overdracht van het beheer van de meldkamer naar de politie in 2020 heeft geleid tot een financieel nadeel, omdat de uitname uit de rijksbijdrage € 0,2 miljoen hoger is dan de wegvallende beheerskosten voor de VRU. De VRU verwacht dit nadeel te kunnen compenseren na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland door het efficiencyvoordeel op de personele lasten dat daarbij ontstaat. Aanvankelijk zou de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland begin 2022 plaatsvinden. In 2020 is bekend geworden dat dit pas wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2025 door een vertraging van de nieuwbouw in Hilversum. Door deze vertraging wordt het voorziene efficiencyvoordeel op de personele lasten pas later gerealiseerd.

Met de politie is een regeling getroffen om het financiële nadeel voor de VRU in de periode 2022 tot de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland te compenseren. Met deze middelen kan vanaf 2022 het financiële nadeel als gevolg van de overdracht van het beheer worden opgevangen. Vanaf 2025, na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland, wordt verwacht dat de verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 0,2 miljoen structureel binnen de begroting kan worden gedekt uit het verwachte efficiencyvoordeel op de personele lasten. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage met ingang van 2022 structureel verlaagd kan worden met een bedrag van € 193k.

3.5.3 Waarop sturen we?

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
1	Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen	20.177	18.500	18.500	18.500
2	Het aantal vanuit de meldkamer begeleide en ondersteunde uitrukken	8.744	8.540	8.540	8.540
3	Verwerkingstijd meldingen	34	60 sec.	60 sec.	60 sec.
4	Het percentage GRIP incidenten met inzet CaCo	43% GRIP 4 COVID19 niet meegerekend	1	1	1
5	Multidiciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar	43% GRIP 4 COVID19 niet meegerekend	1	1	1

3.5.4 Wat kost het?

Tabel 23: Baten en lasten Meldkamer

Bedragen x € 1.000 **Meldkamer**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Lasten			
Directe lasten	1.311	1.477	1.496
Totaal Lasten	***1.311***	***1.477***	***1.496***
Baten			
Directe baten	272	-68	-261
Totaal Baten	***272***	***-68***	***-261***
Saldo van baten en lasten	***-1.038***	***-1.545***	***-1.757***
Toevoeging aan reserves	500	704	704
Onttrekking van reserves		-	423
Geraamd resultaat	**-1.538**	**-2.249**	**-2.038**

3.6 Algemeen

3.6.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Tabel 24: Baten en lasten Algemeen

Bedragen x € 1.000 **Algemeen**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Lasten			
Directe lasten	25.967	28.702	27.125
Totaal Lasten	***25.967***	***28.702***	***27.125***
Baten			
Directe baten	95.762	98.961	98.509
Totaal Baten	***95.762***	***98.961***	***98.509***
Saldo van baten en lasten	***69.794***	***70.259***	***71.384***
Toevoeging aan reserves	1.757	-	-
Onttrekking van reserves	822	1.385	1.052
Geraamd resultaat	**68.859**	**71.643**	**72.436**

Het programmaonderdeel 'Algemeen' geeft de indirecte baten en lasten weer. Alleen directe baten en lasten die zijn toe te rekenen aan de verschillende programmaonderdelen zijn bij deze specifieke onderdelen opgenomen. De overige baten en lasten zijn opgenomen in het programmaonderdeel 'Algemeen'.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan met name uit de totale bijdrage van gemeenten (GBTP) en de BDuR bijdrage vanuit het Rijk.
De mutatie in de gemeentelijke bijdrage wordt gespecificeerd in bijlage 1.

De mutaties op de reserves worden gespecificeerd in paragraaf 4.3.3 'Verloop reserves'.

3.6.2 Overhead

Volgens het BBV artikel 8 moet in de begroting een apart overzicht opgenomen worden van de kosten van de overhead. De (BBV) definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onderstaand overzicht is opgesteld aan de hand van de notitie Overhead van de commissie BBV. In tegenstelling tot het gangbare begrip 'overhead' vallen volgens het BBV ook de leidinggevenden in het primaire proces onder de overhead.

In de berekening van de totale kosten van overhead hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De programmaonderdelen Bedrijfsvoering en Directie & Staf zijn in principe overhead, met uitzondering van:
    a. de centrale personeelsbudgetten die onder deze programmaonderdelen zijn opgenomen (deze worden op basis van formatie verdeeld over de taakvelden);

b. de lasten van het FLO-overgangsrecht;

c. de kosten met betrekking tot de kazernes;

d. bijdragen aan IFV;

e. kosten van bestuursondersteuning.

2. Overheadkosten in de overige programmaonderdelen (primair proces) zijn:

a. Directeuren en afdelingshoofden: 100%

b. Managementondersteuning: 100%

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten is het overzicht van de kosten van overhead voor 2021 en 2022 als volgt:

Tabel 25: Overzicht overhead

Bedragen x € 1.000 **Overhead**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2020**	**Begroting 2021**
Personeelskosten	18.471	19.392	17.185
Gebouwkosten	1.068	1.094	1.091
Kantoorkosten	2.977	3.322	3.338
Overige kosten	777	336	340
Operationele middelen	0	0	0
Financiële kosten	8	8	8
Overige baten	-497	0	-26
Mutaties in reserves	-360	-1.527	0
Totaal overhead:	**22.444**	**22.625**	**21.936**
% overhead:	**22,68%**	**21,63%**	**21,49%**

3.6.3 Onvoorzien

De begroting van de VRU bevat geen post voor onvoorzien. Eventuele onvoorziene situaties met de daaruit volgende kosten, dienen op dat moment van dekking te worden voorzien. In de risicoparagraaf, die gekoppeld is aan de weerstandscapaciteit, is het risico van onvoorziene uitgaven opgenomen.

4 Beleidsbegroting – Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de in het BBV voorgeschreven paragrafen, met uitzondering van de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid, welke niet van toepassing zijn op onze organisatie. Achtereenvolgens treft u aan:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Risicobeheersing is gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

4.1.1 Weerstandscapaciteit

De bedrijfsvoeringreserve laat de weerstandscapaciteit van de VRU zien. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen.

Op basis van de risico-inventarisatie (zie paragraaf 4.1.2) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor 2021 € 0,6 miljoen. Onze beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,4 miljoen. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) per 1 januari 2021 groter dan 1 (2,3).

Bedragen in € 1.000	**2021**	**2022**
Bedrijfsvoeringsreserve per 1 januari	1.409	1.409
Totaal weerstandscapaciteit	**1.409**	**1.409**

Hierbij moet worden opgemerkt dat het risico in relatie tot de gevolgen van toekomstige besluitvorming over taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten in de voorliggende begroting als pm-post is opgenomen. De VRU monitort de risico's en informeert het algemeen bestuur en gemeenten over relevante ontwikkelingen. Als daar aanleiding voor is worden eventuele financiële consequenties via een begrotingswijziging voorgelegd aan het algemeen bestuur en de gemeenten.

4.1.2 Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit

In de volgende tabel zijn de belangrijkste financiële risico's weergegeven, voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de jaarstukken. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet.

Tabel 26 Risico-inventarisatie

Bedragen in € 1.000

Onderwerp:	Omschrijving risico:	Toelichting effect en kans:	Effect	Kans 2021	Risico 2021	Kans 2022	Risico 2022
Taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten	De minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad laten onderzoeken hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. De mogelijke consequenties voor de brandweerorganisatie worden door alle veiligheidsregio's waaronder de VRU in het eerste halfjaar van 2021 in kaart gebracht. In de denkrichting wordt een taakdifferentiatie voorgesteld tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Uitgangspunt van de denkrichting is een werkbaar en fundamenteel onderscheid te maken tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers dat geen afbreuk doet aan het niveau en de kwaliteit van brandweerzorg. Om te komen tot een fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers zijn diverse denkrichtingen uitgewerkt. Aan de minister van Veiligheid en Justitie wordt gevraagd te onderzoeken wat nodig is om de voorliggende denkrichting(en) juridisch mogelijk te maken en om het financieringsvraagstuk voor zowel de incidentele als de structurele meerkosten te beleggen bij het nieuwe kabinet.	Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de vrijwilligersproblematiek. Waar zich het risico van een zeer substantiële kostenverhoging gaat voordoen en het tempo van die kostenverhoging is nog niet in te schatten, omdat een eventueel besluit om het gedachte model van taakdifferentiatie in te voeren nog gekoppeld zou kunnen worden aan een derogatiebesluit (uitstel van invoering) vanuit Europa. Dit betekent ook dat de duur van het verleende uitstel van de inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van de veiligheidsregio's nog niet bekend is. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd.	pm	25%	pm	75%	pm
Compensatie-maatregelen FLO-overgangsrecht	De nieuwe landelijke afspraken over het FLO-overgangsrecht bevatten onder meer een aantal compensatiemaatregelen. De compensatiemaatregelen zijn onderdeel van de uitwerking van het landelijk afgesloten akkoord over de reparatie van het FLO-overgangsrecht. Deze waren voorzien vanaf 2023, maar daar wordt landelijk eerder mee gestart.	Op voorhand is niet duidelijk wat de omvang van de compensatiemaatregelen is. Dit komt omdat de hoogte van de te compenseren bedragen afhangt van de persoonlijke situatie van de medewerkers waar de VRU op voorhand geen inzicht in – en invloed op heeft. De meerjarenraming van de lasten van het FLO-overgangsrecht inclusief de uitwerking van de compensatiemaatregelen wordt op basis van de LOGA-brief die medio maart 2021 wordt verwacht, nader uitgewerkt.	pm	onbe-kend	pm	onbe-kend	pm
(Niet) honoreren MEERkosten COVID-19	De directe extra kosten – behoudens kosten voor inzet van eigen personeel – verband houdend met COVID-19 kunnen bij het Ministerie van VWS worden gedeclareerd. Deze kosten worden bij wijze van voorschot uitgekeerd en na accountantscontrole definitief vastgesteld. Het risico bestaat dat een deel van deze kosten niet voor vergoeding in aanmerking komt. Deze kosten komen dan alsnog voor rekening van de VRU.	Het maximale effect bedraagt de omvang van het totaal gedeclareerde bedrag. De incidentele (meer)kosten voor 2021 zijn begroot op een € 0,5 miljoen. De kans dat het effect zich voordoet wordt voor 2021 ingeschat op 'klein'. Voor 2022 wordt doit risico als pm post opgenomen	500	25%	125	onbe-kend	pm
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's	De veiligheidsregio kan worden geconfronteerd met onvoorziene kosten binnen het begrotingsjaar als gevolg van exogene ontwikkelingen (zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises). In de begroting van de VRU zijn geen posten voor onvoorziene uitgaven opgenomen.	Als dit risico zich voordoet, zal bijsturing plaatsvinden via de begroting. Het geraamde risico gaat ervan uit dat het maximaal een jaar duurt voordat de maatregelen zijn geëffectueerd. Het geraamde risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten.			509		508
Totaal					**634**		**508**

4.1.3 Kengetallen

Volgens de richtlijnen van het BBV zijn hieronder vier van de zes verplichte kengetallen weergegeven. De overige twee voorgeschreven kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) zijn niet van toepassing op onze organisatie. De wetgever wil met deze kengetallen inzicht hebben in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (de mate waarin bij een tegenvaller financieel kan worden bijgestuurd). De kengetallen geven aan over hoeveel financiële ruimte wij beschikken om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. De kengetallen dienen te worden beoordeeld in samenhang met elkaar en met de financiële positie.

Tabel 27 Financiële kengetallen

Bedragen x € 1.000		Netto schuldquote		
Omschrijving	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	30.900	48.777	65.654
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	2.303	4.250	4.250
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	13.995	8.800	8.800
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)			
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	13.311	15.069	19.795
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	506	500	500
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	1.650	2.000	2.000
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	98.322	100.806	100.130
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**32,3%**	**43,9%**	**56,3%**

Bedragen x € 1.000	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen		
Omschrijving	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	30.900	48.777	65.654
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	2.303	4.250	4.250
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	13.995	8.800	8.800
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	201	191	181
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	13.311	15.069	19.795
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	506	500	500
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	1.650	2.000	2.000
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	98.322	100.806	100.130
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**32,1%**	**43,7%**	**56,2%**

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
A Eigen vermogen (cf.art.42 BBV)	17.732	15.680	14.835
B Balanstotaal	64.910	77.507	93.538
Solvabiliteit (A/B) x 100%	**27,3%**	**20,2%**	**15,9%**

Bedragen x € 1.000	Structurele exploitatieruimte		
Omschrijving	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
A Totale structurele lasten	96.420	101.749	100.302
B Totale structurele baten	103.597	101.749	100.302
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-
E Totale baten	98.322	100.806	100.130
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**7,3%**	**0,0%**	**0,0%**

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Ten aanzien van de in de BBV genoemde kapitaalgoederen zijn de gebouwen, inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal van toepassing op onze organisatie.

4.2.1 Kapitaalgoederen

Conform artikel 59 van de BBV activeren wij alle materiële vaste activa. Investeringen schrijven wij lineair af vanaf het jaar opvolgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat activering plaatsvindt vanaf € 10.000 per object. In de Nota Activabeleid VRU zijn alle uitgangspunten opgenomen.

De VRU heeft vier brandweerkazernes in eigendom. De overige kazernes zijn in eigendom van de gemeenten. De kazernes worden om niet ter beschikking gesteld aan de VRU. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRU, worden bij de VRU geactiveerd. De kosten voor rente en afschrijving worden doorbelast aan de gemeenten die de gebouwen aan de VRU hebben overgedragen.

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteren wij een meerjarig investeringsplan, welke jaarlijks wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren. Tezamen met het meerjaren investeringsplan is daarom ook een egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld om de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten op te vangen. Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting.

4.2.2 Onderhoud gebouwen en installaties

Het hoofdkantoor van de VRU is gehuisvest in het Provinciehuis en dit betreft huur. Het onderhoud voor deze locatie is daarmee onderdeel van de servicekosten die wij naast de huursom aan de provincie Utrecht betalen.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de decentrale huisvestingen en de brandweerkazernes zijn voor rekening van de gemeenten.

4.2.3 Onderhoud materieel

Het Bedrijf Preparatie Brandweer is ingericht binnen de directie Brandweerrepressie. Hiermee borgen we dat we beschikken over vakbekwaam repressief personeel en daarnaast over voldoende en inzetbaar materieel en gereedschappen voor de uitvoering van onze operationele taak. Onderhoud van het materieel zal met dit nieuwe onderdeel door een centraal aangestuurde afdeling Materieel & Logistiek plaatsvinden.

4.3 Financiering

Het wettelijke kader voor externe financiering is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Ons treasurybeleid ligt vast in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is op 19 februari 2018 vastgesteld door het algemeen bestuur.

4.3.1 Financieringsportefeuille

Wij zijn externe financiering overeengekomen bij:

- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)
- Gemeente Amersfoort (onderhandse lening)
- De Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank)

In tabel 28 wordt het verloop en de hoogte van de huidige leningen weergegeven.

Tabel 28 Leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000

Type lening	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Lening UG975a						
13-10-1997/30 jr 6,05% lineair	23	20	17	13	10	7
Lening UG9904c						
14-07-1999/30 jr 5,43% lineair	476	424	371	318	265	212
Onderhandse lening Gemeente Amersfoort	***501***	***443***	***387***	***331***	***275***	***218***
BNG lening 40.106325	4.000	3.333	2.667	2.000	1.333	667
BNG lening 40.106326	8.400	8.000	7.600	7.200	6.800	6.400
Onderhandse lening Bank BNG	***12.399***	***11.333***	***10.267***	***9.200***	***8.133***	***7.067***
NWB Bank lening NK/1-29713	18.000	17.000	16.000	15.000	14.000	13.000
Lening Nederlandse Waterschapsbank	***18.000***	***17.000***	***16.000***	***15.000***	***14.000***	***13.000***
Totale vaste schulden	**30.900**	**28.777**	**26.654**	**24.531**	**22.408**	**20.285**

Bij BNG Bank is een rekening-courantfaciliteit beschikbaar ter grootte van € 3 miljoen om te voorzien in de kortlopende financieringsbehoefte.
Wat betreft de financieringsbehoefte zullen voor de financiering van de nieuwe investeringen in 2021 en 2022 nieuwe langlopende leningen worden aangetrokken. Op basis van de huidige Meerjareninvesterings-planning in relatie tot de boekwaarde van de activa en de leningenportefeuille gaat het om ca. € 20 miljoen in 2021 en ca. € 20 miljoen in 2022. Zie bijlage 8 voor een overzicht van de geplande investeringen in 2021 en 2022.

4.3.2 Risicobeheer

Om de risico's van het treasury beleid te beheren zijn er normen vastgesteld in de Wet Fido. Deze normen bestaan uit een:

- Kasgeldlimiet
- Renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet laat het maximum bedrag zien waarop een gemeente of gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming.

Voor 2022 bedraagt de limiet 8,2% van € 102,0 miljoen (omvang begroting) = € 8,4 miljoen.

De liquide middelen bestaan uit rekening-courant tegoeden en deposito's.

Per kwartaal controleren wij de kasgeldlimiet. De ruimte die de kasgeldlimiet biedt, wordt zoveel mogelijk benut. De reden hiervoor is dat kort geld aanzienlijk goedkoper is dan lang geld. Indien nodig worden langlopende leningen aangegaan om een overschrijding van de kasgeldlimiet tegen te gaan. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op korte termijn maatregelen voor te stellen.

Tabel 29 Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	2021a	2022	2023	2024	2025
Norm % begrotingstotaal	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*
Kasgeldlimiet	**8.578**	**8.369**	**8.310**	**8.310**	**8.282**

Renterisiconorm

De renterisiconorm wil het renterisico bij herfinanciering beheersen. Dat houdt in, dat de jaarlijkse renteherzieningen en de verplichte aflossingen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De renterisiconorm zal binnen het vastgestelde percentage van 20% blijven. In onderstaande tabel is het verwachte renterisico weergegeven:

Tabel 30 Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000 **Renterisiconorm**	**2021a**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
omvang begroting	104.611	102.058	101.345	101.338	100.998
Renterisiconorm (20% begroting)	20.922	20.412	20.269	20.268	20.200
Aflossingen van leningen	3.932	6.375	7.656	8.379	8.380
Ruimte onder renterisiconorm	**16.990**	**14.037**	**12.613**	**11.889**	**11.820**

Renteschema

Om ervoor te zorgen dat in de begroting de totale rentelast en de daaraan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 van het BBV voorgeschreven dat de paragraaf Financiering vanaf 2018 ook inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan taakvelden worden toegekend. De commissie BBV adviseert om hiervoor onderstaand renteschema op te nemen:

Tabel 31 Renteschema

Bedragen x € 1.000 **Renteschema**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Totale rentelasten	1.412	1.432
Totale rentebaten	-110	-107
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (A):	**1.302**	**1.325**
taakveld crisisbeheersing en brandweer	1.302	1.325
taakveld overhead	0	0
De aan taakvelden toegerekende rente (B):	**1.302**	**1.325**
Renteresultaat op taakveld Treasury (A-B)	**-**	**-**

4.3.3 Verloop reserves

Hierna een overzicht met het verloop van de reserves zoals dit tot en met ultimo 2022 wordt voorzien.

Tabel 32 Reserves 2021 en 2022

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat-bestemming 2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Bedrijfsvoeringsreserve VRU	1.409		-	-	1.409	-	-	1.409
Algemene reserves	***1.409***		***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***
Repressieve efficiency Utrecht	181		-	181	-	-	-	-
Tweede loopbaanontwikkeling	479		378	258	599	383	452	530
Omgevingswet	142		-	142	-	-	-	-
FLO- overgangsrecht	1.677			1.677	-	-	-	-
Egalisatiereserve kapitaallasten	10.377		140	878	9.639	-	-	9.639
Meldkamer Midden-Nederland	500		704	-	1.204	704	423	1.485
Reserve OMS-fonds	-	2.104	-	-	2.104	-	1.052	1.052
Ontwikkel- en egalisatiereserve	839	25	-	669	195	-	-	195
Bestemmingsreserves	***14.194***	***2.129***	***1.222***	***3.804***	***13.741***	***1.087***	***1.927***	***12.901***
Totaal reserves	**15.603**	**2.129**	**1.222**	**3.804**	**15.150**	**1.087**	**1.927**	**14.310**

Bedrijfsvoeringreserve

Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringreserve (weerstandvermogen) is minimaal gelijk aan de op basis benodigde weerstandscapaciteit (zie paragraaf 4.1.1). De bedrijfsvoeringreserve valt met 1,4% van het begrotingsvolume binnen de afgesproken bandbreedte (1% - 2%).

Reserve Tweede loopbaanontwikkeling

Vanwege het wegvallen van het FLO voor repressief brandweerpersoneel is tweede loopbaanbeleid geïntroduceerd. Om hieraan uitvoering te kunnen gaan geven, is de reserve Tweede loopbaanontwikkeling gevormd. Vanaf 2021 wordt hierin jaarlijks een bedrag gestort van € 378K, dat geïndexeerd wordt. De werkelijke kosten voor tweede loopbaanbeleid worden jaarlijks aan deze reserve onttrokken.

Reserve Omgevingswet

De kosten voor de invoering van de omgevingswet worden uit deze reserve onttrokken.

Egalisatiereserve lasten FLO-overgangsrecht

De reserve 'lasten FLO-overgangsrecht' wordt ingezet om de kosten voor het FLO-overgangsrecht meerjarig te kunnen egaliseren. Naar verwachting kan de gemeentelijke bijdrage hierdoor vanaf 2022 constant kan blijven. Voor 2021 is een incidentele onttrekking nodig van € 1.677k om de incidentele kosten voor het versneld sparen te dekken.

Egalisatiereserve kapitaallasten

Het meerjarig investeringsplan kent een wisselend verloop van investeringen. Jaarlijks worden niet-bestede kapitaallasten die vrijvallen in het rekeningresultaat, toegevoegd aan deze egalisatiereserve ter dekking van toekomstige kapitaallasten. Hierdoor creëren we rust in de VRU-begroting en voorkomt dit sterke mutaties in de gemeentelijke bijdragen.

Meldkamer Midden-Nederland

De Meldkamer Midden-Nederland zal naar verwachting in 2025 in gebruik genomen worden. Middels deze reserve worden de door het rijk en de Nationale Politie toegekende middelen ingezet als dekking voor de te verwachten project- en frictiekosten in de jaren 2022 t/m 2025.

Reserve OMS-fonds

De OMS-opbrengsten zijn als algemeen dekkingsmiddel in de begroting van de VRU verwerkt. De reserve OMS-fonds is ingesteld om te voorkomen dat het wegvallen van de opbrengsten als gevolg van het in gebruik nemen van een landelijke voorziening voor de ontvangst van meldingen van brandmeldinstallaties in deze beleidsperiode doorwerkt als verhoging op de gemeentelijke bijdrage. Het OMS-fonds vormt tevens de buffer om de onzekerheid over de termijn en het tempo van het wegvallen van de OMS-opbrengsten op te vangen zonder dat de weerstandscapaciteit wordt aangetast.

Ontwikkel- en egalisatiereserve

De ontwikkel- en egalisatiereserve heeft tot doel om incidentele verhogingen of teruggaven van de gemeentelijke bijdragen te vermijden (egalisatiefunctie). Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor:

- Het mogelijk maken van incidentele/projectmatige (beleids-)activiteiten om de beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan of structurele efficiencyvoordelen te realiseren.
- Het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

De omvang van de reserve is maximaal € 1,8 miljoen en de looptijd van de reserve is tot en met 2023 (einde beleidsperiode, behorende bij het beleidsplan 2020-2023). Bij het instellen van de reserve zijn nadere spelregels vastgesteld over de besteding en verantwoording van de middelen.

Inzet middelen ontwikkel- en egalisatiereserve 2021

Tabel 33 toont het saldo en de begrote mutaties ten laste van de ontwikkel- en egalisatiereserve. Een deel van de onttrekkingen is gereserveerd voor doorlopende projectactiviteiten in het kader van harmonisering arbeidsvoorwaarden (€381K). De overige onttrekkingen (€ 288K) hebben betrekking op een aantal activiteiten uit 2020 die doorlopen in 2021.

Tabel 33 Mutaties ontwikkel- en egalisatiereserve 2021

Bedragen x € 1.000	
Ontwikkel- en egalisatiereserve	**2021**
Stand per 31-12-2020	839
Toevoeging rekeneningresultaat 2020	25
Verwacht saldo ontwikkel- en egalisatiereserve per 1-1-2021	***864***
Onttrekkingen voor ontwikkelactiviteiten	
Programma harmonisering arbeidsvoorwaarden	-381
Onttrekkingen voor doorlopende activiteiten uit 2020	
Extra bijdrage saamhorigheid vrijwilligers	-83
Digitalisering dossiers risicobeheersing	-80
Restant inkoopcapaciteit	-26
Project verzekeringen	-59
RI&E waterongevallen	-40
Subtotaal onttrekkingen voor doorlopende activiteiten 2020	*-288*
Totaal onttrekkingen	***-669***
Resterend saldo na bovenstaande onttrekkingen	**195**

Het resterend saldo wordt deels gereserveerd voor een inhaalslag op het gebied van vakbekwaamheid (opleiden en oefenen). Gelet op het voorlopig voortduren van de beperkende coronamaatregelen, wordt in de loop van 2021 een plan opgesteld om de achterstand in te halen voor de onderdelen waarvoor dit noodzakelijk is.

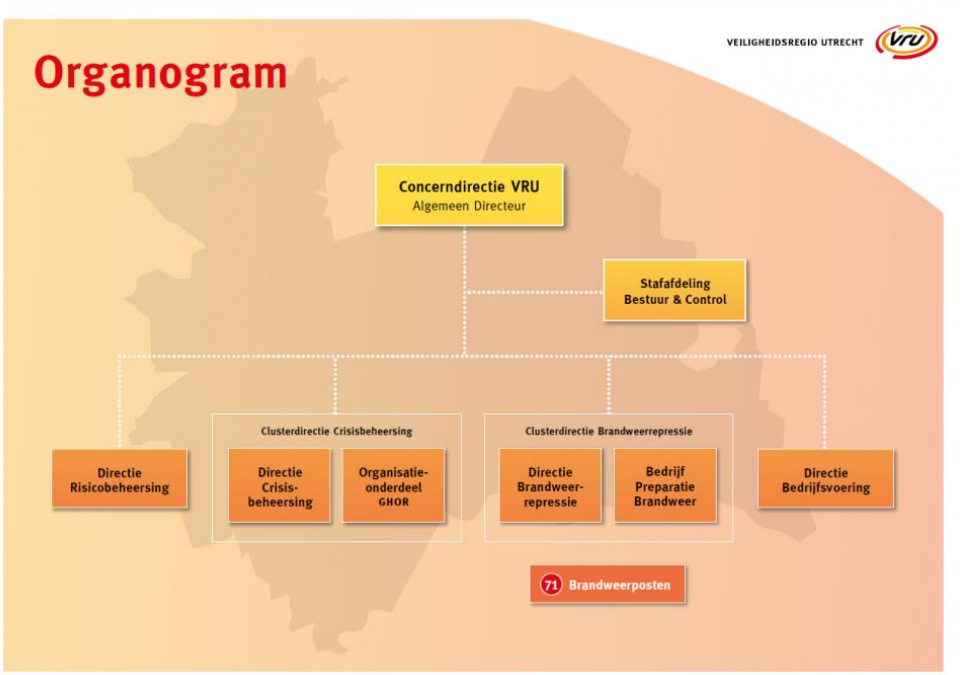
4.4 Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering uitgewerkt. Dit wordt per thema weergegeven.

4.4.1 Inleiding

De hoofdstructuur van onze organisatie ziet er als volgt uit:

Figuur 4 organogram Veiligheidsregio Utrecht

4.4.2 Personeel

Per 1-1-2021 zijn 1.647 vrijwilligers in dienst van de VRU. De formatie voor de beroepsbrandweer en overig personeel bestaat per 1-1-2021 uit in totaal 696 fte. De bezetting bedraagt 652 fte.

Wij hebben aandacht voor de diversiteit van ons personeelsbestand waarbij wij bij de werving van nieuw personeel streven naar inclusiviteit en talent. De VRU werft mensen met de beste capaciteiten en laat zich niet leiden door culturele achtergrond, fysieke of mentale beperking, genderidentiteit, geloofsovertuiging, geaardheid of leeftijd.
De veiligheidsregio is op basis van wettelijke regelgeving (BBV) verplicht om de volgende beleidsindicatoren in de begroting en jaarrekening op te nemen.

Tabel 34 Beleidsindicatoren BBV

Nr.	Productie-indicator	Eenheid	Rekening 2020	Actualisatie 2021	Begroting 2022
1	Formatie	Fte per 1000 inwoners	0,51	0,52	0,51
2	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	0,48	0,48	0,48
3	Apparaatskosten*)	Kosten per inwoner	€ 66,0	€ 76,5	€ 74,7
4	Externe inhuur**	Kosten als % van totale loonsom	9%	7%	3%
5	Externe inhuur**)	Totale kosten inhuur externen	€ 3,8 mln	€ 3,5 mln	€ 1,5 mln
6	Overhead***)	% van de totale lasten	23%	22%	21%

Op basis van CBS-prognose is uitgegaan van 1.342.158 inwoners voor de provincie Utrecht, op peildatum 1-1-2020

* Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie. Dit zijn in feite de totale lasten van de VRU minus de jaarlijkse bijdrage aan het IFV.
** Het betreft voornamelijk inhuur van instructeurs voor opleiden, trainen en oefenen.
*** Voor de berekening van de overhead verwijzen we naar paragraaf 3.6.2.

Wet banenafspraak

Het realiseren van duurzame werkgelegenheid voor de doelgroep uit de banenafspraak is voor de VRU een maatschappelijke opdracht. De VRU heeft inmiddels gezorgd voor nieuwe werkgelegenheid in de vorm van 14,4 garantiebanen. Doordat ook binnen deze groep sprake is geweest van verloop (-2,4 fte) zijn per 1-1-2021 12 garantiebanen ingevuld.
Daarnaast wordt de doelgroep actief benaderd om werkervaringsplaatsen en stageplaatsen bij de VRU in te vullen. De VRU spant zich volop in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek te geven binnen onze organisatie. De VRU zich ten doel gesteld om 15 garantiebanen te realiseren in de periode 2021-2022 waarbij wij voor de gehele beleidsperiode 2020-2023 streven naar een invulling van 20 garantiebanen. Onze ambitie is om een groot deel (80%) van deze banen te realiseren binnen de bestaande formatieve kaders zodat een aanvullende bijdrage vanuit de gemeenten zo veel mogelijk kan worden beperkt. Om de doelstellingen te realiseren is een coördinator aangesteld.

4.4.3 Interne beheersing

Interne beheersing is een proces, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen in de volgende categorieën:

- bereiken van strategische doelstellingen;
- effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen;
- betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging;
- naleving wet– en regelgeving.

Jaarlijks worden interne controles uitgevoerd op basis van het risicogericht intern controleplan. Dit plan wordt periodiek herijkt. In het interne controleplan zijn ‘key controls’ gedefinieerd om ervoor te zorgen dat we onze interne controlecapaciteit zo effectief en efficiënt mogelijk uitvoeren. Op basis hiervan vinden door het jaar heen diverse interne controles plaats om de werking van processen te beoordelen, de betrouwbaarheid van de financiële informatie te waarborgen en fraude/misbruik te signaleren. Hierover wordt vanuit de ambtelijke organisatie periodiek gerapporteerd aan de bestuurlijk portefeuillehouder. Daarnaast voert de externe accountant op gezette momenten ook controles uit.

4.4.4 Duurzaamheid

In ons beleidsplan 2020-2023 hebben wij het volgende beleidsbeginsel opgenomen:

“Wij streven naar een duurzame bedrijfsvoering waarbij wij met onze activiteiten bijdragen aan een gezonde en veilige samenleving.”

In ons inkoopbeleid is duurzaamheid al een criterium. Om verder uitvoering te geven aan deze ambitie hanteert de VRU een adaptieve benadering. We volgen drie sporen: we denken na over Energie, Mobiliteit en Anders Organiseren, om daarmee een bijdrage te leveren aan de circulaire economie.

Concreet worden in de komende jaren de volgende activiteiten voorzien:

- Een communicatiecampagne om duurzaam gedrag te bevorderen;
- In accountgesprekken structureel aandacht vragen voor verduurzaming van de brandweerposten;
- Een aanbesteding voor nieuwe multifunctionals, waardoor het technisch mogelijk wordt om het papier- en tonerverbruik te meten op persoons- team en afdelingsniveau;

- Vermindering papiergebruik, door nog meer digitalisering. Dit doen we door steeds minder stukken op papier te verstrekken en meer gebruik te maken van websites, applicaties of e-mail;
- Vermindering van reisbewegingen door vaker telefonisch of via beeldverbinding te vergaderen, spaarzaam extern te vergaderen en te carpoolen;
- Verduurzaming van ondersteunende dienstvoertuigen door bij vervanging over te gaan op elektrische voertuigen.

4.4.5 Privacy

In 2021 en 2022 wordt verder gewerkt aan de implementatie en het beheer van de privacyaspecten binnen de VRU met de volgende aandachtspunten:

1. Het borgen van de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming;
2. Het bieden van advies, ondersteuning en het beheer van privacy producten;
3. Het verhogen van de bewustwording in de organisatie via managementteams, de centrale ondernemingsraad en privacy aanspreekpunten.

4.4.6 Vennootschapsbelasting

Een drietal activiteiten van de VRU zijn belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De positieve fiscale resultaten die de VRU hiermee behaalt, zijn zodanig klein van omvang dat de belastinglast beperkt blijft tot ca. € 4K op jaarbasis.

4.5 Verbonden partijen

Hieronder is een overzicht opgenomen van derde rechtspersonen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

Tabel 35 Verbonden partijen

Naam	Doel	Belang	Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2020	Jaarresultaat 2020
Instituut Fysieke Veiligheid te Arnhem	Het IFV is de landelijke ondersteuningsorganisatie voor de veiligheidsregio's (versterken van de brandweerzorg en de aanpak op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing). Via de Wet veiligheidsregio's zijn verschillende wettelijke taken overgeheveld naar het IFV. Het IFV is een bij wet opgericht zelfstandig bestuursorgaan (ZBO).	De stichting wordt gefinancierd door de Veiligheidsregio's. Het aandeel van de VRU in de exploitatie bedraagt 7%. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad, vormen het algemeen bestuur van het IFV. De bijdrage van de VRU aan het IFV bedroeg € 615K over 2020.	Niet bekend	Niet bekend
Stichting Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht (GMU) te Utrecht		De GMU is geliquideerd per 31-12-2020 en derhalve geen verbonden partij meer.		

5 Financiële begroting – baten en lasten 2021 en 2022

De in het programmaplan opgenomen programmaonderdelen vormen tezamen het begrotingsprogramma Veiligheidsregio Utrecht.

5.1 Baten en lasten

Tabel 36 Baten en lasten

Bedragen x € 1.000 Rubr.		Rekening 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
	LASTEN				
A	Personeelskosten reguliere werkzaamheden	66.528	70.934	71.459	70.747
B	Ondersteunende personeelskosten	5.890	6.753	7.071	6.914
C	Personeelskosten additionele werkzaamheden	1.888	872	1.990	283
D	Gebouwkosten	3.098	3.302	3.349	3.374
E	Kosten operationele middelen	10.239	11.820	11.964	11.978
F	Kantoorkosten	3.996	4.278	4.223	4.251
G	Kosten financiële rekeningen	-348	1.412	1.419	1.439
H	Overige kosten	2.375	2.082	2.008	2.260
I	Vennootschapsbelasting	4	8	8	8
	Nog in te vullen taakstelling*		-283	-102	-283
	Totaal Lasten	***93.669***	***101.179***	***103.389***	***100.971***
	BATEN				
K	Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen	85.357	88.402	88.354	89.604
L	Rijksbijdrage	10.642	9.295	10.003	9.501
M	Openbaar Meldsysteem	1.096	1.079	1.079	-
N	Overige baten	1.227	1.346	1.369	1.026
	Totaal Baten	***98.322***	***100.123***	***100.806***	***100.130***
	Saldo van baten en lasten	***4.653***	***-1.056***	***-2.583***	***-841***
O	Storting reserves	5.274	1.513	1.222	1.087
P	Onttrekking reserves	2.751	2.570	3.805	1.927
	Resultaat	**2.129**	**-**	**-**	**-**

De volgende mutaties zijn verwerkt:

- Mutaties met effect op de gemeentelijke bijdragen:
  -Toepassing financieel kader (zie paragraaf 2.1)
  -Ontwikkelingen op bestaand beleid (zie paragraaf 2.2)
- Mutaties zonder effect op de gemeentelijke bijdragen:
  -Mutaties in de reserves
  -Overige saldo-neutrale mutaties binnen en tussen de rubrieken

5.2 Overzicht van baten en lasten

Vanwege de wijzigingen in het BBV (artikel 17) dient vanaf 2018 in de financiële begroting een overzicht van baten en lasten opgenomen te worden waarbij de kosten van overhead apart inzichtelijk worden gemaakt.

Tabel 37 Overzicht baten en lasten per programma

Bedragen x € 1000	Rekening 2020			Actualisatie 2021			Begroting 2022		
Overzicht van baten en lasten	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	70.369	97.826	27.457	79.238	100.806	21.568	79.008	100.157	21.148
Overhead	23.301	497	-22.804	24.151	-	-24.151	21.963	-26	-21.989
Saldo van baten en lasten	***93.669***	***98.322***	***4.653***	***103.389***	***100.806***	***-2.584***	***100.971***	***100.130***	***-841***
Mutaties in reserves	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	4.812	1.929	-2.884	1.222	2.279	1.057	1.087	1.927	841
Overhead	462	822	360	-	1.527	1.527	-	-	-
Saldo mutaties in reserves	***5.274***	***2.751***	***-2.524***	***1.222***	***3.805***	***2.583***	***1.087***	***1.927***	***841***
Totaal	**98.944**	**101.073**	**2.129**	**104.611**	**104.611**	**-**	**102.058**	**102.058**	**-**

5.3 Incidentele baten en lasten

Tabel 38 Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Incidentele baten en lasten	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**
Invoering omgevingswet*	-	100	-
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren*	381	381	-
Subtotaal incidentale baten en lasten via bijdrage GBTP	***381***	***481***	***-***
Lasten FLO- overgangsrecht	1.677	1.677	-
Meldkamer**	704	704	704
Hervorming OMS-stelsel***			1.052
Totaal incidentele baten en lasten	**2.762**	**2.862**	**1.756**

* Doorgeschoven activiteiten uit 2020

**Ten laste van incidentele bijdragen derden

*** Ten laste van resultaatbestemming 2020

6 Financiële begroting – Meerjarenraming 2022-2025

6.1 Meerjarenraming 2022-2025

Tabel 39 Meerjarenraming 2022-2025

Bedragen x € 1.000 Rubr.		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	LASTEN				
A	Personeelskosten reguliere werkzaamheden	70.747	70.764	70.737	70.480
B	Ondersteunende personeelskosten	6.914	6.978	6.991	6.974
C	Personeelskosten additionele werkzaamheden	283	283	283	283
D	Gebouwkosten	3.374	3.351	3.348	3.345
E	Kosten operationele middelen	11.978	11.978	11.973	11.944
F	Kantoorkosten	4.251	4.251	4.251	4.251
G	Kosten financiële rekeningen	1.439	1.439	1.439	1.439
H	Overige kosten	2.260	2.193	2.207	2.173
I	Vennootschapsbelasting	8	8	8	8
	Nog in te vullen taakstelling*	-283	-283	-283	-283
	Totaal Lasten	***100.971***	***100.963***	***100.955***	***100.614***
	BATEN				
K	Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen	89.604	89.600	90.648	90.637
L	Rijksbijdrage	9.501	9.501	9.501	9.501
M	Openbaar Meldsysteem	-	-	-	-
N	Overige baten	1.026	130	130	131
	Totaal Baten	***100.130***	***99.231***	***100.279***	***100.269***
	Saldo van baten en lasten	***-841***	***-1.732***	***-676***	***-346***
O	Storting reserves	1.087	383	383	383
P	Onttrekking reserves	1.927	2.114	1.058	729
	Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

*Betreft restant van de specifieke bezuinigingstaakstelling voor (brandweer)repressie in het gebied van de gemeente Utrecht.

6.2 Stand en meerjarig verloop reserves

Tabel 40 Meerjarig verloop reserves

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat-bestemming 2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Bedrijfsvoeringsreserve VRU	1.409		-	-	1.409	-	-	1.409	-	-	1.409	-	-	1.409	-	-	1.409
Algemene reserves	***1.409***		***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***
Repressieve efficiency Utrecht	181		-	181	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tweede loopbaanontwikkeling	479		378	258	599	383	452	530	383	630	283	383	617	48	383	617	-186
Omgevingswet	142		-	142	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FLO- overgangsrecht	1.677			1.677	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egalisatiereserve kapitaallasten	10.377		140	878	9.639	-	-	9.639	-	-	9.639	-	-	9.639	-	-	9.639
Meldkamer Midden-Nederland	500		704	-	1.204	704	423	1.485	-	432	1.053	-	441	612	-	112	500
Reserve OMS-fonds	-	2.104	-	-	2.104	-	1.052	1.052	-	1.052	-	-	-	-	-	-	-
Ontwikkel- en egalisatiereserve	839	25	-	669	195	-	-	195	-	-	195	-	-	195	-	-	195
Bestemmingsreserves	***14.194***	***2.129***	***1.222***	***3.804***	***13.741***	***1.087***	***1.927***	***12.901***	***383***	***2.114***	***11.170***	***383***	***1.058***	***10.494***	***383***	***729***	***10.148***
Totaal reserves	**15.603**	**2.129**	**1.222**	**3.804**	**15.150**	**1.087**	**1.927**	**14.310**	**383**	**2.114**	**12.579**	**383**	**1.058**	**11.904**	**383**	**729**	**11.557**

6.3 Gemeentelijke bijdrage 2022-2025

In tabel 41 is een meerjarenraming opgenomen voor de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket 2022 t/m 2025. De meerjarenraming bevat geen mutaties die een effect hebben op de gemeentelijke bijdrage.

Tabel 41 Meerjarenraming gemeentelijke bijdrage 2022-2025

Bedragen x € 1.000

Gemeente	GBTP 2022	IGPP 2022	Bijdrage 2022	GBTP 2023	IGPP 2023	Bijdrage 2023	GBTP 2024	IGPP 2024	Bijdrage 2024	GBTP* 2025	IGPP 2025	Bijdrage 2025
Renswoude	358	-	358	358	-	358	362	-	362	362	-	362
Eemnes	554	39	594	554	39	594	561	39	600	561	39	600
Oudewater	596	19	615	596	19	615	602	19	621	602	19	621
Woudenberg	697	19	716	697	19	716	705	19	724	705	19	724
Montfoort	816	-	816	816	-	816	826	-	826	826	-	826
Lopik	872	-	872	872	-	872	882	-	882	882	-	882
Bunnik	947	-	947	947	-	947	958	-	958	958	-	958
Bunschoten	1.126	19	1.146	1.126	19	1.146	1.140	19	1.159	1.140	19	1.159
Rhenen	1.155	-	1.155	1.155	-	1.155	1.169	-	1.169	1.169	-	1.169
Wijk bij Duurstede	1.393	91	1.484	1.393	90	1.483	1.409	89	1.497	1.409	87	1.496
Baarn	1.557	36	1.594	1.557	36	1.594	1.576	36	1.612	1.576	36	1.612
Leusden	1.634	-	1.634	1.634	-	1.634	1.654	-	1.654	1.654	-	1.654
IJsselstein	1.723	16	1.739	1.723	16	1.739	1.744	15	1.759	1.744	15	1.759
De Bilt	2.641	-	2.641	2.641	-	2.641	2.672	-	2.672	2.672	-	2.672
De Ronde Venen	2.632	-	2.632	2.632	-	2.632	2.663	-	2.663	2.663	-	2.663
Soest	2.685	77	2.761	2.685	77	2.761	2.716	77	2.793	2.716	77	2.793
Houten	2.329	65	2.394	2.329	64	2.393	2.361	63	2.424	2.361	62	2.424
Utrechtse Heuvelrug	3.091	104	3.195	3.091	103	3.194	3.127	102	3.228	3.127	100	3.227
Woerden	3.010	129	3.139	3.010	129	3.139	3.046	129	3.175	3.046	129	3.175
Vijfheerenlanden	3.471	163	3.634	3.471	163	3.634	3.509	163	3.673	3.509	163	3.673
Stichtse Vecht	3.920	-	3.920	3.920	-	3.920	3.966	-	3.966	3.966	-	3.966
Nieuwegein	3.765	12	3.777	3.765	12	3.777	3.812	12	3.824	3.812	12	3.824
Veenendaal	3.183	70	3.252	3.183	70	3.252	3.231	70	3.301	3.231	62	3.293
Zeist	4.100	909	5.009	4.100	909	5.009	4.148	909	5.058	4.148	909	5.058
Amersfoort	9.870	455	10.326	9.870	455	10.326	9.989	455	10.444	9.989	455	10.444
Utrecht	27.458	1.261	28.719	27.458	1.261	28.719	27.808	1.261	29.069	27.808	1.261	29.069
Nog toe te rekenen	-	534	534	-	534	534	-	534	534	-	534	534
Totaal	**85.584**	**4.020**	**89.604**	**85.584**	**4.016**	**89.600**	**86.636**	**4.012**	**90.648**	**86.636**	**4.001**	**90.637**

De structurele bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) stijgt met € 1,05 miljoen in 2024 ten opzichte van 2022 en 2023 als gevolg van de hervorming van het OMS-stelsel (zie paragraaf 2.2.1).
*De berekening van de individuele bijdrage per gemeente voor het basistakenpakket (GBTP) wijkt in geringe mate af van de kadernota 2022 (tabel 22). De berekening van de compensatie van de nadeelgemeenten in de kadernota 2022 was niet over het juiste basisbedrag toegepast.
De vergoeding voor het IGPP kan in het meerjarig perspectief nog wijzigen. Met de gemeente Utrecht vindt nog overleg plaats over de verwerking van een aantal afspraken uit de taakuitvoeringsovereenkomst (TUO).

7 Financiële begroting – uiteenzetting financiële positie

De financiële gevolgen van het bestaand beleid zoals dat in de beleidsprogrammaonderdelen is opgenomen, leidt tot het overzicht van baten en lasten in hoofdstuk 5.

7.1 Geprognosticeerde balans

Tabel 42: Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000 **Geprognosticeerde balans**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa:	48.558	59.748	71.063	72.221
Financiële vaste activa:	201	191	181	171
VLOTTENDE ACTIVA				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar:	13.995	15.069	19.795	22.787
Liquide middelen:	506	500	500	500
Overlopende activa:	1.650	2.000	2.000	2.000
Totaal activa	**64.910**	**77.508**	**93.539**	**97.679**

Bedragen x € 1.000 **Geprognosticeerde balans**	**Rekening 2020**	**Actualisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve:	1.409	1.409	1.409	1.409
Bestemmingsreserves:	14.194	14.271	13.425	11.689
Gerealiseerde resultaat:	2.129	-	-	-
	17.732	***15.680***	***14.835***	***13.098***
Voorzieningen	17	-	-	-
Langlopende schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar:	30.900	48.777	65.654	71.531
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar:	2.303	4.250	4.250	4.250
Overlopende passiva:	13.959	8.800	8.800	8.800
Totaal passiva	**64.910**	**77.507**	**93.538**	**97.679**

Toelichting:
De ramingen van de materiële vaste activa en de langlopende schulden zijn ontleend aan de meerjareninvesteringsplanning en de daaruit voortvloeiende financieringsbehoefte. De VRU heeft alleen investeringen met economisch nut, geen investeringen met maatschappelijk nut. Zie bijlage 8 voor een overzicht van de investeringskredieten voor 2021 en 2022.

Het verloop van het eigen vermogen is ontleend aan de staat van reserves (zie paragraaf 6.2). De kortlopende activa en passiva worden constant verondersteld.

7.2 EMU-saldo

In de begroting moet volgens artikel 20 lid 1c van het BBV ook het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar worden opgenomen. Het EMU-saldo is van belang voor de berekening van het totale begrotingstekort of –overschot van de Nederlandse overheid.

Het EMU-saldo wordt als volgt berekend: de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld (Wijzigingsbesluit BBV d.d. 5 maart 2016).

De geraamde EMU-saldi voor 2021, 2022 en 2023 zijn als volgt:

Tabel 43: EMU-saldo

Bedragen x € 1.000	**2021**	**2022**	**2023**
EMU-saldo	-14.676	-16.887	-5.887

Het negatieve EMU-saldo wordt met name veroorzaakt door de financiering van de investeringen in 2021, 2022 en 2023 (toename vaste schulden).

Bijlage 1: Overzicht bijstelling bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP)

Tabel 44: Bijstelling bijdrage GBTP ten opzichte van resp. begroting en kadernota 2022

Bedragen x € 1.000	**Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket**			
Gemeente	**Begroting 2021**	**Actualisatie 2021**	**Kadernota 2022**	**Begroting 2022**
Renswoude	345	353	358	358
Eemnes	546	547	555	554
Oudewater	591	588	596	596
Woudenberg	688	688	697	697
Montfoort	813	806	817	816
Lopik	861	862	873	872
Bunnik	942	935	947	947
Bunschoten	1.104	1.110	1.127	1.126
Rhenen	1.141	1.140	1.156	1.155
Wijk bij Duurstede	1.382	1.375	1.393	1.393
Baarn	1.554	1.536	1.558	1.557
Leusden	1.612	1.611	1.635	1.634
IJsselstein	1.700	1.698	1.723	1.723
De Bilt	2.655	2.607	2.642	2.641
De Ronde Venen	2.601	2.597	2.633	2.632
Soest	2.691	2.648	2.686	2.685
Houten	2.295	2.293	2.330	2.329
Utrechtse Heuvelrug	3.135	3.051	3.092	3.091
Woerden	2.994	2.969	3.011	3.010
Vijfheerenlanden	3.312	3.427	3.472	3.471
Stichtse Vecht	3.910	3.870	3.922	3.920
Nieuwegein	3.715	3.711	3.766	3.765
Veenendaal	3.131	3.128	3.184	3.183
Zeist	4.051	4.044	4.102	4.100
Amersfoort	9.860	9.733	9.874	9.870
Utrecht	26.805	27.053	27.468	27.458
Totaal	**84.437**	**84.380**	**85.616**	**85.584**

Tabel 45 geeft inzicht in de bijstelling van de geactualiseerde bijdrage 2021 voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) ten opzichte van de begroting 2021.

Tabel 45: Bijstelling geactualiseerde bijdrage GBTP 2021 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2021

Bedragen x € 1.000			
Mutatie bijdrage GBTP	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Bijdrage GBTP vastgestelde begroting 2021	**84.437**	**-**	**84.437**
Mutaties financieel kader 2021			
Mutaties financieel kader loon- en prijsaanpassing	213	-	**213**
Mutaties financieel kader lasten FLO-overgangsrecht	pm	-	**pm**
Mutaties financieel kader mutatie rijksbijdrage	-208	-	**-208**
Subtotaal mutaties actualisatie 2021 financieel kader	5	-	***5***
Mutaties bijstellingen bestaand beleid 2021			
Landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen	-50	-	**-50**
Licentiekosten LCMS GZ	-12	-	**-12**
Tijdelijk behoud redvoertuig Vianen	-	-	**-**
Subtotaal mutaties actualisatie 2021 beleidsbijstellingen	-62	-	***-62***
Bijdrage GBTP geactualiseerde begroting 2021	**84.380**	**-**	**84.380**

De geactualiseerde begroting 2021 is gebaseerd op de begroting 2021 die op 6 juli 2020 is vastgesteld. Naast de reguliere bijstelling van de loon- en prijsaanpassing (die overeenkomt met de loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds) wordt een aantal voordelen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Per saldo daalt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket daardoor met € 57K ten opzichte van de begroting 2021

Tabel 46 geeft inzicht in de bijstelling van de begroting 2022 voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) ten opzichte van de kadernota 2022.

Tabel 46: Bijstelling bijdrage GBTP 2022 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2021

Bedragen x € 1.000			
Mutatie bijdrage GBTP	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Bijdrage GBTP kadernota 2022	**85.616**		**85.616**
Mutaties financieel kader 2022			
Mutaties financieel kader lasten FLO-overgangsrecht	pm	-	**pm**
Subtotaal mutaties begroting 2022 financieel kader	pm	-	**pm**
Mutaties bijstellingen bestaand beleid 2022			
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	-32		**-32**
Subtotaal mutaties begroting 2022 beleidsbijstellingen	-32	-	***-32***
Bijdrage GBTP begroting 2022	**85.584**	**-**	**85.584**

De mutaties zijn niet gewijzigd ten opzichte van de kadernota 2022, met uitzondering van de mutatie ten aanzien van de ademluchtbescherming (AB)-werkplaatsen. Voor dit onderwerp stijgt de bijdrage met 32K minder dan in de kadernota 2022 was voorzien.

Bijlage 2: Meerjarenraming bijdrage GBTP 2022-2025

Tabel 47: Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) 2022-2025 per gemeente

Bedragen x € 1.000

Gemeente	Bijdrage GBTP Begroting 2022	Mutaties bijstellingen beleid structureel	Mutaties bijstellingen beleid incidenteel	Bijdrage GBTP Begroting 2023	Mutaties bijstellingen beleid structureel	Mutaties bijstellingen beleid incidenteel	Bijdrage GBTP Begroting 2024	Bijdrage GBTP Begroting 2025
Renswoude	358	4	-4	358	4	-	362	362
Eemnes	554	6	-6	554	6	-	561	561
Oudewater	596	7	-7	596	7	-	602	602
Woudenberg	697	8	-8	697	8	-	705	705
Montfoort	816	9	-9	816	9	-	826	826
Lopik	872	10	-10	872	10	-	882	882
Bunnik	947	11	-11	947	11	-	958	958
Bunschoten	1.126	13	-13	1.126	13	-	1.140	1.140
Rhenen	1.155	14	-14	1.155	14	-	1.169	1.169
Wijk bij Duurstede	1.393	16	-16	1.393	16	-	1.409	1.409
Baarn	1.557	18	-18	1.557	18	-	1.576	1.576
Leusden	1.634	20	-20	1.634	20	-	1.654	1.654
IJsselstein	1.723	21	-21	1.723	21	-	1.744	1.744
De Bilt	2.641	31	-31	2.641	31	-	2.672	2.672
De Ronde Venen	2.632	31	-31	2.632	31	-	2.663	2.663
Soest	2.685	32	-32	2.685	32	-	2.716	2.716
Houten	2.329	32	-32	2.329	32	-	2.361	2.361
Utrechtse Heuvelrug	3.091	36	-36	3.091	36	-	3.127	3.127
Woerden	3.010	36	-36	3.010	36	-	3.046	3.046
Vijfheerenlanden	3.471	39	-39	3.471	39	-	3.509	3.509
Stichtse Vecht	3.920	46	-46	3.920	46	-	3.966	3.966
Nieuwegein	3.765	47	-47	3.765	47	-	3.812	3.812
Veenendaal	3.183	48	-48	3.183	48	-	3.231	3.231
Zeist	4.100	48	-48	4.100	48	-	4.148	4.148
Amersfoort	9.870	118	-118	9.870	118	-	9.989	9.989
Utrecht	27.458	351	-351	27.458	351	-	27.808	27.808
Totaal	**85.584**	**1.052**	**-1.052**	**85.584**	**1.052**	**-**	**86.636**	**86.636**

Bijlage 3: Baten en lasten per taakveld

In het BBV is voorgeschreven dat voor de uitvoeringsinformatie in de begroting gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden. De uitvoeringsinformatie bestaat uit de een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld. Dit overzicht wordt als bijlage bij de begroting gevoegd. De voorgeschreven taakvelden hebben geen invloed op de indeling van de begroting.

Het overzicht van de baten en lasten per taakveld voor 2021 en 2022 is als volgt:

Tabel 48: Taakvelden BBV

Bedragen x € 1000	**Rekening 2020**		**Actualisatie 2021**		**Begroting 2022**	
Taakvelden volgens BBV	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**
0.1 Bestuur	557		206	-	208	-
0.4 Overhead	23.301	-497	24.151	-	21.963	-26
0.5 Treasury	-356		1.411	-	1.431	-
0.8 Overige baten en lasten	569	-	749	-353	1.333	-147
0.9 Vennootschapsbelasting	3		8	-	8	-
0.1 Mutaties in reserves	5.274	-2.751	1.222	-3.805	1.087	-1.927
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	67.246	-97.805	73.979	-99.924	73.106	-99.429
8.3 Wonen en bouwen	2.349	-20	2.885	-529	2.923	-529
Totaal	**98.944**	**-101.073**	**104.611**	**-104.611**	**102.058**	**-102.058**

De kosten van het taakveld 0.1 bestuur betreffen accountantskosten en bestuursondersteuning. Voor de berekening van de lasten van het taakveld 0.4 overhead wordt verwezen naar het programmaonderdeel Algemeen.
De baten en lasten van het taakveld 0.5 treasury worden toegelicht in de paragraaf Financiering, onderdeel renteschema. De doorbelaste rente aan de taakvelden 0.4 overhead en 1.1 crisisbeheersing en brandweer is hierbij als negatieve last opgenomen op taakveld 0.5 treasury.

Verdeling van de taakvelden over de programma's:
De lasten van het taakveld 1.1 crisisbeheersing en brandweer zijn opgenomen in de inhoudelijke programmaonderdelen Risicobeheersing, GHOR, Crisisbeheersing en Brandweer. De kosten van 8.3 Bouwen en Wonen komen volledig ten laste van het programmaonderdeel Risicobeheersing. Dit betreft met name preventiemedewerkers Vergunningverlening en Advies.

De gemeentelijke bijdragen voor het GBTP en het IGPP, de uitkering BDuR en de opbrengst van het Openbaar Meldsysteem zijn volledig als baten opgenomen op het taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer.

Bijlage 4: Tarieventabel 2021 en 2022

Op grond van artikel 8 Financiële verordening moeten de prijzen van goederen en diensten van het openbaar lichaam in de begroting worden opgenomen. Deze bijlage bevat de tarieven zoals die gelden voor dienstverlening aan derden in 2021 en 2022. Uitgangspunt bij de berekening van de tarieven is kostendekkendheid. Jaarlijks worden de tarieven geïndexeerd volgens de reguliere loon-en prijsindexatie van de lasten om ervoor te zorgen dat de tarieven kostendekkend blijven.

Tabel 49: Tarieventabel 2021 en 2022

Tarieventabel Veiligheidsregio Utrecht					
Nr.	**Omschrijving**	**Eenheid**	**Tarief 2021***	**Tarief 2021a***	**Tarief 2022***
1.	**Inzet van personeel en materieel**	**Per**			
1.1	**Inzet operationeel personeel**				
1.1.1	Inzet operationeel personeel voor operationele werkzaamheden	Per uur, per persoon (gemiddeld uurtarief bezetting)	48,40	48,44	49,07
1.2	**Inzet van materieel**				
1.2.1	Tankautospuit	Per uur	200,07	201,07	203,89
1.2.2	Redvoertuig Autoladder/Hoogwerker	Per uur	304,66	306,18	310,47
1.2.3	Groot materieel	Per uur	102,98	103,49	104,94
1.2.4	Klein materieel	Per uur	34,97	35,14	35,64
2.	**Overige dienstverlening**				
2.1	**Ademlucht**				
2.1.1	Reinigen en testen Pantser	Per stuk	22,14	22,25	22,56
2.1.2	Reinigen en testen gelaatsstuk	Per stuk	16,59	16,67	16,90
2.1.3	Cilinder Hervullen	Per stuk	10,10	10,15	10,29
2.1.4	Keuren ademluchtcilinder	Per stuk	49,93	50,18	50,88
2.2	**Inzet niet operationeel personeel*** **				
2.2.1	Medewerker I	Per uur, per persoon	108,20	108,30	109,71
2.2.2	Medewerker II	Per uur, per persoon	102,11	102,21	103,54
2.2.3	Medewerker III	Per uur, per persoon	96,06	96,15	97,40
2.2.4	Medewerker IV	Per uur, per persoon	90,23	90,32	91,50
2.2.5	Medewerker V	Per uur, per persoon	84,41	84,49	85,59
2.2.6	Medewerker VI	Per uur, per persoon	76,01	76,08	77,07
2.2.7	Medewerker VII	Per uur, per persoon	67,22	67,29	68,16
2.2.8	Medewerker VIII	Per uur, per persoon	59,23	59,29	60,06
2.2.9	Medewerker IX	Per uur, per persoon	53,97	54,02	54,72
2.3	**Deelname VRU-opleiding**				
2.3.1	Deelname VRU-opleiding externe	Per deelnemer per cursus. Meerkosten worden in rekening gebracht**			
2.4	**Openbaar Meld Systeem**				
2.4.1	Concessievergoeding	per stuk	862,57	862,57	-
2.5	**Overig**				
2.5.1	Werkzaamheden uitgevoerd door derden	Gefactureerde kosten leverancier**			
2.5.2	Stallingskosten	per m2	223,91	226,15	228,41

* Tarieven zijn opgenomen zonder omzetbelasting (BTW).
** Werkelijke kosten plus opslag handelings fee (2%)
*** Bij inzet niet-operationeel personeel voor detachering geldt geen overheadtarief maar wel de handlings fee a 2%

Bijlage 5: Vergoedingentabel 2021 en 2022

De vergoedingen voor het IGPP zoals opgenomen in paragraaf zijn gebaseerd op onderstaande tarieven voor 2021 en 2022. Uitgangspunt bij de berekening van de tarieven is kostendekkendheid. Jaarlijks worden de tarieven geïndexeerd volgens de reguliere loon-en prijsindexatie van de lasten om ervoor te zorgen dat de tarieven kostendekkend blijven.

Tabel 50: Vergoedingentabel 2021 en 2022

Nr.	Vergoedingentabel VRU IGPP 2021-2022 Omschrijving		Tarief 2021	Tarief 2021-a	Tarief 2022
1.	**Personeel en materieel**	**Per**			
1.1	**Inzet operationeel personeel**				
1.1.1	Inzet operationeel personeel hulpverlening	persoon per jaar	65.504	65.578	66.433
1.2	**Inzet niet-operationeel personeel**				
1.2.1	Postcommandant	0,2 fte (270 uur)	18.901	18.920	19.166
1.2.2	Vrijwilligersvergoeding postcommandant:				
	Postcommandant A	persoon per jaar	4.293	4.298	4.353
	Postcommandant B	persoon per jaar	5.591	5.597	5.669
1.2.3	Tunneladviseur	0,2 fte (270 uur)	21.296	21.402	21.702
1.2.4	Medewerker Risicobeheersing*	persoon per jaar	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3	**Inzet van materieel**				
1.3.1	Tankautospuit: exploitatielasten	stuk	10.645	10.698	10.848
1.3.1	Tankautospuit: kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.2	Personeel Materieel voertuig: exploitatielasten	stuk	3.546	3.564	3.614
1.3.2	Personeel Materieel voertuig: kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.3	Motorspuitaanhanger	stuk	2.277	2.289	2.321
1.3.4	Bergingsvoertuig	stuk	8.679	8.723	8.845
1.3.5	Haakarmvoertuig: exploitatielasten	stuk	8.679	8.723	8.845
1.3.5	Haakarmvoertuig: kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.6	Voertuig bestrijding olievlekken	stuk	3.546	3.564	3.614
1.3.7	Aanhanger noodstroom	stuk	4.511	4.534	4.597
1.3.8	Scooter:exploitatielasten	stuk	1.065	1.071	1.086
1.3.8	Scooter:kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.	**Gebouwen**				
2.1	**Beheerpakketten repressieve huisvesting**				
2.1.1	Vastgoedbeheer tactisch	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.2	Vastgoedbeheer operationeel	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.3	Energie en Water	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.4	Schoonmaak compleet	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.5	Gezondheid en Veiligheid	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.2	**Eigenaarslasten kazernes in eigendom VRU**				
2.2.1	kapitaallasten: rente en afschrijving	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.2.2	overige eigenaarslasten (gem. heffingen,verzekeringen)	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
3.	**Overige plustaken**				
3.1	Werkzaamheden uitgevoerd door derden		Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee
3.2	Overige taken		werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten

*Toelichting 1.2.4 medewerker Risicobeheersing:

Voor elke gemeente is in overleg met de gemeente een jaarplan opgesteld, met daarin vastgelegd de activiteiten die Risicobeheersing dat jaar gaat uitvoeren.
Met de gemeente wordt tijdens het jaar de voortgang van de uitvoering van het jaarplan gemonitord, zowel op productie als –daarmee samenhangend- de ingezette capaciteit.

Mocht daartoe aanleiding zijn, dan kan er –binnen de gemeentelijk beschikbare capaciteit- een herprioritering van de jaarplanactiviteiten plaatsvinden, wat leidt tot nieuwe jaarplanafspraken tussen de VRU en de gemeente.

Daar waar sprake is van een vraag van de gemeente die leidt tot extra benodigde capaciteit (bovenop de binnen de voor die gemeente beschikbare capaciteit), dan maakt de VRU de afweging;

-Of de werkzaamheden alsnog kunnen worden uitgevoerd zonder inhuur. Dit is in principe alleen mogelijk als er werkzaamheden bij andere gemeenten wegvallen en er dus restcapaciteit beschikbaar is.

-Of de VRU hiervoor moet gaan inhuren. In dit laatste geval wordt de aanvullende afspraak vastgelegd, gebaseerd op een offerte waarin de werkelijke kosten zijn opgenomen.

Bijlage 6: Compensatiebedragen

Jaarlijks wordt het te compenseren nadeel berekend in het financieringsmodel. In de berekening van de compensatiebedragen per gemeente zijn de volgende compensatiebedragen per gemeente opgenomen:

Tabel 51: Compensatiebedragen 2021 en 2022 per gemeente

Bedragen x €1.000 Gemeente	Compensatie 2021	Compensatie 2022
Renswoude	-20	-20
Eemnes	-24	-24
Oudewater	-27	-27
Woudenberg	-28	-28
Montfoort	-39	-39
Lopik	-40	-40
Bunnik	-18	-19
Bunschoten	-13	-13
Rhenen	-4	-4
Wijk bij Duurstede	-66	-66
Baarn	-34	-34
Leusden	17	17
IJsselstein	38	37
De Bilt	-92	-92
De Ronde Venen	-43	-43
Soest	-69	-69
Houten	334	334
Utrechtse Heuvelrug	-147	-147
Woerden	-26	-26
Vijfheerenlanden	-168	-168
Stichtse Vecht	-131	-131
Nieuwegein	124	126
Veenendaal	806	807
Zeist	-105	-105
Amersfoort	-75	-75
Utrecht	-151	-151
Totaal	**-**	**-**

Bijlage 7: Verdelingsgrondslag bijdrage gemeentelijk basistakenpakket

Tabel 52: Verdelingsgrondslag van de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP): bedragen gemeentefonds voor het subcluster Brandweer en Rampenbestrijding per gemeente

Bedragen x € 1.000	**Bedrag subcluster Brandweer en Rampenbestrijding**			
Gemeente	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Renswoude	338	350	378	388
Eemnes	536	563	594	609
Oudewater	585	611	637	653
Woudenberg	683	713	749	769
Montfoort	802	839	872	894
Lopik	852	889	934	957
Bunnik	958	1.003	1.042	1.068
Bunschoten	1.120	1.180	1.246	1.279
Rhenen	1.180	1.235	1.291	1.324
Wijk bij Duurstede	1.361	1.426	1.489	1.526
Baarn	1.565	1.649	1.707	1.751
Leusden	1.678	1.762	1.849	1.897
IJsselstein	1.812	1.908	1.975	2.025
De Bilt	2.646	2.785	2.860	2.933
De Ronde Venen	2.642	2.773	2.901	2.976
Soest	2.700	2.846	2.931	3.008
Houten	2.722	2.866	2.979	3.057
Utrechtse Heuvelrug	3.100	3.253	3.306	3.391
Woerden	3.064	3.221	3.344	3.431
Vijfheerenlanden	3.134	3.280	3.602	3.694
Stichtse Vecht	3.902	4.101	4.251	4.358
Nieuwegein	3.989	4.212	4.355	4.471
Veenendaal	4.052	4.281	4.468	4.585
Zeist	4.046	4.270	4.474	4.592
Amersfoort	10.061	10.624	10.973	11.262
Utrecht	29.105	30.750	32.585	33.438
Totaal	**88.634**	**93.389**	**97.792**	**100.337**

Opgemerkt wordt dat de begroting van gemeenten ten aanzien van de brandweer en rampenbestrijding naast de bijdrage aan de VRU ook bestaat uit andere kosten zoals de huisvestingskosten voor de brandweerposten (voor zover dit niet via het individueel gemeentelijk pluspakket bij de VRU wordt afgenomen), de kosten voor de gemeentelijke crisisbeheersing en de bluswatervoorziening.

Bijlage 8: Investeringen 2021-2022

Tabel 53: Investeringen 2021 en 2022

Bedragen x € 1.000 **Categorie investering:**	**2021**	**2021-a**	**2022**
Voertuigen	17.195	8.689	10.427
Materiaal	4.315	1.570	5.167
Automatisering/ ICT	2.916	4.086	789
Inventaris en installaties	-	3.321	3.198
Totaal investeringen	**24.426**	**17.666**	**19.582**

Tabel 54: Verloop egalisatiereserve kapitaallasten

Bedragen x € 1.000 **kapitaallasten**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Verwachte realisatie*		10.486	10.730	11.414	11.499	9.934
Begroot		9.797	9.934	9.934	9.934	9.934
Verschil	***0***	***-689***	***-796***	***-1.480***	***-1.565***	***0***
Verloop egalisatiereserve	**10.377**	**9.688**	**8.892**	**7.412**	**5.847**	**5.848**

*de berekening van de kapitaallasten wordt voor 1 juli nog geactualiseerd en verwerkt in de geactualiseerde begroting 2021 en begroting 2022

Bijlage 9: Begrippen en afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AC	Algemeen commandant
AED	Automatische externe defibrillator
AOW	Algemene Ouderdomswet
ARBO	Arbeidsomstandigheden
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF	Btw compensatiefonds
BDuR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BHV	Bedrijfshulpverlening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
B&W	Burgemeester & Wethouders
BPV	Besluit personeel veiligheidsregio's
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BZK	Ministerie van binnenlandse zaken & koninkrijksrelaties
Caco	Calamiteiten-Coördinator
CAR	Collectieve arbeidsregeling
CdK	Commissaris der Koning
COH	Commando haakarmbak
CoPI	Commando plaats incident
COT	Instituut voor veiligheids- en crisismanagement (crisis onderzoeksteam)
CPB	Centraal Plan Bureau
CvD	Commandant van dienst (-G: geneeskundig, -P: politie, -B: brandweer)
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DT	Directieteam
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EMU	Europese Monetaire Unie
EVPB	Experiment Verbeteren Paraatheid Brandweer
EV	Externe veiligheid
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GBTP	Gemeentelijk basistakenpakket
GGDrU	GGD regio Utrecht
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	Gemeenschappelijke meldkamer
GMU	Gemeenschappelijke meldkamer Utrecht
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
IGPP	Individueel gemeentelijk pluspakket
I&I	Informatiemanagement & ICT
IV&E	Interdisciplinaire voorbereiding & evaluatie
JDE	JD Edwards (systeem voor Financiën)
J&V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
KING	Kennisinstituut Nederlandse Gemeenten
LCMS GZ	Landelijk Crisismanagement systeem Gezondheidszorg
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie

LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MKA	Meldkamer Ambulance
MKD	Meldkamerdomein
MIP	Meerjareninvesteringsplanning
MT	Managementteam
NBB	Natuurbrandbestrijding
NIFV	Nederlands instituut fysieke veiligheid
NVBR	Nederlandse vereniging van brandweer en rampenbestrijding
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NWB	Nederlandse Waterschaps Bank
OCML	Operationeel Centrum Midden Nederland
OL	Operationeel leider
OLO	Omgevingsloket online
OM	Openbaar Ministerie
OMS	Openbaar (brand)meldsysteem
OR	Ondersteuning & repressie
Osio	Ongewenste situaties, incidenten en ongevallen
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
OvD	Officier van dienst (-G: geneeskundig, -P: politie, -B: brandweer)
PPMO	Preventief periodiek medisch onderzoek
Prevap	Preventieactiviteitenplan
PvA	Plan van aanpak
RAC	Regionale Alarmcentrale
RAVU	Regionale ambulancevoorziening voor de provincie Utrecht
RBT	Regionaal beleidsteam
RI&E	Risico inventarisatie & evaluatie
RISC	Database regionaal risicoprofiel
ROT	Regionaal operationeel team
SIS	Slachtoffer informatie systematiek
SVS	Slachtoffervolgsysteem
T&H	Toezicht & Handhaving
TSC-test	Taakspecifieke conditietest
TUO	Taakuitvoeringsovereenkomst
UBV	Utrechtse Bosbrandweer vereniging
UMCU	Universitair medisch centrum Utrecht
UML/TD	Uitrusting, materieel & logistiek/technische dienst
VC	Verbindingscommandowagen
V&A	Vergunningverlening & Advisering
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VR	Veiligheidsregio
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening, toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WO	Waterongevallen
WOB	Wet openbaarheid van bestuur
WKR	Werkkostenregeling
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wvr	Wet Veiligheidsregio’s

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Zienswijzen Kadernota 2022

Versie 11 maart 2021

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Inhoud en opbouw notitie	3
1.2	Samenvatting strekking zienswijzen	3
2	**Algemene opmerkingen zienswijzen**	**4**
3	**Financieel kader**	**9**
4	**Hervorming van het OMS-stelsel**	**10**
5	**Zienswijzen overige onderwerpen kadernota**	**13**

1 Inleiding

1.1 Inhoud en opbouw notitie

In deze notitie zijn de zienswijzen van de gemeenten op de kadernota 2022 VRU opgenomen.

In paragraaf 1.2 is een samenvatting opgenomen van de strekkingen van de zienswijzen.
In hoofdstuk 2 zijn algemene opmerkingen vanuit de zienswijzen opgenomen. In hoofdstuk 3 zijn de zienswijzen ten aanzien het financieel kader opgenomen. In hoofdstuk 4 zijn de zienswijzen opgenomen die zich richten op de herziening van het OMS stelsel. In hoofdstuk 5 zij de opmerkingen uit de zienswijzen ondergebracht die niet passen in de eerdere hoofdstukken.

Bij elk hoofdstuk is, indien aan de orde, bij de zienswijze aangegeven of er sprake is van geen of gedeeltelijke steun of een inhoudelijke vraag of opmerking is gemaakt.

1.2 Samenvatting strekking zienswijzen

De onderstaande tabel bevat een beknopte samenvatting van de strekking van de zienswijzen per onderwerp van de kadernota.

Onderwerp	Steun	Gedeeltelijke steun	Geen steun	Inhoudelijke vraag/opmerking	Totaal
Financieel kader	24	-	1	1	26
Hervorming OMS-stelsel	18	6	2	-	26
Overige onderwerpen kadernota	24	-	1	1	26
Onderwerpen buiten kadernota	-	-	-	2	2

2 Algemene opmerkingen zienswijzen

In deze paragraaf zijn de algemene opmerkingen opgenomen op de Kadernota 2022. Naast algemene opmerkingen doen enkele gemeenten de oproep tot bezuinigingen en worden er opmerkingen gemaakt over de inzet van het positieve rekeningresultaat van 2020 om de gemeentelijke bijdrage zo veel mogelijk te beperken.

Amersfoort:
De raad van Amersfoort gaat er vanuit dat de VRU zich ook bij opstelling van de ontwerpbegroting rekenschap geeft van de positie van gemeenten, en doorlopend blijft zoeken naar manieren om de lastenstijging daar waar mogelijk te beperken. Voorop staat dat de veiligheidszorg op niveau blijft.

Baarn:
Geen zienswijze.

Bunnik:
Het is u bekend dat gemeentefinanciën onder druk staan. Wij betreuren het derhalve dat ten opzichte van de begroting 2021 de bijdrage voor het gemeentelijk basispakket iets stijgt, zowel incidenteel als structureel als gevolg van ontwikkelingen die voortkomen uit bestaand beleid. Wij ondersteunen uw uitgangspunt geen aanvullende nieuwe bijdrage te vragen voor het opstellen van nieuw beleid, maar zijn van mening dat kosten op grond van bestaand beleid in de bestaande begroting gedekt moeten worden en derhalve niet tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan leiden.

Daarnaast verzoeken wij u eventuele positieve resultaten terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten en de gemeenteraden direct te informeren bij financiële risico's zoals de hervorming van het OMS stelsel en wellicht Covid-19.

Wij gaan ervan uit u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en zien graag dat u deze zienswijze betrekt bij de behandeling van de Kadernota 2022 in de vergadering van het Algemeen Bestuur VRU op 8 februari 2021 en deze daarna eveneens te betrekken bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2022.

➔ *Inhoudelijke vraag/opmerking*

Bunschoten:
Geen zienswijze.

De Bilt:
Gemeente De Bilt is zich er van bewust dat de toename van de totale gemeentelijke bijdrage bestaat uit de reguliere technische toepassing van het financiële kader, met daarin de loon- en prijsaanpassing.
Het algemeen bestuur heeft een reserve ingesteld die het mogelijk maakt om positieve rekeningresultaten in te zetten om incidentele verhogingen van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van exogene factoren in de toekomst zoveel mogelijk te beperken.
Echter vallen hier de loon- en prijsaanpassingen buiten. Elk jaar zien wij dat de loon- en prijsaanpassingen stijgen waardoor de totale gemeentelijke bijdrage alsnog omhoog gaat. Door alle nieuwe bezuinigen waar verschillende gemeenten mee te maken hebben willen wij u alsnog vragen om met een voorstel te komen om bezuinigen door te voeren zodat de gemeentelijke bijdrage minder zal stijgen.
➔ *Geen steun voor mutaties gemeentelijke bijdragen (op alle onderdelen). Verzoek om bezuinigingstaakstelling.*

De Ronde Venen:
Allereerst onze complimenten voor het heldere en overzichtelijke beeld dat u in de kadernota geschetst hebt. Wij stellen vast dat de kadernota 2022 voldoende onderbouwd is. Toch willen we nog aantal kanttekeningen plaatsen.

Hoewel het hier gaat om de zienswijze voor de kadernota 2022, dringen we er reeds voor het jaar 2021 op aan om rekening te houden met de slechte financiële positie van de meeste gemeenten waaronder ook die van gemeente De Ronde Venen. Dat houdt concreet in dat voorkomen moet worden dat beleidsontwikkelingen tot structurele verhoging van de gemeentelijke bijdragen leiden.

In het verlengde hiervan vereist dit dat het noodzakelijk is dat er het kritisch wordt gekeken naar de kosten die betrekking hebben op de uitvoering en de mogelijkheden worden bekeken hoe hierop te besparen.

Voorts merkt De Ronde Venen op dat zij als raad actief betrokken wenst te worden bij de evaluatie van de Wet op de veiligheidsregio's en de mogelijke consequenties die hier op basis van de evaluatie uit volgen.
➔ *Inhoudelijke vraag/opmerking (onderwerp buiten kadernota)*

Eemnes:
Twee belangrijke regio-overstijgende ontwikkelingen zijn het dekkingsplan en de drieslag. Het dekkingsplan is bepalend voor de snelheid van optreden van onze brandweerorganisatie in samenhang met buurregio's. De drieslag moet met een interregionale meldkamer, oefencentrum en veiligheidsbureau extra slagkracht bieden voor onze multidisciplinaire crisisorganisatie. Deze vereisen een investering, maar moeten ook leiden tot een hogere mate van efficiency door schaalvoordelen. In de kadernota komt wat ons betreft onvoldoende naar voren wat de verwachte baten en lasten zijn van zowel het dekkingsplan als de drieslag. De effecten daarvan op de begrotingen zouden voor de komende jaren zichtbaar moeten zijn. Een intensievere samenwerking (en op termijn fusie) tussen met name VRU en VR Gooi & Vecht (en mogelijk VR Flevoland) stelt deze Veiligheidsregio's in staat robuust op te (blijven) treden, maar ook om synergie en daarmee lagere kosten te realiseren.
➔ *Inhoudelijke vraag/opmerking (onderwerp buiten kadernota)*

Dat schaalgrootte niet altijd het beoogde voordeel biedt, merken wij ook. Ook voor onze Gemeente betekenen de oplopende kosten en uitblijvende inkomsten van het Rijk dat er bezuinigd moet worden. Dit betekent voor Eemnes dat wij vanaf 2023 geen schoonmaakpakket (pluspakket) meer van de VRU zullen afnemen.

Daarnaast merken we dat de coronacrisis de nodige financiële impact heeft. Afhankelijk van de toekomstige rijksbijdrage verandert ook onze bezuinigingsopgave. Dat betekent dat onze bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen, dus ook de VRU, mogelijk opnieuw beoordeeld moet worden. We hebben veel waardering voor de door de VRU al doorgevoerde bezuinigingen in de afgelopen jaren. Echter de financiële ruimte van veel gemeenten staat behoorlijk onder druk. We vragen u dan ook om met dit scenario rekening te houden en te verkennen welke mogelijkheden er zijn om wederom kritisch te kijken naar mogelijke besparingen. Nieuwe wensen kunnen alleen uit besparingen gehonoreerd worden (oud voor nieuw), maar als de financiële positie van de gemeenten niet verbeterd zal naast het zwembad, de bibliotheek en de zorg ook gekeken moeten worden naar de uitgaven voor veiligheid.
➔ *Steun op alle onderdelen, met verzoek om voorbereid te zijn op eventuele bezuinigingen als de financiële positie van de gemeenten niet verbetert.*

Houten:
Gemeente Houten vindt het een goede ontwikkeling dat zij al in een vroeg stadium de Kadernota 2022 mochten ontvangen. Dit geeft hen het vertrouwen dat zij betrokken kunnen zijn bij de kaders en de programmabegroting 2022, zoals door het algemeen bestuur wordt opgesteld en vastgesteld.
In onze raad is besloten op de Kadernota VRU 2022 de zienswijze in te dienen dat de raad:
a. Hervorming OMS-stelsel (hoofdstuk 4);
b. voor het overige kan instemmen met de Kadernota VRU 2022.

IJsselstein:
Geen zienswijze.

Lopik:
Geen zienswijze.

Montfoort:
De bevoegdheid tot het indienen van zienswijzen op begrotingsdocumenten van Gemeenschappelijke regelingen is door de gemeenteraad van Montfoort gedelegeerd aan hun college. Op 22 december jl. hebben zij de concept kadernota besproken. zij hebben kennisgenomen van de uitgangspunten voor opstellen van de begroting 2022, zoals, onder andere, geen bijdrage vragen voor nieuw beleid in de beleidsperiode tot en met 2023 en voor incidentele kosten voor de organisatieontwikkeling. Daarnaast worden egalisatiereserves ingezet om schommelingen van gemeentelijke bijdragen tegen te gaan. Verder wordt het positieve rekeningresultaat ingezet om een incidentele bijdrage voor de onvermijdelijke kosten voor het FLO-overgangsrecht in 2020 en 2021 te voorkomen. Het wegvallen van concessie-opbrengsten van het zogenaamd openbaar meldsysteem (OMS), die als algemeen dekkingsmiddel in de begroting zijn opgenomen, zal voorlopig worden opgevangen door een fonds, te voeden door het te verwachten positieve rekeningresultaat van 2020.

Dit alles heeft erin geresulteerd dat de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket voor Montfoort in 2022 uitkomt op C 817.000,-, C 4.000,- meer dan de bijdrage voor 2021. Dit betekent dat sprake is van een beperkte stijging. Deze bedraagt 0,507% en is lager dan het prijsindexcijfer uit de septembercirculaire 2020 voor de jaarschijf 2022. Met het oog hierop heeft het college besloten geen zienswijze op de concept kadernota 2022 in te dienen.

Nieuwegein:
Geen zienswijze.

Oudewater:
De gemeenteraad maakt zich zorgen over de mogelijke financiële consequenties van de risico's waarmee in de begroting nog geen rekening is gehouden. Wij gaan er dan ook vanuit dat u zich maximaal zult inspannen om deze consequenties te beperken. Het inzetten van een mogelijk rekeningoverschot over het jaar 2020 vinden we in dit kader prematuur. Hoewel we uw gedachtegang begrijpen, willen we pas een uitspraak doen over het bestemmen van een rekeningoverschot bij het vaststellen van de jaarrekening 2020.

Renswoude:
Renswoude heeft kennisgenomen van de kadernota 2022 van de VRU. In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn.

Rhenen:
Gemeente heeft kennisgenomen van de kadernota 2022 van de VRU. In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn.

Soest:
Geen zienswijze.

Stichtse Vecht:
Stichtse Vecht neemt op dit moment de Kadernota 2022 voor kennisgeving aan, met daarin opgenomen het voorstel om het jaarrekeningresultaat op te nemen in de bestemmingsreserve OMS. De gemeenteraad van Stichtse Vecht komt mogelijk in de zienswijze op de jaarrekening 2020 met een afwijkende zienswijze.
De Kadernota 2022 Veiligheidsregio Utrecht is duidelijk en voldoende onderbouwd. Zij hebben geen inhoudelijke opmerkingen.

Utrecht:
Gemeente Utrecht geeft een positieve zienswijze af op de kadernota 2022 waarbij zij verzoeken onderstaande in acht te nemen.
U geeft aan zich te realiseren dat de gemeentefinanciën onder druk staan en dat de VRU binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders actief zoekt naar mogelijkheden om de gemeentelijke bijdrage voor 2021 en 2022 verder te beperken. Wij willen hiervoor onze waardering uitspreken.

Utrechtse Heuvelrug:
Allereerst willen wij u bedanken voor uw inspanningen om tijdig te komen tot een duidelijke 'VRU Kadernota 2022'. De 'VRU Kadernota 2022' heeft voor ons een positieve boodschap. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is hiermee niet gevraagd om een verhoogde gemeentelijke bijdrage. Wij waarderen uw inspanningen om de financiële impact van landelijke ontwikkelingen zo beperkt mogelijk te houden en, daar waar mogelijk, financiële voordelen terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten.

Gelet op de financiële situatie van de gemeente Utrechtse Heuvelrug willen wij u desondanks vragen om met een tweetal punten rekening te houden bij het opstellen van de ontwerpbegroting voor 2022. Allereerst is het voor ons van groot belang dat eventuele positieve resultaten, zoals eerder geprognosticeerd, waar mogelijk in mindering worden gebracht op de gemeentelijke bijdrage.

Ten tweede waarderen wij uw terughoudendheid in het initiëren van nieuw beleid. Het devies 'nieuw voor oud' kan nog steeds rekenen op onze steun. Sterker nog, ook dit keer vragen wij u met klem om toekomstige beleidskeuzen die voortkomen uit exogene ontwikkelingen tijdig en helder met ons te communiceren. Ons inziens kan er ook in 2022 geen sprake zijn van financiële implicaties op de gemeentelijke bijdrage zonder daaraan voorafgaande weloverwogen lokale besluitvorming.

Veenendaal:
Veenendaal heeft kennisgenomen van de kadernota 2022 van de VRU. In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn.

Vijfheerenlanden:
Geen zienswijze.

Wijk bij Duurstede:
Wijk bij Duurstede stelt vast dat de VRU hen in staat gesteld heeft om vroegtijdig kennis te nemen van de financiële effecten van de kadernota. Allereerst willen wij u danken voor alle inspanningen en verrichtingen aangaande de bestrijding van Covid-19. Tevens danken wij u voor uw inspanningen om te komen tot een duidelijke VRU Kadernota 2022.

Woerden:
De gemeenteraad van Woerden is wederom tevreden over het feit dat de jaarlijkse kadernota van de VRU beleidsarm is ingestoken. Het principe dat aan gemeenten geen aanvullende bijdrage wordt gevraagd voor het uitvoeren van nieuw beleid kan op onze goedkeuring rekenen. De gemeenteraad stemt dan ook in met de Kadernota 2022 zonder aanvullende zienswijze in te dienen.

Woudenberg:
De gemeente Woudenberg heeft besloten gebruik te maken van de mogelijkheid om zienswijzen kenbaar te maken en nadere toelichting te vragen. Allereerst willen onze waardering uitspreken dat u bij het opstellen van de kadernota 2022 VRU aandacht heeft voor de huidige financiële positie van de gemeente.

Zeist:
De gemeente Zeist heeft kennis genomen van de kadernota en spreekt graag haar dank uit voor de helderheid ervan. Waardering is er ook voor het feit dat er geen structurele bijdrage gevraagd wordt voor nieuw beleid.

De gemeente Zeist stelt vast dat de stijging van de kosten van het gemeentelijk basispakket en het individueel gemeentelijk pluspakket nagenoeg geheel het gevolg zijn van externe factoren, zoals de prijs- en loonontwikkeling en een wijziging in de FLO-regelgeving. Deze ontwikkelingen liggen dus buiten de invloedssfeer van de VRU. De Kadernota van de VRU geeft dan ook aanleiding tot een ondersteunende en instemmende zienswijze, waarbij wel aangeven moet worden dat wij, net als andere gemeenten, voor een significante financiële uitdaging staan. We hebben alle gemeenschappelijke regelingen, waarin Zeist deelneemt, gevraagd een bijdrage te leveren om deze uitdaging het hoofd te bieden. Hierop zullen we later bij u terugkomen.

3 Financieel kader

Bunnik:
Zie algemeen

De Bilt:
Zie algemeen
➔ *Geen steun*

Woudenberg:
Op basis van de voorliggende kadernota verzoekt de gemeente de verdelingsgrondslag (bladzijde 4), de ijkpuntscore van 0,77% voor de gemeente Woudenberg te verduidelijken. Na een aantal berekeningen heeft de gemeente een hoger percentage becijferd.
➔ *Inhoudelijke vraag*

4 Hervorming van het OMS-stelsel

Bunnik:
Zie algemeen.

De Bilt:
Zie algemeen
➔ *Geen steun*

Houten:
Gemeente Houten begrijpt dat is voorgesteld een Openbaar Meldsysteem(OMS)-fonds te vormen vanuit het verwachte positieve resultaat 2020, maar dat dit de VRU niet onttrekt van haar verplichting om te onderzoeken waar het vervallen van de concessievergoeding OMS binnen de bestaande begroting structureel kan worden opgevangen.
➔ *Gedeeltelijke steun: steun voor tijdelijke dekking, steun onder voorbehoud voor structurele verhoging gemeentelijke bijdrage. Verzoek om te onderzoeken of het wegvallen van de OMS-vergoeding binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen.*

Leusden:
Gemeente Leusden vraagt de VRU om in het kader van de Kadernota 2023 en de Kadernota 2024 te onderzoeken in hoeverre in de begroting ruimte kan worden gevonden om de wegvallende inkomsten ten gevolge van het wegvallen van de OMS opbrengsten te compenseren.
➔ *Gedeeltelijke steun: steun voor tijdelijke dekking, geen steun voor structurele verhoging gemeentelijke bijdrage. Verzoek om te onderzoeken of het wegvallen van de OMS-vergoeding binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen.*

Oudewater
De gemeenteraad maakt zich zorgen over de mogelijke financiële consequenties van de risico's waarmee in de begroting nog geen rekening is gehouden. Wij gaan er dan ook vanuit dat u zich maximaal zult inspannen om deze consequenties te beperken. Het inzetten van een mogelijk rekeningoverschot over het jaar 2020 vinden we in dit kader prematuur. Hoewel we uw gedachtegang begrijpen, willen we pas een uitspraak doen over het bestemmen van een rekeningoverschot bij het vaststellen van de jaarrekening 2020.
➔ *Gedeeltelijke steun: verzoek tot besluiten over het bestemmen van het positieve rekeningresultaat 2020 bij vaststellen van jaarrekening 2020*

Renswoude:
Renswoude constateert dat er sprake is van een ontwikkeling welke van invloed is op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU. Wij plaatsen hierbij een kanttekening:
Het instellen van een OMS fonds zal een totale omvang hebben van € 2,9 miljoen om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding van € 1,05 miljoen te compenseren. Met het instellen van dit fonds kunnen de financiële gevolgen tot begin 2024 worden opgevangen. In de kadernota 2022 wordt aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 0,81 miljoen en in 2025 met € 1,05 miljoen zal stijgen.

In het beleidsplan VRU 2020-2023 is opgenomen dat voor nieuw beleid geen extra bijdrage wordt gevraagd aan gemeenten. Voor Renswoude zal dit ook het uitgangspunt zijn ten aanzien van het beleidsplan VRU 2024-2027. De jaarlijkse bijdrage in deze periode kan alleen met de trendmatige loon-en prijsstijging worden verhoogd. Dit betekent dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding OMS, vanaf 2024 binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen. Om die reden vragen wij u de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

➔ *Gedeeltelijke steun: steun voor tijdelijke dekking, geen steun voor structurele verhoging gemeentelijke bijdrage. Verzoek om taakstellende bezuiniging om de afname van de OMS-vergoeding te dekken.*

Rhenen:
Rhenen constateert dat er sprake is van een ontwikkeling welke van invloed is op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU.
Het instellen van een OMS fonds zal een totale omvang hebben van € 2,9 miljoen om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding van € 1,05 miljoen te compenseren. Met het instellen van dit fonds kunnen de financiële gevolgen tot begin 2024 worden opgevangen. In de kadernota 2022 wordt aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 0,81 miljoen en in 2025 met € 1,05 miljoen zal stijgen.
In het beleidsplan VRU 2020-2023 is opgenomen dat voor nieuw beleid geen extra bijdrage wordt gevraagd aan gemeenten. Voor Rhenen zal dit ook de verwachting zijn ten aanzien van het beleidsplan VRU 2024-2027. De jaarlijkse bijdrage in deze periode kan alleen met de trendmatige loon-en prijsstijging worden verhoogd. Dit betekent dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding OMS, vanaf 2024 binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen.
Om die reden vragen wij u de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.
➔ *Gedeeltelijke steun: steun voor tijdelijke dekking, geen steun voor structurele verhoging gemeentelijke bijdrage. Verzoek om taakstellende bezuiniging om de afname van de OMS-vergoeding te dekken.*

Utrecht:
…de VRU geeft aan dat er sprake is van een externe ontwikkeling die aanleiding geeft om de concessievergoeding aan te passen, namelijk het operationaliseren van een landelijke voorziening voor de ontvangst van meldingen van brandmeldinstallaties. Deze voorziening vervangt de huidige regionale werkwijze voor de ontvangst van brandmeldingen via het openbaar meldsysteem. De concessievergoeding die de VRU ontvangt vanuit de leverancier komt hiermee te vervallen (€ 1,1 miljoen euro).

Wij begrijpen dat u in eerdere begrotingen rekening heeft gehouden met deze baten en dat een aanpassing leidt tot een begrotingswijziging. Om de gemeentelijke bijdrage in de toekomstige jaren, als gevolg van het wegvallen van de concessievergoeding OMS, te beperken verzoeken wij u om een tijdelijke reserve OMS-fonds te vormen uit het positieve saldo 2020 met een maximale omvang van 2,860 miljoen euro minus eventuele besparingen op niet meer te verrichten taken.

Veenendaal:
Veenendaal constateert dat er sprake is van een ontwikkeling welke van invloed is op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU. Wij plaatsen hierbij een kanttekening:
Het instellen van een OMS fonds zal een totale omvang hebben van € 2,9 miljoen om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding van € 1,05 miljoen te compenseren. Met het instellen van dit fonds kunnen de financiële gevolgen tot begin 2024 worden opgevangen. In de kadernota 2022 wordt aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 0,81 miljoen en in 2025 met € 1,05 miljoen zal stijgen.

In het beleidsplan VRU 2020-2023 is opgenomen dat voor nieuw beleid geen extra bijdrage wordt gevraagd aan gemeenten. Voor Veenendaal zal dit ook het uitgangspunt zijn ten aanzien van het beleidsplan VRU 2024-2027. De jaarlijkse bijdrage in deze periode kan alleen met de trendmatige loon-en prijsstijging worden verhoogd. Dit betekent dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding OMS, vanaf 2024 binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen. Om die reden vragen wij u de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

➔ *Gedeeltelijke steun: steun voor tijdelijke dekking, geen steun voor structurele verhoging gemeentelijke bijdrage. Verzoek om taakstellende bezuiniging om de afname van de OMS-vergoeding te dekken.*

Wijk bij Duurstede:
Wijk bij Duurstede verzoekt ons eventuele ontwikkelingen vanuit het OMS-stelsel met mogelijke financiële effecten tijdig en helder met hen te communiceren en hen waar mogelijk te betrekken bij daarbij behorende beleidskeuzes.

Woudenberg:
Woudenberg stemt niet in met het instellen van een OMS-fonds uit het positief resultaat van 2020 om op deze manier het wegvallen van de concessievergoeding te compenseren.
Het positief resultaat van 2020 moet naar rato aan de deelnemende gemeenten worden teruggegeven. Het wegvallen van de concessievergoeding moet structureel opgevangen worden binnen de huidige begroting door bijvoorbeeld te bezuinigen, her-prioriteren of door efficiency.
➔ *Geen steun*

5 Zienswijzen overige onderwerpen kadernota

Bunnik:
Zie algemeen

De Bilt:
Zie algemeen
➔ *Geen steun*

De Ronde Venen
Gemeente De Ronde Venen blijft graag betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten.

Wijk bij Duurstede:
Wijk bij Duurstede verzoekt de VRU eventuele ontwikkelingen vanuit taakdifferentiatie met mogelijke financiële effecten tijdig en helder met hen te communiceren en hen waar mogelijk te betrekken bij daarbij behorende beleidskeuzes.

Woudenberg:
Op basis van de voorliggende kadernota verzoekt de gemeente de verdelingsgrondslag (bladzijde 4), de ijkpuntscore van 0,77% voor de gemeente Woudenberg te verduidelijken. Na een aantal berekeningen heeft de gemeente een hoger percentage becijferd.

Daarnaast vraagt u voor het huren van een bestaande locatie voor het vestigen van een AB-werkplaats een financiële bijdrage. Heeft u ook bij deelnemende gemeenten nagevraagd of zij een locatie beschikbaar hebben voor een gereduceerd tarief?
➔ *Inhoudelijke vragen*

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Kadernota 2022

Vastgesteld AB 9 november 2020

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Achtergrond	3
1.2	Opbouw kadernota	3
2	**Financieel kader**	**4**
2.1	Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds	4
2.2	Loonaanpassing	5
2.3	Prijsaanpassing	6
2.4	Lasten FLO-overgangsrecht	7
2.5	Brede doeluitkering Rampenbestrijding	8
2.6	Samenvatting mutatie GBTP 2022 financieel kader	9
3	**Ontwikkelingen**	**10**
3.1	Hervorming OMS-stelsel	10
3.2	Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen	12
3.3	Heroriëntatie AB-werkplaatsen	13
3.4	Overdracht beheer meldkamer	14
3.5	Licentiekosten LCMS GZ	15
3.6	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	15
3.7	Versterking GHOR	16
3.8	Samenvatting ontwikkelingen	16
4	**Risico's**	**17**
4.1	Taakdifferentiatie/ (On)gelijke behandeling vrijwilligers	17
5	**Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket**	**19**
6	**Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket**	**20**
7	**Bijlagen**	**21**
7.1	Bijlage 1: Uitkering gemeentefonds, onderdeel B&R	21
7.2	Bijlage 2: Meerjarenraming bijdragen en vergoedingen 2022-2025	22

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In de kadernota 2022 zijn de financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting van 2022 opgenomen conform artikel 4.3 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. De kadernota vormt het startpunt van het proces van begroting en verantwoording (zie figuur 1).

Figuur 1: proces begroting en verantwoording VRU

De gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze over de algemene financiële en beleidsmatige kaders naar voren te brengen. Alle zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de begroting van 2022. De begroting 2022 wordt in het voorjaar van 2021 opgesteld. Voordat het bestuur de begroting 2022 definitief vaststelt, wordt deze eveneens voor zienswijzen aan de gemeenten aangeboden. De gemeenten hebben op deze manier twee gelegenheden om invloed uit te oefenen op de begroting van de VRU.

1.2 Opbouw kadernota

In de kadernota ligt de nadruk op de ontwikkelingen die effect hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. We maken onderscheid tussen de technische toepassing van het financiële kader (hoofdstuk 2) en de overige ontwikkelingen en risico's (hoofdstuk 3 en 4). In het beleidsplan VRU 2020-2023 is opgenomen dat voor nieuw beleid geen extra bijdragen wordt gevraagd aan gemeenten. De opgenomen onderwerpen zijn daarmee beperkt tot exogene ontwikkelingen en risico's. Hieruit volgt dat beleidsbijstellingen enkel betrekking hebben op bestaand beleid.

In hoofdstuk 5 worden de effecten uit hoofdstuk 2, 3 en 4 op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) per gemeente inzichtelijk gemaakt.

2 Financieel kader

2.1 Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds

Conform artikel 4.2 A van de Gemeenschappelijke Regeling vormen de ijkpuntscores van het Gemeentefonds voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding de grondslag voor het relatieve aandeel van de gemeenten in de totale bijdrage voor het GBTP.

Momenteel wordt in opdracht van het Rijk onderzocht hoe het gemeentefonds opnieuw kan worden verdeeld. Eind februari 2020 hebben beheerders van het gemeentefonds besloten de invoering van de herverdeling van het gemeentefonds een jaar uit te stellen tot 2022. In 2020 vindt nog een aantal vervolgonderzoeken plaats. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt naar verwachting in 2020 afgerond en niet eerder dan in de decembercirculaire 2020 verwerkt. Dit betekent dat ten tijde van het opstellen van de VRU kadernota 2022 de effecten van het herijkingsonderzoek op het verdeelmodel van de VRU nog niet bekend zijn.

De begroting van de VRU wordt jaarlijks gebaseerd op de meest actuele septembercirculaire. De individuele bijdrage per gemeente in de kadernota 2022 is daarmee nog gebaseerd op het 'oude verdeelmodel'. Besluitvorming over eventuele wijzigingen in het verdeelmodel als gevolg van een herverdeling in het gemeentefonds worden specifiek aan het algemeen bestuur voorgelegd bij de begroting 2022 en actualisatie van de begroting 2021.
In tabel 1 zijn de percentages voor 2022 opgenomen. Deze ijkpuntscores leiden niet tot een verandering van de totale bijdrage voor het GBTP. De ijkpuntscores worden alleen gebruikt om de verdeling tussen de gemeenten onderling te berekenen. Op totaalniveau is de bijstelling van de ijkpuntscores dus per saldo neutraal. Per gemeente kunnen wel verschuivingen plaatsvinden, afhankelijk van de ontwikkeling van de ijkpuntscores.

Tabel 1: verdelingsgrondslag (relatief aandeel ijkpuntscores) bijdrage GBTP

Verdelingsgrondslag bijdrage GBTP		
Gemeente	**Begroting 2021**	**Kadernota 2022**
Renswoude	0,37%	0,39%
Eemnes	0,60%	0,61%
Oudewater	0,65%	0,65%
Woudenberg	0,76%	0,77%
Montfoort	0,90%	0,89%
Lopik	0,95%	0,95%
Bunnik	1,07%	1,06%
Bunschoten	1,26%	1,27%
Rhenen	1,32%	1,32%
Wijk bij Duurstede	1,53%	1,52%
Baarn	1,77%	1,75%
Leusden	1,89%	1,89%
IJsselstein	2,04%	2,02%
De Bilt	2,98%	2,92%
De Ronde Venen	2,97%	2,97%
Soest	3,05%	3,00%
Houten	3,07%	3,05%
Utrechtse Heuvelrug	3,48%	3,38%
Woerden	3,45%	3,42%
Vijfheerenlanden	3,51%	3,68%
Stichtse Vecht	4,39%	4,34%
Nieuwegein	4,51%	4,46%
Veenendaal	4,59%	4,57%
Zeist	4,57%	4,58%
Amersfoort	11,38%	11,22%
Utrecht	32,94%	33,33%
TOTAAL	**100%**	**100%**

De gemeenten met de grootste stijging in het relatieve aandeel zijn de gemeente Utrecht, Vijfheerenlanden en Renswoude. Bij de gemeente Utrecht is de stijging het gevolg van een toename van het aantal woonruimten en dit werkt ook door in de maatstaven die zijn gekoppeld aan het aantal inwoners en de bebouwingsdichtheid. Bij de gemeente Vijfheerenlanden hangt de stijging samen met de ontwikkeling van de WOZ-waarden van niet-woningen en een toename van het aantal woonruimten.[1] De stijging van het relatieve aandeel van de gemeente Renswoude is te relateren aan een toename van het aantal woningen.

De gemeenten met de sterkste afname in het relatieve aandeel zijn Utrechtse Heuvelrug en De Bilt. Bij de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt er een kern (met minimaal 500 adressen) minder gehonoreerd door het Rijk en bij gemeente De Bilt is sprake van een negatieve ontwikkeling van WOZ-waarden van niet-woningen. Dit laatste is ook de oorzaak van een beperkte neerwaartse bijstelling in het relatieve aandeel voor de gemeenten Nieuwegein en Amersfoort.

In bijlage 1 zijn de bedragen opgenomen die de gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding voor de jaren 2019 tot en met 2022, zoals berekend in de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds. Deze bedragen liggen ten grondslag aan de procentuele verdeling (de ijkpuntscores) van de gemeenschappelijke bijdrage aan de VRU. De hoogte van de bijdrage uit het gemeentefonds heeft geen invloed op de gemeentelijke bijdrage aan de VRU. Momenteel wordt een landelijk herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds uitgevoerd. De uitkomsten van dit onderzoek zullen nog effect hebben op de ijkpuntscores die in 2022 worden gehanteerd voor de uiteindelijke berekening van de bijdrage voor het basistakenpakket voor het jaar 2022.[2] Bij het opstellen van de begroting wordt hier nader op ingegaan.

2.2 Loonaanpassing

De gemeentelijk bijdrage wordt geïndexeerd volgens artikel 4.3 van de Gemeenschappelijke Regeling. De loonaanpassing volgt de algemene loonontwikkeling[3]. Voor de kadernota hanteert de VRU de procentuele mutatie van het indexcijfer ‘prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers’ zoals berekend door het Centraal Plan Bureau, omdat de CAO en premiebedragen voor 2022 nog niet bekend zijn.[4] De ontwikkeling van dit indexcijfer is weergeven in tabel 2.
In tabel 3 is het financiële effect van de verwachte loonontwikkeling op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) opgenomen en op de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP).

Tabel 2: Ontwikkeling CPB indexcijfer 'Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'

	Loonaanpassing		
Jaar	**Begroting 2021**	**Kadernota 2022**	**Bijstelling**
2020	2,5%	4,6%	2,1%
2021	2,6%	0,6%	-2,0%
Subtotaal	***5,1%***	***5,2%***	***0,1%***
2022	0,0%	1,3%	1,3%
Subtotaal	***0,0%***	***1,3%***	***1,3%***
Totaal	**5,1%**	**6,5%**	**1,4%**

[1] Overigens was er in de septembercirculaire 2019 sprake van een forse afname van niet-woningen in vergelijking met de optelsom van de drie afzonderlijke voormalige gemeenten (Vianen, Leerdam en Zederik).
[2] De uitkomsten van het herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds zullen ook effect hebben op de ijkpuntscores en het verdeelmodel in 2021
[3] Bijdrageverordening, artikel 1: de loonontwikkeling conform de Collectieve Arbeidsregeling (CAR) en mutaties in de premieplichtigen van de werkgever op basis van wet CAR en rechtspositieregeling.
[4] Gepubliceerd in Tabel 4.2.2 van de septembercirculaire 2019 en 2020

Tabel 3: financieel effect loonaanpassing

Bedragen x € 1.000		Financieel effect 2022		
Loonaanpassing	**Loon-aanpassing**	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Mutatie stelpost looncompensatie 2021	0,1%	65	2	66
Prognose premieontwikkeling 2021	1,2%	530	13	543
Inzet stelpost looncompensatie 2021	-1,2%	-530	-13	-543
Mutatie lasten loonaanpassing 2021	***0,1%***	***65***	***2***	***66***
Stelpost looncompensatie 2022	1,3%	859	20	879
Premieontwikkeling 2022		p.m.	p.m.	p.m.
Mutatie lasten loonaanpassing 2022	***1,3%***	***859***	***20***	***879***
Totaal effect	**1,4%**	**924**	**22**	**946**

Voor de jaren 2021 en 2022 is een stelpost voor looncompensatie opgenomen, omdat de CAO 2021-2022 tijdens het opstellen van deze kadernota nog niet bekend is. De premieontwikkeling heeft ook invloed op de loonkosten. Op basis van de premieprognose van het ABP van juli 2020 stijgt het werkgeversaandeel in 2021 met 1,23%. Het definitieve besluit over de premie van 2021 wordt eind november 2020 genomen. Voor de premieontwikkeling 2022 is een p.m. post opgenomen, omdat hiervoor nog geen premieprognose bekend is. Het ABP heeft wel aangegeven dat de premiecijfers naar verwachting zullen stijgen in 2022 en 2023. De premiestijgingen worden ten laste van de stelpost voor looncompensatie gebracht.[5]

Bij het opstellen van de begroting 2022 en bij actualisatie van de begroting 2021 wordt de loonontwikkeling nog bijgesteld op basis van de dan geldende CAO en vastgestelde premie's. Een eventueel positief of negatief effect wordt dan verrekend met de gemeentelijke bijdrage zodat uiteindelijk de werkelijke loon- en premieontwikkeling wordt betaald.

Het financiële effect van de loonontwikkeling zoals opgenomen in de kadernota 2022 van de VRU, wordt volgens de huidige systematiek van het gemeentefonds indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen. De loonontwikkeling van het Rijk wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten. De compensatie voor de loonontwikkeling 2022 van gemeenten wordt bij de meicirculaire 2021 toegekend.

2.3 Prijsaanpassing

Voor de prijsaanpassing hanteert de VRU de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product zoals berekend door het Centraal Plan Bureau[6]. Dit is conform artikel 1 sub j van de Bijdrageverordening VRU. Daarbij vindt jaarlijks een correctie plaats op basis van de geactualiseerde cijfers over de voorliggende twee jaren ten opzichte van de begroting. Zo wordt nooit te veel of te weinig geïndexeerd. Voor 2022 bedraagt de cumulatieve prijsaanpassing 1,9%. De ontwikkeling van dit indexcijfer is weergeven in tabel 4. In tabel 5 is het financiële effect van deze prijsaanpassing opgenomen.

[5] Restant stelpost looncompensatie 2021 voor CAO 2021 en overige premieontwikkelingen bedraagt 1,9%.
[6] Gepubliceerd in Tabel 4.2.2 van de septembercirculaire 2019 en 2020 en verzamelde bijlagen https://www.cpb.nl/actualisatie-middellangetermijnverkenning-2022-2025

Tabel 4: Ontwikkeling CPB indexcijfer 'Prijs bruto binnenlands product'

	Prijsaanpassing		
Jaar	**Begroting 2021**	**Kadernota 2022**	**Bijstelling**
2019	2,5%	3,0%	0,5%
2020	1,5%	1,7%	0,2%
2021	1,7%	1,5%	-0,2%
Subtotaal	***5,7%***	***6,2%***	***0,5%***
2022	-	1,4%	1,4%
Subtotaal	***-***	***1,4%***	***1,4%***
Totaal	**5,7%**	**7,6%**	**1,9%**

Tabel 5: financieel effect prijsaanpassing

Bedragen x € 1.000		Financieel effect 2022		
Prijsaanpassing	**Prijs-aanpassing**	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Mutatie prijsaanpassing 2019	0,5%	148	12	161
Mutatie prijsaanpassing 2020	0,2%	59	4	63
Mutatie prijsaanpassing 2021	-0,2%	-59	-4	-63
Mutatie lasten prijsaanpassing 2021	***0,5%***	***148***	***12***	***161***
Prijsaanpassing 2022	1,4%	413	33	445
Mutatie lasten prijsaanpassing 2022	***1,4%***	***413***	***33***	***445***
Totaal effect	**1,9%**	**561**	**45**	**606**

Het financiële effect van de prijsaanpassing zoals opgenomen in de kadernota 2022 van de VRU, wordt volgens de huidige systematiek van het gemeentefonds indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen. De prijsontwikkeling van het Rijk wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten. De compensatie voor de prijsontwikkeling 2022 wordt bij de meicirculaire 2021 aan gemeenten toegekend.

2.4 Lasten FLO-overgangsrecht

Het financiële kader van de lasten FLO-overgangsrecht bestaat uit een structurele en een incidentele component. Schommelingen in de kostenprognose worden geëgaliseerd via de bestemmingsreserve ‘Lasten FLO-overgangsrecht’. De eerstvolgende actualisatie van de kostenprognose wordt verwerkt in de meerjarenraming van de begroting 2022. In tabel 6 is de meerjarenraming van de lasten FLO-overgangsrecht weergegeven.
Tabel 7 geeft inzicht in het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) voor het jaar 2022.

Tabel 6: meerjarenraming lasten FLO-overgangsrecht 2022-2025

Bedragen x € 1.000				
Meerjarenraming FLO-overgangsrecht	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Begroting 2021				
Lasten FLO-overgangsrecht	2.867	2.883	2.971	3.045
Storting/ onttrekking reserve FLO-overgangsrecht	133	117	29	-45
Lasten FLO-overgangsrecht begroting 2021	***3.000***	***3.000***	***3.000***	***3.000***
Kadernota 2022				
Lasten FLO-overgangsrecht	2.993	3.138	3.097	2.944
Storting/ onttrekking reserve FLO-overgangsrecht	52	-93	-52	101
Lasten FLO-overgangsrecht kadernota 2022	***3.045***	***3.045***	***3.045***	***3.045***
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht	**45**	**45**	**45**	**45**

De mutatie van de lasten FLO-overgangsrecht kan worden opgevangen door inzet van de bestemmingsreserve 'Lasten FLO-overgangsrecht'. De actualisatie van de meerjarenraming leidt niet tot een mutatie van de gemeentelijke bijdrage.

Tabel 7: financieel effect mutatie lasten FLO-overgangsrecht

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022 GBTP**		
Lasten FLO-overgangsrecht	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Lasten FLO-overgangsrecht 2021	3.000	1.677	**4.677**
Onttrekking reserve FLO-overgangsrecht 2021	-	-1.677	**-1.677**
Lasten FLO-overgangsrecht 2022	3.045	-	**3.045**
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht	**45**	**-**	**45**
Correctie loon- en prijsaanpassing 2022*	-45	-	**-45**
Totaal effect GBTP 2022	**-**	**-**	**-**

*De loon- en prijsaanpassing met betrekking tot de lasten FLO-overgangsrecht zijn onderdeel van de totale loonaanpassing (zie paragraaf 2.2). Daarom is een correctie toegepast.

2.5 Brede doeluitkering Rampenbestrijding

De hoogte van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) bedraagt voor 2022 op basis van de beschikking van 17 juni 2020 van het rijk € 9,5 miljoen. Dat is € 206k meer dan opgenomen in de huidige meerjarenraming. Het betreft met name de structurele doorwerking van de indexering van de rijksbijdrage voor 2020. Deze extra inkomst wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeenten voor het GBTP. De indexering van de BDuR 2021 en 2022 is nog niet bekend. In tabel 8 is het financiële effect van de BDuR opgenomen.

Tabel 8: financieel effect mutatie BDuR

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022**		
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Loon- en prijsbijstelling BDuR 2020	-206	-	**-206**
Loon- en prijsbijstelling BDuR 2021	p.m.	-	**-**
Loon- en prijsbijstelling BDuR 2022	p.m.	-	**-**
Totaal effect	**-206**	**-**	**-206**

2.6 Samenvatting mutatie GBTP 2022 financieel kader

Tabel 9: effect financieel kader op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000

Mutaties financieel kader 2022	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds*	-	-	**-**
Loonaanpassing	924	-	**924**
Prijsaanpassing	561	-	**561**
Lasten FLO-overgangsrecht	-	-	**-**
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-206	-	**-206**
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**1.279**	**-**	**1.279**

*De bijstelling van de ijkpuntscores heeft geen effect op de totale omvang van de bijdrage GBTP. De bijstelling leidt wel tot onderlinge verschuivingen tussen de bijdragen van gemeenten.

3 Ontwikkelingen

3.1 Hervorming OMS-stelsel

Een aantal (ca. 1250) gebouwen zijn conform hun vergunning door de gemeente verplicht tot een directe doormelding van hun brandmeldinstallatie naar de meldkamer van de regionale brandweer (Openbaar Meldsysteem; OMS). Daarnaast is bestuurlijk (bij de aanbesteding in 2014) afgesproken dat (ca. 50) gebouwen voor vitale infrastructuur en cultureel erfgoed zich op vrijwillige basis mogen aansluiten op het OMS, i.v.m. maatschappelijk belang of continuïteit van vitale processen. Per aansluiting betaalt de leverancier de VRU een concessievergoeding.

Reeds enkele jaren hebben wij het risico omtrent de houdbaarheid van het huidige regionale OMS-stelsel benoemd. In de vorige kadernota en huidige begroting is vermeld dat landelijk (juridisch) onderzoek is verricht naar de houdbaarheid van het huidige OMS-stelsel. Geconcludeerd werd dat:

1. er op langere termijn nauwelijks tot geen rechtvaardiging te vinden is voor de instandhouding van het huidige OMS-stelsel, waarbij het aantal OMS-aanbieders beperkt is of wordt;
2. voor de huidige praktijk van inning van de vergoedingen in de toekomst nauwelijks ruimte blijft;
3. er geen wettelijke basis is voor de wijze waarop veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van het OMS.

Gelet op deze conclusies en de landelijke ontwikkelingen is het risico op het wegvallen van de concessievergoeding in de vorige kadernota (en de daarop gebaseerde begroting 2021) al verhoogd naar 'groot'. Hierbij werd ingeschat dat de contracten in onze regio tot einde van de concessieperiode (april 2024) konden worden gecontinueerd, tenzij externe ontwikkelingen aanleiding zouden geven om de concessievergoeding tussentijds aan te passen. Inmiddels doet, eerder dan verwacht, deze ontwikkeling zich voor.

Met ingang van 2021 wordt namelijk een landelijke voorziening voor de ontvangst van meldingen van brandmeldinstallaties operationeel. Dit als onderdeel van het project Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) waarbinnen het beheer van de meldkamer wettelijk aan de politie is overgedragen. Deze voorziening vervangt de huidige regionale werkwijze voor de ontvangst van brandmeldingen via het openbaar meldsysteem.

Voordeel van deze landelijke voorziening is de hoeveelheid informatie die automatisch wordt doorgestuurd naar de meldkamer brandweer, waardoor de meldkamercentralist beter kan beoordelen of, en zo ja welke, brandweerzorg noodzakelijk is.

De VRU heeft, samen met de regio's Gooi & Vechtstreek en Flevoland, in 2014 de concessie voor het huidige regionale OMS aan zes leveranciers gegund na een rechtmatige Europese aanbesteding. Deze concessie loopt tot april 2024. Op dit moment zijn ongeveer 1.300 instellingen en bedrijven op het OMS aangesloten. In de programmabegroting 2021 zijn de inkomsten uit concessievergoeding regionale OMS geraamd op ongeveer € 1,1 miljoen.

Bijstelling

De consequentie van de hiervoor beschreven ontwikkeling is dat de concessievergoeding van € 1,1 miljoen op termijn volledig vervalt bij ingebruikname van de landelijke voorziening. Op dit moment is nog niet bekend op welke termijn en in welk tempo dit gebeurt. We gaan er vooralsnog van uit dat de huidige op het OMS aangesloten instellingen en bedrijven in de loop van 2021 over gaan naar de landelijke voorziening, waardoor de inkomsten uit concessievergoeding

OMS met ingang van 2022 geheel wegvallen. Het is ook mogelijk dat de overgang meer geleidelijk naar het eind van de concessieperiode zal plaatsvinden.

Aan de OMS-opbrengsten zijn slechts in zeer beperkte mate directie(beheers)kosten (€ 27k) verbonden. De OMS-opbrengsten zijn dan ook als algemeen dekkingsmiddel in de begroting van de VRU verwerkt. Tegenover het wegvallen van de opbrengsten staat dus voor het grootste deel geen directe besparing op de kosten, waarmee deze exogene ontwikkeling niet structureel neutraal in de kadernota verwerkt kan worden. Om te voorkomen dat dit in deze beleidsperiode doorwerkt als verhoging op de gemeentelijke bijdrage wordt voorgesteld om een OMS-fonds te vormen uit het resultaat 2020, waarmee het wegvallen van de opbrengsten tijdelijk kan worden gedekt. Het OMS-fonds vormt tevens de buffer om de onzekerheid over de termijn en het tempo van het wegvallen van de OMS-opbrengsten op te vangen zonder dat de weerstandscapaciteit wordt aangetast. De bestaande weerstandscapaciteit is met € 1,4 miljoen namelijk relatief beperkt (1,4% van de begroting) en bovendien ontoereikend om deze opbrengstendaling over een langere periode te kunnen opvangen.
In tabel 10 is de meerjarenraming van de hervorming van het OMS-stelsel 2022-2025 opgenomen.

Tabel 10: meerjarenraming hervorming OMS-stelsel

Bedragen x € 1.000				
Hervorming OMS-stelsel	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten OMS				
Beheerskosten OMS	-27	-27	-27	-27
Subtotaal lasten	***-27***	***-27***	***-27***	***-27***
Baten OMS				
OMS-opbrengsten	1.079	1.079	1.079	1.079
Onttrekking OMS-fonds*	-1.052	-1.052	-243	-
Subtotaal baten	***27***	***27***	***836***	***1.079***
Mutatie lasten hervorming OMS-stelsel	**-**	**-**	**809**	**1.052**

*De benodigde middelen in het OMS-fonds tot het eind van de beleidsperiode worden geraamd op € 2,86 miljoen. In tabel 12 is een overzicht gegeven van het verloop van de reserve en de daarin benodigde middelen.

In tabel 11 is het financiële effect van de hervorming van het OMS-stelsel op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) opgenomen.

Tabel 11: financieel effect hervorming OMS-stelsel

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022**		
Hervorming OMS-stelsel	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Derving inkomsten uit concessievergoeding OMS	1.079	-	**1.079**
Vervallen beheerskosten OMS	-27	-	**-27**
Incidenteel: Onttrekking OMS-fonds	-1.052	-	**-1.052**
Totaal effect	**-**	**-**	**-**

De beheerslasten (€ 27k) betreffen de capaciteit voor contactbeheer en het beheer van aansluitingen. In tabel 12 is de opbouw van de raming van het OMS-fonds en de fasering van de onttrekking aan het OMS-fonds weergeven.

Tabel 12: verloop reserve OMS-fonds

Bedragen x € 1.000	
OMS-fonds	**2021-2024**
Stand per 31-12-2020	-
Toevoeging rekeningresultaat 2020	2.860
Verwacht saldo OMS-fonds per 1-1-2021	***2.860***
Onttrekkingen voor derving inkomsten OMS	
2021 (50%)	-513
2022	-1.052
2023	-1.052
2024 (eerste kwartaal)	-243
Totaal onttrekkingen	***-2.860***
Resterend saldo na bovenstaande onttrekkingen	**0**

De berekening van de onttrekking aan het OMS-fonds is gebaseerd op wegvallende concessievergoedingen in de huidige beleidsperiode tot het einde van de concessieperiode (april 2024). In 2021 gaan wij uit van een afname van concessievergoedingen van 50%. Vanaf 2022 verwachten wij dat de concessievergoeding volledig is weggevallen.

Een voorstel voor het instellen van het OMS-fonds in de vorm van een bestemmingsreserve volgt bij de jaarrekening 2020. Hierin worden ook spelregels over de besteding en verantwoording van de middelen uit deze bestemmingsreserve opgenomen. Uitgangspunt hierbij is dat niet bestede middelen terugvloeien naar gemeenten.

3.2 Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Parallel aan de ontwikkeling van de landelijke OMS-voorziening (zie paragraaf 3.1) zijn landelijke afspraken gemaakt voor de werkwijze bij automatische meldingen (Beoordelingsprotocol automatische meldingen). Het toepassen van het nieuwe protocol zorgt ervoor dat alleen bij een hoge mate van zekerheid over de noodzakelijke brandweerzorg door de meldkamer wordt gealarmeerd met prioriteit 1. Dat is het geval als, na een automatische brandmelding, uit contact met het object blijkt dat er daadwerkelijk brand is. In andere gevallen (geen contact binnen 3 minuten, onduidelijk wat er is binnen 5 minuten, of nacontrole na melding ‘brand al uit’) volgt alarmering met lagere prioriteit. Voor overige situaties (andere oorzaak dan brand, niets aan de hand) volgt geen alarmering.

In het huidige protocol past de meldkamer brandweer een verificatietijd van maximaal 3 minuten toe bij OMS-meldingen. Automatische meldingen die telefonisch door een Particuliere Alarm Centrale (PAC) aan de meldkamer van de brandweer worden doorgegeven, worden door de centralist beoordeeld en hierna vindt eventuele alarmering plaats.

Het huidige protocol voor OMS-meldingen is na akkoord van het Algemeen Bestuur ingevoerd op 10 juli 2015. Op dit moment wordt bij 72% van de OMS-meldingen de brandweerpost niet gealarmeerd doordat de melding is geverifieerd door de meldkamer.

Als de brandweerpost wel wordt gealarmeerd, wordt in veel gevallen kort na de alarmering duidelijk dat geen brandweerzorg nodig is en wordt de alarmering voor de brandweerpost ingetrokken voordat het voertuig is uitgerukt. In de overige gevallen waarbij de brandweereenheid ter plaatse komt (deels gealarmeerd met lagere prioriteit, prioriteit 2), wordt na aankomst vaak geconstateerd dat geen brandweerzorg nodig is. Slechts in 5% van de alarmeringen is uiteindelijk brandweerzorg noodzakelijk.

Met het nieuwe protocol wordt meer tijd genomen voor verificatie, waardoor bij een groter deel van het aantal OMS-meldingen en PAC-meldingen de brandweerpost niet meer onnodig wordt gealarmeerd. Ook zal het aantal keren dat een brandweerpost met spoed wordt gealarmeerd (prioriteit 1) afnemen waardoor de overlast voor het overige verkeer vermindert. Als gevolg hiervan houden we rekening met een voordelig financieel effect van € 50k. In tabel 13 is het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) opgenomen.

Tabel 13: regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen

Bedragen x € 1.000	**Financieel effect 2022**		
Regionale uitwerking landelijke beoordelingsprotocol automatische meldingen	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Afname personele kosten voor onnodige alarmeringen	-50	-	**-50**
Totaal effect	**-50**	**-**	**-50**

In het landelijke protocol wordt het alarmeren van de brandweer met lagere urgentie (prioriteit 2), bij twijfel of onduidelijkheid over een eventuele brand, als een overgangsmaatregel gezien. Uiteindelijk zal een niet geverifieerde automatische melding niet meer leiden tot een inzet van de brandweer. Bij een geleidelijke overgang krijgt de gebruiker steeds meer verantwoordelijkheid en groeit de maatschappelijke acceptatie. Een concreet voorstel voor de afbouw van de inzet van de brandweer bij twijfel of onduidelijkheid over een eventuele brand zal op termijn ter besluitvorming worden voorgelegd, inclusief de financiële consequenties.
Op termijn kan het geraamde voordeel dus nog verder oplopen als de inzet van de brandweer verder wordt afgebouwd.

3.3 Heroriëntatie AB-werkplaatsen

De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost zonder ingrijpende verbouwingen en meerkosten. In de kadernota en begroting 2019 is daarom gekozen om niet zeven maar twee werkplaatsen te verbouwen naar de huidige eisen, om daarna efficiënter te kunnen werken en de investeringen voor de verbouwingen en apparatuur van de ademluchtwerkplaatsen zoveel mogelijk te beperken.

Initieel is gekozen om te onderzoeken of de kazernes van Woerden en Veenendaal geschikt gemaakt kunnen worden om de werkplaatsen te laten voldoen aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. In de kazerne in Woerden zou het grootste deel van het (specialistische) werk verricht worden en de kazerne in Veenendaal is aangewezen om een beperkt deel van het reguliere werk en piekmomenten op te kunnen vangen.
Uitgebreid onderzoek heeft uitgewezen dat het inpassen van een industriële werkplaats in de bestaande kazerne in Woerden niet realiseerbaar is vanwege beperkte mogelijkheid tot uitbreiding van de kazerne en de benodigde draagkracht van de bestaande vloeren en fundering.

Een heroriëntatie op de AB-werkplaatsen is noodzakelijk nu de optie van inhuizing in een bestaande post niet mogelijk is. Voorgesteld wordt om op korte termijn een locatie te huren voor een periode van minimaal 5 jaar en deze als volwaardige AB-werkplaats in te richten, zodat zo snel mogelijk wordt voldaan aan de eisen in het kader van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Gelet op de doelstellingen uit het beleidsplan over zowel de personele als de materiële paraatheid, wordt op termijn gestreefd naar een structurele oplossing in een brandweerpost, waarbij de kazerne in Veenendaal in beeld blijft als overloopwerkplaats.

Het financiële effect van het niet op een bestaande locatie kunnen inhuizen bedraagt € 155k per jaar, uitgaande van een huurtermijn van 5 jaar. De structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de AB-werkplaatsen is berekend op basis van het bedrag voor de tijdelijke voorziening (huur en noodzakelijke kosten). In tabel 14 is een raming opgenomen van de structurele meerkosten en het effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP).

Tabel 14: financieel effect heroriëntatie AB-werkplaatsen

Bedragen x € 1.000	Financieel effect 2022		
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Meerkosten AB-werkplaatsen wegens vervallen optie inhuizing	293	-	**293**
Inzet reservering kapitaallasten	-138	-	**-138**
Totaal effect	**155**	**-**	**155**

We beschouwen dit bedrag vooralsnog kader stellend voor de structurele oplossing. Indien van toepassing wordt dit bedrag bijgesteld in de begroting waarbij een eventueel voordeel zal terugvloeien naar gemeenten.

3.4 Overdracht beheer meldkamer

De overdracht van het beheer van de meldkamer heeft geleid tot een financieel nadeel, omdat de uitname uit de rijksbijdrage € 0,2 miljoen hoger is dan de wegvallende beheerskosten voor de VRU. Dit financiële nadeel is reeds verwerkt in de begroting 2020. Daarbij is gemeld dat de VRU dit nadeel verwacht te kunnen compenseren na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland door het efficiencyvoordeel op de personele lasten dat daarbij ontstaat. Aanvankelijk zou de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland begin 2022 plaatsvinden. In 2020 is bekend geworden dat dit pas wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2025 door een vertraging van de nieuwbouw in Hilversum. Door deze vertraging wordt het voorziene efficiencyvoordeel op de personele lasten pas later gerealiseerd.

Op verzoek van de VRU is een regeling met de politie getroffen om het financiële nadeel voor de VRU in de periode 2022 tot de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland te compenseren. Met deze middelen kan vanaf 2022 het financiële nadeel als gevolg van de overdracht van het beheer worden opgevangen. Vanaf 2025, na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland, wordt verwacht dat de verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 0,2 miljoen structureel binnen de begroting kan worden gedekt uit het verwachte efficiencyvoordeel op de personele lasten. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage reeds met ingang van 2022 structureel verlaagd kan worden met een bedrag van € 193k. In de begroting 2021 is aangegeven dat deze verlaging verwerkt zal worden bij de kadernota 2022. In tabel 15 is het financiële effect van de compensatieregeling politie in combinatie met het verwachte efficiencyvoordeel op personele lasten opgenomen.

Tabel 15: financieel effect mutatie overdracht beheer meldkamer

Bedragen x € 1.000	Financieel effect 2022		
Overdracht beheer meldkamer	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Effect uitname rijksbijdrage overdracht beheer Meldkamer	-193	-	**-193**
Verhoging gemeentelijke bijdrage begroting 2020	193	-	**193**
Verlaging gemeentelijke bijdrage	-193	-	**-193**
Totaal effect	**-193**	**-**	**-193**

3.5 Licentiekosten LCMS GZ

De veiligheidsregio heeft de wettelijke taak om te zorgen voor een systeem voor informatievoorziening tijdens crisisomstandigheden (Wvr, art 46 lid 3 en 4). Het landelijk Veiligheidsberaad heeft hiervoor het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) als standaard geadopteerd voor de veiligheidsregio's en hun 'witte' ketenpartners. De GHOR is een onderdeel van de Veiligheidsregio en heeft dientengevolge ook de verplichting om haar informatievoorziening op orde te hebben. Hierin wordt voorzien met een aanvullende LCMS omgeving waar alle zorgketenpartners op worden aangesloten: LCMS GZ. Dit om informatie snel en adequaat te delen en inwinnen van informatie over actuele incidenten, rampen en crisis en geplande evenementen.

Via de kadernota en begroting 2019 is de gemeentelijke bijdrage met € 48k verhoogd voor de licentiekosten van LCMS GZ. Hierbij is destijds aangegeven dat op termijn een daling van de licentiekosten werd voorzien, naarmate het aantal gebruikers toeneemt. Inmiddels is gebleken dat deze licentiekosten inderdaad zijn gedaald. Conform de toezegging bij de kadernota en begroting 2019 wordt deze verlaging doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. In tabel 16 is het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage (GBTP) weergeven.

Tabel 16: financieel effect mutatie licentiekosten LCMS GZ

Bedragen x € 1.000	Financieel effect 2022		
Licentiekosten LCMS GZ	**Bijdrage GBTP**	**Vergoeding IGPP**	**Totaal**
Licentiekosten LCMS GZ conform kadernota/begroting 2019	-48	-	**-48**
Indexering	-1	-	**-1**
Licentiekosten LCMS GZ werkelijk	37	-	**37**
Totaal effect	**-12**	**-**	**-12**

3.6 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aangegeven.
De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige (nieuwbouw) bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen kwaliteitsborgers stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.
Ten tijde van het opstellen van de kadernota 2022 is nog onvoldoende duidelijk welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden. Er zullen werkzaamheden verdwijnen, maar mogelijk leidt dit ook tot een verschuiving van advieswerk naar toezicht. Wij blijven graag met gemeenten in gesprek over de komende ontwikkelingen en wijzigingen in rollen en taken.

3.7 Versterking GHOR

In de kadernota en begroting 2021 zijn ontwikkelingen in het spoed-zorgveld geduid die vragen om de versterking van de GHOR op het gebied van netwerkcoördinatie en informatiemanagement. In 2020 is een intern verkenningstraject gestart om de mogelijkheden tot versterking binnen de VRU te onderzoeken en in de samenwerking met anderen. Door de coronacrisis doorzien we scherp waar de versterking nodig is. De beweging die de GHOR moet maken ten aanzien van netwerkcoördinatie is om van operationeel/tactische regievoering naar strategische regievoering te komen en daarbij het niet-acute zorgnetwerk aan te haken. Het aanhaken van het niet-acute zorgnetwerk vraagt ook om meer regie op het informatiemanagement binnen het netwerk. Beide sporen zijn de afgelopen periode cruciaal gebleken in de samenwerking met het netwerk. Inhoudelijk is in de afgelopen periode een grote inhaalslag gemaakt, die nu bestendigd moet worden in de organisatie. Conform de bestuurlijke opdracht en het uitgangspunt 'nieuw voor oud' van het vigerende beleidsplan is het uitgangspunt dat dit binnen de bestaande kaders gebeurt.

3.8 Samenvatting ontwikkelingen

Tabel 17: samenvatting ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000 **Ontwikkelingen 2022**	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Hervorming OMS-stelsel	1.052	-1.052	**-**
Regionale uitwerking landelijk beoordelingsprotocol automatische meldingen	-50	-	**-50**
Heroriëntatie AB-werkplaatsen	155	-	**155**
Overdracht beheer meldkamer	-193	-	**-193**
Licentiekosten LCMS GZ	-12	-	**-12**
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**952**	**-1.052**	**-100**

4 Risico's

4.1 Taakdifferentiatie/ (On)gelijke behandeling vrijwilligers

Achtergrond
Bij de voorbereidingen voor aanpassingsvoorstellen voor de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is aan het licht gekomen dat de arbeidsvoorwaarden van brandweervrijwilligers op dit moment in strijd zijn met Europese wet- en regelgeving, in het bijzonder met de zogenaamd deeltijdrichtlijn. De reden hiervan is dat werkzaamheden en aanstellingseisen van beroepskrachten en vrijwilligers gelijk zijn, zodat brandweervrijwilligers op grond van het gelijkheidsbeginsel door hun werkgevers – de veiligheidsregio's – feitelijk als deeltijdwerkers beschouwd zouden moeten worden.

Ontwikkeling
De minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad laten onderzoeken hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. De mogelijke consequenties voor de brandweerorganisatie worden door alle veiligheidsregio's waaronder de VRU in het eerste halfjaar van 2021 in kaart gebracht. In de denkrichting wordt een taakdifferentiatie voorgesteld tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Uitgangspunt van de denkrichting is een werkbaar en fundamenteel onderscheid te maken tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers dat geen afbreuk doet aan het niveau en de kwaliteit van brandweerzorg.

Om te komen tot een fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers zijn de volgende denkrichtingen uitgewerkt:

1. Verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers vervalt;
2. Specialistische taken voor vrijwilligers worden beperkt tot maximaal één;
3. Beroepskrachten krijgen een zwaardere belasting op het gebied van vakbekwaamheid met als gevolg zwaardere opleidingseisen;
4. Beroepskrachten gaan ten opzichte van vrijwilligers meer niet-repressieve taken uitvoeren.

Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de vrijwilligersproblematiek. Waar zich het risico van een zeer substantiële kostenverhoging gaat voordoen en het tempo van die kostenverhoging is nog niet in te schatten, omdat een eventueel besluit om het gedachte model van taakdifferentiatie in te voeren nog gekoppeld zou kunnen worden aan een derogatiebesluit (uitstel van invoering) vanuit Europa. Dit betekent ook dat de duur van het verleende uitstel van de inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van de veiligheidsregio's nog niet bekend is. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd.

Tabel 18: kans en effect risico ongelijke behandeling vrijwilligers

Onderwerp	**Kans**	**Effect**	**Risico** (kans x effect)
Taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten	onbekend 50%	pm	pm

5 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) in 2022 opgenomen op basis van de mutaties in het financiële kader (zie hoofdstuk 2) en ontwikkelingen (zie hoofdstuk 3).

Tabel 19: mutaties bijdrage GBTP Totaal

Bedragen x € 1.000		Mutaties 2022 Totaal		
Gemeente	**Bijdrage GBTP begroting 2021**	**Mutaties financieel kader**	**Mutaties ontwikkelingen**	**Bijdrage GBTP kadernota 2022**
Renswoude	345	13	-0	358
Eemnes	546	10	-1	555
Oudewater	591	5	-1	596
Woudenberg	688	10	-1	697
Montfoort	813	4	-1	817
Lopik	861	13	-1	873
Bunnik	942	6	-1	947
Bunschoten	1.104	24	-1	1.127
Rhenen	1.141	15	-1	1.156
Wijk bij Duurstede	1.382	13	-2	1.393
Baarn	1.554	5	-2	1.558
Leusden	1.612	24	-2	1.635
IJsselstein	1.700	25	-2	1.723
De Bilt	2.655	-10	-3	2.642
De Ronde Venen	2.601	34	-3	2.633
Soest	2.691	-2	-3	2.686
Houten	2.295	38	-3	2.330
Utrechtse Heuvelrug	3.135	-39	-3	3.092
Woerden	2.994	21	-3	3.011
Vijfheerenlanden	3.312	163	-4	3.472
Stichtse Vecht	3.910	16	-4	3.922
Nieuwegein	3.715	56	-4	3.766
Veenendaal	3.131	58	-5	3.184
Zeist	4.051	55	-5	4.102
Amersfoort	9.860	25	-11	9.874
Utrecht	26.805	696	-33	27.468
Totaal	**84.437**	**1.279**	**-100**	**85.616**

6 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket

In tabel 20 is per gemeente de ontwikkeling van de vergoeding voor het gemeentelijk pluspakket (IGPP) opgenomen. Vanaf 2018 zijn de taakuitvoeringsovereenkomsten (TUO's) afgesloten voor onbepaalde tijd. Voor 2022 gaan we daarom uit van voortzetting van de plustaken. De vergoedingen voor 2022 kunnen nog veranderen als er tussentijds nog wijzigingen in de TUO's worden doorgevoerd.

Tabel 20: ontwikkeling vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP)

Bedragen x € 1.000

Gemeente	Vergoeding IGPP begroting 2021	Mutaties TUO's 2022	Loon- & prijs-aanpassing 2022	Vergoeding IGPP begroting 2022
Renswoude	-	-	-	-
Eemnes	38	-	1	39
Oudewater	19	-	0	19
Woudenberg	19	-	0	19
Montfoort	-	-		-
Lopik	-	-		-
Bunnik	-	-		-
Bunschoten	19	-	0	19
Rhenen	-	-		-
Wijk bij D.	92	-1	0	91
Baarn	36	-	1	37
Leusden	-	-		-
IJsselstein	16	-	0	16
De Bilt	-	-		-
De Ronde Venen	-	-		-
Soest	75	-	1	77
Houten	66	-1	0	65
Utrechtse Heuvelrug	104	-1	1	104
Woerden	127	-	3	129
Vijfheerenlanden	163	-	0	163
Stichtse Vecht	-	-		-
Nieuwegein	12	-	0	12
Veenendaal	69	-	1	70
Zeist	896	-	20	916
Amersfoort	447	-	9	456
Utrecht	1.240	-	21	1.262
Nog toe te rekenen	527	-	7	534
Totaal	**3.965**	**-3**	**67**	**4.029**

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Uitkering gemeentefonds, onderdeel B&R

In de onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen die de gemeenten in het gemeentefonds ontvangen voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding. De bedragen van 2022 zijn gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds 2020.

Tabel 21: bedragen GF onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding per gemeente

Bedragen x € 1.000	**Bedrag subcluster Brandweer en Rampenbestrijding**			
Gemeente	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Renswoude	338	350	378	388
Eemnes	536	563	594	609
Oudewater	585	611	637	653
Woudenberg	683	713	749	769
Montfoort	802	839	872	894
Lopik	852	889	934	957
Bunnik	958	1.003	1.042	1.068
Bunschoten	1.120	1.180	1.246	1.279
Rhenen	1.180	1.235	1.291	1.324
Wijk bij Duurstede	1.361	1.426	1.489	1.526
Baarn	1.565	1.649	1.707	1.751
Leusden	1.678	1.762	1.849	1.897
IJsselstein	1.812	1.908	1.975	2.025
De Bilt	2.646	2.785	2.860	2.933
De Ronde Venen	2.642	2.773	2.901	2.976
Soest	2.700	2.846	2.931	3.008
Houten	2.722	2.866	2.979	3.057
Utrechtse Heuvelrug	3.100	3.253	3.306	3.391
Woerden	3.064	3.221	3.344	3.431
Vijfheerenlanden	3.134	3.280	3.602	3.694
Stichtse Vecht	3.902	4.101	4.251	4.358
Nieuwegein	3.989	4.212	4.355	4.471
Veenendaal	4.052	4.281	4.468	4.585
Zeist	4.046	4.270	4.474	4.592
Amersfoort	10.061	10.624	10.973	11.262
Utrecht	29.105	30.750	32.585	33.438
Totaal	**88.634**	**93.389**	**97.792**	**100.337**

Opgemerkt wordt dat de begroting van gemeenten ten aanzien van de brandweer en rampenbestrijding naast de bijdrage aan de VRU ook bestaat uit andere kosten zoals de huisvestingskosten voor de brandweerposten (voor zover dit niet via het individueel gemeentelijk pluspakket bij de VRU wordt afgenomen), de kosten voor de gemeentelijke crisisbeheersing en de bluswatervoorziening.

7.2 Bijlage 2: Meerjarenraming bijdragen en vergoedingen 2022-2025

Tabel 22: bijdragen en vergoedingen 2022-2025 per gemeente*

Bedragen x € 1.000

Gemeente	GBTP 2022	IGPP 2022	Bijdrage 2022	GBTP 2023	IGPP 2023	Bijdrage 2023	GBTP 2024	IGPP 2024	Bijdrage 2024	GBTP 2025	IGPP 2025	Bijdrage 2025
Renswoude	358	-	358	358	-	358	361	-	361	359	-	359
Eemnes	555	39	594	555	39	594	560	39	599	558	39	597
Oudewater	596	19	615	596	19	615	601	19	620	599	19	618
Woudenberg	697	19	716	697	19	716	703	19	723	701	19	720
Montfoort	817	-	817	817	-	817	824	-	824	820	-	820
Lopik	873	-	873	873	-	873	880	-	880	877	-	877
Bunnik	947	-	947	947	-	947	956	-	956	957	-	957
Bunschoten	1.127	19	1.146	1.127	19	1.146	1.137	19	1.156	1.140	19	1.159
Rhenen	1.156	-	1.156	1.156	-	1.156	1.166	-	1.166	1.170	-	1.170
Wijk bij Duurstede	1.393	91	1.484	1.393	90	1.483	1.405	89	1.494	1.399	87	1.487
Baarn	1.558	37	1.594	1.558	37	1.594	1.572	37	1.608	1.572	37	1.609
Leusden	1.635	-	1.635	1.635	-	1.635	1.650	-	1.650	1.670	-	1.670
IJsselstein	1.723	16	1.739	1.723	16	1.739	1.740	15	1.755	1.761	15	1.776
De Bilt	2.642	-	2.642	2.642	-	2.642	2.666	-	2.666	2.660	-	2.660
De Ronde Venen	2.633	-	2.633	2.633	-	2.633	2.657	-	2.657	2.660	-	2.660
Soest	2.686	77	2.762	2.686	77	2.762	2.710	77	2.787	2.709	77	2.785
Houten	2.330	65	2.395	2.330	64	2.394	2.355	63	2.418	2.387	62	2.449
Utrechtse Heuvelrug	3.092	104	3.196	3.092	103	3.195	3.120	102	3.221	3.106	100	3.207
Woerden	3.011	129	3.140	3.011	129	3.140	3.039	129	3.168	3.047	129	3.176
Vijfheerenlanden	3.472	163	3.635	3.472	163	3.635	3.502	163	3.665	3.486	163	3.649
Stichtse Vecht	3.922	-	3.922	3.922	-	3.922	3.957	-	3.957	3.950	-	3.950
Nieuwegein	3.766	12	3.779	3.766	12	3.779	3.802	12	3.815	3.849	12	3.862
Veenendaal	3.184	70	3.254	3.184	70	3.254	3.221	70	3.291	3.269	62	3.331
Zeist	4.102	916	5.018	4.102	916	5.018	4.139	916	5.055	4.137	916	5.053
Amersfoort	9.874	456	10.330	9.874	456	10.330	9.965	456	10.421	9.993	456	10.449
Utrecht	27.468	1.262	28.730	27.468	1.262	28.730	27.738	1.262	29.000	27.833	1.262	29.095
Nog toe te rekenen	-	534	534	-	534	534	-	534	534	-	534	534
Totaal	**85.616**	**4.029**	**89.645**	**85.616**	**4.026**	**89.641**	**86.425**	**4.021**	**90.447**	**86.668**	**4.010**	**90.678**

De structurele bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) stijgt met € 0,81 miljoen in 2024 en € 1,05 miljoen in 2025 ten opzichte van 2022 als gevolg van de hervorming van het OMS-stelsel (zie paragraaf 3.1).
De vergoeding voor het IGPP kan in het meerjarig perspectief nog wijzigen. Met de gemeente Utrecht vindt nog overleg plaats over de verwerking van een aantal afspraken uit de taakuitvoeringsovereenkomst (TUO).
*deze meerjarenraming is onder voorbehoud van wijzigingen als gevolg van de nadere uitwerking van het financieel kader en ontwikkelingen bij de actualisatie van de begroting 2021 en het opstellen van de begroting 2022.